

Pavlo PRAVYI

ISTORIA SECRETĂ
a Uniunii Sovietice

*Traducere din ucraineană și note
de Corneliu IROD*

Redactor: *Mihaela HERBIL*
Tehnoredactor: *Iryna MOISEI*
Coperta: *Iryna MOISEI*

Referenți: *Mihaela HERBIL*
Dorin POPESCU
Mihai TRAISTA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PRAVYI, PAVLO

Istoria secretă a Uniunii Sovietice / Pavlo Pravyi ;
trad. din ucraineană și note de Corneliu Irod ; pref. de
Dorin Popescu. - București : R.C.R. Editorial, 2025
ISBN 978-606-745-179-5

I. Irod, Corneliu (trad. ; note)
II. Popescu, Dorin (pref.)

94
32

Carte finanțată de
UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Pavlo PRAVYI

ISTORIA SECRETĂ a Uniunii Sovietice

*Traducere din ucraineană și note
de Corneliu IROD*

Prefață de Dorin POPESCU

Laptele și mierea lumii sovietice. **Necesara dezvrăjire**

O întreagă „literatură” rusă a mitizării și eroizării URSS însoțește, în acești ani, războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei – un război al cărui obiectiv principal îl reprezintă restaurarea puterii ruse în fostul spațiu sovietic controlat de Moscova, sub forma unui **proiect revanșard / (neo)imperialist / neocolonialist / hegemonic de tip URSS 2.0.**

Acest război este însoțit, legitimat, explicat, sprijinit de **ample narațiuni triumfaliste și mitizante privind crearea și funcționarea prototipului, originalului – Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste / URSS.** *Memoria istorică* (mistificată à la russe) legitimează și glorifică acest război în plan intern, în Federația Rusă, iar în centrul memoriei istorice de dată recentă a *omului nou postsovietic* stă **glorificarea proiectului imperialist paradigmatic de tip sovietic, URSS,** la care se raportează fără oprire ambițiile strategice ale regimului putinist. Restaurarea URSS, a puterii și a mitului Moscovei ca centru de putere în Eurasia și chiar în afara acesteia, este evocată în mod constant, de către regimul dictatorial de la Kremlin, ca obiectiv sacrosanct al acestui război; „destrămarea URSS reprezintă cea mai mare catastrofă geopolitică a secolului XX”, o spune în mod repetat Vladimir Vladimirovici Putin, pregătind publicul intern pentru lungi suferințe apocaliptice în numele restaurării controlului geopolitic al Rusiei în lume.

Această literatură care fetișizează URSS („la televizor, din cărți pseudoistorice și pe rețelele de socializare curg șuvoaie nesfârșite de «știri» despre cât de fericită fusese viața în Uniunea Sovietică”, Pavlo Pravyi) și încearcă să justifice, pentru noile generații din Imperiul rus, declanșarea, derularea și ororile acestui război din perspectiva obiectivelor sale de a restarta puterea pierdută a Rusiei în lume, **este la fel de nocivă ca și războiul în sine.** Ea inversează bornele semantice și simbolice ale realității. Ea oferă publicului ignorant, din Rusia și de pretutindeni, muniția ideologică perfectă de care regimul de la Kremlin are nevoie pentru a-și legitima crimele și ororile produse în acest război. **Pe mitul reinventării hegemonice a Rusiei în lume, după modelul proiectului original/original URSS,** nu doar pe tancuri, rachete, drone, petrol și sinucideri controlate, **se bazează regimul de la Moscova pentru a-și impune viziunea postimperială în fostul spațiu sovietic.**

Despoții de la Kremlin se alimentează permanent cu **trei resurse de putere și control în interior – ideologie, propagandă și bici.**

Fundația secretă a funcționării sistemului autoritar în Rusia este, neîndoiește, una **ideologică** – bazată pe un întreg sistem care generează sistemic, non-stop, de zeci și sute de ani, **narațiuni mincinoase despre excepționalitatea rusească** – al cărei rol de protecție a lumii sale satelitare (*lumea rusă*) ar prima asupra *banalei* aspirații de libertate a țărilor ce vor fi avut neșansa tragică de a se fi dezvoltat în arealul de manifestare a imperiului rus.

O a doua resursă de putere a regimului autoritarist din Rusia (inclusiv/prioritar a celui actual) o reprezintă mașinăria de propagandă – care acționează acolo unde motoarele ideologice dau greș. Un uriaș sistem (turat la maximum din februarie 2022) de manipulare, dezinformare, inversare a realității, distorsionare a factualității, fabrică pe bandă rulantă mituri, povești, narațiuni, eroi etc. care devastează, devorează, demontează și capsulează realitățile în produse prefabricate și etichete mentale minimaliste. **Aceasta este cu adevărat lumea rusă – o realitate paralelă inventată, pentru a ține captiv un public de care se servește cinic regimul pentru a-și securiza și permanentiza controlul în plan intern.**

Abia acolo unde nu reușesc ideologia și propaganda, regimul despotice utilizează *biciul* – detenția, sinuciderile controlate, salturile mortale de la balcon, închisorile siberiene, reprimările stradale, asasinatul politic, lichidarea opoziției, cenzura, delațiunea, miliția electorală etc.

În mediile culturale europene, cea mai vizibilă resursă a puterii regimului dictatorial este *biciul*. Cei care cunosc cu adevărat mecanismele de funcționare a *lumii ruse* știu însă că **valoarea/funcția biciului este doar epidermică** în perpetuarea sistemului de putere și control. Adevărata fundație a secretului perpetuării acestuia stă în straturile profunde ale sistemului rus de putere și control – ideologia și propaganda.

Plumbul tipografic este, astfel, pentru regimul despotice de la Kremlin, mai prețios decât pulberea de artilerie. Ucide mai repede și mai sigur; ucide conștiințe, ucide caractere, ucide adevărul. Construiește captivități ideologice plenare și pe termen lung. Reconstruiește și reconvertește frici și loialități; reconstruiește cu eforturi și costuri minime lumea *post-adevăr* de care regimul are nevoie spre a supraviețui și performa.

Evident, într-un astfel de univers paralel, pare o *coincidență* nevinovată că șeful Societății Istorice Ruse (Serghei Narîșkin) este și directorul Serviciului de Informații Externe al Federației Ruse...

* * *

Acolo, exact în aceste straturi intime ale funcționării sistemului rus de putere și de control, lovește cu forță această carte.

Istoriile glorificatoare și fetișizante ale URSS, editate sub egida Lubiankăi sau a „Societății Istorice Ruse”, erau **istorii contrafactice**, care construiau ample mitologii fabuloase, dislocând, demontând, manipulând, distorsionând și inversând adevărul/faptul istoric.

Această carte reactualizează istoria URSS, încercând să recupereze și să recompună faptele nude, originare, care vor fi condus la crearea și funcționarea URSS – **banalul fapt**

istoric care respira anevoios în corsetul ideologic al literaturii omagiale, al istoriografiei triumfaliste.

Recuperarea faptului istoric original/original va fi fost dintotdeauna un obiectiv *romantic* al istoriei și al istoricilor. Cu atât mai dificilă pare, astăzi, tentativa recuperării acestuia după tone de zgură ideologică ce îl vor fi ocultat de-a lungul unui secol deloc sărac în resurse manipulative.

Riscurile unui demers recuperator (de recuperare a *adevărului istoric* după repetatele sale contorsiuni și manipulări) sunt și ele uriașe. Riscul de a recombina și reinterpreta *altfel* faptul/adevărul istoric, în locul simplei sale expunerii, riscul de a crea pur și simplu o altă ideologie prin demascarea celei convenționale, canonice, pare a fi cel mai mare dintre acestea.

Ni se pare că domnul Pavlo Pravyi reușește să evite, în acest volum, o parte a acestor riscuri.

În primul rând, acesta ne propune o „Istorie secretă a Uniunii Sovietice” ca **alternativă la istoriile convenționale, canonice, fetișizate, de șablon ale Kremlinului** privind crearea și funcționarea URSS. Nu este o „istorie” obligatorie, imperativă, absolută. Autorul nu își asumă funcții omnisciente și omnipotente, nu controlează dictatorial perspectiva istorică, lasă libertatea construcției și interpretării proprii prin lectură atentă/critică.

Pavlo Pravyi reușește să creeze, aici, **o metanarațiune, în care descrierea unor fapte istorice este permanent însoțită onest de un punct de vedere asumat fără menajamente.** Stilul narativ se combină uneori cu cel științific, însă cel din urmă cedează permanent verbalizării istoriei, transformării ei într-o **antiepopee istorică privind URSS.**

Stilistic, autorul combină permanent expunerea detaliată cu limbajul coroziv, anecdoticul cu persiflarea, detaliul colorat cu incizia sobră. **Limbajul coroziv și caustic subminează la tot pasul tezele canonice ale istoriografiei ruse,** denunțând, accentuând și amplificând în crescendo deficitul de credibilitate al canonului istoric triumfalist.

Limbajul este în mod voit simplu, nepretențios, direct, frust, fără digresiuni stilistice inutile, cu trimiteri frecvente la patrimoniul paremiologic tradițional, la metafore cu efect vizual imediat. Contextul istoric este reconstituit din *fleacuri* (detalii) și tușe groase, care reclamă o prezență permanentă și puternică a cititorului. Încrederea în detaliu, în faptul istoric, în obiectivitatea expunerii istorice și în libertatea și capacitatea lectorului de a construi sensuri fără control ideologic din partea autorului, par a reprezenta constantele cărții de față („Să mă scuzați... dacă mă voi opri asupra unor detalii prea mărunte – celebrul detectiv Sherlock Holmes spunea că nimic nu e mai important decât detaliile. Iar munca istoricului seamănă foarte mult cu cea a unui detectiv. Un bun detectiv urmărește întotdeauna faptele.”, Pavlo Pravyi).

Propaganda sovietică și postsovietică va fi reușit să țeasă o **vrajă spirituală colectivă** privind *laptele și mierea* lumii sovietice, vrajă care supraviețuiește și se reinventează puternic în lumea actuală *postadevăr*. Pavlo Pravyi construiește în acest volum **o dezvrăjire, o deconstructură a imaginii mitice a Uniunii Sovietice** („URSS trăiește în «sufletul și mintea» unei părți a societății noastre, dar și sporește... **Acesta-i motivul pentru care m-am apucat**

să scriu această carte”, *sublinierea noastră, D.P.*), imagine aflată în centrul memoriei istorice mistificate a poporului rus, hrănit cu etichete și rudimente ideologice (în comunism, „poporul era hrănit cu povestioare”, o spune autorul însuși, citând în acest sens o butadă atribuită „ginerelui lui Brejnev”). **Dezvrăjirea** se realizează printr-un limbaj coroziv, direct, colorat și pigmentat cu alegeri lexicale inovative, prin alegerea unui stil de expunere care combină tonul grav cu adresarea colocvială, precum și prin compunerea unei atmosfere generale de epocă pentru care se invocă în mod permanent atenția și colaborarea cititorului.

Autorul evită în mod deliberat stilul înalt, pretențios, nobiliar, științific. **Tonul colocvial face deliciul acestui volum**, de la un capăt la altul. Autorul nu dizolvă/adoarme vigilența cititorului prin digresiuni și volute, prin excursuri savante, prin trimiteri la surse obligatorii etc. În general, un astfel de stil (științific; excesiv științific) reduce puternic capacitatea și disponibilitatea cititorului de a coopera, de a accepta interpretările autorului și de a le construi pe cele proprii. Dimpotrivă, precum în volumul de față, stilul colocvial scurtează calea către cititor și mărește viteza expunerii, facilitând și amplificând lectura.

Tonul colocvial îl aduce pe cititor în imediatul lecturii, îl face vigilent la toate detaliile, îl face disponibil să participe, să întrebe, să răspundă, **să consimtă conștient și liber dezvrăjirii pe care i-o propune autorul.**

Limbajul autorului reușește să convingă cititorii că există suficiente motive și argumente spre a refuza minciunile istorice servite cu prețiozitate științifică. **Dezvrăjirea cititorului de metaminciuna URSS se realizează prin colaborarea permanentă cu cititorul**, prin menținerea permanentă a contactului cu acesta, prin asumarea unei funcții fatice inflamante și printr-un contract de lectură minimal, dar permanent – *eu îți povestesc ceea ce am văzut, dar stabilim împreună dacă ceea ce am văzut este cu adevărat ceea ce cred că am văzut*. Autorul și cititorii construiesc astfel împreună sensuri și semnificații. Utilizarea cu lejeritate a acestui stil narativ este facilitată de formația culturală complexă a autorului însuși (scriitor, publicist, blogger) și constituie o permanență textuală a acestuia, care transcende genul literar și canoanele acestuia.

În mod deliberat, autorul evită exigențele științifice tradiționale și recuzita textuală canonică specifică unei *istorii* de manual, renunțând la acestea pentru a spori autenticitatea lecturii. Episodic, efortul auctorial se autodenunță direct, în același registru semantic („...ca să scrie această carte, autorul a «lopătat» munți de informații, n-a dormit nopțile, a băut o cisternă de ceai.”).

Construcția volumului se organizează prin alăturarea inspirată și ludică a unor mari tablouri tematice, pentru a căror vizualizare autorul invită la dese plimbări peripatetice pe cititorii săi. *Plimbări* deopotrivă semiotice – peste tot, autorul vede și construiește **semne** ale istoriei *adevărate* a Uniunii Sovietice, semne care locuiesc încă peste tot în universul vieții noastre imediate. **Peste aceste semne construiseră/construiesc istoriografi și hagiografi Kremlinului mituri și povești.**

Pe alocuri, tonurile sunt tari, iar *eroii* URSS sunt portretizați fără menajamente; asumarea auctorială este aici plinară și directă; autorul demască mecanismele prin care puterea

transformă oameni obișnuiți în demoni, precum și mecanismele prin care locotenenții spirituali ai Kremlinului aduc demonii pe scenă îmbrăcați în haine de eroi. Autorul deconspiră toate aceste mecanisme și dezarticulează marile scenarii mitizante privind glorificarea URSS, refăcând drumul invers, de la eroi ai puterii sovietice la demonii puterii, de la demonii puterii la banalele circumstanțe care au ridicat din glod oameni de rând. **O galerie de portrete dezeroizate** – aceasta este, pe fond, *Istoria secretă a Uniunii Sovietice*.

Autorul folosește, și în acest volum, **tehnici literare de desacralizare a figurilor eroice ale Uniunii Sovietice**, similare celor ce îi vor fi adus o largă notorietate în cercurile literare ucrainene odată cu publicarea, la Kiev, în 2017, a volumului „Eroii de carton. Secretele AGITPROP-ului sovietic” («Картонні герої. Таємниці радянського Агітпропу») și, mai ales, odată cu volumul „Istoria secretă a Moscovei în portretele conducătorilor ei” («Таємна історія Московії у портретах її володарів», Kiev, 2020).

Tenace, perseverent, insistent, **Pavlo Pravyi găsește și devoalează**, în colbul legendelor urbane, în rumoarea publică ce însoțește și însuflețește viața patriarhală și provincială a târgului, **secretele de budoar, secretele din dulap bine păzite ale părinților fondatori și eroilor Uniunii Sovietice**. Ample desecretizări narative se suprapun inspirat de-a lungul câtorva sute de pagini de *dezvrăjire*.

Cartea se citește fără efort de către un public nespecializat, câștigând astfel în auditoriu și în impact. **Dezvrăjirea se poate produce astfel (chiar) în piața publică, nu (doar) în biblioteci**. *Vraja* URSS, care întreține și acum mitul excepționalității lumii ruse, nu doar la Tula, Kazan sau Vladivostok, ci și la Comrat, Harkiv, Tșinvali ori Erevan, ține și acum captive largi populații nostalgice sau inocente din fostul teritoriu sovietic și își menține mirajul în cercuri iliberale experimentaliste din unele țări europene. Autorul știe astfel că **dezvrăjirea trebuie să fie colectivă și rapidă**; altfel, mitul *lumii ruse* se va recompune din reziduuri ideologice, din basmele cu zâne despre comunismul sovietic, din sacoșele cu ruble și, mai ales, din **frica de război care domină în acești ani mentalul public în țările împovărate de blestemul istoric și geografic de a fi vecine Rusiei sau de a aparține vecinătății ei imediate**.

Autorul (scriitor ucrainean specializat în thrillere mistice și în romane istorice, publicist istoric, blogger etc.) nu este propriu-zis un istoric și nici nu vrea să devină unul. Se desparte programatic de „istoricii de profesie”, cărora le reproșează că vor fi fost, cel puțin în privința glorificării URSS în istoriografia rusă, mai degrabă **comisari de partid decât comisari Maigret** – mai degrabă ideologi asumați decât *detectivi* profesioniști, interesați de adevăr și factualitate.

Este și motivul pentru care scriitorul ucrainean Pavlo Ivanovici Bondarenko (Павло Іванович Бондаренко, n. 1970 – d. 2024), cunoscut mai ales sub pseudonimul său literar Pavlo Pravyi (Павло Правий), alege cu obstinație, ca obiect de reflecție culturală, motive și teme istorice. Cărțile sale (14 volume de autor, publicate în perioada 2002-2023 la diferite edituri prestigioase din Kiev și Vinnița), sunt angajate în efortul cultural mai larg al autorului de a rescrie istorii amputate, de a redescoperi *adevărul* (mai ales cel „de care nimeni nu are nevoie” – „Masacrul de la Volyn. Adevărul care nu îi trebuie nimănui”, Kiev, 2018).

Volumul de față a apărut în ediție *princeps*, în limba ucraineană, în 2021, la Kiev, la Editura Serghei Pantiuk, cu titlul în original «Таємна історія Радянського Союзу». Datorăm Uniunii Ucrainenilor din România decizia inspirată a traducerii acestui volum în limba română, sub excelența traducere a lui Corneliu Irod, care realizează totodată și o traducere explicativă mai largă a unor concepte, anecdote, proverbe, citate, abrevieri, fapte și personaje din istoria URSS mai puțin cunoscute publicului românesc.

Publicarea acestui volum în Ucraina, în 2021, a produs multă emoție în țara vecină, mai ales în contextul declanșării, în februarie 2022, a invaziei pe scară largă a Federației Ruse împotriva Ucrainei, invazie care a fost însoțită și de o **invazie ideologică rusească paralelă, menită a revasaliza Ucraina și populația acesteia prin recircularea miturilor obligatorii despre viața fericită în comunismul sovietic a poporului ucrainean.**

Românii cunosc și ei, din experiență tragică directă, *laptele și mierea* imperiului sovietic – asasinatelor, linșajele, deportările, epurările colective, deromânizarea, foametea, crucile Siberiei. Cruci ale suferinței poate la fel de mari precum cele pe care le va fi dus (și pe care le duce încă) poporul ucrainean le va fi purtat și poporul român, în nesfârșitele și eroicele sale lupte de a se elibera de „îmbrățișarea marelui URS(S)”. Unele lupte similare le duc și acum românii, în Republica Moldova.

Cele mai mari lupte pentru eliberarea din robia rusească postsovietică se duc însă astăzi în Ucraina. Războiul de apărare a Ucrainei se duce în tranșeele din est și din sud, inclusiv în locurile în care autorul însuși va fi trăit, în Donețk și Luhansk, în ultimele decenii ale vieții sale.

Însă războiul de apărare a Ucrainei se duce pe toate fronturile, nu doar în tranșeele din estul și sudul Ucrainei. **Și cartea aceasta, „Istoria secretă a Uniunii Sovietice”, face parte din războiul de apărare al Ucrainei.** Și toate cărțile lui Pavlo Pravyi, mai ales volumele sale istorice („Eroii de carton. Secretele AGITPROP-ului sovietic” / «Картонні герої. Таємниці радянського Агітпропу», Kiev, 2017; „Banderiștii. Roșu și Negru. Îngeri și demoni ai Marelui Război” / «Бандеровці. Красним по Чорному. Ангели і Демони Великої війни», Kiev, 2017; „Masacrul de la Volyn. Adevărul care nu îi trebuie nimănui” / «Волынська резня. Правда, которая никому не нужна», Kiev, 2018; „Istoria secretă a Moscovei în portretele conducătorilor ei” / «Таємна історія Московії у портретах її володарів», Kiev, 2020 etc.), se circumscriu acestui amplu război de apărare, care se produce pe frontul din spatele frontului.

„Istoria secretă a Uniunii Sovietice” era necesară și chiar vitală pentru dezvrăjirea celor care cred încă în narațiunile mincinoase și manipulative privind beatitudinea și excepționalitatea lumii ruse, al cărei produs geopolitic paradigmatic va fi fost URSS. **Vrăjiții locuiesc încă printre noi, iar vrăjitorii construiesc în continuare războaie**, spre a ține intactă vraja postadevăr.

„Istoria secretă a Uniunii Sovietice” ne propune un drum spre dezvrăjire, o soluție culturală de a evada din tirania acestei vrăji prin lectură terapeutică. Dincolo de moarte, autorul scrie încă această *Istorie* cu fiecare lectură a ei, iar fiecare dezvrăjire sporește șansele conștiinței noastre colective de a refuza noi captivități și prizonierate.

Popoarele URSS au trăit în Uniune prizoniere. Eliberarea lor din prizonierat se produce încă, la mai bine de trei decenii de la destrămarea Uniunii. Pentru această eliberare se moare încă, în tranșeele din sudul și estul Ucrainei. Această carte deschide o ușă spre adevăr. Cine deschide această ușă va fi mai bogat, mai cinstit și mai liber. Cine deschide această ușă (își) va grăbi evadarea, eliberarea.

Nu vom fi liberi cu adevărat niciodată, decât dacă știm; decât dacă alegem; decât dacă luptăm pentru alegerile noastre. Orice abdicare ne poate readuce în cușca ideologică a imperiilor. Orice abdicare ne face și pe noi ceea ce vor fi fost părinții și bunicii noștri, a căror viață va fi fost trăită „în umbra marelui URS(S)”.

Prizonieri.

Dr. Dorin Popescu

Din partea autorului

Cu aproape 30 de ani în urmă, Uniunea Sovietică a murit la vârsta unui sugar, căci ce înseamnă 69 de ani pentru o țară? O clipă. Dar în acea clipă s-au petrecut atâtea evenimente, a curs atâta sânge și lacrimi, au fost frânte atâtea destine umane, încât pentru alte țări ar fi de ajuns pentru o mie de ani.

A crescut o întreagă generație de oameni care nu știu ce a înseamnă să trăiești în URSS. Iar aceștia au de-acum copii, iar peste câțiva ani, unii dintre ei vor avea nepoți. Despre trecutul sovietic ei pot afla doar de la istorici și unii, încă de la părinți. Și aici începe marea primejdie de înșelare și autoînșelare.

Memoria oamenilor este selectivă. Natura omului este capabilă să rețină și să-și amintească doar momentele frumoase din trecutul său – în felul acesta trăiești mai ușor și nu înnebunești în această lume plină de cruzime. Atunci noi am fost tineri și puternici. Și aveam toată viața în față. De tinerețe ne aducem aminte întotdeauna ca de o perioadă fericită, în comparație cu realitatea. Cum zicea bunica mea Pașa despre tinerețea ei: ne hrăneam cu mâncare de lobodă, dar cântam cântece.

Din păcate, escrocii din politică au început să se folosească de această calitate a omului pentru atingerea scopurilor lor murdare; o speculează cinic. La televizor, din cărți pseudoistorice și pe rețelele de socializare curg șuvoaie nesfârșite de „știri” despre cât de fericită fusese viața în Uniunea Sovietică. Cât de gustoasă fusese „cea mai bună înghețată de fructe din lume” care costa doar 20 de copeici. Cât de bun era salamul „exclusiv din carne, nu ca azi”, care costa vreo 2 ruble și douăzeci de copeici. Cum „se dădeau apartamente gratis”, cum tratamentele medicale și școala erau „gratuite”. Cum pâinea costa doar câteva copeici și cât de puternică era țara, încât „se temeau toți de ea și o respectau”.

Un tânăr aude aceste vorbe și o invidiază pe bunică-sa. Că doar bunica nu-i în stare să mintă, nu-i așa? De aceste lucruri se folosesc toți vântură-lume, care încearcă să reînvie trecutul în conștiința generațiilor de mâine. Uneori se poate auzi: ce-i drept, în URSS erau multe neajunsuri, dar erau și multe lucruri bune. Într-adevăr, acel socialism nu era unul ideal, dar lăsați-ne să mai încercăm o dată – de data asta vom construi un socialism frumos, autentic. Important e să ne unim iarăși într-o singură țară puternică. Noi suntem „un singur popor”. Uite-așa încearcă să ne întoarcă din nou în direcția Moscovei.

În ultimul timp, chiar și în Europa, în acea Europă care cu jumătate de secol în urmă tremura de spaimă doar când i se pomenea de comuniști și de URSS, sunt din ce în ce mai populare ideile de stângă, ale căror esență poate fi exprimată printr-o frază celebră:

„deposedează și împarte”. A lua de la bogați și a împărți la săraci. Și atunci va sosi era fericirii generale. Nu va fi nevoie să muncească nimeni...

Cei care sunt încântați de astfel de idei nu-și dau seama că pur și simplu sunt manipulați. Sunt manipulați de escroci politici, cinici și pragmatici, care nu se grăbesc să renunțe la propriile palate, iahturi, avioane și mașini scumpe. Aceștia, în timp ce povestesc despre dreptatea socială care, chipurile, existase în URSS, își umplu buzunarele. Eternului președinte sau, mai corect zis, semișarului Rusiei Vladimir Putin îi place să trăncănească despre „cea mai mare tragedie a secolului XX” – destrămarea URSS. Dar nu’ș de ce tace, modest, despre faptul că Rusia ocupă al doilea loc în lume, după SUA, în ceea ce privește numărul miliardarilor în dolari. Însă SUA și-a construit visul capitalist în decurs de peste 240 de ani, iar Rusia a reușit constituirea acestei consistente păături de miliardari în doar 30 de ani. La fel de modest tace Putin și în privința celor douăzeci de posesiuni ale sale, inclusiv acel palat ca-n povești de pe țărmul Mării Negre. Oare el o să se lipsească de toate astea de dragul revenirii Uniunii Sovietice? Dar ceilalți oligarhi?

Bineînțeles că niciunul dintre ei nu se apucă să acționeze pentru revenirea Uniunii Sovietice. Ar fi și imposibil, cum imposibilă este întoarcerea cursului apelor Stixului. Cei care pedalează pe tema Uniunii Sovietice au alte scopuri, care depind de asupra căror popoare și țări este îndreptată propaganda. Vom vorbi în carte despre aceasta.

Dar de constatat un lucru se poate: nu numai că URSS trăiește în „sufletul și mintea” unei părți a societății noastre, dar și sporește. Și cadavrul „conducătorului proletariatului mondial” tot mai zace în Piața Roșie din Moscova, în cripta (văd că autorul evită să zică „mausoleu”, n. mea, C. Ir.), care este o copie a altarului din Pergam, criptă cunoscută ca „Altarul Satanei”. Și din când în când mai răsună cântecul pe jumătate uitat „Și Lenin e-atât de tânăr, și-n față-i tânărul Octombrie”.

Acesta-i motivul pentru care m-am apucat să scriu această carte. Pentru cei care n-au trăit în Uniunea Sovietică ea le va povesti despre secrete istorie, pe care comuniștii o ascundeau de popor și continuă s-o facă și acum. Ca să nu afle numai despre „înghețata de 20 de copeici” cei care acum au vârsta lui Iisus Hristos. Pentru ca cei care se născuseră în URSS să-și amintească că nu numai de „salamul de 2,20”, ci poate să afle și ceea ce pe atunci nu știuseră.

Cartea va scoate la lumină pagini ale istoriei într-adevăr secrete a URSS, va atrage atenția asupra momentelor ei cruciale, jertfind uneori cronologia. Căci dacă aș scrie așa cum fac istoricii de profesie, ar ieși destul de multe volume. În schimb, vă voi arăta adevărata, reala față a acelui monstru, numit „comunismul sovietic”. Voi dezvălui toate principalele mituri, pe care se baza acel stat. Multe dintre ele vă vor șoca.

Vom vorbi și despre „apartamentele gratuite”, promit. Și despre rețeta salamului de două ruble și douăzeci de copeici. Și despre îngrozitorul preț al acelei „înghețate gustoase”.

Dar îngăduiți-mi să încep povestea despre țara, pe care lumea civilizată o numea „imperiul răului”, și să mă iertați dacă va trebui să mă refer la detalii, cunoscute de oamenii mai în vârstă: pentru cei tineri, numele unor Sverdlov, Dybenko, Iahoda sau Stahanov nu spun astăzi mare lucru și vor fi necesare precizări. Să mă scuzați, de asemenea, dacă mă

voi opri asupra unor detalii prea mărunte – celebrul detectiv Sherlock Holmes spunea că nimic nu e mai important decât detaliile. Iar munca istoricului seamănă foarte mult cu cea a unui detectiv. Un bun detectiv urmărește întotdeauna faptele. Istoricul care ignoră faptele și merge în direcția comandată de politicieni nu seamănă cu Sherlock Holmes, cu comisarul Maigret, cu miss Marple, ci cu un ignorant anchetator din Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne, care are pumnul de un pud¹ și cizme cu potcoave.

După cum spusese primul cosmonaut din lume: „Pornim”.

Dar vă previn: oamenii cu nervii slabi, copiii și femeile gravide vor trebui să fie precauți – se vor îngrozi și destul de des le va fi greață.

¹ pud – unitate de măsură pentru greutate egală cu 16,38 kg (cf. DEX).

Capitolul I

Despre „Marele Octombrie”, despre depozitele de rachiu și despre ce aveau în cap fanaticii revoluționari

Vom începe nu cu 30 decembrie 1922, când, conform versiunii oficiale (și, desigur, mincinoase), fusese creată Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Vom începe cu 7 noiembrie (25 octombrie, pe stil vechi) 1917, când pe Neva a intrat crucișătorul „Aurora” și a tras o salvă de tun, care fusese semnalul pentru asaltul asupra Palatului de Iarnă de către detașamentele de soldați revoluționari, de marinari și de către gărzile roșii.

Asaltul era condus de Comitetul militaro-revoluționar al Petrogradului în frunte cu bolșevicii Vladimir Lenin și Lev Troțki. După un intens schimb de focuri, sub ploaia rafaelor de mitralieră, gărzile roșii au năvălit în palat și au arestat Guvernul provizoriu, care se afla în ședință. Șeful guvernului, socialist-revoluționarul Feodor Kerenski, s-a deghizat în soră de caritate și a fugit în mașina ambasadei Angliei. Așa a avut loc Marea Revoluție Socialistă. Astfel fusese instaurată dictatura proletariatului, în fruntea căreia se afla primul guvern popular, format din bolșevici și socialiști-revoluționari de stânga. Întrucât bolșevicii se bucurau de suținerea largă a maselor populare, atunci cine, dacă nu ei, urma să conducă aceste mase spre viitorul luminos al comunismului?

Așa și scriu (aici și în continuare, traducerea din rusă îmi aparține – P. P.):

„Evenimentele din octombrie fuseseră planificate cu grijă de către activul bolșevic, al cărui victoria s-a datorat susținerii unei însemnate părți a poporului, inactivității Guvernului Provizoriu, incapacității menșevicilor și socialiștilor revoluționari de a propune o alternativă reală la bolșevism.” [1].

Și Lenin a condus acele mase popular-proletare. De aceea el și fusese numit „conducător al proletariatului din toată lumea”. Lenin iubea nebunește proletariatul, iar proletariatul îi răspundea cu aceleași sentimente, purtându-l pe brațe. În linii generale, așa era mitul pe care-l băgau oamenii sovietici în cap.

Însă toate cele de mai sus sunt minciuni.

În primul rând, Comitetul militaro-revoluționar nu fusese condus nici de Lenin, nici de Troțki, ci de socialist-revoluționarul de stânga Pavel Lazimir. Despre acest tinerel de 26 de ani, dar cu toate acestea un felcer extrem de radical, omul sovietic de rând nu auzise. În realitate, răzmerița era condusă de Troțki, iar Lazimir i-a servit doar ca paravan, ca acoperire. Bolșevicii erau siguri de victorie, dar, pentru orice eventualitate, pregăteau

un țăp ispășitor. Morala lor era revoluționară. Mai târziu, Lazimir va fi primit în rândurile bolșevicilor și expediat cât mai departe de conducerea centrală – să cucerească Ucraina, unde el se va remarca prin jefuirea în masă a populației locale, iar apoi va pieri. Oficial – a murit de tifos. La bolșevici, după cum vom vedea mai încolo, martorii crimelor lor nu trăiau prea mult.

În al doilea rând, nu avusese loc niciun fel de luptă sub potopul de gloanțe. Mulțimea care apare în celebrul film al lui Serghei Eisenstein „Octombrie”, fusese, în realitate, mult mai puțin numeroasă. Iar asaltul, pur și simplu, fusese născocit mai târziu. Când adevărul fusese descoperit, propagandiștii începură să explice că Eisenstein avea dreptul să inventeze. „Ca artist, eu așa văd”. Să nu uităm totuși că Serghei Eisenstein n-a creat acest film după propria dorință sau imbold creator, ci la comanda guvernului bolșevic. Și dacă el ar fi filmat după cum vedea el lucrurile, și nu cum le vedea tovarășul Stalin, atunci n-ar fi primit premii Stalin, ci o delegare la săpat Canalul Belomor.

În realitate, Guvernul Provizoriu nu avusese putere să se apere – el se putea baza doar pe câteva zeci de iuncheri (elevi ai școlilor militare) și pe o parte din compania a 2-a din batalionul feminin de șoc numărul 1. Sub condeiele sprintene ale istoricilor comuniști, 137 de femei se transformaseră într-un întreg batalion. O luptă adevărată nu avusese loc – doar schimburi de focuri locale. Pierderile de ambele părți sunt calculate de istoricii contemporani la 7 persoane.

S-a constatat că mult mai mulți morți fuseseră dintre pacienții spitalului militar. Chestiunea e că Palatul de Iarnă nu mai era folosit ca reședință a țarului încă de pe vremea lui

Palatul de Iarnă nu era numai sediul guvernului, ci și un mare spital cu o mie de paturi. Aname asupra acestui spital au tras „soldații revoluționari” din Fortăreața Petropavlovsk.

Nikolai al II-lea. La începutul Primului Război Mondial, Romanovii se mutaseră în Palatul Aleksandriivsk, iar în cel de Iarnă fusese amenajat un spital militar cu 200 de paturi. Așa că asupra lui căzuse lovitura artileriei din Fortăreața Petropavlovsk. Numărul exact al morților nu este cunoscut nici până astăzi, însă numărul lor poate fi de cel mult ordinul zecilor.

În istoria oficială, Guvernul Provizoriu nu apare într-o lumină frumoasă, ci în una reală și de aceea secretă; a fost arestat de un grup mic de vreo 10-12 persoane, în frunte cu bolșevicul Vladimir Antonov-Ovsienko, și care grup nu a întreprins asaltul asupra Palatului de Iarnă, ci a intrat nestingherit pe una dintre numeroasele intrări secundare, care, în general, nu erau păzite. Acesta a fost așa-zisul „asalt”.

În al treilea rând, Kerenski n-a fugit travestit în femeie, iar mașina ambasadei Marii Britanii fusese inventată, pentru ca în acest mod nu prea isteț să se fixeze în conștiința oamenilor sovietici mitul despre faptul că Guvernul Provizoriu fusese, chipurile, ajutat de „imperialiști”. Kerenski nici nu era atunci în palat. Încă în ajun, el plecase la Gâtchina, ca să aducă (acolo se afla statul major) armată credincioasă guvernului. Plecase în hainele lui obișnuite și cu propriul automobil decapotabil. Iar din Gâtchina, în cele din urmă, chiar a fost nevoit să fugă, dar se deghizase în marinar. Despre uniforma surorii de caritate, „istoricii” comuniști, pur și simplu, au mințit.

Și, în sfârșit, bolșevicii nu au avut niciun fel de „largă susținere populară”. În momentul preluării puterii, partidul era destul de numeros – până la 350 de mii de persoane. Dar ce persoane erau acestea! Nu degeaba cea mai răspândită caracterizare pentru ei în acel timp era de „gloată”. Și pe deasupra una înapoiată, neșcolită, compusă în majoritate din oameni foarte tineri. Chiar dintre delegații la cel de-al V-lea Congres (adică cei mai buni dintre membrii acelui partid) din binecuvântatul an 1907, studii superioare aveau doar 20%, cele mai puține studii, adică 2-4 clase primare parohiale sau ale școlii zemstvei¹, aveau 37%, iar fiecare al zecelea abia dacă știa să citească pe silabe. În 1917, în rândurile comuniștilor a năvălit o întreagă masă de lumpeni, dintre care majoritatea erau analfabeți. Aceștia, în afară de „fură din cele jefuite”, nu voiau să știe de nimic, doar de guralivii agitatori, care le promiteau că va curge lapte și miere. Acest lumpenproletariat (cu acest cuvânt îi numeau bolșevicii pe fanaticii lor) constituia majoritatea celor 350 de mii.

La acestea trebuie adăugat că ideologia marxistă devenise atunci populară, datorită faptului că promitea bunăstare fără muncă. Cică o să-i dăm jos pe burjui, o să le luăm uzinele, iar veniturile le vom împărți frățeste între noi. Adică acea plusvaloare, pe care o produce muncitorul angajat, și pe care, după cum susține Marx, și-o însușește capitalistul.

Bineînțeles că teoria în sine e o mare prostie. Căci, în ciuda convingerii lui Marx, munca nu întotdeauna crează plusvaloare. Oricât s-ar căra un gunoi dintr-o parte în alta, cheltuind o muncă colosală și asudând abundent, el nu va deveni mai valoros. Ca să devină mai valoros este necesară nu munca, ci cerearea pieței. Cu cât cerearea va fi mai mare, cu atât gunoiul va deveni mai valoros. Iar pe o insulă pustie, unde nimeni n-are nevoie de el, gunoiul n-ar

¹ zemstvă – administrație locală în Rusia țaristă. (C. Ir.)

avea în general nicio valoare, oricât ar fi el lăpătat. Iar printr-o muncă neprofesională, orice marfă își poate pierde valoarea. Bunăoară, dacă ai mâini strâmbe și capul prost, arzi tortul în cuptor și arunci la gunoi un produs de câteva zeci de hrivne¹.

Încă o înșelătorie de-a lui Marx. El l-a prezentat pe patron ca fiind un parazit care-l fură pe muncitor. În realitate, patronul execută o muncă colosală și complicată, de care nu e capabil lăcătușul sau frezorul: el cercetează și prognozează piețele de desfacere; el caută piețele de materii prime; el organizează procesul de producție; el selecționează cadrele; el organizează logistica; el caută credite avantajoase și investitori și execută o altă muncă titanică, dar neobservată din exterior. Important e că el riscă banii proprii într-o concurență crâncenă, luând asupra sa responsabilitatea afacerii și soarta celor pe care i-a angajat să muncească. De pildă, proprietarul afacerii poate oricând să învețe să lucreze la strung, dar un strungar nu este în stare să organizeze producția și desfacerea produsului. De aceea capitalistul are un venit de o sută de mii, iar muncitorul – de o mie.

Dar ca să nu-i abat cititorului atenția cu nuanțe și divagații de economie politică, voi formula propria părere astfel: sunt de acord cu acei istorici și economiști care consideră învățătura lui Marx cea mai mare inducere în eroare din istoria omenirii și care conține o grămadă de contradicții. Dacă nicio „genială previziune” a lui Marx nu s-a adevărit, ce valoare mai au teoriile lui?

Chiar și un om nu prea școlit, datorită unei minți sănătoase și a experienței de viață, înțelege locurile slabe ale teoriilor lui Marx și Engels. Un om instruit cu greu va crede că se poate obține ceva fără muncă. Tineretul e mult mai radical. În special cel cu școală puțină.

Tinerii analfabeți sau semidocti care s-au concentrat în jurul unor semidocti ca și ei, dar mincinoși și charismatici, chiar dacă se considerau marxiști, în teorie erau „aerieni”. De aceea au înlocuit teoria cu încrederea într-un luminos „măine” comunist. Încrederea! Încrederea era piatra din capul unghiului a noii ideologii, ai cărei autori au devenit Lenin, Troțki, Buharin, Preobrajenski. Asta de-acum nici nu mai era marxism, ci un sălbatic amestec, compus din mincinoasele concepții ale lui Marx, din absurdele și nebuneștiile ideilor ale anarhiștilor și narodnicilor socialiști de genul Cernâșevski, bine condimentat cu și mai sălbaticile idei „economice” ale lui Lenin și Troțki. Această ideologie a primit denumirea de „bolșevism”, care, mai târziu, va deveni așa-zisa variantă „clasică” a comunismului. O frumoasă poveste despre cum, foarte curând, fiecare va putea munci cât îl lasă inima (adică cât mai puțin, căci cine e nebun să se omoare cu munca, în loc să stea la plajă cu burta la soare?) și să aibă de toate cât pofteste, inclusiv haine din blană de samur, aur, iahturi personale, palate etc.

S-a ajuns până acolo, încât, după ce și-au consolidat puterea, înșiși bolșevicii au început să considere cuvântul „marxist” ca fiind insultător, nedemn. Boris Bajanov, secretar al Biroului Politic, iar mai apoi ajutor personal (secretar) al lui Stalin, își amintea:

¹ hrivna este unitatea bănească oficială în Ucraina. (C. Ir.)

„Chiar de la începutul funcției mele de secretar al Biroului Politic, urechea mea a prins nuanța ironică a termenului «marxist luminat». Reieșea că, atunci când se zicea «marxist luminat», trebuie să înțelegi: «tâmpit și flecar».

Se întâmplau și lucruri interesante. Comisarul Poporului pentru Finanțe, Sokolnikov, care întreprinde reforma curentă, a prezentat spre aprobarea Biroului Politic numirea ca membru în colegiul Comisariatului Poporului pentru Finanțe și șef al direcției valutare pe profesorul Iurovski. Iurovski nu-i comunist, Biroul Politic nu-l cunoaște. Cineva dintre membrii Biroului Politic a întrebat: «Sper că el nu-i marxist?» «Ce ziceți? Nici vorbă! – s-a grăbit să răspundă Sokolnikov. – Direcția valutară nu-i un loc, unde să dai din gură, ci trebuie să faci treabă.» Biroul Politic a aprobat fără rezerve numirea lui Iurovski.” [2].

Tâmpiți, mincinoși, flecari – iată cine s-a cățarat la putere în anul 1917. Despre cine erau adevărații purtători ai făcliei care se numea „marxism” și „bolșevism”, vom vorbi în capitoul următor (vom reveni nu o dată la pseudoteoria marxismului științific, studiată odinioară în tot învățământul superior sovietic, pe care n-o înțelegea nimeni, nici măcar profesorii). Vom afla nivelul lor de instruire, sănătatea lor psihică, calitățile moral-etice etc. Iar acum să ne întoarcem la „revoluție”.

A doua zi după arestarea Guvernului Provizoriu, bolșevicii au făcut o mișcare foarte șireată: au anunțat că au preluat puterea doar temporar, adică până își va începe lucrările Adunarea Constituantă, care urmează să aleagă o conducere legitimă. Practic, toți erau convinși că puterea lui Lenin, Troțki și Podvoiski nu va dura mult. Și nimeni nu s-a întrebat de ce – până la convocarea Adunării Constituante – trebuia schimbat un guvern provizoriu cu altul la fel de provizoriu.

Dar bolșevicii nu pierdeau timpul degeaba. Folosindu-se de anarhia existentă, ei au ocupat Banca de stat și alte tezaure ale fostului imperiu. Astfel, Lenin, Troțki și compania au intrat în posesia unor mari valori, cu care s-au grăbit să angajeze mercenari înarmați – letoni și chinezi. Străinii sunt cadre foarte utile. Ei nici nu știau prea bine rusește; erau gata să-l slujească pe cel care-i plătește cel mai bine. Lui Lenin și companiei aurul furat le ajungea cu prisosință.

Dacă de „pușcașii roșii letoni” auzise multă lume și pe unii dintre ei propaganda îi făcuse chiar eroi, despre chinezii din serviciul lui Lenin și Troțki se știa mult mai puțin. Și, totuși, în toamna anului 1917, numai la Petrograd, numărul lor depășea opt mii; erau cei care veniseră la muncă. Dintre ei fuseseră formate primele detașamente cu însărcinări speciale, a căror sarcină era să ucidă pe toți cei indicați de conducătorii bolșevici.

„Imediat după lovitura din Octombrie, la sfârșitul anului 1917 și începutul lui 1918, a avut loc înrolarea activă a muncitorilor imigranți chinezi în unități speciale de susținere a revoluției. La început, acțiunile lor se desfășurau exclusiv în Petrograd și Moscova. Din acele vremuri au rămas numeroase mărturii privind atrocitățile comise de formațiunile chinezești de represalii. Astfel, Zinaida Hippus în celebrele sale jurnale scria despre execuții în masă, săvârșite cu mâinile nemiloșilor soldați chinezi și despre «carnea chinezească» – carne de om care se vindea în piețe ca fiind carne de vită...” [3].

*Bolșevicii apreciau în mod deosebit cruzimea chinezilor,
care puteau fi angajați foarte ieftin, chiar numai pe mâncare.
Vechea civilizație chineză a inventat multe moduri de tortură, și mercenarii
le-au aplicat pe scară largă pentru intimidarea adversarilor lui Lenin, Troțki, Sverdlov.*

Ba mai mult – tocmai acești canibali erau folosiți pentru paza conducătorilor bolșevici, înainte de toate, a lui Lenin, încă din aprilie 1917.

Altă resursă au fost soldații și marinarii. În timpul Primului Război Mondial, aproape toată suprafața de apă a Golfului Finic fusese acoperită cu câmpuri de mine. Flota baltică se plictisea din cauza inactivității. Iar printre marinarii care ședea degeaba se învâneau agitatorii. Nu numai bolșevicii, dar și socialiștii-revoluționari, și anarhiștii. O parte dintre vase, precum și garnizoana Fortăreței Petropavlovsk au fost atrași în tabăra lui Lenin. Plus soldații. În Petrograd, soldați erau chiar prea mulți. Și e important că toți aceștia făceau parte din unitățile de rezervă din spatele frontului. Iar soldățeii tare nu dorea să meargă pe front. De aceea ei i-au susținut bucuroși pe bolșevici, care imediat după preluarea puterii au emis două legi (decrete) – „Despre pace” și „Despre pământ”. Decrete pur populiste, dar atât de dragi sufletului soldatului: trebuie, pur și simplu, să încetezi focul, să părăsești tranșeele, să pleci în sat și să te apuci nu numai să iei și să împarți pământul, dar și alte bunuri ale „exploatatorilor”. De fapt, decretul „Despre pământ” bolșevicii l-au furat, pur și simplu, fără rușine de la socialiștii revoluționari.

Spre deosebire de alte partide, Partidul Comunist din Rusia (b) era excesiv de centralizat, adică a fost constituit pe principii autoritariste. Lenin și cei mai apropiați dintre tovarășii săi nu suportau „putreda democrație”. Încă înainte de 1917, ei au creat un serviciu secret special în frunte cu Feliks Dzerjinski, care-i lichida fizic pe toți cei care aveau curajul să se opună dictaturii vârfurilor partidului. În partid, toți îi spionau pe toți, ba chiar se foloseau adesea de provocări. Discuțiile erau permise, dar hotărârea finală era luată de un cerc foarte restrâns de persoane, dintre care cei mai importanți erau Lenin și Troțki, aceștia doi fiind egali ca putere de decizie.

Sudat printr-o disciplină de fier, pătruns de spaimă și cimentat de un tineret analfabet, dar fanatic, care nu cunoștea milă și nu prețuia nici propria viață, nici pe a altora, Partidul Comunist din Rusia (b) nu avea concurenți. Mai ales că bolșevicii nu cunoșteau și nu respectau niciun principiu moral. Chiar și temporarii lor tovarăși de drum, și socialiștii revoluționari de stânga, care le împărtășeau unele idei, erau surprinși de lipsa lor de principii, de cinismul și minciunile lor:

„CC-ul se substituie organizației de partid și, în cele din urmă, dictatorul se substituie CC-ului.” – scria răspicat același Troțki. [4].

Social-democrații, socialiștii revoluționari, democrații constituționali și alții nici n-au apucat să se dezmeticească bine, când Troțki, Sverdlov și Lenin au și luat puterea în mâinile lor. Socialiștii revoluționari de stânga, care la început intraseră în guvernul bolșevic, au încercat un timp să se opună fărădelegilor și dictaturii, însă treptat fuseseră împinși în planul doi.

„Cine nu înțelege că nu există «puterea sovietică», ci există dictatura respectabililor cetățeni Lenin și Troțki și că această dictatură se sprijină pe baionetele soldaților înșelați de ei și pe muncitori înarmați, căroră li s-au oferit cecuri fără acoperire în contul unor bogății fabuloase, care nu existau în realitate.” [idem].

Acestea le scrisese cunoscutul activist al mișcării revoluționare ruse Nikolai Suhanov. N-ați auzit de el niciodată? Păi cum, că doar în locuința lui avusese loc ședința istorică a CC al Partidului Social Democrat Revoluționar din Rusia, la care s-a hotărât declanșarea revoluției. Mai târziu, Suhanov a ajuns în închisori, dar nu țariste, ci bolșevice, până când, în 1937, l-au împușcat și au dat ordin ca numele lui să fie șters din toate analele.

„Proletariatul răsculat” s-a pus imediat pe jafuri... Nu, nu furau cele prădate. Bolșevicii au pus imediat laba pe uzine, fabrici, bănci, depozite de valori, iar cei care ar îndrăzni să pătrundă în depozitul cu rezerva de aur al imperiului riscău să dea peste nemiloșii chinezi și să ajungă în măcelăria celei mai apropiate piețe. În schimb, „proletariatului răsculat” i-au fost deschise pentru jaf cramele de vinuri. Așa se numeau giganticele depozite de vinuri, rachiu, coniac, spirt ș.a. Marinarii revoluționari și soldații au prădat până și colecția de vinuri din Palatul de Iarnă.

Cum de s-a întâmplat asta? Foarte simplu: pentru paza acestor depozite nu existau destui militari din gărzile roșii. Pentru paza lui Lenin, Troțki, Antonov-Ovsienko, Sverdlov, Dzerjinski și alte zeci de tovarăși, pentru paza aurului prădat existau, iar pentru paza rachiuului nu existau. Oare de ce? Ei, în acest caz fusese un calcul foarte subtil.

De săvârșirea acestor pogromuri Lenin și acoliții lui s-au grăbit să acuze „contrarevoluția”. Ciudate treburî, Doamne: „marinarii roșii”, „soldații roșii” și alți „revoluționari” se îmbătau ca porcii, iar vinovați de aceasta erau tot felul de „contrarevoluționari”. Dar cine erau acești „contra”?

„Ca rezultat al activității subversive a cadeților, ajutați de anarhiști și bandiți, la sfârșitul lui noiembrie și începutul lui decembrie 1917, asupra Petrogradului s-a revărsat un val de pogromuri ale bețivilor.” [5].

Astfel scriau propagandiștii sovietici în 1963. Cadeții erau vinovați. S-au înhăitat cu pușcăriașii. Profesorul Feodor Feodorovici Kokoșkin de la Universitatea din Moscova și medicul de zemstvă Andrei Ivanovici Șinkariov au stabilit o înțelegere criminală cu Leonka Panteleev. În consecință, bolșevicii au fost nevoiți, cu durere în suflet, să-i bage în beciurile Fortăreței Petropavlovsk și pe Șinkariov, și pe Kokoșkin, și încă pe câțiva. Păcat, bineînțeles, că ei nu vor putea lua parte la alegerile pentru Adunarea Constituantă, dar vina e numai a lor.

Semnificativ este faptul că pogromurile au început cu Palatul de Iarnă în ziua de 24 noiembrie. Pe 26 noiembrie, ele au cuprins jumătate din Petrograd, iar în 28, Consiliul Comisarilor Poporului a emis decretul de scoatere a socialiștilor revoluționari în afara legii și arestarea conducătorilor.

După toate acestea, e limpede pentru cine erau rentabile pogromurile și cine le-a organizat, folosindu-se de pușcăriașii „aproiați social”, pe care încă din vară îi eliberaseră cu sutele din închisori, „marinarii revoluționari și soldații”. Numai un orb n-ar vedea cine pescuia în ape tulburi, dând toată vina pe „contra”. Iar aceștia nu erau nici Kokoșkin, nici Șinkariov și nici cneazul Dolgorukov.

Apogeul „Marii Revoluții Socialiste din Octombrie” l-a constituit dizolvarea Adunării Constituante a Rusiei, care întruchipa așteptările întregii țări. Puțină lume știe că bolșevicii au dat lovitură de stat din 25 octombrie tocmai fluturând promisiunea apărării Adunării Constituante – aceasta era foarte populară în Rusia. De aceea majoritatea rușilor au avut față de evenimentele din 25 octombrie (7 noiembrie) o atitudine liniștită, nădăjduind într-o stabilitate după convocarea Adunării

Alegerile au demonstrat că teza privind „susținerea întregului popor” a bolșevicilor era, eufemistic vorbind, un neadevăr. Din cele 715 locuri, ei au obținut doar 175. Alte 40 au revenit acoliților lor – socialiștii revoluționari de stânga. O înfrângere mortală, catastrofală. În schimb, socialiștii revoluționari de dreapta și centriștii au obținut 370 de locuri, adică majoritatea.

Alegându-se cu o palmă din partea poporului, Lenin, Troțki și compania au început în tot felul să pună bețe în roate lucrărilor Adunării Constituante, ba chiar să folosească represalii împotriva unor delegați și a unor partide. De pildă, ei au declarat în afara legii Partidul Constituțional-Democrat (17 locuri), care aparținea de centriști, deci era asociatul Socialiștilor revoluționari de dreapta. La Omsk, fără judecată, bolșevicii au executat prin împușcare 25 de deputați, împiedicându-i astfel să ajungă la Petrograd. Cu acest prilej, Lenin a cerut cu cinism ca la Adunare să existe un cvorum de cel puțin 400 de persoane.

Iar când toate aceste mașinațiuni și violențe nu au ajutat, la 5 ianuarie 1918, după prima și singura ședință, la care bolșevicii și asociații lor s-au trezit într-o minoritate disperată (38,5%), Adunarea Constituantă a fost pur și simplu... lichidată. Lenin a ordonat ca Palatul Tavriisk, în care se desfășura ședința, să fie închis și să nu fie lăsat nimeni să intre în el. Chinezii și letonii, după ce au primit o plată bună, au executat ordinul.

Cu acest prilej, bolșevicii au comis prima lor crimă în văzul lumii, împușcând oameni pașnici, care demonstrau pentru susținerea Adunării Constituante. Totalul celor uciși la

Petrograd și la Moscova depășea 70 de persoane, iar câteva sute fuseseră cei răniți. Și cine împușca mulțimea de muncitori neînarmați? Mercenarii Regimentului lituanian al gărzii imperiale, „pușcașii roșii letoni”, chinezii și luptătorii bandelor teroriste, formate de Dzerjinski.

E interesant de văzut cum îi caracterizau în presa lor bolșevicii pe participanții la acele manifestații. Aceștia erau porecliți „robi ai dolarului american”, slugi ai bancherilor și burjuilor, „dușmani ai poporului”. Așa se va întâmpla și în continuare: toți cei care se opuneau comuniștilor erau acuzați că sunt „dușmani ai poporului”, „slugi” ai nu știu cui. Și asta timp de peste 70 de ani.

În același timp, scriitorul proletariatului Maxim Gorki, care avea un pic de conștiință, a publicat în gazeta „Viața nouă” un articol furios:

„În 5 ianuarie 1918, democrații petersburghezi neînarmați – muncitori, funcționari – manifestau pașnic în favoarea Adunării Constituante... «Pravda» minte, când scrie că manifestația din 5 ianuarie a fost organizată de burju, de bancheri și de alții. Că spre Palatul Tavriisk mergeau «burjuii» și «caledinții».

«Pravda» minte, ea știe foarte bine că «burjuii» n-au de ce să se bucure de deschiderea lucrărilor Adunării Constituante, atâta vreme cât n-ar avea ce face între 246 de socialiști și 140 de comuniști. «Pravda» știe că la manifestație au participat muncitori de la uzinele Obuhivsk, de la pulberărie și de la alte uzine, că sub steagul roșu se îndreptau spre Palatul Tavriisk muncitori din raioanele Vaseleostrovsk, Vâborsk și altele. Și tocmai pe acești muncitori i-au împușcat, și oricât ar minți «Pravda», ea nu poate ascunde rușinosul adevăr...

Deci, pe 5 ianuarie au fost împușcați la Petrograd muncitori neînarmați. Erau împușcați fără somație, se trăgea din adăposturi, prin crăpăturile gardului, lași, ca adevărați criminali.” [6].

Împușcând oameni pașnici, care demonstau pentru susținerea Adunării Constituante, bolșevicii au comis prima lor crimă în văzul lumii.

Față de Gorki am o unică, dar mare rectificare – numindu-i criminali lași pe bolșevici, el nu i-a scuipat și nu i-a trimis la naiba, ci a continuat să activeze în favoarea lor, consfințind prin autoritatea sa stăpânirea lor. De aceea, iertați-mă, cu toată critica adusă de el bolșevicilor, îl consider pe Maxim Alexeevici un mare nemernic. El nu numai că a binecuvântat în primii ani inumană stăpânire a comuniștilor, dar a adus laude primului lagăr sovietic, cel de la Solovetk. El a cântat osanale primei „ocne” – Belomorcanal. Iar pentru că periodic mai și critica, tovarășul Stalin i-a organizat, în 1936, o prematură călătorie fără întoarcere pe lumea cealaltă. Iar înainte de el, același lucru pățise și fiul lui – ca să nu mai flecărească degeaba.

În felul acesta au cucerit bolșevicii puterea. La început, ei nici n-au ascuns că, de fapt, fusese o obișnuită lovitură militară de stat. Nici Troțki, nici Lenin, nici Buharin, nici Lunacearski. Într-un articol al lui Stalin la împlinirea unui an de la evenimentele din 25 octombrie, unul dintre capitole așa se și numește „Despre lovitură de stat din octombrie”. Lenin, vorbind în fața acoliților săi pe 24 februarie 1918, a spus:

„Bineînțeles că, în general, e plăcut și ușor să le vorbesc muncitorilor, țăranilor și soldaților, a fost plăcut și ușor să observ cum, după lovitură din octombrie, revoluția mergea înainte.” [7].

Cât de plăcut le-a fost muncitorilor vedem din cele întâmplare la evenimentele din 5 ianuarie. Deosebit de plăcut le-a fost mai ales celor uciși și celor răniți. Dar vreau să atrag atenția asupra altui lucru: nimeni nu vedea în acele evenimente „Marea Revoluție Socialistă din Octombrie”. Ea a apărut mult mai târziu – în mincinoasa propagandă sovietică.

Încă ceva. Pe parcursul a zeci de ani, propaganda prezenta „revoluția” din 25 octombrie (7 noiembrie) 1917 ca un exemplu de strategie genială a bolșevicilor, îndeosebi a lui Lenin. În

Lenin la un miting. Bolșevicii se pricepeau cel mai bine să rostească înflăcărare cuvântări, apelând la cele mai primitive instincte ale maselor populare. Mereu se vor găsi amatori să ucidă pentru promisiunea unui rai – în ceruri sau pe pământ. Acesta se numește „fanatism religios”. Iar comunismul nici nu este altceva, decât o credință.

realitate, totul fusese mult mai simplu: puterea le căzuse în mână ca un măr copt. Păi, de-a lungul a mulți ani, încă de la începutul secolului XX, diferite patide de orientare socialistă au clătinat puterea, slăbind-o. La început o clătinau pe bani japonezi, iar mai apoi pe cei nemțești. Au existat sponsori și din Rusia. Foarte mulți bani obținuseră bolșevicii chiar de la Gorki, de la fabricanții Sava Morozov și Nikolai Schmidt. Principalul instrument al revoluționarilor fusese agitația și propaganda, cu alte cuvinte, minciuna.

Iată un exemplu. Soldații unităților de rezervă, din care era compusă garnizoana Petrogradului, și marinarii din flota Mării Baltice, după cum am mai scris, i-au susținut pe bolșevici, pentru că nu doreau să meargă să lupte pe front. Dar de ce nu doreau? Inamicul a ocupat o jumătate din țara ta – obligația ta de militar și de bărbat este să o aperi, împotriva fricii pentru propria ta viață.

Când tocmai apar sute de tineri fanatici, „revoluționari de profesie”, umpluți de bani nemțești, și încep să-i convingă pe soldați că dușmanul nu e la Berlin, ci la Petersburg¹. Că războiul trebuie să se termine, care le aduce profituri burjuilor (cuvântul „oligarh” încă nu era cunoscut de nimeni) și familiei țarului; că țarina-nemțoaică este agenta kaiserului, iar țarul Nikolae al II-lea² i se supune ei în toate. Că generalii țarului îi distrug înadins pe soldați, îi mână în „căldări” (bunăoară, tragedia armatei lui Samsonov la Tannenberg) și peste tot e trădare. Că „în partea cealaltă” se află proletarul german, la fel de înrobite, cu care nu trebuie să te lupți, ci să te înfrățești. Să organizezi un prânz la graniță...

Agitatorii nu puneau accent pe marxism – nici ei nu prea știau ce mâncare de pește e asta – ei descompuneau moralul armatei și aveau două lozinci de bază: „Pace caselor – război palatelor!” și „Fură de la hoți!”.

Nu-i așa, iubite cititor, că acestea seamănă izbitor cu ceea ce s-a întâmplat în noua Ucraină de la începutul agresiunii Rusiei? Aproape același scenariu al propagandei, nu? În Rusia de atunci, situația se complica și din cauza absolutei incapacități a lui Nikolae al II-lea de a conduce țara, alături de o păguboasă politică a cadrelor.

Apoi, având cele mai mici pierderi pe câmpul de luptă, raportate la numărul populației, dintre toate principalele popoare participante la Primul Război Mondial, și cel mai mic număr de bărbați mobilizați (în Rusia procentul era de doar 39%, în timp ce în Austro-Ungaria era de 74%, în Germania de 81%, Anglia 50%, Franța 79%), armata rusă era totalmente decăzută moral. Nicio altă armată beligerantă nu a avut atâtea dezertori câți a avut cea rusă.

Prăbușirea Imperiului Rus a fost o surpriză chiar și pentru revoluționari. Imperiul a căzut precum o dărăpănătură de grajd pe o vreme liniștită. Lenin și acoliții lui au ratat revoluția din februarie, petrecând în stațiunile alpine din Elveția. Brambureala care a urmat cu componența Guvernului Provizoriu și pierderea guvernării de către acesta a pus cap la toate. Bolșevicilor nu le-a rămas nimic de făcut decât să pună mâna pe putere, iar în continuare toată treaba a făcut-o aurul țarist, demagogia și mercenarii. Într-o astfel de situație s-ar fi descurcat și un prost. Iar Lenin, Troțki, Sverdlov, Podvoiski, Antonov-Ovsienko,

¹ Între anii 1914 și 1924, orașul se numea Petrograd. (C. Ir.)

² În istoriografia românească, numele ultimului țar al rușilor este ortografiat *Nicolae*, nu *Nikolai*. (C. Ir.)

Stalin, Râkov nu erau idioți. Mulți dintre ei erau psihopați, mulți erau semidocti, dar nu poți să spui că erau niște tâmpiți (sigur, cu unele excepții).

Pe lângă toate, unele partide manifestau, ca să zic așa, respect față de lege și se pregăteau pentru alegeri democratice. În acest timp, prin strădaniile lui Dzerjinski, Antonov-Ovsienko și ale altora, în vara anului 1917, a început pregătirea detașamentelor de luptători pentru cucerirea puterii. Acțiunea lui Kornilov, înăbușită de Guvernul Provizoriu, din cauza demagogiei bolșevicilor, a lovit chiar în Guvernul Provizoriu. În același timp, răzmerița lui Kornilov, care fusese o reacție împotriva amenințării bolșevice, fusese provocată chiar de bolșevici, care s-au folosit de răscoala regimentului de mitraliori din iunie 1917. Iar răscoala izbucnise, pentru că soldații acestui regiment nu voiau să meargă să lupte pe front – despre această unitate se spunea atunci că s-a „autoevacuat” din tranșee, pe fondul eșecului ofensivei:

„Istoricul rus al revoluției S. P. Melgunov consemnează dezvoltarea peste tot a celulelor comuniste după tentativa din august și observă că măsurile, deși forțate, pe care le lua-se guvernul lui Kerenski pentru lichidarea mișcării lui Kornilov, au dat o lovitură mortală ideii de guvern de coaliție și le-a dezlegat mâinile „demagogilor iresponsabili” din tabăra bolșevicilor, chemați de Kerenski să lupte împotriva lui Kornilov.” [8].

Însă cel mai important lucru era obținerea de către bolșevici a posibilității aproape legale de a crea și a înarma propriile unități, „preluând”, sub pretextul luptei împotriva răzmeriței lui Kornilov, 40 de mii de puști. Celelalte partide (poate doar cu excepția socialiștilor revoluționari de stânga și a unora dintre anarhiști) nu aveau propriile detașamente și n-au dat nicio atenție înarmării de către bolșevici a lumpenilor și a chinezilor. Ei își puseseră speranța în alegerile pentru Adunarea Constituantă și pe faptul că „înțeleptul popor” va da ascultare argumentelor adevărate, și nu populiștilor.

Asta i-a și pierdut pe toți.

Capitolul II

Despre sufletul și trupul bolșevicului

Acum, stimate cititorule, permite-mi să-ți fac cunoștință cu cei care, în urma acelei lovituri, s-au cățărat la putere. Nu cu toți, ci doar cu cele mai cunoscute personaje, pe care propaganda, în zeci de ani, i-a făcut eroi, cu a căror nume fuseseră botezate orașe, vapoare, cinematografe, detașamente de pionieri și colhozuri.

Vladimir Ilici Lenin (pe numele adevărat Ulianov). Fiul lui Illia Nikolaevici Ulianov, directorul unor școli primare din gubernia Simbirsk, consilier de stat (funcție care corespunde cu gradul de general-maior), cavaler a cinci ordine ale Imperiului Rus, ca origine – fiu al unui ciuvaș și al unei kalmâce. Mama viitorului lider bolșevic era Maria Aleksandrovna Ulianova (numele de fată Blanck), fiica unui evreu și a unei nemțoaice.

Încă de la naștere, Ulianov-Lenin a fost un monstru. La o înălțime destul de mică (la maturitate, măsura 164 de cm), el avea picioarele disproporționate și scurte, iar torsul și capul le avea mari, de aceea până la trei ani nu putuse să umble – pentru că avea centrul de greutate sus, cădea mereu, îl apucau istericalele și se dădea atât de tare cu capul de dușumea, încât părinții erau îngrijorați pentru integritatea lui mintală. Suferea de hiperactivitate, crize necontrolate de furie și cruzime:

„În caracterul lui a existat în permanență ceva rău. El se înțelegea foarte bine cu fratele său mai mic Dmitri, însă adesea îl făcea să plângă.” [9].

Când a mai crescut, sociopatia lui se transformase în deviație psihică. Toți contemporanii lui, fără excepție, remarcă nemăsurata lui brutalitate, felul în care nu suporta părerile altora, în afara propriilor idei, fiind încuiat, încrezut și crud, o cruzime care întrecea orice limită. Un dezechilibru psihic, denumit narcisism. Cele mai frecvente cuvinte cu care-i trata pe tovarăși erau „tâmpit”, „idiot”, „balegă”, „subcik”¹.

Era pocit ca aspect exterior. Iată portretul lui Lenin, care tocmai împlinise 25 de ani. I-l făcuse unul dintre foștii lui tovarăși de luptă Aleksandr Nikolaevici Potresov:

„... era tânăr numai în actul de identitate. Când te uitai la el, îi dădeai cel mult patruzeci de ani, cam treizeci și cinci. Fața palidă, chelia cât tot capul îi lăsa doar niște peri pricâjii pe tâmpile, bărbuța era rară și roșcată...”. [idem].

¹ **subcik** – cuvânt argotic rusesc, care caracterizează un individ suspect, în care nu poți avea încredere și care, pe deasupra, e și prost. (C. Ir.)

După mărturisirea soției lui, N. K. Krupskaja, și a foștilor săi tovarăși, Lenin suferea de migrene, insomnie, crize de depresie, care se transformau în narcolepsie, ce dura săptămâni. Apoi aceasta se transforma în crize maniacale, pe care Krupskaja le numea „aprige”, semn că pentru lici urma o perioadă de activitate furtunoasă. „Volodea și-a ieșit din fire”, – zicea soția. Cu alte cuvinte, el e un „frumos”.

Făcuse studii superficiale. Ca jurist era un zero barat. Ca teoretician al marxismului și economiei politice – zero. Plehanov și alți intelectuali îl numeau „un mare simplificator”. E suficient să citești articolele lui, scrise într-o limbă greoaie, încâlcită. „Dezvoltarea capitalismului în Rusia”, probabil unica lucrare teoretică a lui Lenin, cercetătorii neafiliați o califică „pe lângă obiect”. De pildă, biograful „conducătorului proletariatului”, profesorul de istorie rusă de la Oxford Robert Service remarcă:

„Cartea a avut jignitor de puține recenzii, și acelea negative. Apariția cărții «Dezvoltarea capitalismului în Rusia» a trecut neobservată până și de către marxști.” [10].

Secretul unei asemenea ignorări din partea marxștilor e simplu: în acei ani, literatură de aceeași factură apărea cu duimul. Iar marxștii căutau, înainte de toate, idei noi, proaspete. Pe când ideea principală a cărții lui Lenin era banală și „proaspătă” de ți se strepezeau dinții: regimul autocratic din Rusia e îmbătrânit, iar în condițiile capitalismului, e necesară democrația. Abia mai apoi, din această lucrare banală, de compilație și destul de simplistă propaganda a făcut o „operă genială”.

Vladimir Lenin și Lev Troțki în Piața Roșie, în timpul sărbătoririi celei de-a doua aniversări a Revoluției Ruse, 7 noiembrie 1919.

În același timp, cum se întâmplă adesea cu bolnavii psihic, Lenin avea o evidentă charismă, încât, pur și simplu, le subjugă propriei voințe pe anumite persoane, mai cu seamă dintre tinerii cu studii puține, dar exaltați. În pofida multor contradicții interne și a greșelilor de concepție, teoria marxistă este foarte complicată pentru receptarea sistemică. Ca atare, analfabeții radicali nu pricepeau deloc marxismul și „cărți inteligente” nu citeau. Le erau suficiente proclamațiile, broșurile subțiri și, ce-i mai important, încrederea în loc de cunoștințe. „Burjuul-ciocoi nu muncește, el doar își însușește roadele muncii proletarilor. Să-i nimicim pe burju; tot ce agonisise el să împărțim frățeste între noi și vom apuca o viață fericită.” Cam așa își imagina bolșevicul de rând „economia politică”. Și cuvântările înflăcărâte ale lui Lenin, Troțki, Kalinin și ale altora, care se adresau nu minții, ci emoțiilor, cădeau într-un pământ roditor.

Încheind portretul conducătorului bolșevic, pentru a nu mai reveni asupra lui, voi reda încă o caracteristică:

„Medicul Aleksandr Bogdanov, care în acea vreme era viceliderul bolșevicilor, îi spunea cunoscutului Nikolai Valentinov (Volski): «Urmărind în decursul anilor unele reacții ale lui Lenin, ca medic, am ajuns la concluzia că Lenin avea uneori stări psihice cu evidente simptome de anormalitate.»” [11].

Neavând prieteni, Lenin se înconjura de indivizi primitivi care se uitau în gura lui și care, din punct de vedere al calităților, îi erau „pereche”. Câțiva dintre „tovarășii lui de luptă” arătau astfel.

Lev Davidovici Troțki (numele adevărat era Leiba Davidovici Bronstein) provenea dintr-o familie de evrei înstăriți din Herson, avea studii medii – terminase liceul real „Sf. Pavel” din Odesa. Era cel mai apropiat tovarăș al lui Lenin, iar în timpul „revoluției” era de facto a doua persoană în partid. Suferea de narcisism și de complexul lui Napoleon, iar despre anomaliiile lui sexuale știa întregul Comitet Central. Era un excelent orator, adică flecar. Un individ fenomenal de crud.

Karl Bernhardovici Radek (Kopec Sobelson), un evreu din Lviv, care se considera polonez. Avea studii superioare neterminate. Era unul dintre oamenii de încredere și favoritul lui Lenin, iar împreună cu Iakub Hanețki realiza comunicările secrete dintre conducerea bolșevică și statul-major german, care îi finanța pe revoluționarii ruși. Radek fusese cel care, în aprilie 1917, organizase transportul lui Lenin și a încă 22 de bolșevici spre Rusia via Germania în celebrul „vagon sigilat”. Deviatul care, după „Revoluția din Octombrie”, mășcăluia prin Piața Roșie gol pușcă, adică așa cum îl făcuse mă-sa, în fruntea unei coloane de membri ai grupării înființate de el cu numele „Jos rușinea!”; singura „îmbrăcăminte” pe care o purta era o panglică roșie pusă în diagonală. Îi plăcea să umble gol și nu se rușina nici de copii. „S-o țină tot așa!”, a exclamat Lenin, când a aflat despre parada „proletarilor” goi.

Feliks Edmundovici Dzerjinski, nobil polonez, un maniac bolnav psihic, care în copilărie visase să poarte pe cap o șapcă fermecată, care să-l facă invizibil, să ajungă la Moscova și să-i ucidă pe toți rușii. În tinerețe, fusese un fanatic religios și se străduia să fie primit în ordinul iezuiților. Rămăsese repetent în clasa a opta de liceu. Avea doar o notă de „bine” – la

Religie – , opt note de „suficient” și două de „insuficient”. Suferea de crize de epilepsie. Era un înrăit consumator de cocaină – narcomania lui fusese subiect de discuție în Comitetul Central al partidului bolșevic.

Sergo (pe numele adevărat Gheorghi) Orjonikidze era gruzin. Absolvisese școala primară. Era un maniac, care se făcuse faimos, pentru că l-a ucis pe cunoscutul poet și activist social Illia Ceavceavadze. Orjonikidze era caracterizat astfel:

„Gruzin brutal și fără prea multă școală, urmaș al unor nobili scăpătați, a rămas orfan de mic; era un copil năzuos, la școală învăța prost și avea dese crize de nervi. Într-o zi, la școală, a rupt de pe perete portretul țarului și, furios, l-a călcat în picioare. A fost eliminat din școală.” [12].

Moisei Solomonovici Urâțki s-a născut într-o familie de negustori evrei din Cerkasy. El a fost comisar al Comisiei Electorale din Rusia pentru alegeri la Adunarea Constituantă și primul șef al Comisiei Extraordinare de Luptă cu Contrarevoluția și Sabotajul din Petrograd. Acesta avea studii juridice superioare, lucru care nu l-a împiedicat să fie un maniac sexual, căruia nu i-a scăpat nicio fustă, dar nici pantaloni bărbătești. Un pervers care nu prea se spăla în așteptarea revoluției mondiale și puțea ca o cocină de porci. Pe deasupra, fizic, era un monstru – avea niște piciorușe scurte și strâmbe, spinarea curbată și capul îndesat între umeri. Spre deosebire de Dzerjinski, el nu era narcoman, ci un bețiv ordinar.

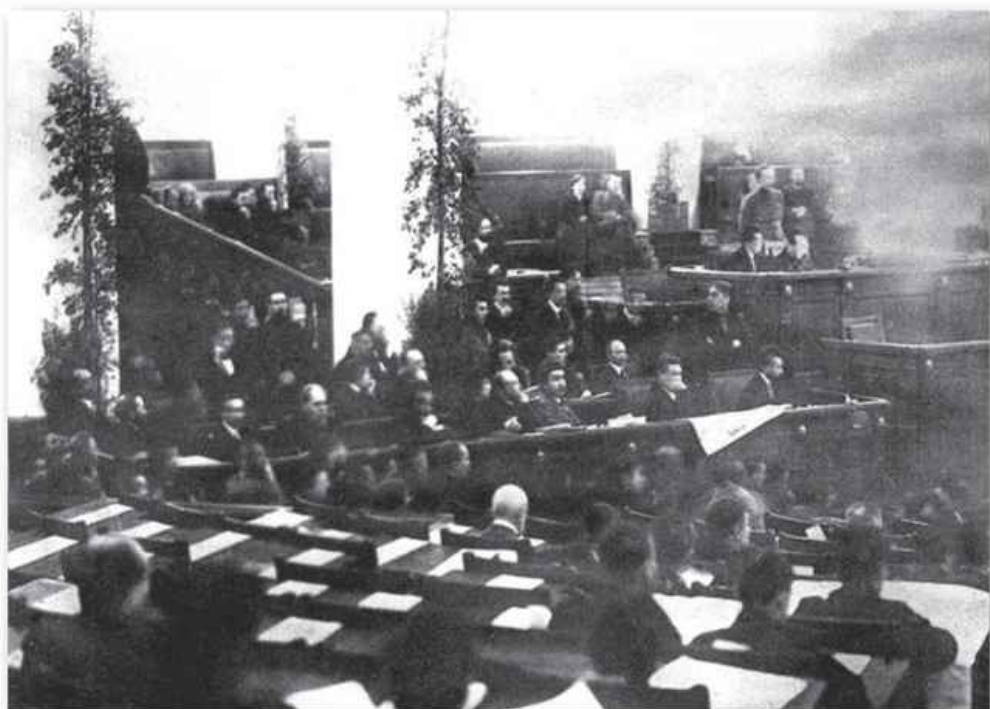
Valerian Vladimirovici Kuibâșev se trăgea dintr-o familie de nobili ruși, avea studii medii. Era și el un alcoolic incurabil. Odată, încă în timpul ilegalității, după „câteva pahare în plus”, i-a trântit unei cocote ocazionale despre tovarășii din partid, aceea a turnat la poliție și au fost arestați toți bolșevicii din Samara, în afară de el. Kuibâșev bea nu mult, ci îngrozitor de mult. Când i s-a adus lui Stalin la cunoștință că Kuibâșev e bețiv, acela a spus: „Bea? Nu-i nimic. O să crape mai repede.”

Valerian Kuibâșev „a crăpat” la vârsta de 46 de ani în propriul birou. Oficial, s-a anunțat că ar fi suferit un infarct. În realitate, băuse peste măsură de mult și a murit. Cu toate acestea, cu numele lui fuseseră botezate orașe, sate, uzine, vapoare și colhozuri.

Simon Arșakovici Ter-Petrosian se trăgea dintr-o familie de armeni bogați. Avea studii secundare neterminate. Fusese exmatriculat din liceu pentru indisciplină. În istorie este cunoscut sub pseudonimul „Kamo” și era omul de încredere al lui Lenin în Caucaz. Prieten din copilărie al lui Stalin, împreună cu care se ocupa de furturi, pe care bolșevicii le numeau nevinovat „exproprii”. Era un criminal sadic, un pacient permanent al clinicilor de psihiatrie.

Și-acum despre însuși **Iosif Visarionovici Stalin (Djugașvili)**. Despre el încă nu se cunoaște totul, dar se știe că acest fiu al unui cizmar gruzin, cu studii neterminate la seminarul teologic, era un caz ciudat de bolnav psihic cu complex de inferioritate și paranoia. Avea înălțimea de 163 de centimetri, cotul mâinii stângi era anchilozat, primul și al doilea deget de la piciorul stâng erau lipite, fața îi era ciuruită de vărsatul de vânt de care suferise în copilărie. Celebrul psihiatru Erich Fromm l-a numit „un caz clasic de sadic nesexual”.

Apropo de delicata temă a legăturilor sexuale din rândul bolșevicilor. Acest partid era arhiplin de tot felul de maniaci, erotomani, homosexuali, pedofili și alți asemenea indivizi.

Prima și singura ședință a Adunării Constituante a fost deschisă la 18 ianuarie 1918 în Palatul Tavriisk din Petrograd.

Sunt bine cunoscute orgiile organizate de „marinarii revoluționari”, iar după „revoluție” – președintele Comitetului Central al Flotei Baltice, Pavlo Dybenko, și soția lui, celebra Aleksandra Kolontai, care se mai iubea și cu femei. În Suedia, unde în anii '30-'40 ai secolului XX ea fusese ambasadoare, sunt pomenite cu respect până azi pompoasele ei „serate” lesbiene.

Putem aminti escapadele amantei lui Lenin, Inesa Armand, și a „comisăresei” Larisa Reiser, cu care Troțki practica o dragoste deloc tradițională. Astăzi, concepțiile sexuale sunt foarte libere, dar atunci asemenea lucruri păreau devieri scabroase. Datorită acestor cuconițe apăruse teoria „paharului cu apă”, adică, pentru femeie, a se culca cu primul întâlnit era la fel de natural cum îți potolești setea cu un pahar cu apă. Sunt foarte cunoscute cazurile, când o comsomolistă, pentru că îi refuza unui comsomolist „paharul cu apă” era considerată „burgheză” și condamnată în ședințe, suferind toate consecințele care decurgeau din aceasta.

Soția „conducătorului proletariatului”, aristocrata Nadia Konstantinovna Krupskaja, a scris mult pe teme de morală și valori ale familiei. Dar n-a scris câți amanți a avut până la Lenin și după el: despre „prietenul familiei” Nikolai Utin, care „a luat-o sub tutelă” pe fetița de paisprezece ani Nadia după moartea tatălui ei; despre Robert Klosson, din cauza căruia Vladimir Illici era foarte gelos pe ea; despre lăcătușul analfabet și brutal Ivan Babușkin; despre Victor Kurnatovski, cu care făcea „minunate plimbări în pădure” în timpul deportării la Șușensk, fiind deja soția lui Lenin. Aceștia sunt numai cei despre care se știe sigur.

Iar acum despre **Mihail Ivanovici Kalinin**. Se născuse în gubernia Tversk. Era rus. Studii: 4 clase primare. Fost lacheu. Fusese lacheu la familia consilierului de stat D. P. Morduhai-Boltovski. A rămas toată viața cu apucături de lacheu – Mihail Ivanovici avea șira spinării incredibil de flexibilă și pur și simplu se târa în fața lui Lenin și a lui Troțki, iar mai apoi a lui Stalin, aproape că-i săruta cizma. În anul 1919, Troțki l-a numit „staroste al întregii Rusii”, pentru că fusese „ales” președinte al CCER (Comitetul Central Executiv din Rusia) și, formal, Kalinin era o persoană importantă în stat. Dar numai formal, căci, practic, în realitate, el n-avea nicio influență în ierarhia secretă a partidului.

În afara celebrei șire a spinării, Mihail Ivanovici Kalinin mai avea și un fabulos libido. Îi plăceau în mod deosebit balerinele Teatrului Bolșoi și elevele școlii de balet. Se petrecea chiar în cabinetul lui. Îi plăcea în mod deosebit ca mai întâi fata să danseze goală pe stofa verde a biroului său. Stalin îl poreclise „Țap al întregii Rusii”, asta și datorită bărbuței lui, și adăuga: „un obsedat sexual”.

Lui Mihail Ivanovici tare nu-i plăcea când fetele îl refuzau. Este foarte cunoscută povestea balerinei de 16 ani Bella Uvarova, care refuzase categoric să se culce cu bătrânul „țap”. Trupul ei tranșat fusese găsit în pădure. Izbucnise un scandal enorm, pe care l-a stins Stalin: pe neașteptate, Kalinin s-a îmbolnăvit și a fost expedit „în concediu”, iar părinții Bellei au fost acuzați de spionaj și executați. Conducătorului îi convenea foarte mult să-l aibă la mână pe, formal, primul om în stat.

Ca ajutor – oficial funcția se numea secretar al Comitetului Executiv Central al URSS – Mihail Ivanovici l-a luat (de fapt, Stalin i-l atașase) pe Avel Enukidze, un notoriu

Biata fată înțelege totul, dar nu poate face nimic: îngrozitoarea soartă a Bellei Uvarova le făcea pe fete să se supună. Iar tovarășul Kalinin nu se jenează nici măcar de fotograf.

maniac-pedofil și violator. El îi făcea rost de fete lui Kalinin și i le aducea la cabinet sau la dacea¹ acestuia și a altor ștabi de partid. Lui **Klim Vorosilov**, bunăoară, spre deosebire de Kalinin, îi plăceau nu balerinele, ci cântărețele de operă. Același Enukidze căra la crematoriul Donskoi trupurile fetelor sugrumate de către „starostele Uniunii Sovietice”. Celebra balerină Katerina Geltzer, aflând odată că Mihail Ivanovici Kalinin a violat o elevă de-a ei, a aruncat în el cu o statueta a lui Mefisto.

Stalin nu degeaba înțelegea și acoperea extravaganțele sufletești și trupesti ale tovarășului Kalinin. Viitorul „cel mai bun prieten al copiilor sovietici” se remarcase și el în domeniul violării minorilor. Lida Pereprâghina avea doar 13 ani, când o violase Iosif Djugașvili, care era deportat în satul Kureika din ținutul Turuhansk. La sfârșitul anului 1917, fata îi născuse chiar un băiat, pe Alexandr. Izbucnise scandalul, locuitorii l-au dat în judecată pe activistul revoluționar pentru violarea unei minore, acela a jurat că se va însura cu ea, dar curând i s-a terminat perioada de deportare și el s-a grăbit să spele putina.

Toate acestea ar părea invenții ale „presei galbene”, dacă n-ar fi fost desecretizate materialele din „Dosarul special” al lui Nikita Hrușciiov, care, în 1956, strângea materiale compromițătoare împotriva lui Stalin, pentru a le prezenta la Congresul al XX-lea al PCUS. Fusesse inițiată o întreagă cercetare cu participarea nu numai a funcționarilor locali din Siberia, dar și a lui I. Serov, șeful KGB. După căderea URSS, aceste materiale fuseseră desecretizate și accesibile istoricilor. Despre aceste lucruri au scris cercetătorul britanic Simon Montefiore; profesorul Steven Kotkin de la Universitatea Preston (SUA); istoricul rus, cercetător principal la Institutul de Istorie a Rusiei de pe lângă Academia de Științe a Rusiei, Boris Ilizarov, și alții.

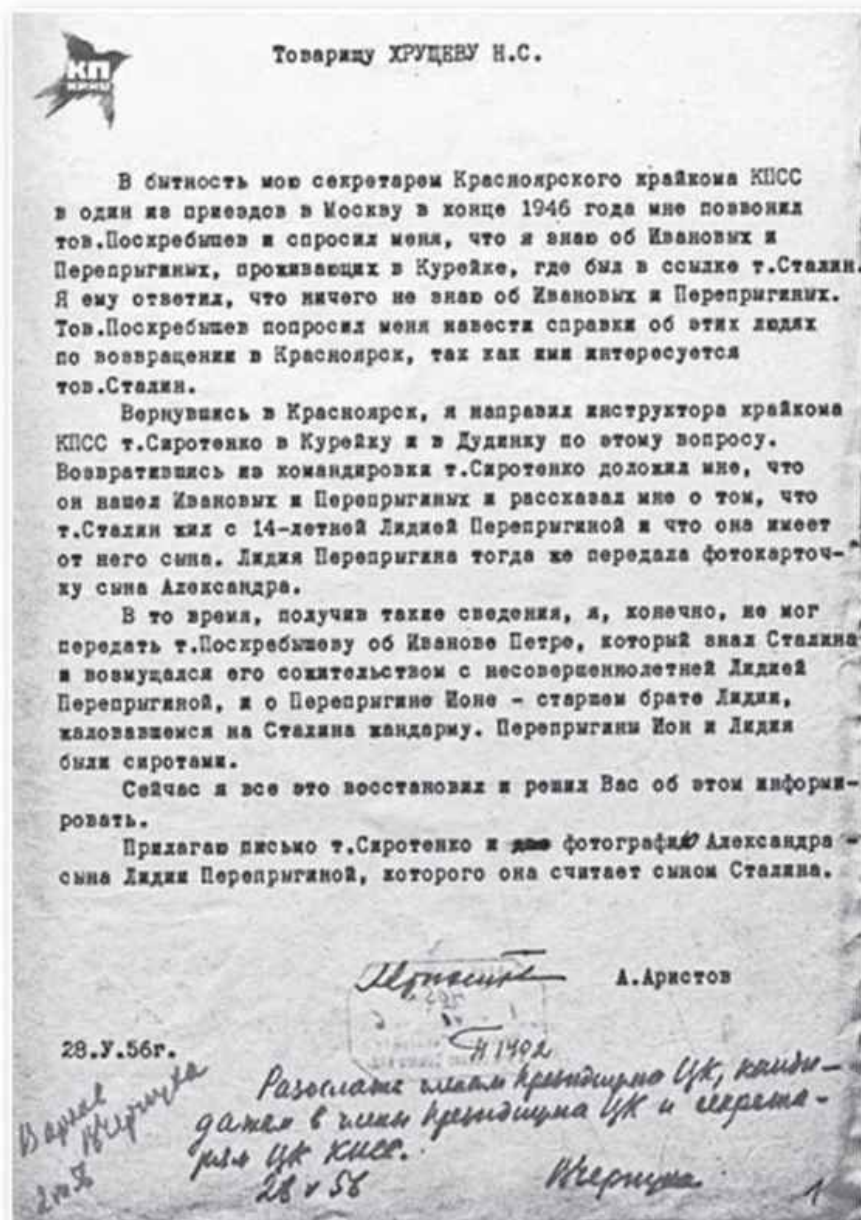
Întors din deportare, unde a părăsit-o pe tânăra mamă și copilul, în scurt timp, Stalin și-a violat propria fiică, pe Nadia Aliluieva, care avea 15 ani. După cum susțin unii cercetători, Nadia era rodul relației lui Stalin cu Olga, soția lui Serghei Aliluiev. Despre aceasta amintește, de pildă, scriitoarea Olga Kucikina, ai cărei părinți erau prieteni cu Nadia Aliluieva. Odată, în timpul unei certe, Stalin i-a strigat: „Știi că tu ești fata mea?”.

În urma unui roman furtunos, Stalin a furat-o pur și simplu de la părinți pe fata minoră, după care totuși s-a căsătorit civil cu ea. Zece (!) avorturi a obligat-o Stalin pe Nadia să facă (așa reiese din dosarul ei medical). De ce? Și cum se născuseră totuși Vasili și Svetlana? De fapt, psihologii atrăseseră mai demult atenția asupra dragostei bolnăvicioase pentru fiica (nepoata?) sa.

Desigur, aceasta este doar o versiune, dar prea seamănă a adevăr, întrucât, ca timp, se potrivesc toate faptele. După cum se știe, în anii 1900-1901, Olga Aliluieva și Iosif Stalin erau – să zicem așa – prieteni foarte apropiați. Plus mărturiile scriitoarei... Tatăl Olgăi Kucikina, Andrei Pavlovici Kucikin, doctor în istorie, membru de partid din anul 1912, participant activ la lovitură din 1917, putea într-adevăr s-o cunoască pe Nadia Aliluieva...

¹ dacea – vilă în afara orașului. (C. Ir.)

Iosif Visarionovici nu se dădea în lături nici de la violuri. De pildă, o violase pe cântăreața de operă Vera Davâdova. Sunt cunoscute și cazurile „favoritelor” conducătorului: a Olgăi Lepeșinskaia și a bucătăresei personale Varvara Jbâcikina, mai cunoscută sub numele de Valentina Istomina. Și asta fără să punem la socoteală numeroasele dactilografe și alt personal feminin.

Scrisoarea secretarului CC al PCUS, Averkii Arestov, adresată lui Nikita Hrușciiov în legătură cu ancheta din 1956 privind relația lui Stalin cu minora Lidia Pereprâghina.

Vom continua cu alte „vechi cunoștințe”.

Henrich Grigorievici (Henah Herșenovici) **Iagoda**, fiul unui bijutier evreu, absolvise 8 clase. Ruda cea mai apropiată și cel mai bun tovarăș de luptă al lui Sverdlov, prieten apropiat al lui Dzerjinski, unul dintre cei mai apropiați tovarăși ai lui Stalin. Era însurat cu o nepoată – fiica surorii lui Sverdlov. A condus Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne și Comisariatul Poporului pentru Securitate. După ce fusese arestat, în timpul percheziției din 8 aprilie 1937, la el au fost găsite 1.229 de sticle din cel mai bun vin furate, în majoritate, era vin de import, din recolta anilor 1897, 1900 și 1902; 11 filme pornografice, 3.904 fotografii pornografice și... un falus de cauciuc.

Doriți să vorbim și despre femei? Pe Kolontai și pe Reisner le las mai la urmă. Câteva rânduri despre **Rozalia Samoilova Salkind**. În istorie e cunoscută mai ales sub numele Vera Zemleacika. Femeie dintr-o bogată familie de evrei din Kiev, a adoptat acest pseudonim după anul 1917. Iar, până atunci, numele ei preferat fusese „Demon”, pe care și l-a pus ea însăși. Era o veche cunoștință a lui Lenin cu care fusese tovarășă timp de peste douăzeci de ani. Ea a condus la Moscova lovitura din octombrie.

Ei i se potrivea întru totul acest pseudonim. Având studii medicale superioare, era grav bolnavă psihic. Era o sadică sinistră, de care fugeau chiar și tovarășii ei de partid. Despre ceea ce făcuse în Crimeea „eliberată” vom vorbi mai încolo. Pentru a o caracteriza, voi cita cuvintele colegului ei de partid Mirsaid Sultan-Galiev:

„...o femeie extraordinar de nervoasă și bolnavă care, în munca ei, nu avea niciun sistem convingător și care a lăsat între aproape toți lucrătorii amintirea „vremurilor lui

După numirea ei în Crimeea, Vera Zemleacika a organizat un astfel de măcel pe peninsula, încât chiar și camarazilor „experimentați” din partid li s-a ridicat părul în cap.

Arakceev¹". Se enerva fără motiv, folosea un ton mult prea ridicat în discuțiile cu aproape toți tovarășii, era exagerat de exigentă... Îi pedepsea pe nedrept pe toți cei care aveau cea mai mică îndrăzneală „să aibă propria părere” sau, pur și simplu, „să nu-i placă”... Absolut toți lucrătorii tremurau în fața ei, neîndrăznind să ignore chiar și dispozițiile ei cele mai mărunte sau greșite.” [13].

Pentru strădaniile în uciderea în masă, în tortură și terorizarea populației pașnice, Lenin o prețuia foarte mult pe Zemleacika. Ea fusese prima dintre femeile care primise cea mai înaltă distincție de stat din acea vreme, și anume, ordinul „Steagul Roșu”.

Îl adăugăm la colecție pe **Iakov Mihailovici Sverdlov** (Ianchel-Aron Miraimovici Sverdlov), care provenea dintr-o familie de evrei din Nijni Novgorod. Absolvent a 4 clase primare. Se zice că și-a început cariera „revoluționară” ca „oberlihtier” (hoț, care fură din casele oamenilor, pătrunzând prin oberliht); la aceasta îl ajutau statura lui mică și trupul slab ca o așchie. Abia în pușcărie a intrat el în contact cu deținuții „politic”. Despre acest lucru nu deținem date exacte. În schimb, se cunoaște sigur extraordinara lui răutate inumană – chiar și pentru epoca lui Lenin și a lui Dzerjinski. Încă în 1905, Sverdlov formase în Ural o bandă, denumită „Detașament popular de luptă”. Acesta se compunea din cele mai scârboase „scursuri” de tipul Piotr Ermakov, care în 1907, la ordinul lui Sverdlov, l-a ucis pe un tovarăș de partid, suspectat că ar avea legături cu poliția, și pe care l-a decapitat. Este vorba despre același Ermakov care participase la împușcarea familiei țarului și mai ales le străpungea cu baioneta pe femeile care erau doar rănite.

În privința psihicului lui Sverdlov..

Încă din anul 1916, Sverdlov căra peste tot după el blana câinelui lui mort și o așternea, noaptea, în locul covorașului, în fața patului în elegantele dormitoare ale Kremlinului. Vă rog să fiți de acord că acesta nu este comportamentul unui om zdravăn la cap. Ca și preocupările lui pentru necromanie.

De Sverdlov se temeau. Fusese poreclit „Diavolul roșu”. Și nu numai pentru că umbla îmbrăcat în piele din cap până-n picioare: cizme de piele, pantaloni de piele, tunică de piele,

Iakov Sverdlov pe tron. Vocea lui înceată dădea mai mulți fiori, decât zbireretele isterice ale lui Lenin.

¹ **Aleksei Andreevici Arakceev** (1769-1834) – conte rus, general, atotputernic om de stat în timpul țarilor Pavel I și Aleksandr I, de numele căruia este legată o întreagă perioadă de teroare; între altele, a contribuit activ la rusificarea forțată a Basarabiei. (C. Ir.)

șapcă de piele. Acest fel de a se îmbrăca l-au preluat și călăii de la Comisia Extraordinară de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului, al cărei tutore era el.

Să ne oprim acum asupra unei alte chestiuni interesante. Pot fi auzite numeroase afirmații cum că partidul comunist a fost un „proiect jidănesc” și că în spatele activității lui se afla conspirația mondială „iudeo-masonică”.

Sunt invenții care nu se bazează pe nimic. Dintre cei 23 de membri și membri supleanți ai CC al PCR(b)¹, aleși la Congresul al VII-lea din 6 martie 1918, erau: 9 ruși, 7 evrei, 3 letoni, câte un polonez, un gruzin și un neamț. Ei, desigur, și Lenin, a cărui naționalitate e greu de stabilit. După cum se observă, nu evreii și nici măcar rușii, ci letonii aveau, proporțional vorbind, cea mai mare reprezentare, dacă avem în vedere numărul acestui popor în cadrul Imperiului Rus. Pe locul doi se aflau nemții. Dau aceste date pentru cei care sunt dispuși să calculeze procente.

Întă și prima componentă a Consiliului Comisarilor Poporului. Lăsăm la o parte naționalitatea lui Lenin. Urmează: comisarul poporului pentru afaceri interne Râkov – rus; comisarul poporului pentru agricultură Miliutin – rus; comisarul poporului pentru muncă Șliapnikov – rus; Comisariatul poporului al Armatei și Marinei era condus de trei persoane: Antonov-Osienko (ucrainean), Krâlenko (rus) și Dybenko (ucrainean).

În general, în primul guvern sovietic erau 9 ruși, 2 ucraineni, un polonez, un gruzin și un evreu. Plus șeful poliției politice secrete VCK (denumirea completă în rusă: Comisia Extraordinară de Luptă cu Contrarevoluția și Sabotajul) polonezul Dzerjinski, al cărui adjunct era letonul Iakov Peters.

Însă în eșaloanele inferioare ale ierarhiei bolșevice, mai ales în Comisia Extraordinară, ar zice cineva că erau mulți evrei. Așa e. Dar explicația acestui fapt n-are nicio legătură cu mitul „jidano-masonic”. În Imperiul Rus, starea evreilor era una umilitoare. Niciun alt popor n-a cunoscut atâtea discriminări din motive religioase și naționale. Apoi, mulți dintre tinerii evrei radicali, dorind o schimbare, în afara partidelor politice naționale (Bund) au ajuns la bolșevici, și nu numai: au existat mulți evrei și la menșevici, la socialiștii revoluționari, la anarhiști.

Același lucru este valabil și pentru letoni. Întă cum stau lucrurile. În Imperiul rus, în general, nu exista precizarea cum că ești, să zicem, rus. Curios, nu? Naționalitatea se stabilea în funcții de religie. Dacă erai creștin ortodox, nu conta că ești evreu, chinez, turcmen – tu erai considerat rus. Iar restul – luteranii, catolicii, iudeii, musulmanii, Martorii lui Iehova – nu. „Nerușii” erau lipsiți de o serie de drepturi sociale și economice și, ca atare, majoritatea lor îngroșau rândurile partidelor revoluționare.

Iar între cekiști erau foarte mulți nu evrei, ci letoni. Și e de înțeles. Letonia fusese ocupată de nemți, și „pușcașii roșii letoni” nu aveau altă soluție. Așa că, pentru a supraviețui, au intrat în masă în serviciul sovieticilor. Și pentru că exista o oarecare barieră lingvistică și profesională, ușa le era deschisă doar în armată și în CK, unde „bătrânii bolșevici”, care stătuseră în pușcărie, se dedau la jafuri.

¹ CC al PCR(b) – Comitetul Central al Partidului Comunist din Rusia (bolșevic). (C. Ir.)

Prima componență a Consiliului Comisarilor Poporului ales la cel de-al doilea Congres al Sovietelor deputaților muncitorilor și soldaților din 26 octombrie 1917

Așadar, n-a existat niciun fel de „conspirație evreiască”. A existat doar o bandă internațională de răufăcători, pentru care naționalitatea nu avea nicio importanță. Există o legendă, potrivit căreia la Lev Troțki ar fi venit rabinul Moscovei Iakov Maze ca să intervină pentru evreii bătuți crunt de către roșii în pogromuri. Acela ar fi răspuns: „Eu nu sunt evreu, eu sunt internaționalist.”. La care înțeleptul rabin a zis: „Revoluția o fac troțkii, iar ponoasele o trag bronsteinii.”. Asta-i o legendă istorică, însă reflectă întru totul atitudinea bolșevicilor față de „problema națională”.

Oare au existat între bolșevici și oameni normali din punct de vedere psihic și cultural? Cineva ar putea într-adevăr să-i reproșeze autorului acestei cărți că a scormonit, precum se scormonește după stafidele din cozonac, numai exemple negative. Lunacearski era un om cult, provenea dintre nobili, comisar al poporului pentru învățământ, care a studiat trei ani la universitatea din Zürich, unde a audiat cursurile cunoscutului filosof Avenarius, înțelemeitorul empiriocriticismului. Este bine cunoscută râvna cu care s-a ocupat Lunacearski de învățământ și cultură și chiar a protestat împotriva „marinarilor revoluționari” beți care trăgeau cu armele în monumentele de arhitectură. Și pentru că, înainte de toate, pe el toți îl dau ca exemplu de „comunist adevărat”, voi povesti ceva mai pe larg despre Anatoli Vasilievici Lunacearski.

Figura dulceagă de intelectual a lui Lunacearski, blând de să-l pui la rană, a fost creată de numeroasele filme și cărți sovietice. Reversul medaliei, arătat în istoria secretă a URSS, este categoric altul.

Lunacearski a aparținut de aripa cea mai radicală a partidului comunist – grupul „Înainte”. Imaginea de „cultură” excepțională a acestui activist este ilustrată strălucit și evident, după cum le plăcea ziarelor sovietice să scrie, de lozincă a cărui autor este el: „Jos umanismul! Noi trebuie să învățăm să fim cruzi!”.

Așa că toate celelalte fuseseră un joc, o mască. O caracteristică necruțătoare i-o făcuse celebrul scriitor Kornii Ciukovskii:

„El strălucește de automulțumire. Pentru el nu există nimic mai plăcut, decât să-i fie cuiva de folos, să-i facă un serviciu! El se imaginează ca fiind o ființă atotputernică și milostivă, care emană asupra tuturor bunăvoință: fiți amabil, îmi permiteți, fiți draguț – și scrie scrisori de recomandare pentru toți, pentru oricine și pe toate se grăbește să semneze «Lunacearski». Grozav îi mai place propria semnătură, de aceea, una-două, ia o hârtie, numai să aibă prilejul să semneze.” [14].

Nu vă amintește nimic despre caracterul tovarășilor lui de partid? Numai că, spre deosebire de Lenin, de Dzerjinski, de Sverdlov și de alții, Lunacearski juca rolul unui zeu cumsecade. Chiar așa – juca. Contemporanii spuneau despre el că e fricos și fățarnic. Mihail Bulgakov, care îl cunoștea bine pe acest tip, l-a folosit pentru figura a două personaje din romanul „Maestrul și Margareta”, cea a criticului Latunski și cea a lui Sempleiarov, președintele Comisiei Acustice. Mai ales ultimul l-a îndreptățit. Căci și lui Lunacearski, întocmai precum tovarășilor lui de partid, îi plăceau tare mult fetele tinere și mai ales balerinele.

În anul 1922, Lunacearski și-a alungat, ca pe un câine bătrân, soția Anna în vârstă de 41 de ani și s-a însurat cu tinerica actriță de 19 ani Natalia Rosenthal. Asta nu l-a împiedicat pe Anatoli Vasilievici să aducă în patul său o fată de 16 ani, pe Nadia Nadejdina (pe numele adevărat Brustein), care i-a născut un copil. O să se spună: păi, nu toți bărbații au câte o amantă sau mai multe, de ce în acest caz spunem că e o ticăloșie? Josnicia constă în faptul că fata era elevă la școala de balet, al cărei șef suprem era Lunacearski. Și-atunci, cum putea ea să-l refuze pe comisarul de care depindea?

Ei, iată și cireșa de pe tort – în luxuosa mansardă a clădirii din Intrarea Denejnâi 9/5 (din Moscova) se petreceau orgii îngrozitoare –, este locul în care Nadejdina i-a căzut victimă bătrâiorului comisar. O coincidență interesantă: imediat după ce trecuse prin patul lui Lunacearski, ea a ajuns în trupa Teatrului Bolșoi, unul dintre cele mai bune din lume, al cărui șef „de înaltă moralitate” era același Anatoli Vasilievici. Fusesse cea mai tânără dansatoare din toată istoria acestui teatru...

Apropo, dacă cineva nu știa: în apartamentul în care Lunacearski „se aprindea” nu numai cu femeii, Mihail Bulgakov a plasat celebrul „Bal al satanei” din același roman „Maestrul și Margareta”. Iar celebrul istoric, arheolog, membru al Academiei de Științe a URSS, contemporanul lui Lunacearski, profesorul Iuri Gotie s-a exprimat cu franchețe despre acest „exemplu de intelectual”:

„Tovarășul Lupanarski este un pederast, care are cele mai apropiate legături cu unii dintre cunoscuții săi.” [15].

„Lupanarski” nu e o greșeală de tipar sau gramaticală. Este un calambur trist și totodată răutăcios al lui Gotie. În Roma antică, bordelurile se numeau lupanare.

Dacă cel care era numit „un exemplu de intelectual” are un chip atât de hidos, ne putem imagina cum erau ceilalți comisari, despre care n-am ajuns să vorbim din lipsă de spațiu. Și oare poate un om normal să reziste în compania unor monștri morali, maniaci, fanatici, sadici și fățarnici? Întrebarea este retorică.

Despre orgii vom mai vorbi – am despre ce să vă povestesc –, iar până una-alta, să vedem cum construiau comunismul în unica țară proprietarii de lupanare, de falusuri din cauciuc și de amante minore.

Capitolul III

Cum construiau bolșevicii comunismul și s-au ales cu un război civil

Acaparând puterea și bucurându-se din plin de ea, bolșevicii și socialiștii revoluționari de stânga, care în principalele linii ale ideologiei lor nu se deosebeau de bolșevici practic cu nimic, s-au apucat cu mare entuziasm de construirea comunismului.

În anii care au urmat, mitologia sovietică a dat naștere la hectare de minciuni cinice și nerușinate. Chipurile, Lenin și acoliții lui au preluat puterea în țară, unde domnea foametea și ruina, iar peste tot era plin de contrarevoluționari, care recurgeau la saboteje și chiar la atentate împotriva lui Lenin, plus războiul civil și intervenția armată a imperialiștilor împotriva tinerei țări socialite. Așa că, vrând-nevrând, era necesar să se apeleze la măsuri extraordinare, care se numeau „comunism de război”.

De fapt, Lenin și-a numit comunismul său ca fiind „de război” abia în 1921, ca să-și motiveze prăbușirea. Bolșevicii începuseră să construiască nu un comunism „forțat” și nici unul „de război”, ci un comunism absolut autentic, în conformitate cu înțelegerea primitivă pe care o aveau ei despre marxism. În momentul acaparării puterii de către Lenin, Troțki și acoliții lor, nu exista nicio ruină, iar sabotajul „contrei” exista doar în propaganda bolșevică. Ca urmare a pierderii puterii în țară de către Guvernul Provizoriu, într-adevăr se înrăutățise logistica, iar aprovizionarea cu alimente a Petrogradului și a Moscovei s-a complicat. Se întâmplase acest lucru și „datorită” revoluționarilor înșiși, care, având la căile ferate organizații puternice, prin greve, le-a dezorganizat funcționarea normală, dar, lucru important – pâine exista. Pe Volga și în alte regiuni ale Rusiei, se păstrau mari rezerve de cereale, estimate la milioane de puduri. Trebuiau doar asigurate logistica și transportul. Iar, în continuare, piața însăși ar fi stabilizat vânzarea.

Dar bolșevicii și socialiștii revoluționari de stânga s-au apucat să naționalizeze absolut totul: băncile, uzinele, fabricile, căile ferate; ei nu numai că au continuat deținerea monopolului asupra pâinii, introdus de Guvernul Provizoriu, și raționalizarea, introdusă încă de guvernul țarist, dar monopolizează întregul comerț, inclusiv cel extern.

Ce-i drept, naționalizarea nu fusese înfăptuită dintr-odată. În pofida altor mituri, uzinele nu fuseseră preluate de muncitori chiar de la început. Bolșevicii chiar dacă erau analfabeți ignoranți, dar cretini absoluți nu erau și înțelegeau la ce ar fi dus schimarea bruscă a unei

conducere experimentate în chestiuni ale industriei cu proletari care absolviseră trei clase primare. Iar statul creat de revoluționari încă nu avea cadre de conducere proprii.

Pe de altă parte, bolșevicii încă tot mai sperau să obțină cum-necum – cu adevăruri și neadevăruri – majoritatea în Adunarea Constituantă și deocamdată se jucau de-a democrația, simulând cu proletariatul o opoziție socială a radicalilor.

De aceea, au propus un compromis temporar și pe 27 noiembrie 1917 au adoptat Hotărârea privind controlul muncitoresc asupra întreprinderilor, semnată de președintele Consiliului Comisarilor Poporului, Lenin, de comisarul poporului pe probleme de muncă Șleapnikov, șeful administrației Consiliului Comisarilor Poporului, Bonci-Bruievici, și secretarul Gorbunov.

„În scopul regularizării planificate a economiei naționale, în toate întreprinderile industriale, comerciale, bancare, agricole, de transport, a cooperativelor, a asociațiilor de producție și în alte întreprinderi care au muncitori angajați sau cu lucrul la domiciliu, se introduce controlul asupra producției, a achizițiilor, a desfacerii produselor și a materiei prime, a păstrării ei, precum și asupra laturii financiare a întreprinderii.” [16].

Ce s-a întâmplat în continuare, sper, a înțeles toată lumea. Chiar așa: primul și singurul lucru pe care-l făcuseră proletarii după ce s-au cățărat la putere a fost să-și mărească salariile. Ei și așa le creau coșmaruri proprietarilor prin greve permanente, cerând mereu noi și noi majorări de salariu, iar acum aveau și o pârgheie legală de presiune. Și-au permis să dicteze administrațiilor întreprinderilor propriile condiții. Cu acest prilej și-au mărit salariile nu cu niște procente, ci de trei ori, iar, în unele cazuri, chiar de cinci ori.

O coadă imensă în fața magazinului alimentar din Petrograd. 1917

Degeaba li se explica de către direcție și de către proprietar că acest pas este unul păgubos și irațional. „Acum a sosit vremea noastră”, ziceau proletarii și, în cel mai bun caz, îi turnau „burjuului” în cap cerneala din călimara de pe biroul lui. Dar se întâmpla să-i ia și capul. Hotărârile organelor controlului muncitoresc erau obligatorii pentru proprietarii de întreprinderi și puteau fi revocate doar de dispoziția unui organ superior al controlului muncitoresc. Conform art. 9 din această Hotărâre, industriașul sau direcția întreprinderii, teoretic, puteau contesta în termen de trei zile astfel de hotărâri, dar cine-i asculta, dacă în „organele superioare” se afla același proletar încuiat, care visa să muncească mai puțin și să câștige mai mult? Și-apoi, era periculos să faci contestație, pentru că proletarii se înarmaseră cu pistoale Mauser, cu puști, ba chiar și cu mitraliere.

Proprietarii de fabrici și magazine nu erau oameni proști și au înțeles imediat la ce o să se ajungă. Au înțeles, de asemenea, că, în ireversibila ruinare, ei vor fi acuzați de sabotaj, cu toate tristele consecințe. De aceea, proprietarii și-au strâns catrafusele și „au șters-o”, până nu era prea târziu. Și deodată s-a observat că fără „burju”, care cică nu făceau nimic, ci doar îi furau pe proletari, storcând din ei plus valoarea mărfii și a serviciilor, treaba nu mergea. Uzinele, porturile, fabricile, magazinele, farmaciile, restaurantele, fabricile de spirt și cele de bere începură „să schioapete”. Tot mai multe întreprinderi își încetau activitatea, magazinele se închideau. Începuseră întreruperi de curent electric. Dacă nu există curent electric, nu funcționează pompele și în conducte nu mai există apă. Fără apă, brutăriile nu pot coace pâine. Se dezorganizase și aprovizionarea cu lemne și Petrogradul fu cuprins de un ger cumplit.

Acea mărire a salariului de trei ori, precum și instaurarea de facto a dictaturii lumpenilor în întreprinderi au determinat ca situația economică să devină mai proastă decât fusese în timpul îndelungatei debandade politice și a războiului. Dacă în depozitul dumneavoastră de lemne salariul muncitorilor va fi mărit de trei ori, iar a cărușilor care transportă lemnele către clienți, de patru ori, prețul lemnului va crește. Apoi, clienții nu vor avea bani să cumpere, iar dumneavoastră veți rămâne cu stive de lemne, dar fără bani. Neavând bani, nu veți putea cumpăra salam și-l veți falimenta pe producător. Și astfel s-a creat un cerc. Dar bolșevicii vedeau în toate reaua intenție a „contrarevoluționarilor”, din care cauză au accelerat parcursul spre comunism și totodată au intensificat teroarea.

Lev Troțki își amintea:

„La Petrograd, iar apoi și la Moscova, unde s-a rostogolit acest val al naționalizării, au venit la noi unele delegații ale uzinelor din Ural. Mi s-a strâns inima: „Ce o să facem? De luat o să luăm, dar ce vom face?”. Însă din discuțiile cu acele delegații a reieșit că măsurile militare sunt absolut necesare. Căci directorul fabricii – cu tot aparatul lui, cu legăturile lui, cu biroul și corespondența – este un adevărat cuib într-o uzină sau alta din Ural, din Petrograd sau din Moscova, un cuib al contrarevoluției, un cuib economic puternic, solid care, cu arma în mână, luptă împotriva noastră.” [17].

În legătură cu contabilul manufacturii Likinsk, care, ștergându-și ochelarii, a luptat cu pușca în mână împotriva puterii Sovietelor, Lev Davidovici Troțki – ca să folosesc o vorbă mai

blândă – pur și simplu a cam mințit. Tot așa cum proprietarul întreprinderii S. A. Smirnov nu putea lupta împotriva bolșevicilor cu mitraliera pentru un motiv cât se poate de simplu: el împreună cu alți cadeți se afla deținut în Fortăreața Petropavlovsk.

Cauza falimentului rapid al economiei în timpul bolșevicilor este foarte simplă: economia era condusă de analfabeți. Comisarul poporului pentru Muncă, Aleksandr Gavrilovici Șleapnikov, absolvise chiar trei clase ale școlii primare din Muromsk. El fusese unul dintre cei mai buni strungari din Petrograd, însă pentru a ocupa funcția de comisar (ministru), vă rog să fiți de acord că e prea puțin. De altfel, pe lângă funcția de comisar al muncii, el va adăuga mai apoi și pe cea de comisar pentru comerț și industrie. Era un geniu, ce mai...

Primul comisar al poporului pe probleme de comerț și industrie fusese Viktor Pavlovici Noghin, care absolvise chiar întregul ciclu de patru clase primare, înainte de a deveni recepționar la uzina mecanică.

În general, Consiliul Comisarilor Poporului avea un nivel de învățătură extrem de scăzut. Comisarul poporului pentru industria alimentară, aristocratul polonez Ivan Teodorovici absovisese 7 clase de liceu și frecventase aproape un an cursurile Facultății de Științele Naturii a Universității din Moscova. Comisarul poporului pentru poștă și telegraf, Nikolai Glebov-Avilov, era absolvent de școală primară. Comisarul poporului pentru agricultură, Vladimir Miliutin, era absolvent de școală elementară. Comisarul poporului pentru finanțe, Ivan Skvorțov-Stepanov, studiasse contabilitatea la institutul pedagogic. Spre lauda lui, el a anunțat „modest” că este doar „un teoretician” și a refuzat să muncească, astfel încât de finanțele țării s-a ocupat adjunctul lui, Viaceslav Menjinski, care avea pregătire juridică și care avea o serioasă experiență financiară – lucrase ca funcționar într-o bancă. Despre comisarul poporului pe probleme ale naționalităților, Iosif Stalin, am vorbit deja. Cu problemele comisariatului armatei și marinei se ocupau locotenentul de infanterie și fost dezertor, Antonov-Ovsienko, Mykola Krylenko, care chiar frecventase un an cursurile Facultății de Istorie, și Pavlo Dybenko, absolvent a trei clase la o școală orășenească. Curând, a preluat în mâinile sale totalitatea problemelor militare preotul caterisit Nikolai Ilici Podvoiski. Comandant, nu glumă...

Ce să mai spunem, dacă președintele Consiliului Comisarilor Poporului, Vladimir Lenin, a studiat științele juridice la fără frecvență, iar 90% dintre procesele la care a participat în tinerețe ca ajutor de avocat dovedesc că studiile la fără frecvență nu sunt de calitate, cum nu sunt nici azi... Ei, sunt convins că ați înțeles.

Și uite că acești semidocti, iar uneori de-a dreptul tâmpiți se străduiau din răsuferință să construiască cât mai urgent comunismul. Cea mai ușoară condamnare penală la sfârșitul anului 1917 a fost detenție, până la începutul revoluției mondiale. Ce poate realiza un „revoluționar de profesie” (citește, de profesie trântor) care are trei clase primare, decât să se cațere la putere peste o țară de 90 de milioane de oameni?

Încât comunismul lui Lenin-Troțki-Stalin-Șleapnikov-Dybenko a ieșit cum a ieșit.

Însă curând, pe muncitori i-au legat treptat de întreprinderi și instituții: mai întâi, a fost interzisă plecarea din uzinele militarizate; din noiembrie 1918, a fost interzisă plecarea de

la căile ferate și din alte ramuri. Aceștia erau considerați ca fiind în serviciul militar, conform principiului muncii obligatorii, iar dacă un muncitor părăsea locul de muncă, el era pedepsit ca dezertor, conform legii marțiale. Acum proletarii își aminteau cu tristețe de salariile pe care le aveau în vara anului 1917, căci bolșevicii tipăriseră atâția bani, încât hiperinflația din anii 1918-1920 devenise obiect de studiu în facultățile de economie din toată lumea. Se muncea pentru o rație de pâine. S-a dovedit că ardoarea revoluționară și conștiința „hegemonică” n-au durat prea mult, iar pentru o felie de pâine cu ceapă nu mai aveai chef să te omori cu munca. Productivitatea muncii a scăzut de 3 până la 5 ori, cam tot atât cu cât în noiembrie 1917 muncitorii își măriseră salariile. Totul s-a întors ca un bumerang.

Doctorul în științe istorice notează:

„În anul 1920, cutia de chibrituri costa un milion de ruble; atunci bancnotele nici nu mai erau decupate din coala de bancnote tipărite, ci erau înfășurate pe braț și oamenii dădeau fuga să cumpere ceva. Se cunoaște totul, când se compară: în anul 1917, situația era mai grea, în comparație cu perioada țaristă, însă încă era suportabilă, față de ceea ce s-a întâmplat pe timpul bolșevicilor.” [18].

Pe 27 iulie 1918, Comisariatul Poporului (auzi ce denumire – a poporului!) pentru Produse alimentare a luat hotărârea privind introducerea raționalizării pe clase a produselor alimentare, împărțită pe patru categorii. Cu alte cuvinte, populația Rusiei a fost împărțită pe categorii calitative. Care anume, cred că știi, iubite cititorule. Voi spune doar că atunci s-au pus bazele celei mai dezgustătoare practici sovietice, care a dus la falimentul economic: așa-numita muncă fizică era mai bine remunerată, decât munca intelectuală. Nici nu merită să explic la ce a dus aceasta!

De fapt, pe toți „exploataorii” și tot felul de „inutili”, precum artiștii, actorii, oamenii de știință ș.a. bolșevicii i-au trecut în categoria cea mai de jos, adică în categoria a patra. Distribuirea rațiilor pentru această categorie de cetățeni se făcea abia după distribuirea către primele trei categorii. Lucru care nu se întâmpla niciodată, pentru că exista un permanent deficit de alimente.

La sate situația era și mai rea. Au luat pământul de la moșieri și, de bine de rău, l-au împărțit. Pe unii moșieri i-au și îngropat în acel pământ. Uneori, chiar de vii. Dar deodată și-au dat seama că acel pământ trebuie și lucrat. Dar pentru asta sunt necesare: calul, plugul, grapa, de dorit și semănătoarea. Sunt necesare silozuri pentru păstrarea recoltei. Este necesară sămânța pentru semănat. Dar asta era o problemă grea. Gospodăriile moșierilor, dotate cu tehnologie destul de modernă, și gospodăriile adevăraților țărani, pe care Lenin i-a numit „chiaburi”, înainte, din producția agricolă, partea leului o dădeau țării. Dar aproape toți aceștia fuseseră jefuiți.

În concordanță cu doctrina comunistă, s-a încercat crearea unor comune agricole în frunte cu „proletariatul” sătesc sau chiar cu bolșevici trimiși de la oraș. În astfel de comune au adunat toate utilajele și avutul, chiar și găinile. Dar curând s-a dovedit că adevărații gospodari ai comunei au fost ignorați, iar în aceste comune s-au adunat toți trântorii și bețivii, care și-au făcut socoteala că în acel colectiv cineva va munci pentru ei.

Membri ai comunei agricole „Creația” în 1922. Chiar și pe fețele lor îi poți „citi” pe cei care, după cum își amintea membrul comunei Aleksei Mozjuhin, au intrat în ea numai ca s-o ducă bine pe seama muncii altora și a vânzării avutului furat de la moșier. În cele din urmă, comuna s-a ruinat și s-a prăbușit.

Putem da ca exemplu comuna „Creația”, una dintre primele înființate, și anume, la 23 august 1918. Ea luase ființă la curtea unui moșier și preluase toate utilajele, bunurile și clădirile. Era condusă de un agronom experimentat și cu studii superioare. Comuna, după cum s-a scris, înflorea.

„În anul 1919, în «Creația» existau 29 de gospodării, în 1920 – 36... În toamna anului 1919, a avut loc prima inspecție a organelor puterii de stat. «Dacă și în viitor gospodărirea comunei se va desfășura la fel, – se specifica în procesul-verbal de inspecție din 8 septembrie 1919, – atunci ea poate fi un frumos exemplu de prelucrare a pământului și de gospodărire nu numai pentru alte comune, dar pentru întreaga țărănie; peste tot este ordine.» [19].

Cu toate acestea, erau și câteva amănunte. Mici de tot. Ca niște purici în blana bine pieptănată a unui cățeluș lăptos.

„... în activitatea comunei au fost depistate și multe greșeli, calcule greșite, fenomene negative. Gospodăria s-a dovedit a fi nerentabilă. Se consuma aproape tot ce se producea în comun. Și disciplina unor membri a lăsat de dorit. Comuna s-a destrămat.” [idem].

Totul fusese minunat în comună. Doar în afara faptului că s-a dovedit a fi nerentabilă, membrii comunei („unii” dintre membri – este o veche formulă a propagandei sovietice) s-au străduit să transfere munca pe umerii vecinului și să se apuce de băutură, iar ceea ce se producea în comună abia le ajungea pentru traiul zilnic. Iar orașele cine le va hrăni, dacă țara ar fi acoperită cu asemenea comune „exemplare”? Comunele, după cum se exprimase analfabeta conducere bolșevică, erau exemplu pentru întreaga țărănie, care înainte, fără niciun fel de comune, se hrănea nu numai pe ea, dar și milioane de orășeni.

Mai era un necaz: hiperinflația. Bolșevicii nu prea dădeau atenție politicii monetare. Se considera că banii sunt un fenomen trecător, curând banii vor „muri”, după care vor putea fi tipăriți cât îți poștește inima.

Nikolai Buharin, în cartea sa foarte „științifică” „Economia perioadei de tranziție”, apărută în anul 1920, scria că devalorizarea banilor este un lucru bun, că aceasta se întâmplă în procesul de distrugere a sistemului mărfii ca atare. Un profesor, directorul Academiei, Timireazev Vladimir Iakovici Jelezniov, simțind încotro adie vântul, s-a găsit să le bată în strună primitivilor marxiști:

„Valoarea banilor a scăzut până la un nivel nemaîntâlnit și continuă să scadă, amenințând cu totala devalorizare. Dar nu-i bai – ne putem lipsi de ei și chiar e cazul, pentru că banii sunt un fetiș, care orbește masele inculte și înapoiate... Întreaga economie poate fi trecută pe schimburi în natură, să se distribuie totul din magazinele sociale, și necesitățile fiecăruia vor fi satisfăcute nu mai rău ca altădată.” [20].

Cel mai înfocat susținător al schimbului în natură (ca în societatea primitivă) a fost „geniul teoretician” V. I. Ulianov (Lenin). Bine, el era un primitiv. Jurist cu studii neterminate. La fără frecvență. Dar ditamai profesorul să susțină așa o nerozie?!

Să admitem că prin acele „magazine sociale” s-ar putea distribui cum-necum rația de pâine și slănină pentru munca depusă. Pe cartela eliberată de uzina metalurgică. Poate fi deschis un astfel de magazin chiar la uzină. După exemplul „frânelor” de la mina sovietică. Dar din ce magazine vor fi distribuite excavatoarele, vagoanele și cum anume?

Să vă explic. Pentru a funcționa, uzina metalurgică are nevoie de multe lucruri: minereu de fier concentrat, preparat la fabrica de înnobilare; cocs, preparat de uzina cocsochimică; apă, asigurată de o structură corespunzătoare; electricitate, pantaloni și cizme pentru oțelari, oale pentru turnarea oțelului lichid, cărămidă refractară, cablu pentru podul rulant, podul rulant însuși și încă sute de alte lucruri, inclusiv o cană mare din care să bea apă muncitorul toropit de dogoarea cuptorului. Dacă există bani, nu-i nicio problemă, toate astea pot fi cumpărate. Dar dacă nu sunt bani, cu ce poate face schimburi uzina cocsochimică? Cu fontă lichidă? Sau cu calupuri de oțel? Și ce să facă chimiștii cu ele? Ei au nevoie de excavator ca să încarce cocsul în vagoane. Excavator are uzina de excavatoare. Iată pe ce l-ar putea schimba uzina metalurgică: uzina de excavatoare are nevoie, de pildă, de vopsea, ca să vopsească excavatoarele, și nu calupuri de oțel în greutate de câteva tone, calupuri denumite brame. Iar fabrica producătoare de vopsea n-o să le dea vopsea metalurgiștilor, pe care s-o dea celor de la excavatoare, de unde să ia excavatorul și să-l dea cocsochimiștilor în schimbul cocsului. Căci fabrica de vopsele are nevoie de benzol, nu de brame.

Pentru a avea un mijloc universal de măsurare a valorii mărfurilor și a serviciilor, omenirea a inventat banii. Și ei nu sunt nicidecum un fetiș, cum considerau tâmpiții de marxiști-leniniști, ci un fel special de marfă, care este o formă generală de echivalare a altor mărfuri și servicii – așa scrie în toate dicționarele. Mai pe scurt, banii sunt un criteriu universal, un „mijlocitor” special în schimbul de mărfuri. Aceasta și sunt, iar mai apoi, pentru proletari erau un odios mijloc de acumulare de capital.

Acum vă puteți imagina, prieteni, în ce hal au adus țara în câteva luni acei lenini, buharini și jelezniovi.

Presimțind colapsul, țăranii ascundeau alimentele de raționalizare. Din cauza hiperinflației, ei nu mai aveau încredere în bani și au trecut la un schimb primitiv cu orășenii. Aceștia aduceau cele necesare țăranului. Unuia îi aduceau stofă de pantaloni, altuia ghete, unora sare, iar unii aduceau lumânări de la mica fabrică de lumânări în care lucrau. Cursul monedei naționale în timpul țarului și al Guvernului Provizoriu era relativ stabil, iar pentru cereale statul plătea un preț bun, ca apoi bolșevicii să plătească un preț pur simbolic, bani pe care a doua zi inflația îi făcea praf.

Pe data de 13 mai 1918, a fost introdusă dictatura alimentară. Inițiatorul acestei prostii a fost ucraineanul Oleksandr Dmytrovyci Țuriupa, încă un individ cu studiile ne-terminate, care fusese exmatriculat din școala agricolă. Țăranii, se înțelege, au refuzat să dea alimentele degeaba. Atunci bolșevicii au creat detașamente de aprovizionare alimentară, care pur și simplu jefuiau satele și trenurile. Precum bandele din Vestul Sălbatic. Împărțeau conform „know-how” – jumătate din pradă opreau pentru uzină sau unitate militară, adică pentru cei care formau detașamentul „alimentar” și jumătate pentru „hambarul țării”.

Țăranii încercau să se opună. Detașamentele trăgeau în țărani. Dar și țăranii aveau cu ce să răspundă, căci mulți dintre foștii soldați s-au întors din război cu puști. De fapt, tocmai acțiunile bolșevicilor din prima jumătate a anului 1918, dar mai ales în lunile mai-iulie au determinat începerea Războiului Civil. (Armata de voluntari a lui Denikin, a cărei formare începuse la sfârșitul anului 1917 ca răspuns la dizolvarea Adunării Constituante, la teroarea și jaful din partea bolșevicilor, era foarte mică și până în toamna anului 1918 nu depășea ca număr o divizie.)

A doua mare cauză fusese așa-zisa „Teroare roșie”. Potrivit minciunii Moscovei, ea începuse pe 5 septembrie 1918 prin emiterea decretului ca răspuns la rănirea lui V. Lenin și uciderea lui V. Volodarski (pe numele adevărat Moisi Markovici Goldstein) și a lui M. Urâtki. Iar până atunci nu fusese din partea bolșevicilor nicio teroare. O să-i credem. Dar iată care-i problema...

Pe 31 octombrie (pe stil vechi) 1917, bolșevicii l-au împușcat pe parohul Catedralei Katerinski din Țarskoe Selo, protoiereul Ioan Kociurov. El a fost primul cleric ucis de fanaticii roșii. Dar nu ultimul. În primăvara anului 1918, numărul victimelor săvârșite de bolșevici în rândul preoților și al credincioșilor se ridica la câteva mii. Cea mai cunoscută crimă a fost uciderea la 25 ianuarie în Kievul ocupat de bolșevici a Mitropolitului Vladimir (Bohoiavlenskyi) al Kievului și Galiției. Vlădica fusese împușcat cu gloanțe dum-dum, apoi străpuns cu baionete și săbii, după care trupul i-a fost jefuit.

Încă din 17 decembrie 1917, Dzerjinski i-a avertizat deschis pe oponenți:

„Trebuie să știți că nu mai târziu decât peste o lună, teroarea va cunoaște forme mult mai puternice, după exemplul marilor revoluționari francezi. Pe dușmanii noștri îi așteaptă ghilotina, nu numai pușcări.” [21].

Luptători ai „detașamentului alimentar” după un nou jaf. Priviți cu atenție aceste fețe spiritualizate, emanând inteligență.

Cuvintele principalului cekist au avut acoperie în fapte. În noaptea de Crăciun, 6 ianuarie 1918¹, în Fortăreața Petropavlovsk, niște marinari beți i-au ucis pe atât de des pomeniții până acum deputați în Adunarea Constituantă, Kokoșkin și Șengariov. Înainte de asta, marinarii nu s-au jenat să ia bani de la rude, chipurile, pentru nevoile deținuților.

Numai în ianuarie-februarie 1918, și doar în Armavir, au fost uciși 1342 de ofițeri și „exploatori”. Oare asta nu e teroare?

Pe 1 aprilie 1918, la ordinul personal al lui Antonov-Ovsienko, a fost împușcat general-locotenentul Rennenkampf, care trăia liniștit la Taganrog. L-au împușcat nu pentru că ar fi fost „contrarevoluționar”, ci pentru refuzul de a intra în slujba bolșevicilor. Înainte de a-l împușca, acestui erou din Primul Război Mondial i-au scos ochii. Iar cu două luni înainte, la ordinul lui Krylenko, fusese împușcat generalul Ianușkevici și tot pentru refuzul de a intra în serviciul Armatei Roșii. Asta nu-i teroare?

Dar uciderea contraamiralului Kaskov, a generalului-locotenent Ketrițea, vice-amiralului Novițki, generalului Iarțev, general-maiorilor Defabr, Karkaz și Muhin? A vice-amiralilor Lvov și Vasilkovski? Iar aceștia sunt generali și amirali. Căci numărul ofițerilor uciși, de la locotenent la colonel nu-l cunoaște nimeni. Și cum să numim asta?

¹ Până de curând, ucrainenii țineau sărbătorile pe stil vechi. Dar, după invazia Federației Ruse în Ucraina în februarie 2022 și pentru a se delimita și mai mult de Moscova, Biserica Ortodoxă a Ucrainei a adoptat calendarul gregorian. (C. Ir.)

Între victimele bolșevicilor se numără studenți și elevi de liceu; negustori și oameni de știință; reprezentanți ai intelectualității creatoare și învățători.

Și iată articolul lui Lenin „Cum să organizăm întrecerea”. Fusese scris în decembrie 1917, dar a fost publicat abia în anul 1929. Și știți de ce? Pentru că până și pe bolșevici îi șocase propunerea acestui maniac bolnav psihic de a decima, adică de a împușca tot al zecelea „vinovat că nu muncește”.

Iar după încetarea oficială a „Terorii roșii” în 6 noiembrie 1918, aceasta doar s-a întetit. Și știți ce e mai îngrozitor? Că uciderea lui Urâțki și a lui Volodarski, atentatul împotriva lui Lenin nu aveau nicio legătură cu „contrarevoluția”. Urâțki fusese fie victima amantului iuncherului împușcat (iar nu era teroare), fie, dimpotrivă, a propriului amant, pe care nu-l împărțise cu acel iuncher. Ucigașul se numea Leonid Kannegiser. Din acest „triunghi amoros” au inventat o întreagă conspirație. La fel cum au făcut din uciderea lui Volodarski de către propriul șofer. Și s-au legat și sume enorme de bani, dar despre asta ceva mai târziu. Atentatul asupra lui Lenin fusese organizat nu de „contrarevoluție”, ci de cel mai apropiat tovarăș al lui Iakov Sverdlov; vom vorbi și despre asta. Bolșevicii știau toate astea, dar s-au folosit de victimele luptelor interne ca pretext pentru uciderea și jefuirea a zeci de mii de oameni nevinovați, precum și a adversarilor lor politici.

Fusese și mai cumplit. Nu mai este vorba de teroare, ci de concepția bolșevicilor ca atare: exproprierea în masă a femeilor. Aceasta era aproximativ așa, cum se întâmplase la Katerinodar (astăzi, Krasnodar):

„...comisarul de afaceri interne al orașului Bronstein despre socializarea tuturor fetelor și femeilor în vârstă de 16 până la 25 de ani. Toți doritorii se puteau adresa pentru un mandat de socializare la organele revoluționare ale orașului. Asemenea mandate care dădeau „dreptul” de a socializa cu până la 10 fete și femei – adică de a le viola «legal» – erau emise de Bronstein, de comandantul detașamentului de cavalerie Kobzârev, de comandantul Ivașcev și alții.

În general, în baza unui asemenea „mandat”, fuseseră răpite peste 60 de frumoase fete și femei între 16 și 20 de ani din familii «burgheze». Ele erau hăituite și vâdate în parcul orașului, după care erau violate și torturate, iar unele victime înnebuneau sau erau ucise. Trupul unei eleve din clasa a V-a¹ a unui liceu, cu evidente urme de tortură, fusese găsit în apele Kubanului. S-a stabilit că ea fusese violată în grup timp de aproape două săptămâni.” [22].

Iar astfel de dovezi aș putea aduce pentru întreaga carte, dar n-ar mai rămâne loc pentru altceva. Și asta fără partea imersă a aisbergului – „expropriările”, adică jafurile. Erau jefuiți toți, la grămadă: învățători, profesori, țărani, industriași. Bine că i-au lăsat în viață. Deși nu întotdeauna. Se ajunsese până acolo că luptătorii lui Budionnîi l-au jefuit chiar pe Mihail Kalinin, care fusese trimis pe front ca agitator. „Țapul Rusiei” fusese confundat cu un oarecare general. L-au dezbrăcat de șubă și l-au lipit de perete. Dar în acel moment apăruse

¹ Astăzi, clasa a IX-a de liceu. (C. Ir.)

comandantul, l-a eliberat pe Kalinin, ostașii Armatei Roșii și-au cerut scuze, dar, potrivit obiceiului, șuba nu i-au înapoiat-o. NU știu dacă asta e de răs sau de plâns.

Iată, așadar, care este cauza izbucnirii Războiului Civil – îngrozitoarele violențe din partea lumpenilor, turbați de „totul e permis” și a comisarilor care-i conduceau. Iar fiecare om cinstit nu numai că avea dreptul, dar era obligat să lupte împotriva acestei bande de ucigași și sadici, care uzurpaseră puterea, și astfel începuse un imens și sângeros experiment social. Și atunci Lenin a exclamat: vai, ați înțeles greșit, acesta nu fusese adevăratul comunism, noi doar așa... am fost obligați.

Iar acum, dragii mei cititori, am să vă povestesc despre comunismul, pe care bolșevicii chiar au reușit să-l construiască...

Capitolul IV

Lenin în „membrumobil”, apă fierbinte cu pesmeți, mantaua jerpelită și puiul Marengo¹

Dacă pentru proletari bolșevicii n-au reușit să construiască comunismul, pentru ei înșiși chiar au reușit. Cel mai autentic, precum în visurile lui Karl Marx: te duci și iei cât poțestești. Dacă vrei, ia înghețată. Dacă vrei, ia prăjituri. Dacă vrei, ia automobilul direct din garajul țarului, iar dacă vrei haină de blană, ia-o chiar de pe spatele țarului. Totul devenise posibil în țara în care învinsese proletariatul. Dar cu o mică precizare: era posibil nu pentru proletariat, ci pentru conducătorii lui.

Și eu nu glumesc. Acesta este unul dintre marile mituri ale propagandei sovietice: despre extraordinara modestie și ascetism ale comisarilor bolșevici. S-au scris grămezi de cărți despre cum se hrănea Dzerjinski cu o bucățică de pâine neagră, bea o ceașcă de apă fierbinte cu o așchie de zahăr²; un film în care îl vedem pe Dzerjinski îmbrăcat într-o manta soldățească ruptă și lihnit de foame; cu pelicula acestui film se poate înconjura Pământul de câteva ori, iar din ziarele în care se scria că Lenin dădea toate alimentele la casele de copii, că Stalin dormea pe un pat cazon ruginit, iar Sverdlov mânca într-o zi doar doi cartofi fierți în coajă și fără sare, se putea face o grămadă mai înaltă decât Everestul.

Dar din acea istorie secretă, pe care comuniștii o ascundeau de popor, vedem că nu e deloc așa. Astăzi, pentru oricine dorește, este accesibil meniul principalului cekist al țării. Și reiese că Feliks Edmundovici Dzerjinski nu mânca numai bucățica de pâine neagră, ci masa lui era mult mai diversă și bogată.

„Luni: consommé de vânat, somon proaspăt, conopidă a la „polonese”.

Marti: tocăniță de ciuperci, cotlet de vițel, spanac cu ouă.

Miercuri: piure de sparanghel, friptură de vită, varză de Bruxelles.

Joi: supă boierească, rasol de cegă, legume, mazăre.

Vineri: piure de conopidă, nisetru, bob.

¹ Este un preparat din pui, gătit pentru Napoleon de bucătarul său Dundand după bătălia de la Marengo, oraș din sudul Italiei. Cu alte cuvinte, este un meniu regesc. (C. Ir.)

² Un obicei al rușilor: a bea ceaiul neîndulcit, dar în același timp ținând în gură o bucățică de zahăr, de dorit, candel; acest mod de a bea ceaiul rușii îl numesc *с прикуской* = cu îmbucătură. (C. Ir.)

Sâmbătă: supă de cegă, curcan cu mere, vișine și prune, hribi cu smântână.

Duminică: supă de ciuperci proaspete, pui Marengo, sparanghel.”

Dumneavoastră ați gustat vreodată pui Marengo, pe care îl inventaseră cândva pentru Napoleon cei mai buni bucătari ai Europei?

În anul 1918, a fost înființată cantina pentru comisarii poporului. Mâncărurile erau servite în porțelanuri de Sévres, furate din palatul țarului. Lenin controla personal aprovizionarea cu alimente. Era obligatoriu ca meniurile să conțină neapărat:

- mai multe feluri de brânzeturi (conducătorului îi plăceau încă din timpul exilului din Elveția);

- delicatese din pește (somon, cegă, nisetru, țipar ș.a.);

- ciuperci marinate și castraveci (conducătorul se obișnuise cu acestea pe când se afla deportat în Siberia).

Pentru amatori s-au găsit vinuri de colecție și coniac. Lui Dzerjinski medicii nu-i recomandau „carnea roșie”, adică vacă și porc, de aceea lui i se gătea vițel nu prea gras, găină, ieruncă, curcan.

În mod deosebit s-au izolat bolșevicii după mutarea la Moscova. Membrii de partid cu cea mai mare autoritate s-au instalat la Kremlin, în luxoasele palate ale țarilor, în spatele zidului protector, sub numeroasa pază a chinezilor, letonilor și a unui întreg regiment de mitraliori. Ca proletariatul să nu ajungă la ei cu cereri și nici măcar cu reclamații.

Cu cine să începem? Hai să începem cu Lenin. Deci, „conducătorul proletariatului mondial” locuia la Kremlin, la etajul doi¹ al corpului nr. 1 într-un „modest” apartament de patru camere. Patru camere pentru trei persoane (inclusiv, sora Maria), dar fiecare cameră era cât un apartament de tip „hrușciovist” – așa că era destul de bine. Însă aceasta era, să zic așa, locuința de serviciu – ca să-i fie la îndemână, când întârzie la serviciu. Locuința de bază era conacul „Gorki”, care se afla la aproximativ 10 kilometri de actuala centură a Moscovei.

Conducătorul proletarilor amărâți și flămânzi ar fi putut locui în condiții mai modeste. Dar a ales luxosul domeniu, care aparținuse văduvei unuia dintre cei mai bogați fabricanți din Rusia – Sava Morozov. Același care finanțase partidul bolșevicilor cu zeci de mii de ruble; pe acești bani, Lenin și acoliții lui au dus o viață dulce în insulele italiene și în stațiunile elvețiene. Același pe care, mai târziu, l-a ucis asasinul angajat al bolșevicilor, Leonid Krasin, pentru polița de asigurare a unei revoluționare, poliță în valoare de o sută de mii de ruble. Pe această văduvă, ca pe un câine bătrân, a dat-o Lenin afară, ca mulțumire pentru toate serviciile aduse de soțul ei.

Domeniul „Gorki” era de un lux extraordinar. Cu bibliotecă, sală de cinema, livadă de iarnă, orangerie, cu o mulțime de servitori și treizeci de paznici. Reamintesc: asta în afara luxosului apartament de la Kremlin.

¹ În original, etajul trei. Dar în Rusia, deci și în URSS, dar și în alte țări, numerotarea etajelor începe cu parterul, considerat etajul întâi. (C. Ir.)

Palatul Gorki. Liderul tuturor celor „alungați și flămânzi” nu-și refuza nimic.

Numai livada și grădina aveau o suprafață de peste 5 hectare. În livadă, sub atenta supraveghere a pazei, lucra o întreagă brigadă de pomicultori; erau aproape 500 de meri, 300 de vișini; în sere speciale erau 150 de tufe de coacăz negru și 60 de tufe de coacăz roșu, 24 de rânduri de zmeură, 26 de rânduri de căpșuni... Grădina avea aproape 3,5 de deseatine. Deseatina e ceva mai mare decât un hectar. Vă puteți imagina o grădină de aproape patru hectare?

În anul 1918 (adică în anul când s-au stabilit aici soții Ulianov), în grădină au fost plantate 5.000 de tufe de roșii, varza ocupa o jumătate de hectar, încă aproape un hectar era ocupat cu castraveți, morcov, conopidă, ceapă. În gospodărie existau și 300 de rame de răsadniță – asta ca și iarna neprețuitul organism al conducătorului să primească cu regularitate diverse vitamine.

Iar nouă ne-au împuiat capul cu ceai de morcov și pesmeți.

Automobilele personale ale activiștilor de partid sovietici au fost poreclite de popor „membrumobile”. Și Lenin a ales un „membrumobil” personal, dar nu unul oarecare. Era un foarte scump „Delanay Billville”, care aparținuse înainte chiar țarului Nicolae al II-lea.

Dar nu era unicul automobil al conducătorului. Mai avea un superluxos „Turket Mery-28”, fabricat în anul 1915. Nu era pentru orice buzunar, ci doar pentru cei mai bogați oameni din lume. De la cine fusese confiscat – istoria tace.

Un celebru automobil de curse fusese „Rolls Royce 40/50 Silver Ghost”, care mai înainte aparținuse unuia dintre cei mai bogați oameni din Europa – Pavel Riabușinski. Conducătorului îi plăcea să meargă cu mașina asta și „să-l bată vântul din față”. Dar să nu fie el la volan – pentru asta erau aleși cei mai bine verificați maeștri ai volanului.

Mai avea conducătorul proletariatului mondial încă trei automobile pentru nevoile zilnice, pentru serviciu și pentru plimbările în afara orașului. Ceva mai târziu, pentru Ilici a fost adus chiar din centrul imperialismului mondial de atunci, adică din Anglia, un Rolls

Royce Silver Ghost blindat, care, pentru acele vremuri, a costat fantastica sumă de 3.000 de lire sterline. Suma reprezenta echivalentul salariului pe doisprezece ani a unui decan de la universitatea londoneză.

La începutul anului 1921, s-a comandat pentru Lenin un „Rolls Royce Silver Ghost Continental”. La Uzina Putilov, pe banii statului, a fost transformat într-o sanie cu semișenile, cu care Ilici „tăia” câmpiile din preajmă, relaxându-se după grele cugetări privind viitorul proletariatului și egalitatea între oameni.

Soția lui Lenin, Nadia Konstantinovna Krupskaja, cum e și normal, avea și ea automobilul ei. Și tot nu o mașină de cusut Singer pe roți, ci un puternic Rolls Royce de elită, cu habitatul încălzit. Și acesta aparținuse mai înainte familiei țarului.

În anii șaptezeci, scribii plătiți mângăleau înduioșătoare povestiri despre Lenin care flămânzea, despre apa fiartă cu pesmeți sau ceaiul de morcov. Toate acestea sunt minciuni. Cu apă fiartă îi trata conducătorul pe „opincari”. Iar după ce plecau „opincarii”, conducătorul crăpa în el până nu mai putea, dar nu pesmeți, ci cele mai alese delicatese.

Kornii Ciukovski scria în jurnalul său la 11 noiembrie 1918 că ridicase în fața lui Maxim Gorki problema aprovizionării minimale a scriitorilor cu alimente (noi știm de-acum că pentru bolșevici aceștia erau cetățeni de categoria a patra), la care „scriitorul proletariatului” a exclamat:

„Da! Da! Ei, fira-ar ai dracului, trebuie ori să le dea de mâncare, ori să-i lase să plece în străinătate. Dacă ei sunt atât de neputincioși, încât nu sunt în stare să le dea nici căldură, nici mâncare. Că, uite, acum e mai bine la pușcărie, decât în libertate: eu m-am zbatut pentru cei care-s închiși la Șpalerna și le-au dat drumul, iar ei nu vor să iasă, pentru că acolo e mai cald și le dă să mănânce! Iar provizii sunt... Sunt... Asta știu sigur... Sunt... La Smolnâi sunt grămezi... Icre... sunt putini întregi, la Petersburg se poate trăi... Se poate... Ieri a fost la mine o babă de la Smolnâi... Acolo crapă în ei de astea, dar sunt și dintre aceia care înfulecă, dar cu jenă...”

Păi cum, Lenin crăpa în el icre rușinându-se, și nu altfel. Mult timp după aceea, Troțki își mai aducea aminte de acele icre de somon și cum se ghiftuiau el și Ilici cu ele. După care agitatorii și propagandiștii scriau povești lacrimogene despre faptul că alimentele colectate în provincie Lenin le trimitea pe toate orfanilor.

Dar adevărul, vorba ceea, iese la suprafață. Iată-l pe același Gorki la Moscova. Îl vizitează pe Lenin la locuința lui din Kremlin. Ilici îl invită la masă.

„ – Te tratez cu pește afumat – ni l-au trimis din Astrahan.

Și, încruntându-și fruntea socratică, privi într-o parte cu ochii lui atoatevăzători și adăugă:

– Îmi trimit ca unui domn. Cum să-i dezvăț de asta? Să refuzi – nu se face, pentru că-i jignești. Iar în jur lumea moare de foame.”

După cum vedem, peștele nu a ajuns la orfelinat și nici la flămânzii colegi de partid, ci nu-ș’ de ce pe masa conducătorului. Asta în afara celor care i se cuveneau, ca funcție și me-niu, la cantina specială de la Kremlin.

Stimați cititori, făceți-mi ce vreți, dar acest omuleț chel seamănă leit cu cunoscutul lui „coleg” Alhen – acel personaj din cartea lui Ilf și Petrov „Douăsprezece scaune”, vă aduceți aminte?

„Administratorul-șef al clădirii nr. 2 al Staroțzabez-ului¹ era un hoț rușinos. Toată ființa lui protesta împotriva hoției, dar el nu putea să nu fure. El fura și-i era rușine. Fura mereu și mereu îi era rușine, din care cauză în obrajii lui, mereu proaspăt bărbieriți, ardeau în permanență bujori, în care se amestecau rușinea, jena și confuzia.”

Cu aceeași rușine înfulecau și alți „conducători”: Troțki, Kalinin, Dzerjinski, Lunacearski. În afara „modestelor” apartamente pe care le ocupau la Kremlin, ei s-au împroprietărit și cu vile, ba chiar cu domenii întregi.

Bunăoară, „starostele întregii Uniuni Sovietice”, Mihail Kalinin, s-a împroprietărit cu domeniul Voskresenski, pe care, modest, l-a numit dacea, iar la Petrograd îl aștepta în permanență o clădire cu etaj, compusă din zece camere.

Despre locuința lui Lunacearski am mai vorbit. El avea și o frumoasă vilă în afara orașului. Pe soție a instalat-o în palatul Aleksandriivsk. Despre cine să vă mai spun? A, despre Dzerjinski. „Feliks de fier”. El era filmat într-o manta jerpelită de cavalerist și dormind pe un pat de fier în propriul cabinet de lucru și se acoperea cu aceeași manta. Dar care era realitatea? Sunteți gata? Țineți-vă!

Dzerjinski locuia într-un fastuos palat, împodobit cu marmoră italiană, cu matostat și cu lemn de esență rară. Înainte, palatul aparținuse industriașului aurului Nikolai Dmitrovici

Salonul de mese la proprietatea industriașului aurului Staheev, unde președintele Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și a Sabotajului, F. E. Dzerjinski, se delecta, mâncând pui á la Marengo, în timp ce supușii lui lansau zvonul că șefii bolșevicilor suferă îngrozitor de foame.

¹ Bază socialistă de aprovizionare. (C. Ir.)

Hotel „Național”

Hotel „Metropol”

Staheev. Iar în satul Liubanovo din apropierea Moscovei, la dispoziția șefului cekiştilor se afla domeniul confiscat de la moșierul Șlipe. Iar în ținutul Zvenihorod exista o dace, care – ca să folosesc un termen de atunci – fusese „luată” de la magnatul în domeniul petrolului Zubalov. În Crimeea mai avea o „modestă dace” – celebrul palat al Iusupovilor. Oficial, el se numea „Dacea nr. 4 a Comisiei Extraordinare de Luptă cu Contrarevoluția și Sabotajul”, dar era destinată unei singure persoane, adică lui Dzerjinski. Aici chiar crama de vinuri fusese transformată în buncăr, pentru că „Feliks de fier” era un mare fricos.

Pentru funcționarii de partid de rang mai înalt, la Moscova au aranjat cinci clădiri ale Consiliilor cu apartamente elegante.

În clădirea nr. 1 – fostul hotel „Național” –, în primăvara anului 1918, au locuit toate vârfurile bolșevicilor, până s-au terminat reparațiile la Kremlin; clădirea nr. 2 – fostul hotel „Metropol”, clădirea nr. 3 – fostul seminar; clădirea nr. 4 – fosta clădire elegantă a bursei „Peterhof”. De clădirea nr. 5 aparțineau, de fapt, trei clădiri: complexul de clădiri al bursei Șeremetiev. Ca să înțelegi, iubite cititorule, despre ce este vorba, precizez că în aceste clădiri existau apartamente cu câte 6-10 camere în suprafață totală de 250 până la 600 de metri pătrați. Aici a locuit și Lev Troțki.

Nu numai Lenin, ci și fiecare comisar își putea alege ce marcă de automobil îi dorea sufletul. Patruzeci de mașini din garajul țarului au fost tranzitate prin Guvernul Provizoriu și au ajuns la membrii Comisiei Comisarilor Poporului, ai Comitetului Central Executiv din Rusia, ai Comisiei Extraordinare de Luptă cu Contrarevoluția și Sabotajul, la amantele și amanții lor. Dar putea fi folosit și aurul din rezervele țarului: de exemplu, în 1917, Stalin a primit un extraluxos automobil „Vauxhall”, care mai înainte fusese comandat în Anglia pentru Maria Feodorovna, mama ultimului țar rus, apoi a trecut pe un „Packard Twin-Six”, primul automobil din lume care avea motor cu 12 cilindri. Diavolii de rang mai mic „preluau” automobilele de la bancheri, generali, industriași, negustori. Drăcușorii și mai mărunți, care nu aveau față pentru locuințe luxoase și automobile, se ocupau de „exproprii” și de impunerea de „contribuții”. De pildă, pe 22-24 februarie, la Sevastopol, marinarii, în frunte cu președintele Comitetului Militar Revoluționar local, letonul Iurii Petrovici Gaven (pe numele adevărat Ian Ernestovici Dauman), au impus „burghezilor” (adică tuturor celor care erau

*Limuzina Packard Twin-6 touring echipată cu Kégresse cale (șanie),
din garajul țarului Nicolae al II-lea, confiscată de revoluționari.*

îmbrăcați frumos sau purtau ochelari) o „contribuție” de 10 milioane de ruble. Bineînțeles că majoritatea sumelor obținute prin tortură și împușcare au ajuns în buzunarul „luptătorilor pentru fericirea poporului”.

Ei nici nu se rușinau.

„Walkiria revoluției”, celebra Larisa Reisner, care i-a servit ca prototip cunoscutului dramaturg Vsevolod Vișnevski pentru personajul incoruptibilei „comisărese” din piesa „Tragedia optimistă”, purta veston din piele, caracteristic pentru imaginea bolșevicului, dar în viața reală...

Dăm cuvântul istoricului israelian, profesoara Irena Vladimirska:

„Larisa se îmbracă în haine luxoase, garderoba ei este imensă, pe deget are un diamant imens – amintire din perioada când a lucrat în comisia de inventariere și pază a comorilor Ermitajului și ale altor muzee. Iată un paradox: acum îi place mult mai mult luxul decât înainte. Se plimbă cu iahtul fostului țar, se poartă ca o stăpână în saloanele țarinei.

...Ea, împreună cu Feodor Raskolnikov, soțul ei – comandantul forțelor maritime ale Republicii – locuiește la Amiralitate, unde și-a aranjat un minuat budoar în stil oriental...

În iarna de foamete a anului 1920, când pe străzi mureau oameni de foame, ea organiza la Amiralitate petreceri, la care invita vechi cunoștințe. Nemaifiind obișnuiți cam de mult cu asemenea desfătări și strălucire, oaspeții calcă cu băgare de seamă pe parchetul lucios și se tem să întindă mâna și să se servească din alesele tratații – ceai parfumat și tartine cu icre.

...Iar la balul mascat de la Casa Artelor, ea a apărut într-o rochie unicat, creată de artistul Bakst, care a costat o sumă fabuloasă. Cum a reușit ea să intre în posesia acestei rochii unice e un mister și până azi.”

Nu e niciun mister. Larisa avea un pistol Browning. Și se folosea de el cu plăcere. Și soțul ei, Feodor Raskolnikov, fostul miciman, iar acum comandantul Flotei Baltice, care o împărțea cu atotputernicul Troțki, avea și el pistol. Avea și marinari cu mașini blindate. Cine ar îndrăzni să li se opună?

E interesant de știut: oare cât valora acel „imens” diamant, pe care tovarășa cu inimă fierbinte și mâini curate l-a luat „ca amintire” de la Ermitaj?

Și o fi fost singura? O, nu. O. A. Platono-va, în articolul publicat pe internet „Ruina-rea poporului rus în secolul XX” este dată mărturisirea lui G. O. Solomon (Isețki), care în anii 1919-1920 fusese adjunctul comisarului poporului pentru comerț și industrie al RSFSR, iar mai apoi, unul „care nu s-a mai întors” în URSS:

„În plină foamete din anii 1919-1920, conducătorii bolșevici își comandau din străinătate tot felul de delicatese și obiecte de lux. De pildă, șefului Cominternului i se aduceau în vagoane speciale trufe, ananas, mandarine, banane, fructe confiate, sardine. Pentru soția lui, Lilinia, pentru soțiile și aman-tele comisarilor se aduceau din străinătate lenjerie de lux, parfumuri, săpun, instrumente pentru manichiură, dantelă”.

În cartea „Conchistadorii roșii”, scrisă de O. Vasileva și P. Kneșevski, puteți citi despre președintele Consiliului Moscovei (adică primul om al Moscovei), unul dintre cei mai apropiați și mai vechi acoliți ai lui Lenin – Lev Borisovici Kamenev (Rosenfeld) și soția lui Olga Bronstein (sora lui Lev Troțki) că și-au „amenajat” locuința proprie cu mobile și accesorii, aparținând averii țarului, dar care se aflau la muzeele Kremlinului din Moscova.

Despre valori în general am putea să nu vorbim. Iakov Sverdlov a burdușit seiful de la serviciu cu aur, diamante, smaralde și cu pașapoarte necompletate, pentru eventualitatea că va trebui să fugă din țară. Soția lui a „pitit” în dulapurile de acasă safire și perle din tezaurul imperial. „Valize de urgență” avea fiecare bolșevic mai important. Iar spre sfârșitul anului 1918, când în fața puțin numeroaselor, dar motivate și profesionale detașamente ale lui Denikin, Armata Roșie s-a împrăștiat ca potârnichele, în băncile din străinătate se aflau depuneri uriașe pe numele cetățenilor de vază. Ziarul „New York Times” scria în vara anului 1921 (exact când în Rusia începea o cumplită foamete):

Larisei Reisner îi plăcea să se înconjoare de lux, purta rochii din garderoba familiei țarului și chiar îl stânjeni pe Lenin cu dragostea ei pentru lux.

„Probabil că scopul liderilor «muncitorilor» comuniști din Rusia este să-și păstreze bogăția în băncile din Europa și America. Doar anul trecut, în conturile liderilor bolșevici s-au depus:

Troțki a depus 11 milioane de dolari doar la o singură bancă din SUA și 90 de milioane de franci elvețieni într-o bancă din Elveția. (*Anticipând, voi spune că, după cunoștințele lui I. Bunici, expulzatul în anul 1926 Troțki avea depuse la o bancă din New York 80 de milioane de dolari.* – P.P.)

Zinoviev avea depuși la o bancă din Elveția 80 de milioane de franci elvețieni.

Dzerjinski avea depuși tot 80 de milioane de franci elvețieni la aceeași bancă.

Lenin avea 75 de milioane de franci elvețieni depuși la aceeași bancă.”

(*Traducerea din engleză fusese făcută personal de V. I. Lenin, enervat peste măsură că operațiunile bancare secrete ale lui și ale tovarășilor lui au devenit publice. Așa că nu e cazul să ne îndoim de exactitatea sumelor menționate.*) Dar să dea ceva pentru ameliorarea foametei din țară nu au putut.

«Noi nu avem bani!» – a răspuns laconic și răspicat cel mai uman dintre oameni (bineînțeles, în afară de Stalin).»

Se spune că acești bani ar fi fost destinați Revoluției mondiale. Se prea poate. Însă eu vreau să contrazic această părere: nu există niciun fel de dovezi care s-o susțină. În schimb, toți acești bani au ajuns în conturile personale ale conducătorilor proletariatului. Și n-au fost amintiți toți. După ce fusese expulzat din URSS, anume pe acești bani a trăit Troțki în Mexic ca un boss al mafiei stupefiantelor. O reședință mare, înconjurată cu un zid înalt de șase metri cu turnuri de mitraliere, unde era păzit de poliție și de zeci de bodyguarzi foarte bine plătiți.

Reamintesc că un milion de dolari din 1918 sunt aproximativ 25 de milioane de dolari de azi, conform puterii de cumpărare.

Acești bani erau cei pe care ei îi împărțiseră „cîstit”. Mai erau și banii pe care-i furaseră. Chiar în acel an 1918, o „comisie” formată din persoane de încredere (Hanețki, Krasin, Dzerjinski, Menjinski ș.a.) a făcut un audit privind valorile expediate din Rusia în străinătate și a constatat o lipsă de 78 de milioane ruble aur. I-au descoperit și pe hoți. S-a stabilit că acești munți de aur s-au lipit de mânuțele curate ale lui Volodarski, Urâțki și ale lui Mihail Andronnikov, amic al ultimului, fostul prinț, iar atunci șef al Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și a Sabotajului din Kronstadt. În lumea criminalității, furtul din „avutul” hoților se numește „șobolănie” și se pedepsește fără milă. Cum și când s-a sfârșit drumul vieții lui Volodarski și a lui Urâțki cunoaștem de-acum. Pe Andronnikov l-au acuzat mai târziu de spionaj și l-au împușcat. De altfel, el fusese prins și că lua mită – o anumită sumă, el îi ajuta pe doritori să plece în străinătate prin Kronstadt. Doar de la marele cneaz Aleksandr și soția lui Xenia tovarășul cekist, cu „inima fierbinte și mâinile curate”, a primit 2 milioane de ruble aur. Și nu l-au împușcat că lua mită, ci pentru că nu o împărțea...

Furând sute de milioane, marii mahări nu uitau nici de „dracii mici”. Imensul hotel „Metropol”, despre care am mai amintit, a devenit adăpost pentru sute de funcționari so-

vietici de partid din eșalonul doi, precum și oportuniști care s-au lipit de noua putere. Aici era și o cantină ieftină. Pe holurile hotelului puteai să-ți găsești un protector sau un binefăcător dintre ștabii cei mari și, milogindu-te, să obții un loc de muncă.

În lumea hoților există o lege de fier: fă-ți aliați oameni de care ai nevoie. Ai furat o sută de ruble, dă-i și aliatului treizeci sau chiar jumătate. Și atunci ei o să-ți fie credincioși și n-o să te „toarne”. În totală concordanță cu legile lumii răufăcătorilor acționau și comuniștii.

„Adjunctul comisarului poporului pentru finanțe, S. E. Ciuțkaev, consemna în autobiografia sa: «Începând cu sfârșitul anului 1919, din însărcinarea specială a lui V. I. Lenin, în cel mai mare secret, am repartizat, prin Uniunea Asociațiilor de Consum din Moscova, cote de alimente către 200 dintre cele mai importante departamente...». Să ne oprim asupra aceluia „în cel mai mare secret” ordonat de Lenin. De ce în secret? În secret față de cine? De proletariat. Ca proletariatul să creadă și pe mai departe că Vladimir Ilici cu tovarășii săi stă la Kremlin și-s îngrozitor de flămânzi. Și n-au fost doar unul sau două astfel de însărcinări din partea conducătorului. De obicei, lui Lenin îi plăcea să pună pe documente similare nota „Ultrasecret. Cifrat”.

Prin astfel de atribuiri secrete de cote, mașini, haine confiscate de la „burjui”, locuințe etc., comisarii își atașau acoliți, îi transformau în compliciti lor. La sfârșitul anului 1921, numărul celor care au primit cote „în secret” ajunsese la opt mii.

Nu erau uitați nici tovarășii din străinătate. Ca un râu curgeau sumele în buzunarele comuniștilor din Germania, Franța, Ungaria, Cehoslovacia. În data de 1 martie 1919, în cinstea delegaților Congresului Internațional al Partidelor de Stânga, care s-a autointitulat Primul Congres al Cominternului, a fost organizat un banchet, la care s-au servit vinuri scumpe, șampanie, tartine cu icre negre și roșii, nisetru și porci de lapte.

Și toate aceste locuințe, mașini, haine de blană, delicatese și zeci de milioane de franci, lire și dolari din conturile din străinătate apăreau în momentul în care oamenii de rând mureau de foame, de epidemie de tifos și holeră. În septembrie 1918, Dzerjinski și-a permis chiar să plece la odihnă și să se întâlnească cu soția Sofia și fiul Ian în stațiunea elvețiană Lugano. Există o fotografie care a fixat pentru eternitate imaginea fericitei familii. Iar în anul următor,

Feliks Dzerjinski cu soția Sofia și fiul Ian, în stațiunea elvețiană Lugano.

cu cheltuială deloc modestă, Feliks Edmundovici a organizat aducerea lor în Rusia. Într-un vagon sigilat.

Filosofia acelor vântură-lume care s-au cățarat la putere a fost exprimată cu un cinism maximal, exact și deschis de către Larisa Reisner în discuția cu Osyp Mandelstam:

„Noi construim un stat nou, noi suntem indispensabili, activitatea noastră este creatoare și de aceea ar fi o fățarnicie să-ți refuzi ceea ce li se cuvine oamenilor care sunt la putere.”

Povestindu-le marinarilor de încredere, cum va fi atunci, când va veni pentru toți bunăstarea comunistă, „Walkiria revoluției” ținea în palatul său o droaie de servitori și-i plăcea foarte mult să facă baie în șampanie.

Să ne scuze cititorii că scriem cam ca la Saltâkov-Șcedrin¹: unde mâncau, cum mâncau, ce mâncau, cât mâncau... Astăzi, această problemă ni se pare una mărunță, dar pentru oamenii de rând din anii 1918-1922 nu li se părea așa, pentru că lor le mureau copiii de foame. Ei i-au urmat pe bolșevici, pentru că îi considerau apărători ai poporului. Dar s-a dovedit că au fost păcăliți. Și încă „strict secret”. Și acea minciună a dăinuit zeci de ani. Toată istoria URSS e clădită pe acea minciună. Și chestiunea delicatelor aici este într-adevăr de „strictă importanță”. Căci poporului i s-a spus timp de 70 de ani că bolșevicilor le era indiferent unde locuiau – într-o colibă sau într-un bordei. Dar, să vedeți comédie, ei au ajuns cumva în palate.

Oare să fi fost între ei și unii care au dus o viață modestă? Bineînțeles. Vă dezvălui un secret: printre ei erau adesea romantici înflăcărați și fanatici, care se expuneau conștient unor neplăceri. Dar nu este vorba despre ei. Este vorba despre importante figuri „centrale”, cum se exprimă scriitorul Viktor Suvorov, figuri care determinau politica generală a partidului și a guvernului. Despre aceștia totul este limpede.

Și încă ceva. Cantitatea și calitatea tuturor acelor bogății „ultrasecrete” și privilegii de pindea de locul ocupat în ierarhia de partid și de stat. Odată cu ambițiile de putere și politice, apăreau și mâncătoria dintre „tovarășii de partid”. Numai nepricepuților li se părea că bolșevicii sunt o putere cu disciplină de monolit, iar, în realitate... În realitate, în acea istorie secretă, pe care ei, iar acum urmașii lor o ascund de lume, totul a fost altfel.

Deci, despre mâncătorie...

¹ Mihail Evgrafovici Saltâkov-Șcedrin (1826-1889) – scriitor rus de proză satirică, în care a demascat racilele, demagogia, ignoranța, birocrăția și corupția din societatea Rusiei țariste. (C. Ir.)

Capitolul V

Șobolani în bidonul de tablă sau de ce s-a tras în Lenin

Există o veche legendă despre „șobolani-lupi” sau „guzgani-luptători”, pe care-i puneau să se lupte între ei. Câțiva șobolani erau închiși într-o cutie sau într-un bidon de tablă și nu li se dădea mâncare. Atunci șobolanii începeau să se mănânce între ei. La urmă, rămânea unul singur – cel mai puternic și mai rău: șobolanul canibal, care se putea hrăni doar cu semeni din neamul lui. Ei chiar erau crescuți pentru a fi vânduți. Uneori se oraganizau lupte între „șobolanii-lupi”, iar aceștia, după cum se spune, erau cei mai sângeroși din tot ce se poate imagina.

În interiorul partidului bolșevic a existat întotdeauna o luptă permanentă. Pentru putere asupra partidului. Pentru influență asupra membrilor de partid. Pentru control asupra finanțelor partidului. Câteodată, cădeau victime în această luptă simpli membri de partid, naivi și cu totul nevinovați. De exemplu, muncitorul-activist Pryhara, care în 1907, prin înfometare, fusese adus în pragul sinuciderii și care, ca să scape de prigoana poliției, a fugit din Rusia la Paris, iar acolo, conducerea partidului, la ordinul lui Lenin, i-a refuzat ajutorul: cică partidul nu-i o organizație de binefacere.

Acest exemplu ilustrează foarte bine existența unui resort secret în mecanismul interior al Partidului Social Democrat al Muncitorilor din Rusia (b) – controlul asupra finanțelor dădea posibilitatea de a controla „întregul patrimoniu valoros al partidului”, după cum îi numea Vladimir Ilici pe revoluționarii de profesie. Revoluționarul de profesie este un trântor de profesie. Unicul lui mijloc de existență era „salariul” primit de la conducătorii de partid. Cât timp ești ascultător, atâta timp vei fi întreținut. Dacă ești și lacheul liderului unuia dintre grupurile din interiorul partidului (și existau câteva), tu nu numai că vei fi bine hrănit, dar vei petrece la Paris, pe pitoreasca insulă Capri sau în vreo stațiune alpină din Elveția. Iar dacă tu nu mai „corespunzi” sau ai devenit inutil, atunci îți rămâne de făcut un singur lucru: să te arunci de pe pod în Sena, cum făcuse nefericitul Pryhara.

Până în anul 1917, visteria partidului era ținută strâns în mâna lui Lenin. De altfel, nimeni nu știa câți bani sunt acolo, în afară de 2-3 persoane de mare încredere (cât putea el, în general, să aibă încredere). Pe naiva revoluționară Aleksandra Mihailovna Kalmâkova, care și

puținii bani pe care-i câștiga ca învățătoare îi dădea pentru editarea ziarului „Iskra”, Vladimir Ilici o atenționa să nu spună „participanților la acțiune” câți bani a depus ea exact. Ce să mai vorbim despre sume mai mari, cum ar fi, bunăoară, cei proveniți din „expropriieri” și din donațiile industriașilor.

Dar ne-am abătut. Așadar, luptă a existat întotdeauna. După cucerirea puterii și pe măsură ce se consolida, lupta se transforma într-o mâncătorie, invizibilă pentru un ochi din afară, dar extrem de sângeroasă. Și pentru moarte miza era mult mai mare, decât niște amărâte de sute de mii de ruble. Și cel mai important: conducerea unei țări de o sută de milioane, în care se deschid niște perspective, de-ți taie răsuflarea.

Spun din capul locului: nu este vorba despre grupuri de opoziție de tipul „comuniștilor de stânga” sau de „opoziția militară” – partidul se deosebea prin modul variat de a vedea soluțiile politice, sociale, economice. Este vorba tocmai despre relațiile interpersonale și concurența ascunsă. Până în toamna anului 1918, puterea lui Lenin în partid nu era una absolută și el era nevoit să țină cu dinții de întâietate. Odată, când se aflase într-o inferioritate periculoasă și pe punctul de a pierde puterea, el a trebuit să apeleze la ajutorul nemților – despre asta vom vorbi mai încolo.

La începutul anului 1918, între bolșevici s-au stabilit trei centre de putere: Lenin, Troțki și Sverdlov. Relațiile dintre ei erau complicate. Și fiecare dintre ei avea alături propriul „detașament”.

Din această „treime”, ca să zic așa, cel mai „tânăr” era Sverdlov. El intrase în „cercul de apropiați” ai lui Lenin relativ recent. Dar din primăvara anului 1917, datorită deosebitelor aptitudini organizatorice (el fusese cel care organizase celebra colibă lângă Sestroretsk, unde, împreună cu cei care-l apărau, se ascunsese Lenin, acuzat de spionaj în favoarea

Vladimir Lenin și Yakov Sverdlov în prezidiu, în Sala Coloanei a Casei Uniunilor. 1919.

Germaniei) și a legăturilor dubioase, Sverdlov avea din ce în ce mai multă greutate și, în primăvara anului 1918, devenise al treilea (posibil chiar al doilea) în ierarhia Partidului Comunist (b) din Rusia.

Până la un timp, Troțki fusese cu Lenin trup și suflet. Dar din februarie 1918 (declanșator a fost pacea de la Brest-Litovsk) începură să se îndepărteze unul de altul. Ca om practic și organizator, Lev Davidovici îi ceda întâietatea lui Lenin și cu atât mai mult lui Iakov Miraimovici, în schimb era un neîntrecut palavragiu și din acest motiv avea nenumărați adepți.

Stalin stătea deoparte. În acel moment el încă nu avea nicio greutate între „monștri” și în „armata” lui intrau deocamdată oameni puțin cunoscuți publicului larg. Cu toate acestea, Iosif Visarionovici urmărea cu mare atenție evenimentele, reacționa cu sensibilitate la cele mai mici schimbări în cercul puterii și, treptat, avansa.

Ei, și relațiile interpersonale erau, așa zicând, la nivelul emoțiilor. Stalin îl ura pe Troțki și sentimentul era reciproc. Sverdlov îl ura pe Stalin încă din preioada exilului, când acela i-a pus câinelui său numele Iașka. Dzerjinski îi ura pe Zinoviev, pe Kamenev, pe Troțki și pe Radek, avea relații precaute de prietenie cu Stalin, iar lui Lenin îi pupa picioarele. Zenoviev și Kamenev îl urau pe Stalin, îl susțineau pe Lenin, care, la rândul său, nu prea-i iubea. Buharin era foarte naiv și-l folosea oricine avea nevoie și chef. Mai ales Stalin. Lenin și Troțki, pur și simplu, se iubeau unul pe altul, din care cauză Troțki era urât de Sverdlov, care candida la postura de „cardinal cenușiu” pe lângă Lenin, iar lui Radek nu-i plăcea de Stalin și-l disprețuia. Așa arăta bidonul de tablă cu șobolani.

Bineînțeles că în orice comunitate, dar mai ales în una politică, există concurență, apoi intrigi, perfidii și ticăloșii de diferite grade. Însă dictatura, spre deosebire de democrație, fie una chiar mărginită, cum fusese cea din ultimii ani ai Imperiului Rus, nu are ascensoare politice. În dictatură supraviețuiește cel care are colții mai mari și conștiința mai mică. Dictatura bolșevică, spre deosebire de altele asemenea, nu era împovărată cu niciun fel de principii morale, iar colții erau cel mai necesar instrument pentru supraviețuire.

Prima victimă dintre bolșevicii cunoscuți în această luptă intestină a fost Moisei Marcovici Goldstein (Volodarski). Potrivit versiunii oficiale, pe el îl urau socialiștii revoluționari de stânga, pentru suprimarea unor ziare și pentru falsificarea alegerilor în Consiliul Petrogradului. Ei l-au și ucis. Cică se întâmplase așa. Volodarski se ducea la Uzina Obuhivsk să organizeze un miting. Pe drum, mașina în care se afla a rămas fără benzină și el a plecat mai departe pe jos. În străduța Dreaptă, dincolo de capelă, îl aștepta cu pistolul în mână un luptător al socialiștilor revoluționari de stânga – muncitorul Nikolai Sergheev. Mai târziu, la „procesul socialiștilor revoluționari de stânga”, el a recunoscut crima și a fost arestat pe loc.

Dar apar câteva întrebări. Prima: de unde știa acest luptător că mașina va rămâne fără benzină? A doua: de ce nu s-a făcut o cercetare completă? A treia: de ce mărturia șoferului lui Volodarski a fost incoerentă și, după cum a spus Vladimir Ilici, arăta „arhiciudat”. Și-apoi, e puțin probabil ca Volodarski, împușcat în inimă, să fi fost în stare să mai alerge 30 de metri.

Secretul se dezvăluie, dacă ne amintim de cele 78 de milioane de ruble aur care au „dispărut” pe drumul dintre Rusia și SUA.

Din anul 1913 până în 1917, Volodarski a locuit și a muncit în SUA, avea acolo întinse legături cu sindicatele, era membru al Partidului Socialist din America. Probabil, chiar prin Moisei Markovici fuseseră „transferate” peste ocean cele 78 de milioane, dar în conturile cui fuseseră depuse? Ei, și în același timp, a fost ales un martor al traseului „legal” parcurs de „oficial”, pe care l-a ales chiar el. Și cu asta basta, urmele s-au șters.

Același lucru se întâmplase și cu Urâțki. Este de înțeles că în 1918 doar din Petrograd puteau fi trimise valorile spre Europa și SUA. Singurul port pe care-l controlau bolșevicii. Operațiunea era efectuată prin Comisia Extraordinară, al cărei președinte era Urâțki. Iar pe toată Rusia șef al Comisiei Extraordnare de Luptă cu Contrarevoluția și Sabotajul era Iakov Sverdlov.

Pentru a ascunde adevărata cauză a uciderii celor doi activiști, fuseseră lansate concomitent două versiuni. Potrivit primei, ei fuseseră lichidați de către „contrarevoluționari”. Care, pe deasupra, legitima și teroarea instituită de bolșevici. Iar pe canale „neoficiale” fusese lansat zvonul că Urâțki căzuse victimă unor homosexuali. În privința lui Volodarski, se răspândise zvonul cum că:

„M. Sergheev a susținut în timpul urmăririi penale că motivele faptei lui erau unele de natură morală: pe fata lui minoră, Volodarski o obliga să se culce cu el. După spusele lui Sergheev, Volodarski mai făcuse și alte victime.” [29].

Aceasta este o metodă clasică a serviciilor speciale, cunoscută ca „legendă în legendă”. Dacă prima legendă a anchetatului cade, el scoate imediat din buzunar alta și spune aproximativ așa: „Eu am mintit. De-a adevăratelea a fost așa...”.

Întotdeauna, legenda în legendă e murdară. Neplăcută pentru imaginea celui cercetat. De pildă, el recunoaște că este un criminal. Pe anchetator nu-l interesează astfel de „amănunte”. El se bazează pe psihologie: omului îi este greu să recunoască comiterea a ceva rău, de aceea, anchetatorul, în subconștient, este gata să-l creadă pe spion în ceea ce-i spune. Așa și aici. Și în cazul Urâțki, și în cazul Volodarski a fost aplicat același procedeu.

Cine stă în spatele acestor lucruri? În cazul lui Urâțki nu se știe exact. Ucigașul lui a fost împușcat fără să fie judecat. Iar cât îl privește pe Volodarski, judecând după toate, „comanda” o făcuse Lenin. Căci Lenin ordonase ca Sergheev să fie împușcat fără a fi judecat și a interzis cercetarea cazului.

Iar atentatul asupra lui Lenin a fost de natură pur politică. Dar socialista revoluționară de stânga, Fanni Kaplan, n-are aici absolut nicio legătură.

Conducătorii bolșevici aveau un obicei curios: țineau cuvântări în fața poporului în uzine și fabrici. Ca să arate cât de apropiați sunt de proletariat. Pentru acele manifestări, se îmbrăcau corespunzător, adică fără să iasă în evidență. Însă unde-unde, dar la mitinguri, Dzerjinski apărea în acea manta despre care am vorbit. Iar Lenin – într-un palton uzat și cu celebra lui „șapcă”. Dar, că veni vorba, știți că acea șapcă are o istorie interesantă? Până în 1917, Lenin n-a purtat-o niciodată. El purta pălării pur „burgheze” sau chiar gambetă. Dar după ce a cucerit puterea, conducătorul proletariatului mondial, ca să fie mai apropape de popor, și-a inventat o nouă imagine – un costum de lucru sobru cu vestă, obligatorie pe atunci, cravată și șapcă (toți contemporanii au observat că cravatele lui aveau un aspect stupid).

După Lenin și marea majoritate a bolșevicilor au început să poarte șepci. La comuniști e întotdeauna așa: democrația-i democrație, dar, pentru orice eventualitate, trebuie să-l imiți pe conducător chiar și în felul cum se îmbracă. În anii 1918-1924, acea „șapcă” era numită chiar așa: „leninka”. Odată cu moartea lui Lenin, a trecut în neființă și acea șapcă, iar după ce Stalin și-a consolidat puterea, toți au început să se îmbrace ca el – cizme cu carâmb înalt, tunică, manta, iar șapca a fost înlocuită cu caschetă.

Dar să ne întoarcem la atentat. Sverdlov hotăra cine și unde să apară în public. Să reamintim că acest lucru era obligația lui de serviciu ca președinte al Comitetului Central Executiv al Rusiei și, cu toate că este un amănunt, voi repeta: atunci Iakov Miraimovici ajunsese să fie un om cu mare greutate și, propriu-zis, el se ocupa cu organizarea întregii activități nu numai la guvern, dar și în partid. Ba mai mult, el devenise un fel de arbitru care judeca conflictele între clanurile de partid; tot el își luase și funcția de secretar, care răspundea de problema cadrelor.

Despre câtă putere concentrase în mâinile lui Iakov Sverdlov se poate deduce măcar și din istoria uciderii familiei țarului în noaptea de 16 spre 17 iulie 1918. Telegrama trimisă de președintele Consiliului Petrogradului Grigorii Zinoviev despre evenimentele din Ekaterinburg cu doar două ore înainte de execuția prin împușcare din clădirea Ipatiev fusese predată cu adnotarea: „Lui Sverdlov (o copie lui Lenin)”. Înțelegeți, cititorule? Lui Lenin doar copia!

Mai sosise o telegramă din Ekaterinburg, datată 17 iulie, ora 21, care este foarte grăitoare:

„Secretarului Consiliului Comisarilor Poporului Gorbunov, cu confirmare. Comunicați-i lui Sverdlov că toată familia a avut aceeași soartă asemenea capului familiei. Oficial, familia va muri în timpul evacuării. A. Beloborodov.” [30].

Nu lui Lenin, deși acela, fără îndoială că era la curent cu ce se întâmplă, ci lui Sverdlov. El avea atâta putere, încât putea de unul singur să aprobe hotărâri de asemenea importanță și să dispună nemijlocit de ele.

Și iată ce este interesant: fără să se țină cont de vestea sosită din Petrograd despre uciderea lui Urâțki, mitingurile de la Moscova, programate pentru 30 august, ora 18, nu se știe de ce, nu au fost contramandate. Mai mult decât atât: tuturor membrilor Consiliului Comisarilor Poporului, care urmau să ia cuvântul la mitinguri, li s-a asigurat pază, și încă numeroasă, numai pentru Lenin n-au mai ajuns paznici... Pentru toți s-au găsit, numai pentru el nu. Ei, și se știe că tocmai în acea zi, când el era fără protecție la uzina Mihelson, absolut întâmplător avusese loc atentatul, pe care l-au pus în căruța bătrânei membre a partidului socialist revoluționar de stânga Fanni Kaplan (pe numele adevărat, Feiga Haimovna Reublat).

Despre asta s-ar putea scrie o carte întreagă. Din lipsă de spațiu, voi spune doar atât: lanțul întâmplărilor scoate la iveală o mulțime de lucruri ciudate ale acestei chestiuni.

Imediat după atentat, obligațiile președintelui Consiliului Comisarilor Poporului au fost preluate de Sverdlov; el, de fapt, și-a asumat întreaga conducere și a început să „dărâme” activ cercetarea penală, care apoi aproape că n-a mai avut loc. Din dispoziția lui Sverdlov,

de la conducerea investigațiilor a fost înlăturat președintele Comisiei Extraordinaire de Luptă Împotriva Contrarevoluției și a Sabotajului Dzerjinski. Acela a plecat la Piter¹ să ancheteze uciderea lui Moisei Urâțki, dar aflând de atentatul împotriva lui Lenin, a vrut să se întoarcă, însă Sverdlov l-a oprit: rămâneți acolo, că aici o să ne descurcăm și singuri.

Cum s-au descurcat? Foarte simplu. Kaplan a fost reținută pe stradă la câteva minute după atentat, au dus-o la Lubianka², unde a fost anchetată pentru prima și ultima oară de Iakov Peters, adjunctul lui Dzerjinski, de comisarul poporului pentru justiție Dmitrii Kurski, precum și de... Iakov Sverdlov și de ajutorul lui cel mai apropiat, secretarul Consiliului Comisarilor Poporului Varlaam Avanesov. După aceea, pe Kaplan n-au lăsat-o la Comisia Extraordinară de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului, ci au dus-o

în beciurile marelui Palat al Kremlinului, unde bolșevicii au amenajat locuri tainice de tortură pentru cei mai importanți deținuți. Pestre trei zile, tot la dispoziția personală a lui Sverdlov, fără anchete suplimentare, ea a fost împușcată în secret, iar trupul i-a fost incinerat. În bidonul de tablă.

De ce așa? De ce pe ucigașul lui Urâțki l-au ținut în arest două luni, iar pe Kaplan – două zile? Păi, deoarece Kaplan nu putea fi lăsată prea mult în viață. De cum s-a aflat că Lenin, după ce fusese rănit, a supraviețuit și se va face bine, Sverdlov a lichidat-o.

Majoritatea istoricilor contemporani sunt de acord că

„...în spatele atentatului asupra lui Lenin se afla colaboratorul lui cel mai apropiat, omul numărul doi în Rusia bolșevică Iakov Sverdlov.” [31].

Sverdlov l-a expus pur și simplu pe Lenin în fața gloanțelor. Aflând despre uciderea lui Urâțki, Lenin n-a vrut să mai meargă la miting. Și Zagorski, secretarul comitetului PCR (b) din Moscova, l-a rugat să nu se ducă, l-a rugat și familia. Dar se supărase Sverdlov: „Păi ce, o să ne temen de toți ăștia?”. Iar lui Vladimir Ilici nu-i convenea să pară un fricos...

Mai există și o altă versiune foarte interesantă. Potrivit acesteia, atentatul asupra lui Lenin a fost aranjat de Sverdlov și de... Lenin. Și nu Kaplan trăsesese asupra lui, ci un agent al lui Dzerjinski, și anume Aleksandr Protopopov, devenit din socialist revoluționar de stânga

Fanni Kaplan (Feiga Haimovna Roitblat)

¹ Piter – așa numeau rușii, cu simpatie, Petrogradul (Petersburgul). (C. Ir.)

² Lubianka – închisoare din Moscova; în aceeași clădire era și sediul central al KGB. (C. Ir.)

cekist, care era un foarte bun trăgător. El urma să-l rănească foarte ușor pe comandantul proletariatului mondial, iar alăturarea acestui fapt de uciderea lui Urâțki și a lui Volodarski urma să creeze un efect cumulat și pretext pentru introducerea „Terorii roșii”.

Dar ceva „n-a ieșit cum trebuie”. Fie că Lenin, când s-a tras în el, s-a întors greșit și glonțul, în loc să treacă pe alături, l-a nimerit în gât chiar lângă arteră, fie cel care trăsesese a avut o „însărcinare specială” din partea lui Iakov Sverdlov, și s-a întâmplat așa cum se întâmplase. Iar pe Protopopov, care fusese reținut, l-au lichidat doar peste câteva ore, fără interogatoriu și fără să fie judecat. Este interesantă și declarația șoferului personal al lui Lenin, Stepan Ghil, care zicea că, în primele secunde după atentat, Lenin, pe care el îl ținea în brațe, a întrebat: „Pe acela l-au prins?”. Deci el îl văzuse sigur pe cel care a tras.

Dar nici asta nu e totul. Atentatorii fuseseră cel puțin doi. Același Ghil văzuse clar, cum din mulțime apăruse o mână de femeie ținând un pistol din care a tras două sau trei focuri. Să fi fost Kaplan? Nu.

În septembrie 1919, la Comisia Extraordinară de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului a fost depus denunțul cekistului Goriaceov, în care raporta că o cunoștință de-a lui, cekista Zinaida Leogonkaia, s-ar fi scăpat că ea a fost cea care a tras în Lenin. Ea a fost arestată, iar în timpul percheziției au găsit în apartamentul ei un „Browning” neînregistrat. Cekista a explicat că participase cu un an în urmă la percheziția corporală a Fanniei Kaplan, când aceea fusese adusă la Lubianka. Leogonkaia ar fi găsit pistolul în poșeta arestatei Kaplan și l-a păstrat ca amintire. O explicație absolut neconvingătoare.

E ciudat că Leogonkaia a fost eliberată, și ea chiar a continuat să lucreze în cadrul Comisiei Extraordnare. Probabil că tragerea ei la răspundere nu era convenabilă, întrucât Kaplan fusese de mult declarată vinovată, executată și uitată. De fapt, pe gloanțele din încărcătorul pistolului Zinaidei Leogonkaia nu erau striății. Striății erau pe gloanțele cu care fusese încărcat pistolul care, cică, ar fi aparținut Fanniei Kaplan. În 1922, când au extras din Lenin glonțul, pe el nu existau striății...

În legătură cu aceasta, trebuie spus că atunci când pe rănitul Lenin l-au dus la apartamentul din Kremlin (curios că l-au dus la apartament, și nu la spital) și Krupskaia a început să plângă, spunând ceva în sensul „Ce-o să ne facem noi de-acum?”, Iakov Miraimovici a liniștit-o cu aceste ciudate cuvinte: „Eu și cu Ilici ne-am înțeles în legătură cu toate.”. Între istorici există până azi dispute în privința celor spuse de președintele Consiliului Comisarilor Poporului.

„În vara anului 1918, lupta din interiorul partidului a atins cote maxime. Sverdlov, care avea o mare influență asupra aparatului de partid, și Troțki, care controla armata, nu mai aveau nevoie de Lenin ca tovarăș de luptă. El devenise inutil și periculos pentru ei. Simțind aceasta, Lenin a creat în sânul partidului bolșevic grupul său și a ajutat în tot felul avansarea lui Stalin. Atentatul de la uzina Mihelson a fost o încercare a lui Sverdlov de a da o lovitură în interiorul partidului și a pune definitiv mâna pe putere în partid și în țară.

Tocmai de aceea, pentru a ieși basma curată și a șterge urmele, Sverdlov a dat ordin ca Fanni Kaplan să fie declarată unica vinovată, lucru care i-a venit foarte la îndemână.

*Troțki controla armata și nu mai avea nevoie de Lenin ca tovarăș de luptă.
Lev Troțki inspectează armata. 1919.*

Numele adevăraților atentatori au fost ascunse, pentru ca să nu se ajungă la adevăratul atentator.” [32].

Asta în niciun caz nu înseamnă că Sverdlov și Troțki erau înțeleși. Însă ce este interesant. Mitul despre atentatul asupra lui Lenin, înfăptuit de socialiștii revoluționari de stânga prin mâna chioarei Kaplan, a apărut în anul 1922. Atunci, împotriva socialiștilor revoluționari de dreapta au depus mărturie foștii socialiști revoluționari de stânga, deveniți bolșevici, Lidia Konopliova și Grigorii Semeonov. Ultimul a luat asupra sa răspunderea ca organizator al atentatului. În acel moment el era agent al Serviciului de cercetare al Armatei Roșii. Pe care o conducea știți cine. Iar mai departe judecați și singuri, stimați cititori.

De fapt, glonțul care-l rănisese pe Lenin nu se potrivea la „Browningul” pe care, chipurile, îl ridicaseră de la Kaplan. Totuși, pistolul fusese „găsit” abia a treia zi după atentat, deși femeia fusese arestată pe stradă la câteva minute, după ce se auziseră împușcăturile.

Ei, iar, în continuare, soarta lui Iakov Sverdlov s-a dovedit a fi tragică. După atentatul asupra lui Lenin, el n-a mai trăit mult. Nu se știe exact cum a murit. Conform versiunii oficiale, ar fi murit de „gripă spaniolă”, care făcea ravagii atunci în Europa. Iakov Miraimovici cică s-ar fi molipsit pe 7 martie 1919, când a fost la o uzină din Oreol și a „ars” în mai puțin de 10 zile, dând ortul popii pe 16 martie. Dar aici e o neconcordanță. „Spaniola” era o boală extrem de grea și molipsitoare. Dar înainte de moarte, pe Sverdlov îl vizitase Lenin. Cine l-ar fi lăsat să se apropie de bolnavul de gripă spaniolă? Atunci, au inventat altă versiune „secretă” (vă aduceți aminte de „legenda în legendă”?) – chipurile, la Oreol, muncitorii l-au bătut îngrozitor, de unde i s-a tras moartea. Și asta, pentru că „era evreu”.

Însă eu personal sunt de acord cu concluziile unor istorici, potrivit cărora Sverdlov a fost „ajutat” să moară. Iar „binefăcătorul” a fost Vladimir Ilici. Iakov Miraimovici era într-adevăr

bolnav. De răceală obișnuită. Și Lenin l-a vizitat. Pe 16 martie, a venit în apartamentul lui și i-a adus un mic tort. Iakov Miraimovici a mâncat din acel tort și la o jumătate de oră după plecarea lui Vladimir Ilici și-a dat duhul. Vizita cu micul tort nu e o invenție – a fost un fapt dovedit.

Lenin n-a putut să-i ierte „tovarășului de luptă” nici întâmplarea de la uzina Mihelson, nici ocuparea cabinetului lui peste doar o oră de la împușcăturile fatale, nici uzurparea de fapt a puterii, când Sverdlov l-a expediat „pentru tratament” la Gorki pe o perioadă de două luni și nici planul de a-l înlătura oficial de la putere. Prea puțini fac o legătură între moartea lui Sverdlov după ce mâncase din tortul adus de Lenin în 16 martie 1919 și al VIII-lea Congres al Partidului Comunist (b) din Rusia, stabilit pentru data de 18 martie. Acolo urma să izbucnească o foarte interesantă luptă pentru putere între Troțki și Sverdlov, pe de o parte, și Lenin și Stalin, pe de alta.

Iakov Miraimovici a fost înmormântat cu fast lângă zidul Kremlinului. A fost primul. Cu el începuse acea necropolă satanică. Al doilea – dar după șase ani și jumătate – a fost Mihail Frunze, ucis de-acum de Stalin. Al treilea a fost Dzerjinski care a murit pe 22 iulie 1926 de o moarte foarte ciudată.

În ziarul „Pravda” nr. 60 din 20 martie 1919, a fost publicată cuvântarea lui V.I. Ulianov (Lenin) „Memoriei lui I. M. Sverdlov”, ținută la ședința de urgență a Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului. Între altele, conducătorul proletariatului a spus:

„Acea muncă, pe care a făcut-o de unul singur în cadrul organizațiilor, al alegerii de cadre, plasarea lor în munci de răspundere, în funcție de specializarea fiecăruia – această muncă va putea fi înfăptuită de noi, numai dacă pentru fiecare dintre marile domenii, de care s-a ocupat singur tov. Sverdlov, vor fi convocate grupuri întregi de oameni, care, urmând aceeași cale, ar putea să se apropie de rezultatele realizate de o singură persoană.

Cadru din filmul sovietic „Iakov Sverdlov”. O iubire atât de emoționantă. Dar, în realitate, este „sărutul lui Iuda”. Dar, spre deosebire de Evanghelie, ambii sunt Iuda – și Ilici, și Miraimovici.

Însă revoluția proletară este puternică tocmai datorită profunzimii izvoarelor sale. Noi știm că, în locul oamenilor care și-au dăruit viața cu abnegație, au dedicat-o acestei lupte, ea va aduce șiruri de alți oameni, poate mai puțin experimentați, mai puțin cunoscători și mai puțin pregătiți la început de drum, dar oameni strâns legați de mase și capabili să ia locul celor mai mari talente care ne-au părăsit și să mobilizeze grupuri de oameni care vor continua munca lor, să meargă pe calea acelora și să desăvârșească ceea ce începușeră ei.” [33].

Pentru cei care știu să citească printre rânduri, acesta a fost un anunț deschis și cu explicația că ori „spaniola” sau tuberculoza, ori afurisiții de antisemiți din Oreol au scos din rândurile partidului un om atât de important. Și avertismentul: așa va păți oricine, care ar încerca să mă debarce de la putere, pentru a lua totul în mâinile sale. Supraviețuind amenințării și trădării „tovarășului” său, Lenin anunța că pe viitor se va baza pe „rânduri”, și nu pe persoane foarte șmechere, viclene, abile și ambițioase.

Și fiți siguri, stimați cititori, că alți „tovarăși” au înțeles aluziile. Și mai ales tov. Stalin. După aceasta, el a devenit și mai precaut, și mai blând cu cei din jur. Un motănel atât de blând...

Imediat după aceea, trăgând învățătură din amara experiență, susținut de Stalin, de Bonci-Bruievici și de alți tovarăși din propriul clan politic, Lenin îi face lobby lui Mihail Ivanovici Kalinin pentru alegerea acestuia în postul vacant de președinte al Consiliului Comisarilor Poporului, dar, din cauza tâmpeniei lui și a fenomenalelor calități de lacheu, Kalinin a devenit „vice-președinte”. Dar șefii de la Kremlin nu s-au oprit la asta. Ca să scape din Moscova de șeful statului – deși era de formă, oficial Kalinin era totuși șeful statului –, el a fost îmbarcat în tren și trimis pentru doi ani, aproape fără întoarcere, pe front: să susțină moralul luptătorilor din Armata Roșie. Într-o astfel de călătorie a și avut loc întâmplarea cu luptătorii lui Budionai și șuba lui Kalinin.

Cu toate acestea, mîncătoria din bidon nu s-a oprit. Au mai rămas destui șobolani: Lenin, Troțki, Stalin, Dzerjinski, Kamenev, Zinoviev, Radek. Și toți – unii deschis, alții, mai vicleni, în secret – se urau și se temeau unii de alții. Doriți o mică exemplificare? Dzerjinski, drăguțul de el, se temea atât de tare de un atentat asupra lui, încât lângă biroul său ținea un post special de pază și a poruncit să fie mascată ușa de intrare în birou. Se înțelege că nu de „contrarevoluție” se temea el – clădirea Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului era păzită mai ceva decât Banca de Stat. El cunoștea atât soarta lui Lenin, cât și cea a lui Sverdlov. Chiar și când făcea baie, era păzit de tinerica și foarte devotata cekistă Olga Grigorieva, care avea grijă ca în lichidul, menit să-i facă bine lui Dzerjinski, să nu se fi pus otravă. Odată, în cabinetul lui Dzerjinski dădu buzna un marinăr beat, iar Feliks Edmundovici, intrînd în panică, l-a împușcat imediat, după care a făcut o criză de epilepsie...

Șobolani au mai rămas destui. Șmecheri, atentatori, rău intenționați, ticăloși. Despre cum a supraviețuit cel mai puternic dintre ei vom povesti mai târziu, când vom analiza ce s-a întâmplat după moartea lui Lenin.

Iar până una-alta, urmează o temă interesantă...

Capitolul VI

Cum au format Lenin și Troțki „Armata muncitoare-țărănească”

Nu numai construirea comunismului într-o singură țară s-a dovedit o pură fantezie a inculților bolșevici. Ei au dăruit și crearea unei armate funcționale.

Cunoaștem de-acum că, la început, acest proces a fost încredințat locotenentului Antonov-Ovsienko, sublocotenentului Krylenko și marinarului Dybenko. Apoi, conducerea armatei i-a fost încredințată comisarului poporului – fostul popă Podvoiski. Iar din ianuarie 1918, pe deasupra, el a mai devenit și președinte al Colegiului de Organizare și Formare a Armatei Roșii.

Cum au privit această complicată misiune Lenin, Troțki, Sverdlov și ceilalți tovarăși enumerați mai sus? Păi, problema e că ei nu o considerau complicată. Ei considerau că armata trebuie să fie compusă din voluntari. Că soldații și marinarii „conștienți” vor năvăli în masă în „armata revoluționară”. Căci acum nu mai trebuie luptat pentru nu știu ce interese ale imperialiștilor, ci pentru viitorul luminos al proletariatului.

Cu toate acestea, s-a constatat foarte repede că sunt extraordinar de puțini „conștienți”. Un pumn. Să distrugă enorma armată rusă au reușit, dar s-o adune n-au putut. Baza Armatei Roșii o formau aceiași mercenari letoni, chinezi și alte asemenea lepădături. Transformarea războiului imperialist într-un război civil, la care visase Lenin în 1914, eufemistic vorbind, era frânată.

Când se zice că între noiembrie 1917 și martie 1918 așa-numita armată a bolșevicilor era compusă din lepădături nu este un epitet grosolan, ci chiar așa a și fost. Starea reală a chestiunii a fost demonstrată strălucit de atacul germanilor asupra Pskovului și Narvei.

Mai târziu, propaganda bolșevică va crea din aceasta unul dintre miturile de bază din istoria URSS. Oficial, el sună astfel. În februarie 1918, Lenin a cerut încheierea separată a păcii cu Germania, având geniala previziune că în curând ea va fi înfrântă în Primul Război Mondial, se va cufunda în haos, se va crea o situație revoluționară, care va putea fi folosită pentru o lovitură comunistă. Se înțelege, cu ajutorul oamenilor și al banilor din Rusia. Tratatul cu nemții la Brest-Litovsk începuseră încă în noiembrie 1917 și s-a ajuns la un armistițiu.

Dar s-a întâmplat un lucru neașteptat: cei mai mulți bolșevici n-au înțeles geniala previziune a conducătorului lor și au fost împotriva. La consfătuirea pe problema încheierii

unei păci durabile, dintre cei 47 de membri ai CC și alți înalți funcționari de partid de partea lui Lenin au fost doar 15. Dintre cei amintiți deja în această carte, Buharin, Dzerjinski, Radek, Kollontai, Zemnleanka, Urâțki și alții au cerut să i se declare Germaniei un „război revoluționar”. Ei au fost numiți „comuniști de stânga”. Lenin se străduia să-i convingă că trebuie să prindă puteri, să câștige timp, altfel nemții vor merge înainte, iar armată care să-i oprească nu avem. „Comuniștii de stânga” au declarat că sunt gata să riște soarta comunismului apărut într-o singură țară în favoarea Revoluției mondiale.

În continuare, situația s-a complicat și mai mult, și Lenin a fost nevoit să accepte propunerea lui Troțki, exprimată într-o singură frază: „Nici pace, nici război, iar militarii să fie lăsați la vatră.”. Însă nemții cereau încheierea păcii, iar după ce delegația sovietică a părăsit Litovskul, și-au îndreptat armatele asupra Petrogradului și a Ucrainei. Toți au înțeles că Lenin a avut dreptate, dar era prea târziu.

Și atunci, pe 21 februarie 1918, Consiliul Comisarilor Poporului a dat publicității decretul lui Lenin „Patria sovietică este în pericol.” La chemarea partidului, mii de soldați revoluționari, marinari și muncitori din uzinele Petrogradului au ieșit în întâmpinarea atacului german și, în urma luptelor grele de lângă Pskov și Narva, pe 23 februarie, atacul a fost oprit. Dând greș, nemții au acceptat propunerea lui Lenin de a reîncepe tratativele și, în cele din urmă, pacea impusă de ambele părți a fost semnată. Astfel a luat naștere Armata Roșie Muncitorească-Tărănească, sărbătorită și astăzi în Rusia pe 23 februarie.

Însă istoria secretă a URSS consemnează cu totul altceva. „Soldații și marinarii revoluționari”, observând în zare armatele germane, au rupt-o la sănătoasa. Pskovul, care era apărat doar de compania a șasea din regimentul Tukumsk de pușcași letoni (același care i-a împușcat pe muncitori în timpul demonstrației din ianuarie 1918) și de neînsemnate deta-

Puşcaşi letoni. 1917.

șamente din vechea armată, a fost cucerit pe 24 februarie. Înainte de asta, orașul arăta ca un adevărat iad:

„În dimineața zilei de 24 februarie, tensiunea atinsese cote maxime. Începuseră jafurile, stăpânite cu greu. În Piața Negustorilor (astăzi, Sovietică), Kleinescheher, adjunctul președintelui Consiliului, trimis să curme jafurile, a fost ucis de un grup de soldați, puși pe distrugerii. Oamenii treceau nepăsători pe lângă cadavrul lui rămas în piață.” [34].

Narva era apărată de „soldați internaționaliști”, mercenari maghiari, conduși de arhicunoscutul Bêla Kun¹. Din Petrograd, a sosit în ajutorul lor Pavlo Dybenko cu „marinari revoluționari” și un sac de bani. Dar nici banii n-au ajutat. Iar marinarii s-au arătat mari amatori de a jefui „burjuii” neînarmați și a viola elevele de liceu.

Trenul cu marinari și cu însuși Dybenko s-a oprit tocmai la Samara, adică la 1880 de kilometri de Narva. Acolo marinarii s-au și apucat de activitatea lor preferată: crime, jafuri, violuri. Mai târziu, pentru aceste „victorii” pe Dybenko îl vor elibera din funcție, îl vor judeca și va fi exclus din partid. După un timp, la insistentele rugăminți ale soției lui, el va fi iertat. Un lucru interesant: Dmitrii Pavlovici Parski, general-locotenent în armata țaristă, riscându-și viața, a reușit să se cațere în vagonul în care se afla Dybenko, ca să-l convingă să lupte, dar a trebuit să sară din trenul în mers, pentru a rămâne la Narva și a opune rezistență. Nemții au cucerit acest oraș la începutul lui martie.

Dar nu cumva, în locul marinarilor, gărzile roșii revoluționare au dat buzna să intre în armată, ca să apere „leagănul revoluției”? Nu.

„Colegiul rus de formare a Armatei Roșii... pe 26 februarie, a constatat fapte extrem de neplăcute pentru bolșevici: «În raionul Vasileostrovsk... se constată chiar plecări din rândurile Gărzii Roșii după ce se anunțase că există posibilitatea transformării gărzii în armată.». «În raionul Obuhovsk... aflându-se despre mobilizare, jumătate din Garda Roșie a predat armele și s-a împrăștiat.»” [35].

Dar nemții? Păi, ce să facă nemții? Au ieșit pe linia de demarcație, trasată în timpul armistițiului, și s-au oprit. Așa s-a încheiat rușinoasa istorie pe care au transformat-o în sărbătoare.

În articolul „O lecție grea, dar necesară” din 25 februarie, Lenin scria:

„Anunțurile dureros de rușinoase despre refuzul regimentelor de a menține pozițiile, despre refuzul de apăra măcar linia Narvei, despre neexecutarea ordinului de a distruge totul în timpul retragerii; ca să nu mai vorbim despre dezertări, despre haos, nepricepere, dezordine, indolență... Republica Sovietică nu are armată.” [36].

Ce învățătură au tras bolșevicii din acea rușine? Mai întâi: nici locotenenții, nici sublocotenenții, nici foștii preoți nu sunt în stare să conducă armatele în luptă, să facă planuri de război, să facă mobilizare, să se ocupe de înzestrare. Din afară acest lucru pare ușor, dar în realitate este nevoie de studii și de experiență. De aceea ei s-au grăbit să pună mâna pe mai mulți generali, colonei și alți ofițeri din armata țaristă și i-au obligat cu pistolul să activeze

¹ Bêla Kun (inițial, Kohn), politician maghiar; s-a născut în 1886 la Cehul Silvaniei, Sălaj, și a murit în 1938 la Moscova; în 1919 a condus revoluția bolșevică din Ungaria. Regimul bolșevic din Ungaria a fost răsturnat cu ajutorul armatei române. (C. Ir.)

pentru ei. Au fost și destui care au acceptat benevol. Soarta nefericitului Rennenkampf care a refuzat „generoasa propunere” a lui Antonov-Ovsienko a ilustrat strălucit alternativa. Și, pe deasupra, în armată se dădea de mâncare. Acești oameni, numiți „specialiști militari” au muncit conștiincios. Pentru că aveau cel mai bun stimul – în caz de ceva, „tovarășul Mauser” al comisarului i-ar fi spus ultimul cuvânt în greutate de 5,51 grame.

Dintre cei mai cunoscuți a fost colonelul (mai târziu, mareșal al URSS și comandant al Marelui Stat Major al Armatei Roșii) Boris Mihailovici Șapoșnikov, adevăratul autor al înfrângerii lui Denikin; colonelul (mai târziu, comandant de armată de rangul întâi al Armatei Roșii) Serghei Sergheievici Kamenev, colonelul Iakim Iakimovici Valțes; contraamiralul Vasiliu Mihailovici Altvater – primul comandant de front al Marinei Muncitorească-Tărănească din RSFSR; general-maiorul Aleksandr Aleksandrovici Samoilov; locotenent-colonelul Dmitrii Mihailovici Karbâșev – un excelent genist. Majoritatea lor aveau o temeinică pregătire academică și o mare experiență de front. Mai târziu, printr-un decret special, guvernul a hotărât mobilizarea tuturor foștilor ofițeri, fără excepție. Printre altele, aceasta a provocat intrarea foștilor ofițeri în Armata de Voluntari a lui Denikin și în alte formațiuni „albe”.

Aproape fiecare regiment sovietic, divizie, corp de armată, armată erau comandate de un asemenea „specialist militar” sau le comanda neoficial, în locul comandantului, care fusese numit dintre „proletari”. Ca să ai idee, stimate cititorule, de dimensiunile acestui lucru, voi preciza că, dintre toți „comandanții roșii” de atunci, 37% erau foști ofițeri, generali și amirali din vechea armată. Iată că în aceasta, precum și în indiscutabila înarmare, în tehnica militară, dar, important, în numărul soldaților a constat secretul victoriilor Armatei Roșii. Și nu în fantasticile talente ale lui Budionai, Dybenko, Antonov-Ovsienko, Șciors, Frunze, Ceapaev, Tymošenko, Vorosilov și a altor „comandanți” propulsați de propagandă. Iată, dacă nu știți, secretul succeselor „genialului conducător de oști” Mihail Vasilievici Frunze: în locul lui, pe fronturile Războiului Civil a luptat fostul general țarist Feodor Feodorovici Novîțki. Urmăriți biografia lui – unde e Frunze, e și el. Novîțki, împreună cu un grup de foști ofițeri din armata imperială, face planurile operațiunilor și le pune în practică, iar Frunze și le însușește și obține decorații.

În fotografie: F.F. Novîțki, de-acum în uniformă sovietică de comandant de armată de rangul 2 (general-locotenent). Chipul acestui om, care a comandat într-adevăr luptele pe front în locul lui Frunze, nu-l veți vedea în niciun film sovietic. Unul dintre puținii foști „specialiști militari” pe care „curățarea” din anii 1937-1938 i-a ocolit.

Ca să fie totul strălucit și evident, după cum le plăcea ziarelor comuniste să scrie, voi da exemplul unui front – al celui de Sud. La comanda lui au fost pe rând: generalul-maior al Armatei Imperiale Ruse P. P. Setin, colonelul P. A. Slaven, colonelul V. M. Ghittis, generalul-locotenent V. M. Egorov, locotenent-colonelul A. I. Egorov. Iar alături de ei, purtând Mausere, se aflau membrii Consiliului de Război (comisarii) Stalin, Vorosilov, Berzin, Șleapnikov – aceștia sunt cei mai cunoscuți, pentru că de toți erau 15.

Între „specialiștii militari” au existat și unii care au luptat nu de frică, ci din convingere; cine a simțit posibilitatea unui „zbor” în carieră a trecut benevol. De regulă, aceștia erau niște nemernici celebri. Între aceștia, celebrul Mihail Muraviov, cel care a condus asaltul asupra Kievului și s-a remarcat printr-o crâncenă ură împotriva ucrainenilor și printr-o fenomenală cruzime. De obicei, el e numit colonel. Dar nu-i adevărat. El fusese cândva colonel. Dar pentru că, în timpul Primului Război Mondial, și-a ucis un camarad, a fost degradat și trimis într-un batalion disciplinar. În 1917, el s-a alăturat socialiștilor revoluționari de stânga.

Între învârtiți s-a numărat și celebrul Mihail Tuhacevski, care, în afara mitului, nu se remarcă prin cine știe ce talent (de câteva ori, fusese înfrânt categoric de Kappel, de Denikin, de infanteria marină a Republicii Populare Ucrainene, de sub comanda amiralului Bilynskyi), în schimb, se remarcă printr-o extremă josnicie și cruzime. La un moment dat, el fugise din prizonieratul german, încălcând ofițerescul cuvânt de onoare. Lua ostatici din populația civilă. Se pleca în fața lui Troțki, de aceea și obținea grade și funcții. Dar iată cum îl caracterizează ofițerul francez Remy Roure, care-l cunoștea pe acest vântură-lume din lagărul de prizonieri:

„El nu că era crud, ci de-a dreptul fără pic de milă.” [37].

Tuhacevski este cel care inventase otrăvirea cu gaze de luptă pe țăranii răsculați din Tambov, faptă aprobată cu căldură de Lenin. Tuhacevski este cel care a prelucrat regimul de ocupare a propriei țări.

A doua concluzie la care au ajuns comisarii: nu merită să te bazezi pe voluntari. Contarea pe „conștiința revoluționară” s-a prăbușit. Iar planul idiot al lui Podvoiski de a introduce în armată democrația și egalitatea și-a dovedit curând stupizenia. Acele decrete ale lui Nikolai Ilici „Despre începuturile delegării și despre organizarea puterii în armată” și „Despre egalitatea în drepturi a tuturor militarilor” nu le poți numi altfel, decât fanteziile bolnave ale unui cretin. Căci dacă fostul popă ar fi avut măcar un gram de minte, și-ar fi dat seama că soldații, în zece cazuri din zece, nu vor alege un comandant bun profesionist, aspru și exigent, care îi va obliga să fie disciplinați, iar la instrucție va scoate untul din ei, ci pe un „băiat de-al nostru”, sub comanda căruia poți arde gazul și cu care te poți îmbăta, poți fura și viola.

După cum ai înțeles, stimate cititorule, și în domeniul militar bolșevicii erau la fel de incompetenți, precum erau și în alte domenii. Era necesară întocmirea în grabă de proiecte noi. Ei, și cum să fie întocmite?... Le întocmeau ofițerii și generalii enumerați mai sus. Așadar, Armata Roșie a Rusiei nu era nici muncitorească, nici țărănească, ci era la fel ca pe vremea tătucului țar: marea masă a soldaților era constituită din țărani, subofițerii proveneau dintre muncitori, care aveau cât de cât ceva școală, iar peste ei erau aceiași ofițeri, care fuseseră în tranșeele Primului Război Mondial, și generalii, care fuseseră în statul major țarist.

Prima măsură luată a fost: înlăturarea din funcția de comisar al poporului pe probleme militare a lui Podvoiski. N-a mai fost lăsat să se apropie de delicata chestiune a formării armatei, coborându-l la rangul de membru al consiliilor militare, de inspector etc. (citește comisar-flecar). Comisar al poporului a devenit Lev Troțki. Nu pentru că ar fi fost un mare specialist, ci pentru că chestiunea militară a ajuns pe neașteptate foarte importantă și pentru regimentele ajunse într-o incredibilă stare de descompunere era nevoie de o figură autoritară și încă una care nu va ezita să folosească metodele cele mai animalice, pentru „instaurare a unei ordini revoluționare”.

Înainte de toate, s-a renunțat la formarea armatei pe principiul voluntariatului și s-a introdus mobilizarea. Ca pe vremea țarilor. De exemplu, cel mai celebru (și mai puțin înzestrat) mareșal sovietic Gheorghii Jukov a nimerit în Armata Roșie a Uniunii Sovietice în septembrie 1918 în urma mobilizării sau, după cum se spunea în decretul Comisariatului Poporului din 29 mai 1918, în urma „angajării forțate”. În al doilea rând, a fost creat institutul comisarilor militari. Asta nu numai pentru a trângăni zgomotos lozinci în fața soldaților. Funcția lor principală era supravegherea și controlul „specialiștilor militari”. Comisarul era împuternicit să-l împuște în orice clipă pe comandant și pentru fapta sa răspundea doar înaintea conducerii superioare a armatei și a țării. Și la „putredul liberalism”, adică la eligibilitatea comandanților și la egalitate s-a renunțat definitiv.

Odată cu aceasta, se introduc „găselnițe” interesante. De exemplu, detașamentele de îngrădire, care ar fi trebuit să oprească cu foc de mitraliere unitățile care se retrăgeau și să-i prindă pe dezertori. Oficial, Troțki semnase celebrul ordin nr. 18 în elegantul tren, care aparținuse înainte țarului Nicolae al II-lea, pe 11 august 1918, pe front, împotriva soldaților răsculați din corpul de armată cehoslovac. Însă detașamente care nu se conformau existau și înainte: de chinezi, de maghiari și de letoni.

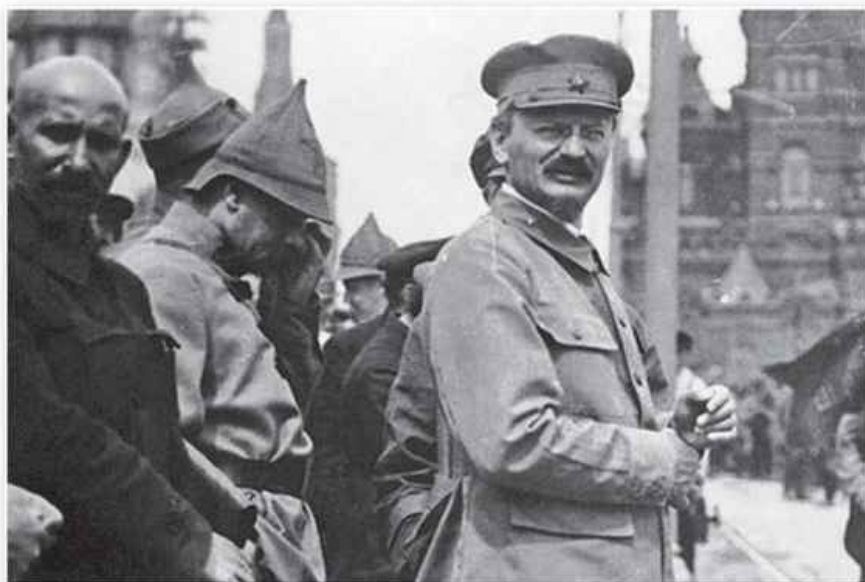
Iar bolșevicii au mai introdus și regula decimării. Ca în armata mongolă din veacul al XIII-lea. Era împușcat fiecare al zecelea soldat din subunitatea care se retrăgea. Obligatoriu, împreună cu comisarul. Comandanții erau cruțați, pentru că erau prea puțini, iar palavragii politici în scurte de piele erau turme întregi.

Cu toate acestea, soldații mobilizați continuau să dezerteze în masă. Și erau foarte mulți. Iar doritori de a lupta – nu prea. Atunci au inventat unități de amendare.

Dar soldații continuau să fugă. Atunci, umanii bolșevici au hotărât să lupte radical cu acest fenomen pe calea luării ca ostateci a familiilor militarilor Armatei Roșii. De pildă, în una dintre numeroasele hotărâri ale puterii bolșevice (nu prima și nici ultima) – în acest caz, a Consiliului Muncitoresc-Țărănesc de Apărare, compus din Lenin, Troțki, Krasin, Stalin și alții – emisă la 3 iunie 1919, se stipula că de dezertare se fac vinovați și

„... membrii familiilor dezertorilor, care au ascuns dezertori, dar și populația și autoritățile locale se fac vinovate de ascunderea dezertorilor.” [38].

Pentru aceștia erau diferite pedepse. Unora le confiscau casa, calul, căruța; altora – pământul, iar pe alții îi puneau la zid. Și să nu te lași indus în eroare, stimatul meu cititor, de nevinovata expresie „vinovați de ascundere” cu care bolșevicii își acopereau barbarul

„Creatorul” Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și a Sabotajului din Rusia, Troțki, în Piața Roșie, în timpul paradei militare. Vă rog să observați, în spatele lui, comandanții purtând pe cap „coifuri” tip Budionăi. Sunt din depozitele țariste. Fuseseră cusute munți întregi în timpul Primului Război Mondial – pentru parada victoriei asupra Germaniei –; acestea sunt stilizări după modelul coifurilor oștenilor moscoviți.

principiu al vinovăției colective. Cine hotăra, dacă soția și copiii lui Petrenko sunt vinovați că el a fugit din armată? Corect – comisarii. Îți luăm calul și vaca, singura care hrănea familia. Prin asemenea metode barbare și nemaipomenita cruzime, Lenin, Troțki, Stalin și alții ca ei au reușit să formeze treptat o uriașă armată ca număr. Dacă la sfârșitul lui aprilie 1918, în țara cu 90 de milioane de locuitori, Armata Roșie a Rusiei avea în componența sa 198.000 de persoane, în majoritate voluntari și în majoritate inapți de luptă, la începutul lui septembrie, armata număra deja 550.000, în octombrie 800.000 de persoane. În toamna anului 1920, Armata Roșie a Rusiei ajunsese un monstru îngrozitor: 5,5 milioane de soldați și comandanți. Este o cifră mai mare, decât număra armata Rusiei după mobilizarea din anul 1914.

Pentru comparație: în iunie 1918, Armata de voluntari a lui Denikin avea doar 8.000 de soldați și ofițeri. Iar cifra maximă de 70.000 a atins în octombrie 1919, când Armata Roșie a Uniunii Sovietice număra trei milioane de persoane. Dar iată că întreaga „mișcare albă”, care era unită formal (dar, în realitate, nu) sub comanda amiralului Kolceak, la mijlocul anului 1919, avea un efectiv de 682.000 de soldați și comandanți.

Repet: avantajul numărului imens de combatanți, reactivarea „specialiștilor militari”, detașamentele restricționare și familiile soldaților Armatei Roșii făcute ostatice – acesta este secretul real al succeselor Armatei Roșii, și nu „entuziasmul maselor de muncitori și țărani”, inventat de cei de la Agitație și Propagandă.

O să se spună: în schimb, Denikin, Kolceak, Kappel, Iudenici, Vranghel și alții aveau multe tancuri, avioane și trenuri blindate, ca să nu mai vorbim de puști, mitraliere și grenade. Ei

erau aprovizionați cu toate acestea de Antanta. Iar cei din Armata Roșie mergeau la luptă cu doar o pușcă la trei soldați.

Toate acestea sunt minciuni.

În realitate, toate au fost exact pe dos. Anglia într-adevăr îi dăduse lui Denikin câte ceva. Dar puțin. Pentru că nu avea posibilități financiare și tehnice.

La sfârșitul războiului, Armata Roșie avea numai trenuri blindate un număr de 122. La sfârșitul anului 1918, în cadrul Armatei Roșii a Uniunii Sovietice existau 50 de escadrile a câte 6 avioane fiecare, iar în primăvara anului următor, 67 de escadrile, fără a pune la socoteală alte subunități. Iar două armate de cavalerie aveau câte 15-17 mii fiecare.

În jurul Piterului, a Moscovei, a Tulei și a altor orașe controlate de „roșii”, existau încă din timpul Primului Război Mondial depozite de arme, muniție și echipamente militare, inclusiv capturi de război. În afară de aceasta, bolșevicii controlau aproape toate uzinele de armament. Datorită acestui fapt, Troțki (de fapt, „specialiștii militari”) a avut posibilitatea să formeze unități superputernice. Doar în filmul „Ceapaev”, întreaga divizie a lui Vasili Ivanovici avea doar o prăpădită de mitralieră Maksim, pe care o mânua mitraliorul Anka. Însă nu în istoria inventată de scribii sovietici, ci în cea reală, numai Regimentul 1 de mitraliori cu baza în Oranienburg, care fusese moștenit de bolșevici de la „înaintași”, avea în funcțiune 1.500 de mitraliere. Câte erau în total – nu se cunoaște. Însă luând în considerare că în anii 1914-1917 regimul țarist a mai cumpărat, pe lângă cele existente, încă 60.000 de mitraliere noi, trebuie să recunoaștem că filmul lui Serghei Eisenstein despre Anka-mitraliorul este la fel de aproape de adevăr, cum este și filmul lui Georges Méliès „Călătoria spre Lună”.

„Mult mai greu a fost cu înarmarea și aprovizionarea pentru armatele albilor. Pentru Soviete fusese o pierdere esențială, când depozitele din porturile Murmansk, Arhanghelsk și Vladivostok, unde se păstrau enorme stocuri de arme și muniții, depozitate de țările Antantei pentru armata Rusiei, au intrat sub controlul intervenționiștilor în primăvara și vara anului 1918. De fapt, asta nu însemna că acestea au ajuns la dispoziția armatelor albilor. O mare parte de arme și muniții țările Antantei și le-au luat înapoi. [39].

O să vă dezvălui un secret, stimați cititori. Întreaga „intervenție” a Antantei în orașele-port menționate mai sus avea ca scop, înainte de toate, apărarea acelor depozite, a căror valoare se ridica la milioane de ruble și pe care Antanta și SUA le-au oferit guvernului Imperiului Rus și care nu fuseseră achitate. La Odesa și într-o serie de alte orașe ucrainene, unde s-au încartiruit francezii, situația era aproximativ la fel, în plus, un factor politic – susținerea lui Denikin și blocarea porturilor nu le permitea bolșevicilor să „exporte revoluția” în țările vecine, după cum făcuseră în toamna anului 1918 prin Petrograd. Un scop pur utilitar. Și însuși comportamentul „ocupantului” care, în acel haos politic, se străduia să facă puțină ordine, mai întâi, prin metoda colaborării și care se purta ca o armată pasivă, nu ne dă motive să-i considerăm așa cum îi prezenta propaganda sovietică.

Ba mai mult, după cum am precizat, Kolceak doar se considera ca fiind principalul comandant. Dar, în realitate, numeroasele detașamente „albe” se dușmăneau serios între

ele. De exemplu, Antanta a fost de acord să predea armatei lui Kolceak puțin armament și muniție din ceea ce fusese plătit încă de guvernul țarist. Dar și aprovizionarea cu această mizerie – 41.000 de puști și 10 milioane de cartușe – a fost blocată de Armata Transbaicalică a atamanului Semenov, care controla Transsiberianul. Și a permis trecerea trenurilor cu armament abia când armata lui Kolceak, aproape dezarmată, a fost învinsă.

Sau iată atamanul Armatei, Donului Piotr Krasnov. Refuzase să se supună lui Denikin și Kolceak, care se orientaseră spre Antanta, și a legat relații cu Germania, de la care a primit 11 mii de puști, 44 de tunuri, 88 de mitraliere, 100 de mii de obuze și 10 milioane de cartușe.

Și aceasta este numai vârful aisbergului. Despre relațiile extrem de complicate dintre Denikin, Mahno, Skoropadski, Krasnov, Petliura, Vynnycenko, Grigoriev se poate scrie o lucrare în trei volume. Și asta numai în sud. Despre Semenov și Kolceak în est eu am amintit deja, dar să-l adăugăm aici măcar pe Anenkov, comandantul Armatei de partizani, care și el recunoștea doar în vorbe superioritatea amiralului, iar, în realitate, îi tăia și pe roșii și pe albi.

Deci să conchidem: imensele resurse ale mobilizării, cantitatea colosală de armament, cu care se întăreau, metodele medievale extrem de crude, conjunctura politică externă favorabilă și lipsa de unitate a oponentilor le-au dat bolșevicilor posibilitatea de a câștiga ceea ce până acum se numește Războiul Civil din Rusia, deși eu l-aș numi altfel: războiul comuniștilor de a stăpâni lumea. Căci cum s-ar înscrie în concepția Războiului Civil din Rusia ocuparea republicilor din Caucaz, acapararea Emiratului Buhara, a Ucrainei, a Bielorusiei etc.; dar încercarea de lovitură de stat în Germania și Ungaria?

Se poate vorbi, de asemenea, despre Prima revoluție socialistă. Pentru că bolșevicii începuseră războiul cu tovarășii lor de idei. Dacă nu ținem cont de campania minusculei armate a lui Denikin – 3.000 de baionete și săbii – ca fiind o reacție la masacrele și violențele comise de „marinarii și soldații revoluționari”, atunci primul inamic militar al bolșevicilor au devenit membrii Comitetului ilegal dizolvatei Adunări Constituante, creat de socialiștii revoluționari de stânga, în frunte cu celebrul revoluționar Vladimir Volski.

Volodymyr Vynnycenko și Symon Petliura, cu care s-au luptat bolșevicii în Ucraina, sunt și ei tot socialiști. Și în Gruzia bolșevicii au luptat cu marxist-socialiștii, în fruntea cărora era Noe Jordania. Mai puțin se cunoaște despre Republica Populară Bielorussiană, în frunte cu Ivan Sered și Iazep Liosek.

De fapt, trebuie spus că Moscova a luptat cu fostele colonii ale Imperiului Rus tocmai pentru a menține acest imperiu, pe care, însă, l-au denumit socialist. Și s-a folosit de controversele dintre ele și vecini, ca să le bată pe rând. Ucrainenii și bielorușii n-au avut noroc, pentru că soarta a făcut ca ei să nu aibă de a face cu Antanta, ci cu nemții, care erau slabi, iar, în al doilea rând, în afară de bolșevici, ucrainenii au fost nevoiți să se bată și cu polonezii, cu armatele lui Mahno și Denikin.

Continuarea temei Războiului Civil – în capitolul următor. Totuși nu va fi despre lupte, campanii și marșuri. Vom vorbi despre alte lucruri. Căci aceasta este totuși o istorie secretă...

Capitolul VII

Bazele victoriei sau

De ce au reușit Lenin și Troțki

În vremea URSS, enorma masă de articole științifice, de monografii, ca să nu mai vorbim despre articolele din „Pravda pionierilor” sau din revista „Kommunist” se caracterizau prin unanimitatea ideilor. S-a declarat că principala cauză a victoriei bolșevicilor în așa-zisul Război Civil fusese „larga susținere a maselor populare”. Chipurile, cuvântările lui Troțki, Sverdlov, Kalinin și decretele lor despre pace și pământ au însuflețit atât de tare acele mase, încât acestea au trecut de partea „roșilor” și au învins foarte repede. Însă, de fapt, au reușit abia după vreo șase ani, dacă punem la socoteală și mișcarea de partizani a „burjuilor”.

În rândul „burjuilor” i-au trecut și pe țăranii ruși, care nu voiau să se predea, răsculați împotriva jafurilor din regiunea Tambov (în realitate, fuseseră cuprinse patru gubernii), conduși de socialistul Aleksandr Antonov. În rândul „burjuilor” i-au trecut și pe țăranii ucraineni din republica Holodnyi Iar¹ și Pădurea Neagră. În rândul „burjuilor” fuseseră incluși, de asemenea, și partizanii din Turkestan, Buhara și Horezm. Cuvântul „basmaci” (care se traduce prin „partizan”) a căpătat în URSS un sens injurios, iar pe toți basmacii propaganda i-a numit sălbatici, care țin femeile în feregele, iar pe oamenii locului, în robie.

Oamenii sovietici s-ar mira sincer și chiar nu ar vrea să creadă, dacă li s-ar spune că liderul basmacilor din Bașkiria era Ahmetzaki Validi Tohan, istoric, orientolog, viitorul doctor honoris causa al Universității din Manchester. Sau dacă li s-ar povesti că unul dintre liderii basmacilor din Uzbekistan, Usman Hodja, un promotor al culturii, istoric, editor, era întemeietorul Republicii Socialiste Sovietice Buhara, mai târziu și președinte al ei; el a organizat Armata Roșie a Buharei, însă politica imperialistă a bolșevicilor din Moscova, mult mai crudă decât cea țaristă, l-a împins în rândurile mișcării de eliberare națională.

Numărul mișcărilor și al detașamentelor care acționau în Rusia, în Asia Centrală, în Ucraina, în Belarus, în Transcaucazia etc. nu sunt de ordinul zecilor, ci al sutelor. Și masa de bază a lor o constituiau țăranii și muncitorii. Și această mișcare de opoziție a atâtor milioane,

¹ Creație statală temporară (1919-1922) în raionul Cihyrin al Republicii Populare Ucrainene; această „republică” avea o armată compusă din 15.000 de țărani. (C. Ir.)

pe care bolșevicii nu reușeau s-o distrugă în decursul a zeci de ani (în unele locuri din Asia Centrală, luptele au durat până în anul 1942) anulează invenția despre „susținerea în masă” a bolșevicilor de către popoarele fostului Imperiu Rus.

Și de ce să-i susțină? Pentru decretul „despre pământ” pe care-l furaseră de la socialiștii revoluționari de stânga? Păi, și socialiștii ucraineni, în frunte cu Petliura și Vynnycenko, au dus și ei politica împărțirii pământului către țăranii. La fel și cei din Gruzia și Belarus. Chiar și naționaliștii din „Musavat”, cel mai puternic partid din Azerbaidjan. „Musavat” în azerbaidjană înseamnă „egalitate”.

Înțelegând că puterea lor se menține doar pe baionete și pe minciuni populiste, bolșevicii, în frunte cu Lenin, nu precupețeau resurse pentru orice. Mai ales se străduiau să-i împrăște cu noroi pe toți din jur, să împrăstie zvonuri îngrozitoare despre „naționaliștii” ucraineni și despre „cruzimea albgardiștilor”.

Și mai foloseau ei o tactică verificată și veche, încă de pe vremea țarului Aleksandr al II-lea, tactica „războiului hibrid”. Când nu puteau menține un teritoriu, pentru că nu aveau destule forțe sau din altă cauză, atunci formau „guverne” marionetă pentru țări formal „independente”.

Așa fusese amintita Republică Populară Sovietică Buhara, așa fusese Republica Orientului Îndepărtat, în care chiar fusese decretată orânduirea capitalistă. Așa fusese Republica Socialistă Sovietică a Donețului și Krivoirogului. Așa fusese Republica Socialistă Sovietică Ucraineană, creată formal pe data de 10 martie 1919. Să vedem cum a funcționat aceasta, luând-o pe ea ca exemplu.

În timpul alegerilor pentru Adunarea Constituantă de la sfârșitul anului 1917, bolșevicii au suferit în Ucraina o înfrângere catastrofală: pentru ei votaseră mai puțin de 10% dintre alegători. Asta iarăși apropo de minciuna despre „susținerea maselor”. La primul Congres al Consiliilor muncitorilor, soldaților și țăranilor din Ucraina, din 2.500 de deputați, bolșevicii erau doar 130. Bolșevicii ucraineni n-aveau nici măcar propriul partid – toți erau în același partid cu Lenin-Troțki-Sverdlov.

Conștientizând că la Kiev „nu le merge”, bolșevicii s-au mutat la Harkiv¹, au creat acolo un Comitet Central Executiv Provizoriu al Consiliului Ucrainei și un Secretariat Popular. Astfel, data de 25 decembrie 1917 a devenit în istoriografia oficială a URSS ziua nașterii RSSU (Republica Sovietică Socialistă Ucraineană).

În martie 1918, a fost proclamată formal independența RSSU de Moscova. În realitate, întreaga ei conducere era desemnată la Kremlin. Există totuși o nuanță – bolșevicii de la Moscova se străduiau se găsească printre ei pe cei care aveau cât de cât o legătură cu Ucraina: se născuseră în Ucraina sau trăiseră un timp mai îndelungat acolo. La fel procedase tovarășul Stalin în 1940, când îl numise președinte al guvernului marionetă al Republicii Democratice Finlandeze pe Otto Kuusinen, membru al Biroului Politic al CC al PCR(b), numai pentru că era finlandez, deși el uitase demult limba finlandeză. Însă atunci nu s-a reușit cucerirea

¹ Până de curând, unele toponime ucrainene erau transcrise la noi după forma lor rusească: Harkov, Lvov (chiar Liov), Cernigov ș.a. Ele fiind, însă, localități din Ucraina, cu nume ucrainene, le voi ortografia ca atare: Lviv, Harkiv, Cernihiv etc. (C. Ir.)

Finlandei și tovarășul Kuusinen s-a întors în confortabilele apartamente din Moscova. Dar ocuparea Ucrainei bolșevicilor le-a reușit. Iar Partidul Comunist Bolșevic (al Ucrainei) fusese creat din aceeași slugoi ai Kremlinului abia la sfârșitul anului 1918.

Unul dintre comuniștii ucraineni de frunte, Volodymyr Petrovyci Zatonskyi, a spus răspicat la sfârșitul anului 1917:

„Cât timp încă nu există dezbinare între ucraineni și nici nu se întrevede că va exista, trebuie dus război cu poporul ucrainean, iar bolșevici sunt doar un număr foarte mic.” [40].

De aceea, a fost nevoie ca în Ucraina bolșevismul să fie importat. Pe baionetele Armatei Roșii a Rusiei. Iar membrii „guvernului” formal „independentei” RSSU a legitimat agresiunea militară a bolșevicilor. Cică Lenin nu ar fi fost deloc împotriva independenței Ucrainei Sovietice, spre deosebire de Stalin, de Troțki și de alții. E adevărat. Vladimir Ilici a combătut vehement „șovinismul rusesc de mare putere”. În vorbe. Și imediat accentua că

„Despre o cultură națională în general pot vorbi doar clericii sau burjuii. Masele muncitoare pot vorbi doar despre cultura internațională a mișcării muncitorești mondiale.

Numai o astfel de cultură dovedește totala, adevărata, sincera egalitate între națiuni, inexistența asupririi naționale, realizarea democrației. Numai unitatea și contopirea muncitorilor tuturor națiunilor din toate organizațiile muncitorești în lupta cu capitalul duce la «soluționarea problemei naționale».” [41].

Lenin era un gândac viclean. Vorbele lui le poți interpreta și așa, și altminteri. Asta e maniera lui. Introducem comunismul. Nu ne-a ieșit, spunem că acesta fusese un pas forțat și provizoriu – „comunismul de război”. Ne manifestăm împotriva șovinismului rusesc de mare putere și, în același timp, anunțăm că în Ucraina limba ucraineană este perimată. Și cântecele ucrainene, și tradițiile. Și-n acest caz, în ce limbă ar trebui să vorbească ucrainenii? Ce cântece să cânte? Ei, asta e.

Imaginează-ți că, conform actelor, casa e a dumitale, dar locuiește în ea un tip străin cu familia lui. Iar dumneata – în grajd. Și toate drepturile dumitale se reduc la a te cocoșa de muncă din zori până-n zori în grădină, care, după acte îți aparține, dar recolta o ia acel tip. Într-o astfel de situație s-au trezit ucrainenii după înfrângerea în luptele pentru eliberare și a ocupării Ucrainei de către bolșevici.

Și eu nu exagerez. Nu întunec culorile. Iată, stimate cititorule, un singur exemplu, dar grăitor.

În anii 1921-1922, o serie de regiuni din Rusia au fost lovite de foamete. Cea mai grea situație a fost în Povoljje. Oamenii mureau cu zecile de mii. Bolșevicii chiar s-au adresat Crucii Roșii Internaționale.

În același timp, a fost dată hotărârea de confiscare a valorilor bisericești. Chipurile, pentru a lupta împotriva foametei. În realitate – nu. În 19 martie 1922, în legătură cu aceasta, Lenin s-a exprimat categoric și cinic:

„Acum și chiar acum, când în locurile în care bănuie foametea și pe drumuri sunt sute, dacă nu mii de cadavre, noi trebuie (și de aceea suntem obligați) să purcedem la preluarea valorilor bisericești cu o energie turbată și necruțătoare, fără să ne dăm în lături

Țăranii culeg cartofi sub supravegherea paznicilor înarmați. 1918.

în a înăbuși orice opoziție. Tocmai acum și chiar acum, marea majoritate a masei țărănești va fi fie cu noi, fie, în orice caz, nu va fi în stare să susțină cât de cât cu hotărâre acel număr infim al sutanelor negre ale clerului și a burgheziei reacționare orășenești, care pot și doresc să încerce politica de opoziție violentă împotriva decretului sovietic.

Este absolut necesar să realizăm preluarea valorilor bisericilor în modul cel mai hotărât și cât mai urgent, cu care am putea să ne asigurăm un fond de câteva sute de milioane de ruble aur (trebuie avute în vedere giganticele averi ale unor mănăstiri și lavre). Fără aceasta nu poate fi concepută nicio activitate de stat, nicio construcție economică, în mod special, și îndeosebi, nicio susținere a poziției noastre la Genova.” [42].

Și, bineînțeles, că această circulară a fost „strict secretă”. Dacă doriți, redau în întregime apostila pusă de însuși „conducătorul proletariatului mondial”:

„Strict secret.

Am rugămintea ca, în niciun caz, să nu se facă copii, iar fiecare membru al Biroului Politic (de asemenea și tov. Kalinin) să-și facă observațiile chiar pe document.” (idem).

În circulară nu există niciun cuvânt despre cum vor fi folosite valorile pentru ajutorarea celor care suferă de foamete. Acolo este precizat clar pentru ce se face acest lucru: sub masca luptei cu foametea, să se ia de la biserici toate valorile. Și să fie canalizate spre activitatea statului – producția de muniție și puști este tot activitate. Precum și pentru asigurarea tratativelor de la Genova. Acolo bolșevicii sperau să obțină recunoașterea de către țările apusene a Rusiei Sovietice. La ce sunt necesare sute de milioane de ruble aur? Se pregăteau să plătească datoriile guvernului țarist.

Și ce rost are aici Ucraina Sovietică? – o să mă întrebați.

Are, pentru că atunci și Ucraina, din cauza secetei, a fost lovită de foamete. De una cumplită. Și iată că, atunci când copiii ucraineni se umflau și mureau de foame, guvernul „independentei” RSSU expedia pâinea în Rusia. Subliniez: formal independenta Ucraină, condamnându-i la moarte prin înfometare pe propriii cetățeni, trimite cerealele în altă țară. Grátis. Adică degeaba.

În 12 mai 1921, Lenin expediază la Harkiv, pe adresa guvernului „Ucrainei independente” o telegramă prin care pretindea ca, în decurs de o lună, să se trimită în Rusia nu mai puțin de 1 milion de puduri de cereale. În 20 septembrie, când nu mai exista nicio îndoială că Ucraina va fi cuprinsă de foamete, Biroul Politic al CC al PC(b)U aprobă planul de trimitere în RSFSR a cantității de 57 de milioane de puduri de produse alimentare. Asta înseamnă 912.000 de tone.

Mai mult decât atât, în timpul foametei, cerealele din Ucraina erau exportate în străinătate. Însă, nu se știe de ce, banii pentru aceste cereale „Ucraina independentă” nu i-a încasat – însă, culmea, banii ajungeau la Moscova. În plus, aceste exporturi erau folosite chiar ca armă politică. Astfel, în anul 1922, când foametea din Ucraina atinsese apogeul, președintele Consiliului Comisarilor Poporului al RSSU, Hrystyan Rakovsky, îi dă un ultimatum ministrului Afacerilor Externe al Marii Britanii, lordul Curzon: dacă nu vă împăcați cu Rusia Sovietică, Ucraina Sovietică va înceta să vă mai exporte cereale. Așa că „independența” Ucrainei, în frunte cu membrii partidului bolșevic rus, cu toți acești rakovsky-sergheevskrypnik-zaronskyi-voroșilov – este doar o metodă de a masca lucrurile murdare. La fel era, fără nicio deosebire, istoria celorlalte „republici-surori”.

Cu ce seamănă asta? Exact: cu actualul război hibrid din Donbas al Rusiei împotriva Ucrainei. În fruntea de nimeni recunoscutelor, nici chiar de Moscova, Republica Populară Donețk și Republica Populară Luhansk stau niște marionete. Așa că la o adică, de la Kremlin se aude: „Păi, ce legătură avem noi? Noi nu suntem acolo.”

Așa fusese și în acele vremuri. Formând la Kursk un guvern-marionetă al RSSU, Moscova și-a pregătit armatele și pe 3 ianuarie 1919 le-a îndreptat spre cucerirea Ucrainei. Socialiștii din Directoratul Republicii Populare Ucrainene s-au pierdut cu firea: ei cum așa? Asta este împotriva oricăror reguli. A fost trimisă la Moscova o notă de protest, la care s-a primit următorul răspuns: nu există pe teritoriul Ucrainei armate ale Rusiei Sovietice, iar operațiunile militare au loc între armata Directoratului Republicii Populare Ucrainene și cea a guvernului Republicii Socialiste Sovietice Ucrainene. Deci, este război civil.

Directoratul a declarat război Rusiei abia în data de 16 ianuarie. În acel moment, erau deja pierdute și Harkiv, și Cernihiv. „Ah, așa deci?! – s-au infuriat Lenin și Troțki. – Voi declarați război unei țări pașnice și prietene așa, hodoronc-tronc? Ei, atunci băgați de seamă!”. Armata bolșevicilor depășea atunci milionul.

Din păcate, în acele vremuri, ideologia socialistă, bazată pe aiurelile lui Karl Marx și Friedrich Engels era foarte populară în toată lumea. Și de aceea, mulți oameni din Ucraina, Gruzia, Bielorusia, Germania, România, Polonia etc. îi compătimeau și-i ajutau pe bolșevici. Deși îi vedeau „puțin cam radicali”, însă totuși social-democrați. Despre ideile lui Zinoviev

Dmitrii Moor, 1921.

Afișul „Ajutor”; apropo de foametea din ținutul Volgăi. Însă Secția de agitație și propagandă a CC al PC(b) din Rusia n-a comandat graficienilor afișe și despre foametea artificială din Ucraina și exportul de cereale în Anglia...

și Lenin de a ucide pe fiecare al zecelea cetățean al țării, de a înființa un lanț de lagăre de concentrare și de a-i trimite pe lumea cealaltă pe toți cei care au alte păreri, împreună cu familiile lor, în anul 1918, știau prea puțini. Mai ales în străinătate. Acolo aveau alte griji.

Unii zic că pe aceștia Lenin îi numea „idioti utili”. Alții susțin că expresia îi aparține lui Karel Radek. Însă nu avem dovezi că ei s-ar fi exprimat chiar așa despre cei care simpatizau bolșevismul și-l ajutau să pătrundă în țara lor. În schimb, istoria a reținut numeroase alte asemenea expresii, căci Vladimir Ilici avea destule vorbe la îndemână și era extrem de brutal în aprecieri.

În Europa, bolșevicii erau priviți ca un proiect repede trecător. Ca un balon de săpun care acūși-acūși se va sparge. Și le-a scăpat. Până au împărțit pielea lupului german, ucis în Primul Război Mondial, peste mări și țări, a crescut și a prins puteri ursul bolșevic. Apoi, în Europa au dat năvală emigranții. Și au început să povestească. Însă n-au fost crezuți. Europa civilizată nu-și putea imagina că în secolul XX există nu maniaci nebuni izolați, de tipul Jack Spintecătorul, ci întregi societăți politice, care practicau nu numai uciderea în masă (asta încă nu-i nimic, la urma urmei, și englezii au tras cu mitraliera în demonstrațiile din India), ci și torturi inumane.

Eu promisesem să povestesc despre Crimeea. Comandantul Frontului de Sud, Mihail Frunze, după ce brigăzile celebrului „tătuca” Mahno au cucerit inexpugnabilul Perekop, trecând strâmtoarea Sivaș cu apa rece ca gheața și adâncă până la piept (mai apoi, Armata Roșie își va trece ea în cont această faptă eroică), a propus militarilor armatei generalului Vranghel blocați în Crimeea să depună armele în schimbul garantării siguranței lor. O parte a armatei lui Vranghel s-a evacuat în cursul unei strălucite operațiuni, însă au fost și dintre aceia care au refuzat categoric să părăsească țara. Ei au acceptat propunerea lui Frunze, crezându-l pe cuvânt de onoare.

Și aici s-a lămurit o nuanță: nici Lenin, nici Troțki, nici Dzerjinski nu-și dădeau cuvântul de onoare! De aceea, din Moscova sosi o telegramă fulger cifrată, în care „se propunea” exterminarea a 20.000 de „foști ofițeri, moșieri, popi și intelectuali reacționari”. Frunze s-a opus neconvingător, zicând că și-a dat cuvântul de onoare. Lui i s-a reamintit că bolșevicii au o morală proprie, care nu are nimic comun cu putreda morală liberală a „lumii civilizate”. Și Mihail Vasilievici, om, după cum afirmau contemporanii lui, moale și sufletist, suspină: ei, bine, m-au înduplecat – împușcați-i. Dar eu să nu aud și să nu văd.

Crimeea a fost complet blocată. De acolo nu lăsau să iasă niciun om. În telegrama lui Dzerjinski din 16 noiembrie 1920 se cerea:

„Strict secret.

A se transmite cu prioritate, direct și cifrat și să se raporteze de primire.

Harkiv. Lui Maņev, comandantul Secției Speciale a Fronturilor Sud-Vest și Sud. A se folosi toate măsurile ca din Crimeea să nu iasă pe continent niciun albgardist. Procedați cu ei conform instrucțiunilor pe care vi le-am dat la Moscova.

Pentru Republică va fi cea mai mare nenorocire, dacă ei ar reuși să se strecoare.

Din Crimeea nu trebuie să iasă nimeni dintre civili sau din Armata Roșie.” [43].

Reușise să iasă din Crimeea un grup al „Armatei răsculate ucrainene” a lui Nestor Mahno, după ce, pe 20 noiembrie, cekistii i-au arestat mișelește pe comandanții răsculaților. Împotriva mahnoviștilor a fost aruncat în luptă corpul de cavalerie al Armatei a 2-a, dar aceia i-au întâmpinat pe cavaleriștii bolșevici cu două companii de mitraliere, iar pe trădători îi aștepta Armaghedonul. Însuși Mahno, în convalescență în capitala „republicii” lui Huleai-Pole după ce fusese rănit, în fruntea grupului său de protecție și pază, a reușit să străpungă încercuirea și să dispară în stepă.

În Crimeea începu măcelul. Îngrozitor. Cutremurător. Cum nu fusese încă nicăieri. Nici SS-iștii lui Hitler, nici „khmerii roșii” ai lui Pol Pot n-au săvârșit nici a zecea parte din acele cumplite grozăvii, care îți îngheață sângele în vine. Erau uciși nu numai foștii ofițeri „albi”,

ci și surorile de caritate, medicii, învățătorii, agronomii, preoții, scriitorii, inginerii. Tătarii din Crimeea erau uciși în masă numai pentru că erau tătari. Pe stradă erau uciși oameni numai pentru că purtau pince-nez sau ochelari. Erau uciși chiar și lucrătorii Crucii Roșii Internaționale.

Țevile mitralierelor se încingeau până la înroșire. Apoi cekiștii și-au dat seama că pot economisi muniția. Oamenii erau încărcăți în barje, legați cu sârmă ghimpată, uneori – tot pentru a face economie – erau legați câte doi și înecați în mare. Oamenii în vârstă povestesc și azi că, pe vreme liniștită, când apa era limpede, pe fundul mării se vedeau „stând” mii de înecați. Cadavrele celor împușcați marea îi scotea tocmai pe țărmul turcesc. Mult timp, localnicii n-au mâncat pește de mare...

Conform datelor oficiale sovietice, numai în orașele mari ale Crimeii au fost ucise 52.000 de persoane. Însă astăzi toți istoricii sunt de acord că numărul victimelor era între 120.000 și 150.000 de persoane. În unele sate tătărăști nu rămăsese niciun om.

Ca să înțelegi, stimate cititorule, ce crime îngrozitoare au făcut comuniștii în Crimeea, reamintesc că populația Crimeii în 1917 era de 750.000 de locuitori; deci fusese ucis fiecare al cincilea locuitor.

Să-i numim pe acei neoameni care au organizat iadul în Crimeea. Din Moscova, sângerosul dezmăț a fost condus de Vladimir Lenin, Lev Troțki și Feliks Dzerjinski. Iar nemijlocit, în Crimeea, indicațiile lor au fost puse în practică (dar au mai adăugat și de la ei) Vira Zemleacika, Bela Kun și Gheorghii Piatakov, cel mai important în acea vreme bolșevic al RSSU.

Dar mai fusese unul, despre care se încearcă să nu se vorbească. Scriitorul rus Valentin Veresaev, în ianuarie 1923, a avut o discuție cu Dzerjinski în legătură cu măcelul pe care-l făcuseră comuniștii în Crimeea. Între ei avusese loc următorul dialog:

„Crimeea fusese principalul cuib al albgardiștilor. Și ca să fie distrus acest cuib, noi am trimis acolo tovarăși cu puteri exclusive, absolute. Însă noi nu ne-am gândit că ei vor folosi așa această împușcătoare.”

Eu am întrebat:

– Îl aveți în vedere pe Piatakov? (Toată lumea știa că în fruntea acestei reprimări a stat așa-numita troică: Piatakov, Zemleanka și Bela Kun.)

Dzerjinski a răspuns evaziv:

– Nu, nu Piatakov.

El nu a spus pe cine îl are în vedere, dar, din răspunsurile lui imprecise, eu am tras concluzia că el îl avea în vedere pe Bela Kun.” [44].

Cândva, în vremea sovietică, exista expresia „Minte ca Troțki”. De fapt, în locul cuvântului „minte” se folosea altul, însă eu, din anumite motive, nu-l pot folosi aici. Așa că nu știu cine mințea – Dzerjinski sau Veresaev, dar Bela Kun nu putea fi acea persoană. Din simplul motiv că rangul nu-i permitea să se opună indicațiilor Moscovei și a poziției lui Piatakov, care era capul acelei „Troici”.

Însă iată-l pe Dmitrii Ilici Ulianov... Da, stimate cititorule, este fratele mai mic al „conducătorului proletariatului mondial”, care atunci era membru al Comitetului Regional al PC(b)

și al Comitetului Revoluționar al Crimeii. Nu se putea ca Veresaev să nu-l cunoască. În timpul Primului Război Mondial el fusese medic militar în Crimeea. Și Ulianov la fel. Se poate ca în acea discuție Dzerjinski să fi pronunțat chiar numele lui Ulianov. Dar Veresaev nu putea să-l facă cunoscut public și se înțelege de ce.

Ba mai mult. Se prea poate ca tocmai Dmitrii Ulianov să fi fost „ochii și urechile” tovarășului Lenin în Crimeea. „Observator”, după cum se zice astăzi. Asta este întărit și de scrisoarea Virei Zemleacika, adresată Biroului Organizatoric al CC al PC(b) din 14 decembrie 1920, în care există aceste rânduri cu privire la componența Comitetului Regional:

„... din primul fac parte eu, Bela Kun și Nemcenko, precum și cel trimis ulterior nouă Dm(itrii) Il(lici) Ulianov.” [45].

Înțelegeți? „Trimis ulterior”. De către cine și pentru ce?

Dmitrii Ulianov era din copilărie dominat de fratele mai mare și se afla sub totala lui influență. Avea un caracter infantil. Era alcoolic. După cum se vede, între bolșevici narcomanii, alcoolicii și deviații psihic nu erau o raritate, însă dacă faptul că un membru de partid este bețiv ajunge să fie discutat la nivelul comitetului regional, înseamnă că era ceva deosebit.

Simion Vladimirovici Konstansov, în 1920, era medic la Secția specială a Comitetului Revoluționar din Feodosia și a avut curajul să protesteze împotriva uciderei invalizilor din spitalul Crucii Roșii, pentru care fusese arestat și n-a lipsit mult să fie împușcat. Cunoscându-l pe Dmitrii Ulianov, el i s-a adresat acestuia cu rugămintea să-l ajute. În scrisoarea din 26 decembrie către CC al PC(b) din Rusia, Konstansov scria:

„În legătură cu aceasta, am vorbit și cu Dm. Il. Ulianov, care nu împărtășea nici el teroarea, dar nu mi-a putut spune nimic concret.” [46].

Cum adică „nu împărtășea teroarea, dar n-a putut spune”? Acesta-i Ulianov? Fratele conducătorului? Chiar dacă Lenin îl făcea „prost”, el îi este totuși frate! El ar fi putut în orice moment să ceară legătură directă cu Kremlinul: sunt Dmitrii Ilici, dați-mi-l la telefon pe Vladimir Ilici! Pe el de ce l-or fi trimis în Crimeea?! Și cine l-a trimis?

Prezența în Crimeea a lui Dmitrii Ulianov, care supraveghea în tăcere carnagiul sângeros și doar își mărea zilnic doza de băutură, dă motive să tragem o singură concluzie: Moscova

O fotografie unică.

Acesta este medicul militar al Armatei Imperiale Ruse Dmitrii Ilici Ulianov. Sevastopol, 1917. Mulți medici, pe care îi cunoștea fratele lui Lenin, fuseseră uciși de către cekiști, pentru simplul fapt că i-au tratat pe oameni. Iar Dmitrii Ilici își tulbura ochii cu rachiou și semna condamnări la moarte prin împușcare.

știa totul. Știa, dar lui Dmitrii Ilici i s-a spus să tacă. Raportează ceea ce se întâmplă, dar nu-ți băga nasul, unde nu-ți fierbe oala.

Așa că Dzerjinski a mințit că Troțki ar fi zis că nici el, nici Lenin nu era „la curent”. Erau. Iar Feliks Edmundovici, pur și simplu, cum se zice, „făcea pe prostul”. Și decorarea Virei Zemleacika cu „Steagul Roșu” pentru crime împotriva umanității îl indică pe Lenin.

Nemaiputând să suporte tensiunea nervoasă, Dmitrii Ulianov s-a cufundat într-o beție din care nu se mai trezea, ajungând într-o situație de totală inadecvare.

„În data de 7 mai 1921, prezidiul Comitetului Regional al PC(b) din Crimeea a luat în discuție «situația, când tovarășul Ulianov a apărut beat la ședința Comitetului Regional, iar a doua zi, plenul Comitetului Regional s-a adresat Comitetului Central cu solicitarea ca el să fie rechemat din Crimeea. Cererea a fost satisfăcută.»” [47].

Că veni vorba, deși n-are nicio legătură cu tema prezentului capitol, amanta lui Dmitrii Ulianov a fost... Fanni Kaplan.

Poate părea că am acordat prea mult spațiu chestiunii terorii din Crimeea, în comparație cu volumul întregii cercetări. Se poate. Dar aici sunt două momente. Primul moment: Crimeea nu este o excepție. Bolșevicii săvârșeau asemenea orori peste tot. Crimeea este doar un exemplu grăitor. Al doilea: exact de atunci Crimeea a devenit „rusească”. În aprilie 1918, Flota Mării Negre, în loc să arboreze steagul roșu, l-a arborat pe cel al Republicii Populare Ucrainene. În Crimeea existase o foarte intensă atmosferă ucraineană. Însă între cele 150.000 de cadavre, multe erau ale ucrainenilor. În locul lor în peninsulă au adus alt contingent.

Dacă cineva consideră că toate acele nemaivăzute atrocități bolșevicii le-au săvârșit, pentru că așa le este firea animalică, să știe că nu este într-un tot așa. Fuseseră și sadici înrăiți, cărora împușcarea și tortura le provoca plăcere. Zemliacika, Kun etc. reprezintă nivelul mediu. În acei ani, psihiatrii au detectat boala psihică epidemică „a călăilor”, care căpăta caracter de masă. Fuseseră mulți vampiri de tipul șefului regional al Comisiei Extraordina-re de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului din gubernia Harkiv, Stepan Saienko, care, beat și drogat cu cocaină, „... **zbiera în curte la „Holodna Hora” (închisoarea din Harkiv – P.): «Astăzi, am mai împușcat încă optzeci de oameni – ce frumoasă și ușoară devine viața!»**” [48].

Toate acestea sunt adevărate. Însă nu toți conducătorii bolșevici erau maniaci nebuni, precum Lenin și Dzerjinski. Și atunci, de unde atâta cruzime? Aici, prieteni, socoteala e simplă. Din aplicarea principiului medieval „puterea se menține prin forță și frică”.

După ce cucureau un teritoriu, comuniștii săvârșeau un măcel total, atingând două scopuri. Mai întâi, ei îi ucideau pe toți cei care, chiar și teoretic, puteau deveni opozanți – cu arma în mână sau prin acțiuni umanitare. Fără conducători cu școală, experimentați și deștepți, opoziția populară se transformă într-o hidră fără cap, ușor de înăbușit, dacă ai armată. În al doilea rând, astfel ei o speriau chiar pe „hidră”. Nu te opune, pleacă-te, stai în genunchi, supune-te, dacă nu vrei să ajungi pe barjă, pe debarcader¹. Și, din păcate, acest

¹ Aluzie la cei care, pentru a se face economie de muniție, fuseseră înecați în mare. (C. Ir.)

lucru avea efect. Acestea sunt încă două pietre din capul unghiului al stăpânirii Lenin-Troțki. Este și răspunsul la întrebarea de ce au reușit.

În încheierea capitolului, redau mai jos mărturisirea academicianului Anatolii Alekseevici Dorodnițin, erou al Muncii Socialiste, de trei ori laureat al Premiului de Stat al URSS, membru al Academiei de Științe a URSS. Femeilor gravide, bolnavilor de inimă și copiilor le adresez rugămintea să nu citească:

„Când Kievul și satul nostru fuseseră cucerite de armata lui Denikin, tata a plecat la Kiev să facă rost de medicamente pentru spital. Grămezile de cadavre, victime ale CK, încă nu fuseseră strânse și tata le-a văzut cu propriii lui ochi. Cadavre cu unghiile smulse, pielea jupuită în locul unde sunt epoleții și lampasurii, cadavre strivite cu presa. Însă imaginea cea mai înspăimântătoare pe care o văzuse era a celor 15 cadavre cu țeasta spartă cu un obiect tâmp și goale pe dinăuntru.

Servitorii i-au povestit ce e cu acele cadavre. Unuia îi zdrobeau capul, iar pe următorul îl obligau să-i mănânce creierul. Apoi îi spărgeau acestuia capul și-l obligau pe următorul să-i mănânce creierul...” [49].

Și aceștia nu mai erau drăcușori de rangul doi. Ceea ce văzuse medicul de zemstvă A.P. Dorodnițin era fapta cekiștilor de sub sensibila conducere a celui mai apropiat colaborator al lui Dzerjinski din anul 1919 în cadrul Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului, atunci președinte al CK a toată Ucraina – Lațis, favoritul lui Lenin și Dzerjinski, același care scria în revista «Красный террор» („Teroarea roșie”) din 1 noiembrie 1918:

„Noi nu luptăm împotriva unor persoane separate. Noi distrugem burghezia ca clasă. În timpul anchetării, nu căutați materiale sau dovezi ale activității învinuitului împotriva orânduirii sovietice. Prima întrebare pe care trebuie să i-o adesăm: din ce clasă socială face parte, din ce familie se trage, ce educație are, ce studii sau ce profesie are? Această întrebare va hotărî soarta acuzatului. În aceasta constă sensul și esența terorii roșii.” [50].

„Noi” este Lațis, Dzerjinski, Lenin, Sverdlov, Troțki, Stalin, Piatakov, Kalinin, Ordjonikidze, Kolontai, Radek, Buharin, Reisner, Antonov-Ovsienko, Krupskaja, Podvoiski și restul imensei bande internaționale de neoameni. Dintre care jumătate proveneau ei înșiși dintre nobili, negustori, popi și ofițeri țariști.

Cu asta și încheiem un capitol atât de greu și cutremurător.

Capitolul VIII

O, ciudata lume nouă a bolșevismului!

Războiul civil s-a încheiat de fapt pe data de 25 octombrie 1922. Dar și până la această dată, bolșevicii începuseră să-și clădească noua lor lume, în care urmau să se îndeplinească vorbele din cântecul revoluționar „Cine nu fusese nimic va deveni totul”.

Totuși, curând se dovedește că proletariatul și țărănimea săracă nu fuseseră admiși la delicata chestiune a cârmuirii țării. În țară ar fi, chipurile, dictatura proletariatului, dar realii dictatori au devenit aristocrații Lenin, Dzerjinski, Kolontai, Ordjonikidze, Lunacearski, Kuibășev, Krestianski, Oppokov (Lomov), Essen, Cicerin. Nici Troțki, nici Radek, nici Kamenev, nici Zinoviev, nici Stalin și nici Nevski nu proveneau dintr-un proletariat.

Cuvintele cunoscutului cântec „Cine nu fusese nimic va deveni totul” s-au adeverit. Dar se adeveriseră doar pentru câțiva oameni. Un mărunț aristocrat, Dzerjinski, s-a pomenit brusc că trăiește ca un prinț. Fiu de muncitor, Serghei Mironovici Kirov, numit comunistul numărul unu în Petrograd, și-a repartizat un elegant apartament de cinci camere în cea mai arătoasă clădire „Trioh Benua”. Până la „revoluție”, aici au locuit doar mari aristocrați – prinți, conți, baroni.

Poporul? Poporul a ajuns într-o stare mult mai rea, decât pe vremea blestematului țarism. Numai că acum, în locul jandarmilor, îi asupreau cekiștii, urmărind cu grijă ca el să nu se răstoale împotriva orânduirii. Sigur, au existat și câteva ascensiuni, altfel nu se poate. Însă curând s-a observat că noua elită funcționăresc-partinică s-a transformat într-o castă distinctă, iar societatea sovietică s-a stratificat pe câteva ierarhii. Iar într-un apartament de cinci camere 99% dintre oameni au putut să ajungă doar pe post de servitoare sau bucătăreasă, ca să slugărească noii elite.

În pătura largă a populației, circulă și azi expresia lui Lenin, potrivit căreia „orice bucătăreasă poate conduce țara”. La aceasta vom reveni. Acum – despre continuarea experimentului asupra poporului pe care îl desfășura noua „elită de semidocti și analfabeți”.

Construirea comunismului într-o singură țară, după cum s-a spus, a eșuat. Situația din anul 1921, când luptele se duceau de-acum în zone îndepărtate ale fostului imperiu, în fața bolșevicilor se punea din nou vechea întrebare: ce-i de făcut?

Țara era în ruină. Uzinele nu funcționau. Proletariatul nu voia să muncească degeaba. Comunele și comitetele de țărani săraci s-au dovedit a fi un eșec. S-a constatat că și unii, și alții nu erau în stare să salveze țara de foamete. Comitetele săracilor s-au dovedit a fi locuri pentru bețivi și trântori, care-i furau pe propriii consăteni.

Încă din 1920 devenise limpede că, mergând tot așa spre comunism, îi va aduce pe șefii bolșevicilor în ștreanguri, atârnați de crenelurile Kremlinului. Țara ajunsese împărțită în două: majoritatea, care se opunea vehement bolșevicilor, și minoritatea, care se sprijinea pe baionetele Armatei Roșii. În afara Moscovei și a Petrogradului, comuniștii și comsomoliștii erau uciși în număr foarte mare. Apogeul acestei lupte, mult mai periculoase pentru bolșevici, decât Denikin, Kolceak, Petliura și Pilsudski, au devenit rășcoalele țărănești, dintre care cea mai mare a fost rășcoala din regiunea Tambov.

Chiar Troțki ceruse desființarea cotelor și aplicarea altei strategii. Însă Lenin s-a opus. El tot cerea în continuare execuții prin împușcare. Nu se știe de ce, el era convins (sau poate se prefăcea că nu înțelege care-i realitatea) că imensa opoziție față de noua orânduire este exclusiv acțiunea chiaburilor, a „burjuilor” și a „popilor reacționari”. La Tambov, Voronej, Penza, Saratov, Nijni Novgorod, Vologda era vâlvătaia rășcoalei, iar Lenin, cu o încăpățănare de maniac, continua să facă planuri de comunizare și desființarea banilor.

Rășcoala marinarilor și a soldaților din garnizoana Kronstadt din 1 martie 1921 sub lozincă „Consilii fără comuniști!” a fost picătura care a umplut paharul și a înțeles chiar și Lenin că el se joacă cu focul. Cererile rășculaților erau radicale: eliberarea din închisori a tuturor reprezentanților partidelor socialiste, repetarea alegerilor pentru Consilii, cu excluderea din ele a tuturor comuniștilor, legiferarea libertății cuvântului, a alegerilor și a asociațiilor, libertatea comerțului, permisiunea ca țăranii să-și lucreze liberi pământul și să dispună cum vor de recoltele lor. Apăruse pericolul unei rășcoale în întreaga armată.

Rășcoala din Kronstadt a fost înăbușită cu mari eforturi și numai din cauză că rășculații nu au atacat. Dar și pentru că o parte dintre ei au fost lămurii și li s-au promis reforme. În plină rășcoală, pe 8 martie 1921, a fost urgent convocat al X-lea congres al PC(b) la care cotele au fost înlocuite cu impozitul pe produse agricole, care era cu aproximativ jumătate mai mic, decât ceea ce li se lua până atunci țăranilor.

Un lucru important: la acest congres, Lenin și acoliții lui fuseseră învinși. S-a hotărât că acel comunism care se construia era, de fapt, un pas forțat, căci în țară era război, de aceea el nu era un comunism adevărat, ci un comunism militar. Și în locul lui, a fost anunțată Noua Politică Economică (NEP).

Când URSS „edifica” cultul personalității lui Lenin, inițiativa introducerii NEP-ului i-au atribuit-o lui. În realitate, ea îi aparținuse lui Troțki. Încă în februarie 1920 el se adresase Comitetului Central al partidului cu teza „Probleme esențiale ale politicii alimentare și a pământului”, în care propunea în mod deosebit:

„Împotriva tendinței de degradare a economiei se poate lupta în următoarele moduri:

- 1. Înlocuind calculul surplusului în procente (un fel de impozit natural progresiv al venitului) cu un calcul, încât o parcelă mai mare sau o prelucrare mai bună a pământului să aducă profit.**
- 2. Stabilind o corespondență mai mare între produsele industriale oferite țăranilor și cantitatea de cereale date de ei nu numai în plase și sate, dar și în gospodăriile țăranilor.” [52].**

Nici Troțki nu era mare specialist și era un bun flecar, dar avea totuși un dezvoltat simț al conservării, propriu tuturor evreilor. El se zbătea, țipa și mușca, cerând, rugând, cerșind

Kronstadtul a fost cucerit cu greutate înimaginabilă. Militarii refuzau să plece la atac, de aceea a trebuit să fie mobilizați urgent participanții la congresul partidului, care cu foc din spate îi mânau la atac pe soldații Armatei Roșii. Mai ales Pavlo Dybenko îi „încuraja” cu foc de mitralieră pe luptătorii Regimentului 561.

de la membrii de partid „s-o cotească” în construcția comunismului. Și tovarășii începură să simtă câte puțin pe gât răceala funiei date cu săpun. Dacă se vor ridica toți țărani dintr-odată în toată țara, atunci niciun fel de chinezi și letoni n-o să-i salveze. Iar ei au și început să se ridice!

De aceea Lenin face pasul înapoi. Preluând inițiativa de la fostul său prieten nedezipit, anunță și el o „slăbire”. Și o numește Noua Politică Economică.

În fond, era pur și simplu o capitulare. Și „conducătorul” proletariatului nici nu ascundea acest lucru. Treptat a trebuit să se introducă nu numai impozitul pe alimente, dar și comerțul liber și principii de piață în economie. Dacă la acel congres al X-lea al PC(b) din Rusia, Lenin s-a dat de ceasul morții ca să nu se introducă comerțul liber, anunțând că, pentru bolșevici, acesta este un rău mai îngrozitor, decât Kolceak și Denikin luați la un loc, treptat cuvântările lui deveneau altfel. Peste doar două luni, Lenin anunța că NEP-ul este o retragere temporară în fața revoluției mondiale, care va izbucni foarte curând. Iar la Congresul de Educație Politică din Rusia din 17 octombrie 1921, rostind cuvântarea pe tema „Noua politică economică și sarcinile educației politice”, conducătorul a declarat:

„Noua politică economică înseamnă înlocuirea cotelor, înseamnă trecerea la reînnoirea în mare măsură a capitalismului. În ce măsură – asta noi nu știm... Desființarea cotelor înseamnă pentru țărani un comerț liber cu surplusul de produse, care nu sunt luate ca impozit, iar impozitul ia doar o mică parte din produse. Țăranii constituie o gigantică parte a întregii populații și a întregii economii și de aceea, pe terenul acestui comerț liber, capitalismul va crește sigur.” [53].

Te rog, cititorule, să observi acel „noi nu știm”. Asta înseamnă că NEP-ul a fost nu doar un pas forțat, după ce Lenin și compania s-au convins că, în principiu, comunismul nu poate fi construit, dar și dovada că Noua Politică Economică nu fusese planificată și nici premeditată. S-au condus după principiul: să facem și asta, și cealaltă, poate iese ceva.

În același timp, ei au înțeles foarte bine că nu războiul i-a adus la ruină, ci prostia lor. Și credeți că, recunoscând aceasta, Lenin și acoliții lui, deșteptați de experiența amară, au renunțat? Nici vorbă! Oamenii înțelepți învață din greșelile altora, cei deștepți – din propriile greșeli, iar proștii nu-s în stare să învețe:

„Cotele de la sat, această manieră nemijlocit comunistă față de obligațiile construcției la oraș, a împiedicat ridicarea forțelor de producție și s-a dovedit a fi principala cauză a profunde crize economice și politice, de care ne-am lovit în primăvara anului 1921. Iată de ce, din punctul de vedere al liniei noastre, a politicii noastre, nu poate fi numită altfel, decât ca cea mai mare înfrângere și o dare înapoi.” [idem].

Înțelegeți? Chiar recunoscând că n-au avut dreptate, ei au introdus totuși NEP-ul, dar l-au considerat un eșec propriu. Ei intenționau să se întoarcă la ceea ce făcuseră cu trei ani în urmă.

Dar și în aceste condiții, NEP-ul a avut rezultate. Dacă în 1921 (în cuprinsul URSS – RSSU și alte „țări”, care erau independente numai pe hârtie, deci inclusiv ele) s-au recoltat 37,6 milioane de tone de cereale, în 1925 – de-acum 76,8 milioane de tone. Adică mai mult decât înainte de Primul Război Mondial. Țăranii au încetat răscoalele și s-a apucat de muncă – în scurt timp, fără colhozuri și comune au asigurat hrana întregii țări, ba a mai rămas și pentru export.

La început, după cum se vede, sub NEP se înțelegea doar ușurarea situației în gospodăriile sătești. Dar s-a dovedit că, fără mecanismele pieței, nici industria nu va putea fi revigorată. Proletarul nu-i mai prost decât țăranul – nu va munci pe nimic. În 1921, producția de oțel a atins nivelul din anul 1721. Era nevoie de introducerea NEP-ului și în industrie, dând întreprinderilor și uniunilor lor o totală independență economică și financiară.

Ca rezultat, în cinci ani, nivelul producției industriale a crescut de trei ori.

Toate acestea nu erau pe placul comuniștilor, pentru că s-a dovedit că poporul se descurcă frumusește și fără controlul și guvernarea lor. Așa că nu era departe nici gândul unei răscoale, pentru a înlătura „dictatura proletariatului”, iar pe bolșevici, începând cu Lenin și terminând cu un oarecare secretar din satul Sucichino din ținutul Perm, pentru numeroasele crime împotriva poporului, să fie trimiși să sape la vreun canal. Dar nu s-a întâmplat. Rămânea doar să aștepte revoluția mondială, care totuși n-a izbucnit.

Însă cea mai mare deziluzie a avut partidul din partea tinerilor proletari și a țăranilor săraci, care aveau atât de puțină școală, încât abia dacă reușeau să se iscălească. Mulți dintre ei au întâmpinat NEP-ul foarte negativ. Încât pe aceștia a trebuit să-i... Nu, nu să-i împuște, ci să-i dea afară din partid. Deocamdată doar îi excludeau din partid. Iar calitatea de membru de partid era unica garanție sigură de ascensiune în carieră.

De fapt, și ideilor lui Lenin despre „moartea banilor” le-a sunat ceasul. Mai mult decât atât, „sovietele” au fost nevoite să facă o reformă monetară. Din vara anului 1921, a fost

În 6 ani de NEP, țăranii au îndestulat țara cu alimente, iar orașele au ajuns să semene cu cele americane. Totuși, comuniștilor le displăcea acest lucru. Ei nu doreau să nu existe săraci. Ei se străduiau să nu existe bogați...

pregătită prima denominație, schimbând vechii bani pe unii noi în următorul raport: 10.000 la 1, iar peste ceva mai mult de un an, încă una, în care au fost schimbați banii din 1922 cu cei din 1923, în următorul raport: 100:1. Ca să înlăture totala neîncredere în banii noi, cauzată de proasta politică din anii precedenți, comisarii au fost nevoiți să introducă totala acoperire în aur. Noua valută forte – „cervoneț” – era comparabilă cu moneda de aur țaristă, egală cu 10 ruble.

Din toate acestea, lui Lenin i se făcea rău. Chiar în vara anului 1921, pe lângă vechile probleme psihice, apar primele simptome ale altei îmbolnăviri grave. El chiar își pierdea

cunoștința, dar profesorii de medicină, chemați pe bani grei din Germania, n-au putut să pună un diagnostic.

Odată cu represaliile din interiorul partidului, bolșevicii încep să strângă tot mai mult șurubul în toate. Știm mai multe despre represaliile staliniste din anii '30. Însă și anii '20 n-au fost mai puțin sângeroși. Se ucideau prin împușcare cu miile. Erau băgați în lagăre și expulzați din țară zeci de mii.

Despre procesul socialiștilor revoluționari de dreapta noi am amintit deja. El s-a desfășurat cu încălcarea atât de flagrantă a oricăror norme elementare de drept, încât avocații au părăsit sala de judecată cu scandal, pe care bolșevicii au fost nevoiți să-i accepte sub presiunea mișcării socialiste internaționale. Douăzeci de persoane au fost condamnate la moarte, alte 22 au fost condamnate la închisoare pe diferite termene, deși participarea lor la niște crime, inclusiv la uciderea unor lideri bolșevici nu fuseseră dovedite.

Dar iată doar câteva exemple.

Procesul Taganțeva, 1921. Au fost arestate 833 de persoane. Au fost împușcate sau ucise în timpul reținerii 96. Trimise în lagăre 83. Au fost eliberate (adică declarate nevinovate) 448. Soarta celorlalți (calculați singuri câte persoane compuneau acel „ceilalți”) nu este cunoscută. Între cei împușcați era și cunoscutul poet rus Nikolai Gumiliov.

În 1925, Conducerea politică a statului a fabricat o cauză penală la Leningrad, în care era acuzat un grup de absolvenți ai Liceului Aleksandriivsk de constituirea unei organizații monarhiste contrarevoluționare. În consecință, 26 de persoane au fost împușcate, 54, condamnate la diverse termene de detenție și surghiun. Între cei uciși, se afla și ultimul prim-ministru al Imperiului Rus, cneazul M. D. Golițin, în vârstă de 75 de ani, care își câștiga existența din paza grădinilor și din repararea de încălțăminte.

Represaliile împotriva clerului în anii 1922-1923. În total, fuseseră arestate zece mii de persoane, dintre care au fost împușcate două mii. Un glonț în ceafă au primit arhimandritul Serghei (Șein), care, între anii 1912-1917, fusese deputat în Duma de Stat, Veniamin, mitropolitul Petrogradului și Gdovskului, profesorul de Istoria dreptului I. P. Nivițki de la Universitatea din Sankt-Petresburg.

În 1924, jumătate dintre episcopii Bisericii Ortodoxe Ruse se afla în închisori sau în lagăre.

Unul dintre membrii de partid apropiați de Lenin, membru al CC al PC(b) și președinte al tuturor sindicatelor din țară, Mihail Pavlovici Tomski (pe numele adevărat – Efremov, absolvent a 4 clase primare la o școală din oraș), în aprilie 1922, scria fără pic de mustrare de conștiință, dar cu cinism maxim:

„La noi sunt multe partide. Dar spre deosebire de străinătate, la noi un singur partid e la putere, că celelalte îs la pușcărie.” [54].

„Cel mai omenos om din toate timpurile”, nici el nu făcea economie de vorbe și nu se aco-perea cu „umanism putred”. Completând proiectul primului Cod de procedură penală al Rusiei Sovietice, Vladimir Ilici îi scria în aprilie 1922 comisarului poporului pentru justiție D. I. Kurski:

„După părerea mea, trebuie extinsă soluția execuției prin împușcare (înlocuind expulzarea peste hotare).

Vezi pag. 1 jos, la toate felurile de manifestări ale menșevicilor, socialiștilor revoluționari de dreapta ș.a. Să se găsească o formulare, din care să reiasă legăturile lor cu burghezia internațională și lupta ei împotriva noastră (mituirea presei, a agenților, pregătirea de război etc.)” [55].

Cuvântul „împușcare” este cel mai frecvent folosit de acest „geniu”. Ați observat că el scrie aproape direct că trebuie falsificate cauzele adversarilor politici. Iar în luna mai a aceluiași an, pe același Kurski conducătorul îl instruește pe tema jurisprudenței sovietice:

„Justiția nu trebuie să înlăture teroarea; asta ar fi o autoamăgire sau o amăgire, dar trebuie fundamentată și legiferată principial, limpede, fără falsuri și înfrumusețări. Formularea trebuie să fie cât mai largă, căci numai justiția revoluționară și conștiința revoluționară vor crea condițiile aplicării în practică, în una cât de cât largă. Cu salutări comuniste, Lenin.” [idem].

Să explic ce anume avea „geniul” în vedere? Da, iubite cititorule, aici totul e limpede. Conducătorul intenționa să folosească tribunalul ca instrument al terorii, cu verdict cunoscut dinainte. Aceasta nu este o justiție corectă. Este o ficțiune. Precum alegerile sovietice cu candidat unic. „Să fie judecat și împușcat” sunau rezoluțiile enkavediștilor în timpul stalinismului. Comuniștii vremurilor mai noi spun că Stalin fusese un asasin care a stricat principiile leniniste. Nu, nici vorbă. Stalin fusese un elev credincios și un continuator al ideilor lui Lenin. Numai că Lenin fusese un mult mai mare vărsător de sânge. Numai că lui istoria i-a hărăzit o putere reală (și totalmente unipersonală) de 5 ani, iar lui Stalin – de aproape 30, altfel acest maniac chel și lătrător ar fi înecat țara în sânge. Deși... Războiul Civil a luat 10,5 milioane de vieți. Dintre care în luptă au pierit 2,5 milioane, iar de teroare, 2 milioane. Victime ale „Terorii roșii” au devenit 1,2 milioane de persoane – de o dată și jumătate mai numeroase, decât de teroarea „albilor” și în diferite răscoale luate împreună. Plus 2 milioane care au părăsit țara pentru totdeauna. Așa că și Lenin, și Troțki au cu ce se „lăuda”.

Acum despre emigranți. Începând cu anul 1921, bolșevicii încercau să împuște numai persoane nu prea cunoscute și nu în număr foarte mare. Colo zece-douăzeci, dincolo treizeci. Excepție făceau preoții, dar în ce-i privește pe ei acționau alte motive. Iar personalitățile cât de cât cunoscute, oameni de știință, artă, politică etc. erau „rugate” să se care din țară. Sau erau expulzați cu forța. Tocmai acest lucru îl avea Ilici în vedere, când propunea să se înlocuiască împușcarea cu expulzarea peste graniță.

Aici cauza este foarte simplă: Rusia Sovietică și guvernele marionetă ale republicilor „independente” se aflau în totală izolare diplomatică și economică. Lenin visa la o sută de mii de tractoare – el credea, nu știu de ce, că numărul lor atât de mare va conduce la construirea comunismului. Dar posibilități pentru construirea unor uzine de tractoare nu existau. Și nici tehnologie. Aproape toți specialiștii au fugit sau au căzut de mână înfierbântată a marinarilor beți. Utilaje și tehnologie exista în străinătate. Acolo exista și piață de desfacere, unde puteau exporta comuniștii – capodopere de artă, adunate de afurisiții de burju; rămășițe de aur, precum și tot felul de materii prime: petrol, cherestea, mangan, cereale ș.a.

Blestemații de imperialiști au menținut izolarea, însă interesul pentru profit avea să învingă mai curând decât se credea. Chiar din 1921 au început tratative pentru recunoașterea diplomatică a Rusiei Sovietice de către alte țări. Acele contacte ar fi fost nepotrivit să aibă loc pe fondul lichidării în masă a oamenilor foarte cunoscuți în lume. De aceea bolșevicii au „facilitat” în tot felul emigrarea lor. Dar au fost și dintre cei care au refuzat să-și părăsească țara. Și atunci...

Și atunci, îi îmbarcau în vapoare sau în trenuri și-i expediau cu forța. Această idee i-a venit lui Lenin imediat după semnarea înțelegerii cu Germania la Rapallo și stabilirea cu ea a relațiilor diplomatice, precum și după conferința de la Genova, la care s-a înțeles că Germania este doar începutul și că vor urma înțelegeri și cu alte țări. Această idee a intrat în istorie sub denumirea de „Corabia filosofică”, pentru că două vase germane – „Oberbürgermeister Haken” și „Preussen” – au preluat din Petrograd, în septembrie și noiembrie 1922, 160 de persoane. Au fost și alte vase pe ruta Odesa-Constantinopol, trenuri spre Letonia. În total au fost expulzate 225 de persoane și nu numai din Rusia, dar și din Gruzia, din Ucraina ș.a. Împreună cu familiile lor, numărul expulzaților a atins câteva mii.

Între cei expulzați, se aflau într-adevăr personalități de vază: viitorul întemeietor al Facultății de Sociologie a Universității Harvard, Pitirim Sorokin; unul dintre cei mai mari filosofi ai secolului XX, doctor Honoris Causa al Universității Cambridge, Nikolai Berdeaeu și colegul său Boris Vișeslavțev; cunoscutul filosof Ivan Ilin, pe care îl citează cu atâta plăcere Vladimir Putin; unul dintre cei mai talentați astrofizicieni de la începutul secolului XX, Vsevolod Stratonov ș.a.

Pe deasupra, deportații erau obligați să-și plătească singuri călătoria și să semneze că sunt de acord să fie împrușcați, dacă se vor întoarce din exil. Fusesse interzis categoric transportul nu numai a bibliotecilor și a altor valori, dar și a lucrurilor personale până la cruciulițele de la gât. Toate acestea fuseseră confiscate. De asemenea și toți banii. Li se îngăduise să ia doar două perechi de indispensabili, două perechi de șosete, un sacou, o pereche de pantaloni, un palton, o pălărie și două perechi de încălțăminte.

În acel moment, deja foarte bolnav, Lenin, care la 27 mai 1922 suferise primul accident vascular cerebral, primind la 30 septembrie vestea despre deportarea primului grup de expulzați, a scris că, pentru el, această bucurioasă veste este cel mai bun medicament și, într-adevăr, curând începuse să se însănătoșească.

Despre acestea, Troțki se exprimase astfel:

„Noi am expulzat acești oameni, pentru că nu am avut ocazia să-i împrușcăm, iar să-i mai suportăm a fost imposibil.” [56].

Ce să mai spui – între zidurile Kremlinului, s-au adunat mari umaniști și mari democrați. Iubitori ai libertății cuvântului. De excepție. După cum scria „favoritul partidului” Nikolai Buharin, redactor-șef al celui mai important ziar al țării „Pravda”: în timp ce bolșevicii luptau pentru putere, ei luptau pentru libertatea cuvântului, iar acum, după ce puterea fusese cucerită, libertatea cuvântului nu mai este necesară, trebuie lichidată; și a fost lichidată. „Corabia filosofică” a fost doar o parte a unui plan grandios. Și era deja în plin avânt al activității Secția de Agitație și Propagandă a CC al PC(b), celebrul Aghitprop de sub conducerea unui

fiu de negustor, neșcolitul Andrii Sergheievici Bubnov, care a umplut țara cu afișe, fluturași și lozinci, adică minciuni, minciuni, minciuni...

Concomitent, s-a desfășurat acțiunea de lichidare a analfabetismului, așa-numitul „likbez”. Fiecare localitate care avea mai mult de 15 analfabeți trebuia să aibă acel „likbez” – școală de alfabetizare. Învățătura dura 3-4 luni. Ce se putea învăța în atâta timp? Corect: să citești pe silabe și să numeri pe degete. Mai mult nici nu era nevoie. De ce? Îi dăm cuvântul lui Lenin, care se desfășura în fața pictorului lurii Annenkov în timpul ședințelor, când acesta îi picta portretul:

„Pentru intelectuali, după cum, probabil, știți, eu nu am mare simpatie, iar lozinca «să lichidăm analfabetismul» nicidecum nu trebuie tâlcuită ca tendință de naștere a noii intelectualități. «Să lichidăm analfabetismul» este necesar doar pentru ca fiecare țăran, fiecare muncitor să poată citi singur, fără ajutorul cuiva, decretul nostru, ordinele și chemările noastre. Este o metodă pur practică. Asta-i tot.” [57].

Exact așa un „învățământ” au introdus în teritoriile ocupate din URSS și naziștii în 1942: învățământ primar obligatoriu și gratuit: ca „străinii” să poată citi singuri, fără ajutorul cuiva, ordinele și chemările ocupantului.

Întregul proces revoluționar din domeniile „învățământului” și „culturii”, organizat de bolșevici, se mărginea la un minim necesar. Totul era extrem de politizat. Totul servea pentru spălarea creierelor. Chiar și învățarea cititului: „Noi nu suntem sclavi. Sclavi nu suntem noi.” – bolmojeau pe silabe mujicii și babele pe care scumpa putere sovietică nu-i lăsa să plece în străinătate și-i împușca pentru cel mai mic semn de împotrivire, cum se întâmplase, de exemplu, în Astrahan. În fiecare sat au înființat așa-zisele „izbe¹ de lectură”, burdușite cu proclamații sovietice, cu ziare și reviste. Și au pus în acea „izbă” un om special. El așa se și numea – „izbaci”. Se consideră că „izbele de lectură” erau o invenție a bolșevicilor. E o minciună. Ele au existat încă și pe timpul zemstvelor² în secolul al XIX-lea. Bolșevicii doar le-au adaptat pentru propriile nevoi.

Aceeași situație era și în cultură. Lui Lenin, precum și majorității conducătorilor bolșevici, nu le plăceau nici cărțile, nici teatrul. Poate le plăceau doar balerinele, cum îi plăcea lui Kalinin, „țapul întregii Rusii”. Însă fiecare măsură culturală, fiecare instituție de cultură erau folosite doar pentru propagandă. În anii '20-'30, nu existase niciun spectacol, niciun film, niciun program de circ, nici cărți fără agitație politică, povestiri despre genialii Lenin-Troțki-Stalin-Kalinin, despre cât de bine trăiește proletariatul în țara sovietelor și cum în America negrii mor de foame.

Același Lenin nu contenea să-i spună aceluiași Annenkov:

„Știți, eu nu mă pricep la artă, arta pentru mine e ceva, ca asta... ca un fel de maț, de appendice intelectual și când rolul lui propagandistic, necesar nouă, se va termina, noi – harșt, harșt – o să-l tăiem. Ca fiind inutil. De fapt, despre asta puteți vorbi cu Lunacearski: e un mare specialist. El are chiar și câteva idei mici...” [idem]

¹ izbă – casă mică din bărne, specifică satelor din Rusia. (C. Ir.)

² zemstvă – administrație locală în Rusia țaristă, aleasă de nobilime și de clasele înstărite. (C. Ir.)

Deși această fotografie este aranjată, totuși înfățișează o izbă-sală de lectură sovietică. Aici tinerii își spălau creierul. În această „izbă” activau 7 cercuri, majoritatea lor – politice. Mai ales: cercul pentru învățarea „leninismului”, cercul de cultură politică, cercul literar. Desigur, nu se uita prietenia de nezdruccinat dintre popoarele sovietice și conducătorul lor – tov. Stalin.

Șocat, pictorul s-a folosit de participarea la cea de-a XIV-a expoziție internațională de la Veneția și a fugit din Moscova sovietică, devenind astfel unul dintre primii „care nu s-a întors”. Și bine a făcut. Căci nu știu cum este pentru iubii mei cititori, însă pentru mine statul pe care-l construiau comuniștii era nu numai înspăimântător, dar îmi provoacă chiar greață.

În sfârșit, o ultimă chestiune. Introducând NEP-ul, bolșevicii au făcut tot posibilul ca funcționarii de partid să-i urască sincer pe „nepmani”, cum erau numiți atunci patronii și cei care munciau în întreprinderi private. Astfel, prin Decretul din 23 iunie 1921, s-a introdus așa-numitul „partmaximum”. Se anunța că membrii de partid care ocupă funcții de conducere nu pot avea un salariu mai mare decât cu 150% comparativ cu salariul mediu din acea întreprindere sau organizație. Asta a dus la situația că un conducător de întreprindere primea un salariu de câteva ori mai mic, decât primea personalul calificat. De exemplu, salariul angajaților ingineri-tehnici de la „Cerembastrest” varia între 100 și 250 de ruble, iar salariul șefului trustului era de 144 de ruble. La „Uralasbest”, inginerul-șef avea salariul de 800 de ruble, iar șeful trustului primea 192 de ruble pe lună. Iar dacă nu știți, aproape de încheierea NEP-ului, majoritatea conducătorilor întreprinderilor private erau membri de partid în proporție de 89,3%. Asta e mai mult decât în sectoarele de stat (84,4%) și trusturi (71,4%). Ce-i drept, asta nu era valabil pentru o anume categorie de conducători. Cum făcuseră și în armată, bolșevicii s-au folosit din plin de „cei mai buni specialiști burghezi” în economie, finanțe, în întreprinderi de stat și servicii, care îi plăteau destul de mărinimos.

Oficial, se considera că acest sistem îi apropie pe funcționarii de partid mai mult de popor, îi obligă să ducă o viață mai modestă, împiedică apariția carierismului. În realitate, acesta fusese introdus ca șefii să-i urască pe muncitorii lor și NEP-ul în totalitatea lui. Și erau gata în orice clipă să-l rupă, și încă foarte repede.

Mai exista un scop, unul de-a dreptul ipocrit. „Partmaximum” lovea cel mai tare în muncitorii păturii celei mai de jos, aproape transformându-i în cerșetori. Într-adevăr, iată cine își pierdea cunoștința din cauza foamei. Iar cei din jur, văzându-i flămânzind pe mărunții funcționari de partid, credeau cu sfințenie în zvonurile despre cum rabdă de foame Lenin, Troțki, Stalin, Tolski, Râkov, Buharin... Căci mărunții membri de partid erau la vedere, în timp ce Lenin – în spatele apărătorilor de la Gorki – era văzut de popor doar în fotografiile din ziare. Iar dacă conducătorii rabdă de foame, atunci și poporul trebuie să-și strângă curea și să creadă că nu mai este mult, până va sosi acel luminos „măine”.

Și-apoi, de ce credeți că, spre deosebire de alte dictaturi, bolșevicii nu s-au folosit de biserică, ci au luptat împotriva ei? Pentru că două credințe nu au loc în aceeași casă (sau, cum zicem noi, românii, două săbii nu încap în aceeași teacă). Comunismul este o credință la fel de oarbă precum, să zicem, creștinismul. De aceea, acolo unde apar comuniștii, ei vor începe neapărat războiul cu Biserica. Ei și naziștii. Căci și acolo totul era fundamentat pe credință. Hristos nu are loc, acolo, unde în rândul prorocilor sunt incluși troțki, hitleri, lenini, stalini, bormani.

În aceste condiții, în data de 30 decembrie 1922, a luat naștere Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

Capitolul IX

Fata morgana sau Uniunea care n-a existat

URSS a fost creată la Primul Congres al Sovietelor din 30 decembrie 1922. În componența ei au intrat 4 țări independente: Republica Sovietică Socialistă Federativă Rusă, Republica Sovietică Socialistă Ucraineană, Republica Sovietică Socialistă Bielorussiană și Republica Sovietică Socialistă Federativă Transcaucaziană (de ultima aparțineau Gruzia, Armenia și Azerbaidjan). Declarația privind constituirea URSS, precum și Convenția au fost semnate în ajun de aceste republici-surori, iar apoi congresul amintit mai sus le-a aprobat în unanimitate, consfințind juridic nașterea noului stat.

În linii generale, așa este redată de către istoriografia moscovită înființarea Uniunii Sovietice. Iar aceasta este o minciună ordinară, acoperită de vorbărie deșartă, precum cunoscutul organ pe sculpturile antice, acoperit cu o frunză de smochin. Comuniștii s-au priceput întotdeauna să mintă convingător. În acest domeniu ei sunt campioni mondiali absoluți. Mitul despre crearea URSS a rămas viu până-n ziua de azi. Încercați să vă contraziceți cu un apologet al trecutului sovietic, iar el vă va băga sub nas ca argument acea hotărâre luată prin vot în 30 decembrie 1922.

Vom ajunge și acolo. Iar deocamdată – puțin material ilustrativ despre cum s-a pregătit acea convenție.

Le este cunoscut tuturor conflictul dintre Lenin și Stalin în legătură cu felul în care urma să fie creată Uniunea. Stalin insista asupra totalei „autonomizări”, adică totala înghițire de către Moscova a republicilor care intrau în Uniune, iar ca rezultat ar fi apărut un nou imperiu, de data aceasta „roșu”, care urma să se numească Republica Sovietică Socialistă Federală Rusă. Lenin susținea o orânduire cu mai multe drepturi pentru republici. Fiecare dintre ei își avea propriii susținători, iar Iosif Visarionovici dobândise deja destulă greutate, ca treptat să-l împingă în planul doi pe Troțki și să se opună lui Lenin în unele chestiuni, ocupând în același timp locul de cel mai apropiat tovarăș al său de luptă.

În afară de asta, ambele variante aveau susținători și în republici. Se ajungea nu numai la fierbinți controverse, la certuri și ruperi de relații, ci unii au suferit chiar fizic. Am să povestesc o întâmplare puțin cunoscută de oameni, în general, însă foarte grăitoare. Pare o pagină de literatură polițistă care merită scrisă.

În vara anului 1922, un grup de bolșevici gruzini, în frunte cu președintele Comitetului Executiv Central, Pilip Ieseevici Maharadze (studii superioare veterinare neterminate) și cu președintele Consiliului Comisarilor Poporului din Gruzia, Polikarp Gurghenovici Mdivani (nobil, studii superioare neterminate), a solicitat intrarea în cadrul URSS ca republică separată, și nu în componența federației Transcaucaziene. Împotriva lor a luat poziție Sergo Ordjonikidze, care atunci era cel mai important bolșevic al Transcaucaziei, și Iosif Stalin. Figuri cu mare greutate. Însă nici Mdivani și Maharadze nu erau fitecine – îi susținea Lenin. Și, deși atunci Ilici era practic nedepasabil, personalitatea lui încă mai avea mare greutate.

Chiar atunci, în condiții dubioase, moare la Tbilisi Ter-Petrosian (Kamo), prietenul din copilărie al lui Stalin și cel mai mare susținător al lui. Camionul care-l ucisese n-a fost găsit niciodată. Unii cercetători consideră că, în procesul luptei pentru putere în jurul bolnavului Lenin, el a fost lichidat de Stalin, pentru că acest Kamo știa prea multe despre operațiunile comune de „expropriere”. Poate-i adevărat. Sau poate nu. În acea vreme, Ter-Petrosian îi era încă foarte necesar ca sprijin util în Caucaz. Însă pe adversarii lui Stalin și Ordjonikidze el putea chiar să-i deranjeze. Se prea poate ca moartea lui Ter-Petrosian să fie legată chiar de această luptă.

Apogeul conflictului, numit „Chestiunea gruzină”, a fost atins în ultimele zile din octombrie 1922. Ca răspuns la „nerușinata pretenție” a „separatiștilor” gruzini, nebunul Ordjonikidze

„... s-a enervat și i-a numit «putregai șovin», iar când unul dintre membrii CC al PC din Gruzia l-a numit «măgarul lui Stalin», l-a și bătut zdravăn. În semn de protest împotriva presiunilor Moscovei, întregul Comitet Central al Partidului Comunist al Gruziei a demisionat. [58].

Comisia condusă de Dzerjinski, care a simțit că Lenin e pe ducă și a început să caute protecție la Stalin, l-a confirmat pe el și pe Ordjonikidze. Această hotărâre a lui Dzerjinski l-a infuriat pe Lenin. Acesta a înlăturat abia adoptata confirmare a CC privind „autonomizarea” și și-a impus propriul plan, când Stalin cu oamenii lui au pus în pericol crearea Uniunii. În același timp, nu se putea ca Lenin să nu observe cum se formează rapid în jurul lui Koba (pseudonimul de partid al lui Stalin) un clan puternic: Dzerjinski, Ordjonikidze, Kamenev, Zinoviev. Concomitent cu răcirea relațiilor cu Troțki și cu boala, care-i limita posibilitățile, Ilici risca de-adevărat să rămână la marginea evenimentelor, ca un bătrânel, pe care, chipurile, familia îl respectă, dar puterea e de mult în mâinile altora.

Așa că, la începutul lui decembrie, Vladimir Ilici îi dă lovitura lui Iosif Visarionovici. El îl acuză de șovinism de mare putere și, ca să-l slăbească, cere excluderea din partid al lui Ordjonikidze. Însă în noaptea de 15 spre 16 decembrie, Lenin a suferit al doilea atac vascular cerebral. „Dorința” lui nu a fost îndeplinită. Ba mai mult, după asta mănăcătoria pentru putere s-a întetit și mai mult, întrucât toți au înțeles că zilele conducătorului sunt numărate. Luna noiembrie și începutul lui decembrie 1922 a fost ultima perioadă a vieții lui active pe plan politic și nu numai. Despre acest lucru – în capitolul următor, iar acum despre URSS.

Congresul s-a desfășurat fără Lenin. El a fost ales președinte de onoare și i s-a trimis o felicitare specială. Este un ritual pur sovietic – toate vârfurile de partid și de stat au înțeles

că Ilici e terminat, așa că, fără să știe poporul, se desfășura o luptă gigantică, în care pe el au încercat să-l folosească toate grupările. Dacă înainte mănăstoria era în interiorul haitei, acum ea s-a divizat categoric în două. Una s-a format în jurul lui Stalin, a doua, în jurul lui Troțki.

Dar, din afară, congresul arăta normal. Pentru necunoscători. Președinte al congresului a fost ales Mihail Kalinin. Ca și când: cine să stea în capul mesei, dacă nu el, care este președinte al Comitetului Executiv Central, adică, formal, primul om în stat? Însă noi știm de-acum că acest „șap al întregii Rusii” nu avea cine știe ce putere și influență. În acea adunătură el era o figură de compromis, un președinte de formă pentru ambele tabere.

Dar să observăm ceea ce nu sare în ochi, însă pe care o vedeau foarte bine membrii aparatului de partid și „figurile grele” din mediul bolșevic. Anume că Stalin, și nu Troțki a fost raportorul pe cele două probleme importante – examinarea Declarației despre crearea URSS și Înțelegerea pentru crearea URSS. Atunci se spunea: CC l-a însărcinat pe tovarășul cutare și cutare să pregătească raportul privind cutare și cutare problemă. De fapt, asta însemna că tovarășul cutare conduce procesul de soluționare a problemei. Și pentru aceasta alege executanți corespunzători, formând echipa.

A treia problemă, care necunoscătorilor li se părea una pur tehnică, a fost alcătuirea Comitetului Executiv Central al URSS. Raportor la această chestiune a fost vechiul prieten al lui Stalin, deja cunoscutul de noi pedofil Avel Ienukidze. Așadar, și delicata chestiune a alegerii celor care vor conduce țara a ajuns în mâinile „staliniștilor”. Și asta dovedește că din chiar „ziua nașterii” URSS, Stalin cucerise puterea asupra acesteia. Ea încă nu era atotcuprinzătoare. Până una-alta, lupta mai dura. Însă rezultatul ei fusese hotărât încă din 3 aprilie 1922, când Iosif Stalin a obținut funcția de secretar general al CC al PC(b).

Aici e necesară o paranteză. De la început, acest post era prevăzut a fi pur tehnic și secundar. Lenin și Troțki oricum aveau o mulțime de „portofolii” și a prelua și această funcție era și peste puterile lor fizice și nici n-avea sens. Și atunci, ambii au găsit o figură de compromis. Lui Lenin îi plăcea de Stalin, pentru că, în toate chestiunile problematice, era de partea lui. Troțki știa acest lucru, dar îl considera pe Iosif Visarionovici un tip șters, care nu este un concurent periculos.

Doar după câteva luni, ambii se vor dumeri, dar va fi prea târziu. Odată cu toate funcțiile tehnice, secretarul general a mai obținut două atuuri în lupta pentru putere. Concret: un as și jokerul. În primul rând, este vorba despre pregătirea hotărârilor Comitetului Central, iar, în al doilea, repartizarea cadrelor de partid, începând cu lucrătorii Comitetului Central și terminând cu secretarul din satul Sucikino.

Lenin, Troțki, Zinoviev, Buharin, Radek se considerau mari teoreticieni. Ca majoritatea revoluționarilor, ei erau niște demolatori. Demolatorilor nu le place să construiască. Pentru ei, construirea este plictisitoare. Ca tip psihologic, ei toți semănau cu Che Guevara¹, căruia îi plăcea să lupte, să împuște și să tortureze, într-un cuvânt, asta este ceea ce numim

¹ **Che Guevara** (pe numele adevărat Ernesto de Guevara de la Serna; 1928-1967) – revoluționar sud-american de origine argentiniană. A participat la lupta insurgenților cubanezi. Între 1961-1965, ministru în guvernul cubanez. În 1965, părăsește Cuba pentru a se alătura partizanilor din Bolivia. Este ucis de trupele guvernamentale. (C. Ir.)

*„ Internaționala”: Ulianov (Lenin), Djușevili (Stalin), Bronstein (Troțki).
Trebuie să rămână doar unul.*

„revoluție”. Che Guevara se plictisea în postura de președinte al Băncii Naționale sau de ministru al Industriilor.

Pentru Lenin și Troțki, lupta era elementul în care se simțeau bine. Lupta îndârjită, înflăcărată, emoționantă, deschisă. Cu țarismul, cu „burjuii”, cu „petliuriști” și, la urma urmei, unul împotriva celuilalt. Ei luptau pentru idei, funcțiile nu prea îi interesau. Să învârti niște hârtii, să pregătești proiecte de hotărâri pentru organizarea aprovizionării cu lemne la Kostroma sau „închiderea” postului mortal de periculos de secretar al PC(b) al raionului Elatomsk, regiunea Tambov, care de curând devenise vacant, erau chestiuni sub demnitatea lor și pe deasupra extrem de plictisitoare. Această povară grea o și luse asupra sa „cenușul” Iosif Visarionovici Stalin. Pe el nu-l obosea activitatea care, potrivit statutului partidului, nu intra oficial în obligațiile postului. Importante erau posibilitățile pe care această muncă le deschidea.

Stalin, ca majoritatea gruzinilor, se pricepea să organizeze petreceri, era amabil și politic cu toți, avea un simț al umorului destul de dezvoltat. Iar aceste calități i-au păcălit pe toți. Și, în timp ce conducătorii se întreceau în a zbiera unul la altul într-o luptă a vorbelor, Stalin își construia – pe neobservate, dar eficient – fundamentul puterii sale. Iar paranoia, în acest caz, l-a ajutat să devină de două ori mai viclan, de trei ori mai fățarnic, de șase ori mai abil.

Iată cum descrie Boris Bajanov o ședință a Biroului Politic:

„Primul a intrat Zinoviev, el nu s-a uitat spre locul în care se afla Troțki, iar Troțki se făcea și el că nu-l observă și frunzărea niște hârtii. Al treilea intră Stalin. El se îndreaptă direct spre Troțki și, cu un gest larg și prietenos, îi strânge mâna. Se simte falsitatea și nesinceritatea acestui gest; Stalin e un dușman înrăit al lui Troțki și nu-l poate suferi deloc.” [2].

Asta era de-acum după moartea lui Lenin. Se întetise războiul pentru putere. Zinoviev era aliatul lui Stalin. Troțki, dușmanul lui. Acum spuneți: care dintre ei era politician și care

*Stepan Dudnik. „Semnarea convenției de creare a URSS. 30 decembrie 1922”.
Așa dorea propaganda să vadă oamenii sovietici acest „act”. În realitate, nimic nu fusese așa.
Totul e minciună.*

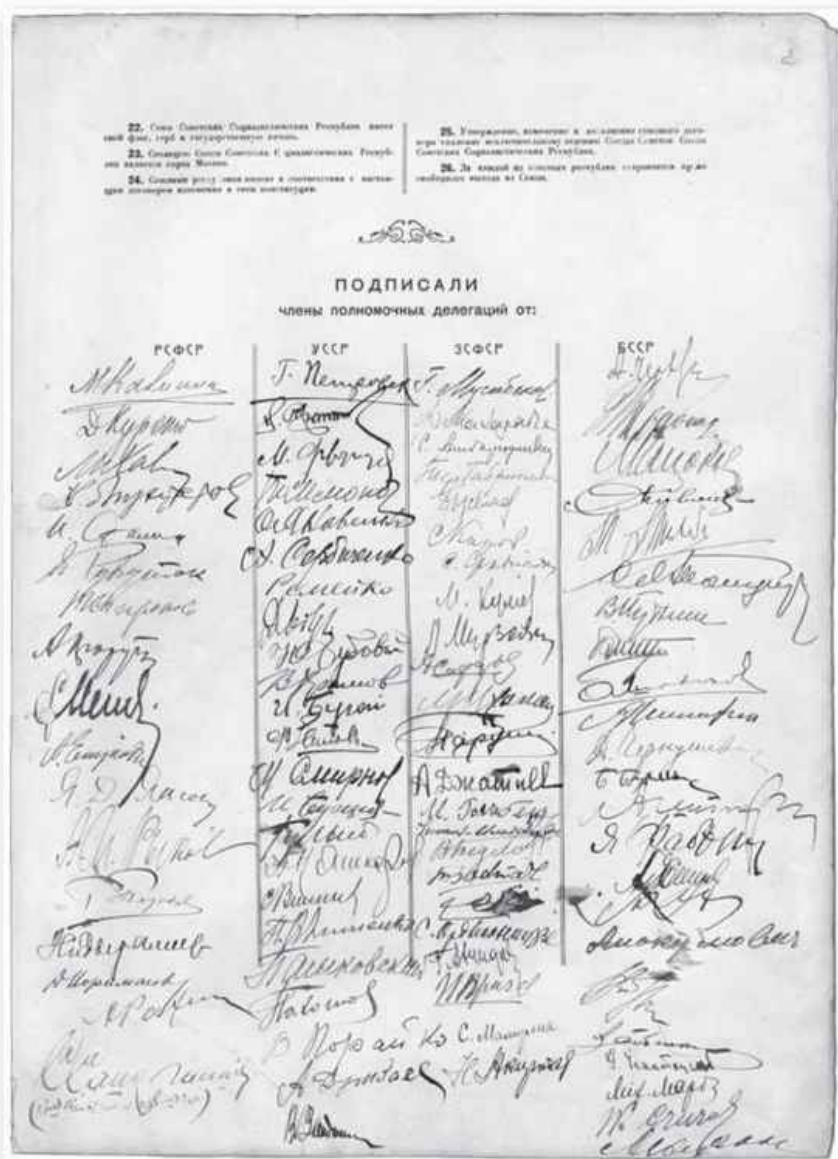
nu? Secretul victoriei lui Stalin, despre care vom mai vorbi, a constat în faptul că era unul dintre puținii oameni politici în compania unor trăncănitori politici, care nu cunoșteau cele mai elementare principii după care funcționează politica.

Ne întoarcem la crearea URSS. Așadar, congresul a ales Comitetul Executiv Central, compus din 371 de deputați. Acest organ a constituit Consiliul Comisarilor Poporului, Tribunalul Suprem și Prezidiul Comisiei Electorale Centrale, care era organul suprem al puterii în perioada dintre sesiunile Comisiei Electorale Centrale.

Chiar de la început, au fost aleși patru președinți ai acestui organ – câte unul pentru fiecare subiect al URSS:

- din partea RSFSR, Mihail Ivanovici Kalinin;
- din partea RSS Ucraineană, Grigorii Ivanovici Petrovski, rus, născut în regiunea Harkiv, studii – 2 clase la un seminar teologic;
- din partea RSS Bielorusă, Aleksandr Grigorievici Cerviakov, rus, născut în Bielorusia, a terminat școala militară din Aleksandriivsk, locotenent;
- din partea RSFS a Transcaucaziei, azerul Nariman Kerbalai Nadjaf ogli Narimanov, scriitor, activist cultural, rusofil.

Trei dintre aceștia erau niște marionete obișnuite, dintre care doi – Kalinin și Petrovski – intrau în „haita” lui Stalin. Al patrulea – Narimanov – avea poziții oscilante chiar și în Caucaz. S-a trezit în acea funcție datorită perseverențelor insistențe ale lui Lenin, însă, imediat, Stalin a inițiat alungarea lui atât din Moscova, cât și din Baku.

Семнăтуріе мембріор делегацііор ла конвенціе пентру креареа УРСР. Ну сунт лібібіле.
Cine unde a semnat – astăzi, nimeni nu poate afla. Cineva putea semna pentru un tovarăș.

Însă, în esență, enciclopedia are dreptate: cei patru președinți ai Comisiei Electorale Centrale a URSS erau egali în drepturi. Adică n-aveau niciun drept. Totul hotăra CC al PC(b) și Biroul său Politic. Iar, în acel moment, din Biroul Politic făceau parte Lenin (în realitate, incapabil de muncă), Stalin cu acoliții săi Kamenev și Zinoviev, Troțki, dar și Râkov și Tomski, care în niciun caz nu pot fi numiți „troțkiști”. În realitate, încă din 1921, Troțki fusese izolat treptat.

După cum s-a demonstrat, disputa dintre Stalin și Lenin în privința construcției de stat nu avea cine știe ce mari deosebiri. Căci, practic, URSS n-a devenit o uniune federativă

de republici independente, ci tot vechiul imperiu, numai că sub frumoase lozinci despre internaționalism, autodeterminare a popoarelor și autonomie culturală.

De fapt, înghițirea republicilor începuse mai devreme. Cristian Gheorghievici Rakovski (fiul unui moșier bulgar, născut în Imperiul Otoman) încă în data de 28 decembrie 1920, ocupând funcția de președinte al Consiliului Comisarilor Poporului din Republica Socialistă Sovietică Ucraineană, a semnat cu Rusia Sovietică o „înțelegere de sovietizare”. Formal, RSFSR recunoștea „independența” RSSU, însă își asuma „apărarea intereselor ei”. Cutia fusese pur și simplu deschisă: cu Polonia au durat tratativele privind încheierea păcii (viitoarele la Riga), și polonezii cereau categoric ca Ucraina Sovietică să fie independentă. Lenin a ieșit în întâmpinarea lui Pilsudski¹, păcălindu-l ca de obicei și servindu-i o frumos ambalată bomboană de scădere a vitalității organismului.

Despre felul în care a susținut „independența” Ucrainei vorbește nu numai faptul că în anii 1921-1922 a exportat toate grânele Ucrainei până la ultimul bob, dar și atitudinea lui față de tot ce este ucrainean:

„Decretarea limbi ucrainene ca limbă de stat este reacționară, o chestiune de care n-are nimeni nevoie.” [59].

Convenții asemănătoare s-au semnat și cu Republica Socialistă Sovietică Bielorusă, cu Republica Socialistă Sovietică Gruzină, cu RSS Arzerbaidgeană ș.a. Și tot atunci era limitată și suveranitatea lor, pentru că Moscova se apuca să le „reprezinte interesele” acestor republici și ale altor republici la Conferința de la Genova.

Dar intrând în „trupul” Uniunii Sovietice, „republicile-surori” au pierdut și fărâma de libertate care le mai rămăsese. Convenția despre crearea URSS este destul de mare și nu o voi cita în întregime. Voi spune doar ce anume, conform acesteia, Moscova lua pentru sine:

- politica externă;
- dreptul de modificare a granițelor externe (adică ea putea ceda, bunăoară, României o parte a Ucrainei, fără ca aceasta să fie de acord);
- declararea războiului și încheierea păcii (gândurile ucrainenilor erau apreciate după principiul „noi ne-am sfătuit, iar eu am hotărât”);
- stabilirea sistemului comerțului interior și exterior;
- perfectarea de împrumuturi de stat din exterior (adică Ucraina, având propriul Comisariat al Poporului pentru Finanțe, n-avea voie să recurgă la împrumuturi de pe piața externă);
- stabilirea organizării bazelor Forțelor Armate (decă Ucraina nu avea armată proprie);
- aprobarea bugetului de stat unic, stabilirea sistemului monetar, financiar și de credit, precum și sistemul impozitelor unionale, republicane și locale (decă Ucraina nu avea monedă proprie și sistem monetar propriu).

Acolo mai sunt 15 puncte, însă e limpede că, dacă statul nu are armată proprie, monedă proprie, relații externe, politică monetară, de impozitare și de creditare, atunci acesta nu

¹ Jozef Pilsudski (1867-1935) – mareșal și om politic polonez; lider al Partidului Socialist Polonez; conducător al Poloniei (1918-1922), când Polonia a intrat într-un conflict militar cu Rusia Sovietică (1919-1921), încheiat cu Tratatul de la Riga (1921). (C. Ir.).

e stat, ci o provincie a imperiului, în frunte cu guvernatori desemnați de metropolă – cum nu aveau aceștia asemenea denumiri. Iar toate acele comisariate și consilii republicane – o totală ficțiune, o frunză de smochin¹.

În acea convenția a existat și punctul 26, în care se stipulează că fiecare dintre republicile asociate are dreptul să iasă din componența URSS. Dar ca să nu se întâmple așa ceva, n-a fost trecut nicăieri mecanismul unei astfel de ieșiri, în schimb, în convenție a fost trecută precizarea că Moscova are exclusiv dreptul să abroge

„... hotărâri ale congreselor Consiliilor, Comitetului Executiv Central și ale Consiliului Comisarilor Poporului din republicile sovietice, care încalcă Convenția Unională.” [60].

Cum să încerci să inițiezi ieșirea din componența URSS, dacă ești atent urmărit de cekiști, care o să-ți pună imediat „eticheta” de naționalism și spionaj în favoarea Uruguaiului? Sau o să te bage la balamuc. Sau o să dea noaptea peste tine un camion. Sau în coridorul bine luminat al clădirii CC al PC(b)U, o să-ți apară brusc în față un nebun cu pistolul în mână. Iar ziarele și radioul sunt în mâinile Moscovei și un oarecare tovarăș Serghei Ivanovici Sirțov, șeful Secției de Agitație și Propagandă a CC al PC(b), este foarte atent ca dumneata să nu propagi în popor dăunătoare „idei naționaliste”. În țară nu există libertatea cuvântului și acest lucru nici măcar nu se ascunde.

Însă dacă dintr-odată, dumneata, prin cine știe ce minune, cu ajutorul lui Hottabitch sau Harry Potter, ai avea norocul să organizezi alegeri pentru Congresul Consiliilor din Ucraina, să agiți poporul să aleagă delegați care vor vota ieșirea din componența URSS, atunci hotărârea acestui congres va fi anulată la Moscova. Vor găsi vreo „încălcare a Convenției Unionale” – și n-ai nicio șansă. După aceasta, vei avea o soartă tristă și dumneata, și deputații dumitale.

Deci, acea convenție a fost un „hrisov al lui Filică”. Știți ce înseamnă „hrisovul lui Filică”? Astfel numea țarul Ivan cel Groaznic scrisorile Patriarhului Moscovei Filip al II-lea (de aici, Filică), în care vlădica încerca să-l determine pe tătucul țar să înceteze uciderile sângeroase în masă din țară și să le cruțe pe femei și pe nevinovații copii. După aceea, la ordinul țarului, fără zgomot, „Filică” a fost sugrumat de Maliuta Scuratov.

De altfel, Ivan cel Groaznic fusese personajul istoric favorit al lui Stalin, care îl imita pe sângerosul țar chiar și în lucruri mărunte. Îl imita pe Ivan cel Groaznic până și la masă, aruncând cu resturi de mâncare în oamenii care-i erau simpatici prin ceva. Și tot așa le făcea curte femeilor...

Însă asta încă nu-i totul. Fapt e că Convenția era... o ficțiune. Ea nu fusese adoptată. Era nelegală. O să vă povestesc acum despre ceea ce a ascuns Kremlinul timp de 69 de ani și continuă să ascundă și acum.

„Discursul lui Stalin a fost urmat de aplauze furtunoase și prelungi. După care Kalinin a dat citire Declarației «Despre crearea Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice» și textul Convenției «Despre crearea URSS», care fuseseră adoptate la Conferința delegaților împuter-

¹ **frunză de smochin** – expresie ucraineană care semnifică *ceva* care acoperă sau maschează o acțiune, o faptă sau o situație necinstită ori rușinoasă. (C. Ir.)

niciți ai Republicilor Sovietice. El a și propus delegaților să adopte cu «unanimitate caracteristică comuniștilor, consemnând în acest fel un nou capitol în istoria omenirii». În sală iarăși au izbucnit aplauze și delegații erau gata să ridice mâinile. Dar ceva nu fost în regulă.

Pe neașteptate, a luat cuvântul Mihail Frunze, cerând să nu se grăbească cu adoptarea.” [61].

Cine era Frunze atunci? El era adjunctul președintelui Consiliului Comisarilor Poporului al RSSU, adică al lui Hristian Rakovski. De fapt, folosind jargonul pușcăriașilor, era „supraveghetorul” Moscovei la Kiev. Unul dintre principalii acoliți ai lui Stalin în lupta pentru putere. Spre deosebire de Rakovski care era „troțkist”.

Este „stalinist” și deodată se manifestă împotriva lui Stalin? O revoltă împotriva șefului haitei? Să nu ne grăbim. Trebuie analizate faptele și atunci vom înțelege jocul lui Stalin. Lenin aproape fusese înlăturat din viața politică. CC-ul i-a „trasat” sarcina secretarului să organizeze izolarea „conducătorului”, ca acela să nu se consume nervos pentru „lucruri mărunte”. Se îngrijeau de sănătatea lui Lenin. Această hotărâre fusese luată cu mai puțin de o săptămână înainte de celebrul congres. Hotărârea o luaseră trei persoane: Stalin, Kamenev și Buharin. Nu întâmplător fusese luată hotărârea tocmai în acea zi, pentru că se aflase că Lenin a început să dicteze o scrisoare, care astăzi e numită „testament politic”. Este cunoscut sub denumirea „Scrisoare către Congres”. Stalin aflase imediat ce conținea acea scrisoare (datorită lui Dzerjinski, la dispoziția lui Lenin erau toate serviciile, paza și un corp întreg de secretare).

Și atunci se ia hotărârea:

„1. Vladimir Ilici are voie să dicteze zilnic 5-10 minute, însă acest lucru nu trebuie să aibă caracterul unei corespondențe, iar la aceste notițe Vladimir Ilici nu trebuie să aștepte răspuns.

2. Nici prietenii, nici cei ai casei nu trebuie să-i comunice lui Vladimir Ilici nimic din viața politică, pentru ca astfel să nu fie supus gândurilor și emoțiilor.” [62].

Acum Stalin are nevoie ca structura viitoarei Uniuni Sovietice – politică, socială, culturală, economică – să fie cât mai apropiată de ideile lui despre „autonomizare”: centralizarea maximă a puterii la Moscova. Dar o eșuare inteligentă. Atragem atenția asupra unei situații. Proiectul convenției despre crearea URSS fusese prezentat în republici și aprobat. Delegații sosesc la Moscova și, cu câteva ore înainte de începerea congresului, ei sunt convocați în conferință și la textul deja aprobat se aduc unele „corectări” și „completări”.

Să întrebăm: De ce? Și pentru ce? Și de ce, mai târziu, Hristian Rakovski a protestat împotriva excesivei centralizări, cuprinsă în convenția din 29 decembrie? Aha, iată de ce. Pentru că, într-o singură zi, delegații, fără acordul guvernelor republicilor lor, au introdus în convenție corectări și le-au și semnat. Aceasta este o flagrantă încălcare a celor mai elementare cerințe ale protocolului. Iar, a doua zi, în ajunul congresului, li s-a cerut: votați, tovarăși delegați! La toate congresele, „tovarășii delegați” au votat întotdeauna în unanimitate tot ce li s-a propus. Așa că problema a fost aproape rezolvată.

Dar acum a ridicat mâna Mihail Frunze. Și prietenul lui Stalin a spus: întrucât ieri convenția a fost puțin „corectată”, ar fi normal să fie considerată doar ca „bază de discuții”, adică, după

cum se zice azi, „la prima lectură”. Mai departe, în republici să se ia cunoștință de document, să-l aprobe, iar apoi, la Al Doilea Congres Unional, o să-l aprobăm „integral”.

Kalinin l-a privit intrigat pe Stalin. Stalin i-a făcut un semn abia perceptibil. Kalinin a înțeles sala, dacă sunt observații la propunerea tovarășului Frunze. Nu erau observații, după cum a răsunat o voce tânără a cuiva.

Așa s-a și hotărât.

Stalin și-a atins scopul. Pentru înghițirea practică a „republicilor-surori”, el a oprit formularea juridică a creării URSS. Iar în perioada următoare, chestiunea a căzut. Problema votării convenției despre crearea URSS n-a mai fost dezbătută niciodată. Deci convenția nu a fost adoptată conform procedurii obligatorii.

Subliniez această idee cu litere cursive: *convenția despre crearea URSS n-a fost aprobată niciodată conform normelor juridice*. Formal, URSS n-a existat niciodată.

Dar nici asta nu e totul. Convențiile internaționale (iar această convenție, chipurile, fusese semnată de state independente) sunt ratificate obligatoriu de ambele părți. Este o practică veche. Aici logica e de fier: nu faptul că delegația dumneavoastră, ca partener, a semnat totul nu sub presiune sau chiar sub amenințarea cu pistolul. De aceea, după întoarcere, acest document este semnat în capitala dumneavoastră și abia după aceea el devine valid. Pot exista nuanțe, însă peste tot se procedează la fel. Nu-i așa? Înțelegerile dintre Rusia Kieveană și Bizanț se semnau întotdeauna astfel: împăratul Bizanțului semna la Constantinopol exemplarul său și-l trimitea în Rusia Kieveană, iar cneazul Rusiei Kieveane semna la Kiev exemplarul său și-l trimitea la Imperiul Roman de Răsărit. Puteau exista nuanțe; de exemplu, înțelegerile dintre Rusia și Franța fuseseră semnate de Alexandru I și Napoleon nu la Paris și nici la Petersburg, ci în mijlocul râului Neman, la o distanță egală între cele două maluri și pentru aceasta s-a pus un gard. În general, sensul e clar, nu-i așa, iubii cititori?

Și atunci iată: acea convenție n-a fost ratificată niciodată de către Republica Socialistă Sovietică Ucraineană.

Despre acest fapt, cunoscutul istoric ucrainean Iaroslav Dașkevyci s-a exprimat astfel:

„Această declarație n-a fost aprobată niciodată. Nicio sesiune a Comitetului Executiv Central al URSS n-a pus în discuție răspunsurile Comitetelor Executive ale republicilor sovietice, care n-au prelucrat textele definitive ale Declarației și Convenției Unionale, fără de care nicio înțelegere internațională, pur și simplu, nu poate exista ca act juridic (după cum se știe, convențiile internaționale nu se adoptă prin vot). [61].

Aud că sunt contrazis: A doua sesiune a Comitetului Executiv Central, în prima convocare din 6 iulie 1923, și-a început lucrările, iar al 2-lea Congres al Consiliilor URSS din 31 ianuarie 1924 a aprobat definitiv Constituția URSS – asta a și fost formalitatea juridică privind crearea URSS. Dar nu! În primul rând, Constituția nu este o convenție despre crearea statului unional, ea este absolut alt document. Faptul nașterii unui copil este atestat de certificatul de naștere, și nu de o adeverință de lehuzie. Iar, în al doilea rând, Comitetul Central Executiv al URSS nu putea adopta Constituția URSS, căci, pentru adoptarea ei, ar trebui să existe

URSS; așa că, în consecință, nici Comitetul Executiv Central, juridic, nu exista. Un funcționar nu poate emite ordin de angajare a lui în muncă.

Așa că Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste n-a existat niciodată și toate înțelegerile internaționale semnate în numele ei, după cea mai simplă socoteală, trebuie considerate ca fiind lovite de nulitate. Nule sunt, de asemenea, calitatea de membru al ONU, apoi, tot așa și Federația Rusă în calitatea ei de moștenitoare a URSS. Din păcate, „marea politică” face imposibil acest lucru. Statului care ocupă locul doi în lume ca potențial nuclear și deține 60.000 de tancuri nu i se poate spune că nu există.

...Iar după aceasta, Frunze nu va mai trăi mult. Stalin îl va mai folosi o dată în lupta sa cu Troțki, după care îl va trimite pe lumea cealaltă. Mihail Vasilievici Frunze știa prea multe. Exact ca în Ecleziastul: de multe cunoștințe, multă tristețe¹...

¹ Citare aproximativă, deși apropiată ca sens. În Ecleziastul (1,18) se spune: „Că unde este multă înțelepciune este și multă amărăciune...” Locul citatului n-ar fi chiar aici, căci M.V.Frunze numai de înțelepciune n-a dat dovadă... (C. Ir.)

Capitolul X

„Moaște și mir” Istoria morții lui Lenin

Carevasăzică, la mijlocul lui decembrie 1922, Ulianov-Lenin a avut al doilea atac vascular cerebral. Conducătorul nebun se mai agăța încă de viață, însă în zadar. Toți au înțeles despre ce-i vorba, sau cel puțin cei care erau sus și cunoșteau concluziile medicilor. În interiorul bido-nului de tablă, șobolanii s-au și aruncat unul asupra altuia. Trebuia să rămână unul singur – cel mai sprinten, cel mai mare intrigant, cel mai viclean, cel mai crud, cel mai iute. Dominantul.

Dovada faptului că de Ilici s-au lepădat toți și nu-i mai acordau atenție invalidului pe jumătate mort este atitudinea lui Stalin față de el și de soția lui. Chiar și acest vântură-lume, care cu doar câteva luni în urmă făcea pe „leninistul convins”, s-a schimbat brusc. „Cenușiul pisoii”, pe care Lenin l-a strâns la pieptul său, și-a arătat pe dată colții. S-a dovedit că pisoii nu-i pisoii, ci un motan fioros.

Totul începuse încă în vară. „Apărătorii” lui Lenin s-au transformat pe dată în temnicerii lui – prin grija prietenului lui Stalin, F. E. Dzerjinski, președintele Comisiei Extraordinare de Luptă Împotriva Contrarevoluției și Sabotajului. Lenin și soția lui s-au trezit nu izolați, ci pur și simplu în pușcărie și, ca să aibă contact cu lumea din afară, se foloseau de metode conspirative. Unul dintre „tovarășii de luptă”, L.P. Serebrenikov, un apropiat al lui Troțki, scria într-o scrisoare din 10 iunie 1922:

„Starea lui Ilici este atât de rea, că nici noi nu aveam voie să intrăm la el. Dzerjinski și Smidovici (Piotr Ghermoghenovici Smidovici, un nobil, studii juridice superioare, membru al prezidiului Consiliului Comisarilor Poporului din Rusia; la 30 decembrie 1922, el deschisese lucrările Primului Congres al Consiliilor Unionale – P.P.) îl păzesc de străini ca doi buldogi și nu lasă pe nimeni să intre la el, nici măcar în anticameră (...) Deocamdată, nimeni nu poate vorbi deschis, în afară de Dzerjinski.” [63].

De fapt, conspirația n-avea nicio șansă. Toate scrisorile ajungeau pe masa lui Dzerjinski, iar de acolo – la Stalin. De câteva ori Krupskaja a reușit să scape și să ajungă din Gorok la Moscova și să predea notițele celor credincioși, câți au mai rămas, dar treptat aceste posibilități au dispărut. S-a ajuns să li se interzică stenografistelor să ajungă nemijlocit la Lenin. Pretextul era grija ca ele să nu vadă schimbările în înfățișarea lui (paralizarea părții drepte a corpului, strâmbarea feței) și să divulge nedorita informație. În realitate – ca prin

Garda de corp a lui Lenin, prin eforturile lui F. Dzerjinski, s-a transformat instantaneu în strață. Membrii pazei personale a lui Lenin la Gorki, 1923.

ele „conducătorul proletariatului mondial” să nu transmită CC-ului și Biroului Politic scrisori nedorite și ca el să nu observe că stenografele se schimbă; nici măcar femeile de încredere din CK nu erau lăsate să stea prea mult în acest serviciu, ca nu cumva bolnavul să stabilească înțelegeri cu ele.

În peretele de lângă patul lui Lenin au făcut o gaură mică, prin care, din încăperea alăturată, au tras șnurul microfonului pentru ca el să dicteze stenografelor al său „Testament politic”. Zilnic, aceasta dura între 5 și 20 de minute. Dar cineva va spune că 20 de minute înseamnă încălcarea ordinului. Așa e. Dar reducerea la 10 minute, în acest caz era prea puțin – și lui Stalin, și altor tovarăși acest „testament” le era absolut necesar: fiecare își făcea socoteala că-l poate folosi ca armă împotriva adversarilor, de aceea ei se grăbeau foarte tare – dar dacă Ilici dă ortul popii și nu apucă să termine de dictat? Iar dacă Vladimir Ilici se hotăra pe neașteptate să se abată de la temă, stenografele dădeau de știre și imediat năvăleau în dormitor medicii care-l tratau și porunceau întreruperea dictării: „Ilici a obosit!”.

Iar ca Lenin să nu afle ce se întâmplă în țară, ziarul „Pravda” era tipărit într-un singur exemplar, special pentru el. De asta se ocupa redactorul-șef, tovarășul Buharin.

Așadar, despre Stalin. Când Nadia Krupskaja a încercat, în ciuda izolării, să-i dea lui Troțki câteva însemnări ale soțului ei despre comerțul exterior, Stalin i-a telefonat, a țipat la ea, a înjurat-o, a făcut-o „curvă” și „degenerată”. Este interesantă reacția Nadiei Konstantinovna: ea nu numai că a izbucnit în hohote de plâns, dar au apucat-o istericalele, s-a trântit pe jos, s-a rostogolit pe dușumea, dând din picioare. Da, dragi prieteni, Nadia Konstantinovna era o prietenă demnă de un geniu – bolnavă psihic ca și el și isterică.

Această întâmplare a fost doar o parte a marelui război, pe care-l duceau între ei Lenin, Stalin, Troțki și Kamenev. Iar Stalin manevra abil printre ei. Chiar primind o scrisoare de la Krupskaia, în care se plângea de Koba, Kamenev și Troțki au ignorat această scrisoare. Cel din urmă s-a exprimat fără echivoc:

„Eu militez pentru menținerea «statu-quo-ului», – i-a spus el lui Kamenev. – Dacă până la congres Lenin se va pune pe picioare, ceea ce e puțin probabil, noi vom discuta această chestiune din nou. Eu sunt împotriva lichidării lui Stalin, dar sunt de acord cu Lenin, în fond...” [64].

Troțki încă tot nu-l considera pe Stalin un adversar demn de el. Lui i se păreau mult mai periculoși pentru el Kamenev și Zinoviev, iar războiul dintre Lenin și Stalin îi făcea mai slabi pe amândoi. Dacă l-ar lichida pe Stalin, asupra cui s-ar năpusti bolnavul – maniac, dar care se mai bucură de autoritate? Asta-i problema.

De aceea, pe Krupskaia au convins-o să accepte scuzele lui Iosif Visarionovici, neînțelegând până la urmă ce a însemnat demersul lui.

Din decembrie până la începutul lui martie, Lenin mai dictase, în afară de „Scrisoare către congres”, încă vreo câteva articole, care au fost aprobate de CC – nu conțineau nimic din ceea ce ar fi putut influența lupta pentru putere. Chiar și scrisoarea a fost ascunsă pentru un timp.

De ce era ea atât de importantă? Problema e că „testamentul” nu era altceva, decât o umplere cu noroi a celor mai apropiați „tovarăși de luptă”. Înainte de a trece în lumea umbrelor, Ilici avea plăcerea să-i ungă cu rahat pe toți cei din jur, numai el să rămână curat. Acel „document genial”, la care până azi se închină comuniștii, inclusiv „troțkiștii”, nu e altceva, decât un pamflet.

El fusese publicat pentru prima oară abia după al XX-lea congres al PCUS¹ în revista „Kommunist”, când haita de canibali, în frunte cu Hrușciov, au aruncat toate crimele lor în spinarea lui Stalin. De atunci, ei nu încetează să le povestească pionierilor și pensionarilor cu câtă „genialitate a atras atenția” Lenin partidului în privința pericolului uzurpării puterii de către Stalin. Aceste fraze le știau pe de rost toți profesorii care predau istoria în școli:

„Devenit secretar general, tov. Stalin a concentrat în mâinile sale o putere nemăsurată, și eu nu sunt convins că el va fi capabil mereu să folosească destul de prudent această putere...”

Stalin este excesiv de brutal, și acest neajuns, perfect suportabil între noi, comuniștii, devine insuportabil în funcția de secretar general. De aceea, eu le propun tovarășilor să se gândească la un mod de înlăturare a lui Stalin din această funcție și, în locul lui, să desemneze altă persoană, care să se deosebească întru totul de tov. Stalin și mai ales să aibă ceva în plus, și anume, mai multă răbdare, mai multă loialitate, mai multă politețe și mai multă atenție față de tovarăși...” [65].

În realitate, acesta este un imens compliment făcut lui Stalin și, de fapt, o indicație directă în privința celui care-l va succeda pe „veșnicul viu” după moartea lui. Să mă explic. Elita din fruntea partidului cunoștea foarte bine ceea ce se întâmplase între Krupskaia și Stalin și

¹ Care a avut loc în 1956 la Moscova. (C. Ir.)

era conștientă că cuvintele lui Lenin despre brutalitatea aceleia este doar efectul ofensei personale, nu mai mult. Cât privește acuzația de grosolănie nemăsurată rostită de Lenin arăta destul de comic, de vreme ce el însuși „complimenta” pe „tovarășii de luptă, inclusiv pe propriul frate, cu epitete precum „curvă”, „idiot”, „tâmpit”, „stârpitură mintală”, „grămadă de gunoi”, „groapă de lături”. Ce mai rămâne dintre acuzații aduse lui Stalin, în afară de grosolănie? Absolut nimic.

Însă la lecțiile de la școală, în conferințele de la cluburile uzinelor și la seminariile tinerilor agitatori-propagandiști nu se insista asupra caracteristicii celorlalți „tovarăși de luptă”. După ce i-a măgulit puțin pe fiecare, Ilici a vărsat în capul lui un întrerg hârdău cu dejecții umane: Troțki este cel mai priceput, însă este prea încrezător și birocrat; Buharin este „favoritul partidului” și un excelent teoretician, dar nu este „marxist în întregime” și este incult în domeniul dialecticii; Piatacov este un om cu mare voință și pricepere, dar este un atât de mare birocrat, încât nu te poți baza pe el în chestiuni politice serioase. A amintit Ilici și de „episodul din octombrie” al lui Zinoviev (iar prin asociere și de tovarășul Kamenev) – când ambii s-au manifestat în presă împotriva loviturii de stat planificate.

Iar dacă bătăliile lui Stalin sunt suportabile între membrii de partid (funcția lui fiind una de partid, și nu una publică) și pe deasupra, el este un bun profesionist, atunci de ce să fie mutat nu știu unde? Și până la urmă, n-a fost transferat.

Și iată că a sosit rezolvarea: în data de 6 martie 1923, Lenin a suferit al treilea accident vascular cerebral. Nu mai putea vorbi și partea dreaptă a corpului a fost și mai puternic paralizată. Două luni – cele mai importante în lupta pentru putere – el a zăcut ca un buștean, nu putea nici să vorbească, nici să scrie, doar putea clipi din ochi. Abia de la sfârșitul lui iulie, starea lui începuse încet să se îmbunătățească. Conducătorul se plimba prin parc în cărucior, cu ajutorul surorilor de caritate făcea câțiva pași șchiopătați, iar, în octombrie, a început să meargă și singur cu ajutorul bastonului și să rostească cât de cât inteligibil câteva cuvinte dispartate.

Trebuie spus că slăbiciunea trupească era doar o parte a bolii lui generale. După cum știm, „conducătorul proletariatului mondial” a suferit din tinerețe de tulburări psihice. După lovitura din octombrie, el a început să înnebunească rapid și ireversibil. Ei, sigur, un om normal nu poate să scrie așa ceva:

„Este un plan minunat! Terminați-l împreună cu Dzerjinski. Sub aspectul «verzilor» (pe urmă vom da vina pe ei) vom străbate 10-20 de verste și vom spânzura chiaburii, popii și moșierii. Premiul: 100.000 de ruble pentru fiecare spânzurat. [66].

Acest document face parte din arhiva personală a lui L. D. Troțki, pe care acesta o luase cu el în străinătate. El face referire la acele evenimente din 1919, când bolșevicii intenționau să cucerească țările baltice, însă n-au reușit. Fanaticii lui Lenin sunt de acord că documentul există în arhivă. Însă au găsit un argument grozav: Troțki a mințit. Reamintesc totuși că în acel moment, Lev Davidovici era comandantul Armatei Roșii a Rusiei și conducea acțiunile de luptă. Mărturia lui este mărturia unui martor ocular și participant la acțiune. Iar fanaticii lui Lenin ce argumente au? Unul singur: „Voi mințiți”.

*Una dintre ultimele fotografii ale lui Lenin. Vara anului 1923.
Se știe că, dacă Dumnezeu vrea să pedepsească pe cineva, îi ia mințile.*

Dar la ce avea nevoie Lenin de o astfel de „operațiune”? De ce dorea să intre în interiorul Lituaniei pe 19 septembrie, să spânzure de copaci oameni nevinovați și neînarmați și apoi să se întoarcă? Ce rost avea? Niciun rost. Vladimir Ilici pur și simplu avea chef să ucidă. Fără niciun folos concret. Doar din ură.

Există câteva fotografii interesante, care-l arată pe Vladimir Lenin la Gorki în vara anului 1923. Nu trebuie să fii specialist în psihiatrie, ca să vezi în această privire goală și sticloasă a conducătorului o stare de nebunie absolută. Iar noi nu cunoaștem când anume psihicul lui s-a prăbușit definitiv – nu le putem da crezare nici mărturiilor martorilor oculari, pentru că bolșevicii mințeau de înghețau apele. Știm doar că cei de la vârful partidului, începând chiar din anul 1921, ignorau unele „sfaturi” și „indicații” ale conducătorului – formal – al RSFSR, iar mai apoi și al URSS. Știm, de asemenea, că de la începutul anului 1922, Lenin îi întreba pe medici, dacă pe el nu-l amenință demența. Pentru asta, avea, desigur, motive. Dacă el însuși (fiind și până atunci pe jumătate nebun) începuse să observe anumite simptome, putem constata că vârful etapei dezintegrării personalității se situează tocmai în această perioadă. Atacurile vasculare cerebrale care au urmat au desăvârșit procesul.

Pe de altă parte, vreau să previn cititorii că există o imensă cantitate de „documente senzaționale” care zburdă nu numai în presă, ci și în beletristica istorică. Între care și, chipurile, scrisoarea medicului lui Lenin din 16 decembrie 1923, adresată lui Stalin, în care găsim aceste „perle”:

„... de câteva zile, pacientul refuză să se spele pe dinți. El consideră că în praful de curățat dinții se află otravă, care-și va face efectul după ce va bea ceaiul sau cafeaua. Din gura pacientului emană un miros neplăcut, îngrozitor. La întrebarea medicilor despre proveniența acestui miros urât, pacientul răspunde că el înadins nu se spală pe dinți ca să-i dăruie de pe picioare pe contrarevoluționari și pe trădători, atunci când va sufla în fața lor cu această putoare (...).

Pacientul își omoară timpul scriind fără întrerupere, apoi pitește cele scrise în diverse ascunzători. Colaboratorii și personalul medical găsesc acele foi scrise în cele mai nepotrivite locuri. Eu am obosit de-acum să adun aceste hârtii, care conțin nenumărate indicații.” [67].

Acestea sunt găselnițe ale unui anume Gherman Nazarov, care le-a adunat într-o întreagă carte: „Miturile epocii sovietice”, carte plină de tot felul de scorneli, fără nicio legătură între ele. În spinarea lui Lenin, Stalin, Troțki, Dzerjinski sunt puse o grămadă de crime îngrozitoare, ei fiind niște neoameni, pe lângă care Hitler și Pol Pot¹ sunt niște mici copii din corul bisericii. Așa e, dar de ce mai era nevoie să-i mai încarci cu minciuni gogonate? Asta, de fapt, distruge încrederea în alte mărturii absolut autentice.

Din seria de mai sus face parte și falsă scrisoare a lui Lenin către Dzerjinski din 20 decembrie 1921 despre intrigile lui Stalin. Redau un fragment, pentru că din el reies scornelile în legătură cu, chipurile, orientarea sexuală netradițională a „conducătorului proletariatului” și chiar despre legăturile lui intime cu Troțki:

„Măi Feliks, Nadia zice că ea a aflat că Stalin ar fi rostit o frază că, adică, pederăștilor din Kremlin le-a sunat ceasul. Sigur, el se exprimase mult mai grosolan și injurios, însă după cum am tras eu concluzia, asta se referă la mine și la tovarășii mei. (Nota lui Stalin: «Illici s-a stricat de tot.»)” (idem).

În acest șuvoi este necesară prudență maximă, ca să nu te păcălești pe tine însuși, chiar dacă te tentează.

Însă presupunerea că Lenin ar fi fost otrăvit este adevărată. Lucru confirmat de martori, dar și de fapte, între care și rezultatul autopsiei cadavrului lui. Este vorba, înainte de toate, de cantitatea mare de arsenic și mercur în țesuturi, plus neobișnuita deteriorare a vaselor din creier, care nu se datora vârstei, dar putea fi cauzată de otravă. Există mărturia unei anume Elizaveta Lesoto, căreia, în timpul plimbării de la închisoare, i-ar fi povestit Gavriil Volkov, bucătarul personal al lui Lenin, că stăpânul lui fusese otrăvit. Cică atunci când el i-a adus lui Lenin micul dejun, l-a găsit pe acesta în agonie și care i-a dat un bilet, în care era mâzgălit: „Gavrilușko... m-au otrăvit... cheam-o repede pe Nadia... spune-le tuturor, cui poți.”.

Însă, cel mai probabil, asta este o invenție. Gavriil Volkov apare când bucătar, când medic. La plimbările din închisori, bărbații și femeile nu sunt scoși împreună și, cu atât mai mult, nu erau puși în camere comune, iar misteriosul Volkov este amintit ca fiind în aceeași cameră

¹ Pol Pot – lider al khmerilor roșii, prim-ministru al Cambodgiei (1976-1979), principalul vinovat pentru uciderea de către khmerii roșii a peste două milioane de cambodgieni. (C. Ir.).

cu nu mai puțin misterioasa Lesoto. Ei, și desigur, rămâne întrebarea: cum putea Lenin să prevadă că la el va veni tocmai Volkov și în bilet să i se adreseze lui personal. Tot așa cum nu se cunoaște unde se află acel bilet, pe care el trebuia să-l predea Nadiei Krupskaia, iar aceasta – lui Troțki.

Probabil că aceste fantezii au apărut din cauza a două lucruri. În primul rând, este vorba despre urmele de arsenic și mercur, iar, în al doilea, existența notei informative a lui Stalin către CC din martie 1923, prin care el transmite rugămintea lui Lenin de a i se aduce cianhidrat de kaliu, ca să-și pună capăt zilelor, dacă i se va face foarte rău. După spusele lui Stalin, conducătorului nu i s-au adus niciun fel de otrăvuri.

Cum s-au petrecut lucrurile de-adevărat? Boala lui Lenin, care a tot progresat de-a lungul anilor, nu a fost înțeleasă de medici. Până să fie lovit de atacuri vasculare cerebrale, el se adresa psihiatrilor și-i întreba dacă nu cumva este nebun sau îl amenință nebunia. Înseamnă că el simțea ceva. Însă, bineînțeles, pe el îl linișteau, chiar dacă semnele bolii erau evidente: un bolnav psihic în fruntea partidului și a guvernului este o lovitură de imagine îngrozitoare. Așa că e puțin probabil că vreodată vom obține de la medici concluzii reale – ele se purificau și se falsificau.

În acele vremuri, dacă aspectul clinic părea neclar, se presupunea că este sifilis. La începutul secolului XX, sifilisul era extrem de răspândit și foarte divers ca forme de manifestare. Erau afectate organele interne, oasele, vasele, creierul ș.a. Se cunoaște absolut sigur că și Ilici se suspecta pe sine că ar avea această boală, pentru că folosea preparate pe bază de mercur și, important, în 1922 el se trata cu „Salvarsan”, care se folosea exclusiv pentru tratarea sifilisului. Iar acest preparat conține arsenic. Adică pe jumătate nebun sau chiar nebun, „conducătorul proletariatului mondial”, în disperare de a se menține în viață, a recurs la automedicație și, în felul acesta, de fapt, se otrăvea.

În sfârșit, încă ceva. S-a constatat că vasele de sânge din creierul lui Lenin erau înfundate cu var (oxid de calciu). Impresia a fost atât de șocantă, încât atunci, când în timpul autopsiei, medicii au ciocănit cu scalpелul în creier, s-a auzit un sunet ca și când s-ar fi ciocănit într-un carton. Din această cauză, în vremurile URSS, ba chiar a fost lansat un mit mincinos, că o asemenea îmbolnăvire Lenin a suferit din cauza „titanicilor lui eforturi mintale”. Despre viitorul luminos al proletariatului conducătorul gândea în regim de 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână și a pățit necazul. Cam în anii '80, astea i le-a povestit învățătoarea autorului acestei cărți.

Însă tocmai acest fapt dezvăluie secretul nebuniei lui Vladimir Ulianov (Lenin). Cercetări actuale ale neurologilor americani de la Universitatea din California Harry Winters, Leo Lurie și Philip Mackowiak, publicate în cunoscuta revistă de medicină „Human Pathology” ajung la concluzia că Lenin fusese un... mutant.

Cercetătorii au atras atenția că există un caz analog, când vasele sunt înfundate cu var:

„Oamenii de știință au amintit despre aceasta, obținând informația despre faptul că a fost descoperită cauza acestei boli rare, care înfundă vasele numai la picioare și nicăieri în altă parte. S-a dovedit că boala este provocată de mutația genei NTSE.

– Lenin ar fi putut suferi de o astfel de problemă genetică, – consideră Harry Winters. – De la o mutație care a schimbat o altă genă. Ca rezultat, la Lenin au fost afectate doar vasele creierului.

Cercetătorii consideră că mutația la conducătorul revoluției proletare a fost una ereditară. Provenea de la tatăl care și el a murit foarte tânăr – la 54 de ani. Care anume genă a cunoscut mutația deocamdată nu s-a putut stabili.” [68].

Într-adevăr, Illia Ulianov a murit la aceeași vârstă ca și fiul său, cunoscut în toată lumea, și după o simptomatologie asemănătoare. Mai mult decât atât, aproape toți copiii din numeroasa familie Ulianov au fost niște degenerați. Nimeni dintre frații și surorile lui Lenin nu a avut copii (cu excepția lui Dmitrii Ilici, dar nu se știe dacă erau ai lui). Practic, în trăsăturile feței toți aveau semnele degenerescentei. Acum este de înțeles și patologia dezvoltării în copilărie a lui Vladimir, și particularitățile constituției lui trupesti, și brusca îmbătrânire prematură.

Oficial, cauza morții lui Lenin a fost hemoragie cerebrală (accident vascular cerebral), ca urmare a folosirii preparatelor care conțineau arsenic, pe fond de ateroscleroză. Deci, otrăvirea, ca primă cauză. Se prea poate ca el să fi fost otrăvit concomitent din mai multe părți, iar la aceasta sunt complici medicii care i-au fost atașați; aceștia i-au fost atașați de către Stalin. Se știe că Feodor Aleksandrovici Getie, medicul-terapeut al familiei Ulianovilor, l-a „tratat” pe Sverdlov, după care acela a avut o moarte misterioasă; l-a tratat pe Dzerjinski (e adevărat, în acest caz, cauza este alta – ne vom întoarce la ea).

Interesantă este mărturia secretarului lui Stalin, Bajanov:

„În 21 ianuarie 1924, a avut un nou atac vascular cerebral. A fost extraordinar de dureros, dar nu a durat mult. Krupskaja ieșise din cameră pentru o clipă – să dea un telefon. Iar când s-a întors, Lenin era mort. Pe masa de lângă pat erau câteva sticlute – toate goale. La șapte și un sfert, în cabinetul lui Stalin a sunat telefonul. Iagoda i-a adus la cunoștință că a murit Lenin.” [63].

Se consideră că singurul martor nemijlocit al morții lui Lenin a fost Nikolai Buharin. Dar și Henrich Iagoda fusese prezent, cel puțin în interiorul clădirii. În acel moment, el era omul de încredere al lui Dzerjinski, era membru al Colegiului Comisiei Extraordinare de Luptă împotriva Contrarevoluției și Sabotajului și al CPUS (Conducerea Politică Unitară de Stat), adică intra în conducerea superioară a acestei cumplite organizații. Pe baza acelor sticlute goale și a prezenței lui Iagoda (care în curând va primi funcția de vice-președinte al CPUS), istoricul rus Iurii Felștinski a tras concluzia că, în ultimul moment, pe Lenin l-au otrăvit de tot.

Cu toate acestea, autorul acestei cărți este de altă părere. Să torni arsenic în corpul lui Lenin care era în agonie nu avea niciun rost – acest lucru ar fi fost descoperit la autopsie. Dar să golești sticlutele, ca să ascunzi cu ce și în ce cantitate fusese „tratat” primul bolșevic – asta da. De aceea și stătea Iagoda de santinelă lângă bolnav.

În general vorbind, nu există suspiciuni că conducătorul fusese „ajutat” să moară. Nu degeaba materialele legate de boala și moartea lui Lenin fuseseră secretizate până în anul 2024, chipurile, la cererea nepoatei lui, a Olgăi Dmitrievna Ulianova.

Înmormântarea conducătorului bolșevic a fost una pompoasă. Totul fusese pregătit din timp. De la gara Gherasimovska, în apropiere de Gorok, până la gara Pavelețki din Moscova, se deplasa un întreg tren mortuar, tras de speciala „Locomotivă roșie” U127, al cărei „mecanic de onoare” fusese desemnat Lenin cu opt luni înainte de moarte. Încă în toamna anului 1923, la ședința Biroului Politic, compus din Stalin, Troțki, Buharin, Kalinin, Kamenev și Râkov, s-a hotărât ca Lenin să fie transformat în „moaște” și expus în mausoleul special construit pentru pelerinajul maselor.

Ar fi incorect să afirmăm că țara fusese cuprinsă de mare tristețe. Cel puțin pe parcursul ultimilor trei ani, propaganda a dezumflat cultul personalității lui Lenin și cu cât avea el mai puțină putere, cu atât mai zgomotos trâmbețau zierele despre genialitatea lui și despre inteligența cu care conducea țara. NEP-ul care a scos țara din foamete i-a fost atribuit exclusiv lui. De asemenea, pacea de după îndelungatul și sângerosul război. În general, în practica comuniștilor asemenea fățărnicie era folosită cu regularitate: pe cei uciși chiar de „tovarășii” lor îi laudau cu vorbe frumoase, de care nu făceau economie.

La începutul anului 1923, fusese introdus oficial termenul „leninism”, desfășurate ritualuri și jurăminte acestei „învățăturii”. Peste două luni a fost înființat Institutul Leninismului, la care ajungea orice petec de hârtie din scrierile lui. Bineînțeles, acolo se sorta totul și ceea ce nu corespundea figurii „celui mai uman geniu din toate timpurile” ori era ascuns în seifuri blindate, sau, în general, era distrus. Și uite-așa dintr-un maniac bolnav psihic, un călău sângeros, care a comandat personal să fie uciși copii, acum făceau un sfânt. Iar organizarea pelerinajelor în masă la cadavrul lui din mausoleu fusese doar o parte a acestui proces.

Întâmpinarea trenului mortuar în care se afla trupul lui Lenin. Nu există o nenumărată mulțime de moscoviți. Aproximativ trei sute de membri de partid și soldați.

Ce-i drept, în ianuarie 1924, creierii poporului nu fuseseră spălați de tot, de aceea el se împărțise în trei categorii: cei care erau îndurerăți și întristați, cei care se bucurau în secret (pentru că, dacă te bucurai deschis, erai împușcat) și cei care nu dădeau pe Lenin nici două parale. În 5 zile, pe lângă sicriul lui Lenin au trecut aproape 500.000 de persoane, în majoritate, delegații oficiale din partea „colectivelor muncitorești”, care, în principiu, nu este o cifră mare. Numai populația Moscovei, în acea vreme, depășea 1,5 milioane.

În popor circulau zvonuri ciudate. Cică Lenin ar fi vrut să fugă din Kremlin, ca să se căiască în fața poporului, însă santinelele l-au prins lângă Poarta Vosckresenskaia, după care conducătorul comuniștilor a fost izolat la Gorki, unde curând a și murit. Existaseră și alte zvonuri. Dar, lucru important, despre tristețea poporului, mai târziu, propaganda a exagerat foarte mult. Trecuseră doar șase ani de la preluarea puterii de către bolșevici, poporul își amintea foarte bine cum se trăia pe vremea țarului; își aducea aminte și de crimele lui Lenin și ale „tovarășilor” lui. Așa că „jalea generală” (sigur, erau destui și cei care plângeau sincer – numai membri de partid erau în număr de 386.000, în afară de activiști ai comsomolului) a fost nevoie să fie regizată, formându-se delegații „benevole-obligatorii” care să meargă să-și ia rămas-bun.

Troțki n-a venit la înmormântare și explicația lui că Stalin l-a păcălit în privința orei nu poate fi crezută. Se zice că ar fi căzut în depresie. Dacă-i așa, atunci nu din cauza morții „tovarășului lui de luptă”, ci din cauză că nu i s-a îndeplinit dorința de a deveni șef al guvernului în locul lui Lenin.

În același timp, prin țară a început să circule zvonul despre arestarea și fuga lui Troțki; că el ar fi organizat o revoltă, pentru „a-i lua locul lui Lenin”. Că el l-a și ucis pe Lenin. Se înțelege că sursa acestor zvonuri erau „staliniștii” – în bidon începea etapa finală a mâncătoriei pentru putere, despre care va fi vorba mai încolo.

Aici mai trebuie amintit un lucru. Primul mausoleu, cel de lemn, pentru cadavrul lui Lenin a fost construit în patru zile. Autorul proiectului a fost arhitectul academician Aleksei Viktorovici Șciusev. Puțini știu că el nu a luat ca model ziguratul babilonian (piramida în trepte), ci celebrul altar din Pergam, cunoscut ca Altarul Satanei, despre care este vorba în Apocalipsa Apostolului Ioan:

„...știu treburile tale și știu că locuiești acolo, unde este prestolul satanei...”¹ (Apoc. Sf. Ioan Teologul 2,13).

Ezotericii văd în asta fondul satanic al puterii bolșevice și închinarea tainică la diavol. Cu atât mai mult, cu cât între ei erau nu numai ateii înrăiți, dar și evrei. Se cunoaște de asemenea că mulți dintre bolșevicii de vază faceau parte din organizații masonice. Igor Hohlov, colaborator științific al Institutului de Economie Mondială și Relații Internaționale al Academiei de Științe a Rusiei confirmă:

„Avem cunoștință că Iakov Sverdlov era mason; știm de asemenea că Zinoviev și Kamenev, cei mai apropiați susținători ai lui Lenin, cei care în vara lui 1917 l-au ajutat să

¹ Citare oarecum inexactă formal. Iată textul după ediția românească a **Bibliei**, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, 1975: „Știu unde sălășluiești, unde este scaunul satanei...” (C. I.).

fugă și să evite arestarea, erau și ei masoni ai aceleiași loje «Artă și muncă», din care făcea parte și Lenin. Aproape întreaga conducere bolșevică din perioada revoluționară timpurie intra în componența lojelor masonice.” [69].

Despre masoni – e adevărat. Mai pot fi adăugați Troțki, Menjinski, Skvorțov-Stepanov, Moskvîn, Lunacearski, Volodarski, Urâțiki ș.a.

Desigur, identificarea masonilor cu satanismul este în cele mai multe cazuri o invenție (cele mai multe organizații n-au legătură cu asta), însă faptul că mulți bolșevici-masoni erau pasionați de științe oculte este adevărat (Troțki, Sverdlov, Lunacearski și alții). De aceea și mormântul lui Lenin au ales să fie în formă de piramidă. Asupra acestei teme nu ne vom opri, cei interesați pot găsi și singuri materiale lămuritoare. Voi spune doar că expunerea cadavrului lui Lenin și propagarea „leninismului” era convenabilă tuturor, căci în timpul luptei pentru putere nu există ceva mai bun decât să te dai ca unic „credincios leninist” spre deosebire de alții, folosindu-te de mort ca de un cârlig pe funie, cu ajutorul căruia te poți cățăra chiar până în vârf.

În schimb, cu mormântul răposatului n-a avut noroc. În primăvara anului 1924, din mausoleu a început să pută. Să pută – să mă scuzați – a excremente. Oamenii se mirau și-și aruncau priviri întrebătoare. Situația arăta nu doar ciudat, ci, cum se spunea atunci, periculoasă din punct de vedere politic. S-a deschis o anchetă.

S-a constatat că în timpul construcției, din cauza gerului, pământul a fost dislocat cu explozibil și a fost spartă canalizarea. Cât a fost ger, totul era bine, dar după aceea căldura a dezghețat pământul și murdăria a început să iasă la suprafață, inundând mausoleul și pe locatarul lui.

Canalizarea a fost reparată. Însă mausoleul era atât de tare îmbibat cu duhoare, încât a trebuit să fie dărâmat și construit altul, cunoscut în istorie ca al doilea mausoleu al lui Lenin.

Există o legendă, potrivit căreia Tihon, patriarhul Bisericii Ortodoxe Ruse, aflând de această întâmplare, ar fi spus scurt: „Moaște și mir.”.

Capitolul XI

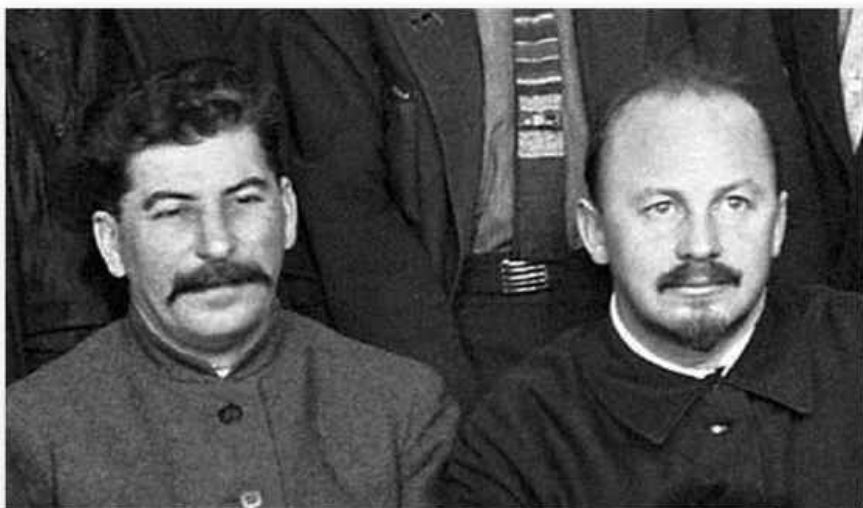
Șobolani în bidon-2 sau Triumful violenței și al ticăloșiei

În momentul morții lui Lenin, situația lui Leiba Davidovici nu era de invidiat. Nu mai avea nicio perspectivă. Alături de el au rămas figuri de importanță secundară: Gheorgii Piatakov, Evghenii Preobrajenski, Nikolai Osinski, Vladimir Smirnov, Nadia Krupskaia, Nikolai Kresinski, Hristian Rakovski, Karl Radek ș.a. Acest grup, numit „Opoziția de stânga”, se formase în toamna anului 1923 cu așa-numita „Declarația 46”, în care se spunea că în partid s-a creat o fracțiune dictatorială care înăbușă părerile altora. Este o piatră aruncată în grădina „staliniștilor” și a Biroului Politic, care a și uzurpat puterea CC-ului și a întregului partid.

În același timp, în jurul lui Stalin s-au adunat un grup puternic, compus din aproape toți membrii Biroului Politic, de care erau nemulțumiți „troțkiștii”: Kamenev, Zinoviev, Buharin, Râkov, Dzerjinski, Ordjonikidze și alții.

Aceștia din urmă aveau în mână lor câteva resurse puternice: ziarul de partid „Pravda” (redactor-șef Buharin), care bloca materialele „opoziției de stânga”; structura cadrelor de partid (Stalin), serviciile speciale (președinte al Comisiei Extraordinare și al Serviciului Politic de Stat – Dzerjinski, Iagoda). În aceste condiții, înfrângerea lui Troțki și ai lui era iminentă.

De fapt, ei au și început să fie bătuți. Încă în vara anului 1923, începuse trecerea acoliților lui pe posturi inferioare. Aceeași cădere de la vârf a pățit și Lev Davidovici în armată. În octombrie din același an, ca urmare a primei crize economice a NEP-ului (așa-numita „foarfecă a prețurilor”, când, la insistențele lui Troțki, li s-a propus țăranilor să cumpere mărfuri industriale la prețuri mărite, iar produsele alimentare erau cumpărate la prețul stabil, adică mizerabil, din care cauză a apărut colapsul comercial), precum și a căderii acțiunilor inspirate de Comintern (acolo șef era „troțkistul” Radek): încercările de lovitură de stat în Germania, Bulgaria, Ungaria, a răscoalei separatiste din Basarabia etc. Troțki a cunoscut o drastică înfrângere la cea de-a XIII-a reunire a plenarei CC și a Comisiei Centrale de Control. Propriu-zis, acea „Declarație 46” a fost un gest de disperare, o încercare de a salva cumva situația, adresându-se, „peste capetele” mai-marilor partidului, maselor largi ale partidului, unde Troțki mai avea încă o autoritate destul de mare.

Stalin și Buharin. Aici ei sunt încă împreună. Mai târziu, din celula de la „Butârka”, stropită cu sângele nevinovaților, „favoritul partidului” îl implora pe Stalin să-i cruțe viața.

Apoi a fost o înfrângere și mai mare la plenara CC din 14-15 ianuarie și la cea de-a XIII-a conferință de partid din 16-18 ianuarie 1924. De fapt, după aceasta, Troțki practic a fugit „la tratament” la Suhumi și asta l-a făcut să „rateze” înmormântarea lui Lenin, faptă care n-a contribuit pozitiv la reputația lui.

Aceasta a dus la două lucruri: conducerea partidului i-a fost încredințată lui Zinoviev, iar Consiliul Comisarilor Poporului, lui Aleksei Râkov, un tip de importanță secundară și nepericulos pentru conducători.

Iar Stalin ataca. Acum lovitura i-a fost dată pilonului celui mai puternic – Troțki: la sfârșitul lui martie 1924, Iosif Visarionovici a format o comisie pentru verificarea stării Armatei Roșii; ea a dezgropat ceea ce trebuia și pe 3 aprilie a raportat că starea armatei este nesatisfăcătoare. În consecință, din funcția de președinte al Consiliului Revoluționar al Armatei a „zburat” Efraim Skleanski, credinciosul aliat al lui Troțki, și în locul lui a fost instalat Mihail Frunze, un individ slab, dar credincios lui Stalin. Din funcția de comandant al garnizoanei Moscovei a fost înlăturat „troțkistul” Nikolai Muralov și a fost instalat Mihail Tuhacevski, un nepriceput, dar care avea coloana foarte mlădioasă.

Lev Davidovici și acoliții lui au făcut o încercare disperată de a trece la contraofensivă – înainte de al XIII-lea congres ei au făcut publică „Scrisoarea către congres” a lui Lenin. Radek a spus cu speranță:

„Acum, ei n-o să mai îndrăznească să ne atace. El avea în vedere două scrisori: una în care Troțki era caracterizat ca fiind «cel mai capabil om din actualul CC», iar cealaltă, în care se cerea îndepărtarea lui Stalin, având în vedere grosolăniile lui, insuficienta loialitate și tendința de a abuza de putere.” [70].

Cu toate acestea, demersul n-a mai ajutat la nimic. Acel „Testament”, pur și simplu, a fost trecut cu vederea. Stalin avea atâta încredere în puterile sale, încât fără nicio teamă și-a dat

demisia din funcția de secretar general al CC al PC(b). A fost o mișcare abruptă. Din afară arăta frumos: Iosif Visarionovici demonstra că nu se agață de funcție și reacționează la critică. Asta a consolidat și mai mult autoritatea lui. Se înțelege că demisia nu a fost acceptată – de asta a avut grijă Grigorii Zinoviev, pentru care Troțki era un concurent periculos, în timp ce Stalin era un aliat.

„ – Ce să zic, eu sunt cam grosolan... Ilici vă propune să găsiți pe altcineva în locul meu, care să se deosebească de mine prin mai multă politețe. Păi, încercați să-l găsiți.

– Nu-i nimic, – a răspuns din sală vocea unuia dintre prietenii de atunci ai lui Stalin. – Grosolănia nu ne sperie, tot partidul nostru este grosolan, este a proletariatului.” [71].

De fapt, Iosif Visarionovici, viclean ca un iezuit, în acea mâncătorie, el stătea încă puțin mai în spate, expunându-l în locul său pe Grigorii Evseevici. Era perioada norocos-luminoasă a lui Zinoviev. Pentru scurtă vreme, de la sfârșitul anului 1923, până spre prima jumătate a anului 1924, el fusese considerat foarte important în partid, respectiv, în țară. Dar asta nu-l neliniștea pe Stalin. El știa foarte bine că molaticul lider nu are suficientă forță pentru a se menține. În schimb, ca paravan era foarte util.

Despre situația deloc simplă a lui Troțki vorbește și faptul că la al XIII-lea congres al PC(b) nu i s-a permis să citească un referat, chiar dacă era pe o chestiune puțin importantă.

Încă o lovitură dată lui Troțki a fost organizarea de către Stalin a „Chemării către partid” a lui Lenin, chipurile, ca un ecou la moartea conducătorului.

„«Recruții» anului 1924, alegând între principalii pretendenți, care s-au luat unul pe altul de beregată în lupta pentru putere (Troțki și Stalin), se alăturau tot mai des de Stalin, întrucât de el, ca șef al aparatului de partid, depindea, la urma urmei, repartizarea funcțiilor, a «rațiilor», a locuințelor și a altor privilegii.” [72].

„Cadrele hotărâsc totul” – erau vorbele îndrăgite de Stalin. În afară de asta, el era mult mai abil decât adversarul său. Brusc, dispăruse brutalitatea lui, care a ofensat atât de mult soții Ulianov. Stalin îi primea cu plăcere pe toți doritorii; pufăind din pipă, asculta atent doleanțele lor, propunerile și sfaturile; ajuta și sărea prietenește în ajutorul fiecăruia. În timp ce Troțki se purta cu îngâmfare și privea de sus. Pentru foarte mulți el „nu e aici”.

În vara anului 1924, Troțki era deja împins în planul doi. Troțki era slab. Troțki era în umbră. Dar Troțki tot nu s-a predat. El s-a pitit ca un șarpe sub buștean, așteptându-și șansa.

Calculul lui Lev Davidovici era, în principiu, corect: în condițiile în care el ar fi fost „neutralizat”, categoric ar fi început lupta între cei care până de curând au activat împreună ca aliați. Și aproape că ghicise. Începuseră fricțiuni între Stalin, pe de o parte, și Zinoviev și Kamenev, pe de alta. Și atunci Troțki a sărit.

În octombrie, el publică articolul „Lecția lui octombrie”, în care se proclamă ca fiind principalul conducător al loviturii de stat, le amintește tuturor că Zinoviev și Kamenev, în general, fuseseră împotriva „revoluției”, iar în acel timp Stalin juca un rol secundar. „Triunviratul” reacționează imediat: obligați de situație, cei trei s-au reunit, pornesc împotriva lui Troțki și-l înving. La Plenara Comitetului Central, Kamenev și Zinoviev propun chiar excluderea lui Troțki din partid! Însă Stalin n-a „marșat”: el a înțeles planul celor doi – să-l

„radă” pe Troțki, ca pe urmă să-l roadă pe el. De aceea a propus ca Troțki să fie doar înlăturat din funcțiile importante și trecut în unele secundare, dar să rămână în CC și în Biroul Politic. El încă îi mai era necesar lui Stalin ca bătă împotriva partenerilor din „triumvirat”. Troțki mai avea încă mulți adepți.

Lev Davidovici pierde funcțiile de comisar al poporului pe probleme ale armatei și marinei și cea de președinte al Consiliului Militar Revoluționar. Aceste funcții vor fi ocupate de protejatul lui Stalin, Mihail Frunze, iar ca adjunct – prietenul apropiat, Klement Voroșilov, ca „observator” pentru Frunze. Lui Troțki i se dau posturi „cheie” precum cel de președinte al Comitetului Electrotehnic și președinte al Comitetului Principal pentru Concesiuni.

După cum își amintea Lev Davidovici, înlăturarea lui el a considerat-o chiar ca o ușurare, pentru că asta – considera el – îl apăra de învinuiri în pregătirea loviturii militare. Nici nu știu ce e aici mai mult – naivitate sau prostie. Oare chiar să nu fi priceput el că acesta este sfârșitul categoric?

Din anul 1925, Troțki aproape că ieșise din politică, și Stalin s-a aruncat asupra altora, asupra lui Kamenev și Zinoviev, cu care – pentru a se opune „gruzinului de fier” – s-au asociat Krupskaja și Grigori Iakovici Sokolnikov (Hirș Iakovici Briliant), unul dintre puținii bolșevici cu studii, care absolvise Facultatea de Economie la Sorbona și cunoștea șase limbi. Ca mulți dintre „camarazi”, fusese însurat de trei ori (însă, oficial, doar o dată) și un număr necunoscut de legături întâmplătoare sau scurte.

În 1926, toți aceștia s-au unit și au format „Opoziția unită”, însă era târziu. După cum notează Bajanov, secretarul lui Stalin, acesta terminase instalarea cadrelor sale. Și pe deasupra, și-a găsit noi aliați – Buharin, Râkov și Tomski. Căzuse și „citadela troțkismului”, Leningradul, pentru că, asociindu-se cu Troțki, tovarășul Zinoviev a pierdut repede funcția de președinte al Consiliului Leningradului și pe cea de președinte al Comitetului Executiv al Internaționalei. Se poate spune că în 1927, Stalin își instalase deja puterea personală. „Aliații” se mai puteau zbate ca un șobolan pe jumătate mort în colții unui șoricar, însă soarta lor era pecetluită, deși unii – precum Buharin, bunăoară – încă nu înțeleseseră asta.

Mai departe, în principiu, se cunoaște totul: după o luptă scurtă, cu ajutorul altor tovarăși, Stalin îl va „termina” pe fostul „conducător nr. 2 al bolșevicilor”, o să-l exileze la început tocmai la Alma-Ata, iar mai apoi o să-l expulzeze din țară.

Cercetătorii nu înțeleg nici până azi de ce a procedat Stalin așa și i-a mai și permis fostului „aliat” să-și ia cu el și arhiva? De ce nu i-a trimis un camion, cum i se trimisese lui Kamo, de ce nu i s-a dat să mănânce dintr-un „tortuleț”, cum i-au dat lui Sverdlov? La urma urmei, se putea găsi un maniac cu pistolul. De ce Stalin, după ce l-a obligat să dea conturile din străinătate, pregătite „pentru zile negre”, a lăsat să plece din țară un adversar atât de periculos, care avea adepți în toată lumea?

Fapt e că existența lui Troțki viu și nevătămat în afara granițelor URSS aducea mult mai mult avantaj, decât dezavantaj. Stalin mai avea destui adversari, între care și mari figuri, cum erau Buharin, Zinoviev și alții. Iar Troțki era acea sperietoare cu care ei puteau fi amenințați; acea „locomotivă”, care-i va trage pe targă și în poligonul de execuție „Komunarka” de la

kilometrul 24 al șoselei Kaluga. Se puteau inventa tot felul de „organizații de dreapta, de stânga, troțkiste”, în care să fie trecuți toți dușmanii reali sau imaginari și în acest fel să fie motivate represaliile împotriva a sute de mii și milioane de oameni.

Se va spune: conflictul Stalin-Troțki a izbucnit din cauza felului diferit de a vedea strategia viitorului. Lev Davidovici era autorul teoriei „revoluției permanente”, pe care Iosif Visarionovici o considera dăunătoare și inacceptabilă și își promova propria teorie: construirea socialismului, așteptând ca, potrivit teoriei lui Marx, socialismul să se instaureze în țări capitaliste dezvoltate (mai ales în Germania), care s-o ajute să se dezvolte pe înapoiața social-economic URSS. Totuși, până una-alta, toate revoluțiile au eșuat și de aceea nu merită să te amesteci în acțiunile din afara granițelor și trebuie așteptat până ce țările se vor „maturiza” pentru acceptarea socialismului.

Aici sunt două greșeli. Mai întâi, nu Troțki era autorul teoriei „revoluției permanente”, adică al procesului permanent de „export” al revoluției chiar și în cele mai înapoiate țări, ci Marx și Engels. Dar acestea sunt lucruri mărunte. În al doilea rând, Stalin niciodată n-a considerat că strategia „construirii socialismului într-o singură țară” trebuie neapărat realizată. O să mă explic imediat.

În afară de expunerea în vorbe a teroriei, care contesta părerile lui Troțki (de fapt, și Lenin fusese adeptul „revoluției permanente”), în realitate, Stalin tocmai că se ocupa de acea „revoluție permanentă”, finanțând masiv Cominternul, partidele comuniste din străinătate și susținând mișcările socialiste și de eliberare națională. De exemplu, în Mongolia și în China.

Așa că, din acest punct de vedere, pe Stalin îl putem considera „troțkist”, fără a greși.

Adepții lui Troțki militau pentru o cât mai grabnică industrializare, în special și prin „retragerea de fonduri” (citește jafuri) din agricultură, stabilirea unui control drastic al economiei, adică prin sistarea NEP-ului. Dar stați așa, acest lucru l-a și făcut Stalin mai târziu! El a distrus NEP-ul și a înființat colhozurile, în care oamenii munceau din greu pe degeaba!

Așa că și în acest caz îl putem trece pe Stalin la „troțkiști”.

Vorbăria despre „construirea socialismului într-o singură țară”, în adevărata și secreta istorie a URSS, nu era altceva, decât o manevră de trăgănată amânare. Stalin le arăta nemților, englezilor, francezilor, polonezilor și altora, precum suedezii, că Lenin, care propaga Revoluția Universală și turna gaz pe focul mișcărilor comuniste din Germania, Ungaria, România, zace acum în mausoleu. Troțki este expulzat din țară, iar adepții lui sunt legați în mănunchiuri ca ridichile de lună. Hai să fim prieteni, domnilor capitaliști! La voi, după Primul Război Mondial, este criză? Noi o să vă dăm pâine ieftină. O să vă dăm materie primă ieftină. Iar noi vom comanda la voi tractoare, strunguri și uzine întregi. Veți putea câștiga din dotarea noastră cu tehnologie, pentru care vom plăti cu aur, diamante și cu tablouri ale vechilor maeștri.

Până la începutul anului 1924, Rusia Sovietică, mai apoi URSS, a fost recunoscută doar de 9 țări, în majoritate vecine – Afganistan, Polonia, Iran, Mongolia etc. (Germania este mai curând o excepție, dar noi am vorbit deja că Moscova și Berlin s-au „împrietenit” împotriva Antantei), iar din 1924, a început o întreagă paradă a recunoașterii de către țări cu adevărat

importante: pe 2 februarie 1924 – Marea Britanie; pe 8 februarie 1924 – Italia; pe 30 octombrie 1924 – Franța; pe 20 ianuarie 1925 – Japonia. Cu SUA a durat ceva mai mult, dar și acestea au stabilit relații diplomatice depline pe 25 noiembrie 1933. Se consideră că America fusese constrânsă la aceasta de marea criză economică. Însă strânsele legături economice fuseseră stabilite mult mai devreme, la mijlocul anilor '20.

Așa că declarația „noi nu vă mai atacăm” fusese un calcul fin. Fusese o perdea de fum, o înșelare, o mică întârziere. Așa întârzie hoțul înainte de „a trece la treabă” ca să mai bage în buzunar un cuțit, iar la brâu un toporaș. Asta nu pricepea Troțki. Iar când, pe neașteptate, URSS făcuse un salt în Polonia, Finlanda, România, Letonia, Lituania, Estonia, și vestea ajunsese la Lev Davidovici, el a început să țipe că Stalin i-a păcălit pe toți – el a fost imediat mângâiat cu târnăcopul peste scăfârlie. Alături, vă rog, iubiții mei cititori, data invaziei Armatei Roșii în Țările Baltice și data uciderii lui Troțki. El și-a îndeplinit misiunea și devenise inutil.

De fapt, această interpretare nu-mi aparține. Asta o spusese celebrul sciitor și istoric al celui de-Al Doilea Război Mondial, Viktor Suvorov:

„Stalin construia incredibil de mari uzine de tancuri, de avioane, de piese de artilerie, uzine de muniție. Toate acestea se realizau cu firme din occident. Iar, în acest timp, Troțki adormea conștiința, spunând: «De Stalin nu trebuie să te temi, el este o figură cenușie, nici nu-i comunist.» Și altele. Iar occidentul îl credea pe Troțki, pentru că ținea minte rolul pe care-l avusese Troțki în lovitura din octombrie. Și dacă Troțki era detonatorul revoluției mondiale, dar era un detonator inofensiv, iar Stalin, dacă e să-l credem pe Troțki, nu era detonator, așa că nu trebuie să te temi de Stalin.” [73].

Eu m-aș contrazice cu domnul Suvorov în legătură cu data când a dat Stalin comanda ca Troțki să fie lichidat fizic. După părerea mea, toate acestea nu-s în anul 1938, ci puțin mai târziu, însă sensul a fost redat corect: Troțki, de fapt, susținea anunțul lui Stalin despre „exportul revoluției”, atunci când Iosif Visarionovici își făcea rezerve de cuțite și topoare.

Deci nu în concepții consta diferența dintre acești oameni – ei amândoi erau marxiști-leniniști fideli. Iar Troțki chiar așa se prezenta – termenul „troțkist” fusese inventat de Stalin. Ambii fuseseră niște canibali mizerabili, murdari de sânge din cap până-n picioare. Problema era puterea. Trebuia să rămână doar un șobolan.

Odată cu debarcarea de la putere a principalului concurent, Stalin a început să-i „curețe” pe cei care „știau prea multe” și care nu mai erau de folos. Tuturor le este cunoscută soarta lui Mihail Frunze, pe care „prietenul” Iosif l-a urcat aproape cu forța pe masa de operație. Ca rezultat – moartea la 31 octombrie 1925, iar oficial: stop cardiac. În locul lui, în fruntea armatei a ajuns un amic al lui Stalin – prost, devotat și absolut nepericulos: Klement Efremovici Vorosilov (numele adevărat: Vorosylo), provenit dintr-o familie de țărani ucraineni, studii – școala primară de zemstvă.

Dacă Frunze aparținea de categoria „Eu știu mult prea multe.”, pe Efraim Skleanski Stalin pur și simplu îl ura. În vara anului 1925, la insistențele lui Iosif Visarionovici, Skleanski a fost numit director al „Amtorg” – reprezentanța comercială sovietică la New York (SUA) (și în

același timp, ceva de genul consulatului, a bazei internaționale și a reședinței serviciului de informații). Acolo, peste câteva zile și absolut întâmplător s-a înecat în timp ce se afla cu barca pe lacul Longlake.

Iată-l pe Dimitrii Ivanovici Kurski. Pe un astfel de om niciun cetățean sovietic nu și-l aduce aminte. În decembrie 1932, el se înțepase în deget. Chirurgii au luptat din răputeri, i-au tăiat degetul, apoi și palma. După aceea și altceva. Însă nu s-a putut face nimic. Până la urmă, degetul l-a omorât pe Kurski. Oficial, cauza morții – infecția sângelui. De fapt, peste exact doi ani, după o operație banală, și tot de infecție a sângelui, va muri și fostul conducător al Republicii Populare Ucrainene, Myhailo Hrușevski.

În necrologul publicat în revista „Curierul justiției sovietice” despre starea bolii s-a scris în așa fel, încât scriitorul și filosoful rus Dmitrii Galkovski, impresionat, a exclamat: „Acest nemernic recunoaște deschis!”, că adică Kurski fusese ucis. Și scriitorul continuă:

„Am trecut la pagina următoare. Acolo era vorba de-a dreptul de bătaie de joc:

«Însă bolșevicii nu trebuie să se întristeze și nici să se preocupe de acuzații inutile. Când pleacă din rândurile noastre un tovarăș, noi îl pomenim cu vorbă bună, ne aducem aminte de realizările lui, de clipele petrecute împreună, de succesele și victoriile dobândite, de înfrângerile pe care le-am trăit... și trecem la următoarele acțiuni. Căci nu aveam destul timp nici măcar pentru scumpe amintiri.» [74].

Bineînțeles că despre anumite lucruri nu este recomandabil nici să ne aducem aminte și nici să gândim prea mult asupra lor. De frica infectării sângelui. Nu și-au adus aminte nici de tovarășul Kurski. Cineva ar putea chiar mormăi: un mărunț drac de comunist – păi ce, s-a coborât Stalin într-atât, încât să-l ucidă și încă pe calea unei operații speciale? Asta dacă nu se știe cine fusese cu adevărat Dmitrii Ivanovici.

Iar el fusese, dacă nu unul dintre dracii principali, în orice caz, unul foarte aproape de ei. Kurski, împreună cu Stalin și Dzerjinski, a creat serviciul secret. Kurski fusese primul procuror sovietic, iar între anii 1918 și 1928, comisar al poporului pentru justiție al RSFSR. Ei, și în plus – președinte al ȚRK (Comisia Centrală de Revizie al PC(b)) din 1924 până în 1927. Iar ȚRK nu este altceva decât principalul organ de control al partidului. Cu alte cuvinte, tovarășul Kurski fusese una dintre figurile-cheie din acea vreme, când Stalin, Buharin și compania distrugeau „Opoziția unită” în frunte cu Troțki.

Și iată că Stalin a obținut victoria de etapă a războiului; tovarășul Kurski este eliberat din funcția de al treilea om în ierarhia oficială a partidului, totodată se ia de pe umerii lui povara grea de comisar al poporului și este trimis pentru patru ani ambasador în Italia. Nu este un fapt întâmplător. Este metoda favorită a lui Iosif Visarionovici – să smulgă victima pentru un timp din mediul ei obișnuit și s-o expedieze în afară, pentru a-i rupe vechile legături. Iar cât timp „clientul” se răsfăță sub soarele strălucitor al Italiei, în țară se desfășoară grabnica înlocuirea a oamenilor lui. Apoi ambasadorul este rechemat, chipurile, pentru a sărbători Anul Nou acasă – vezi cât de grijulii suntem? În timpul sărbătorii, se întâmplă necazul cu degetul și: „moartea l-a smuls pe acest tovarăș din rândurile noastre” – frază standart din necroloagele sovietice.

Iosif Stalin și Andrei Jdanov, întristați lângă sicriul lui Kirov. Ambii știu în detaliu cum murise acela. Însă moartea rușinoasă a „tovarășului” o vor folosi împotriva oponenților lor.

De fapt, în acel moment, nici Dzerjinski nu mai era între cei vii. Și moartea lui a survenit în împrejurări foarte ciudate. Oficial, el a murit de atac de cord pe data de 20 iunie 1926, după cuvântarea furibundă împotriva lui Piatakov și a lui Kamenev la Plenara CC al PC(b), căci, cică, „nu s-a auzit”.

În continuare, s-a întâmplat astfel. Feliks Edmundovici făcuse o criză de nervi, cum i se întâmpla lui mai mereu. La narcomani, asemenea crize și atacuri de cord sunt fenomene curente. Pe el l-au găsit leșinat într-o cameră. Dar medicii lui Dzerjinski l-au resuscitat și, după ce starea lui s-a îmbunătățit, l-au trimis singur acasă. Însă acasă starea lui s-a înrăutățit din nou și principalul cekist și-a dat duhul.

Se știe că intoxicația cu cocaină (în popor se zice supradoză) duce la atacuri de cord, după cum au observat medicii. Cu câteva săptămâni înainte de această întâmplare, în recomandări se preciza:

„Dacă pacientul nu va avea grijă de el însuși, atunci atacurile (de inimă) se vor repeta...” [254].

Se înțelege că, într-un document oficial, medicii nu puteau scrie direct despre cine este vorba. Dar imaginea este clară. Dzerjinski și așa nu avea o sănătate de fier, dar după ce s-a drogat timp îndelungat, a ajuns o ruină. Și era destul ca în loc de amestec (cocaină pură 100% nu se folosește aproape niciodată, ci în amestec cu „balast” de până la 20-60%) cineva să-i fi strecurat cocaină pură și a ajuns la supradoză. În primul moment, cu ajutorul medicilor, organismul și-a revenit, dar acasă tovarășul Dzerjinski a mai luat o doză, iar efectul acesteia s-a suprapus peste primul și rezultatul a fost un infarct miocardic acut.

Eu nu pot dovedi această versiune. Este puțin probabil ca acest lucru să fie astăzi posibil – doar dacă ar apărea niște documente necunoscute până acum, și-apoi omul care știa nu multe, ci extraordinar de multe a părăsit această lume de prea multă vreme.

De altfel, tot atunci tovarășul Stalin a scăpat și de tovarășul Narimanov. Vi-l amintiți, nu-i așa? Este vorba despre Nariman Narimanov, unul dintre vice-președinții organului executiv suprem al URSS, care fusese ales la insistențele lui Lenin. Ei, acest Narimanov a murit pe data de 19 martie, după ce îl vizitase Sergo Ordjonikidze. De această dată, având în vedere specificul național, n-a mai fost vorba de tortuleț:

„... în acea ultimă zi din viața sa, când nimic nu prevestea o nenorocire, Narimanov a gustat la așa-zisul său „prieten” Sergo Ordjonikidze niște dolma¹, pe care le primise acela de la Baku, după care a ajuns la spital cu diagnosticul „diaree și dispepsie acută”. După cum s-a aflat mai târziu, chiar înainte de a muri, el a apucat să spună că a fost otrăvit de Sergo. Dar asta n-a auzit nimeni...” [75].

Dolma, dacă nu știți, sunt un fel de sarmale, dar nu în varză, ci în frunze de viță-de-vie. De altfel, pe 24 decembrie, după ce i-a pus lui Stalin diagnosticul de „paranoia severă”, celebrul neuropatolog rus, fiziolog și psihiatru Vladimir Mihailovici Behteriev a murit. Concluzia medicală oficială – botulism. Se otrăvise cu un sandvici infestat.

Așa că, de pe la jumătatea anilor '20, cei care în vreun fel îl stânjeneau pe șobolanul principal să urce spre putere personală nelimitată erau nu numai exilați din țară, nu numai debarcați din funcții, nu numai băgați la pușcărie, dar apăruse și „o molimă mortală” care i-a secerat pe unii „tovarăși de luptă” care l-au deranjat cu ceva. Iar crimele enumerate mai sus sunt cele mai cunoscute – este numai vârful aisbergului. Pentru aceasta, Stalin l-a ținut în mod special pe lângă el pe Grigorii Kanner, „secretar cu probleme întunecate”, după cum se exprimase Boris Majanov. Mai târziu, va cădea și el în groapă, împușcat la poligonul „Komunarka”.

Nu dormeau nici alți conducători. Nu dormeau nici dracii mai mici. Și nici drăcușorii mărunți.

Ei, și în sfârșit – crima cea mai răsunătoare, după care a început noua orgie sângeroasă. Se știe, este vorba despre Serghei Mironovici Kirov (pe numele adevărat Kostrikov; studii tehnice medii), care era prim-secretar al Comitetului Regional Leningrad al PC(b).

Conform versiunii oficiale, Kirov a murit pe 1 decembrie 1934 de mâna șomerului comunist Leonid Nikolaev. Cică Nikolaev l-ar fi pândit pe Kirov în coridorul de la Smolnâi și l-a împușcat în ceafă, după care a încercat să se împuște și el, dar a dat greș, și-a pierdut cunoștința din cauza șocului și când a fost arestat, era în viață. Motivul atentatului nu a fost divulgat, însă în ajunul falimentului URSS s-a spus că uciderea lui Kirov fusese organizată de Stalin, pentru că acela era foarte popular în partid și constituia o amenințare pentru Iosif Visarionovici.

În realitate, nu fusese chiar așa. Mai întâi, despre personalitatea acestui om. Până în octombrie 1917, Kirov era un simpatizant al „menșevicilor”. Apoi a trecut la Lenin și la banda lui. Era un carierist crud și cinic. Bun orator (flecă) și un foarte prost organizator.

¹ **dolma** – specialitate culinară orientală (tătară, azeră ș.a.): un fel de sarmale în foi de viță foarte tinere; umplutura este din carne tocată de vită sau de găină grasă, orez (puțin) și mirodenii foarte aromate, specifice locului. (C. Ir.)

„Călăul de la Astrahan” – în anul 1921, la ordinul lui Lenin, a condus personal focul de mitralieră asupra demonstrației muncitorilor flămânzi din acel oraș (aproape patru mii de cadavre). Ca membru al Biroului Politic, este responsabil de organizarea holodomorului¹ în Ucraina. A fost cel care a inspirat ideea Hotărârii Biroului Politic al CC al PC(b) și a Consiliului Comisarilor Poporului intitulată „Despre protejarea avutului întreprinderilor de stat, a colhozurilor și a cooperăției și întărirea proprietății sociale (socialiste)” din 7 august 1932, care în popor a primit trista denumire de „Legea celor cinci spice”. Ca prim-secretar al comitetului de partid al Regiunii Leningrad și membru al „troiciii”, Kirov a fost complice la condamnări la moarte fără hotărâri judecătorești. Într-un cuvânt – un neom.

Nu a fost un adversar al lui Stalin. Istoricii consemnează faptul că, deși Kirov a fost ales membru al Biroului Politic în 1930 – ca recompensă din partea lui Stalin pentru distrugerea la Leningrad mai întâi a „troțkiștilor”, iar apoi a „zinovieviștilor” – participarea lui la ședințe era sporadică, precum la fel de rar venea la Moscova. Prea mare influență nu avea, din cauza limitatelor posibilități mintale. Însă, în tot acest timp, a fost favoritul lui Stalin și sluga lui credincioasă.

Kirov a fost ucis nu din motive „politice”. Kirov a fost lichidat din cauza legăturilor sexuale cu Matilda Draule, soția lui Nikolaev. Kirov a fost un mare muieratic, chiar comparându-l cu alți bolșevici desfrânați. În afară de asta, Nikolaev l-a omorât nu în coridor, ci în cabinetul lui de lucru, când a surprins-o pe soție cu șeful de partid al Leningradului, care erau goi pe divan. Cercetătorii consemnează că

„Milda Draule a fost anchetată la doar câteva minute de la comiterea crimei, deci ea fusese la locul faptei. Când a fost dusă la procuratură, femeia avea pe ea doar paltonul și ghețele, deci în momentul crimei, ea fusese complet goală.” [76].

Reconstituirea computerizată a evenimentului arată că Kirov fusese împușcat când era cu fața în jos. Însă liderul comuniștilor din Piter n-avea voie să moară de o moarte atât de rușinoasă. De aceea i-au găurit cascheta cu un glonț (și încă foarte neglijent – gaura prin care intrase glonțul nu corespundea cu locul rănit) și au inventat altă poveste. La doar câteva ore de la crimă, s-a anunțat oficial că Kirov a fost victima unor complotiști, dușmani ai poporului, iar Prezidiul Consiliului Comisarilor Poporului al URSS a emis chiar în aceea zi ordonanța „Schimbări în Codul de procedură penală a republicilor unionale”:

„1. Să se propună organelor de anchetă să conducă cercetarea penală a actelor de terorism (tentativă sau înfăptuite) în ritm mai rapid.

2. Să se propună completelor de judecată să nu aibă rețineri în pronunțarea sentințelor capitale din cauza încercării răufăcătorilor din această categorie de a obține clemență, întrucât Prezidiul Consiliului Comisarilor Poporului al URSS nu consideră posibilă luarea în considerare a unor astfel de preocupări.

¹ **holodomor** – foamete artificială, instituită în Ucraina cu forța de către bolșevicii de la Moscova: între anii 1921-1923 (se presupune că în acești ani în Ucraina au murit de foame cca. 5 milioane de oameni); între anii 1932-1933 avusese loc cel mai cumplit holodomor, în care se crede că au murit de foame aprox. 10,5 milioane. Unii consideră că aceste cifre sunt exagerate, însă chiar și așa, a fost un fenomen cumplit în istoria poporului ucrainean. Pomenirea vicimelor holodomorului are loc anual în a patra sâmbătă din noiembrie. (C. Ir.)

3. Să se propună Comisariatului Poporului pentru Afaceri Interne al URSS să execute condamnările capitale imediat după pronunțarea sentinței de către instanțele de judecată.” [77].

În felul acesta, moartea unui banal desfrânat a deschis calea unei terori sângeroase, care s-a încheiat în memorabilul an 1937. Despre acest an nu voi scrie. De ce? În primul rând, pentru că și fără mine s-a scris mult despre cei „uciși nevinovați”. În al doilea rând, pentru că această dată este una artificială. Pentru anii 1937-1938, comuniștii de azi varsă lacrimi de crocodil, numai pentru că în acești ani majoritatea celor executați prin împușcare erau comuniști. Acest an este tragic pentru alde buharin, râkov, tomski, lațis, vațetis, dybenko, tuhacevski, postișev și alte mii de draci mari și mici. De aceea plâng urmașii lor.

Iar noi trebuie să ținem minte miile de preoți, oameni de artă, oameni de știință, inclusiv ucraineni, care au fost uciși, începând încă din anii '20. Să nu uităm milioanele de uciși prin înfometare și de cei „deschiaburiți”. Iar dacă gădele poporului ucrainean Pavel Postâșev s-a ales cu un glonț în ceafă ca „troțkist de dreapta” și „spion japonez”, a meritat-o din plin. Dacă Antonov-Ovsienko a căzut secerat în poligonul „Komunarka” – un asemenea monstru nu merită plâns.

Iar Zinoviev și Kamenev fuseseră împușcați încă în anul 1936. Chestiunea „Centrul anti-sovietic unit troțkisto-zinovievist” devenise urmarea directă a uciderii lui Kirov. Stalin se pricepea să se folosească de situație la maximum.

Buharin a rămas deocamdată „pentru mai târziu”. Buharin se lupta din răspuțeri pentru viața lui, încercând să-l convingă pe Stalin și pe acoliții lui că e nevinovat. Bietul „teoretician eminent” n-a înțeles că chestiunea nu constă în vinovății.

Procesul celor douăzeci și unu de bolșevici de seamă din 1938 a fost ultimul dintr-o serie de procese demonstrative în timpul „Marii Epurări” a lui Stalin.

În 14 martie 1938, a sosit la Prezidiul Consiliului Suprem al URSS un memoriu de clemență, în care, printre altele, se spunea:

„Dacă eu mi-am permis să mă adresez organului suprem al țării noastre, în fața căreia am stat în genunchi, este numai pentru că, în cazul obținerii clemenței, voi putea deveni util țării; eu nu spun și nici nu îndrăznesc să afirm că voi putea să-mi răscumpăr vina: crimele mele sunt atât de îngrozitoare, atât de mari, încât eu n-o să pot ispăși această vină, orice aş face în restul vieții mele. Dar asigur Prezidiul Consiliului Suprem că perioada de peste un an pe care am petrecut-o în închisoare m-a obligat să mă gândesc atât de mult și să revăd, încât din trecutul meu criminal, față de care și atitudinea mea este de revoltă și dispreț, acum n-a mai rămas nimic...

Fostul Buharin este deja mort, el nu mai există pe pământ. Dacă mi s-ar dăruia viața fizică, ea ar fi dedicată binelui patriei socialiste, în orice condiții aş fi nevoit să muncesc: într-o celulă de pușcărie, într-un lagăr de concentrare, la Polul Nord, la Kolâma, oriunde, în orice situație și în orice condiții...

Sunt ferm convins: vor trece anii, vor fi trecute mari etape istorice sub conducerea lui Stalin, și dumneavoastră nu veți regreta actul de clemență și amnistiere, despre care vă rog...” [78].

Buharin va fi împușcat în același poligon „Komunarka” chiar a doua zi după ce a scris acel memoriu. Așa că n-a apucat să primească răspuns. Nici nu aveau de gând să-i răspundă. Este interesant de știut, dacă în noaptea de dinaintea execuției el s-a gândit la milioanele de oameni care au murit din cauza lui? Sau s-a gândit numai la viața lui spurcată?

Trebuia să rămână numai unul. Și a rămas. Cel mai viclean. Cel mai nemernic. Cel mai crud. Un fidel ucenic și urmaș al lui Lenin. Acoperindu-se cu teze mincinoase despre „construirea socialismului într-o singură țară”, el a început, în taină, pregătirea pentru Războiul cel Mare încă de la mijlocul anilor '20.

Capitolul XII

Tancuri, foamete și aur pentru Statele Unite ale Americii

Deci, acaparând puterea în anul 1927 și expulzându-l din țară pe Troțki în 1929, Stalin a început pregătirea pentru Marele Război. Toată retorica lui despre coexistența pașnică (pentru prima dată au răsunat aceste vorbe în 1922 la Conferința de la Genova), despre cooperare și „construirea socialismului într-o singură țară” fuseseră doar o perdea de fum. Bolșevicii se pregăteau de luptă pentru supremație mondială.

Încă la sfârșitul anului 1928, ca reprezentant al „Amtorg”, Inokentii Halepski, comandantul Serviciului tehnico-militar al Armatei Roșii a întreprins o vizită în SUA. Se dusesse cu o propunere foarte interesantă: să li se vândă bolșevicilor ... tancuri. Iar americanii, după fructuoase tratative de succes, au fost de acord. Fuseseră exportate două tancuri construite

Anul 1930. Ingineri sovietici în biroul Uzinei de tractoare Celeabinsk din Detroit (SUA). Nu e o greșeală. Primul birou al „Tankograd” fusese chiar acolo – în unul dintre zgârie-norii, unde, sub îndrumarea specialiștilor americani, s-a proiectat cea mai mare uzină de tancuri din lume.

de talentatul inginer Christie, împreună cu documentația și licența pentru producerea lor în URSS; totul pentru suma de numai 60 de mii de dolari. Acestea au devenit prototipul primului tanc de viteză sovietic BT-2. Într-un an de producție (1932-1933), au fost fabricate 620 de tancuri. Cam tot atâtea tancuri erau în toate armatele Europei luate la un loc.

Întrebare: cum se face că țara, care era centrul imperialismului mondial, care ura atât de mult URSS, încât dorea s-o distrugă, putea să-i vândă dușmanului tancuri împreună cu licența pentru producerea lor? Răspunsul consta în faptul că nici SUA, nici măcar Marea Britanie nu aveau intenția să atace Uniunea Sovietică. În pofida „sperietorilor”, pregătite în bucătăria Aghitprop pentru hrănirea propriei populații, țările capitaliste și în special SUA erau țări autentic pașnice și pacifiste. SUA – imaginați-vă – nici nu aveau serviciu de informații externe. De aceea au și vândut tancurile Christie, căci militarii americani nu vedeau necesitatea existenței subunităților de tancuri. Unitățile de blindate ale SUA au fost desființate după Primul Război Mondial prin Hotărârea Congresului din 4 iunie 1920. Tancurile fuseseră trecute la infanterie.

O să râdeți, prieteni, dar aflați că fiecare a patra divizie, divizii care, de fapt, compuneau atunci „înfricoșătoarea” armată americană, exista... câte o companie de tancuri. Compania era compusă din 9 tancuri. Antediluvienele „Renault” din 1917. Mai exista și regimentul 67 de tancuri. Avea în componență 54 de tancuri „grele” Mk VIII și 15 ușoare, tot „Renault”.

Asta-i tot.

Știți care erau tancurile Mk VIII? Ați văzut filme despre Primul Război Mondial, când pe câmpul de luptă se târau ca niște țestoase uriașe niște monștri romboidali de oțel? Ei, astea erau. Când în anul 1932 (aha, exact atunci, când URSS începuse să fabrice sute de BT-2), în SUA tancurile Mk VIII au fost scoase din armată și astfel aproape că n-au mai rămas tancuri în această țară.

Stalin privea cu dispreț la minuscula și lipsita de apărare armată a SUA și sporea puterea propriei armate. Cu ce scop?

În acest timp, Uniunea Sovietică a mai cumpărat și din Anglia licența tancului „Vickers Mk E”, care devenise prototipul minunatului T-26, tanc ușor pentru susținerea infanteriei. Între anii 1931-1941, au fost produse astfel de tancuri în număr de 11.373, mai mult decât aveau toate armatele lumii, inclusiv Wehrmachtul lui Hitler. Pentru comparație: în „imperialista” Anglie, care, chipurile, milita pentru distrugerea „țării sovietelor”, fuseseră fabricate 153 de „Vickers Mk E”, însă nu toate au intrat în dotarea armatei britanice – câteva zeci de mașini fuseseră vândute Poloniei, Franței și altor câtorva țări.

În URSS fuseseră fabricate și multe altele: tancuri, avioane, tunuri, mitraliere, aruncătoare de mine. Munți de armament – nu ne-ar ajunge cartea să le enumerăm pe toate. Iar aceste două tancuri le-am amintit doar pentru a arăta cât de „iubitori de pace” erau comuniștii și pe ce se duceau aproape toți banii.

Pentru tractarea tunurilor erau necesare tractoare. Și tancurile trebuiau uneori remorcate. De aceea au comandat în America uzine de tractoare. Americanii le-au și construit. La Celeabinsk, Stalingrad, Harkiv și în alte locuri. Producția de bază a uzinelor de „tractoare” o

constituiau tancurile. Pe locul doi se aflau remorcile și tractoarele pentru armată. Și abia pe locul trei era tehnica necesară agriculturii.

În URSS, totul era direcționat pentru război și numai pentru război. Iată construirea celebrei hidrocentrale „Dnirohес”, începută în 1927 și primul hidroagregat care a devenit funcțional în 1932. Crezi, iubite cititorule, că asta s-a făcut pentru a pune în practică idioata idee a lui Lenin că va fi comunism atunci, când la puterea sovietelor va fi adăugată „electrificarea întregii țări”. Da’ de unde! Această centrală electrică urma să dea energie Combinatului de aluminiu din Zaporojie, cel mai mare din Europa (dat în funcțiune în 1933). Asta înseamnă, în primul rând, motoare pentru tancuri și motoare pentru tractoarele de artilerie și mașini blindate. Avioanele de vânătoare pot fi construite din placaj și percal – așa se și făcea. Însă bombardierele transportă greutatea mare, de aceea sunt construite din aliaje de aluminiu. Aluminiu – înseamnă și cablurile legăturilor din câmpul de luptă, precum și corpul stațiilor radio. Și câmile, lingurile, gamelele și nasturii soldaților. Și milioanele de stelute de pe bonete. Și multe-multe alte lucruri cazonе. Aluminiul este, înainte de toate, un metal militar strategic.

Dar „Dnirohес” mai dădea electricitate pentru „Zaporijstal” (dată în funcțiune în 1933), care, între altele, producea oțel pentru blindajele tancurilor, mașinilor blindate, vaselor de război și pentru alte necesități. „Dnirohес” mai asigura electricitate pentru „Dniropspețstal” (dată în funcțiune în 1932) care producea oțeluri speciale de înaltă calitate pentru țevi de pușcă și mitralieră, pentru lagărele tancurilor, blindatelor și vaselor de război, precum și oțeluri instrumentale pentru uzinele de armament. „Dnirohес” mai asigura curent electric uzinei de feroaliaje din Zaporojie (dată în funcțiune în 1933) – fără feromangan și ferosiliciu combinatele metalurgice nu pot funcționa; acestea asigurau blindajul tancurilor ș.a. Dacă nu știi când a început să funcționeze Combinatul de titan și magneziu (atunci se numea „Uzina de magneziu din Dniprovsk”), vă spun eu: în 1935. Ce înseamnă magneziu? Datorită lui vorbim despre aliaje de aluminiu, de fontă dură, de oțeluri dure (blindaj), de industria de avioane și automobile. Dar, la urma urmei, și despre rachete luminoase și de semnalizare pentru armată.

Și toate acestea în intervalul 1927-1935. Și numai în Zaporojie. Însă mai existau Stalino și Stalingrad; Stalinogorsk și Stalinsk; Sverdlovsk și Voroșilovgrad și, desigur, Leningrad. Eu am amintit înadins doar orașele care fuseseră numite în cinstea conducătorilor, orașe burdușite cu uzine cu producție de război. Însă în total ele erau mii. Iată, dacă nu știi, când a fost construită uzina de tractoare din Celeabinsk, vă spun că în anul 1933. Se numea de tractoare, pentru a păstra secretul. Muncitorii acestei uzine de „tractoare” îi spuneau „Tancograd”. Ce-i drept, aici se fabricau și tractoare. Foarte interesante. Tractorul de aici era copia tractorului american „Catepiler-60”, numită aici C-60 sau „Stalineț” de 60 de cai putere. Acesta fusese primul tractor-remorcher cu șenile pentru artilerie de calibru mare.

Însă au fost și cazuri, când orașele erau înființate de la zero, cum s-a întâmplat, de pildă, în cazul Komsomolsk pe Amur. Primul grup de comsomoliști a fost detașat aici pe 10 mai 1932 pentru lucrări pregătitoare. Iar „ziua de naștere” a orașului este considerată data de

12 iunie 1933, când s-a pus piatra de temelie a primei secții a șantierului naval nr. 199. Pe 25 mai 1935, aici a fost deja lansat la apă primul submarin de tipul „Lenineț”.

De fapt, întregul „cincinal” (1928-1933), lăsând la o parte denumirea oficială „Planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS”, în realitate, dezvolta numai industria militară și ceea ce o deservea. La fel fuseseră și al doilea cincinal. Și al treilea...

Țara făcea eforturi supraomenești în adevăratul sens al cuvântului. Un asemenea volum de construcții – uzine, fabrici, centrale electrice, căi ferate, șosele, depouri, porturi, giganți metalurgici – necesita resurse colosale, care nu existau. Și atunci comuniștii au folosit singura resursă de care dispuneau – oamenii. Mai exact: munca gratuită a oamenilor, transformați în iobagi și sclavi.

În prima categorie intrau țăranii, pe care i-au băgat în colhozuri. Cea de-a doua categorie era compusă din deținuții lagărelor de concentrare, care în URSS se numeau de educație prin muncă. Zeci de milioane de țărani trudeau pe ogoare pentru un câștig de nimic. Milioane de deținuți politic, pentru o bucată de pâine și o strachină de zeamă chioară, săpau canale, construiau uzine și poduri, căi ferate, tăiau păduri, munceau în minele de aur și alte minereuri. Toate acestea reprezintă celebrul GULAG (în rusă: Conducerea centrală a lagărelor de educare prin muncă, a locurilor de muncă și de detenție).

GULAG-ul era sistemul de lagăre de concentrare cel mai mare și mai îngrozitor din lume, în fața căruia pălesc Auschwitz, Treblinka și Buchenwald. Dacă există cineva care nu cunoaște, voi da câteva cifre. Din 1929 până în 1953, prin gulaguri au trecut 18 milioane de oameni. Ca să înțelegeți: recensământul populației URSS din 1937 a stabilit cifra de 156 de milioane (fără deținuții politic, armată și pasagerii trenurilor și ai vapoarelor), din care cauză organizatorii recensământului au fost împușcați și a fost comunicată cifra oficială de 162 de milioane. Dacă la cele 18 milioane îi adăugăm pe prizonierii de război și pe deportați, obținem cifra de 28,7 milioane de persoane care au trecut prin gulag. Ce-i drept, nu toți au trecut. Din anul 1934 până în 1953, au fost executați aproximativ 800 de mii de deținuți politic; din cauza muncii forțate, de boli și de foame au murit circa 1.700.000 de oameni. Dar acestea sunt cifre oficiale. În realitate, cifra exactă a victimelor gulagului nu o cunoaște nimeni.

Știți, stimați cititori, care este cel mai cumplit lucru? Naziștii îi aruncau în lagărele de exterminare pe dușmani. Pe cei pe care-i considerau vinovați de ceva: de o anumite activitate, de apartenența la o anumită religie, de orientare sexuală sau naționalitate. Comuniștii umpleau lagărele lor de concentrare cu oameni pe care-i știau că-s nevinovați. Sau care erau acuzați de „crime” care nu presupuneau pedepse atât de aspre. De exemplu, la fabrica de confecții, furtul unei papiote de ață era echivalat cu „furtul a 200 de metri de stofă”, iar biata femeie era condamnată la zece ani de lagăr. Iar ea fura nu pentru că ducea o viață bună, ci de nevoie: din cauza salariului de mizerie, ața putea fi vândută pe piața neagră și în felul acesta ar fi avut ce să le dea copiilor să mănânce. Draconica lege a „Celor cinci spice” am amintit-o deja. Într-adevăr, dacă „furai” din câmp cinci spice de secară, luai cinci ani de tăiat la pădure. Câte un an pentru fiecare spic.

Ca un om tânăr și sănătos care lucrează într-un abataj aurifer din Kolâma să se transforme să devină un „cadavru viu”, era nevoie să muncească 20-30 de zile pe lună, câte 16 ore pe zi și să doarmă la minus 60 de grade într-un culcuș făcut în nămeți.

Comuniștii băgau la pușcărie cu sutele de mii și cu milioanele, numai ca să aibă sclavi. Se proceda astfel. Să zicem că la Kremlin s-a hotărât să fie unit râul Moscova cu fluviul Volga cu un canal navigabil, care să poarte numele lui I. V. Stalin. Ca să fie mai ușor de trimis din Moscova piese de schimb pentru tancurile T-26, care se fabricau la uzina de tractoare din Stalingrad. În orașul Dimitriev se crează lagărul de educație prin muncă, numit „Dmitrovlag”. Din septembrie 1932 și până în ianuarie 1938, sute de mii de deținuți politici au „râmat” pământul în condiții inumane. Numărul sclavilor atingea aici cifra de 200 de mii. Se terminase construcția, lagărul a fost desființat. O parte dintre „politici” au fost aruncați în alte lagăre; „pentru rezultate bune în muncă”, unii au fost eliberați înainte de termen – chiar și sclavii trebuie să aibă un stimul.

De fapt, în vremea sovietică, circula o glumă: Știți de ce Komsomolsk-pe-Amur se numește așa? Pentru că acolo comsomoliștii au stat cu mitralierele în foisor. Primul grup de sclavi pentru construirea uzinei au sosit în viitorul oraș în mai 1932. În barăcile pregătite de „desantul comsomolist”.

„Numărul morților în Dmitrovlag nu este cunoscut nici azi. Conform unor date, această cifră oscilează între 10 și 30 de mii de persoane. Cum mureau deținuții aici se poate afla din cartea recent apărută: «Adevărul despre gulagul din primul cerc» (autor Mihail Morukov): «Mii de oameni murdari se zvârcoleau pe fundul gropii în noroi până la brâu. Și era de-acum octombrie, noiembrie și un frig cumplit! Și-mi amintesc un lucru important: deținuții erau storși de ultima picătură de vlagă și flămânzi în permanență... Îi privim și vedem că ba unul, ba altul dintre deținuți cade în noroi. Ei mureau de epuizare: erau la capătul puterilor. Pe morți îi puneau stivă pe un cărucior – «mortuarul» – și-i duceau de acolo...» De fapt, după terminarea construirii canalului, locurile înmormântării lor nu erau însemnate și erau secrete.” [79].

Iar acest lagăr de concentrare nu fusese cel mai îngrozitor. Ba chiar s-ar putea spune că era o stațiune de odihnă, în comparație cu oricare dintre cele peste 30 de mii de locuri de detenție. Totul se explica banal de simplu:

„Lagărul Dmitrievski era un fel de vitrină a gulagurilor. Acolo mortalitatea era destul de scăzută, pontarea zilelor de muncă, salariu, eliberări înainte de termen, – explică Illia Udovenko, cercetător principal la Muzeul de istorie a gulagului. – A contat și apropierea de Moscova: căci una e când mor mii de deținuți în pădurile Siberiei și alta, când acest lucru poate fi observat de locuitorii capitalei.” [80].

În gulagul de tristă amintire „Sevostlag” din Kolâma, unde se extrăgea aur pentru scumpa noastră patrie, între anii 1932 și 1953, conform datelor oficiale, au fost duși 730.434 de deținuți, dintre care au murit cel puțin 125.000. Cu care lagăr nazist să-l comparăm? A, de pildă, cu celebrul Buchenwald, unul dintre cele mai mari lagăre din cel de-al treilea Reich. Într-o perioadă de șapte ani, prin el au trecut 250.000 de deținuți și au murit 56.000. După cum se vede, cifrele sunt comparabile. Însă de Buchenwald știe toată lumea. În republicile fostei URSS, de „Sevostlag” cei mai mulți nici nu auziseră. Oberführerul SS German Pister, la procesul principal al Buchenwaldului, fusese condamnat la moarte prin spăzurare, dar a murit în celulă de frică. Comandanții de la „Sevostlag” n-au fost judecați și au trăit până la adânci bătrâneți, cu excepția celor care fuseseră împușcați ca „dușmani ai poporului” chiar de către comuniști. Și-atunci, unde-i dreptatea?

Altă categorie de sclavi ai secolului XX au fost colhoznicii. Dacă lagărele de concentrare au fost invenția coloniștilor englezi în timpul războiului cu burii, care au fost „transformate” creator și „perfecționate” de comuniști, iar apoi de naziști, în schimb, colhozurile au fost rezultatul fanteziei bolșevicilor.

De fapt, conceptual, ei n-au inventat nimic nou. Colhozul nu e nimic altceva, decât aceeași cooperativă. Cooperatia s-a dezvoltat cu mult succes la începutul secolului XX în partea apuseană a Ucrainei. Cu toate acestea, „marii simplificatori” au simplificat chestiunea la maximum.

Ei le-au luat țăranilor pământul, caii, vacile, uneltele și i-au băgat în „cooperativă”, unde țăranii au muncit din greu aproape degeaba. Pe „individuali”, adică pe țăranii cu gospodărie individuală se exercita o presiune extraordinară. Cei care refuzau să-și dea bunurile colhozului erau trecuți la „chiaburi” – așa îi numeau comuniștii pe țăranii, chipurile, bogați. În afara celor care aveau într-adevăr pământ mult, la „chiaburi” erau trecuți:

- cei care aveau mașini agricole și le închiriau altora sau lucrau ei pământul altora și culegeau recolta. Extrapolând, să zicem, stimate cititorule, că ai avea, de pildă, un tractoraș cu care ai ara grădina vecinului pentru suma de 50 de grivne¹ – în acest caz, ești „chiabur”, chiar dacă nu prea ai ce mânca;

- cei care, în afara muncii pe propriul pământ, se ocupau de mici „afaceri”. Ca și cum astăzi un țăran ar crește un porc, l-ar vinde la piața din oraș, ar cumpăra niște gumari, pe

¹ grivna – de fapt, hryvnea – este moneda oficială a Ucrainei. (C. Ir.)

care i-ar vinde unui consătean – înseamnă că e „chiabur”, chiar dacă umblă cu pantalonii rupți în fund;

– cei care cu propriile animale lucrau pământul vecinilor, chiar dacă pentru bani puțini, bani cu care să-și cumpere încălțări.

În sfârșit, cei care aveau o mică prăvălie, moară, râșniță, presă de ulei etc. Străbunicul meu fusese un lăcătuș de înaltă calificare. A muncit mulți ani într-o uzină din Harkiv. A strâns bani pentru a-și împlini visul de a avea moară proprie. Și el și-a construit moara. Cu propriile mâini. Taman în anul 1929. Consătenii îl sfătuiau să se lase păgubaș, că uite ce se întâmplă în jur. Dar el dădea încăpățânat din cap: nu se poate să mi-o ia. Am construit-o cu mâna mea și pe banii mei. Dar comuniștii și țăranii fără pământ (despre acești trântori patologici și bețivi ordinari am vorbit deja) au așteptat ca străbunicul să bată ultimul cui, după care au „naționalizat” moara. Iar pe străbunicul meu, fiind chiabur, l-au trimis pentru cinci ani la tăiat copaci în pădure. S-a întors când exista deja colhoz. Deși încă nu venise Holodomorul, el era bolnav și slab de tot. Încotro s-o apuce? La colhoz să repare uneltele agricole. Nu după mult timp, așa a și murit lângă o semănătoare. Iar când s-a întors el din lagăr, moara nu mai exista. S-a ruinat datorită „grijii” conducerii colhozului. Așadar, iată o tristă poveste personală...

Iar dacă tu ești gol și desculț, iar avearea ta se reduce la trei găini și un petic de grădină, dar tu nu vrei să te duci la colhoz – vor găsi ac și de cojocul tău. Nu intri în categoria „chiaburilor”, dar vei fi un „semichiabur”, adică un asociat al „gunoiului chiaburimii”.

În toată lumea normală munca este plătită. Unde mai bine, unde mai rău. Însă nu la bolșevici. Ei au hotărât că țăranii n-au nevoie de bani.

Pe 22 iunie 1930, Uniunea colectivelor agricole (Kolhozțentr) din URSS a stabilit ca valoarea și remunerarea în colhozuri să se facă nu în bani, ci în zile-muncă. Așa-numitele „liniuțe”.

Ce e asta? O, asta este o invenție grozavă a comuniștilor. Acum pentru muncă nu se mai plătește. Ai muncit o zi – ți s-a tras o liniuță, să știi.

Toamna, colhozul preda recolta la stat, potrivit planului stabilit înainte: atâtea tone de cereale, de ceapă, de varză, de mazăre etc. Iar ceea ce rămânea după asta se împărțea colhoznicilor în funcție de câte zile-muncă a adunat fiecare.

Vom spune direct: după predarea către patria iubită, rămânea puțin. În anii cu recoltă slabă, nu rămânea, de obicei, nimic. Pentru că pe iubita patrie a muncitorilor și țăranilor o durea în cot, dacă fusese un an cu recoltă bună sau nu. Planul să fie îndeplinit. Te privește. Dacă e un an prost, predă tot atâtea tone – adu din America sau de pe Marte, dar la stat să predai, nu merge altfel.

De pildă, în anul agricol 1937, în jumătate dintre colhozuri țăranii au primit până la 3 kilograme de grâne la ziua-muncă. „Până” puteau fi 3, 2 sau chiar un singur kilogram. Iar în anul 1939, din cauza recoltei slabe, în peste o treime dintre colhozuri, țăranii au primit pentru ziua-muncă sub un kilogram.

Iar aceste kilograme „ușoare”, dacă erau vândute la piață sau aceluiași stat iubit la un preț fix (adică mizerabil), constituiau singura sursă de bani pentru familia de țărani so-

vietici. De aceste copeici, țăranii cumpărau gaz lampant și săpun, pânză pentru pantaloni și sare.

Dar din ce trăiau? Din propria gospodărie – îi salva grădina și vaca. Ți-a ouat găina un ou – copiii nu-l mănâncă, pentru că duci acel ou și-l dai statului pe un preț „fix”. Ca să poți cumpăra copiilor măcar niște încălțări. Se mai putea fura de la colhoz, numai că pentru asta primeai 5 ani de gulag pe baza „Legii celor cinci spice” sau, pur și simplu, erai împușcat.

Încă o nuanță îngrozitoare. „Zilele-muncă” le dădeau președintelui colhozului, brigadierilor și altor șefi din colhoz putere absolută asupra iobagilor sovietici. Căci un brigadier putea să observe că un țăran nu muncește „cum trebuie” și să-i taie ziua-muncă absolut legal.

Te-ai cocoșat în câmp de la două noaptea până seara la unsprezece și primești „ciuciu”. Iar brigadierul putea să le treacă cumătrului lui sau cumetrei câte două sau patru zile-muncă. Și zece. Absolut legal. Există în URSS o astfel de lege. De fapt, așa erau creați colhoznicii „frunțași”.

Se întâmpla ca acest „bici” să fie folosit în anumite scopuri. Și se întâmpla destul de des. Să zicem că brigadierului i-a căzut cu tronc o femeie tânără și-i propune: hai să mergem în șură pe fân și-ți trec două zile-muncă. Dacă nu mergi, două luni o să te spetești muncind degeaba, că eu oricum pot găsi motiv că n-ai muncit „cum trebuie”. Iar dacă nu adunai destule zile-muncă, se ajungea, între altele, să răspunzi penal.

De fapt, și copiii de la 12 ani în sus trebuiau să muncească la colhoz. Norma lor minimă era de 50 de zile pe an. Era, deci, o iobăgie de tip sovietic. O fetiță de doisprezece ani era obligată să muncească pentru țara iubită, unde, după cum se cânta în cunoscutul cântec: „Omul respiră atât de liber”¹.

Și iată că acest sistem sclavagist al secolului XX a durat 36 de ani. Abia în 1966 au fost desființate zilele-muncă și au început să-i plătească pe colhoznici cu bani. Ei, cum îi plăteau? Că doar n-o să spunem că 40 de ruble era un salariu onorabil. Echivalentul a 12 sticle de vodcă².

Însă în această chestiune, Stalin, Kalinin, Molotov și compania s-au lovit de un factor neplăcut. Țăranii nu mai voiau să muncească degeaba. Din colhozuri începuse fuga în masă. Toate marile orașe, îndeosebi cele rusești, erau pline de zdrențăroși flămânzi, care fie cerșeau, fie erau gata să muncească orice pentru câteva copeici. La 9 iunie 1931, Evdochim Nikolaev scria în jurnalul său:

„Pe străzile Moscovei au apărut foarte mulți băieți de sat destul de tineri și puternici, încălțați cu opinci din coajă de tei și îmbrăcați în sumane din pânză de casă. Unii dintre ei purtau traistă. Toți aceștia – slabi și murdari, zdrențăroși – cerșeau jalnic. Pe unii i-am întrebat de unde sunt. Ei au numit localitățile lor de baștină, care erau, în majoritate, gubernii de stepă – Orlovsk, Breansk, Kaluga ș.a.

Toți sunt fugari din locurile natale, întrucât, după cum spun ei, viața lor devenise imposibilă. Erau scoși la două noaptea să muncească la colhoz și terminau lucrul la unsprezece seara. E o muncă de ocnă, pentru că îi obligă să îndeplinească norma, pentru care nu pri-

¹ Vers din Imnul URSS. (C. Ir.)

² De 500 de mililitri. (C. Ir.)

mesc nimic, de aceea nici nu au nimic, doar foamete cumplită, așa că, în aceste gubernii, în afara răutății bolșevicilor, mai îndură și răutatea tifosului flămând sau a tifosului păduchios, după cum îi zic ei acum; zilnic mor oameni, pe toți i-a cuprins spaima, încât mulți fug în păduri sau încotro văd cu ochii, ca să scape de colhoz ca de ciumă. Aceeași situație este în toată Rusia.” [81].

În acei ani, chiar și unii muncitori obișnuiți își permiteau să aibă servitoare dintre femeile care fugiseră din sat. Dar mai este îngrozitor și faptul despre care știe doar istoria secretă: în URSS apăruse o masă de fetițe tinere care se vindeau pentru a avea cât de cât ce mânca și a trimite și acasă ceva pentru frății și surioarele mai mici. Era un mare noroc, dacă deveneau întreținute vreunui mahăr de partid sau funcționar superior.

Și-atunci, „puterea muncitorilor și țăranilor” a inventat ceva care să-i oprească pe țărani să fugă din sat. A reactualizat dreptul feudal. Cel mai autentic. La șaptezeci de ani de la desființarea iobăgiei de către tatucul țar, comuniștii au reintrodus-o. Nu pentru toți. Pe 27 decembrie 1932, colhoznicii sovietici au primit un cadou de Crăciun și Anul Nou: președintele Consiliului Central Executiv al URSS, M. I. Kalinin, președintele Consiliului Comisarilor Poporului al URSS, V. M. Molotov, și secretarul Consiliului Central Executiv al URSS, A. S. Enuchidze, au semnat Hotărârea nr.57/1917 „Despre reglementarea unui sistem unic al actelor de identitate pe întreg teritoriul URSS și obligativitatea înregistrării buletinului de identitate”.

În toată lumea există acte de identitate (pașapoarte, buletine de identitate, cărți de identitate ș.a. – *nota mea, C. Ir.*). În unele țări, ca în SUA, de pildă, astfel de acte sunt necesare numai pentru a călători prin lume. În acei ani, americanul se putea caza la hotel, dându-și orice nume – pe nimeni nu interesa acest lucru. Iar pentru legitimare putea fi folosită orice hârtiuță, de cele mai multe ori, permisul de conducere auto. În Imperiul Rus era aproape la fel.

Însă în URSS era totul altfel. Buletinele de identitate slujeau la controlul mișcării persoanei. Iar dacă tu te-ai stabilit în alt loc chiar pentru scurtă vreme – mai mult de trei zile –, trebuie să te „înregistrezi”. Temporar. Adică să anunți organele Ministerului de Interne despre locul în care te afli în acel moment. Nu contează, dacă ești cazat la hotel sau ai închiriat o locuință. Erau înregistrați chiar și cei care se aflau la odihnă în vreo stațiune.

Pentru încălcarea regulii înregistrării, prima dată cetățeanul era amendat. A doua oară, era băgat la pușcărie conform art. 192 a, Codul Penal al RSFSR. Până la doi ani în gulagul „Sevvostlag” sau la săparea vreunui canal.

Datorită acestui sistem, în URSS era controlat fiecare om. Sigur. În caz de nevoie, despre oricine se putea afla unde se află. Sau să fie hăituit, până moare, cum hăituiesc lupii cerbul. Chiar și specialiștii aveau aceeași soartă. Comisarul poporului pentru afaceri interne al RSSU, Oleksandr Uspenskiy, presimțind arestarea, pe 14 noiembrie 1938, a simulat sinuciderea. A stat ascuns patru luni, dar a fost găsit...

Cu colhoznicii nu s-a procedat așa. Colhoznicilor nu li se dădeau în mână buletinele de identitate, ca să nu fugă din colhoz. Pe țărani i-au făcut iarăși iobagi, precum în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Gândiți-vă: jumătate din populația țării erau adevărați iobagi!

Locuitorii orașelor, chiar dacă unii erau țărani și lucrau la sovhozuri, li se eliberau buletine de identitate și ei se puteau deplasa la alt loc de muncă, pentru care, de altfel, erau plătiți. Iar buletinele colhoznicilor erau încuiate în seiful președintelui sfatului popular și acela răspundea cu capul (în adevăratul sens al cuvântului) ca niciun colhoznic să nu intre în posesia propriului buletin de identitate.

Iar în locul buletinului, dacă era nevoie, colhoznicului i se elibera o adeverință, în care se specifica faptul că este membru, de pildă, al colhozului „Pojector” din raionul Novgorod și că trebuie să plece neapărat la fratele lui, la care s-a produs un incendiu.

Comuniștii nu ascundeau nimic și au anunțat deschis că sistemul draconic al buletinelor de identitate a fost introdus

„... cu scopul mai buneii evidențe a populației orașelor, a localităților muncitorești, a noilor construcții și eliberarea lor de persoane care nu au acolo locul de muncă și nu au legătură cu întreprinderile, instituțiile sau școlile”, dar și „cu scopul curățării acestor localități de elemente chiaburești și de alte elemente antisociale.” [82].

Sprijinindu-se pe îniobăgirea țăranilor, în anii 1932-1933, comuniștii au provocat o foamete artificială, numită Holodomor. Marea foamete avusese loc nu numai pentru că din colhozuri fuseseră luate toate cerealele, dar fuseseră măturate absolut toate produsele agroalimentare. Nu intru în amănunte – despre Holodomor există o grămadă de informații. O să vă spun doar povestea cu care până azi amestesc poporul comuniștii și urmașii lor. Chipurile, foametea a fost provocată de recoltele foarte slabe. Cică seceta era vinovată.

Astăzi, cercetătorii Institutului de Studiere a Holodomorului au cules date foarte exacte despre condițiile climaterice ale acelor ani și s-a dovedit că ele nu erau radical diferite de alte perioade. Și nu numai asta – cantitatea de cereale recoltate în anul agricol 1932-1933 era chiar mai mare decât în 1931-1932, ceea ce se vede din datele de mai jos.

Producția agricolă pe ani:

- 1928/29: 73,3 milioane tone;
- 1929/30: 71,7 mil. t.;
- 1930/31: 83,5 mil. t.;
- 1931/32: 69,5 mil. t.;
- 1932/33: 69,9 mil. t.;
- 1933/34: 68,4 mil. t.;
- 1934/35: 67,6 mil. t.

(sursa: <http://istmat.info/node/21358>).

După cum se observă, cele mai mari recolte au fost în timpul NEP-ului, iar după colectivizarea în masă, acestea scad (cu excepția anului agricol 1930-1931); în al doilea rând, nu putem vorbi despre un „an agricol 1932-1933 slab”. Este o minciună sfruntată a propagandei comuniste.

Dar, în timp ce în Ucraina țăranii împreună cu copiii lor mureau de foame, comuniștii exportau cerealele cu garnituri întregi de trenuri și vapoare. În anul 1932, s-au exportat

1,81 mil. tone, în 1933, 1,76 mil. tone. Și mai ales la prețuri mici de dumping. Aceasta a dus la faptul că în Polonia prețul cerealelor a scăzut la jumătate. Dar aceasta nu este totul – fermierii polonezi au protestat împotriva importului din URSS de păsări și alte animale domestice, căci prețurile acestora foarte mici conduc spre falimentul propriilor gospodării. Iar când guvernul polonez a acceptat cerințele propriilor țărani, tovarășii sovietici au deschis pur și simplu vagoanele și au eliberat mii de păsări, iepuri și oi. Iar de cealaltă parte, în Ucraina, oamenii mâncau oameni.

Comuniștii spun: da, aceasta s-a făcut pentru binele general. Era nevoie să ne pregătim pentru războiul cu fascismul. Hitler și Mussolini se pregăteau să ne atace, așa că aveam nevoie de tancuri, avioane și tunuri, ca să respingem atacul. Iar pentru tancuri și avioane au fost necesare „Dniprohes”, „Zaporojstal” și „Tancograd”. Și nu aveau cu ce cumpăra, ci doar cu cereale. Și asta-i o minciună. Despre fasciști o să vorbim ceva mai încolo, iar, deocamdată, despre „nu aveau cu ce”.

Anul 1936. Tovarășul de luptă al lui Stalin, Anastas Ivanovici (Ovanesovici) Mikoian, membru în Biroul Politic al CC al PC(b), comisar al poporului pentru industria alimentară, face o vizită de lucru în SUA. El cumpără de aici licența și tehnologia producerii de înghețată. Și astfel, „cea mai gustoasă înghețată sovietică cu fructe”, la care se închină și astăzi unii „oameni sovietici”, era, în realitate, „cea mai gustoasă înghețată americană cu fructe”. În același timp, ca să nu ne oprim la amănunte, Mikoian a cumpărat și linia de producție a ei.

În timpul aceleiași călătorii, Anastas Ivanovici a procurat și tehnologia și linia de producție a „celor mai bune conserve sovietice de carne înăbușită”. Și totodată – ca să nu facă două drumuri – a luat și rețetarul și liniile de producție a salamurilor. Între care – „cel mai bun și mai gustos salam din lume”, amintit și astăzi de nostalgicii sovietici – celebrul „Doktorskaia”, având prețul de 2 ruble și 20 de copeici.

Despre „salamul gustos și de calitate” pe care-l producea GOSTAT și pe care-l regretă actualii fanatici ai URSS, vom vorbi mai târziu, când ne vom ocupa de vremurile „socialismului dezvoltat al lui Brejnev”. Acum, despre înghețată. În 1966, nicăieri în URSS, în afară de Moscova și Leningrad, nu se mai producea înghețata cu fructe, care se fabricase înainte după rețetă americană. Dar și înainte de asta, se permitea înlocuirea unor ingrediente cu altele. Mai ales grăsimile lactate erau înlocuite cu cele din ulei de palmier. Și unde credeți, prieteni, că dispăruse acel produs, cu care achitau numeroșii noștri „parteneri” africani automatele Kalașnikov și RPG-7?

În URSS, nici pe paharele de înghețată, nici pe ambalajul înghețatelor „Molocinaia” sau „Doktorskaia”, pur și simplu, nu era trecută compoziția acestor produse. Astăzi, acest lucru îl puteți citi și puteți hotărî, dacă să cumpărați o „varionka” de 70 de grivne sau vreți una mai scumpă și de mai bună calitate de 210 grivne. Dar ne-am abătut și am luat-o înainte. Să ne întoarcem.

Cu ce se achita URSS pentru toate aceste bunuri? Este ceea ce se publică, așa zicând, oficial de către presa sovietică/rusească și de către istorici:

„Ce exportăm noi peste hotare? În acest an, cele mai importante articole de export au fost cherestea și lemnul prelucrat, blănurile, petrolul și produsele petroliere, inul, minereurile metalice, cărbunele, metalele negre și produse din ele, zahărul, îngrășămintele minerale și chimice, turtele din semințe oleaginoase, utilajele chimice și produsele farmaceutice. În afară de acestea, s-au exportat ciment, azbest, piei crude, leguminoase ș.a.” [83].

După cum se vede, între mărfurile prioritare exportate nu se află și cerealele. Aceeași situație era și în anii '30, doar că unele poziții dintre cele enumerate mai sus atunci nu existau.

Însă în istoria secretă a URSS, a mai existat în anii '30 un articol de export, despre care nu s-a spus nimic la televizor și nici în presă nu s-a scris. Odată cu petrolul, cu cărbunele și blănurile, se treceau peste graniță pentru a fi vândute comori din Ermitaj, din Galeria Tretiakov, din Fondul de diamante și din alte muzee. Rembrandt se schimba pe salam, Rubens pe conserve de carne! Apoi, cele 3,57 de milioane de tone de cereale exportate în anii 1932-1933 nu au fost hotărâtoare.

Că a fost o foamete artificială se poate dovedi foarte simplu. În primul rând, printr-o ciudată coincidență, zonele cu cea mai mare foamete se suprapun peste raioanele, unde au existat în URSS răscoale țărănești și cea mai mare opoziție față de colectivizare (iar numai în Ucraina acestea au fost de peste zece mii). În al doilea rând, ascunderea foametei. Comuniștii aveau mare grijă ca lumea să nu știe nimic despre dimensiunile Holodomorului. Au fost refuzate misiuni ale Crucii Roșii. Ba chiar au construit „sate potemkiniste” și le-au populat cu cekiști fălcoși și sătui; spre aceste sate erau îndreptate excursiile ziariștilor occidentali și ai „prietenilor URSS” dintre intelectualii străini.

Ba mai mult: guvernele „țărilor democrate” se străduiau din răspuț să „nu vadă” Holodomorul, chiar dacă vești despre existența lui se strecurau cumva până la ele.

Pe 9 martie 1933, ziaristul britanic Gareth Johns a publicat un reportaj despre Holodomorul din Ucraina – un excelent press-reliz, care fusese publicat și de multe alte ziare, între care „New York Evening Post” și „Manchester guardian”.

Pe ziarist au început să-l hărțuiască. L-a atacat chiar Bernard Shaw, care înainte de asta vizitase URSS, crăpase în el icre și nisetru la „Metropol”, a făcut excursii, a chefuit cu ștabii comuniști, se îmbăta cu coniac armenesc și n-a observat niciun Holodomor.

Împotriva lui Johns au luat poziție șeful biroului din Moscova al ziarului „New York Times”, laureat al Premiului Pulitzer, Walter Duranti, și corespondentul american Iugen Lions de la „United Press”.

Și ambii știau că Gareth Johns a scris adevărul. Dar ca să-l acuze pe Johns de minciună, ambii au fost convinși de către Kostiantin Umanski, adjunctul șefului Secției de presă și informații a Comisariatului Poporului pentru Afaceri Externe, care, pe principiul „ajută-mă, să te ajut”, anunțase că cei care-l susțin pe Johns nu vor primi acreditare pentru a relata de la procesul „Chestiunea Metro-Vik”. Și ei au fost de acord, mai ales că vodca de la Moscova și batogul erau chiar gustoase.

Mai târziu, Lions a recunoscut că a fost cumpărat de bolșevici:

„Noi l-am făcut mincinos pe acest afurisit de Johns, deși în fraze indirecte, ca să fim cu conștiința împăcată. Apoi, după ce am terminat treaba murdară, cineva a trimis după vodcă și gustări, Umanski s-a alăturat și el sărbătoririi, și cheful a ținut până dimineața.” [84].

Mai târziu, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, ziariștilor americani și britanici le-a fost interzis să scrie despre holocaust, iar ei au respectat acea interdicție neoficială. Asta ca să știți, prieteni, câte parale fac celebrele lor „standarde jurnalistice”.

După aceasta, Garet Johns n-a mai trăit mult: la sfârșitul lunii iulie 1935, el a fost capturat de serviciile secrete sovietice și, în timp ce străbăteau Mongolia Interioară, a fost împușcat pe 12 august, cu doar o zi înainte de a împlini treizeci de ani.

De ce Occidentul prefera „să nu vadă” crimele inumane ale bolșevicilor? Motivul este unul banal: banii. America era cuprinsă de „Marea depresie”. Criza americană ajunsese și în Europa. Iar puterea sovietică îi ajuta pe adversarii săi capitaliști să câștige foarte bine. Cu aur îi ajuta.

Mai târziu, propaganda comunistă va crea mitul „titanicei lupte eroice a poporului sovietic” sub înțeleapta conducere a Biroului Politic al CC al PC(b), în frunte cu tovarășul Stalin, care, într-un termen extraordinar de scurt, au pus bazele industriei URSS. Numai că din această istorie neadevărată lipsesc două nume: Franklin Delano Roosevelt, peședintele Statelor Unite ale Americii, și Albert Kahn – industriașul american, arhicunoscut datorită faptului că a construit în SUA uzinele companiei Ford.

Și mai puțin cunoscut este faptul că Albert Kahn a construit uzine și în URSS. Dacă cineva nu știa – CTZ („Tankograd”) este opera mâinilor lui Albert Kahn. La fel și uzinele de tractoare-tancuri din Stalingrad și Harkiv. De asemenea, uzinele de automobile din Moscova și Gorki. Și, pe deasupra, zeci de uzine de strunguri, laminoare și secții de turnătorie sunt făcute tot de el.

În câțiva ani, firmele „Albert Kahn Inc” și „Albert Kahn Associates” au construit în ritm accelerat 571 de uzine. După calculele cercetătorilor, aceasta a dat economiei americane peste 2 miliarde de dolari. La cursul actual, asta înseamnă un sfert de trilion de dolari.

Inginerii americani nu și-au bătut capul în mod deosebit. Ei au folosit proiectele după care fuseseră construite uzinele americane și au adus cu ei și utilajele. Uzina de automobile „ Internaționala Comunistă a Tineretului” (mai târziu, AZLK) din Moscova era o copie exactă a uzinei Ford.

Și asta numai ceea ce făcuse Albert Kahn. Dar au fost și alții. De exemplu, pentru același „Dniprohes” turbinele au fost aduse de la compania americană „Newport News Shipbuilding and Drydock”, iar generatorii de la firma „General Electric”. Inginerul-șef și consultant al „Dniprohes” (citește: autorul proiectului și conducătorul construcției) a fost un mare specialist american în construcții de hidrocentrale, colonelul Gui Lincoln Kuper.

În general, în zece ani, în URSS, firmele americane au construit peste 1.500 de fabrici, uzine, centrale electrice, combinate chimice etc. Nu se lăsau mai prejos decât americanii nici britanicii, nemții, francezii, italienii. Numai în intervalul anilor 1923-1933, cu companiile

Chimistul austriac Alexander Wienerberger a surprins într-o fotografie holodomorul din Ucraina. Iată pe ce se clădea bunăstarea francezilor și a englezilor. Iată cu ce preț scosese Roosevelt SUA din „Marea depresie”.

străine au fost încheiate 170 de înțelegeri de „ajutor tehnologic” în domeniul industriei grele: 73 cu cele germane, 59 cu cele americane, 11 cu cele franceze, 9 cu cele suedeze și 18 cu companii din alte țări.

Nu i-a împiedicat pe „partenerii” occidentali nici faptul că, la indicația personală a lui Stalin, inginerii sovietici își însușeau „pe șest” invențiile și tehnologia lor. În anul 1929, Charles Sorensen, loțiitorul lui Henry Ford, a dezvăluit că inginerii sovietici au demontat un tractor „Fordson”, l-au copiat și l-au introdus în producție sub numele „Krasnâi Putiloveț”. Un inginer petrolist american a dezvăluit copierea de către sovietici a utilajelor petroliere de la Baku. Stepan Semionovici Dybeț, șeful de la „Avtostroi” și director al uzinei de automobile din Nijni Novgorod, a organizat în 1931 copierea și introducerea în producție a mai multor tipuri de strunguri.

Dar partenerii străini închideau ochii – colosala cantitate de aur din URSS compensa orice pierderi financiare provocate de furturile comuniștilor.

Se înțelege că nimeni nu anunța public că uzinele și fabricile fuseseră proiectate și construite de străini. Ziarele scriau că sunt relizări „sovietice”. Filiala de la Moscova a lui Albert Kahn avea denumire pur sovietică – „Gosproiektstroï”. Filiala companiei germane „Demag Cranes AG” (producător de macarale grele și portuare) avea și ea o companie mascată sub denumirea de Birou Central pentru Producția de mașini grele.

Dar ce legătură are aici Roosevelt? El dăduse OK pentru activitatea companiilor americane în URSS, care în acel moment încă nu fusese recunoscută de către Statele Unite. Iar anii

1932-1933 atinseseră vârful maxim al comenzilor făcute de guvernul sovietic în SUA. În acel moment, noua politică economică a lui Roosevelt se baza tocmai pe câștigurile obținute în URSS.

Puțin îi păsa lui Roosevelt că pe străzile orașelor ucrainene zac cadavrele copiilor morți de foame. Nici de milionul de bieloruși morți. Nu i-a păsat că întreaga stepă kazahă a fost plină de cadavre de bătrâni, femei și copii – ei încercau să ajungă în China pentru a scăpa de foamete, dar cădeau morți. Aproape jumătate dintre kazahi (40%) muriseră atunci de foame.

Nici britanicilor nu le păsa. Nici francezilor. Ei nici nu se gândeau că construiesc pentru comuniști uzine militare, unde se vor fabrica tancuri, care vor porni în „marș eliberator” spre teritoriile lor; că ei instalează coloana de oțel a monstrului, în confruntarea cu care, în următoarele decenii, vor fi nevoiți să cheltuiască resurse colosale și să sacrifice foarte multe vieți. Numai în războiul URSS cu armatele iubitoare de pace ale ONU în Coreea (1950-1953) SUA și țări ale Europei au avut pierderi de aproape 40.000 de morți și 100.000 de răniți. Avea dreptate tovarășul Lenin, când spunea că, dacă le oferi capitaliștilor un preț bun, ei vor vinde funia cu care, apoi, vor fi spânzurați.

În țările democrate occidentale există alegeri. Iar pentru alegeri este nevoie ca societatea să aibă o părere favorabilă despre domnul Roosevelt. Iar dacă americanii ar afla că domnul Roosevelt se ghidează pe seama morții a milioane de oameni, opinia publică s-ar putea întoarce împotriva lui. De aceea, domnul Roosevelt – mare democrat – a interzis publicarea materialelor despre Holodomor. Același lucru se întâmpla și la Londra, și la Paris. Nu tuturor le va prii dimineața la cafea croasantul, dacă ar ști că el fusese preparat din grâul luat de la gura flămânzilor copii ucraineni.

Dar nemților... Acum trebuie să vă povestesc despre relațiile tovarășului Stalin cu fasciștii italieni și cu naziștii germani și, totodată, despre unele intenții politice externe ale „iubitoarei de pace” URSS în anii '30 și începutul anilor '40. Vă spun, prieteni, că este o istorie foarte interesantă.

Capitolul XIII

Cum s-a luptat tovarășul Stalin cu fascismul și ce a ieșit din asta

Așadar, tovarășul Stalin și credincioșii lui acoliți nu aveau de gând să „conviețuiască pașnic” cu restul lumii. În aceasta, tovarășul Stalin a fost un adevărat „leninist” și un bolșevic consecvent. El credea cu tărie că numai un război mondial va deschide calea Revoluției mondiale, cum credea și Lenin. Tovarășul Stalin vorbea și scria despre asta tot timpul. Numai tovarășul Stalin, spre deosebire de alți teoreticieni bolșevici de tipul Troțki și Buharin, nu voia să aștepte până ce Al Doilea Război Mondial va izbucni de la sine. Tovarășul Stalin îl pregătea permanent și metodic.

Tocmai acest lucru nu l-au înțeles nici Troțki, nici Buharin. De aceea nu vedeau nici motivul pentru atâtea metode barbare de introducere a mării industrializări și au protestat împotriva unei asemenea „virări”. Troțki n-a înțeles acest lucru, până nu a început războiul. Încă în 9 martie 1938, în lucrarea sa „Articolul lui Stalin despre Revoluția mondială și procesul actual”, Lev Davidovici se încăpățâna „feeric”, refuzând să creadă cuvintelor lui Stalin. Am să redau un citat destul de întins, pentru ca cititorii să-și dea seama de profunzimea prostiei fostului președinte al Consiliului Revoluționar al Armatei RSFSR-URSS, a primului comisar al poporului pentru afaceri externe și fostului comisar al poporului pentru probleme militare al RSFSR, adică omul care ar fi trebuit să se priceapă în chestiuni de strategie diplomatică și militară.

„În februarie, toată presa mondială a acordat multă atenție articolului lui Stalin dedicat dependenței Uniunii Sovietice de susținerea proletariatului mondial. Articolul este tratat ca un refuz din partea lui Stalin de a colabora cu democrațiile occidentale în numele revoluției mondiale. Presa lui Goebbels a anunțat: «Stalin și-a dat jos masca. Stalin a demonstrat că, prin scopurile urmărite, nu se deosebește de Troțki.» și altele. Aceeași idee a fost dezbătută și în apariții mult mai critice în unele țări democratice.

Oare trebuie ignorată astăzi o asemenea interpretare? Faptele au mai mare greutate decât vorbele. Dacă Stalin ar avea intenția să se întoarcă la calea revoluției, el nu i-ar ucide și nu i-ar demoraliza pe revoluționari. La urma urmei, Mussolini are dreptate, când zice în «Giornale d'Italia» că până acum nimeni n-a aplicat atâtea lovituri comunismului (revoluției proletare) și nu i-a ucis pe comuniști cu atâta cruzime, cum o face Stalin.

Astfel, este complet greșită afirmația că în acest articol Stalin și-ar fi dat jos masca. În realitate, el și-a pus provizoriu o mască semirevoluționară. Pentru Stalin, politica externă este în totalitate subordonată politicii interne. Pentru el, politica internă înseamnă, înainte de toate, lupta pentru autoconservare.” [85].

Și după aceasta, cineva mai poate considera că Troțki a avut capul umplut cu altceva, decât cu rumeguș? Însuși Stalin „și-a dat jos masca”, iar Lev Davidovici tot mai era convins că Iosif Visarionovici va pierde partida. Că într-adevăr stă într-un colț și tremură de teamă că pierde puterea.

Asemenea prostii scria Troțki în momentul când pe adepții lui, reali sau imaginari, îi băgau cu miile în pământul poligoanelor de execuție Butivski și Komunarski. Dacă Stalin luptă din răspuțeri pentru autoconservare; dacă pozițiile lui sunt atât de șubrede, încât se teme pentru soarta lui, atunci de ce dumneata, tovarășe Troțki, stai de aproape zece ani într-o fortăreață mexicană, înconjurat de turnuri de mitraliere și posturi de poliție? De ce nu vii în URSS să dai jos această, după cum zici dumneata, mediocritate?

Să spună că Stalin îi demoraliza pe comuniști, îi lichida pe „vechii bolșevici” putea doar un idiot clinic. Pentru că „vechea gardă” era schimbată cu una nouă. Mai vicleană, mai ambițioasă, mai deșteaptă, mai hotărâtă, mai curajoasă – un produs al selecției naturale și al luptei pentru supraviețuire. Și important – devotată lui Stalin trup și suflet.

Curând, Troțki își va da seama de greșeala pe care a făcut-o. Va înțelege că Stalin chiar pregătea un război mondial. Dar va fi prea târziu.

Însă iată că Buharin și-a înțeles greșeala în 1938. Aflându-se de-acum în celula condamnaților la moarte, într-o scrisoare adresată lui Stalin, el cerea clemență și promitea să meargă la război.

Însă nu e deloc simplu să organizezi un război mondial. Se poate, bineînțeles, să ataci toată lumea, să provoci împotriva ta o coaliție internațională și să mori eroic din cauza disproporționalității forțelor. Dar se poate și pe cale diplomatică și combinații politice subversive, folosind agentura, favorizând crearea de coaliții, care să înceapă un război între ele. Iar tu să tot pui paie pe focul mondial, așteptând un moment prielnic ca cele două coaliții să slăbească și atunci să treci de partea uneia dintre ele; după ce distrugi inamicul, le vii de hac și aliaților.

O asemenea coaliție – țările din fosta Antanta, plus Polonia – a existat de facto. Mai lipsea una – inamica ei. Germania care fusese înfrântă în Primul Război Mondial și a semnat o pace umilitoare și, pe deasupra, foarte împovărată din punct de vedere financiar și în care existau sentimente revanșarde foarte puternice, se potrivea cel mai bine pentru baza unei asemenea coaliții.

Dar era nevoie de omul sau grupul de oameni care să-i ridice pe nemți spre revanșă. De dorit – cât mai radicali. În acea vreme, în lume erau populare două ideologii – comunismul și naționalismul. Din motive bine cunoscute, comuniștii ieșeau din discuție. Însă, uite, naționaliștii...

Ultranaționaliștii erau un material bun ca să devină un instrument eficace în politica externă a bolșevicilor. Acel berbec care va sparge poarta fortăreței Europei în fața Inter-

naționalei Comuniste, a URSS și personal în fața credinciosului urmaș al lui Lenin era Iosif Visarionovici Stalin.

Întemeietorul mișcării fasciste, Benito Mussolini, a fost, de fapt, prin convingeri socialist; îl aprecia foarte mult pe Karl Marx, se considera elevul lui și chiar îl numea „tată”. Pe Lenin pur și simplu îl diviniza, și acest sentiment era reciproc. În anul 1922, pe Mussolini l-au numit „Lenin al Italiei”, iar dictatorul era foarte mândru de acest supranume. La rândul său, Lenin îl numea pe duce unicul revoluționar adevărat din Italia și-l considera un prieten al său – mă rog, de câtă prietenie era în stare Lenin.

Totuși era evident că regimul fascist din Italia era prea „iubitor de pace”; că Italia nu este în stare să devină acel berbec la care visa Stalin. Mussolini și regimul său au fost caracterizați strălucit de către doctor Goebbels:

„Mussolini nu este revoluționar, cum sunt Führerul sau Stalin. El este atât de legat de italienii lui, încât acest lucru îl văduvește de statura unui revoluționar și răsculat de dimensiuni mondiale.” [86].

Într-un cuvânt, fascismul italian putea fi o parte a acestei coaliții, însă în niciun caz forța sa motrice. Și atunci Stalin și-a îndreptat atenția asupra unui fanatic tânăr, pe jumătate nebun, Adolf Hitler, care în 1933 era cât pe ce să preia puterea în Bavaria (așa-numitul „Puci al berii”), iar peste alți trei ani, împreună cu înnoitul Partid Național-Socialist al Muncitorilor din Germania, a început să candideze serios pentru preluarea puterii în toată țara.

Încă în 1925 apăruse celebra carte a lui Hitler „Mein Kampf”. În URSS, cartea a fost interzisă. Întotdeauna am fost curios să știu un lucru: dacă această carte este atât de inumană; dacă ea propagă mizerabila ideologie nazistă; dacă ea este îndreptată împotriva URSS și, în general, împotriva popoarelor slave și-i consideră neoameni – această carte ar fi fost studiată în școli literă cu literă, desfăcută în citate, iar lectorii Societății „Znanie”¹ ar fi citit din ea pagini întregi în fața colectivelor de oameni ai muncii. În schimb, pentru citirea „Mein Kampf”, omul sovietic lua nu mai puțin de 10 ani de pușcărie la minele de aur din Kolâma sau la minele de cărbune din Vorkuta, iar pentru răspândirea ei – „zece ani fără drept de corespondență”, adică un glonț în ceafă, fără altă variantă.

Din „Mein Kampf” oamenii sovietici știau doar un singur citat. Numai un singur citat era studiat de către elevi în școală, iar lectorii îl prezentau colectivelor de oameni ai muncii. Iată-l:

„Noi, național-socialiștii, absolut conștient, punem cruce întregii politici externe de dinainte de război. Vrem să ne întoarcem în punctul de acum 600 de ani, când fusese întreruptă dezvoltarea noastră. Vrem să oprim eterna privire germană spre sudul și spre apusul Europei și cu hotărâre arătăm cu degetul spre teritoriile, care se află la răsărit. Rupem definitiv cu politica colonială și comercială de dinainte de război și trecem conștient la o politică de cuceriri de noi teritorii în Europa.

¹ **Znanie** – Societate de răspândire a științei și culturii în masele populare; instituții similare existau în toate țările „lagărului socialist”; în România a fost celebra S.R.S.C., adică Societatea de Răspândire a Științei și Culturii. (C. Ir.)

Când vorbim de cucerirea de noi teritorii în Europa, noi, desigur, putem avea în vedere, în primul rând, doar Rusia și acele țări din jur, care-i sunt subordonate.” [87].

Aceasta este chintesența cărții îndrăcitului fűhrer. Este ideea principală a strategiei lui. „Drang nach Osten” – presiune asupra Estului. Cucerirea spațiului vital. Hitler a plănuț să-i distrugă, înainte de toate, pe ucraineni, pe bieloruși, pe ruși și pe polonezi. Cu alte cuvinte, era un dușman îngrozitor. Așa afirma propaganda sovietică. Și ea nu mințea. Toate acestea au existat în intenția lui Hitler. Însă propaganda sovietică n-a amintit un mic detaliu: „Drang nach Osten” era planificat de Hitler să aibă loc numai după distrugerea principalului dușman al Germaniei – Franța.

„«Mein Kampf» este scris împotriva Franței. Franța este dușmanul numărul unu. Pentru că Hitler a scris această carte, când Germania se afla sub talpa Franței, strivită complet de îngrozitoarea Convenție de la Versailles¹. Conveția de la Versailles, pusă în căra Germaniei de Franța și Marea Britanie, sufoca Germania. Germania suferea de o cumplită inflație, de șomaj, de sărăcie. Germania era jefuită fără milă.” [87].

Însă Franța nu era doar Franța. Franța înseamnă și coloniile ei: Algeria, Marocul, Siria, Libanul, Madagascarul ș.a. Înseamnă că trebuie să lupți și cu ele. Dar și cu aliata Franței: Polonia. Precum și cu altă aliată a Franței: Marea Britanie. Iar Marea Britanie înseamnă și Canada, Australia, Noua Zeelandă, India și încă alte posesiuni. În Imperiul Britanic nu apunea soarele niciodată. Iată că războiul mondial e gata. Și nu contează în ce direcție o să pornească Hitler. „Drang nach Osten” – asta este, în primul rând, Polonia, în apărarea căreia va sări imediat Franța, în apărarea căreia va sări imediat Marea Britanie – ceea ce s-a și întâmplat. Va porni împotriva Franței – rezultatul va fi același.

Toate acestea Stalin le vedea și le înțelegea foarte bine. Se spune că agenții lui Stalin făcuseră rost de „Mein Kampf” încă până să apară primul volum – pur și simplu din tipografie, în șpalturi. Dar asta, probabil e poveste – Stalin nu știa limba germană. Dar este absolut sigur că ultima sarcină de partid pe care o primise Grigori Zinoviev era să traducă opul lui Hitler în limba rusă. El a făcut asta special pentru Stalin, când se afla deportat în Kustanai. Spera să se răscumpere...

Bolșevicii nu se temeau de Hitler – ei înțelegeau foarte bine că el nu poate ataca URSS, fără să declanșeze un război mondial. Iar pentru Germania a lupta pe două fronturi înseamnă moarte. Despre asta a scris și Hitler în „Mein Kampf”. Nu era altceva de făcut, decât să se aștepte o ocazie prielnică pentru ajungerea naziștilor la putere, iar apoi ei să se arunce să muște din Europa.

Propagandiștii sovieto-ruși încearcă să ne convingă că în primul cincinal Stalin a planificat construirea celor mai mari uzine din lume pentru tancuri și avioane, pentru că se temea de naziști. Mint de îngheață apele.

În 1928, când în URSS a început primul cincinal, „Mein Kampf” încă nu fusese tradusă – Zinoviev a tradus-o abia în anul 1933. De unde să fi știut bolșevicii de intențiile lui Hitler?

¹ Este, desigur, vorba despre Tratatul de Pace de la Versailles, semnat la 28 iunie între puterile învingătoare în Primul Război Mondial (27 de state, între care și România) și Germania; se puna, astfel, capăt conflictului. (C. Ir.)

*Occidentul înțelegea foarte bine cine l-a „crescut” pe Hitler
și exprimau aceasta în numeroase caricaturi.*

De la tribună, Hitler nu prea zbigera despre spațiul vital – el zbigera împotriva „rușinoasei păci de la Versailles”; despre dușmanul arienilor, adică evreimea lumii, și mai ales împotriva principalului dușman al Reichului – Franța.

În anul 1928, naziștii nu numai că nu erau la putere, ci erau cu totul marginalizați. În alegerile pentru Reichstag din mai 1924, Hitler și compania obținuseră doar 6,5% din voturi. La alegerile din decembrie același an, a fost și mai rău – 3%. Iar alegerile din 20 mai 1928 (practic, la o lună după începerea primului cincinal) erau pentru naziști o adevărată catastrofă: 2,6% din voturi, adică 12 locuri în Reichstag din 491.

Așa că, în acei ani, Stalin nu-l considera pe Hitler o amenințare. Și nu vorbea despre pericolul fascismului. Pentru motivarea cursei înarmărilor, el vorbea despre blocul militar, care s-ar fi format, chipurile, în jurul Poloniei. Și speria cu războiul anume cu Polonia. De fapt, asta era pură propagandă, căci polonezii nu formaseră cu nimeni niciun fel de „bloc”.

De fapt, cuvântul „speria” nu corespunde într-un totu realității. Dacă am cunoaște mai în detaliu propaganda comunistă de la sfârșitul anilor '20 și începutul anilor '30, ne-am putea convinge că comuniștii sovietici într-adevăr se pregăteau de război cu Polonia. Însă nu unul de apărare, ci un război de acaparare. Iar ca aliați ai Poloniei erau considerate, înainte de toate, Țările Baltice, pe care de asemenea doreau să le cucerească. Să le cucerească împreună cu nemții: noi din est, nemții din vest și Polonia nu mai există. După aceea ar veni rândul Republicii de la Weimar. În acei ani, URSS spunea că Germania este „cea mai slabă verigă” din sistemul imperialist.

Anume pentru cucerirea Poloniei nu numai că își dezvoltă URSS industria sa militară și forma o armată de o putere îngrozitoare, dar ajută ca și Germania să-și întărească armata. Conform Păcii de la Versailles, Republica de la Weimar nu avea dreptul să aibă unități de tancuri, de artilerie, aviație de luptă, vase care să depășească un anume tonaj etc. De aceea, tovarășii cumsecade de la Kremlin s-au înțeles cu nemții să înființeze pe teritoriul URSS o serie de centre de învățământ și poligoane de instrucție pentru pregătirea cadrelor de tanchiști germani, de piloți, de specialiști în războiul chimic.

La Lypețk, a fost construită o bază secretă anume pentru pregătirea piloților germani. Acolo a învățat însuși Hermann Göring. De fapt, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, din ordinul special al reichmareșalului Luftwaffe, asupra orașului Lypețk n-a căzut nicio bombă, pentru că acolo locuia femeia cu care Hermann avusese în acei ani o idilă.

Și la Kazan a fost un centru secret asemănător, „Kama”, pentru învățarea metodelor moderne de desfășurare a războiului și instruirea tanchiștilor germani. Între „studenți”, fuseseră și viitorii generali, cunoscuți de toată lumea: Heinz Guderian, Erich Heppner, Wilhelm von Thoma.

Iar la Saratov, chimiștii militari germani au învățat cum să folosească substanțele otrăvitoare și cum să se apere de ele. Aici – în folosul URSS și al Germaniei – se făceau experimente. Și cine știe dacă ar fi existat camerele de gazare de la Auschwitz, dacă n-ar fi fost Saratovul...

Un lucru important – mă repet – este faptul că URSS înarma și instruia în secret Wehrmachtul, știind foarte bine că încalcă Tratatul de la Versailles; că asta va duce la războiul Germaniei împotriva Poloniei și a Franței și, deci, la un război mondial...

Însă iată că pe 24 octombrie 1929, în SUA, a venit „marșea neagră”. Falimentul burselor de pe Wall Street a provocat o criză financiar-economică de mari proporții, care a lovit America, iar mai apoi și întreaga lume. În Europa, cel mai mult a avut de suferit „extenuată” Republică de la Weimar. Iar acolo unde-i faliment economic, întotdeauna se dezvoltă mișcări radicale.

„... apariția celui de-Al Treilea Reich s-a datorat în mare măsură economiei, și anume, crizei economice mondiale din anul 1929, care a slăbit economia țărilor avansate și a hotărât trista soartă a Republicii de la Weimar.

Criza financiară din Germania a atins dimensiuni îngrozitoare, iar în vara anului 1932, numărul șomerilor a atins cifra de 6 milioane. Asta nu putea să nu influențeze situația politică din țară. Toată lumea a înțeles că este necesară o nouă schimbare.”

De forțele politice de orientare radicală s-au atașat tot mai mulți simpatizanți: la alegerile din anul 1932, Partidul Comunist din Germania a obținut cel mai bun rezultat din toată istoria sa (din 1916 până în 1933): 16,9% din voturi; a crescut și popularitatea Partidului Național-Socialist al Muncitorilor Germani (NSDAP), național-socialiștii adunând 37% din voturi – mai mult decât toate celelalte partide la un loc.

Însă nici asta n-a fost suficient ca naziștii să poată forma propriul guvern. Pe parcursul anului 1932, președintele Hindenburg i-a propus de mai multe ori lui Hitler să intre în

guvern, chiar să ocupe și postul de vice-cancelar, dar acela avea pretenția să ocupe doar postul de cancelar al Reichului, pretenție care i-a fost îndeplinită la sfârșitul lunii ianuarie 1933. [89].

Așa fusese și nu chiar așa. Autoarea cărții „Al Treilea Reich” a uitat să amintească un „amănunt”. Naziștii au obținut acel rezultat (37,2%) la alegerile din 31 iulie 1932. Însă problema e că în acel an au mai fost alegeri la 6 noiembrie. La aceste alegeri, naziștii au pierdut 4%. În continuare, evenimentele s-au desfășurat astfel:

„Popularitatea NSDAP a început să scadă. Cu toate acestea, comuniștii și social-democrații au adunat împreună 13,5 milioane de voturi, iar național-socialiștii, 10,5 milioane de voturi. Chiar și în acest moment culminant al istoriei, naziștii nu au putut obține majoritatea absolută în parlament, iar la alegerile prezidențiale Hitler a pierdut în fața lui Hindenburg. Încercarea lui Hitler de a-l convinge pe Hindenburg ca să-l numească în postul de cancelar al Reichului a eșuat, pentru că partidul său nu avea majoritatea în Reichstag. [90].

Și asta încă nu e totul. Popularitatea naziștilor nu numai că scădea, ci s-a prăbușit. La sfârșitul anului 1932, când în URSS se încheia primul cincinal și începea al doilea, Hitler se afla în pragul sinuciderii. În înțelesul exact al acestui cuvânt. El voia să-și tragă un glonț în frunte. Partidul se ruina. Finanțare nu exista. Vârfurile naziștilor erau disperați.

Hindenburg într-adevăr îl trimisese pe Hitler în locul anatomic cunoscut de toată lumea. În schimb, el a propus formarea unui guvern de către social-democrați și comuniști, care aveau majoritatea în Reichstag. Președintele Partidului Comunist din Germania, Ernst Thälmann, i-a și propus lui Otto Wels, președintele Partidului Social-Democrat, să se asocieze. Acela urma să ocupe postul de cancelar al Reichului, iar Thälmann urma să conducă Reichstagul. Începuseră tratativele. Când deodată...

Deodată, lui Hitler i s-a întins o mână de ajutor de la Moscova. Stalin i-a transmis prin Comintern lui Thälmann ordinul să nu intre în coalitiție; să nu preia puterea în țară; să-i considere ca principali dușmani nu pe naziști, ci pe social-democrați.

Thälmann ar fi putut să nu se supună acestui ordin. Însă ca să nu se întâmple acest lucru, Moscova a mutat calul (ca la șah, adică, *n. mea, C.l.r.*): a făcut public acest ordin prin mass-media germane, cu care ocazie l-au prezentat pe Ernst Thälmann ca fiind marioneta Kremlinului. Într-o clipită, dintr-un lider politic Ernst Thälmann s-a transformat într-un cadavru politic. Coalitiția dintre PCG și PSDG, creată cu atâta greutate, s-a destrămat. Au început acuze reciproce, pe care s-a străduit să le întrețină și să le întetească agentura stalinistă, punându-le pe seama societății germane.

În această situație, industriașii germani, care până nu demult n-au vrut să-i dea lui Hitler niciun pfenig, au fost nevoiți să-și pună speranțele în el, ca unic garant al stabilității în condițiile crizei economice și politice. Președintelui Republicii de la Weimar nu-i mai rămânea nimic de făcut, decât să-i propună lui Hitler postul de cancelar.

Astăzi, este larg acceptată ideea că Hitler ar fi ajuns la putere pe căi democratice, ca urmare a alegerilor. Nu-i adevărat. Conform legilor de atunci, nu parlamentul forma guvernul,

ci cancelarul Reichului personal, pe care, de asemenea, îl desemna nu parlamentul, ci președintele personal. NSDAP nu avea majoritatea în Reichstag, însă combinația politică a lui Stalin a făcut ca hitleriștii să ajungă la putere.

Iar apoi, provocatul incendiu al Reichstagului din 27 februarie 1933 i-a dat lui Hitler pretextul instaurării dictaturii și a interzicerii tuturor partidelor politice. Rămâne o enigmă până azi: cine a organizat incendierea? Istoricii sovietici, iar astăzi și cei ruși îi arată cu degetul pe naziști. Fără nicio dovadă. Majoritatea specialiștilor străini neangajați înclină să vadă în asta acțiunea unui singuratic, un anume Van der Lûbbe¹, cetățean olandez. Cică ar fi acționat singur. În semn de protest împotriva venirii la putere a lui Hitler.

Totuși trebuie știut că acest Van der Lûbbe era un homosexual aproape analfabet, era comunist și încă unul fanatic. Și, probabil, agent al serviciilor secrete sovietice. E bine de știut, de asemenea, că el era, ca și Fanni Kaplan, aproape orb.

Aici ne ocupăm totuși de istoria secretă a URSS, nu de cea a Germaniei, așa că n-o să intrăm în detalii. O să-mi exprim doar o părere personală: analiza întâmplărilor și a faptelor ne obligă să fim de acord cu acei istorici care consideră că Reichstagul a fost incendiat de agenți ai Cominternului (citește: ai serviciilor speciale sovietice), iar Van de Lûbbe doar a luat vina asupra sa.

Fanaticul olandez a fost condamnat la moarte. Pe Ernst Thälmann l-au arestat pe 5 martie 1933. A fost băgat într-o celulă izolată. Mai târziu a fost deținut în celebra baracă specială „Zellenbau” din lagărul Sachsenhausen. Acolo a fost vecin cu Iakov Djugașvili și cu liderul Organizației Revoluționare a Naționaliștilor Ucraineni Stepan Bandera. Thälmann a fost împușcat la Buchenwald abia pe 18 august 1944. Iar dacă nu s-ar fi supus lui Stalin și dacă n-ar fi rupt relațiile cu social-democrații...

În continuare, în ceea ce-i privește pe naziști, comuniștii sovietici au dus o politică foarte interesantă. Pe față, ei, chipurile, erau dușmani. Chiar au închis centrele secrete de instrucție, e drept, nu dintr-odată. Propaganda sovietică i-a declarat dușmani pe naziști (de asemenea, și pe fasciștii italieni). Dar în ascuns...

Prieteni, nu dați atenție cuvintelor, ci faptelor. Tovarășul Stalin ar fi putut să nu împiedice alianța comuniștilor cu social-democrații și atunci Hitler s-ar fi împușcat, iar Himmler și Göring s-ar fi făcut hamali. Putea să trimită pe cineva cu un târnăcop, cu un pistol sau bombă și nicio pază nu i-ar fi fost de folos fûhrerului, cum nu i-a fost lui Troțki și liderului Organizației Naționaliștilor Ucraineni Evhen Konovaliș. Dar Stalin a procedat cu totul altfel.

Istoricii ruși au găsit o frumoasă explicație a acțiunilor lui: toate le-a făcut din prostie. Stalin era prost ca noaptea și făcea prostii. Frumoasă explicație. Una universal valabilă. Dar imediat se pune întrebarea: de ce comuniștii săvârșesc fapte care duc la declanșarea războiului global? Iar istoricii de la Moscova holbează ochii cât cepele: totul s-a întâmplat din cauza prostiei nemăsurate.

¹ Numele exact al presupusului incendiator al Reichstagului este Marinus van der Lûbbe, un comunist olandez, născut în 1909, și care nu prea era în toate mințile. (C. Ir.)

Tancul sovietic BT-5 și „consilierul militar” sovietic. 347 de tancuri, 60 de automobile blindate, 648 de avioane, 1.186 de tunuri, 20.486 de mitraliere, 497.813 puști și peste trei mii de „consilieri” aruncase Stalin în Spania. Dar să provoace izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial nu a reușit.

Să mergem mai departe. Chiar până pe data de 22 iunie 1941, URSS a exportat în Germania cantități colosale de materii prime strategice. Te temi de tancurile lui Hitler? Atunci nu-i mai da ferosiliciu de la de curând deschisa uzină de feroaliaje din Zaporojie și lui Hitler îi va fi mult mai greu să fabrice tancuri. Însă Stalin fabrică tancuri și-l ajută și pe Hitler. Te temi de bombardierele lui Hitler? Nu-i mai da aluminiu de la cea mai mare uzină din Europa, cea de la Zaporojie. Iar el continuă să fabrice avioane și-l ajută și pe Hitler. Nu-i da lui Hitler minereu de fier, mangan, cherestea, platină, bumbac, petrol, cereale, piele, zinc, plumb, cobalt, carne și untură.

Fără nichel nu se poate produce un blindaj de calitate la tancuri; oțel inoxidabil pentru vapoare; fără nichel nu pot fi fabricate cătarea tunurilor, acumulatele și alte sute de produse militare. Fără wolfram nu pot fi fabricate lămpile pentru radio, proiectilele perforante, cartușele dum-dum și blindajul tancurilor.

Se spune: și Occidentul l-a ajutat pe Hitler, aprovizionându-l cu tehnologie, materie primă și echipamente. Este adevărat, așa fusese până în anul 1938. Totuși, aceștia erau capitaliști! Capitaliștii vedeau în Germania o sursă de venit, cum o vedeau și în URSS. Iar Stalin de ce creștea potențialul militar al celui de-Al Treilea Reich? Iar planurile hitleriștilor de cucerire a „spațiului vital în Est”, nu se știe de ce, nu l-au oprit și nu-l nelinișteau? Dumneavoastră i-ați da vecinului, care vrea să vă omoare și să vă ia casa, toporul pe care chiar dumneavoastră l-ați ascuțit?

Iar nouă ne servesc această explicație: totul s-a făcut din prostie. Stalin a fost un cretin și împreună cu el Voroșilov, Mikoian, Molotov, Kaganovici, Jdanov, Andreev...

Și ni se mai spune că, după venirea lui Hitler la putere, volumul comerțului URSS cu Reichul a scăzut de cinci ori până în anul 1939. Și ni se înșiră cifrele exportului sovietic:

- în 1932 – 350,2 milioane de ruble;
- în 1933 – 298, 8 mil. rbl.;
- în 1934 – 343 mil. rbl.;
- în 1935 – 290,1 mil. rbl.;
- în 1936 – 92,8 mil. rbl.;
- în 1937 – 80,6 mil. rbl.;
- în 1938 – 54,8 mil. rbl.;
- în 1939 – 46,5 mil. rbl.

Păi, asta nu-i o dovadă că URSS nu dorea întărirea naziștilor și micșora colaborarea cu ei? Așa susțin propagandiștii de la Moscova. Însă cercetătorii care studiază această chestiune, în cercul lor restrâns, scriu și spun cu totul altceva. Nu URSS a micșorat exportul, ci Germania a micșorat importul. Și nu numai din Uniunea Sovietică. Are cuvântul Boris Stepanovici Jigalov, istoric rus, specialist în relațiile sovieto-germane:

„O astfel de dinamică a comerțului dintre două țări se explică printr-o serie întreagă de factori: orientarea regimului nazist spre pregătirea de război, care a stimulat comenzi mari de stat a industriei germane, trecerea din aceleași motive la o politică de autarhie, cu scopul limitării dependenței Germaniei de piețele externe de materii prime.” [91].

Cititorii mei sunt inteligenți, de aceea nu-i nevoie să le explic că sub abilul termen „autarhie” se ascunde cuvântul obișnuit „autosuficiență”. Hitler avea planuri de război, în care era posibilă blocada Moscovei, de aceea a restructurat economia țării pe o maximală autoîn-zestrare.

Aici Jigalov adaugă:

„Desigur, un rol important în toate acestea a jucat înrăutățirea cu fiecare an a relațiilor politice dintre URSS și Germania.” [idem].

Totuși, aceasta este o obișnuită frază rituală, legată de tratare a istoriei celui de-Al Doilea Război Mondial și a perioadei antebelice. Căci în momentul izbucnirii războiului, s-a constatat că relațiile dintre URSS și cel de-Al Treilea Reich nu erau chiar atât de rele. Ba mai mult, chiar ca între aliați. La începutul războiului (asupra acestui lucru o să revenim), Marea Britanie a instituit blocadă împotriva Germaniei, dar Hitler a reacționat la asta cu calm.

„N-avem de ce ne teme de blocada britanică. Estul o să ne aprovizioneze cu cereale, vite, cărbune, plumb și zinc.” [92].

Se ajunsese la o mare înțelegere între naziști și comuniști, așa că în anul 1940, majoritatea exportului sovietic se îndrepta spre Germania. Iar după începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, URSS aproape a întrerupt comerțul cu Marea Britanie. URSS a încetat să mai exporte în Marea Britanie cereale, vite, plumb și zinc. Iată un mic și interesant tabel. Câteva dintre țările mari în comerțul exterior al URSS, de ver %:

Țara	SUA	Anglia	Germania
1938	17,8	19,6	5,6
1939	24,4	15,6	7,4
1940	19,6	0,5	40,4

(Sursa: <https://historicalmemoryru/2017/07/03/%01>)

După cum se vede, până în anul 1940, SUA nu au participat la război – cu ele nivelul comerțului s-a menținut, iar cel cu Germania a urcat vertiginos, cu Anglia a înghețat. Asta demonstrează foarte limpede de partea cui erau tovarășii de la Kremlin.

Propagandiștii comuniști au inventat abia după război o povestioară, potrivit căreia atât de rușinoasa prietenie fusese, chipurile, forțată conjunctural – cică Stalin s-ar fi temut de năvălirea Germaniei. Se temea îngrozitor. Deși citise „Mein Kampf”, în care Hitler a scris negru pe alb că războiul pe două fronturi pentru Germania e moarte curată. Deși între URSS și Germania se întindeau Polonia și Țările Baltice, adică nu exista frontieră comună, și tocmai acest tampon a fost, nu se știe de ce, dărâmat de pactul Molotov-Riebbentrop. Explică agitatorii de la Moscova: tot din cauza prostiei lui Stalin.

Iar noi vom spune adevărul: URSS a făcut tot posibilul pentru a provoca Al Doilea Război Mondial. De aceea a și susținut Reichul. Iar dacă o să ne întoarcem cu o pagină înapoi, o să vedem că în 1934, exportul URSS către Germania nazistă a fost aproape la același nivel cu exportul din 1932 către Republica de la Weimar. Că indicatorii din 1933 și 1935 sunt practic identici. Așa că primul citat din Jigalov arată adevăratele motive ale reducerii comerțului din anii 1936-1939, iar al doilea este un proverb standard.

A mai existat o cauză, despre care istoricul rus nu vorbește: în anul 1936 a început războiul civil din Spania. Iar această cauză se înscrie perfect în cadrul reducerii exporturilor sovietice către Germania și începutul acolo a politicii de autarhie.

În acel război, Hitler și Mussolini i-au susținut pe falanșiști. Pe față. Stalin – pe republicani. În secret. Prin Comintern el a strâns pentru ei ajutor material în valoare de peste un miliard de franci. A format brigăzi internaționale din romantici, comuniști, anarhiști și alții asemenea. Presa sovietică prezenta acest lucru ca fiind un ajutor adevărat și dezinteresat dat guvernului legal al Spaniei. În lume existau zeci de conflicte, însă Stalin s-a implicat tocmai în acesta. De ce?

S-a calculat că războiul din Spania va pune în pericol siguranța Franței. În război va fi implicată și Portugalia. Iar alături este Gibraltarul – o importantă bază britanică. Treptat, războiul civil se transforma în unul mondial. De ce URSS nu s-a manifestat deschis de partea republicanilor? De ce mii de „consultanți militari” sovietici, teroriști și diversioniști acționau sub nume străine (preponderent spaniole)? Păi, totul ca să nu strice oficial aranjamentele cu Hitler și Mussolini. Ca ei să-și păstreze convingerea că URSS nu va porni împotriva Reichului în cazul unui Mare război.

Nu s-a întâmplat. Războiul civil din Spania nu s-a transformat în unul mondial din cauza unei serii de cauze. Dintre care una principală – Franța și Marea Britanie nu erau pregătite

pentru război și pentru că nu doreau ca Spania să devină o bază a expansiunii comuniste. Londra a finanțat în secret armata lui Franco cu un miliard de lire sterline. Franța i-a înapoiat generalului o parte din aurul evacuat din Spania.

„Conspirația de la Munchen” din anul 1938, când Londra și Parisul i-au „predat” lui Hitler Cehoslovacia în schimbul asigurării menținerii păcii, lucru care a demonstrat perfect dorința lor de a nu lupta cu Germania și Italia. Înțelegând acest lucru, Stalin sistează imediat ajutorul către republicani: de ce? Tratatul de la Munchen s-a încheiat la sfârșitul lui septembrie 1938, iar în noiembrie au fost desființate brigăzile internaționale, după care victoria lui Franco era absolut sigură.

Între altele, curând s-a înțeles că republicanii spanioli vor pierde, iar ațâțarea Marelui război n-a reușit, că ajutorul sovietic nu era deloc unul altruist. Cele 510 tone de aur din rezerva Spaniei evacuate în URSS au fost însușite de bolșevici sub pretextul compensației pentru aprovizionarea pe care o făcuseră cu arme și tehnică militară. Majoritatea refugiaților spanioli, care au ajuns în țara proletariatului învingător, au fost împușcați de cekiști, o soartă asemănătoare au avut-o și cei mai mulți dintre „consilierii militari” din Armata Roșie.

Despre Munchen și celelalte lucruri care au precedat începutul celui de-Al Doilea Război Mondial vom vorbi puțin mai târziu în detaliu.

În cursul anului 1938, în Europa au apărut trei regimuri dictatoriale puternice: în Germania, în Italia și în Spania. Ele încă nu erau aliante de jure, dar erau așa de facto. Important – la 16 martie 1935, a fost creat Wehrmachtul, acel berbec de care avea nevoie Stalin. Cu o săptămână mai devreme fuseseră create forțele armate aeriene (Luftwaffe), iar peste șapte luni – unitățile de tancuri (Panzerwaffe) – două instrumente de bază ale strategiei de atac al generalilor germani.

Iar noi ne întoarcem de la politica externă a bolșevicilor spre interiorul URSS. Acolo continua pregătirea pentru Marele Război.

Capitolul XIV

Despre comandanți militari. Pădurea Sandarmoh, München și felurile de cetățeni sovietici

Instaurarea regimului nazist în Germania le-a dat tovarășilor de la Kremlin o pârghie puternică pentru ațâțarea isteriei războinice, justificarea militarizării țării și a vieții mizerabile a cetățenilor. Plastic vorbind, pe muncitorii din orașe îi convingeau: voi locuiți în locuințe comune și barăci, mai rău decât pe vremea afurisitului imperiu țarist; aveți un salariu de mizerie, mai rău decât pe vremea țarului; trăiți pe cartelă, care fusese introdusă în vremea țarului (și doar parțial) pe timpul Războiului Mondial. Însă nu-i timp de trai bun – fascismul își saltă capul, trebuie să dotăm armata cu tehnică de luptă, s-o echipăm, s-o hrănim. Iar pentru asta este necesară construirea de noi și noi uzine și centrale electrice.

De unde au apărut locuințele comune, barăcile și cazărmile pentru necăsătoriți, cu „facilitățile” afară și spălarea la baia comună o dată pe săptămână? Din cauza marelui număr de uzine care se construiau în orașe. Uzine se construiau, dar locuințe pentru muncitori, al căror număr creștea neconținut, nu. Pentru aceasta nu existau fonduri. Pentru că fascismul saltă capul...

Dar asta este o minciună. Cartelele pentru pâine fuseseră introduse în anul 1929. După pâine au urmat cartelele pentru carne, unt, zahăr, ceai, fructe și legume. Însă chiar și având cartelă, asigurarea cu marfă nu era deloc simplă – erai nevoit să stai la cozi interminabile din cauza deficitului total. Și se întâmpla așa nu numai cu alimentele:

„La începutul anului 1930, raționalizarea s-a extins asupra rochiilor de gală, a cămășilor, a așternutului de pat, a ciorapilor pentru femei și copii.” [93].

Continuau să se îmbrace cu ceea ce au cumpărat în timpul NEP-ului. S-au terminat anii NEP-ului, au dispărut și șosetele, izmenele și ghețele.

Ce-i drept, au mai rămas magazine în care se puteau cumpăra aceste mărfuri, dar la un preț de trei ori mai mare, ba chiar de zece ori mai mare. Atunci Adolf mai avea până să ajungă la putere, tot așa cum ai pleca spre Kiev în patru labe. După cum știm, el era departe de putere și în anul 1931, când în URSS a fost introdusă aprovizionarea pe categorii.

Ce-i asta? Ei, este o nouă invenție a comuniștilor. Toată țara a fost împărțită în patru liste de aprovizionare cu marfă: lista specială, prima, a doua și a treia. În lista specială și în prima

Susținătorii regimului – cekiștii și membrii familiilor lor primeau din depozite speciale de distribuție pachete speciale. Pe baza listelor, fiecare primea pachetul lui, conform rangului și a postului pe care-l ocupa. Și pentru asta ei erau în stare să împuște în ceafă pe oricine îl indica regimul bolșevic.

au intrat Moscova, Leningradul, precum și regiunile industriale și anumite întreprinderi din Donbas, Karaganda, Baku, Ural, stațiunile balneare de importanță unională, cum ar fi, bunăoară, *Mineralnâie vodă* ș.a. Acele locuri, unde erau oțelăriile pentru tancuri, unde se extrăgea cărbunele pentru ele, unde se fabricau aceste tancuri, unde se coordonau toate acestea și unde ar fi putut să apară străini.

În listele a doua și a treia intra restul Uniunii Sovietice: micile orașe neindustriale, cătunele, satele și micile întreprinderi.

Locuitorii marilor centre industriale urmau să primească cu prioritate și în cantități mai mari pâine, făină, carne, ulei, pește, leguminoase, zahăr și alte produse.

„Consumatorii din lista specială și din prima listă constituiau doar 40% dintre cei care erau trecuți în aprovizionarea centralizată, însă primeau partea leului din aprovizionarea de stat – 70-80% din fondurile alocate comerțului.” [94].

Oficial, cetățenii Uniunii Sovietice erau împărțiți pe categorii. Și acest sistem cinic a existat până la sfârșitul Uniunii Sovietice. Familia noastră, cu toate drepturile și lipsa de drepturi, s-a mutat din regiunea Belgorod (cetățeni de categoria a treia) în Donbas, într-un sat suburban al orașului Dzerjinsk (cetățeni de categoria întâi) și aici bunica mea a văzut salamul și tortul pentru prima dată în viața ei. „Parcă am ajuns în rai”, – își aducea mama aminte. Iar la Moscova locuiau oameni de categorie specială sau superioară.

Totuși, asta nu e totul. Tovarășii de la partid nu puteau accepta că într-un oarecare Bobruisk sau Jmerynka, membrii de partid de acolo, procurorii, lucrătorii din instituțiile de partid și de stat, ai sfatului popular, ai comitetelor raionale ale comsomolului etc. să ajungă în categoria a treia. De aceea, în fiecare oraș și în unele organizații importante, au fost înființate secții de repartizare, unde localnicilor de categoria specială sau de categoria întâi li se distribuiau mărfuri, potrivit normelor corespunzătoare și la prețuri reduse. Și această secție specială de distribuire a existat (cu anumite schimbări) până la destrămarea URSS.

Cunoscătorii vor zice: dar în anul 1935, sistemul de cartele a fost desființat! Este adevărat. Ba mai mult, a avut loc prima legendară „scădere de prețuri”, atribuită geniului lui Iosif Stalin (a doua și mai legendară a început în anul 1947). Dar... Of, iarăși acest dar...

„Totuși, aceasta a provocat o foarte mare creștere a prețurilor. Carnea de vită care costase 1,2-1,5 ruble/kg, a ajuns să coste 5-6 ruble/kg, în anul 1937, costa aproape 7-8 ruble/kg, iar în 1940 costa de-acum 11-12 ruble/kg. Astfel, în decurs de patru ani (1936-1940), prețurile au crescut de 8-9 ori. Să vedem cum a crescut salariul mediu lunar în țară în aproximativ aceeași perioadă: în 1934 era de 136 de ruble, în 1940 era de 339 de ruble. Adică în șase ani, salariul a crescut doar de 2,5 ori.” [95].

O să explic. În URSS, existau patru tipuri de prețuri: „normale” orășenești; „normale” sătești; prețuri ale pieței colhoznice și cele comerciale. Regularizării se supuneau doar primele două tipuri de prețuri. Însă acolo era acel deficit total și cartelele. În magazinele comerciale și în piețe nu existau cartele – cumpără cât îți poțeste inima și te ține punga. Însă ea tocmai că nu te ținea – prețurile comerciale le depășeau pe cele „normale” de zece ori.

Și iată că prin hotărârea Guvernului URSS din 8 decembrie 1934 sistemul cartelelor se desființa, însă prețurile se stabileau făcând media între cele foste „normale” și cele care fuseseră în magazinele comerciale. În practică, asta arăta așa: noul preț stabilit la pâine era de 1 rublă/kg. Asta însemna cu 30% mai puțin decât fusese prețul comercial, dar cu 50% mai mare decât prețul „normal”.

Dintr-o scrisoare, adresată lui Stalin în 1940:

„Iosif Visarionovici, de ce s-a ajuns atât de rău cu alimentația? În afară de asta, până astăzi pelmenii¹ erau 7 ruble, iar de-acum vor fi 14 ruble, salamul era 7 ruble, acum e 14. Cum să trăim așa?” Și încă: „De unde să ia omul muncii bani pentru trai. Câștigăm zilnic 7-10 ruble, iar ca să trăim, ne-ar trebui 20-25 de ruble. De ce nimeni nu ne mărește salariul, iar de la noi se ia peste tot mai mult?” [idem].

Așa că „scăderea stalinistă a prețurilor” de la 1 ianuarie 1935 a fost un mit. Iar în continuare prețurile au tot crescut. Ca să nu ne mai întoarcem la această chestiune, voi adăuga: după război, aplicând absolut aceeași schemă, a avut loc și desființarea cartelelor în 1947. Și pentru că atunci prețurile au fost mărite de trei ori, apoi se puteau scădea câte puțin în fiecare an. Acestei „scăderi staliniste anuale” și astăzi li se mai cântă osanale de unele persoane prea puțin școlite.

¹ **pelmeni** – un fel de colțunași mici cu umplutură diversă: carne tocată, varză murată, tocătură de diverse legume, ciuperci etc. (C. Ir.)

Apoi, reiese că draga putere sovietică „a muncitorilor și țăranilor” îi jecmănea nu numai pe colhoznici prin prețuri de cumpărare mizerabile, dar și pe muncitori prin ridicarea prețurilor cu amănuntul. Și totul ce se lua din buzunarul proletarilor mergea spre tancuri, avioane, tunuri, aruncătoare de mine, muniție, puști, mitraliere...

Să luăm aceleași tancuri. În anul 1938, îngrozitorul Wehrmacht deținea în baze 1.809 tancuri și tunuri de asalt. „lubitoarea de pace” Armată Roșie avea 15.000 de tancuri și tanchete. Și să nu te păcălească, iubite cititorule, cuvântul „tanchetă”. Problema e că ceea ce în Wehrmacht se considera „tanc”, în Armata Roșie a Uniunii Sovietice, avea doar statutul de tanchetă. De acest tip de tehnică blindată aparțineau PZ-I germane (1.469 de unități) și PZ-II (1.469 de unități). La categoria tancuri (după clasificarea sovietică) aparțineau doar PZ-III mijlocii (23 de unități) și PZ-IV (3 unități!).

În același timp, amintitul de-acum tanc de susținere a infanteriei T-26 în anul 1938 în URSS era considerat învechit. Nu este corect să compari caracteristicile lui cu tanchetele germane. O să comparăm acest tanc sovietic ușor și de-acum învechit cu cel mai nou tanc mijlociu german PZ-III în primele trei modificări. La T-26 blindajul este mai bun și oțelul de mai bună calitate. Tunul lui semiautomat de 45 milimetri 20K putea perfora ușor blindajul lui PZ-III de la o distanță de doi kilometri, în timp ce tunul „neamțului” de 37 de milimetri era eficient împotriva lui T-26 numai de la o distanță de 800 de metri și asta nu întotdeauna. În plus, obuzul tancului sovietic era de mai mult decât de patru ori mai greu. Pe lângă asta, obuzul cu fragmentare era destul de eficient și în lupta cu infanteria, iar tunul german, în general, nu putea fi folosit în lupta cu infanteria. Da, T-26 avea un motor de două ori mai puțin puternic și avea viteză mai mică, însă fiind un tanc de sprijinire a infanteriei, nu avea nevoie de viteză mare. Pentru viteză, Stalin avea tancurile BT-5, dotate cu același tun. Producerea lor a fost oprită în 1934, ca fiind învechite și în locul lui BT-5 a început fabricarea lui BT-7. Însă „învechitul” BT-5 nu era cu nimic mai prejos decât mijlociul german PZ-III. Dar ce să mai vorbim despre BT-7M, primul tanc cu motor Diesel din lume.

Același lucru se întâmpla cu avioanele și artileria. În general, artileria era ceva fantastic. Nicăieri în lume nu exista ceva asemănător cu USV, F-22, A-19, M-10, ML-20, Br-2, Br-5 și alte sisteme de artilerie.

Pentru producerea acestora și a altor „bunuri” mergeau aproape toate resursele țării: și materiale, și umane. Bolșevicii și aici au inventat un propriu know-how – birouri speciale de construcții. Așa-numitele „șaraguri”. Inginerii erau acuzați de producere de pagube sau de spionaj în favoarea Nicaragiei și-i arestau. Însă nu-i trimiteau în lagăre, ci-i închideau într-un birou de construcții închis, din cadrul închisorii. Cu sarcina: să construiască un bombardier (tanc, tun) până la un anumit termen. După care vor fi liberi. Un stimulent foarte productiv. Ca să înțelegeți: prin „șaraguri” au trecut eminenți constructori precum Tupolev, Petleakov, Koroliov, Hryhorovyci, Suhoi, Hluško, Polikarpov, Stecikin, Miasişcev, Bartini, Țarulnikov.

Primul „șarag” – ȚKB-39 ODPU Menjinski – a fost creat încă în decembrie 1929, când despre venirea la putere a naziștilor încă nimănui nici nu-i trecuse prin cap. De fapt, șeful acestui birou de construcții din închisoare a fost eminentul inginer ucrainean de aviație

Dmytro Pavlovyci Hryhorovyci, genialul constructor de hidroavioane, pe care îl putem pune alături cu personalități precum Wilhelm Messerschmitt, Kurt Tank, Igor Sikorski, Reginald Mitchel, Geoffrey de Havilland.

Concomitent cu aceasta, avea loc „curățarea” de „elemente dăunătoare” atât în industrie, cât și în armată și între intelectuali. Numai Ucraina a pierdut mii de oameni de știință, oameni de artă, persoane din domeniul cultelor, activiști sociali. „Renașterea împușcată” – aceasta era denumirea generală a acestei cumplite perioade. Și ea începuse cu mult înainte de anul 1937 cu sinuciderea lui Mykola Hvyhliovyi; cu împușcarea în 1934 a lui Hryhorii Kosynka, a lui Dmytro Falkivskiy și a altor figuri din „chestiunea 28”

Adevărata Golgotă ucraineană devenise pădurea Sandarmoh, unde fusese ucisă floarea literaturii ucrainene, a teatrului, a științei, a jurnalisticii. Călăii lui Stalin se luau la întrecere în inventarea vinovățiilor, a sacrilegiilor și cruzimii. Pe celebrul regizor și actor ucrainean Les Kurbas l-au legat – spate-n spate – cu celebrul dramaturg ucrainean Mykola Kuliș, iar căpitanul de securitate a statului Mihail Matveev i-a împușcat cu un singur glonț pe amândoi. Pentru a economisi muniția. În lista împușcaților, Kurbas era trecut la numărul 178, iar Kuliș la 177. Într-o singură săptămână, la Sandarmoh, sub conducerea lui Matveev au fost împușcate în total 1.111 persoane. Ucrainenii, bielorușii, rușii, gruzinii, evreii, polonezii... Dacă vreuna dintre victime mai avea semne vitale, Matveev lua ranga și-i zdrobea nefericitului capul. El n-a frecventat teatrele, iar de citit citea cel mult etichetele de pe sticlele de vodcă – era absolvent a două clase primare.

Genialului regizor cu origini germano-evreiești, Vsevolod Emilievici Meirgold, anchetatorii i-au rupt degetele mâinilor, pe care le prindeau în ușă, iar apoi l-au înecat în fecale. Geneticianul academician Vavilov mult timp s-a ținut tare și a refuzat să semneze acuzații mincinoase împotriva sa. Până când anchetatorul, pe nume Hvat, nu i-a urinat pe față. Atunci academicianul s-a „frânt”. A murit în închisoarea NKVD-ului de pelagră – boală provocată de totala secătuire a organismului.

Și asemenea exemple cutremurătoare sunt mii și mii. Se spune că Stalin nu știa. Chipurile, toate acestea erau „exagerări la fața locului”. Când a aflat, pe Ejov, șeful ENKVD l-a pedepsit. Este o minciună a comuniștilor, pentru a motiva crimele conducătorilor partidului și, în special, ale lui Stalin. Ei știau foarte bine totul și de ce se petrec acele lucruri. Confirmă rezoluțiile lor de pe listele cu cei împușcați. Și ar îndrăzni cineva să „exagereze” ceva fără știrea lui Stalin? Ar îndrăzni cineva să-l ucidă prin înfometare pe cel mai mare genetician al țării fără știrea conducătorului?

De ce se făceau toate acestea? Sunt de înțeles motivele distrugerii „vechilor membrii de partid” și „frunțașilor” deschiaburirii și ai organizatorilor Holodomorului: se eliminau martorii crimelor săvârșite în diverși ani. Dar Kurbas și Kuliș de ce? De ce cea mai mare lovitură fusese dată tocmai intelectualității ucrainene și elitei culturale? Răspunde cunoscutul om de știință și publicist Serhii Hrabovskiy:

„În jurul nucleului etnic ucrainean au început să se adune anumite părți din minoritățile etnice – nemți din zona Mării Negre, evreii (în documentele Conducerii Politice a Statului

apăruse chiar termenul de «evrei petliuriști»), greci din Azov, polonezi – adică așa cum ar trebui să fie într-o națiune modernă. A răsunat chemarea «Să ne rupem de Moscova!», au apărut cercetări despre statutul colonial al RSSU în cadrul URSS. Așadar, situația din Ucraina sovietică începuse să scape de sub controlul Kremlinului.” [96].

În timpul NEP-ului, în Ucraina a renăscut cultura națională, școala economică națională, știința etc. Cunoaște toată lumea politica „rădăcinilor” și a „ucrainizării”. Însă de la sfârșitul anilor 1920, pentru Stalin, care începuse pregătirile pentru Marele Război, toate acestea erau foarte periculoase – Ucraina, deși sovietică, reprezenta un pericol pentru planurile lui. Stalin nu avea nevoie de oameni învățați, oameni culți, oameni care gândesc. El avea nevoie de „șuruburi”, soldați cu creierul spălat, care nu se vor opune să calce pe câmpuri de mine. Umanismul, lirismul, romantismul, propovăduit de Kurbas, Kuliș și alți artiști talentați nu aveau ce căuta și erau periculoase. Intelectualitatea în sine era periculoasă. Stalin avea nevoie de o alta – sovietică și care nu gândește. Și dacă gândește, nu vorbește. Și chiar dacă, Doamne ferește, la beție ar trăncăni ceva, se va dezice de vorbele sale. Intelectualitatea este avangarda și conducătoarea maselor, fără ea, masele nu sunt altceva, decât „o hidră fără cap”.

Este o veche practică a Moscovei – să facă din elita ucraineană, bielorusă, gruzină etc. o elită rusească. Să facă din bahrationsi, skoropadski, kociubei mai ruși, decât rușii înșiși. În URSS, această strategie a fost dusă la limita de sus. I se spunea „procesul de formare a noii comunități progresiste – poporul sovietic”.

Alt tărâm al procesului de „curățare” a fost armata. În anii 1937-1938, au fost uciși mii de comandanți din eșalonul superior și mediu al Armatei Roșii, iar unii aduc acest fapt ca argument că Stalin nu se pregătea de cel de-Al Doilea Război Mondial. Despre asta a scris și Troțki. Ce pregătire de război, dacă el distruge cadrele de comandă ale armatei?

Istoricii etapei sovietice târzii l-au prezentat pe Stalin ca pe un prost și un răufăcător, care a „sleit armata de putere” în ajunul războiului, împușcându-i aproape pe toți nefericiții de comandanți. Primiseră ordin să scrie așa. Să pună totul în cârca conducătorului mort. Și o țin langa până azi. Cam în acest fel:

„În perioada anilor 1937-1941, au fost eliberați și reprimați peste 40.000 de persoane (în anii 1927-1936 – peste 50.000), care reprezentau aproximativ 7% dintre comandanții Forțelor Armate, însă aceștia erau oameni care aveau, cei mai mulți dintre ei, studii militare superioare și multă experiență. Cel mai mult au suferit ofițerii din fosta armată țaristă, care erau purtători ai celei mai bune tradiții militare ruse. De fapt, în această perioadă au fost schimbați, însă nu deodată, toți comandanții de regiuni militare, 90% dintre locțiitorii lor, 80% dintre comandanții de armată, de corp de armată și de divizie, 91 dintre comandanții de regimente.” [97].

În realitate, aici este totul invers. Stalin a distrus vechea și neloiala elită militară. Egoroc, Kamenev, Tuhacevski, Antonov-Ovsienko, Iakir, Uborovici – toți aceștia știau prea multe și erau, din punctul de vedere al lui Stalin, nu prea devotați. Lui Tuhacevski i se poate ierta lipsa lui de pricepere ca specialist militar, pasiunea pentru planuri irealizabile și snobismul.

Însă el fusese protejată de Troțki. Cum fuseseră și Gamarnik, Egorov, Kamenev. Mulți dintre ei erau proveniți din armata țaristă, care se alăturaseră bolșevicilor, pentru că le convenea sau sub presiunea împrejurărilor. Cum se vor comporta aceștia în timpul Marelui Război? Mai bine unii tâmpiți, dar dedicați trup și suflet precum vechii lachei Budionai, Voroșilov, Kulik sau cei care nu erau deloc tâmpiți, dar de asemenea devotați: Mehlis, Șapoșnikov, Tymošenko, Beria.

Și 7% reprimăți în patru ani este o cifră importantă, însă nu critică. Asta nu-i o sleire de forțe, ci tocmai acea „curățare”. Nu stoarcerea de puteri, ci vărsare de sânge pentru a aduce sânge tânăr, de nădejde și profesioniști absolut devotați. Nu trebuie să se uite că între cei împușcați nu erau numai specialiști militari, în care nu puteai avea încredere (după părerea lui Stalin), dar și „nuli” absolute în probleme militare, cum erau Ubovici, Iakir, Putnea.

În anul 1937, când l-au împușcat pe incapabilul narcoman și infractor militar Tuhacevski, tocmai absolvise Academia Militară de pe lângă Statul Major General cu calificativul cel mai bun comandant stalinist Aleksandr Mihailovici Vasilevski, viitorul șef de Stat Major, mareșal al Uniunii Sovietice, cavaler al ordinului „Victoria”. Mai înainte și tot cu distincție absolvise și viitorul șef al Statului Major General Aleksei Inokentievici Antonov, mareșal al Uniunii Sovietice și cavaler al ordinului „Victoria”. Odată cu el și Leonid Aleksandrovici Govorov, viitorul mareșal al Uniunii Sovietice. Iar „tanchistul-șef” al URSS, comandantul Direcției de Autoblindate și Tancuri a Armatei Roșii (1937), unul dintre cei mai talentați militari sovietici Dmitrii Grigorievici Pavlov absolvise Academia, când în structura Armatei Roșii încă nu existau niciun fel de unități de tancuri.

„Tinerele mlădițe” de comandanți erau de numărul zecilor: Tiuleniev, Rokosovski, Vlasov (aha, același), Bagramian, Moskalenko, Merețkov, Malinovski, Puhov, Jadov, Apanasenko, Ieriomenko, Kuznețov, Konev – aceștia fiind cei mai cunoscuți.

Ei puteau fi talentați, precum erau Vasilevski, Vlasov, Pavlov, Puhov sau amiralul de rangul 2 Nikolai Gherasimovici Kuznețov. Ei puteau fi mediocri, cum erau Rokosovski sau Ieriomenko, care au luptat cu vitejie. Ei puteau fi niște nepricepuți, cum erau comandantul aviației din Armata Roșie Pavel Râciagov sau Gheorghii Jukov. Însă ei toți îi erau devotați personal lui Stalin, care i-a pus în locul vechilor comandanți împușcați și nici nu aveau de gând să se ocupe de intrigi politice secrete. Unii dintre ei au fost închiși. Rokosovski s-a ales cu zece dinți scoși și cu o coastă fracturată, a trecut prin două împușcări simulate (cu gloanțe oarbe) și până la sfârșitul vieții a purtat la el pistol, ca să nu ajungă viu iarăși în mâinile cekistilor. Cu toate acestea nu-i trecea prin cap vreo conspirație, nici măcar să fugă în America nu se gândea și-i slujea cu credință lui Stalin, ba chiar și în funcția de ministru al apărării din Polonia.

Iar țara se militariza în ritm alert.

În anul 1927, prin contopirea câtorva organizații a fost creată OSOAVIAHIM („Societatea de cooperare pentru apărare și construcții aero-chimice în URSS”).

În anul 1931, a fost înființat în țară Complexul Sportiv Unional FGMA („Fii Gata pentru Muncă și Apărare”), la care participarea tineretului era obligatorie, începând cu copiii de zece

ani. Cu „munca” nu avea nicio legătură, însă cu apărarea – da... Schi fond, cros, aruncarea mingii la distanță (iar cei mari aruncau grenada), tir – se înțelege pentru ce sunt toate astea.

În anul 1932, Prezidiul Consiliului Central al Osoaviahim din URSS a aprobat titlul de „Pușcașul Voroișilov” și mai târziu insigna cu aceeași denumire. Acestea se acordau cetățenilor care treceau probe destul de complicate de tir și arme de luptă. În 1934, a fost aprobată insigna „Tânărul pușcaș Voroișilov”, care se conferea adolescenților de 12-15 ani. Numai în anul 1935 insigna „Pușcașul Voroișilov” a fost atribuită unui număr de 900.000 de persoane.

În anul 1932, la Uzina de avioane nr. 22 din Moscova, din inițiativa organizațiilor Osoaviahim și a Comsomolului a fost creată prima școală obștească pentru pregătirea piloților, planoriștilor, parașutiștilor și a tehnicienilor, fără scoaterea din producție.

În anul 1933, se organizează exerciții de parașutism în masă. Pentru mâncarea și îmbrăcămintea proletarilor nu erau bani. Dar pentru fabricarea de zeci de mii de parașute și construirea de mii de turnuri pentru parașutism se găseau și bani, și mătase, și lemn. Se găseau și pentru sute de milioane de cartușe pentru antrenamentul „Pușcașilor Voroișilov”. Și toate acestea înainte ca Hitler să devină dictator și fűhrer al celui de-Al Treilea Reich.

Sunt multe semne despre pregătirea războiului și încă unul de cotropire. Despre aceasta Viktor Suvorov a scris foarte detaliat și convingător, așa că nu are rost să repetăm spusele lui. Însă iată o interesantă mărturie, care aproape că nu este luată în seamă: politica radical schimbată față de Biserică. Este o temă foarte interesantă.

După cum se știe, în URSS Biserica era persecutată, pe episcopi și mitropoliți îi împușcau, enoriașii erau trimiși să sape canale și să scoată cărbune dintr-un sol veșnic înghețat, iar

În anul 1939, în complexul GTO intrau discipline precum târăș contratimp, lupta la baionetă, transportarea contratimp a lăzilor cu muniție, aruncarea grenadei etc. Aceste norme erau susținute și de către femei.

bisericile erau transformate în grajduri și depozite de legume și fructe. Cea mai cunoscută istorie este cea a dărâmării Catedralei Iisus Hristos Mântuitorul din Moscova, ca pe acel loc să se construiască gigantul Palat al Sovietelor cu statuia de o sută de metri a lui Lenin în vârf. În 1937, la Kiev a fost dărâmată Mănăstirea cu turle aurite a Sf. Mihail, ca pe acel loc să fie construită Clădirea Guvernului. Odată cu mănăstirea urma să fie demolată și Sfânta Sofia din Kiev, pentru ca în fața Guvernului să fie amenajată o piață pentru paradă. Însă Ivan Myhailovyci Skulenko, primul director al Sfântului lăcaș al ucrainenilor, bătând la numeroase uși din Moscova, prin cine știe ce minune l-a salvat, însă cu prețul vieții sale.

Și brusc, totul s-a schimbat. Și încă cum! Încă din 1936 a început abia vizibilă o „împăcare” cu Biserica. A fost interzisă piesa lui Demian Bednyi „Vitejii” din cauza „batjocurii despre creștinarea Rusiei Kievene”. Și deși „Asociația ateilor războinici” își continua activitatea, activiștilor ei i-a fost pusă o serioasă botniță, redirecționând eforturile lor de la persecutarea preoților și dărâmarea bisericilor spre „culturalizarea populației”. Și puțini știau că în anul 1939 a fost luată Hotărârea Biroului Politic al CC al PC(b) despre interzicerea persecutării preoților ortodocși. Numai a celor ortodocși!

Și iată că propoziția anterioară dezvăluie în întregime intenția tovarășilor din Biroul Politic. De secole întregi visa Moscova să transforme Marea Neagră într-o mare interioară a sa, de asemenea, să obțină controlul asupra porturilor de la Marea Neagră. Aceasta se putea face doar prin cucerirea Turciei și a Balcanilor. Și aici celebrul mit despre creștinarea Kievului de către Constantinopol, iar despre Moscova ca moștenitoare a Kievului era foarte potrivit în planul asigurării ideologice viitoarelor cotropiri. Stalin a reînnoit vechea poveste „Moscova este a treia Romă, iar a patra nu va exista”. Potrivit cu aceasta, doar Moscova, ca moștenitoare a Constantinopolului prin creștinarea Rusiei Kievene, are dreptul asupra teritoriilor fostului Imperiu Bizantin. Mai detaliat despre aceasta – la vremea potrivită, când vom vorbi despre strategia Kremlinului la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial și imediat după încheierea lui.

În anul 1938, comuniștii sovietici au primit un nou cadou: pe 30 septembrie, la Munchen, a fost semnată înțelegerea dintre prim-ministrul Marii Britanii, Neville Chamberlain, prim-ministrul Republicii Franceze, Edouard Daladier, de cancelarul celui de-Al Treilea Reich, Adolf Hitler, și de către prim-ministrul Regatului Italiei, Benito Mussolini, potrivit căreia Cehoslovacia urma să satisfacă cerințele teritoriale ale Germaniei, Poloniei și Ungariei. În istoriografia sovietică, ea a fost numită „Convenția de la Munchen”. Această denumire este un eufemism al propagandei de la Kremlin. Căci cehii și slovacii numesc această înțelegere fie „Dictatul de la Munchen”, fie chiar „Trădarea de la Munchen”.

Dar e mare diferența între aceste denumiri? Este mare. Problema este că Cehoslovacia avea garanții de securitate din partea a două țări – Franța și URSS. Franța nu era pregătită să lupte cu Hitler, pentru a apăra Cehoslovacia. Și în URSS acest lucru era prezentat ca o conspirație cu Hitler, „uitând” șmecherește despre Polonia și Ungaria. Dar URSS era pregătită să lupte pentru Cehoslovacia?

În vorbe – da. Dar în realitate... Conform înțelegerii, Uniunea Sovietică va lupta alături de Cehoslovacia, numai dacă și Franța va face același lucru. Tovarășului Stalin îi convenea

foarte mult. Dar cine a inventat așa o schemă? Beneš, președintele Cehoslovaciei. Acesta și era acel cadou despre care fusese vorba mai sus. Moscova s-a trezit într-o poziție ideală: ea era gata să intre într-un conflict armat, numai în cazul unui război general european. Și, de fapt, după ce o vor face toți ceilalți. Și unde-i garanția că va intra? Îi dăm cuvântul lui Vit Smetana, colaborator al Institutului de istorie contemporană de pe lângă Academia de Științe a Republicii Cehe:

„Dacă aliatul occidental, Franța, ar fi fost gata să ajute Cehoslovacia, împreună cu Marea Britanie care nu avea nicio obligație față de Cehoslovacia, atunci și Stalin li s-ar fi alăturat, însă despre caracterul și dimensiunile ajutorului doar putem face presupuneri.” [98].

Ia să facem noi acele presupuneri. Suntem în 1 septembrie 1939. Hitler atacă Polonia. În conformitate cu înțelegerea secretă (Pactul Molotov- Riebbentrop), Stalin ar fi trebuit să facă același lucru. Însă el... Nu, formal, a făcut ceea ce fusese stabilit în înțelegere, dar ceva mai târziu. Motivând că încă nu era pregătit de atac, el aștepta ca Marea Britanie și Franța să declare război celui de-Al Treilea Reich. Însă Uniunea Sovietică – nu. Uniunea Sovietică a rămas deoparte și încă în postura de „eliberator”. Același truc pregăteau tovarășii bolșevici de la Kremlin și pentru Cehoslovacia.

De fapt, acolo putea ieși ceva interesant. URSS nu avea graniță comună cu Cehoslovacia. Și atunci, tovarășul Stalin a rugat Londra și Parisul să facă presiuni asupra Poloniei, ca aceasta să traseze „coridoare” pentru mișcările Armatei Roșii. Polonia nu a cedat presiunii. Aici sunt două momente. Mai întâi, ea avea câștig în urma Tratatului de la Munchen, pentru că îi revenea o parte a Sileziei, pe care Antanta o atribuisese Cehoslovaciei în anii '20. În al doilea rând, la Varșovia au înțeles foarte bine că e ușor să lași să intre armata sovietică în țară, dar să scapi de ea nu prea este posibil și că acest „marș eliberator” se va transforma în înrobire.

Istoria nu cunoaște moduri condiționale. Să încercăm totuși să ne imaginăm ce s-ar fi întâmplat, dacă s-ar fi realizat planurile „croite” în Biroul Politic al CC al PC(b) și la Statul Major General al Armatei Roșii.

Sub presiunea Parisului și a Londrei, Polonia le dă marilor unități staliniste de tancuri „coridoare”, iar avioanelor staliniste – aeroporturile. Tancurile și avioanele au nevoie de întreținere. Dacă cineva a uitat, reamintesc că un luptător din linia întâi are nevoie de sprijinul a șapte soldați și civili din spatele frontului. Tuturor acestor unități este nevoie să li se asigure conserve, vodcă, benzină și izmene. Pentru a realiza aceasta, este necesar ca transmisiunile poloneze să fie sub comandă sovietică. Și rețeaua telefonică, și telegraful. Asta aproape că înseamnă ocuparea țării. Despre toate acestea a scris Viktor Suvorov în capitolul 9 din cartea sa „O chestiune sfântă”, însă nu zăbovim asupra acestui lucru.

În continuare, despre Cehoslovacia. Introducerea acolo a sute de mii de soldați și ofițeri, mii de tancuri și mașini blindate și, odată cu acestea, și a cekiștilor, ar fi însemnat ocuparea și a acestei țări.

Apoi, Armata Roșie se oprește și, sub motivarea unor acțiuni de luptă, nu pornește împotriva lui Hitler. Iar Franța s-a și încurcat în război. Anglia de asemenea. Iar URSS așteap-

tă ca ele, luptând, să se slăbească reciproc. Însă nu numai așteaptă. Sub pretextul că Ungaria împreună cu Germania au plănit dezmembrarea Cehoslovaciei, URSS poate ocupa și această țară, concomitent cu lovitura din Polonia. Și să inventeze pentru ziare basmul cu „eliberarea ucrainenilor Rusiei Subcarpatice”.

Toate acestea au fost foarte bine înțelese la Paris – că doar nu erau proști. De aceea au hotărât să sacrifice Cehoslovacia, dar să salveze Polonia. Ei, iar după cum spunea istoricul ceh, fără declanșarea Marelui Război în Europa, Stalin nu avea de gând să ajute Cehoslovacia.

„Când, în ultimele zile ale lui septembrie, Edvard Beneš l-a rugat pe Stalin să-i acorde ajutor militar – iar aceasta s-a întâmplat chiar în ultimele zile ale celei de-a treia decade din septembrie –, el a obținut doar răspunsuri evazive. La întrebarea, dacă există posibilitatea trimiterii vreunui contingent al armatei sau ajutor din partea aviației URSS, el n-a primit de la ambasadorul sovietic Serghei Aleksandrovski niciun răspuns concret.” [98].

Cu alte cuvinte, nimeni nu dorea cu adevărat să ajute Cehoslovacia. Această țară devenise victima unor manevre geopolitice secrete ale așa-numitelor „mari puteri”. Ca rezultat al acestor jocuri de culise fusese formarea de fapt a două coaliții, care se îndreptau implacabil către un război. Cu acest prilej, URSS și-a format o poziție strategic câștigătoare:

„În primăvara anului 1939, Londra și Parisul ajung totuși la concluzia că o colaborare cu URSS este necesară, că, fără aceasta, nu poate fi constituit un front eficace împotriva agresiunii Germaniei în Europa de est.” [idem].

Deci, scenariul fusese scris. Decorurile fuseseră dispuse. În fosa orchestrei, muzicanții își acordau instrumentele. Cortina încă mai acoperea scena, însă totul era pregătit pentru începerea spectacolului diabolic.

Chamberlain, întors de la Moscova, îi anunța bucuros pe britanici: „V-am adus pacea!”. Cât de mult se înșela...

Capitolul XV

De ce Stalin, Molotov și Voroșilov nu l-au ascultat pe Șapoșnikov

sau

Marele șoc resimțit de conducător

Pe data de 1 septembrie 1939, Germania a atacat Polonia. Nu vorbim aici despre cauze. Voi spune doar că fără înțelegerea cu URSS, aceasta nu s-ar fi întâmplat, pentru că Hitler se temea foarte tare de un război pe două fronturi și susținerea lui Stalin era pentru el o necesitate vitală. Și a obținut susținerea sub forma celebrului pact Molotov-Ribbentrop.

Astăzi, se știe că pe lângă convenția oficială făcută publică despre neagresiune a existat și un protocol secret despre împărțirea „sferelor de influență” și ocuparea Poloniei împreună. Dar atunci oamenii vedeau doar „iubitoarea de pace” Uniune Sovietică, nedoritoare de război, de aceea s-a și înțeles cu Reichul că aceste două țări nu se vor ataca între ele. Omenirii nici nu i-a atras atenția faptul, că, fizic, URSS nu putea ataca Germania, iar Germania nu putea ataca URSS, pentru că nu aveau graniță comună. Omenirii nici nu i-a trecut prin cap că semnarea pactului despre neagresiune este, de fapt, un anunț public că în curând vor avea frontiere comune.

Nici oamenii sovietici nu s-au gândit la asta. Ei credeau ce spune propaganda. Credeau și mitul principal: „marșul eliberator” al Armatei Roșii în Ucraina Apuseană și în Belorusia Apuseană. Și foarte ciudatei explicații că el ar fi fost găsit la Kremlin. Ne minunăm de nota diplomatică înmănată de către comisarul poporului pentru relații externe, V. Molotov, lui Gjibowski, ambasadorului plenipotențiar al Poloniei în URSS:

„Polonia ca stat și guvernul ei au încetat de facto să mai existe. În consecință, și înțelegerile convenite între URSS și Polonia și-au pierdut valabilitatea. Rămasă singură și fără conducere, Polonia s-a transformat într-un câmp propice oricărui întâmplări neașteptate, care pot deveni un pericol pentru URSS. De aceea, fiind până acum neutru, guvernul sovietic nu mai poate rămâne neutru în fața acestor fapte.

În același timp, guvernul sovietic nu poate fi nepăsător față de situația fraților noștri de sânge, ucrainenii și bielorușii, care trăiesc pe teritoriul Poloniei, rămași ai nimănui și fără apărare. Având în vedere această situație, guvernul sovietic a împuternicit Comandamentul

Armatei Roșii să ordone armatelor să treacă frontiera și să ia sub protecție viața și bunurile populației din Ucraina Apuseană și din Bielorusia Apuseană.” [99].

Bineînțeles că în această notă, precum și în apelul radiofonic către „oamenii muncii din URSS” (care, de fapt, era un semnal dat Londrei și Parisului despre „neutralitatea” și pasul „forțat” de acaparare a unei părți dintr-o țară suverană și membră a Ligii Națiunilor), Molotov a omis să spună câteva lucruri.

În primul rând, că armata sovietică era pregătită să atace Polonia încă înainte de atacarea ei de către nemți. Iar în 2 septembrie, când armata poloneză și statul polonez erau încă întru totul funcționali, iar guvernul polonez activa energic și eficace, guvernul URSS aprobă hotărârea ultrasecretă Nr. 1348-268ss despre mobilizarea mascată. Asta se întâmpla atunci, când nici Franța, nici Anglia încă nu declaraseră război Germaniei și se străduiau să-l oprească, să-l oblige pe Hitler să oprească acțiunile militare și să părăsească Polonia.

În al doilea rând, încă în 3 septembrie, Ribbentrop, ministrul afacerilor externe al Reichului, prin ambasadorul la Moscova, se interesa insistent, când va realiza URSS obligația luată prin pact de a începe războiul cu Polonia, la care a primit următorul răspuns:

„Suntem de acord cu dumneavoastră că, la momentul potrivit, va fi absolut necesar să începem acțiuni concrete. Considerăm, totuși, că acel moment încă n-a sosit.” [100].

Adică, se înțeleseseră de la început să lupte împreună împotriva Poloniei, însă lui Hitler i s-a pregătit o surpriză și totul nu s-a mai desfășurat „pași în doi”.

În al treilea rând, nu s-a făcut referire la Pactul Molotov-Ribbentrop, conform căruia, în 23 august 1939, ei au împărțit Polonia și încă unele țări din Europa. Nici despre faptul că dictatorul sovietic în vârstă de șaiszeci de ani, după ce pactul fusese semnat și ușa se închisese în urma lui Ribbentrop, se apucase să danseze țopăit și cu strigături, ca un flăcăiandru: „L-am păcălit! L-am păcălit pe Hitler!”.

În al patrulea rând, în nota sa, Molotov mințea cinic. Căci guvernul polonez exista și era hotărât să continue lupta. Ultimul grup de rezistență a fost înăbușit abia pe 6 octombrie. Guvernul Poloniei a emigrat la Londra și era recunoscut de toate țările și de Liga Națiunilor (mai puțin de către naștii de la Berlin și comuniștii de la Moscova).

Ei, iar eliberarea ucrainenilor și a bielorușilor este o poveste pentru a acoperi jafurile. Despre felul cum „elibera” Stalin Ucraina Apuseană vorbește un fapt îngrozitor: din septembrie 1939 și până în iunie 1941, a devenit victimă a „eliberării” fiecare al zecelea ucrainean (arestări, dezchiaburiri, deportări, uciși prin împușcare). Curând, ei vor regreta că au întâmpinat tancurile sovietice cu flori, ca pe niște eliberatori de sub dominația poloneză și vor face cunoștință cu bunii flăcăi ai lui Lavrentii Pavlovici Beria, cu jafuri, confiscări de bunuri, colhozuri și alte „atracții” ale primei țări a muncitorilor și țăranilor din lume.

De altfel, NKVD a colaborat foarte fructuos cu Gestapoul. Naziștilor li s-au predat câteva sute de cetățeni germani, care în anii anterior primiseră azil în URSS, între care și comuniști germani. În anul 1940, la Cracovia, la Zakopane și în alte locuri liniștite și pitorești, au avut loc patru conferințe între cekiști și membri ai Gestapoului, la care se aranjau acțiunile comune

Vila „Pan Tadeusz” de la Zakopane, unde pe data de 20 februarie 1940 a avut loc cea de-a treia conferință a ofițerilor NKVD și ai Gestapo. Aici s-au discutat măsurile represive împotriva intelectualității poloneze.

împotriva Rezistenței poloneze. Partea rusă și astăzi contestă vehement această poveste murdară.

Se spune că Stalin s-a hotărât să facă alianță cu Hitler după ce au eșuat tratativele cu Marea Britanie și Franța. Corect. Însă numai în privința cronologiei. Adevărata și secreta istorie constă în faptul că Stalin a provocat eșuarea conștient, emițând dinainte pretenții inacceptabile. El a mai făcut și pe deșteptul, acuzând Marea Britanie și Franța în declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial! Este vorba despre celebrul „Răspunsul lui Stalin la întrebarea pusă de redactorul «Pravdei» în legătură cu «Comunicatul mincinos al Agenției Gavas»”:

„a) nu Germania a atacat Franța și Anglia, ci Franța și Anglia au atacat Germania, luând asupra lor responsabilitatea actualului război;

b) după declanșarea acțiunilor de război, Germania s-a adresat Franței și Angliei cu propuneri de pace, iar Uniunea Sovietică a susținut deschis propunerile de pace ale Germaniei, întrucât a considerat și continua să considere că grabnica oprire a războiului ar ușura fundamental situația tuturor țărilor și popoarelor;

c) cercurile conducătoare din Franța și Anglia au respins cu brutalitate atât propunerile de pace ale Germaniei, cât și încercările Uniunii Sovietice de a ajunge cât mai urgent la încheierea războiului.” [101].

Așa deci! Despre atacarea Poloniei de către Hitler tovarășul Stalin nu a amintit. A amintit doar „inițiativele de pace ale Germaniei”. Iar ele constau în faptul că Londra și Parisul să-i cedeze lui Hitler orașul liber Danzig¹ și să-i oblige pe polonezi să capituleze și să-i cedeze

¹ Actualul oraș polonez Gdansk. (C. Ir.)

lui Hitler o bucată din teritoriu (așa-numitul Coridor de la Danzig sau Coridorul polonez), pentru a lega Reichul de Danzig și Prusia de Est, și totodată să lipsească Polonia de ieșirea la mare. Asta după ce la Munchen s-a jurat în cadru festiv că după Sudeți nu va mai avea niciun fel de pretenții teritoriale în Europa. Conform logicii lui Stalin, reiese că Anglia și Franța, care până la urmă hotărâseră să-l pedepsească pe agresor, sunt ele însele în postura de agresor. Iar „diabolicul” Adolf e un înger. Dar și Stalin, care l-a susținut pe Adolf, făcând astfel ca războiul să fie de neînălțurat.

De altfel, pe 25 decembrie 1939, în ziarul „Pravda” fusese publicat caldul răspuns al lui Stalin la felicitarea lui Hitler și a lui Ribbentrop cu prilejul zilei lui de naștere. Între altele, în telegrama adresată ministrului imperial al afacerilor externe se spune:

„Prietenia dintre popoarele Germaniei și Uniunii Sovietice este întărită cu sânge și are toate bazele pentru a fi îndelungată și puternică.” [102].

Întărită cu sânge!

Reiese că Stalin și alți membri ai Biroului Politic aveau intenția să întrețină cu Hitler o prietenie îndelungată și trainică; să hrănească SS-iștii lui cu pâine, untură, zahăr, iar în acest timp, aceia vor rupe bucăți din Europa și vor arde în crematoriile lagărelor de concentrare milioane de oameni? Bineînțeles că nu. Stalin îl păcălea pe Hitler. Prin inducere în eroare, el îl asmuțea asupra vecinilor, provocând Marele Război, iar acum aștepta ca Germania și inamicii ei să-și sleiască forțele unii altora, încât toată Europa să cadă în fața tancurilor sovietice.

„Războiul se desfășoară între două grupuri de țări capitaliste. Noi n-avem nimic împotriva ca ele să se bată bine între ele și să se slăbească unele pe altele. N-ar fi rău, dacă cu mâinile Germaniei ar fi serios clătinată situația celor mai bogate țări capitaliste (în mod deosebit, a Angliei). Hitler, deși nu pricepe și nu dorește, totuși clatină, sapă la temelia sistemului capitalist... Noi putem manevra, putem împinge o parte împotriva alteia, ca să se rănească în luptă cât mai serios. Într-o oarecare măsură, pactul de neagresiune îi este util Germaniei. Pasul următor – împingerea celeilalte părți.” [103].

Aceasta a spus-o tovarășul Stalin pe data de 7 septembrie 1939 în prezența celor mai apropiați linge-blide ai săi – a lui Jdanov, a lui Molotov și a lui Gheorghi Dimitrov, secretarul general al Cominternului, care a notat conștiincios aceasta în jurnalul său.

Jurnalul a fost publicat abia în anul 1999. Iar până atunci, propaganda sovietică le povestea pionierilor sovietici și pensionarilor despre răul senator american (și viitor președinte) Harry Truman, afirmațiile căruia fuseseră publicate în „New York Times” din 24 iunie 1941:

„Dacă vom vedea că Germania e gata să câștige, va trebui să ajutăm Rusia, iar dacă Rusia va fi pe punctul să câștige, va trebui să ajutăm Germania – lasă-i să ucidă cât mai mulți.” [104].

Aceste vorbe sunt și astăzi scrise în manualele școlare. Aceste vorbe zburdă pe siturile „istorice” rusești și pe rețelele de socializare ca exemplu de perfidie și cinism al politicienilor americani. Există totuși o nuanță. Abilii tipi de la Kremlin au publicat trunchiat fraza lui Truman. Căci în continuare mai existau aceste cuvinte:

„O prietenie întărită prin sânge”. Soldații sovietici și germani își împărtășesc impresiile din războiul cu Polonia. De altfel, unul dintre luptătorii sovietici reușise deja să se „împroprietărească” cu o bicicletă. Jafurile în masă săvârșite de „eliberatorii” sovietici în Polonia au rămas în memoria oamenilor până azi.

„... deși nu aș vrea, în nicio situație, să-l văd învingător pe Hitler. Niciunul dintre ei nu se ține de cuvânt.” [105].

Și uite-așa, cu ajutorul foarfecii, agitatorii sovietici au făcut dintr-un om, care-i ura în egală măsură atât pe naziști, cât și pe comuniști, unul care a dat naștere iadului. Și „furia nobilă dădea în clocot ca un val”¹ în sufletele oamenilor sovietici: ia uite ce nemernici sunt americanii ăștia! Iar despre cuvintele lui Stalin lectorii societății „Znanie” nu le-au vorbit pionierilor și pensionarilor.

Însă expresia lui Stalin „prietenia întărită cu sânge” nu este o metaforă. Este un fapt concret. Deși propaganda sovietică descria „marșul eliberator” ca pe o frumoasă plimbare pe o cale așternută cu flori, Armata Roșie a luptat în Polonia și a dus lupte grele. Pierderile Armatei Roșii în campania din Polonia se ridică la 1.475 de morți și 3.858 de răniți. Au fost pierdute 20 de avioane și aproximativ 150 de blindate. Ar fi fost și mai multe pierderi, însă riposta fusese neorganizată, sporadică. La început, comandamentul polonez a dat ordin armatei sale să nu opună rezistență, întrucât credeau că tancurile sovietice le vin în ajutor împotriva naziștilor. Când și-au dat seama ce se întâmplă, era prea târziu.

Se întâmpla ca soldații Wermachtului și cei ai Armatei Roșii să lupte umăr la umăr. Cum se întâmplase, de exemplu, cu soldații generalului german Heinz Guderian și cei ai generalului de brigadă sovietic Simion Krivoșein la asaltul cetății Brest. După care au urmat comunele „parade ale învingătorilor”, desfășurate la Brest, precum și la Pinsk și Grodno.

¹ Vers din cântecul „Războiul Sfânt” (versuri de V. I. Lebedev-Kumaci, muzica de A. V. Aleksandrov); cântecul apăruse în 1941, imediat după izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial, și s-a bucurat de largă popularitate; având ritm de marș, era intonat de coloanele de soldați. (C.Ir.)

Însă o să repet, iubite cititorule: comuniștii și-au propus să fie prieteni cu naziștii numai până când va fi necesar. Iar după aceea, să lovească și să cucerească nu numai Germania, dar și țările slăbite de ea – Franța și Marea Britanie. Plus giganticele colonii ale celor trei țări. Ei, și restul Europei, ca bonus.

Cu toate acestea, ca Germania să se bată foarte serios cu Franța și Anglia nu s-a reușit deloc. Cauze sunt multe. Armata Marii Britanii nu era pregătită, în general, pentru un război „clasic”. Însă luptele navale și aeriene nu se desfășurau în glumă – lăsau mii de morți și zeci de vase scufundate.

Stalin nu se mulțumea doar cu atât. El se străduia din răspuț să agite conștiința socială din Anglia și Franța, să acuze guvernele acestor țări că-l tolerează pe Hitler și că au „trădat” Polonia. S-a ajuns și la o largă recunoaștere, determinată de „Ciudatul război”, publicat de scriitorul satiric francez Roland Dorgelès. El a fost preluat imediat de ziariști cumpărați de Kremlin, de scriitori, dar și de presa comunistă din străinătate.

În realitate, în ea nu era nimic „ciudat”. „Câteva palme cu program complet”, după cum se exprimase cercetătorul celui de-Al Doilea Război Mondial, Viktor Suvorov. Numai în primele luni războiul fusese „fără vlagă”, însă este de înțeles: nici Anglia, nici Franța nu se pregătiseră de război, însă Germania – da. De aceea, aliații nu s-au grăbit să se arunce cu disperare în fața mitralierelor și a tancurilor nemțești. Nu aveau putere s-o facă. De pildă, corpul expediționar englez în Europa număra doar 10 divizii și aproape fără tancuri. Două brigăzi ușoare de cercetare și o brigadă de tancuri, pe care au dus-o pe continent, nu prea contau. Numai după începerea războiului, în Marea Britanie a început formarea primei divizii de tancuri. În 1940, a fost format un corp de cercetare, compus din 23 de regimente de tancuri de cercetare. În februarie 1940 a început formarea diviziei a 7-a de tancuri. Așa că propagandiștii sovietici îi acuzau degeaba pe francezi și pe britanici.

Însă, treptat, războiul se întetea. Înainte de toate, pe mare. În „Bătălia Atlanticului” pierderile au fost îngrozitoare. Submarinele hitleriste au instituit o adevărată teroare în transportul maritim. Din septembrie 1939 până în noiembrie același an, Marea Britanie a pierdut 114 vase. În anul 1940, încă 471 de vase. În vara lui 1941, pierderile Marii Britanii au ajuns la un sfert din flota ei comercială, ceea ce a constituit o grea lovitură economică.

Și, cu toate că aliații britanici și francezi luptau, deși e „de mirare”, dar luptau, ce făcea URSS în acest timp? Păi, după afirmațiile agitatorilor comuniști, URSS „amâna” războiul. Și iarăși Stalin este zugrăvit ca un Ivanușka-duraciok¹. Cică el a zis că trebuie luptat cu naziștii, dar abia în anul 1942. Iar până atunci, trebuie făcute pregătiri. Pentru că sunt puține tancuri, avioane și tunuri. Aici este inclus și mitul „o singură carabină pentru trei soldați”.

Unii dintre conducătorii bolșevici erau într-adevăr neșcoliți. Nici Stalin n-avea studiile terminate. În schimb, îl avea alături pe Boris Mihailovici Șapoșnikov, comandantul Statului-Major General, unul dintre cei mai buni ofițeri încă din armata țaristă. El i-a explicat conducătorului și Biroului său Politic că Germania este deja în stare de război, economia ei

¹ Ivanușka-duraciok – este prostănacul din basmele rusești. (C. Ir.)

este mobilizată și trecută pe producție militară și cu fiecare zi, cu fiecare lună și cu fiecare an, Al Treilea Reich și Wehrmachtul său devin tot mai puternice.

Șapoșnikov trebuia să le explice pe degete lui Stalin, lui Vorosilov și lui Molotov că Hitler a intrat în război pe 1 septembrie 1939 având doar 3.195 de tancuri și 5 tunuri de asalt la baza lor; că mai mult de jumătate dintre aceste tancuri aparțineau comendurii Statului-Major, care nu aveau armament sau erau tanchete cu mitraliere; încă 40% dintre tancurile din parcul lui Hitler erau Pz-II ușoare; că numai 300 de tancuri mijlocii ale lui Hitler – Pz-III și Pz-IV – meritau o oarecare atenție. Însă în fiecare lună numărul acestora din urmă va crește. Că pentru anul 1940, după cum a aflat spionajul, era în plan fabricarea unei noi serii de tancuri germane mijlocii modificate, dotate cu tunuri și blindaj mai puternice, precum și noi tipuri de avioane.

În același timp, Șapoșnikov o fi explicat tot pe degete că împotriva acestor slăbuțe unități de tancuri blindate și avioane hitleriste (slabe, se înțelege, în comparație cu cele sovietice, nu cu cele engleze și franceze), URSS, fără să se țină seama de „conflictul” cu japonezii pe râul Halhin-Hol, poate opune liniștit peste 9.000 de tancuri, inclusiv grele, și peste 5.000 de avioane și mai rămâne ceva ca rezervă. Căci numărul total al tancurilor lui Stalin depășea 21.000.

Și fiți siguri, dragii mei cititori, că toate acestea Boris Mihailovici Șapoșnikov le-a explicat tovarășilor din Biroul Politic. Iar tovarășii, chiar dacă nu aveau studii, nu erau idioți patentăți. Și înțelegeau că lovitura pe la spate, dată Wehrmachtului, care era în plină desfășurare a războiului împotriva francezilor și englezilor, va fi mortală. Că aliații occidentali nu vor întârzia să se folosească de situație și-și vor arunca diviziile în luptă. Vor arunca în interesul lor: ca să-i împiedice pe bolșevici să ocupe o bucată și mai mare din Europa sub pretextul luptei împotriva fascismului.

Boris Mihailovici Șapoșnikov o fi explicat pe înțelesul tuturor că „tărăgănarea” pe mai departe a intrării în război se poate termina rău.

Dacă în mai 1940 Stalin ar fi hotărât să-i atace pe nemți, pe întinse întinderi dintre Danemarca până la Austria l-ar fi întâmpinat doar 13 divizii germane, căci restul luptau împotriva Franței.

„Din districtele Apărării aeriene Königsberg, Breslau, Dresda, Nürnberg, Viena fuseseră ridicate toate avioanele de vânătoare până la unul. În Zona Apărării aeriene a Berlinului fusese lăsat Statul-Major al escadrilei de vânătoare și una dintre grupele ei (II/JG-3). În total 49 de avioane, dintre care pe 10 mai 1940 erau funcționale doar 39.” [106].

Dar Stalin, Vorosilov, Molotov, Idanov și atașatul de ei Ghorghi Dimitrov doreau, nu se știe de ce, nu distrugerea fascismului, ci cu totul altceva. De aceea n-au început împotriva lui Hitler nici un război „ciudat”, nici unul altfel. Ei au început războiul cu... Finlanda.

Conform pactului Molotov-Ribbentrop, Finlanda intra în „sfera de influență” sovietică (de fapt, dacă nu se știe, Lituania ar fi trebuit să revină Germaniei, însă Stalin a făcut „schimb” cu Hitler, cedându-i unele teritorii din Polonia), și tovarășii de la Kremlin s-au gândit că a sosit timpul „să fie rezolvate unele probleme teritoriale”.

Agitatorii sovietici i-au făcut vinovați pe finlandezi de izbucnirea războiului. Și încă foarte cinic. Chipurile, noi le-am propus un teritoriu de două ori mai mare în Karelia în schimbul teritoriului lor din Strâmtoarea Kareliei. Însă ei, netrebnicii, au dat cu piciorul acestui noroc. Acum, așa le trebuie. Faptul că acele „teritorii”, propuse de Stalin finlandezilor ca schimb, erau „mai puțin valoroase” nu se lua în calcul. Imaginați-vă că vecinul vă propune să-i cedați 5% din grădină, în care pământul este cernoziom roditor, iar el să vă dea 10% de teren pietros, pe care nu crește nimic.

Războiul cu Finlanda era unul pe care-l numim „hibrid”. Oficial, el nu fusese declarat. Războiul începuse cu foc de artilerie sovietic asupra propriei armate, de care i-au acuzat pe finlandezi. Comuniștii au refuzat ca „incidentul” să fie cercetat de o comisie internațională independentă. În schimb, și-au aruncat armatele la atac, au cucerit orașul de graniță Terioki și s-au grăbit să instaureze în el un „guvern” marionetă al Republicii Democrate Finlandeze, în fruntea căreia l-au pus pe bătrânul comunist finlandez, membru al Cominternului Otto Kuusinen, care locuia la Moscova încă din anul 1918. Baza „armatei” Republicii Democrate Finlandeze a constituit-o Divizia 106 de vânători de munte a Armatei Roșii din regiunea militară a Leningradului, reechipată în uniforme poloneze, luate ca trofeu de război.

Acel război era numit de propaganda sovietică „război de apărare împotriva Finlandei burgheze”. E de râs, nu-i așa? „Turbata armată finlandeză” avea 1 tanc, iar sovieticii, 88, finlandezii, 1 tun, sovieticii, 5, finlandezii aveau 1 avion, sovieticii, 9. În 1939, populația Finlandei era de 3,7 milioane de cetățeni, iar URSS, aproape 170 de milioane. Însă, după afirmațiile comandanților sovietici, asta nu i-a împiedicat pe finlandezi să pornească la atac... Și, la urma urmei, ce se urmărea cu acel atac? Să cucerească Moscova? Să ajungă până la Ural? Propaganda sovietică i-a rugat pe oameni să nu se gândească la asta. Finlandezii i-au atacat și gata. Pentru că au turbat.

URSS se apăra foarte ciudat. Sovieticii s-au năpustit asupra Liniei Mannerheim, cu care finlandezii se apărau de bolșevicii „iubitori de pace”. Și au luat-o cu asalt lună după lună, neținând cont că întreaga lume, cu excepția Germaniei și a Italiei, a condamnat URSS ca agresor și a acordat minusculei Finlande ajutor material și financiar; sovieticii n-au ținut cont nici de faptul că au avut pierderi îngrozitoare; nu a contat nici faptul că, din cauză că a declanșat războiul, URSS a fost exclusă din Liga Națiunilor.

URSS a câștigat războiul. Aproape. Linia Mannerheim a fost, în cele din urmă, străpunsă. Cu prețul a aproape 170 de mii de vieți ale soldaților (finlandezii au pierdut 25 de mii), fără a pune la socoteală pe cei răniți, bolnavi și degerați. Planul cuceririi întregii țări a trebuit să fie abandonat, pentru că Anglia și Franța amenințau cu războiul. Și nu doreau să se bată cu ele. Așa că Armata Roșie s-a oprit. Însă nu trebuie uitat că, în orice moment, ea putea porni înainte.

Încheierea campaniei finlandeze aproape că a coincis cu sporirea activității pe fronturile europene. Și, brusc, bolșevicii au avut un șoc – chiar mai mare decât au avut domnii de la Londra și Paris. S-a constatat că Manstein, Guderian, Göring, Toma, Hepner n-au pierdut timpul degeaba la cursurile de specializare în URSS. S-a constatat că militarii germani, cât

timp inamicii lor erau adormiți de cartea „Apărarea” a generalului von Leeb, au pus la punct în secret o nouă strategie de atac: „blitzkrieg” sau „războiul fulger”.

În 1940, pe parcursul lunilor mai-iulie, totul fusese terminat. Armata franceză și forțele expediționare britanice au fost înfrânte. Rămășițele celei din urmă au fost evacuate din Dunkerque pe 4 iunie 1940. Armata engleză a pierdut aproape toate tancurile și artileria de campanie. Francezii – demoralizați și, brusc, foarte „obosiți de război” – au capitulat.

De altfel, „blitzkrieg-ul” a avut loc doar datorită ajutorului economic dat de sovietici. Încă din 19 august 1939, adică înainte de semnarea pactului Molotov-Ribbentrop, între URSS și Al Treilea Reich a fost încheiată o înțelegere economică. URSS urma să livreze naziștilor bumbac, benzină, petrol, platină. Platina, să știți, nu este numai un metal prețios. Platina este folosită în industria chimică, în metalurgie; fără platină nu poate fi făcută dotarea electronică pentru transmisiunile militare, a avioanelor de luptă, a vaselor și submarinelor; este folosită la tancuri și artilerie. Etc., etc., etc. ...

Bolșevicii puteau nici să nu pornească împotriva lui Hitler cu mari unități de tancuri. Era suficient să-l anunțe pur și simplu: scuză-ne, Adolf, dar noi am semnat înțelegerea economică până să ataci tu Polonia și să declanșezi războiul. Acum ești un om rău, un indezirabil. Așa că iartă-ne, dar luptă fără benzina noastră, fără platină, zinc, nichel, bumbac, minereu de fier, mangan, wolfram, cereale și grăsimi. Și noi avem nevoie de acestea. Trebuie instruiți și tanchiștii, și „vulturii staliști” trebuie să zboare. N-avem destui pantaloni pentru popor. În loc să faci asta, Stalin i-a făcut hoți pe englezi și pe francezi.

Însă nici asta nu e totul. Dacă afurisiții de englezi și afurisiții de francezi sunt cei care au provocat izbucnirea războiului mondial, bolșevicii de la Kremlin au motive de bucurie. Franța și Marea Britanie, care atacaseră Germania, au fost înfrânte și pedepsite. Iubitoarea de pace URSS a stat deoparte, nu s-a amestecat în război. Acum tovarășul Stalin poate iniția tratative de pace, asumându-și rolul de mediator. Și să obțină Premiul Nobel pentru Pace. Dar ia să vedem comportamentul „celui mai bun prieten al sportivilor”:

„Căderea Parisului la 10 luni de la semnarea pactului a fost un șoc pentru Stalin. După mărturisirea lui Hrușciiov, «el alerga pur și simplu prin cameră și înjura ca un birjar. Îi înjura pe franțuji, îi înjura pe englezi: cum au permis ei să-i înfrângă Hitler?». Înfrângerea fulgerătoare a Franței spulbera speranțele lui Stalin ca războiul din Occident să dureze.

Aceasta fusese cea mai importantă consecință a pactului: al doilea front al războiului cu Germania nazistă (atunci, primul), prin absența căruia Stalin a explicat, printre altele, de-acum în noiembrie 1941, că nereușitele Armatei Roșii fuseseră lichidate încă în iunie 1940. Pe continentul european, Uniunea Sovietică rămăsese singură față-n față cu Germania. Mai exact, cu Germania și aliații ei. Iar Germania se întărise colosal de mult. [107].

Nu eu am spus astea. Au spus-o istoricii ruși, în mod special Oleg Vitalievici Budnițki. Doctor în științe istorice, profesor, director al Institutului Internațional de Istoria și Sociologia celui de-Al Doilea Război Mondial și a urmărilor lui.

Tovarășul Stalin, asmuțindu-l pe Hitler împotriva vecinilor lui, nu a luat în calcul un anume element. Mașinăria industriei de război a unei țări totalitare este mult mai eficace în

război cu țări democratice. Pentru simplul motiv că ritmul de a lua măsuri sunt diferite una de cealaltă. Pur și simplu, pentru că opinia publică a unei țări totalitare militarizate, și încă atât de „jignită” după Primul Război Mondial, cum era Germania, își dorește revanșa, în timp ce opinia publică a Marii Britanii dorește „pacea cu orice preț”. Iar pe 1 septembrie 1939, în cercurile londoneze se auzea: „De ce să moară băieții noștri pentru niște polonezi?”. Întrebarea era retorică. Tot așa se întrebau (iertăți-mă, nu mă pot abține) la cafenelele din Lviv, Rivno, Hmelnyțkyi, Cernăuți: „De ce băieții noștri trebuie să moară pentru nu știu ce Donbas?”. Și plecau imediat la lucru în Polonia, în Ungaria, ba chiar și la Moscova, numai să nu primească ordin de chemare.

Și cine știe ce s-ar fi întâmplat, dacă parlamentul britanic în loc să-l aleagă prim-ministru pe Sir Winston Churchill, l-ar fi ales pe Sir Oswald Mosley. Și existase o asemenea variantă: să-l faci șef al guvernului pe liderul Uniunii Fasciștilor Britanici, pentru „a opri războiul”. Cum nu se știe unde s-ar fi oprit tancurile lui Putin, dacă n-ar fi fost talentul politic al lui Petro Poroșenko, care prin nu se știe ce minune a reușit să mobilizeze împotriva agresiunii opinia publică internațională.

Dar ne-am abătut. Nu vorbim despre ceea ce s-a întâmplat cu 80 de ani în urmă și nici nu vorbim despre ce se întâmplase în Ucraina acum șapte ani. Vorbim despre istoria secretă a URSS.

Capitolul XVI

Alianța cu naziștii. Planul „Barbarossa” și „Rezervele muncitorești” ale tovarășului Stalin

Două animale de pradă s-au repezit care mai de care și sfâșiau Europa. Zâmbind ironic pe seama „ciudatului război”, pe care-l duceau Anglia și Franța, URSS a obligat încă în octombrie-noiembrie 1939 guvernele țărilor independente Lituania, Letonia și Estonia să primească „un contingent restrâns” de armată sovietică. Chipurile, ca să le apere. De cine? De hitleriști. Însă propagandiștii sovietici nu le-au povestit pionierilor și pensionarilor că în primăvara anului 1940, când aceste țări, formal, își mai păstrau independența, în Germania hitleristă se tipăreau hărți, pe care ele apăreau ca făcând parte din teritoriul URSS.

Stalin nici n-a mai așteptat capitularea Franței. După evacuarea armatelor britanice, și așa totul era limpede. În dimineața zilei de 14 iunie, armata germană a intrat în Paris, iar în ziua următoare, unități complementare ale armatei sovietice au pătruns în Vilnius, Riga și Talin. Începuse ocuparea acestor țări. Mai înainte, URSS a transmis României un ultimatum și a acaparat Basarabia și nordul Bucovinei. Ultima, de fapt, nu făcuse niciodată parte din Imperiul Rus. Despre ocuparea Herței, care, de asemenea, era „dintotdeauna un teritoriu al României”, trăncănitorii agitatori de la Moscova n-au scos nicio vorbuliță.

Nu a existat nicio ripostă. După exemplul Finlandei, toți au înțeles: generalii lui Stalin îl vor prăbuși sub cadavre pe oricine s-ar împotrivi. Trebuie puși 10 militari ai Armatei Roșii, ca să fie ucis un singur finlandez? Să schimbi viața unui soldat lituanian sau român pe 100 de luptători în „budionovka”¹? Nu-i nimic: „babele vor mai naște”.

Doi șacali socialiști, sub flamuri roșii, rupeau Europa în bucăți. Însă curios: în legătură cu „teritoriile dobândite” de URSS, și Londra, și Parisul tăceau mîlc. Al Treilea Reich era un agresor, iar Uniunea Sovietică părea că și ea este tot un agresor, însă ei nu i se declară război. De ce oare? În privința Parisului, e de înțeles – când naziștii ți-au cotropit pământul,

¹ **budionovka** – cască purtată de soldații Armatei Roșii; denumirea vine de la numele (S. M. Budionai) comandantului primei unități de cavalerie. (C. Ir.)

nu-ți arde de nimic. Dar Londra? Cei de acolo au bombănit, i-au trimis lui Molotov note de protest și cu asta basta.

În asta nu-i niciun secret. Și francezii, și britanicii tare ar fi vrut ca Stalin să-și arunce buzduganul, adică cele câteva zeci de mii de tancuri. Să enervezi Kremlinul, totuși, nu se făcea. Așa că pe români, pe estonieni, pe lituanieni și chiar pe finlandezi pur și simplu i-au dat la schimb. La schimb pe o ipotetică alăturare a URSS la Coaliția antihitleristă.

Iar Kremlinul nu se grăbea. Brusc, el a înțeles că i s-a ivit un spațiu de manevră; că pe el îl vor concomitent și Berlinul, și Londra. Pe moment, de la britanici nu aveai ce lua. Însă cu Hitler se putea intra într-o bună cârdășie. În balanță era un întreg Imperiu Britanic.

Iată cum stăteau lucrurile. Deocamdată, SUA și Japonia și-au anunțat neutralitatea. Jumătate din Franța era ocupată, iar cealaltă era sub stăpânirea regimului colaboraționist de la Vichy. Marea Britanie avea soldați, dar nu avea tancuri, tunuri, avioane. Știți câte mitraliere au rămas pe insulele britanice după tragedia de la Dunkerque? Două sute. Pentru comparație: o singură divizie a Armatei Roșii avea 603 mitraliere. Marea Britanie era blocată de submarinele germane, care acționau după tactica „haitei de lupi”. După intrarea Italiei în război, pentru Marea Britanie a fost foarte greu să țină legătura cu coloniile sale – Australia, India, Noua Zeelandă etc. Imperiul Britanic se rupe în bucăți.

Iar aceste râvnite bucăți tovarășul Stalin și Genosse Hitler le pot împărți între ei după bunul plac. Și, de altfel, socialiștii de la Berlin nici nu au altă alternativă, decât alianța cu socialiștii de la Moscova. Hitler avea absolută nevoie ca URSS să se alăture oficial axei Berlin-Roma-Tokio și să declare război Marii Britanii și Franței. Iar Stalin nu era împotrivă, însă avea propriile pretenții – despre acestea, ceva mai jos. Însă, în același timp, la Moscova sperau că Hitler se va încumeta să declanșeze operațiunea „Leul mărilor”, adică să debarce pe insulele britanice. Iar când tancurile lui Hitler și cele mai bune divizii ale Wehrmachtului se vor afla dincolo de Marea Mânecii, „fereastra posibilităților” se va deschide pentru URSS larg de tot.

Chiar dacă nu știa, Hitler bănuia totuși că Stalin face un joc dublu. De aceea se și străduia din răspuț să atragă URSS în alianță, ca să fie legați de responsabilitate comună. Cu toate acestea, pretențiile lui Stalin erau exagerate chiar și într-o astfel de situație. În afară de aceasta, pe Hitler l-au pus în gardă unele mișcări militare și politice ale „prietenilor” sovietici.

Pe acestea le-a analizat în detaliu Viktor Suvorov în cartea sa „Umbra victoriei”. Însă dacă este cineva care n-a citit-o, o rezum succint. Primul semnal despre intențiile tovarășilor de la Kremlin l-a primit Hitler încă în iarna anului 1940, când Armata Roșie a străpuns „Linia Mannerheim” și s-a oprit. De ce s-a oprit – am vorbit despre asta. Cel mai important lucru era acela că în orice moment ea putea porni mai departe. Iar fără întăriri, Finlanda era lipsită de apărare. După ea, și Suedia. Din aceste două țări, Germania obținea partea leului din păduri, minereu de fier (zăcămintul Kirunavara era cel mai mare și mai bogat din lume) și nichel. Zăcămintul de nichel din Petsamo URSS l-a și ocupat. Iar apoi, după tratatul de pace, l-a înapoiat finlandezilor. Dar l-a înapoiat ciudat: cu condiția controlului comun.

Viktor Suvorov observă:

*Nu numai cu sânge s-a întărit prietenia dintre naziști și comuniști.
Cu bere germană bună și brânză germană gustoasă, dar și cu o discuție amicală.
Un comisar sovietic de divizie (corespunzător funcției de general-maior)
discută la o bere cu un ofițer german.*

„Îmi imaginez ce scrâșnit de dinți se auzea în buncărele subterane ale statelor-majore germane.” [108].

Ne putem imagina și noi, iubite cititorule. Și pentru ca imaginea să fie cât mai completă, voi aminti data de 28 iunie, când începuseră operațiunile Armatei Roșii de a răpi o parte din teritoriul României. Comuniștii au rupt din teritoriul ei 50.304 kilometri pătrați cu o populație de 3.725.000 de persoane. De aici era destul de ușor de bombardat zăcămintele de petrol de la Ploiești, din benzina cărora Germaniei îi revenea partea leului. Acesta fusese de-acum al treilea „semnal” primit de Hitler. Iar al doilea...

Al doilea fusese ocuparea în data 15 iunie a Țărilor Baltice. Despre acest lucru am vorbit deja.

Cineva s-ar putea mira: păi, autorul scrisese că Basarabia, Țările Baltice și Finlanda, conform pactului Molotov-Ribbentrop, intrau în sfera de influență sovietică. Și-atunci de ce să-i sune lui Hitler nu știu ce „semnale”. Așa e, numai că...

La punctul 2 din Protocolul secret atașat pactului Molotov-Ribbentrop se specifica clar despre dezmembrarea Poloniei. Însă la punctul 1 cu privire la Lituania, Letonia și Estonia se specifica puțin altfel:

„În cazul redesenării teritorial-politice a regiunilor, în care intră Țările Baltice (Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania), frontiera nordică a Lituaniei este totodată frontiera sferelor de influență ale Germaniei și URSS. Ca atare, interesele Lituaniei legate de regiunea Vilnia se hotărăsc de ambele părți.” [109].

Vă rog să observați că nu este vorba despre ocupare, ci despre „sfere de influență”. Cu atât mai mult, când se amintește despre „interesele” Lituaniei, se înțelege că este vorba despre o țară, juridic, independentă, și în niciun caz ocupată. Și ca URSS să ia o bucată din Finlanda, nu se menționează nimic, precum și stabilirea frontierelor de „interese” comune acolo.

La punctul 3 se menționează:

„În ceea ce privește sud-estul Europei, din partea sovietică se subliniază interesul pentru Basarabia. Din partea germană, se menționează totala lipsă de interes pentru aceste regiuni.” [idem].

Despre Herța și nordul Bucovinei nu se spune nimic. Ba mai mult – Hitler era categoric împotriva ocupării lor de către Uniunea Sovietică. Dar nu-i de făcut nimic. Stalin era foarte conștient că nemții n-o să se bată nici pentru Țările Baltice, nici pentru nordul Bucovinei, ba nici pentru altele mai mici ca întindere și nu vor exista urmări. Hitler avea nevoie disperată de Uniunea Sovietică, de aceea și închidea ochii.

Cu toate acestea, nu se putea ca acțiunile Kremlinului să nu-i sperie pe nemți. Ei și-au dat seama brusc că tamponul format din cele trei țări nu mai există între Reich și tancurile lui Stalin, care erau în număr de aproape 25.000 și numărul lor creștea cu fiecare zi. Și dintr-odată, aprovizionarea cu cherestea, minereu de fier, petrol, nichel era amenințată. Și dacă și din Uniunea Sovietică în loc de petrol, bumbac, minereu de fier, mangan, grăsimi, cereale și alte lucruri necesare Reichul o să primească ciuciu – nu va fi prea vesel.

Brusc, germanii și-au dat seama că pe teritoriul Țărilor Baltice ocupate, la frontiera cu Prusia de Est, adică nemijlocit cu teritoriul Reichului, Stalin a creat o puternică regiune militară a Balticii, iar principalele forțe ale extrem de puternicei flote Baltice le-a transferat de la Leningrad la Tallinn, mai aproape de porturile germane, în care intră „caravane” de nave cu minereu și lemn scandinav. Hitler a înțeles în sfârșit împotriva cui a apărut în aprilie 1940 pe peninsula finlandeză Hanko o bază maritimă militară sovietică foarte puternică cu 23.000 de militari și 5.000 de specialiști civili. Hitler a conștientizat dintr-odată că Basarabia și nordul Bucovinei au devenit câmpuri de operații pentru atacarea câmpurilor petrolifere ale României.

Totul se înțelege mai bine, când se folosesc cifre. În Marea Baltică, Hitler avea atunci 5 submarine. Didactice. Plus 28 de vedete torpiloare. Asta era totul. Iar flota baltică a URSS era compusă din 2 vase de linie, 2 crucișătoare, 48 de vedete torpiloare, 21 de contratorpiloare și un lider (tot un contratorpilor, dar mai mare și mai bine înarmat), plus peste 30 de submarine de luptă.

Și nu degeaba în mai puțin de o lună de la ocuparea Basarabiei și nordului Bucovinei de către URSS și după zece zile de la crearea regiunii militare a Balticii cu minimum 2.000 de tancuri în componența sa, pentru prima dată a abordat „problema rusească” în cercul său de apropiați:

„pe data de 29 iulie 1940, general-colonelul F. Halder i-a încredințat șefului Statului-Major al Armatei a 18-a E. Marks sarcina de a pregăti schița planului de război împotriva

URSS. Sunt primele creionări ale planului. La început, planul a avut chiar alt nume de cod – nu «Barbarossa», ci «Fritz». [108].

Totodată, tovarășii de la Kremlin nu uitau să aprovizioneze mașina de război nazistă, sperând că germanii se vor încumeta să forțeze La Manche. În 11 februarie, între Germania și URSS a fost semnat un nou acord comercial. În cele 17 luni – de la semnarea pactului sovieto-german până la atacarea URSS de către Germania – aceasta a primit de la bolșevici 865.000 de tone de petrol, 140.000 de tone de mangan, 14.000 de tone de cupru, 3.000 de tone de nichel, 101.000 de tone de bumbac, peste 1.000.000 de tone de material lemnos, 11.000 de tone de in, 26.000 de tone de minereu de crom, 15.000 de tone de azbest, 2.736 kg de platină și 1.463.000 de tone de cereale. Și aceasta nu este o listă completă. Numai ca Adolf să lupte.

Propaganda le spunea oamenilor sovietici că, în felul acesta, Stalin, cu inteligență, a amânat războiul. Pe 3 iulie 1941, el însuși povestea acest lucru la radio, scunzându-se și perpelindu-se ca un șarpe pe plita încinsă; pe Hitler și pe Ribbentrop îi numea „canibali” și „neoameni”:

„Ce am câștigat noi semnând cu Germania pactul de neagresiune? Am asigurat țării noastre pacea pentru un an și jumătate și posibilitatea pregătirii propriilor forțe pentru a riposta, dacă Germania fascistă ar risca să atace țara noastră, încălcând pactul. Aceasta este un câștig pentru noi și o pierdere pentru Germania fascistă.” [110].

Stalin mințea cu nerușinare. Oare nu putea Hitler să atace URSS în anul 1939? Nu. Căci mai întâi trebuia să se „descurce” cu Polonia. A făcut acest lucru pe parcursul lunii septembrie, iar în octombrie și noiembrie, pe ploaie rece, pe ciorozomul udat, care reprezenta 1/7 din teritoriu, eufemistic vorbind, nu prea îți vine să lupți. Pe lângă asta, în luptele cu armata poloneză, au fost folosite toate bombele și proiectilele, au fost consumate toate rezervele de benzină, iar tehnica necesita reparații capitale. Franța și Marea Britanie au declarat deja război și puteau lovi în orice clipă. Cum să ataci Moscova în atari condiții?

Oare putea Hitler să lovească URSS în 1940? Nu. Pentru că ploile de primăvară au făcut câmpurile colhozurilor sovietice mai prielnice pentru un „Blitzkrieg”, decât cele de toamnă. Și-apoi, începuseră luptele în Europa. Pentru moment, capitularea Franței și evacuarea Dunkerque-lui au făcut ca Wehrmachtul să rămână iarăși fără muniție și combustibili, iar tancurile aveau nevoie de reparații capitale. Dar și industria Germaniei începuse să gâfâie, incapabilă să aprovizioneze armata. De aceea, în vara anului 1940, Hitler a hotărât să reducă efectivele. După care au urmat ploile de toamnă, severa iarnă rusească, ploile de primăvară și nu mai puțin severa realitate sovietică: absoluta inexistență a drumurilor și aeroporturilor betonate.

Așa că Stalin era viclean. Hitler nu putea lovi până în vara lui 1941. Nu putea nici teoretic. Unde-i „amânarea”?

În schimb, exista pericolul ca Hitler să se împace cu Anglia. În orice caz, Stalin – ca fiu credincios al ideologiei comuniste – credea și se temea foarte tare că „imperialiștii” ar putea să se înțeleagă. De aceea, vara lui 1940 până la începutul toamnei, pentru URSS a fost un

Nu degeaba Stalin zâmbea satisfăcut după semnarea pactului Molotov-Riebbentrop și-i strângea sincer mâna reichministrului. Așa strâng șarlatanii mâna victimei, pe care tocmai au înșelat-o.

punct crucial. Dacă germanii nu vor debarca în insulele Marii Britanii, pentru URSS totul se poate termina cu o catastrofă.

Planul „Leul de mare” a fost aprobat pe 16 iulie 1940. Însă el era atât de fantezist, încât Hitler, care era un analfabet în chestiuni militare, înțelegea: pur și simplu, nu are putere să se opună flotei și aviației britanice și încă să treacă peste La Manche cu 40 de divizii, 500 de tancuri și sute de mii de tone de muniții. Nu are atâtea vapoare.

Și atunci s-a hotărât ca desfășurarea operațiunii să aibă loc doar în anumite condiții. Prima dintre ele era o frumoasă prognoză cu câteva zile consecutive cu ceață, a doua: un număr suficient de vase și cel mai important lucru – superioritatea în aer a Luftwaffe.

Pentru satisfacerea celei din urmă condiții (însă prima ca importanță), la 10 iulie 1940, germanii au început un larg atac aerian. Sute de bombardiere germane, sub protecția avioanelor de vânătoare, au început să bombardeze aproape zilnic uzinele de avioane britanice și aerodromurile. Scopul – „scoaterea” aviației englezilor din război, asigurarea supremației Luftwaffe în aer și în felul acesta îndeplinirea principalei condiții pentru desfășurarea operațiunii „Leul de mare”. Nu degeaba această mare luptă aeriană a fost numită „Bătălia pentru Marea Britanie” – cine o câștiga devenea stăpânul insulelor.

Treceau zile, săptămâni, însă băieții lui Göring n-au reușit să obțină victoria asupra britanicilor. Englezii au adunat de la populație toată vesela și tacâmurile de aluminiu pentru construirea avioanelor. În parcuri au fost tăiate gardurile de oțel și le-au dat pentru fabricarea tancurilor și a tunurilor. În străvechea Universitate Oxford au luat de la uși clanțele de cupru și de alamă, și Marea Britanie rezista. Pe 31 iulie, contraamiralul Reder s-a întâlnit cu Hitler și l-a informat că, nici în cele mai ideale condiții, flota nu poate începe operațiunile înainte de 15 septembrie. Dar și atunci succesul va fi posibil, dacă vom deține supremația aerului. Și aceasta tot nu se întâmpla.

A doua zi, Hitler a semnat directiva privind începerea războiului „aerian și maritim” împotriva Angliei. În consecință, Reichul urma să obțină victoria împotriva Marii Britanii fără lupte pe uscat. Iar debarcarea... Debarcarea se amână până când vor fi „vremuri mai bune”. Acesta a fost sfârșitul planului de cucerire a insulelor. Și oricât ar fi visat Adolf la asta, realitatea era cu totul alta.

Și atunci Stalin întreprinde următorul pas. Pe data de 27 septembrie, la Berlin a fost semnat Pactul tripartit între Germania, Italia și Japonia. S-a format o alianță militară, care a fost numită „Țările Axei”. Peste câteva zile, ca răspuns la precaută sondare în legătură cu posibila aderare a Uniunii Sovietice la alianța fasciștilor, naziștilor și „militariștilor japonezi”, diplomații hitleriști au primit din partea Kremlinului o acceptare necondiționată. Vizita la Berlin a șefului guvernului sovietic și totodată comisar al poporului pentru afaceri externe, Viaceslav Molotov, a fost organizată – ca politică internațională – strălucit. Deja pe 12 noiembrie el s-a întâlnit cu Hitler.

Dar până la aceasta, în URSS fusese făcut un pas hotărâtor de intrare în război. Treptat, industria trecea pe producție de război. Începutul fusese în vara anului 1940. Franța capitulase pe 22 iunie, iar, patru zile mai târziu, Prezidiul Consiliului Suprem al URSS a emis hotărârea „Despre trecerea la ziua de muncă de opt ore, la săptămâna de lucru de șapte zile și despre interzicerea muncitorilor și funcționarilor de a părăsi întreprinderile și instituțiile”.

În felul acesta, din vara anului 1940, în URSS deveniseră iobagi nu numai colhoznicii, dar și restul cetățenilor. În Rusia țaristă din secolele XVII-XIX, existase categoria de țărani miniero-uzinali, legați de mine, de uzine și de fabrici. Aceasta nu a fost altceva, decât o mobilizare mascată a resurselor de muncă. URSS încă nu era în război, dar zilele libere pe care le avusese poporul au fost anulate.

În data de 2 octombrie 1940, la 5 zile după crearea „Axei”, fusese aprobată Hotărârea Prezidiului Consiliului Suprem al URSS „Despre rezervele de muncă ale URSS”.

Conform cu aceasta, s-a creat o rețea de școli profesionale ale căilor ferate, de meserii și școli în fabrici și uzine, adică învățământ la locul de muncă, la care tineretul era mobilizat cu forța. Comisariatul poporului avea dreptul să primească pentru școlile profesionale până la un milion de copii în vârstă de 14-15 ani (durata de școlarizare era de 2-3 ani) și tot atâția adolescenți de 16-17 ani pentru școlile din întreprinderi (durata de școlarizare era de 6 luni). Președinții de colhozuri erau obligați să dea câte 2 persoane din fiecare dintre cele două vârste la fiecare 100 de membri ai colhozului – bărbați și femei în vârstă de la 14 la 55 de ani.

Pentru deputații din consiliile oamenilor muncii orășenești se stabileau cote corespunzătoare. Sistemul nu e nou. Pe timpul iobăgiei, așa erau luați recruții în armata țaristă.

Copiii erau ruși de familie, treceau într-un regim cazon, primeau uniformă, manuale și tot ce era necesar. Fuga era considerată dezertare și se pedepsea cu trimiterea în gulag pe termen de un an. Tot un an la tăiat de păduri puteai primi pentru „încălcarea disciplinei”. Înțelege cum vrei, iubite cititorule, ce e asta și cum erau șantajați și ruși de părinți niște amărâți de băieți și fete, obligându-i la lucruri îngrozitoare. De fapt, fusese legiferat sclavagismul.

Învățătura în aceste „așezăminte” era una neobișnuită. Se desfășura odată cu îndeplinirea planurilor de producție în secții ale întreprinderilor. Iar după aceea, băieții și fetele urmau „să mulțumească patriei dragi pentru «învățătură»”, mergând să muncească 4 ani la o fabrică sau uzină, însă nu la cea la care dorea fiecare, ci unde erau trimiși de „scumpa patrie”. Transferul la alte întreprinderi era interzis. Dacă fugeai – erai trimis la tăiat păduri. Și-apoi, unde să fugi?...

Toate acestea sunt semne ale pregătirii de război, lucru necontrazis de nimeni. Erau însă împotriva faptului că URSS se pregătea să lupte de partea lui Hitler. Despre vizita lui Molotov la Berlin învătătorii nu le-au povestit elevilor și nici conferențiarilor societății „Znanie” n-au ținut conferințe pe această temă. Iar dacă au ținut, au vorbit despre cât de brutal a respins tovarășul Molotov murdara propunere a lui Hitler și a refuzat alianța.

Însă lucrurile nu stăteau deloc așa. În realitate, URSS nu numai că a fost de acord să se alăture „Axei”, transformând-o în „Pactul celor patru”, dar se mergea chiar mai departe. Hitler a propus să se acorde unul altuia doar ajutor politic și economic și să se stabilească sferele de influență. Tovarășul Molotov (din însărcinarea lui Stalin, se înțelege) a propus să se formeze și o alianță militară. Despre ceea ce au discutat Hitler, Ribbentrop și Molotov în buncărul Cămarilor Reichului, a consemnat diplomatul german Paul Schmidt, care la acele convorbiri fusese translatorul reichministrului afacerilor externe. Să ne delectăm cu fragmentele din lunga și interesanta discuție, în care Hitler a subliniat:

„După distrugerea Angliei, imensul Imperiul Britanic va deveni o colosală masă falimentară în suprafață de 40 de milioane de kilometri pătrați, pe care o vom împărți. Împărțirea va deschide Rusiei calea spre Oceanul mondial, care nu îngheață. Englezii minoritari, care numără 45 de milioane, stăpâneau până acum 600 de milioane de locuitori în Imperiul Britanic din întreaga lume. El are intenția să bată această minoritate. La drept vorbind, și America a avut grijă să pună mâna pe bucăți foarte convenabile ei. Germania, normal, ar dori să evite orice conflict care ar putea s-o întârzie în atacarea inimii acestui imperiu mondial al Insulelor Britanice...”

Ciocnirea cu Anglia va fi dusă la bun sfârșit, iar el n-are nicio îndoială că înfrângerea Insulelor Britanice va duce la destrămarea imperiului...

În asemenea condiții, se deschid perspective de dimensiuni mondiale. În săptămânile următoare, ele vor fi lămurite în cadrul unor tratative diplomatice comune cu Rusia; trebuie stabilită contribuția Rusiei la soluționarea acestor probleme. Toate țările care

pot fi interesate de masa falimentară trebuie să înceteze toate conflictele dintre ele și să se ocupe doar de împărțirea Imperiului mondial Britanic. Aceasta se referă la Germania, Franța, Italia, Rusia și Japonia...

Molotov a răspuns că a urmărit cu interes ideile Fűhrerului și este de acord cu tot ce a înțeles el.” [111].

Molotov era de acord, înțelegeți? Păi, în realitate, Viaceslav Molotov nu putea, numai de capul lui, să fie de acord într-o chestiune atât de importantă, căci i s-ar fi organizat imediat o „excursie” la Komunarka sau la poligonul Butovski. El exprima acordul lui Stalin. După aceea, importantul diplomat sovietic a formulat propriile propuneri. Conform propunerii Kremlinului, Germania și Italia obțineau dominația în Europa Occidentală, cea de Nord, parțial în cea de Sud (Grecia și Iugoslavia), în Africa de Nord-Est și cea de Nord, în Africa Centrală și în Africa Occidentală. URSS obținea Europa de Est, o parte din cea de Sud (Bulgaria, România), o parte din cea de Nord (Finlanda), Asia Occidentală și cea Centrală până la Oceanul Indian, Japoniei îi revenea Asia de Est (inclusiv Indonezia).

Hitler a fost de acord. Hitler a fost de acord chiar să se facă „presiuni” asupra Turciei pentru a fi revăzută Convenția de la Montreux, ca URSS să aibă dreptul ca vasele ei de război să treacă prin strâmtoarele Mării Negre fără acordul Istanbulului¹ și fără restricții.

Și cu toate acestea, URSS n-a intrat în alianță cu Germania, Italia și Japonia. Și nu pentru că n-a dorit. Nu a fost de acord Hitler. Căci, folosindu-se de situație, Stalin și Molotov au început să aibă pretenții inacceptabile. Iată, cititorule, câte ceva despre apetitul conducătorilor de la Kremlin:

„URSS este, în general, de acord să accepte pactul celor patru state privind colaborarea lor politică și întrajutorarea economică, care a fost expus de d. Ribbentrop în discuția pe care a avut-o cu V. M. Molotov la Berlin pe data de 13 noiembrie 1940 și care se compune din patru puncte, în următoarele condiții:

1. Dacă armatele germane vor fi scoase imediat din Finlanda, care reprezintă sfera de influență a URSS, potrivit înțelegerii sovieto-germane din anul 1939, în care caz, URSS se obligă să asigure relații pașnice cu Finlanda, precum și interesele economice ale Germaniei în Finlanda (export de lemn, nichel);

2. Dacă în imediat următoarele luni va fi garantată securitatea URSS în decursul stabilirii pactului de întrajutorare reciprocă dintre URSS și Bulgaria, care se află, potrivit coordonatelor sale geografice, în sfera de apărare a frontierei URSS la Marea Neagră, și a organizării bazei militare și militaro-maritime în zona Bosforului și a Dardanelelor pe principiile închirierii pe termen lung;

3. Dacă centrul de greutate al aspirațiilor URSS va fi recunoscut raionul la sud de Batumi și Baku, în linie dreaptă spre Golful Persic;

4. Dacă Japonia va renunța la drepturile ei concesionale asupra cărbunelui și petrolului din Peninsula Sahalin în condițiile unei satisfacții îndreptățite.” [112].

¹ Acordul îl dădea, desigur, nu Istanbulul, ci Ankara... (C.Ir.)

Față de punctele 1 și 4 nu au fost obiecții. Însă față de celelalte două... Și Hitler, și Musso-
lini înțelegeau foarte bine că bazele militare ale URSS din strâmtorile Mării Negre însemnau,
de fapt, trecerea către Moscova a controlului asupra lor. Iar creșterea prezenței politice și
militare în Balcani devine o amenințare nemijlocită pentru Italia și pentru Reich. Hitler făcea
lui Molotov aluzii străvezii la aceasta, însă acela se prefăcea că nu înțelege.

De aceea, sub pretextul amenințării aviației britanice, Fűhrerul a propus întreruperea
tratativelor.

„... întrucât punctele principale au fost suficient discutate.” [111].

Ca tratativele viitoare să fie mai eficace, la 11 zile după discuțiile lui Molotov cu Hitler,
Stalin l-a numit ambasador în Germania chiar pe adjunctul comisariatului poporului pentru
afaceri externe (și, totodată, vechi călău al NKVD), Vladimir Dekanozov. La prima întâlnire
oficială cu Hitler din 19 decembrie, noul ambasador se străduiește să-l convingă pe Hitler să
continue tratativele. Și după aceea el nu-l lăsa în pace pe Adolf. Acela tăcea. Nici Dekanozov,
nici Molotov, nici Stalin nu știau că doar cu o zi înainte de primirea lui Dekanozov, Hitler
semnase planul „Barbarossa”.

Apetitul bolșevicilor, pregătirile intense pentru război și concentrarea trupelor lor la
frontiere i-a speriat pe naziști. Și dacă cineva va mai crede vechilor cântecele ale agitatorilor
și propagandiștilor sovietici că Hitler ar fi dorit „spațiu vital”, rupând teritorii din URSS, și că
de aceea a semnat planul „Barbarossa”, o să-i spun: în URSS, planul de război împotriva Ger-
maniei era pregătit mult mai înainte. În câteva variante.

În mitologia sovietică se fixase minciuna mareșalului Jukov despre faptul cum el într-un
joc strategic-operativ, vorbind din partea „Occidentalilor” (a nemților), „de fapt, a prevăzut
planul «Barbarossa»” și l-a distrus pe generalul Pavlov, care-i comanda pe „Estici”.

**„Luând datele reale de pornire și forțele inamicului – ale nemților – eu, fiind comandan-
tul „albaștrilor”, am desfășurat operațiunile exact în acele direcții, unde mai apoi se des-
fășurau nemții. Am aplicat loviturile principale, unde mai apoi loveau ei. Grupările s-au
format aproximativ așa cum s-au format în timpul războiului. Configurația frontierelor
noastre, localitatea, împrejurimile – totul îmi sugera să iau exact acele hotărâri, cum le-au
fost sugerate apoi și nemților. Jocul a durat aproape opt zile și opt nopți. Conducerea jocului
încetinea artificial tempoul înaintării „albaștrilor”, îl frâna. Însă în a opta zi „albaștrii” au
înaintat până la raionul Baranovici și, repet, în condițiile în care ritmul înaintării a fost
încetinit artificial.” [113].**

Asta i-a povestit Jukov scriitorului sovietic Konstantin Simonov. Acesta asculta, credea
fiecare cuvânt, lua notițe. Iar după aceea, totul s-a răspândit public. În realitate, Jukov i-a
tras o minciună gogonată. Aici totul, de la primul la ultimul cuvânt, este un neadevăr.

Pentru că nu a existat acel joc. Au fost alte două jocuri. Primul s-a desfășurat în perioada
2-6 ianuarie 1941. În acest joc, Jukov, comandându-i pe „Apuseni”, să stăvilească loviturile
„Răsăritenilor” de sub comanda general-colonelului unităților de tancuri Pavlov în Prusia
de Est și Polonia. Însă nu i-a oprit. Pavlov a rupt frontul, a forțat Nemanul și după 13 zile de
luptă a pătruns 120 de kilometri în adâncul teritoriului german.

Cu toate acestea, s-a înțeles că, lovind în această direcție, te poți „împotmoli” – Prusia de Est era foarte întărită.

Al doilea joc s-a desfășurat între 8 și 11 ianuarie. Aici se pregătea lovitura de pe teritoriul Ucrainei și al Basarabiei, în Balcani și sudul Poloniei, cu forțarea Dunării, ocuparea României, a Ungariei, cu ieșire la lacul Balaton. Acum ataca Jukov, iar Pavlov juca rolul germanilor și al ungurilor. În urma rezultatelor jocului, s-a tras concluzia că această direcție are mai multe perspective.

Lumea cunoaște de mult aceste jocuri. Minciuna lui Jukov a fost dezvăluită de cercetători. Însă în capul unora prea încăpățânați sau prea tâmpiți povestioara lui Jukov despre cum atacase el Baranovici și-l distrugea pe nefericitul Pavlov trăiește până în ziua de azi.

Iar între altele, aceste jocuri puteau fi etapa finală de încercare a diferitelor variante de război împotriva Germaniei și a aliaților ei. Faptul că acum ele n-au fost găsite, nu înseamnă nimic, pentru că cele mai mari secrete ale celui timp din arhivele rusești sunt închise sub sigiliul „Ultrasecret. De importanță deosebită”.

Pe cercetători ar trebui să-i intrige măcar faptul că desfășurarea a două jocuri operativ-strategice „Operațiunea de atac UR cu ruperea frontului” fusese semnat de mareșalul URSS Tymoșenko, comisarul poporului pentru Apărare, încă din 11 octombrie 1940, în febrilă agitație a pregătirii vizitei lui Molotov la Berlin și cu 9 zile după semnarea decretului „Rezervele forțelor de muncă”.

Doriți, stimați cititori, să știți dimensiunile acelor jocuri? Poftim. În primul dintre ele, pe hărți au fost mobilizate diviziile 51 de pușcași, 7 de tancuri, 3 motorizate, 3 de cavalerie. În plus, 15 brigăzi de tancuri. Plus 20 de divizii aeriene. Asta numai într-un singur sens al războiului. Numărul forțelor „Răsăritenilor” în al doilea joc a fost cu mult mai mare.

Și încă ceva. În timp ce generalii bolșevici se jucau de-a războiul, planul „Barbarossa”, deși fusese semnat, încă nu avea o dată a aplicării lui. Abia după ce Hitler s-a convins că nu s-au făcut progrese în tratativele privind uniunea comuniștilor cu naziștii și fasciștii (Stalin nu voia să facă niciun fel de concesii în renunțarea la pretențiile privind Balcanii și Turcia) și începutul concentrărilor de trupe ale Armatei Roșii la frontiere, conducerea militaro-politică de la vârful Reichului a început să ia măsuri practice pentru realizarea planului.

Cercetătorul rus Mark Solonin consideră că și

„Directiva OKV nr. 050/41 din 31 ianuarie 1941 a fost formulată în expresiile cele mai prudente și neclare: «În cazul în care Rusia își va schimba atitudinea actuală față de Germania, ca prevenție, vor trebui luate măsuri pregătitoare mai largi, care ar permite să fie aduse atingeri Rusiei Sovietice într-o campanie rapidă, încă până să se fi încheiat războiul împotriva Angliei.»” [106].

De fapt, și generalii germani se ocupau tot de hărți. Și tot în ianuarie 1941.

Așa arăta ciudata „prietenie” dintre două țări socialiste, sub flamuri roșii. Erau prieteni, dar își ascuțeau cuțitele unul împotriva celuilalt. Iar socialiștii de la Kremlin au fost mai perfizi: ei făcuseră îndelungi calcule, pentru a vedea cu cine este mai convenabil să se asocieze. Și nu este vorba de nicio incompatibilitate cu fascismul sau nazismul. Dacă Hitler i-ar fi cedat

*Discuție între Hitler și Molotov. Într-o atmosferă caldă, prietenească.
Tocmai în acel moment avioanele Luftwaffe decolaseră pentru bombardarea Londrei,
iar avioanele flotei regale decolară pentru bombardarea Berlinului.
„Lupta pentru Marea Britanie” era în toi.*

lui Stalin strămtorile Mării Negre, Balcanii, Iranul și încă ceva, Armata Roșie ar fi luptat umăr la umăr cu soldații Wehrmachtului împotriva englezilor, să zicem, în Grecia. Sau ar fi debarcat împreună pe plajele cețosului Albion. Iar băieții din NKVD, în strânsă colaborare cu cei din SS, ar fi curățat Europa de evrei, de țigani și de alți „dușmani ai poporului”. Iar „Șoimii lui Stalin” împreună cu „Ulii lui Hitler” ar bomba Londra, Coventry, Bristol, Liverpool, Birmingham...

Lovind din Ucraina și Basarabia câmpurile petrolifere de la Ploiești și spărgând, concomitent, ca o lovitură de topor, frontul strategic german, ar fi adus, după părerea generalilor sovietici, o victorie fulgerătoare asupra „Blitzkrieg”-ului.

De aceea, în urma rezultatelor acelor jocuri, s-a hotărât ca lovitura principală să pornească de aici. Și dacă s-a hotărât așa, atunci pe Jukov, care se afla în cărți, Stalin l-a numit șef al Statului-Major General – ca să organizeze Marea campanie de eliberare. Generalii care au lucrat cu el la acel joc au fost numiți în funcții corespunzătoare. S-a hotărât, de asemenea, că lovitura suplimentară asupra Prusiei de Est și a nordului Poloniei va fi dată cu forțe mai mici. În primul joc, Pavlov aici a atacat. Are experiență – să arate ce poate. General-colonelului unităților de tancuri, Dmitrii Grigorievici Pavlov, i s-a conferit gradul de „general de armată” și numit comandant al Regiunii militare occidentale speciale.

Potrivit concepției, planurile strategilor sovietici erau strălucite. Ca execuție însă... Stalin a făcut o greșală fatală. El l-a numit șef al Statului-Major General pe Jukov. În chestiuni de strategie militară acest zero absolut nu se pricepea.

Admiratorilor lui Gheorgii Jukov o să le explic acuși ceva. Jukov era un obișnuit „soldățoi” tâmpit, fără studii la academia militară. În schimb, era fenomenal de crud. Luptele de la

Halhin-Gol au dovedit deja nepriceperea lui să gândească nici măcar la nivel operativ, de cel strategic nici nu mai vorbim. General-maiorul Petro Hryhorenko, celebrul disident, care era atunci în grupul ofițerilor din Statul-Major, a descris astfel „activitatea” lui Jukov:

„Joponezii nu se preadau, dar nici să străpungă nu puteau. În primul rând, pentru că nu aveau ordin să părăsească pozițiile ocupate. În al doilea rând, pentru că superioritatea noastră – ca număr și tehnică de luptă – era mult prea mare. Însă pierderile noastre erau uriașe, înainte de toate, din cauza incompetenței conducerii.” [114].

Pentru ca să ne lămurim o dată pentru totdeauna în privința viitorului „mareșal al Victoriei”, voi da și alte mărturii ale lui Petro Hryhorenko, care fusese nevoit să introducă pe harta operațiunilor Marelui Stat-Major ordine pe care le dădea „geniul strategiei” Jukov.

„Eu mă străduiam să-mi dau seama ce aş putea scrie în ordin, ca să acopăr douăzeci și cinci de pagini bătute la mașină. Două-trei pagini, mai treacă-meargă, dar douăzeci și cinci!... N-am reușit să-mi dau seama, așa că am desfăcut harta și am început să citesc. Abia acum am înțeles. Ordinul se dădea nu armatelor unite, ci unor formațiuni temporare: «Către cutare pluton din compania cutare, batalionul cutare din regimentul cutare, divizia cutare, cu un singur tun antitanc în plutonul cutare, compania cutare, batalionul cutare, regimentul cutare, pentru a apăra aliniamentul cutare, nepermițându-i inamicului să pătrundă pe direcția cutare.»” [115].

Cu alte cuvinte, Jukov se substituia comandanților de divizie, de regiment și chiar de pluton. În Primul Război Mondial, el fusese subofițer și așa a și rămas. Hryhorenko aplică o lovitură mortală furtunoasei lui „activități” de comandant al grupărilor sovietice: armată, de fapt, nu exista – ea se destrămase în detașamente separate, și încă amestecate între ele, o mare de detașamente, subordonate nemijlocit comandantului. Comandanții de divizii și brigăzi, de la care Jukov lua „provizoriu” vreun batalion sau chiar un pluton și le arunca în alte zone ale frontului, nici nu-și imaginau unde se află subordonații lor într-un anumit moment concret.

Hryhorenko s-a dus cu harta la comandantul direct al lui Jukov, comandantul conducerii frontului, Grigorii Stern. Acela s-a uiat și a surâs:

„Ei, au avut grijă japonezii... Va trebui să comand: «Pe locuri! Înainte marș!».” [idem].

Bineînțeles că „a avut grijă” Jukov, și nu japonezii, însă Stern nu avea dreptul să-l critice în fața unui subaltern pe comandantul lui direct. A doua zi, comandatul de armată Stern a venit la Statul-Major al lui Jukov și au avut o lungă discuție între patru ochi. Petro Hryhorenko povestește:

„După discuție, Jukov a ieșit supărat. A dat ordin să se pregătească un... ordin de reorganizare a trupelor și scoaterea de sub subordonare directă a tuturor detașamentelor, încât să se întoarcă toți la unitățile lor.” [ibidem].

Așa deci. Nu Jukov fusese autorul planului de înfrângere a japonezilor la Halhin Gol, ci șeful Statului-Major al corpului 1, Mihail Bogdanov, și generalul de armată Stern. Însă Stern nu a avut noroc. Din cauza unor acuzații false aduse lui de un nemernic necunoscut, el a fost arestat la 7 iunie 1941 și la 28 octombrie a fost împușcat, fără să fie judecat, la

indicația prietenului lui Jukov, comisarul poporului pentru afaceri interne, Lavrenti Beria. După aceasta, Jukov s-a declarat ca fiind el autorul planului operațiunii de la Halhin-Gol.

Jukov a luptat nu cu pricepere, ci cu numărul imens de soldați băgați în pământ. De aceea l-au și poreclit soldații „Măcelarul” și „Jora¹-Catafalca”. În schimb, știa să-și manifeste recunoștința și de aceea îi plăcea lui Stalin. Cu atât mai mult cu cât, fără să clipească, fura ideile și succesele altora.

La consfătuirea înalților comandanți din decembrie 1940 – ianuarie 1941 (care s-a și încheiat cu jocurile pe hartă, amintite mai sus), Jukov a citit darea de seamă centrală, care se intitula „Caracterul operațiunii de atac actuale”. Darea de seamă era frumoasă. De atunci a început Stalin să-l considere pe Jukov un comandant de oști și strateg. Peste mulți ani, s-a dovedit că autorul discursului de dare de seamă fusese un subordonat al lui Jukov, un oarecare colonel. Spre ghinionul lui Jukov, mai târziu, colonelul ajunsese mareșal al Uniunii Sovietice și a povestit cum a muncit ca „negru” la Gheorghii Konstantinovici. Acest om se numea Ivan Hristoforovici Bagramian. Jukov a fost nevoit să recunoască că i-a furat ideile. Ei, mai apoi s-a aflat că el furase și idei ale defunctului Stern, și ale lui Bogdanov, și ale viitorului mareșal Vasilevski, și ale altor generali.

Spre deosebire de părerea generală, Stalin greșea adesea în privința oamenilor. Cadrele hotărau totul. După principiul atașamentului personal. Însă asta nu înseamnă deloc că ei erau niște profesioniști. Jukov fusese una dintre acele greșeli. Și, spre deosebire de miturile răspândite, în epoca lui Stalin au existat cu diuimul haos în conducerea treburilor de stat, corupție, nepotism, mașinațiuni finaciare ș.a. De fapt, în condițiile sistemului totalitar, când conducătorului sau fűhrerului i se spun numai lingușeli și ceea ce vrea el să audă, nici nu poate fi altfel.

În acest caz, greșeala lui Stalin și a membrilor Biroului Politic a fost fatală...

¹ Diminutiv de la Gheorghii, cum ar fi la noi Ghiță, Gigi etc. (C. Ir.).

Capitolul XVII

Despre „ordinea stalinistă”, despre salariul „în plicuri albastre” și despre „Al Patrulea Reich”

Și până se pregătesc naziștii să-i atace pe comuniști și viceversa, vom aborda încă o temă importantă. Pe parcursul multor ani, îndeosebi în perioada de decădere a URSS, existase mitul despre „ordinea” care, chipurile, domnise în URSS pe timpul dictaturii lui Stalin. Cică, Stalin îi băga pe mulți la pușcărie și de aceea nu se fura, iar funcționarii munceau conștiincios și cu spor. Se spune că poporul nostru nu înțelege de vorbă bună, numai de bici. Apropo de vorbă dulce și de bici, o să reamintesc că cele mai mari recolte au fost în perioada NEP-ului, când țăranii munceau liberi pe propriul pământ, deși atunci li se lua o mare parte din ceea ce produceau. Iar în colhozuri producția a scăzut brusc. Așa că acea afirmație este foarte discutabilă.

În istoria reală, secretă a URSS, chestiunea „ordinii staliniste” stătea exact pe dos. Corupția, furtul din avutul obștesc, mașinațiunile financiare, abuzul de putere și alte asemenea fapte rele înfloreau în acei ani, precum mănoasele buruieni pe ogoarele colhozurilor. Și-atunci, despre ce să discutăm? Hai despre corupție în organul care avea menirea să lupte cu ea – în Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne (CPAI). Redăm din procesul-verbal din 10 iulie 1937, încheiat la anchetarea lui Naum Lvovici Rubinstein, împuternicitul special al CPAI din RSSU (este o funcție înaltă, echivalentă cu aproximativ cea de ministru adjunct de astăzi):

„Pentru petreceri și capricii se cheltuiau sume enorme din banii statului. Eu am amintit deja despre milionul cât a costat renovarea clădirii lui Balyțkyi... și alte cheltuieli. Pot să adaug că dotarea vasului de agrement „Dnipro” a costat aproximativ 800.000 de ruble. Fiecare călătorie necesita 5.000-6.000 de ruble... Dacea „Hosta”, casa de odihnă „Didivșcina”, dacele de la Odesa au costat câteva milioane, la care avea acces un forte mic grup de persoane, redus doar la cercul nostru...” [116].

Vsevolod Balyțkyi fusese în anii 1934-1937 principalul cekist al Ucrainei. Și dacă cineva crede că Rubinstein l-ar fi denunțat sub tortură – nu este adevărat. Și vapoarele, și dacele, și palatele cu oranjerii și grădini zoo au existat în realitate. Și dacă cineva crede că pe Balyțkyi l-au „săltat” pentru furturi și pentru că „băuse” banii statului – nu-i așa. Pe el l-au împușcat „pentru trădarea partidului și a Patriei și pentru o susținută activitate contrarevoluționară”. Lui Rubinstein i-au mai „atârnat” și spionajul, așa că anchetatorii nu mai aveau nevoie să

scoată de la el și furturi, și fapte de corupție. Dacă n-ar fi arestarea pe motive „politice”, milioanele cheltuite pentru realizări prin corecție ale acestor tipi ar fi rămas nedescoperite.

Iar Rubinstein continua să picteze tabloul cu vopsele de ulei. Cum umbla soția lui Balyțkyi prin anticariate și cumpăra tablouri de câte 5.000 de ruble. Cum subordonații slugoi umblau prin toată Ucraina să-i cumpere lui Balyțkyi cadou un cal de călărie și cum au cumpărat la Poltava și tot cu 5.000 de ruble. Vă reamintesc: în 1936, salariul mediu în URSS era aproape 207 ruble. La urma urmei, plătea pentru toate astea șeful direcției administrativ-gospodărești a NKVD din RSSU, maiorul de securitate Savelii Mihailovici Țiklis. Se înțelege că nu din propriul buzunar și nici din buzunarul tovarășului Balyțkyi.

Vreți să vă delectați cu știri despre enkavediști mărunți? Iată „Chestiunea de la Uman”, din care au făcut parte directorul închisorii de acolo, Samuil Abramovici, șeful grupului interraional de urmărire și cercetare, căpitanul de securitate Solomon Borisov-Linderman, șeful secției de urmărire penală, sublocotenentul de securitate Aleksandr Tomin.

Acestea sunt personajele principale, însă acolo era o întreagă haită care opera: Zudin, Mankovski, Danilov, Petrov, Levin, Șcerbyna...

O colecție întreagă: bătaii, violuri, torturi, jafuri. Aceste lucruri au devenit cunoscute după denunțul „tovarășului lor de luptă”.

„Tomin, prezent adesea la împărțirea lucrurilor, a văzut că Abramovici a încărcat în mașină 2-3 saci cu lucruri și i-a dus acasă. Eu personal am fost martor, când, odată la împărțire, Abramovici i-a propus lui Tomin să ia plapuma unui împușcat, pe care el a luat-o și i-a dat-o șoferului Zudin. În afară de asta, a doua oară, tot în prezența mea, în timpul împărțirii, Abramovici i-a dat lui Tomin o pereche de valenki¹ de fetru ale unui împușcat, pe care a luat-o pentru el.

În afară de asta, am fost martorul unor situații, când Abramovici de patru ori a lovit pe cei împușcați cu pistolul în gură, pentru a le scoate dinții și coroanele de aur, punea totul într-o hârtie și ascundea în buzunar.” [idem].

În afară de asta, Abramovici organiza în pușcărie un adevărat business capitalist. El trimitea brigăzi de deținuți la muncile câmpului în colhozuri, iar ca plată primea vin și produse alimentare. Să observăm că toți actorii acestei afaceri au primit pedepse nu foarte aspre. Borisov-Lenderman a fost condamnat la 8 ani de lagăr, Tomin și Abramovici la 6 ani, Petrov la 5 ani, Șcerbyna la 3 ani, șoferul NKVD-ului, Zudin, a fost condamnat la 3 ani cu suspendare.

Merită adăugat că astfel de cadre „experimentate” ale tovarășului Stalin nu se pierdeau. În 1943, Abramovici, din lagăr, a fost mobilizat în armată, a fost șoferul unui comandant și chiar a fost decorat. Tomin a ajuns pe front în 1942 și a urcat până la funcția de adjunct al comandantului secției de contrainformații a Frontului Bielorus – funcție de colonel. Borisov-Lenderman a fost încorporat la începutul anului 1943 și a lucrat, „conform specializării”, în diferite unități, adică și-a continuat activitatea preferată – împușcarea oamenilor.

Dar iată Novograd-Volynski. Aici, ziua în amiaza mare, a apărut o cazarmă nouă-nouță, pe care au construit-o pentru divizia 14 cavalerie. Cercetarea a arătat că antreprenorii

¹ valenki – de obicei, cizme din păsă, însă probabil că există și din fetru. (C. Ir.)

construcției, contra mită (astăzi i se zice „procent”), cumpărau materiale de construcție de proastă calitate și din locuri dubioase.

În toată țara aveau loc abuzuri în masă ale funcționarilor. Chiar în timpul lui Stalin apăruse noțiunea de „blat”, adică existența cunoștințelor și a rudelor în domeniul comerțului, a serviciilor sau a conducerilor, care, ocolind regulile și legea, puteau vinde o marfă care se găsea greu sau, pentru bani, „să rezolve o problemă”. De pildă, lucrătorii miliției, pentru bani, dădeau ilegal viză de flotant sau de înscriere în cartea de imobil, iar, în timpul războiului, pentru mită foarte grasă, erau scutiți de trimitere pe front cei care puteau plăti. În anul 1946, organele securității statului comunicau faptul că poporul cântă în masă un cântecel, asemănător toasturilor:

„Dorim ca de astăzi fiecare să fie fericit,

Mereu să aibă un blat la magazin.

Nici la miliție nu mergeți, fără a avea un blat:

Acolo n-o să vă dea viză nici pentru mătușă, nici pentru frate...”

În general, corupția, înregistrările ilegale și furturile în masă sunt caracteristice societăților totalitare. Acolo nu există jurnalism liber, care să lupte cu răul. Iar teama șefilor ca „s-o încaseze” din cauza greșelilor subalternilor i-a determinat să ascundă faptele negative.

„Asemenea politică se explică simplu: șefii funcționarilor care furau nu doreau vâlvă, ca să nu apară în postură nedorită în fața șefilor mai mari. Întrucât orice scandal aducea categoric rușine, înrăutățea poziția raionului, a orașului sau a regiunii, puterea locală prefera mai curând „să bage totul sub preș”, decât să soluționeze legal. Întrucât tragerea la răspundere a unui funcționar fără acordul organelor de partid era imposibilă, sistemul se încuia în sine însuși.

Din această cauză, funcționarul care avea o funcție cât de cât înaltă se simțea aproape intangibil. De exemplu, s-a dovedit că președintele comitetului executiv raional, Jitnev, a săvârșit mari abuzuri și, cu toate că a fost dat jos din funcție, n-a ajuns la pușcărie, ci a fost trimis în „exil” – la școala regională de partid. Alt secretar al comitetului raional, care a luat lemnul destinat construirii unui pod și l-a folosit pentru construirea propriei dace, a fost pedepsit cu... o discuție educativă.” [117].

Furau nu numai slujbașii. Fura și poporul. Fără să țină cont că s-ar putea alege cu mulți ani de pușcărie. Erau și așa-numiții „cărăuși” care „împrumutau” de la locul de muncă tot ce se putea căra. Departamentul de luptă cu furturile din avutul socialist constata într-un raport secret:

„În sistemul Ministerului Comerțului, în 9 luni ai anului 1946, numai conform datelor oficiale, au fost constatate furturi și pierderi în valoare de 131,5 milioane de ruble, iar în 9 luni din anul 1947, de 151,1 milioane ruble. În cooperăția de consum, în 9 luni din anul 1946, au fost evidențiate furturi și pierderi în valoare de 269,8 milioane de ruble, iar în 9 luni din 1947, 342,7 ruble...”

În aceeași perioadă, în Departamentul Aprovizionării Muncitorilor din industria aviației, au fost descoperite aceleași fapte în valoare de 2,2 milioane de ruble, respectiv, 3,7

milioane ruble. În Ministerul Industriei Lemnului: 13,7 milioane ruble și 19,6 milioane ruble, în Ministerul Industriei Lemnului al RSS Ucrainene: 3,5 milioane de ruble și 3,9 milioane de ruble...

Datele oficiale, după cum se știe, nu reflectă adevărata dimensiune a furturilor. În realitate, dimensiunile furturilor erau mai mari, întrucât o mare parte rămânea nedescoperită." [118].

Iar ministere erau foarte multe. Și se fura nu numai în Ministerul Industriei Lemnului al RSS Ucrainene...

În vremea lui Stalin, existau și milionari clandestini și întregi trusturi private clandestine, și hoți de mare anvergură. Mulți dintre ei au apărut în timpul războiului. Dintre cei mai cunoscuți: șeful departamentului de aprovizionare „Roshleb”, care fura cu vagoanele. La sfârșitul războiului averea lui atingea câteva milioane de ruble. Pe Mihail Isaev l-a pierdut îngâmfarea. Văzând că fapte similare nu sunt pedepsite, el organiza acasă orgii răsunătoare și milionarul clandestin a fost reclamat de vecini. În timpul perchezitiiei, la el acasă au fost găsite 10 tone de făină, 2 tone de zahăr, 400 de kilograme de unt. Asta în 1947, când în Ucraina oamenii mâncau oameni.

Sau foarte cunoscutul în cercuri nu prea mari Mykola Pavlenko. Dezertând din armată în vara anului 1941, el a preluat câteva buldozere, abandonate de Armata Roșie și automobile și a organizat, folosindu-se de acte false, Unitatea militară de construcții nr. 5. În „unitatea lui militară” au lucrat militari adevărați din Armata Roșie (adică – neadevărați), angajați prin comisariatele militare. Aceștia obțineau grade și decorații de stat. Însuși Pavlenko a devenit maior și a fost decorat cu ordine și medalii. Pe durata războiului, „unitatea” lui a câștigat din construirea de obiective militare 3 milioane de ruble.

După război, Pavlenko a creat altă organizație: Administrarea construcțiilor militare nr. 1. În decurs de șapte ani, ea i-a adus un venit de 39 de milioane de ruble. Acest întreprinzător, clandestin și el, și-a rupt gâtul dintr-o întâmplare. Dacă nu s-ar fi certat cu un „companion” de-al lui, și-ar fi continuat activitatea de succes. Era anul 1952.

Vreți să vorbim despre ciubucari? Poftim. Directorul adjunct al „Golovvin”, Nikolai Mirzoianț, a ajuns să controleze industria vinului din Caucaz și Moldova (adică Basarabia, *n. mea, C. Ir.*), îi angaja numai pe ciubuc pe directorii de întreprinderi de spirtoase și vin; aceștia deveneau oamenii lui, care furau ca să se achite de „obligăție”.

Și astfel de exemple putem da cu miile. S-a ajuns până acolo că, în anul 1948, Biroul Politic a eliberat din funcție șapte membri ai Tribunalului Suprem al URSS pentru abuz sistematic în serviciu. Între aceștia, pe președintele acestui respectabil organ, Ivan Terentiovici Goliakov, și pe adjunctul său, Vasili Vasiliovici Ulrich. Știți cum a fost pedepsit ultimul? L-au transferat în funcția de comandant al Cursurilor Superioare Militaro-Juridice de pe lângă Academia Militaro-Juridică. Să crească noua generație de juriști militari. Nici Ivan Terentiovici n-a rămas fără serviciu. Însă sub sabia corectei justiții sovietice au nimerit niște țapi ispășitori de tipul lui Popov, consultant la Tribunalul Suprem, avocați, jurisconsulți și judecători de rând.

Nu cumva nu luptau împotriva acestor racile? Luptau. Și băgau la pușcărie, și chiar împușcau. Însă cu fiecare an, situația devenea tot mai rea. Căci peștele se mpute de la cap. Nu numai pe vremea lui Lenin-Troțki cei mai mari mahări comuniști își aranjau o viață de lux. Nici pe vremea lui Stalin ea nu era mai rea.

Pe 3 februarie 1938, a apărut hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului și a CC „Despre dacele lucrătorilor cu munci de răspundere”. Tabloul din această hotărâre este zugrăvit în culori:

„Având în vedere, în primul rând, că o serie de complotiști arestați (Rudzutak, Rosenholtz, Antipov, Mejlauc, Iagoda ș.a.) își construiseră grandioase dace-palate de câte 15-20 de camere și chiar mai multe, unde huzureau și cheltuiau banii poporului, demonstrând prin aceasta viața lor descompusă și degenerată, și, având în vedere că, în al doilea rând, dorința de a avea astfel de dace-palate tot mai dănuie, ba chiar se dezvoltă în unele cercuri de conducere ale lucrătorilor sovietici, Consiliul Comisarilor Poporului al URSS și CC al PC(b) hotărăsc:

1. Să se stabilească dimensiunile maxime ale daceelor pentru cadrele sovietice de conducere la 7-8 camere pentru familiști și de 4-5 camere pentru nefamiliști.

2. Daceele care depășesc norma de 7-8 camere să fie trecute la dispoziția Consiliului Comisarilor Poporului al URSS, pentru a fi folosite drept case de odihnă pentru lucrătorii cu munci de răspundere. [idem].

E clar: numai „dușmanii poporului” și-au construit palate. Vorșilov, Molotov, Kaganovici, Idanov și însuși tovarășul Stalin erau modestia în persoană. Într-adevăr, o clădire cu 8 camere „de dimensiuni medii”, plus coridoarele etc., în total 250 de metri pătrați, n-o poți numi palat. Și un singuratic nefamilișt funcționar de partid într-o dace de 5 camere nu arată ca un Rockefeller. Dar dacă ne amintim că jumătate dintre locuitorii sovietici se înghesuiau în spații comune și în cămine, atunci nici sărăntoc nu-l poți numi.

În schimb, membrii Biroului Politic, CC-ul și Consiliul Comisarilor Poporului, care au aprobat acea hotărâre, au găsit o cale de ieșire. Prim-secretarii comitetelor regionale, adjuncții comisarilor poporului, șefii cekiștilor de rang doi și alte funcții „mărunte” își pot construi asemenea dace. Pe membrii Biroului Politic îi așteptau daceele de stat, care nu aveau restricții în privința suprafeței. De fapt, pentru asta a și fost introdus punctul 2 din hotărâre. Bunăoară, a văzut cineva dacea lui Vorșilov?

Se va spune: daceele erau ale statului, nu personale. Corect. Dar despre asta – mai încolo. Acum despre principalul cel mai modest cetățean sovietic – tov. Stalin. Până-n ziua de azi circulă prin lume, precum un cuirasat în ceață, mitul despre „sărăcia” lui Stalin. Trăncănitorii nu încetează să repete descrierea averii lui Stalin, rămasă după moartea lui: 6 tunici, 10 pantaloni, 4 caschete...

Ah, ce sărac fusese conducătorul! Cizmele le purta, până se găureau. Păi. Iar pe carnetul de economii avea 900 de ruble.

Iar acum – realitatea. O să-i dăm cuvântul doctorului în științe istorice Sergo Mikoian, fiul celebrului Anastas Mikoian, unul dintre cei mai apropiați acoliți ai lui Stalin. Iată cum

Dacea lui Voroșilor la Nekliudovo. Kliment Efremovici se pricepea la lux. În acest palat a locuit 30 de ani și niciun fel de hotărâri nu-l priveau pe el.

descrie el construcția doar a uneia dintre numeroasele dace ale conducătorului poporului muncitor:

„Pentru ca pe această bucată de teren pustiu de pe țărmul Mării Negre dintre promontoriul Pițunda și Suhumi să construiești o reședință demnă de el, au înființat o gospodărie auxiliară solidă, ceva de genul unui mic sovhoz¹, dar reprezentativ, au construit printre stânci 20-25 de drumuri asfaltate (se înțelege, închise pentru «alții»), o întreagă radă portuară, clădiri pentru pază și „servicii” (astăzi, se află acolo o destul de mare casă de odihnă!). În sfârșit, două dace – una mare, una mică. Pe cea mare o proiectase celebrul arhitect de atunci M. Merjanov.” [119].

Și vă rog să mă credeți – la construirea ei s-a folosit mult lemn de esențe rare și piatră de calitate, desigur, pe banii poporului. Și Stalin avea peste douăzeci și cinci de astfel de dace. În unele dintre ele el nu fusese niciodată. Când era bine dispus, pe unele le dăruia prietenilor, de exemplu, lui Voroșilov.

Se întâmpla ca banii poporului să fie aruncați pe mofturi exotice ale „celui mai modest”. Are din nou cuvântul Sergo Mikoian:

„Odată, ceruse ca pe pajiștea unei dace «apropiate» să fie sădit un lămâi tânăr. «O să crească!», – i-a spus el lui Mikoian. Acela l-a contrazis: «N-are cum să reziste iarna!». «O să reziste!», – s-a încăpățânat să afirme stăpânul unei a șasea părți a globului pământesc. Apoi, observând că lămâiul a început să se ofilească de frigul toamnei, a poruncit să se

¹ sovhoz – gospodărie agricolă de stat. (C. Ir.)

construiască peste el urgent o nu prea mare orangerie, ca să salveze lămâiul. Nu stăm să calculăm cât a costat acest capriciu, care a fost o nimica toată pe lângă alte capricii.

Bunăoară, în Abhazia, oamenii își aduc aminte și astăzi, cum a dat el ordin să fie scoși chiparoșii și să fie plantați eucalipti – la început, la dacele lui, iar apoi în toată republica. Giganticii chiparoși nu se supuneau ferăstraiei. Atunci au primit ordin să-i arunce în aer (localnicii suțin că, în teritoriul interzis pentru toți, se făceau experiențe cu bombe atomice!). Cu ce i-or fi greșit conducătorului popoarelor frumoșii chiparoși cântați de poeți? Cel mai probabil – după cum considerau unii membri ai Biroului Politic –, pentru că după trunchiul unui asemenea copac se putea ascunde un om. Operațiunea de aruncare în aer a eucaliptilor (curând, aproape toți s-au uscat) a costat RSS Abhază 200 de milioane de ruble.” [idem].

De fapt, Stalin făcea ceea ce făcuse și Vsevolod Balyțkyi: folosea fonduri bugetare în scopuri personale. Dar pe Balyțkyi l-au împușcat, iar pe Stalin și astăzi unii îl consideră „geniu” și un „mare modest”.

Același Sergo Mikoian a povestit o foarte interesantă situație: fiica lui Stalin, Svetlana Ali-luieva i-a telefonat Eleonorei, soția lui Stepan, fratele ei mai mare, și a anunțat-o bucuroasă că din acel moment are cont deschis la bancă, de la care poate scoate câți bani pofteste. Acest cadou i-l făcuse tatăl de bucurie că ea divorțase de soțul ei: Grigorii Iosipovici Morozov era evreu, iar Stalin, după cum se știe, era un notoriu antisemit.

Putem înșira astfel de exemple cu zecile și cu sutele. Așa era „modestia” lui. Dar și zece perechi de pantaloni – scuzați – nu e chiar puțin nici pentru un om de astăzi nu tocmai sărac. Și un salariu bun își luase tovarășul Stalin. În ultimii anii, avea 10.000 de ruble pe lună. Deși, în condițiile în care el avea totul asigurat de către stat, nu avea pe ce cheltui acei bani.

Interior din dacea lui Stalin de la Mițuri, lângă Pițunda. Fără comentarii.

Acum, un lucru important. Cineva mi-ar putea spune că toate parcurile de automobile, iahturile, zecile de dace nu erau proprietatea lui Stalin. Toate erau ale statului. Și chiar orangeria de desupra lămâiului, ba și lămâiul erau tot ale statului. Stalin doar s-a folosit de toate acestea, iar după moartea lui ele au rămas ale statului.

Da, așa este. Numai că iată despre ce este vorba... În Imperiul Otoman, juridic, tot pământul aparținea statului. Sultanul doar se folosea de el în numele statului, recompensându-i pentru servicii pe militari și pe funcționari. Nu se uita nici pe el însuși. Și palatul în care locuia nu era al sultanului, ci aparținea imperiului. Cum Imperiului Rus îi aparținea și Palatul de Iarnă al țărilor, și luxosul iaht „Standart”, mândria ultimului imperator al Rusiei, se considera fiind „de serviciu”.

Așadar, din acest punct de vedere, nici Stalin nu se deosebea de sultani și imperatori, nici demnitarii lui, de demnitarii sultanilor și ai țărilor. Însă cu dacele se cheltuiau sute de milioane, care ar fi putut fi folosite pentru construirea de locuințe pentru proletari. Statul avea nevoie de acele palate, cum are nevoie chelul de tichie de mărgăritar. Dacă tovarășul Stalin n-ar fi avut gusturi fantastice. Restul sunt povești pentru adormit copiii. Asta în cazul că nu știi ceva de genul contului bancar, deschis pentru fiica adorată.

Însă adevărul este că tovarășul Iosif Visarionovici Stalin, „cel mai mare geniu al tuturor timpurilor și popoarelor”, „cel mai bun prieten al sportivilor”, era cel mai mare și mai important om corupt din Uniunea Sovietică. Iar împreună cu el și toți cei mai apropiați acoliți ai lui. Fiecare avea cercul lui. Fiecare îi „acoperea” pe ai lui, ferindu-i de rigorile legii. Fiecare își construia ba o gospodărie, ba o dace de cinci camere, care „o căsuță” pentru distracții cu fetițele în zilele libere. Iar la momentul destrămării URSS, la Leningrad existau aproape 600.000 de oameni care locuiau „la comun”.

Iar palatele, iahturile, mesele bogate, limuzinele numai de producție americană ale nomenclaturii de vârf; locuințele, dacele, magazine speciale, sanatoriile cu circuit închis pentru drăcușori mai mărunți – toate acestea sunt doar partea văzută (ce-i drept, nici azi nu le văd toți). Însă mai era și partea nevăzută.

Știți ce înseamnă „plicul albastru”? După desființarea în 1932 a „părții maximele”, Stalin a început să dea mită funcționarilor de partid și de stat. Mită în sensul direct al cuvântului. La salariul oficial, slujbașul mai primea unul în plus, „negru”, din care nu se rețineau nici impozit, nici măcar cotizația de partid. Totul se petrecea în deplin secret.

Aceste plăți s-au făcut până la moartea lui Stalin și chiar după. Ele l-au ajutat pe Stalin să obțină putere și s-o păstreze. Căci slujbașii de partid știau foarte bine cui îi datorează acești bani negri. Stalin cumpăra fidelitatea lor pe seama plătitorilor de impozite.

Ce sume se dădeau? Depinde de funcție. Cu cât rangul era mai înalt, cu atât și suma era mai mare. Înainte de război, însuși Stalin primea în plic 7.000 de ruble, în timp ce salariul lui oficial era de 1.200 de ruble. Nu-i era rău, este? Modest. Reamintesc că, în 1940, salariul mediu pe țară era de 339 de ruble.

La începutul anilor '50, „la Moscova, membrii colegiului ministerului unional și șefii de sectoare din CC primeau în plus câte 5.000 de ruble, miniștrii adjuncți și adjuncții șefilor

de secție din CC – câte 10.000 de ruble, iar prim-adjuncții – câte 15.000 de ruble. Miniștrii și șefii de secție din CC primeau plicuri cu 20.000 de ruble (pe lângă salariul oficial de 5.000 de ruble). Pentru comparație, putem menționa că, potrivit cu documentele Regiunii de partid Kemerov, un tâmplar de aici câștiga 740 de ruble pe lună (fără niciun ban în plus), iar femeile de serviciu și garderobierele aveau un salariu lunar de 270 de ruble.” [120].

Oleksandr Liaško, care în 1951 era secretar (nu primul și nici măcar al doilea) al Regiunii de partid Stanislavsk (azi, Donețk) avea un salariu lunar de 1.800 de ruble și 4.000 în plic. Atunci, erau de multă vreme plicuri albe, însă vechiul obicei și-au păstrat.

În anul 1948, Ministerul Controlului de Stat a descoperit cazuri de corupție în masă, mită și îmbogățiri ilegale ale cadrelor superioare de partid din Azerbaidjan. În fruntea hoților se afla prim-secretarul CC al PC(b) din Azerbaidjan, Mir Djafar Baghirov. Știi, iubite cititorule, ce a urmat? Stalin a îngăduit drastic competența ministerelor în controlul regiunilor și al instituțiilor de stat. Iar lui Baghirov i-a făcut o blândă observație, adică i-a zis: ce-ai făcut, frate?...

Problema e că Baghirov era unul dintre cei mai apropiați acoliți ai lui Stalin, omul lui de încredere în Caucaz de mulți ani. Lasă-l să fure – URSS este o țară bogată, n-o să sărăcească. În schimb, el este un om devotat și de încredere.

Sau iați-l pe Viktor Semionovici Abakumov. Din anul 1946, ministru al securității statului al URSS. Reazemul conducătorului. Câte camere avea locuința lui din Intrarea Kovpacinâi – nu știu. Știu că avea o suprafață de 300 de metri pătrați și, ca să devină locatarul ei atotputernicul ministru, pe banii Ministerului Securității Statului, au fost mutate 16 familii, cărora li s-a găsit altă locuință. Și nu s-a întâmplat nimic – pentru el nu conta nicio hotărâre. Stalin știa despre asta? Bineînțeles.

Această selecție în lupta cu corupții din eșaloanele superioare ale puterii a fost elementul principal al decăderii. Stalin îi acoperea pe protejații săi, de aceea nu putea să-i facă observație lui Malenkov, care îi apăra pe ai lui. Iar Vorosilov îi ocrotea pe ai săi, Hrușciov – pe ai săi. Nici Beria nu proceda altfel. Cineva a avut norocul, în crâncena luptă de a fi aproape de conducător, să-l înlăture pe vreun funcționar din „grupul” lui. În consecință: arestări și condamnări. Însă în locul oamenilor concurentului apăreau alți hoți.

Dar erau și unii care nu furau, însă erau îngrozitor de incompetenți în funcțiile de conducere pe care le ocupau, din care cauză economia, sfera socială, chestiunile militare erau într-o permanentă stare de „boală”. Se întâmpla ca țara să cunoască pierderi uriașe. Interesați-vă cum s-a întâmplat că, potrivit planului de mobilizare, semnat în anul 1941 de comisarul poporului, Tymošenko și de șeful Statului-Major General, Jukov, uzinelor de tractoare și tancuri le-au fost comandate de trei ori mai multe piese de artilerie decât necesarul real. În schimb, proiectile perforante pentru tunuri de 77 de milimetri ale celor mai bune tancuri din lume T-34 și KV au uitat să comande, ceea ce s-a descoperit doar cu câteva săptămâni înainte de război. De aceea Conducerea artileriei Armatei Roșii aparținea prietenului personal al lui Stalin, mareșalul Hryhorii Ivanovyci Kulyk (fiu de țărani ucraineni, studii 4 clase primare), care avea capacități mintale deosebite. Interesați-vă de nivelul defecțiunilor la întreprinderile industriale, provocate de incompetență sau, pur și simplu,

a prostiei personalului tehnico-ingineresc (de aici și „stricăciunile” în masă). Era ordine, ziceți?

Ca să nu vorbesc de două ori, am să vă povestesc ce se întâmpla după război în țările ocupate de armata sovietică.

Iată câteva extrase dintr-o notă informativă a ministrului securității statului Abakumov, înaintată lui Stalin despre rezultatele percheziției secrete din 8 spre 9 ianuarie 1947 la dacea lui Gheorghii Jukov:

- țesături de lână, mătase, brocart, catifea: 4 kilometri;
- blănuri (de samur, de maimuță, de vulpe, de pisică, de astrahan, de caracul): 323 de bucăți;
- covoare scumpe și goblenuri din palatul de la Potsdam și din alte palate și clădiri din Germania: 44;
- picturi ale clasicilor, în rame lucrate artistic: 55...

Ei, și încă niște „mărunțișuri: 20 de puști de vânătoare unicat, fabricate în celebre firme germane; 8 acordeoane împodobite (la ce-i trebuie atâtea?); porțelanuri, cristaluri, tacâmuri de argint etc., etc., etc.

Îngrozitor iată ce este. Jefuind și furând el însuși, Jukov era interesat ca și generalii subordonați lui să fure și ei. Ca să fie cu toții chezași. Ca să nu-l „toarne”. Iar generalii erau interesați să fure și coloneii. Iar aceia – să fure și maiorii, și căpitanii, care la rândul lor închideau ochii la faptele subordonaților lor. Și jaful cobora până jos în masa soldaților.

Iar unde-i jaf, apare și piața neagră. Acolo începe destrămarea masei soldaților și a ofițerilor. Acolo încep violurile și crimele în masă și alte fapte reprobabile. Se înțelege că

Mai 1945. Berlin. Soldat sovietic cu „trofeul”.

se lupta și împotriva acestui fenomen și rezultatele erau aceleași ca în lupta împotriva corupției. Și din aceleași motive. Fiecare ofițer, fiecare general, de sus până jos, se străduiau să-i „acopere” pe subordonații lor. Pentru a fi cu toții de aceeași teapă.

Ne putem imagina dimensiunile acestor fărâdelegi, dacă pentru crimele împotriva ne-combatanților tribunalele militare au condamnat 4.148 numai dintre ofițeri! Dar câte cazuri au fost în realitate, neidentificate, care nu au intrat în statistici? Acest lucru n-o să-l aflăm niciodată. Trebuie totuși spus că cifra de 1,5 milioane sau chiar 2 de nemțoaice violate, care apare din când în când în statistici, este, probabil, exagerată.

Dar eu susțin: cel mai mare jefuitor fusese însuși Stalin. Nu, el nu-și umplea dacea cu zeci de acordeoane, pianе și tablouri ale vechilor maeștri. El n-avea nevoie de așa ceva. Însă el tolera jaful, violurile, crimele. El închidea ochii, adică îndemna la asta.

Reprezentantul personal al lui Tito la Moscova, general-maiorul Milovan Djilas a prezentat un protest împotriva acțiunilor „eliberatorilor” sovietici (121 de violuri, dintre care 111 urmate de decesul victimei, și 1.204 cazuri de jaf, urmate de răniri) – cifrele nu sunt de răs, având în vedere că Armata Roșie intrase doar în partea nord-estică a Iugoslaviei.

I-a indignat în mod deosebit pe „frații” iugoslavi, când un ofițer sovietic a prins o femeie, l-a împușcat pe soțul ei care încerca s-o salveze, și a violat-o chiar lângă cadavrul acestuia.

Stalin își manifesta rar furia, însă în acest caz pur și simplu a izbucnit:

„Cum așa, dumneavoastră nu puteți înțelege că soldatul, care a străbătut mii de kilometri prin sânge, foc și moarte, vrea să se relaxeze cu o femeie sau să-și ia vreun obiect mărunț?” [121].

Nu sunt vorbele mele – le-a scris Milovan Djilas în cartea sa „Convorbiri cu Stalin”. Stalin ar fi putut să-l liniștească pe iugoslav, spunându-i: vom cerceta, vom stăvili, vom lua măsuri. Iar el se înfurie: ce mare lucru? Într-adevăr, nu era mare lucru din partea unuia care la rândul-i era pedofil și violator?

Cunoscătorii istoriei ar putea întreba: și-atunci cum e cu „Chestiunea trofeelor”, inițiată de Stalin împotriva unor generali și chiar a mareșalului Jukov? Este adevărat. Însă acolo a fost altă cauză – una politică. Cu prea multă neobrăzare începuse Jukov să se laude, și chiar în discuțiile cu subordonații, că el a câștigat războiul, că Stalin n-a avut niciun merit. Conducătorul, se înțelege, nu putea trece cu vederea așa ceva, care nu era departe de o lovitură militară. De aceea a găsit ac de jocul mareșalului. Și odată cu el și pentru prietenii lui Jukov, jefuitori ca și el. General-locotenentul Kriukov, de pildă, s-a „înzestrat” și el binișor din Berlinul ocupat. General-locotenentul Kulyk (fostul mareșal și prieten al lui Stalin) s-a întors din război cu 5 automobile ca „trofeu”. Dar nu pentru asta l-au aretat și l-au împușcat. Și nici pentru că era amicul lui Jukov. Ci pentru că era supărat pe Stalin și purta discuții nepotrivite cu cine nu trebuia. Nici pe general-colonelul Gordov și pe general-maiorul Rybalcenko nu i-au împușcat din cauza „trofeelor”, ci conform celebrului articol 58 privind „trădarea patriei”, din cauză că au trântit prea mult. Așa că acesta este o excepție.

De fapt, când Viktor Abakumov, care din ordinul lui Stalin s-a ocupat de „Chestiunea trofeul”, a căzut în dizgrație și a fost arestat, în gigantica lui locuință s-au găsit, ca și la Jukov,

câteva sute de metri de țesături, tablouri, covoare, blănuri rare chiar și în URSS, precum elefanții albi, frigidere. Ei, spuneți și dumneavoastră, vă rog, la ce-ți trebuie 13 (!) aparate de radio? Dar mai mult de zece automobile? Și toate astea tot din Germania.

Circulă și în prezent o scorneală a propagandei sovietice servită maselor. Cică Hitler i-ar fi propus lui Stalin să i-l dea pe Iakov Giugașvili, fiul lui, căzut prizonier la nemți, în schimbul feldmareșalului Paulus. La care Stalin ar fi răspuns: „Nu schimb un feldmareșal pe un soldat.”

În realitate, Iakov nu era soldat, ci locotenent-major. Și asta la 34 de ani. Însă nu despre asta este vorba. Stalin nu era un prost și știa cât l-ar fi costat un astfel de gest (dacă accepta) – propaganda nazistă ar fi făcut mare vâlvă. De aceea, dacă povestea despre propunerea germanilor ar fi fost adevărată, el n-ar fi proceda așa. Mai ales că el îl ura pe Iakov. De aceea Iosif Visarionovici l-a obligat pe fiu să devină ofițer, după care l-a trimis pe front: „Du-te și luptă!”. Calculul era fără cusur: dacă va deveni erou, va fi un plus la cultul personalității lui Stalin. Dacă va muri, tot e frumos: „Pentru victorie, Stalin și-a sacrificat propriul fiu.”. De fapt, așa s-a și întâmplat.

Dar iată că pe alt fiu al său, pe Vasea, tovarășul Stalin, chiar dacă îl disprețuia pentru caracterul și părțile lui rele, totuși îl iubea. De aceea, la 21 de ani, Vasea ajunsese colonel de aviație, la 25 de ani – general-maior, iar la 29 de ani – general-locotenent. La 23 de ani el era comandant de divizie de aviație, la 27 era comandant al Regiunii aeronautice a Moscovei. În tot războiul el a efectuat doar 26 de zboruri de luptă, în schimb a obținut trei Ordine „Steagul Roșu”, Ordinul „Aleksandr Nevski” și Ordinul „Suvorov” clasa III-a. Asta deși era alcoolic. Și neținând cont de chefurile permanente și încălcările disciplinei militare. Și nici de crime. Odată, Vasea a organizat o partidă de „pescuit” cu ajutorul proiectilelor reactive. Ca rezultat, un ofițer a fost ucis, iar altul a fost grav rănit. Și vă gândiți că Vasea a ajuns la tribunal? Gândiți corect...

Dacă poate Vasea, de ce să nu poată și Liova? Fiul unuia dintre conducătorii de la Kremlin, Nikolai Bulganin bea și mai mult (deși pare imposibil) decât prietenul său Vasea a lui Stalin. Odată, fiind în stare avansată de beție, s-a urcat la volan și a intrat cu mașina într-un camion. Doi ofițeri, care erau cu el în mașină, au murit. Dar pe Lev Bulganin au reușit să-l aducă în simțiri. Îi putem menționa, în această ordine de idei, și chiolhanurile fraților Mikoian – Ivan și Sergo (da, cel din care am citat) – sau pe Leonid, fiul lui Hrușciiov, care la o serată, fiind beat, s-a apucat să joace rolul lui Wilhelm Tel și a împușcat mortal o persoană, el alegându-se cu o ușoară sperietură.

Așa că „beizadelele” au apărut nu abia pe vremea lui Brejnev și cu atât mai puțin după destrămarea URSS – aceste odrasle au crescut pe vremea ordinii lui Stalin.

Dar aceștia au luptat pe front? Da, au luptat. Nu numai Vasiliu Stalin. Au luptat și deja amintiții Leonid Hrușciiov și Stepan Mikoian. Așa era obiceiul atunci. Însă noi n-o să aflăm niciodată cât adevăr este în faptele lor de vitejie, câte avioane îi apărau pe Vasea Stalin și pe Lionea Hrușciiov în timpul zborurilor lor de luptă.

Și în sfârșit (pentru că, nu știu pe dumneavoastră, însă pe mine au început să mă plictisească aceste lucruri), deci, în sfârșit, despre murdara poveste a „tineretului de aur” din

epoca stalinistă. Deosebita murdărie constă în faptul că toate acestea s-au petrecut în timpul războiului cu națiștii.

Câțiva elevi ai școlii de elită nr. 175 din Moscova, fii ai înalților demnitari sovietici, au format organizația nazistă secretă „Al patrulă Reich”. Despre existența ei s-a aflat întâmplător – după ce s-a sinucis conducătorul ei, fiul de 15 ani al comisarului poporului pentru industria de avioane, Vladimir Șahurin.

Fuseseră membri ai organizației „Al patrulă Reich”: fiii lui Anastas Mikoian, Sergo și Ivan; fiul lui Leonid Barabanov, secretarul lui Mikoian; Leonid, fiul Nadiei Aliluieva, sora soției lui Stalin; Artem, fiul generalului-locotenent Rafail Hmelnytskyi, cel mai apropiat sfetnic al lui Vorosilov; Piotr, fiul academicianului Aleksandr Bakulev (prietenul lui Poskriobișev, secretarul lui Stalin); Feliks, fiul lui Piotr Kirpichnikov, adjunctul ministrului Planificării de Stat; Nina, fiica diplomatului sovietic Kostiantin Umanski; fiul cunoscutului industriaș american Armand Hammer, agent al Cominternului și persoană de încredere a lui Lenin.

În încheierea acuzării se spunea:

„În discuțiile lor, membrii organizației laudau armata fascistă¹ germană și pe liderii fasciști germani. Membrii organizației li s-au dat denumiri împrumutate de la fasciștii germani: „reichsführer”, „feld führer” și „feldmarschal”, iar organizația se numea «Al patrulă Imperiu”. În discuțiile lor, membrii organizației au dezbătut problema metodelor de desfășurare a propagandei, îndreptată spre subminarea puterii sovietice și dărâmarea ei după încheierea războiului. Activitatea membrilor organizației este cu atât mai criminală, cu cât ea s-a desfășurat în timpul Marelui Război de Apărare a Patriei, când întregul popor sovietic își adună toate forțele în lupta cu fascismul german.” [122].

Dacă acei copii ar fi fost dintr-o școală obișnuită, pentru ei, la o astfel de acuzare, ar fi fost o singură soluție – „ștreangul”, fără drept de apel. În URSS, se împușca pentru acuzații mult mai puțin grave. Mai ales că aceștia aveau vârsta de 15 ani². Însă aceste odrasle erau elevi ai unei școli neobișnuite. De aceea, ținându-i puțin la pușcărie „pentru învățătură de minte”, Tovarășul Stalin a hătărât ca acești – cum s-a exprimat el – „lupi tineri” să fie deportați

„... în diferite orașe ale Siberiei, ale Uralului și Asiei Centrale pe termen de un an și sub supravegherea părinților.” [idem].

Lui Ivan Mikoian, din milostivire, i s-a îngăduit să învețe la școala tehnică de aviație din Stalinabad. A avut grijă tatăl să fie așa.

Cum era în nemuritorul roman „Ferma animalelor”, pe care l-a scris George Orwell ca o parodie a realității sovietice?

„Toate animalele sunt egale între ele. Sunt însă unele și mai egale.”

Mai crede cineva în ordinea stalinistă?

¹ În acest citat, desigur, ar fi fost mai potrivit termenul de „nazist” în locul celui de „fascist”. (C. Ir.)

² Vârsta la care intrau deja sub incidența Codului Penal. (C. Ir.)

Capitolul XVIII

„Ridică-te, țară măreață” sau Secretul primei nopți

Se spune că în vara anului 1941, URSS nu avea de gând să intre în război. Cică, tocmai se desfășura o nouă dotare cu armament a tancurilor și avioanelor. Jukov și Tymošenko au format 20 de noi corpuri mecanizate, dintre care majoritatea erau catastrofal incomplete – cine ar fi dispus să lupte în asemenea condiții?

Răspund: Uniunea Sovietică luptă în asemenea condiții. Despre îngrozitoarea cantitate de corpuri mecanizate, despre completarea lor și despre dotarea lor cu armament a scris frumos și detaliat Viktor Suvorov. Eu o să mă exprim scurt.

Al treilea Reich a intrat în război în timpul reînarmării de către Wehrmacht a noului tip de tancuri. Conform logicii agitatorilor comuniști, Hitler urma să aștepte până ce armata va trece de la PZ-I și PZ-II la tancurile medii PZ-III și PZ-IV, și abia după asta să înceapă războiul cu jumătate de mapomond. Însă după ce Wehrmachtul ar fi fost îndeștulat cu tancuri de tip nou, ar fi început producția și reînarmarea armatei pe și mai noile tancuri PZ-V și PZ-VI. Și-atunci, iarăși trebuie așteptat? Modernizarea și producerea de noi sisteme de armament, muniție și tehnică de luptă nu se termină niciodată. Unul încearcă să-și depășească potențialul inamic. Altul se străduiește să nu rămână în urmă. Asta se cheamă cursa înarmărilor. În general, în URSS reînarmarea nu se oprea niciodată. Nu apucau să termine producerea tancurilor BT-2, că îl și declarau „îmbătrânit” și începeau reînarmarea tancului BT-5. Apoi au urmat BT-7, BT-7M, T-34-76, apoi T-34-85 și în continuare, conform listei.

Repet: în vara anului 1941, URSS avea (conform datelor sovietice, probabil, micșorate) numai pe frontieră 15.687 de tancuri, între care cele mai noi, inexistente în lume, T-34 și tancuri grele KV, față de cele 4.058 de tancuri și tunuri de asalt ale germanilor. Majoritatea tancurilor germane erau învechite, ușoare și ardeau ca chibriturile. Iar împotriva celor 3.039 de avioane germane, URSS avea pe frontierele de vest 10.743 de avioane. Asta în afara celor care erau concentrate în spatele frontului.

Și dacă undeva acolo în Caucaz, în Urali sau în Siberia corpurile de armată abia se formau, împotriva germanilor au intrat în luptă combatanți pregătiți, după cum vom

vedea mai jos. Așadar, argumentele¹ propagandiștilor sovietici și acum și ai celor ruși nu stau în picioare.

Iar faptul că Armata Roșie se pregătea să-l atace pe Hitler în vara sau în toamna anului 1941 reiese clar. În primul rând:

„În aprilie-mai 1941, Comisariatul Poporului pentru Apărare și Statul-Major General au luat hotărârea, conform notei primite și cu acordul guvernului, să înceapă în secret mobilizarea rezerviștilor apti de luptă, sub pretextul „unei mari convocări de instruire”. Se pune problema întăririi unităților militare și unirea în 14 regiuni militare. În total, până să se declare război, au fost convocați la „adunarea de instruire” 802.000 de persoane, care reprezentau 24% din contingentul prevăzut în planul de mobilizare MP-41.” [123].

În realitate, nu era vorba de nicio instruire. Mobilizare înseamnă război. Iar mobilizarea în secret înseamnă război de cotropire. Pentru că cel care nu dorește război și are intenția să se apere ordonă mobilizarea deschis și demonstrativ. Acesta este unul dintre instrumentele prevenirii războiului – dușmanul este avertizat: fii atent, pentru că intențiile tale ni-s cunoscute și luăm măsuri, așa că să nu-ți trecă prin minte intenții rele.

După război, mareșalii primiseră ordin să scrie că această mobilizare secretă a avut loc în legătură cu creșterea pericolului de agresiune din partea Germaniei fasciste, cum scrisese, de pildă, Vasilevski în memoriile sale. Dar aceasta este o minciună de care își poate da seama orice om capabil să judece. Pentru că acestui om îi vor atrage atenția ultimele trei cuvinte din citatul de mai sus. Mobilizarea secretă era prevăzută în planul de mobilizare din anul 1941, al cărui proiect Jukov îl prezentase spre aprobare Comisariatului Poporului încă din data de 12 februarie. La o lună după încheierea jocurilor operativ-strategice pe hartă împotriva Germaniei și aliaților ei, despre care am povestit, și la 11 zile după ce el fusese numit șef al Statului-Major General. Asta ce înseamnă?

Înseamnă că planul de mobilizare începuse să fie pregătit imediat după jocuri și înainte de numirea lui Jukov în funcție. Chiar dacă el ar fi lucrat 11 zile fără întrerupere, fără să doarmă, fără să mănânce și cu „pempersi” și tot n-ar fi reușit să obțină, să sistematizeze, să analizeze munți de informații – de la numărul de căpestre din regimentele de cavalerie, până la aprovizionarea cu obuze a artileriei antiaeriene de 37 de milimetri, a regimentelor de infanterie cu bucătării de campanie, vasele din flota baltică cu păcură și rachiu și a regimentelor de aviație cu bucătării de campanie și cartușe trasoare. Din toate acestea rezultă că pregătirile pentru războiul cu Germania începuseră încă din ianuarie și erau prevăzute pentru vara anului 1941.

Și altceva. Cercetătorii au observat un fapt interesant și l-au interpretat corect: pe data de 6 mai 1941, Stalin și-a mai atribuit o funcție, cea de președinte al Consiliului Comisarilor Poporului al URSS. Viktor Suvorov, Mark Solonin și ceilalți cercetători au procedat corect, când au făcut legătura între acest pas și declanșarea Marelui Război. Stalin avea nevoie de întreaga putere. Și-apoi, au contat și ambițiile lui. Că doar nu un

¹ Probabil, este vorba despre „argumente”, cum că, în acel moment, URSS n-ar fi fost pregătită de război. (C. Ir.)

oarecare Molotov urma să dea Principalul Ordin de începere a ceea ce pregătise Stalin toată viața lui!

Însă nemții i-au luat-o înainte. Acum este greu de spus ce dată fixase Stalin pentru invazie. Documentele, dacă s-au și păstrat, sunt secretizate sub zece lacăte. Însă dacă vreodată vor fi desecretizate documentele privitoare la cel de-Al Doilea Război Mondial, asta nicidecum nu înseamnă că acolo se va găsi ceva. Incendiile în arhive au o veche tradiție la ocârmuitorii moscoviți, începând cu Petru I.

După faptul că lovitura Wermachtului a găsit Eșalonul doi strategic al Armatei Roșii și o parte a Eșalonului unu în marș și în locul de încartiruire, putem vorbi despre august (adică data la care Stalin hotărâse atacul, *n. mea, C. Ir.*). Calculul este simplu: trebuie să le dai țăranilor răgaz să-și adune o parte a recoltei, înainte de mobilizarea în masă. Nici țăranilor de dincolo de viitorul front nu strică să le lăși timp pentru a face același lucru, ca să nu fii nevoit după aceea să seceri secara și grâul în Polonia, România, Ungaria sau Cehoslovacia. Dacă va mai rămâne ceva pe acele ogoare, după ce vor trece peste ele miile de tancuri ale lui Stalin. Războiul după recoltare este o veche tradiție a Moscovei.

Acest lucru este confirmat și de raportul atașatului militar iugoslav, datat 17 decembrie 1940, prin care aducea la cunoștință:

„Conform informațiilor din cercuri sovietice, se află în plină desfășurare reînarmarea Armatei Roșii, armatelor de tancuri și artilerie, ținând cont de cerințele războiului actual, care va fi încheiată până în luna august 1941. Acesta este un termen maximal, până la care nu trebuie așteptate schimbări radicale în politica externă sovietică. [124].

Un cititor atent ar observa imediat că planul „Barbarossa” fusese semnat de Hitler pe 18 decembrie 1940. Mi-aduc aminte remarca propagandistului sovietic Dmitrii Kiseliiov: „Coincidență? Nu cred...”.

Să mergem mai departe. Textul celebrului cântec „Războiul sfânt” a fost publicat pe 24 iunie, în a treia zi de război. Iar în a șasea zi, el răsuna de-acum în gara Bielorusia în interpretarea unui grup din Ansamblul de cântece și dansuri al Armatei Roșii. Însă nu e posibil ca în 5-6 zile poetul să scrie versurile, compozitorul să compună melodia, orchestra să învețe muzica, cântăreții cuvitele, să facă repetiții, să înregistreze cântecul; i l-au prezentat lui Stalin, acela l-a ascultat și l-a aprobat. Cred că nimeni nu se îndoiește că un proiect de asemenea importanță și-ar permite cineva să-l lanseze fără aprobare. În URSS, toate filmele rula pe ecranele cinematografelor abia după ce le viziona Stalin personal și-și dădea acordul.

Iată altceva. Nu mai puțin celebrul este afișul „Te cheamă Mama-Tară”. După mitul oficial, el ar fi fost creat, chipurile, pe data de 22 iunie 1941. Cică pictorul Iraclii Toidze lucra liniștit, într-o zi de duminică însorită, când a dat buzna în atelierul său soția, țipând: „E război!”.

„Impresionat de expresia feței ei, pictorul i-a cerut soției să tacă și imediat a început să facă schița viitoarei capodopere.” [125].

Însă n-a fost așa. Cine era acest Toidze? De ce a lăsat totul baltă și s-a apucat să picteze afișul și încă luând ca model figura propriei soții? În URSS, toate afișele cu caracter politic și de agitație erau realizate, fără excepție, exclusiv la comanda dragului partid și a guvernului sovietic.

Un anunț precum crearea materialelor de agitație dezvăluie secretul evenimentelor din iunie 1941.

Viktor Suvorov, citând martori oculari și dându-le numele și prenumele, oferă informația privind apariția afișului „Te cheamă Mama-Tară” în a doua zi de război, și chiar în prima zi. Însă nu se întâmpla ca lucrarea unui pictor puțin cunoscut (asupra lui Toidze s-au revărsat premii, titluri și decorații abia după începutul războiului) să parcurgă întreg aparatul birocratic al URSS, să ajungă la Stalin, acesta să aprobe, iar a doua zi afișul să fie lipit în orașe, sate și cătune. Suvorov mai oferă informația, potrivit căreia pachetele cu afișul au sosit la destinație încă în decembrie 1940.

Iată și afișul „Să distrugem și să ucidem fără cruțare dușmanul”, în care un soldat al Armatei Roșii îi înfige baioneta lui Hitler în frunte, după ce acesta străpunsese mai întâi o pagină din textul Pactului de neagresiune. Conform versiunii oficiale, el fusese realizat la comanda redactorului-șef al celui mai cunoscut ziar de partid „Pravda” de către pictorii cunoscutului grup „Kukrâniksâ” (Kuprianov, Krâlov, Nikolai Sokolov) în seara zilei de 22 iunie. Iar a doua zi, el apăruse peste tot în necuprinsa URSS.

Însă istoricii de la Moscova „au dat-o-n bară”. Căci, potrivit aceleiași versiuni oficiale, afișul fusese aprobat de către Stalin personal. Și nu că aprobase pur și simplu, ci prima

variantă fusese respinsă (în ea, soldatul Armatei Roșii înfinge baioneta nu în capul lui Hitler, ci în mâna lui) și a ceruta ca afișul să fie refăcut.

Îmi imaginez situația. Seara târziu, Piotr Nikolievici Pospelov, redactorul-șef al ziarului „Pravda”, telefonează la cabinetul lui Stalin și-i comunică lui Poscriobișev, secretarul personal al lui Stalin, ceva în genul: „Am un frumos afiș, pictat de Kukrâniksâ, cum să facem să ajungă el la tovarășul Stalin pentru aprobare?”. Acela intră la șef ca să-l întrebe, dacă poate să-l primească pe tovarășul Pospelov. Stalin întrerupe raportul comisarului poporului pentru apărare pe care-l ținea în fața membrilor Biroului Politic și zice: „Da, acum afișul e cel mai important. Aerodromurile noastre sunt în flăcări și ard mii de vagoane cu muniție. Legătura cu statele-majore ale corpurilor mecanizate este întreruptă. Nu știm unde se află acum inamicul și ce face. Însă în acest moment nu asta este important. Important este afișul. Membrii Biroului Politic, șeful Statului-Major General și comisarul poporului pentru apărare să mai aștepte, până văd eu afișul.”. Oare astfel vedeau situația cei care au ticluit povestioara despre eroica pictare a afișului de către cei de la Kukrâniksâ? Păi ce, în cea mai neagră zi din viața lui, Stalin n-avea altă treabă?

Cel mai nostim știți ce este? În registrul de audiențe din cabinetul lui Stalin nu există însemnarea că în seara de 22 iunie ar fi venit Pospelov. Nici Kukrâniksâ nu figurează. Nici ziua. Fuseseră Tymoșenko, Jukov, Molotov, Beria, Voroșilov și alți tovarăși. Unii dintre ei au intrat de mai multe ori. Iar despre Pospelov și Kukrâniksâ – nici pomeneală.

Ba mai mult – ultimul vizitator ieșise din cabinetul lui Stalin la ora 16,45. Fusesse o zi grea, și conducătorul, după ce a dat dispoziții tovarășilor și militarilor, a plecat să se odihnească. A doua zi de război, la ora 3,20 dimineața, la cabinetul lui Stalin au apărut primii vizitatori. Și de această dată nu este vorba despre Kukrâniksâ, ci despre Molotov și Voroșilov. Apoi au sosit Beria, Tymoșenko, Vatunin, prim-adjunctul șefului Statului-Major General, și alte „figuri grele”. Iar numele prim-adjunctului Secției de Propagandă și agitație și nici cel al redactorului-șef al „Pravdei” iarăși nu figurau.

Ce-i drept, Stalin îi mai primea pe unii oameni la dace, după cină. Însă pentru a fi primit aici, Pospelov nu corespundea ca rang.

Dar oare să fi ajuns vreodată redactorul „Pravdei” în cabinetul lui Stalin? În decursul întregului an 1941, doar o singură dată – pe 30 aprilie, de la ora 22,10 până la ora 22,20. Așa că aceasta și este, prieteni, acea zi, când Stalin ar fi putut să-i dea lui Pospelov sarcina legată de asigurarea ideologică a viitorului război. Iar afișele îi puteau fi prezentate lui Stalin și fără Pospelov. Fără grabă. Și, la sfârșitul lui mai, pufăind din lulea, Stalin i-a dictat lui Poscriobișin observațiile sale, iar acesta, prin telefon, i le comunica redactorului-șef, iar acesta, tovarășilor pictori. Așa funcționa sistemul.

Cineva s-ar putea îndoi: de unde puteau ști cei de la „Kukrâniksâ” că Hitler va ataca primul, ca să-l deseneze cum rupe Pactul de neagresiune? Răspunsul este simplu: dacă Hitler n-ar fi atacat, atunci, la momentul potrivit, tovarășii comuniști ar fi organizat „o provocare a turbatei Germanii războinice”, așa cum au provocat mai înainte „turbata Finlandă”.

Așa că toată această poveste despre cum au desenat eroic „Kukrâniksâ” afișul, iar Stalin l-a corectat cu blândețe este o minciună. Cu scopul de a ascunde adevărata dată a realizării

unor lucrări similare, care, la rândul lor, dezvăluie faptul că la Kremlin chiar se planifica atacarea Germaniei, și anume, în vara anului 1941. Însă socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg.

De ce lovise Hitler pe data de 22 iunie? Cică generalii germani ar fi ales această dată dintr-un calcul: în primul rând, era duminică și ofițerii sovietici leneveau în pat, iar în al doilea rând, era ziua-lumină cea mai lungă. Se prea poate. Însă după părerea mea, a mai existat un motiv. Spre deosebire de Stalin, Hitler nu era un pragmatic, ci un mistic. Iar 22 iunie este ziua solstițiului de vară.

Indiferent cum a fost, lovitura a fost însă distrugătoare. Grupurile de tancuri ale Wehrmachtului, sprijinite de aviație, pur și simplu au „turtit” foarte puternicile unități ale Armatei Roșii, care erau poziționate pentru atac. Nu i-a ajutat la nimic nici superioritatea cantitativă, nici cea calitativă. Asta este ca și când un vlăjgan de doi metri ar ridica un topor greu deasupra capului ca să lovească un „botanist” cu ochelari, iar acela a scos din geantă o sulă, cu care găurea la birou dosarele ca să le coasă, și i-a înfipt-o în ficat. O astfel de lovitură mortală cu sula se cheamă „lovitură țigănească”.

Dacă Stalin s-ar fi temut de invazia lui Hitler, el ar fi ordonat armatelor să sape la 100 de kilometri de frontieră patru-zece-douăzeci de linii de tranșee. Să fie îngropate tancurile până la turelă. În fața tranșeeilor, să fie săpate șanțuri antitanc, iar pământul să-l „semene” des cu mine. Iar în tranșee să plaseze milioane de soldați. Și în loc de asta, nu se știe de ce, mii de tancuri și milioane de soldați, în grupuri gigantice, se ascundeau prin păduricile de la

Numeroasele coloane de tractoare S-65, fabricate la „Tankograd”, remorcând artilerie grea cu bătaie lungă, germanii le-au distrus dintr-o singură lovitură pe drumurile de lângă frontieră. Încotro și de ce se deplasau? De ce să nu le ții – după cum cer regulile de luptă – acoperite în adâncul zonei de apărare?

frontieră. De-a lungul drumurilor de la frontieră, tancurile stăteau în 3-4 șiruri strâns lipite, încât piloții germani nici n-aveau nevoie să ochească.

De altfel, Hitler nici pe departe nu avea totul pregătit pentru invazie. Însă nu mai putea întoarce timpul înapoi, căci știa despre „punctul final” al armatei sovietice. Și-apoi, putea și vremea să se strice. Deocamdată erau zile frumoase, dar cum va fi mai departe pe nesfârșitele întinderi ale Rusiei? Iată că la Leningrad încă la începutul lui iunie căzuse prima zăpadă.

Apăruse de undeva mitul că Stalin a fost atât de șocat de invazia germanilor și speriat, că a fugit la dacea lui și trei zile a tremurat acolo de spaimă.

De șocat a fost șocat, e drept. Însă nu tremura și nu era la dace. Registrul de intrări la cabinetul lui Stalin arată fără dubii că și în 22, și în 23, și în 24, precum și zilele următoare Stalin s-a aflat la locul lui și muncea activ, primindu-i pe membrii Biroului Politic, pe militari, pe comisari ai poporului, pe șefi ai Cominternului etc.

Însă un semn de întrebare totuși există. Cum să-l explic, sincer să fiu, nu știu. Judecând după registrul de vizite, autorii numeroaselor jurnale, în care au descris cumplita noapte de 21 spre 22 iunie 1941, mint absolut toți.

Iată, bunăoară, Vasiliu Pronin, președintele Comitetului Executiv al Moscovei își amintește:

„Pe 21 iunie 1941, eu și Șcerbakov, secretarul comitetului de partid al Moscovei, am fost chemați la Kremlin. Abia am luat loc, că, adresându-ni-se, Stalin a spus: «Din datele comunicate de cercetași și aflate de la dezertori, nemții intenționează să atace în această noapte frontierele noastre. Probabil, începe războiul. Oare avem totul pregătit pentru apărarea aeriană a orașului? Raportați!». Aproape de ora 3 noaptea, am fost lăsați să plecăm. Peste douăzeci de minute am ajuns aproape de casă. Eram așteptați lângă poartă: «S-a telefonat de la CC al partidului, – ne-a comunicat cel care ne aștepta, – și ni s-a ordonat să vă comunicăm: a început războiul și trebuie să rămâneți pe loc.»» [126].

Reamintesc că primele salve ale artileriei au răsunat la ora 3,15 dimineața, iar forțarea Bugului a început o oră mai târziu. Până a ajuns informația la Statul-Major General, până și-au dat acolo seama ce și cum, până i-au transmis lui Stalin și la CC... Așa că la 3,20, niște „draci” destul de mărunți n-aveau cum să obțină această informație. Curând, la cabinetul lui Stalin au ajuns comisarul poporului pentru apărare, Tymoșenko, și șeful Statului-Major General, Gheorghii Jukov. Ultimul își aducea aminte cum la ora 4,30 dimineața a intrat împreună cu Tymoșenko în cabinetul lui Stalin:

„I. V. Stalin era palid și ședea la birou, ținând în mână pipa în care nu avea tutun.

Noi i-am raportat situația. I. V. Stalin a întrebat mirat:

«Nu cumva este o provocare a generalilor germani?»

«Nemții bombardează orașele noastre din Ucraina, Bielorusia și Țările Baltice. Asta nu mai e provocare...» – a răspuns S. K. Tymoșenko.

... După un timp, în cabinet intră grăbit V. M. Molotov:

«Guvernul Germaniei ne-a declarat război.»

I. V. Stalin se lăsă tăcut în scaun și căzu pe gânduri.

Urmă o pauză lungă și grea.” [127].

Stai și te gândești, dacă din toate planurile tale se alege praful. Să te înșeli atât de amar-nic și să te pomenești cu o lovitură de sulă în burtă...

Însă acum, despre altceva. Ambele aceste mărturii sunt o pură minciună. Mai întâi, despre invențiile lui Pronin. Conform însemnărilor din registrul de vizite, nici el și nici Șcerbakov n-au fost în acea seară în cabinetul lui Stalin. Și cu asta – puteam pune punct. Însă mai este ceva: oricât de nepriceput să fi fost Stalin în treburile militare, el chiar beat mort să fi fost, nu i-ar fi convocat la el pe președintele Comitetului Executiv al orașului și pe secretarul comitetului orașenesc de partid, ca să-i întrebe despre apărarea aeriană a capitalei. Pentru că ei, în această chestiune, nu aveau nicio treabă. El ar fi trebuit să-l cheme pe general-maiorul Gromadin, adjunctul comandantului regiunii militare a Moscovei.

Acum, despre Jukov. După cum este consemnat în același registru, Jukov și Tymošenko au sosit la cabinetul lui Stalin nu la ora 16,30, ci cu o oră și un sfert mai târziu. Odată cu ei, au intrat Molotov, Beria și Mehlis. Reiese că Wehrmachtul bombarda și trăgea asupra orașelor sovietice și a unităților militare; trecuse de-acum o oră și jumătate de când armatele germane au pătruns pe teritoriul URSS și abia la ora 5,45 conducătorul se învrednicise să primească conducerea militară de mai sus (Mehlis era comisar-șef al Armatei Roșii), a grănicerilor și trupelor NKVD (Beria).

Dacă împreună cu ei intrase în cabinetul lui Stalin și Molotov, atunci întreaga scenă zugrăvită de Jukov (sau cine scrisese în locul lui „cele mai adevărate amintiri” despre comportamentul lui Stalin după anunțul lui Molotov) este o pură mistificare. Dacă ne gândim bine, era imposibil. Se știe că Schulenburg l-a anunțat oficial pe Molotov despre declarația de război la ora 5,30 dimineața. Așa că la ora 4,30, nici comisarul poporului pentru afaceri externe, nici militarii n-aveau ce căuta în cabinetul lui Stalin. Și-apoi nici Stalin n-avea timp să ajungă la Kremlin la ora 4,30 dimineața. Se știe, de asemenea, că la ora 12,30 noaptea fusese trimisă către armate Directiva nr. 1 a comisarului poporului pentru Apărare, pe care merită s-o numim „Nu răspundeți la provocări”. Așadar, atât șeful Statului-Major General, Jukov, cât și comisarul poporului pentru Apărare, Tymošenko, erau noaptea la locurile lor de muncă.

Dar Jukov continuă prostia. Chipurile, pe la 3,40 dimineața

„Comisarul poporului mi-a ordonat să-i telefoniez lui I. V. Stalin. Îl sun. Nu răspunde nimeni. Sun fără întrerupere. În sfârșit, aud vocea somnoroasă a generalului Vlasik (comandantul biroului de pază).

– Cine e?

– Jukov, șeful Statului-Major General. Vă rog să-mi faceți imediat legătura cu tovarășul Stalin.

– Ce? La ora asta?! Tovarășul Stalin doarme.” [idem].

În continuare, Jukov descrie că Stalin se pierduse și era șocat și că, în cele din urmă, a răspuns:

„... Vino împreună cu Tymošenko la Kremlin. Spune-i lui Poskriobișev să-i convoace pe toți membrii Biroului Politic.” [ibidem].

Lui „Jora-Catafalc” îi plăcea să povestească cât de mare conducător de oști era el și cum a câștigat războiul de unul singur. Și cum Stalin a condus luptele pe un glob pământesc de pe birou. Uite și aici lăudărosul de el înșiră povestioare. La ce naiba trebuia comisarul poporului pentru Apărare, Tymoșenko, să-i ordone șefului Statului-Major General să-i telefoneze lui Stalin, când era obligat s-o facă el însuși? Lui Tymoșenko ce, i s-a urât cu viața? Dar atunci „Catafalc” n-ar mai fi avut motiv să descrie cu atâta plăcere împărăția somnului în care era legănat Stalin, atunci când acela devenea „palid”. Jukov ar fi trebuit să știe că la dacea lui Stalin nu era un singur telefon, lângă care dormea pe scaun netrebnicul general, ci o întreagă centrală, cu telefonistă de serviciu, având un anume grad. Și atâta i-ar fi trebuit ei, dacă îndrăzne să adoarmă...

Și de ce avea nevoie Stalin să-i ordone șefului Statului-Major General „să-i spună lui Pokriobișev”? Adică cum? Șeful Statului-Major General îi telefonează acasă secretarului personal al lui Stalin și-i spune: sunt eu, Jukov. Tovarășul Stalin mi-a spus să vă spun... Cine ar crede așa ceva? Și în sfârșit. Cum au executat membrii Biroului Politic ordinul lui Jukov? Dacă militarii și Molotov au intrat în cabinetul lui Stalin la ora 5,45, Mikoian la 7,55; Kaganovici și Voroșilov, la ora 8,00. Andreev n-a fost deloc. N-a fost Kalinin. N-a fost Jdanov. N-a fost Hrușciov. Adică jumătate dintre membrii Biroului Politic erau absenți, dacă-l punem la socoteală și pe Stalin. S-au îmbolnăvit? La chemarea Stăpânului, se sculau și morții din groapă. Aceștia erau la odihnă în Caucaz? Și-au și găsit când să meargă. Motivată absentă doar Hrușciov, care se afla la Kiev.

În amintirile sale, Molotov demască minciuna lui Jukov:

„Ne-am adunat la tovarășul Stalin la Kremlin aproape de ora două noaptea: ședință oficială, la care au fost convocați toți membrii Biroului Politic. Înainte, pe 21 iunie seara, noi am fost la dacea tovarășului Stalin și am stat până pe la unsprezece-douăsprezece.

... Membrii Biroului Politic au rămas la Stalin, iar eu m-am dus acasă, ca să-l primesc pe Schulenburg. Și Jukov împreună cu Tymoșenko au sosit și ei nu mai târziu de ora trei. Iar faptul că Jukov mută asta după ora patru, el întârzie conștient, ca să cârmească timpul spre ceasul lui. Evenimentele s-au desfășurat mai devreme.” [128].

Însă descoperitorul minciunii lui Jukov s-a dovedit el însuși a fi un mincinos. Membrii Biroului Politic n-au fost pe 21 iunie la dacea lui Stalin până la ora „unsprezece-douăsprezece”. Pentru că ultimul vizitator (Beria) ieșise din cabinetul lui Stalin de la Kremlin la ora 23. Jukov și Tymoșenko nu se puteau afla în cabinetul lui Stalin la ora trei noaptea, pentru că atunci războiul încă nu începuse. Iar după ora trei, ei se aflau la locurile lor de muncă, primeau înștiințările de la comandanții de regiuni militare (mai exact, comandanții de front, în care fuseseră transformate regiunile pe data de 21 iunie) și de la flotă. Despre timpul când sosiseră membrii Biroul Politic am vorbit deja.

De ce mint aceștia toți, de la Pronin la Jukov și Molotov? Ce ascund? Unde a fost Stalin pe 21 iunie seara, de la ora 11,00 până la ora 5,45 din 22 iunie? Războiul e la ușă, iar el dispare undeva aproape șapte ore. Să luăm data de 15 mai 1941. Ziua pentru care fusese stabilită prima dată operațiunea „Barbarossa”. Conform celor notate în registrul vizitelor, în noaptea de 14 spre 15 mai, Stalin s-a aflat în cabinetul lui împreună cu anturajul lui cel mai apropiat

și a stat până la ora 2,05 noaptea. Până la ora 0,55 acolo fusese și comisarul poporului pentru Apărare și șeful Statului-Major General. Și abia când toți s-au convins că la frontiere e liniște și nu există semne ale invaziei germane, Stalin i-a eliberat pe toți. Și ce se întâmplă? Unii propagandiști i-au inventat lui Stalin chiar o boală gravă, ca să motiveze absența lui de la Kremlin. Cineva a presupus chiar că el plecase la odihnă în Crimeea. El nu mai fusese în concediu din 1937, și deodată l-a apucat să plece.

S-au scris munți de cercetări istorice despre faptul că Stalin se temea de Hitler și totodată nu credea în invazie. Nu credea, pentru că se temea. Închidea ochii la fapte, ca un băiețel mic: dacă te ascunzi sub plapumă, ți se pare că dincolo de fereastră furtuna nici nu există. S-au scris și tot atâția munți de cărți și despre panica în care intrase conducătorul.

Toate-s minciuni. Existase o consternare. Nehotărârea, cum să se acționeze în continuare. Kaganovici, fiind comisar al poporului pentru căi de comunicație, fusese însărcinat cu organizarea transportului, Mikoian, adjunct al președintelui Consiliului Comisarilor Poporului (adică, adjunctul lui Stalin) și totodată ministru al comerțului exterior, a fost însărcinat să se ocupe de aprovizionare. Panica a fost inventată mai târziu de propaganda sovetică, pentru a motiva distrugerea unităților de tancuri cum nu mai fusese vreodată în istorie, surprinse pe neașteptate, pentru că se aflau sub conducerea unor nepricepuți – a diversilor jukov-rokosovski-ieromenko-tymoșenko. În data 4 august 1941, Hitler i-a spus generalului Guderian cu părere de rău:

„Dacă aș fi știut că rușii au într-adevăr atâtea tancuri, după cum menționați în cartea dumneavoastră, nu aș fi început acest război.” [129].

În aceasta constă cauza șocului lui Stalin. Și tot aici se află secretul de ce Stalin nu credea că Hitler va ataca. Trebuie să fii sărit cu totul de pe fix ca mai întâi să scrii în „Mein Kampf” despre războaie mortale, dacă lupți pe două fronturi, iar după aceea să te arunci asupra unei țări imense, care deține atât de multe tancuri, tunuri, artilerie și care are resurse de mobilizare mai mult decât de două ori mai mari, decât tine.

Stalin considera că Hitler este conștient. Stalin considera că Hitler știe, măcar cu aproximație, câte tancuri are URSS. Stalin nici nu-și putea imagina că Hitler n-o să-l creadă pe Guderian. Nici Stalin nu era, eufemistic vorbind, un mare gânditor. Viclean, josnic, perfid, practic era – cum sunt unii șefi de bandă –, însă cugetător era așa și-așa. Am mai vorbit despre asta. Deci se poate spune că ambii dictatori s-au înșelat unul pe celălalt și fiecare pe sine însuși.

Așa că afirmația neghiobului de Adolf despre faptul că el ar fi putut să nu înceapă războiul este în flagrantă contradicție cu realitatea. El n-avea altă ieșire. Despre asta i-a și scris lui Mussolini în scrisoarea din 21 iunie 1941. Cine dorește o poate găsi pe internet, aici voi reda doar câteva extrase, cele mai interesante din corespondența lui cu prietenul:

„... eu nu-mi pot lua responsabilitatea unei îndelungate așteptări și, în primul rând, consider că nu există altă cale de a înlătura pericolul unei tergiversări – care ar duce la o catastrofă, dacă nu în acest an, cel târziu la anul...”

Concentrarea forțelor rusești este colosală – am ordonat generalului Jodl să trimită atașatului dumneavoastră harta cea mai recentă. Într-adevăr, toate forțele rusești disponibile

se află lângă frontiera noastră. În afară de aceasta, odată cu venirea vremii călduroase, s-a întetit activitatea posturilor de pază. Dacă situația mă va obliga să desfășor forțele aeriene germane împotriva Angliei, atunci există pericolul ca Rusia să recurgă la șantaj în sud și în nord și voi fi nevoit să mă retrag în tăcere din cauza superiorității aeriene a rușilor.

De aceea, după lungi și dureroase frământări, am luat în cele din urmă hotărârea să tai nodul, până nu se strânge prea tare..." [130].

Führerului a făcut o singură greșală. El considera că titanicele forțe pe care le-a concentrat Stalin în apropierea frontierelor sunt singurele lui armate. Hitler nici nu-și putea imagina câte sunt în realitate.

Toată această scrisoare relativ întinsă este pătrunsă de regret și fireasca deznădejde. În străfundul sufletului Führerul înțelegea că a pășit pe calea unei pieiri apropiate: a lui și a imperiului lui. Dar nu numai pentru publicarea și citirea acestei scrisori în URSS se dădea o serioasă condamnare la detenție. Întregul sens al acestui document și ideea lui de bază sunt: rușii mă împiedică să lupt cu Anglia; nu pot spera într-o victorie asupra ei, pentru că în orice moment Stalin ar putea să mă lovească din spate. Cel mai probabil chiar în acest an.

Probabil că Führerul a regretat nu o singură dată, când Molotov și Ribbentrop au bătut palma în cabinetul șefului guvernului sovietic. Dacă el ar fi văzut expresia feței lui Stalin și zâmbetul lui, când acesta și ministrul Reichului își strângeau mâinile...

De fapt, în Germania își dădeau seama foarte bine cu ce se va termina această aventură. Iată ce scenă își amintește Valentin Berejkov, primul secretar al ambasadei sovietice la Berlin, după ce în noaptea de 22 iunie Ribbentrop adusese la cunoștința diplomaților sovietici că a început războiul:

„Dekanozov se îndreptase spre ieșire. Eu l-am urmat. Și în acea clipă s-a întâmplat un lucru neașteptat: Ribbentrop s-a grăbit să ne ajungă, începu să ne convingă în șoaptă, de parcă personal era împotriva hotărârii Führerului de a declanșa războiul împotriva Rusiei, chiar a încercat să-l convingă pe Hitler să renunțe la această nebunie, dar acela n-a vrut să-l asculte.

– Transmiteți la Moscova că eu am fost împotriva invaziei, – au ajuns până la mine ultimele cuvinte ale lui Ribbentrop, când, după ce trecusem de coridor, eu coboram scările în urma ambasadorului. [131].

Iar Molotov amintea mirat cum a plâns consilierul ambasadorului german Hilger în timp ce-i înmâna lui, lui Molotov, nota de declarare a războiului. Se știe că, în timpul acestei discuții, însuși contele Schulenburg, ambasadorul, asigura că el este categoric împotriva acestui război, dar nu poate face nimic. Doctorul Schmidt, colaborator al Ministerului de Externe al Germaniei, descrie starea lui Ribbentrop înaintea întâlnirii cu Dekanozov, ambasadorul URSS: ministrul Reichului alerga prin cabinetul lui „ca un animal băgat într-o cușcă”.

Acum despre faptul că Stalin „nu credea” că va fi război. Așa e, nu credea. Despre cauze am scris deja. Aici a avut un rol și „falsa alarmă” din 15 mai 1941. Stalin nu fusese totuși un cretin. Și se pricepea să judece faptele. De aceea, la un moment dat, a dat „necredința” deoparte. Și încă cu mult înainte de noaptea de 21 spre 22 iunie.

Un moment cheie este mărturia lui Valentin Berejkov:

„Chiar și pe 21 iunie, în ajunul invaziei, Stalin încă tot mai spera că va putea avea un dialog cu Hitler. În acea zi de sâmbătă, la ambasada noastră din Berlin, sosise o telegramă de la Moscova, care-i cerea ambasadorului să se întâlnească imediat cu Ribbentrop, comunicându-i dispoziția URSS de a intra în tratative cu conducerea superioară a Reichului și „să asculte eventualele pretenții ale Germaniei”. De fapt, era o aluzie că partea sovietică nu numai va asculta, dar va satisface cerințele germane.” [idem].

Ziua este lungă. La ora unsprezece înainte de prânz e ziua și la ora șaptesprezece după-masă este tot încă ziua. Nu putem spune când anume a sosit telegrama. Dar vom remarca faptul că, înainte de a o expedia, telegrama trebuia compusă. Iar înainte de asta – consultare în cerc restrâns. Așa că putem afirma cu multă probabilitate că s-a întâmplat așa: tovarășul Stalin și alți tovarăși au simțit mirosul prăzii nu în seara de 22 iunie, ci puțin mai devreme. Însă gigantica mașină de război nu mai putea fi oprită și nici nu se dorea. Și, ca niște jucători într-un joc de noroc, au mizat totul pe o singură carte, sperând într-o minune și că pe Hitler ar mai putea cumva să-l întârzie.

După mărturisirea lui Berejkov, Stalin

„... era dispus să facă mari concesii: tranzitul armatelor germane prin teritoriu spre Afganistan și Iran; să cedeze o parte din teritoriul fostei Polonii. Ambasadorul mi-a raportat să sun la cartierul lui Hitler și să-i comunic toate acestea. Însă mi-a luat-o înainte un telefon: ambasadorul nostru fusese rugat să se ducă la reședința lui Ribbentrop.” [132].

Probabil că prin aceste propuneri Stalin dorea să tragă de timp, pentru a termina amplasarea propriilor armate pentru lovitură. Și e posibil ca în acea tainică noapte, Stalin și cercul lui cel mai apropiat făcuseră ceva despre care nu se poate povesti. Mai ales că acestea au avut loc undeva în afara cabinetului lui Stalin. Unde?

În schimb, toți cântă vechiul cântec despre convingerea lui Stalin – și după invazie – că Hitler nu va ataca. Același Berejkov interpretează foarte interesant propria informație:

„Stalin credea, ca și mai înainte, în himera creată de el. În zorii zilei de 22 iunie, avioanele germane bombardau orașele Minsk, Brest, Lviv, Rivne, bombe explodează pe aerodromurile noastre și în parcurile de tancuri, transformând în fier vechi tehnica de luptă. Sar în aer depozite de combustibil și muniție. De la Marea Baltică la Marea Neagră trupele hitleriste au trecut frontiera sovietică. Dar Stalin și acum se îndoiește. Refuză să semneze ordinul de acțiuni corespunzător.” [131].

Nu, tovarăși. Stalin n-a fost nici credul, nici naiv. Și poate o să aflăm cândva ce anume făcuse el în noaptea de 21 spre 22 iunie 1941, precum și când fusese scris cântecul „Războiul Sfânt” și desenat afișul cu „Mama-Tără”.

Capitolul XIX

„Nobila furie”

sau

Cele 12 fapte eroice ale lui Hercule

Cititorii s-ar putea mira: de ce la analiza primelor zile și chiar ore ale războiului, pe care propaganda sovietică l-a numit Marele Război de Apărare a Patriei, eu pierd atât de mult spațiu, deficitar în economia cărții? Însă trebuie înțeles că aceste ore și zile au fost capitale pentru toată istoria URSS, care, juridic, n-a existat. În aceasta constă cauza căderii ei. De aceea vom continua, iar majoritatea luptelor, victoriilor și a înfrângerilor le lăsăm cititorilor curioși să le studieze fiecare pe cont propriu.

Martorii oculari nu confirmă nici panica, nici spaima cumplită care l-ar fi cuprins pe Stalin și pe cei din anturajul lui. Da, conducătorul bolșevic era într-o stare abătută, dar asta este de înțeles. Nici nu putea fi altfel. Însă restul sunt invenții. Da, el refuzase să apară la radio și să se adreseze poporului, dar și acest lucru este de înțeles: trebuia să conștientizeze ceea ce se întâmplase și să studieze situația. Iar situația nu era simplă. De la Moscova lumea nu vedea ce se întâmplă pe front. Vedea că e un război în toată regula, dar unde-i inamicul și ce face el – nu se știa. Cel mai îngrozitor lucru era că nu se știa unde se află propriile trupe și ce fac. Asta se numește pierderea controlului.

Această situație a fost determinată de unul dintre defectele regimului dictatorial: conducătorii de la fața locului, comandanții militari nu se grăbeau să informeze Moscova despre nereușitele și înfrângerile lor. Pentru că pot fi împușcați ca spioni germani. Iar dacă tragi puțin de timp, parcă se aranjează totul de la sine. În alt loc o să-i înfrângă pe hitleriști și o să-i gonească până la Berlin – o să-mi fie și mie mai bine.

Începând cu ora 5,45 dimineața din 22 iunie 1941, ne putem forma o imagine fidelă a evenimentelor care urmau să se petreacă. La început, Stalin îi adună pe „forțoși”, ca să se sfătuiască ce-i de făcut mai departe. Războiul fusese declarat, așa că nu mai are rost s-o târăgăneze. Jukov relatează astfel rezultatul consfăturii:

„Eu am riscat și am întrerupt îndelungata tăcere, propunând să atacăm imediat cu toate forțele existente în regiunile militare de frontieră unitățile inamicului și să stăvilim înaintarea lor.

– Nu să-i stăvilim, ci să-i distrugem, – a precizat Tymoșenko.

– Emiteti o directivă, – a spus I. V. Stalin. – Însă armata noastră, cu excepția aviației, să nu atingă frontiera germană.

A fost greu să-l înțelegem pe I. V. Stalin. Probabil că el încă mai spera să evite cumva războiul. Însă războiul era deja un fapt împlinit. Invazia se desfășura pe toate direcțiile strategice.” [127].

Jukov iarăși se prezintă ca fiind un geniu al strategiei, iar pe ceilalți ca pe niște cretini patentati. Mareșalul Tymoșenko e un idiot optimist. El nu cunoaște forțele inamicului, ce succese a avut și în ce stare se află propriile trupe. Dar e convins că dușmanul poate fi bătut foarte ușor. Stalin e și mai prost, pentru că nu numai că este de acord cu comisarul său, dar, încă mai sperând ceva, îi ordonă strălucitului strateg să se oprească la frontieră, după ce îl învinge pe inamic, dându-i astfel posibilitatea să-și revină după înfrângere și să-și reîmprospăteze forțele. Și numai el, Jukov, era deștept – propusese „să atacăm”, dar numai pentru a-i opri. Vom vedea mai departe de ce a scris toate astea „Jora-Catafalc” în ale sale „cele mai adevărate memorii”.

Jukov, fără să facă economie de culori, descrie cât de prostești erau directivele din 22 iunie care se trimiteau pe front. Dar sugerează că el n-are nicio legătură cu ele, ba chiar a avut alte păreri. Se referă mai ales la Directiva nr. 3, dată de comisarul poporului pentru Apărare. Toate acestea le-a descris în detaliu Viktor Suvorov, iar eu aici revin asupra acestora numai pe scurt și numai în cazul în care că vreun cititor nu are cunoștință de lucrările acestui cercetător.

Despre această directivă Jukov aflase, cică, abia la Ternopol, pe 22 iunie, seara târziu. Într-un moment atât de complicat, pe șeful Statului-Major General l-a trimis la Ternopol idiotul de Stalin. Citim și ne crucim:

„Aproximativ pe la ora 13, mi-a telefonat I. V. Stalin și a zis:

– Comandanții noștri de front nu au suficientă experiență în conducerea acțiunilor de luptă și, probabil, s-au cam pierdut. Biroul Politic a hotărât să te trimită pe dumneata pe Frontul de sud-vest ca reprezentant al Comendurii cartierului general al armatei. Pe Frontul de vest o să-i trimitem pe Șapoșnikov și pe Kulyk. Eu i-am chemat la mine și le-am dat indicațiile necesare. Dumneata trebuie să iei avionul până la Kiev și de acolo, împreună cu Hrușciiov, să plecați la Statul-Major din Ternopol.

Eu am întrebat:

– Și cine va conduce Statul-Major General într-o situație atât de complicată?

I. V. Stalin a răspuns:

– Lasă-l în locul dumitale pe Vatunin.

Apoi, puțin iritat, a adăugat:

– Nu pierde vremea, aici noi o să ne descurcăm cumva.

Am telefonat acasă să nu mă aștepte și peste 40 de minute mă aflam de-acum în aer.” [idem].

Și iarăși Jukov minte de-ngheață apele. Viktor Suvorov confirmă că toate acestea, inclusiv urgenta călătorie cu avionul în ziua de 22 iunie, Jukov le-a inventat, ca să scuture de pe

el responsabilitatea acelei directive nenorocite nr.3, care a distrus Armata Roșie. Viktor Suvorov a găsit chiar cuvintele lui Jukov despre faptul că Stalin îl trimisese la Ternopol nu pe 22, ci pe 23 iunie. Iar noi vom întări concluziile lui Suvorov, aruncând o privire în registrul de vizite la cabinetul lui Stalin.

Așadar, Jukov fusese acolo nu numai dis-de-dimineață. El a intrat în cabinetul lui Stalin de mai multe ori, între care pe o durată mai lungă, între orele 14 și 16. Așa că Stalin nu avea nevoie să-i telefoneze „aproximativ la ora 13”. De altfel, împreună cu Jukov, în cabinetul lui Stalin se afla și Vatunin. Despre ce au discutat? Păi, chiar despre acea directivă pe care au adus-o ca s-o aprobe Stalin. În același timp, Jukov, care urma să plece cu avionul a doua zi dis-de-dimineață în Ucraina, i-a predat comanda adjunctului său în prezența lui Stalin.

Iar acum, despre ce hotărâre se luase într-adevăr, nu în fanteziile „baronului Münchhausen” sovietic. De ce minte Jukov? Păi, pentru că exilarea lui la Ternopol, unde se afla Statul-Major al Frontului de sud-vest, nu fusese o hotărâre spontană a lui Stalin. Iar cauza nu e deloc aceea că Kyrponos, chipurile, „s-ar fi pierdut”. Problema misiunii lui Jukov fusese decisă încă în seara zilei de 21 iunie în mare secret prin hotărârea Biroului Politic privind constituirea fronturilor. Între altele, în hotărâre se preciza:

„IV. Să i se încredințeze șefului Statului-Major General conducerea generală a Frontului de sud-vest și a celui de sud, cu plecare la fața locului.” [134].

Așa că (reținut dintr-un motiv de forță majoră) Jukov a executat ordinul Biroului Politic abia pe 23 iunie. Hotărârea fusese luată încă înainte de începerea războiului. Iar asta înseamnă... Înseamnă că, după îndelungi consfătuiri la cel mai înalt nivel militar-politic, s-a hotărât ducerea războiului împotriva Germaniei, conform planurilor dezbătute anterior.

Iată despre ce este vorba. Atacul strategic asupra URSS se scinda obligatoriu în două direcții – prin Ucraina de Vest (Lviv-Luțk-Rivne) spre Jytomyr și Kiev și prin Brest-Baranovyci-Minsk-Smolensk spre Moscova. Pur și simplu, din cauză că între aceste direcții se întindeau mlaștini și hățișuri de nepătruns ale Polisieii.

Înainte, prin Smolensk spre Moscova au trecut diferite armate, începând cu cea a cnezilor lituanieni. Este principala poartă a Moscovei. Însă cea mai importantă grupare a armatelor sovietice „genialul” Jukov, ca șef al Statului-Major General, a plasat-o nu aici. Nu împotriva principalelor forțe ale Wehrmachtului, ci în sud, în Ucraina. Cel mai puternic dintre fronturile sovietice era cel sud-vestic, pe care fusese pus să-l comande Jukov, coordonându-și acțiunile cu Frontul sudic. Tocmai acest lucru confirmă faptul că în dimineața de 22 iunie fusese luată hotărârea la cel mai înalt nivel să nu se abată de la planul de război, prelucrat la sfârșitul anului 1940 și începutul anului 1941, neținând cont de schimbarea situației strategice din cauza loviturii preventive a germanilor. Iar întrucât în timpul jocurilor operativ-strategice din ianuarie 1941 Jukov a „comandat” tocmai lovitura dinspre Ucraina asupra Poloniei de Sud, a României și Cehoslovaciei, el avea toate cărțile în mână. Și Directiva nr. 3 fusese adoptată anume în contextul acestei strategii. Conducerea militară și politică a URSS a hotărât că pentru aceasta forțele sunt mai mult decât suficiente.

Și ele, într-adevăr, nu erau puține. După război, mareșalii sovietici au mințit *in corpore* despre „indiscutabila superioritate” a trupelor mecanizate germane, „de trei ori mai multe”. Imaginea reală era puțin altfel. Pe tot Frontul de est, din Țările Baltice până în Basarabia, germanii aveau 439 de tancuri Pz-IV, dotate cu tunuri de 75 milimetri; 707 tancuri Pz-III cu tunuri de 50 de milimetri; 1.039 de tancuri cu tunuri de 37 de milimetri [(Pz-III de serii mai vechi și cele cehe Pz-38 (t)]. Și încă 1.081 de tancuri ușoare cu tunuri de 20 de milimetri sau numai cu mitraliere. Iar uite că regiunile militare de frontieră ale URSS numai dintre cele mai noi tancuri T-34 și KV aveau un număr de 1.475, iar în total, aproape 13.000 de mașini.

Mai târziu, propaganda sovietică a inventat multe justificări pentru acel nemaivăzut dezastru. Sa le vedem care sunt.

Inexistența legăturilor radio, ceea ce a dus la pierderea conducerii trupelor. Este o minciună. Îi mulțumim lui Mark Solonin pentru cercetarea lui:

„... au existat: stații de radio pentru front (RAT): 40 de bucăți (în medie, câte 8 pentru fiecare dintre cele cinci viitoare fronturi);

– stații radio pentru armată și corp de armată (RAF, RSB): 1.613 (în medie, câte 18 stații pentru fiecare corp de pușcași și mecanizat);

– stații radio pentru regimente (SAK): 5.909 (în medie, câte 4 pentru fiecare regiment).

În total: 7.566 de stații radio de toate tipurile. Se înțelege că în acest număr nu sunt incluse stațiile de pe tancuri și cele de pe avioane. Și toate astea existau la 1 ianuarie 1941. Însă uzinele își continuau „munca creatoare și pașnică”, iar la 22 iunie, mijloacele de legătură radio erau și mai multe. Astfel, planul pe anul 1941 prevedea producerea a 33 RAT, 940 RSB și RAF, 1.000 SAK.” [106].

După calculele lui Solonin, fiecare divizie sovietică dispunea de 4 stații radio puternice, în afara celor ale regimentelor, și 100 de linii ale lanțului tactic. Deci nu în lipsa mijloacelor de legătură era problema, ci în lipsa de dorință a comandanților de a intra în legătură cu conducerea superioară. De altfel, Solonin glumește:

„Dacă dumneata n-ai copil, atunci nici nu poți să-i dai telefon. Dacă ai, dar copilul e plecat la sărbătorirea zilei unui prieten și nu vrea să se întoarcă acasă devreme, atunci nici două telefoane mobile (plus telefonul de acasă al prietenului) n-o să-ți folosească la nimic. Telefonul lui va fi în permanentă „ocupat”, telefonului mobil o să i se descarce bateria sau ai să „butonezi” greșit...” [idem].

Mai era o cauză: mecanicii-conducători de tanc erau slab pregătiți, aveau puțină practică în conducerea mașinilor de luptă din cauza lipsei de combustibil. Și, în general, echipajele erau neinstruite. Acest lucru este adevărat. Însă trebuie pusă întrebarea: dar cum era sistemul în URSS, că produsele petroliere ajungeau cu sutele de mii de tone la tanchiștii germani, iar tanchiștilor noștri li se dădea cu porția? Așa arată „ordinea stalinistă”? Și dacă mecanicii-conducători sunt nepregătiți, de ce îi aruncați în atac sub focul artileriei antitanc și a tancurilor inamice îngropate? Nu era mai bine să fi îngropat propriile tancuri, transformându-le în guri de foc blindate? Și nu era nevoie de deplasare...

1941. Atelaj cu un singur cal. Era mijlocul principal de transport al Wehrmachtului. Acestea nu erau prezentate în filmele sovietice. Nu sunt nici în cele rusești de astăzi.

Și aviația sovietică... Avioanele erau „sicrie”. Ce să facă sovieticul I-16 (cărui i-au găsit și o poreclă de batjocură: „măgăruș”) împotriva „Messerschmitt”-urilor? Și piloții aveau puține ore de zbor tot din cauza lipsei de combustibil... Despre lipsa combustibilului – vezi mai sus. Însă nu despre asta este vorba, ci despre concepția greșită, potrivit căreia calitatea piloților era sacrificată în favoarea numărului lor. Principiul pregătirii era redus la „decolare-aterizare”. Piloții nu erau învățați să piloteze. Conștient. Era chiar o vorbă: „Fără acrobații!”. Chiar și avioanele de vânătoare se intenționa a fi utilizate ca bombardiere. Se considera că, în caz de război, ele vor bombarda și vor mitralia aerodromurile inamicului și astfel vor domina spațiul aerian.

Dar în lupta cu „Messerschmitt”-urile, I-16 nu erau chiar atât de neputincioase cum mințea propaganda sovietică. Depășit la capitolul viteză și rapiditatea decolării, avioanele I-16 erau mai manevrabile, decât cele ale inamicului. Și nu toate avioanele erau „învechite”. E suficient să amintim avioanele MiG-3, Iak-1, Ier-2, Pe-2 ș.a.

Problema e că nu s-a reușit să lovească primii aerodromurile germane...

În general, Armata Roșie întrecea de câteva ori Wehrmachtul din punct de vedere al cantității și calității înarmării. Și important – ca dotare tehnică. Numai în filme – unele turnate și acum de regizorii moscoviți – toți soldații Wehrmachtului sunt pe transportoare blindate și poartă exclusiv automate MP-40 (în popor li se zicea „Schmeisser”). În realitate, numai comandantul unității de infanterie (și nu peste tot) avea „Schmeisser”, restul aveau carabine și nu erau pe transportoare blindate. Principala forță de tracțiune a armatei germane era calul. Mai erau autobuzele și camioanele de diverse tipuri, luate ca trofeu

din Europa. Vă rog să fiți de acord că furgonul franțuzesc de transportat pâinea nu era cel mai bun mijloc de transport pe drumurile Rusiei. Și-apoi, cum să reparați și să întrețineți toată această diversitate?

N-o să spun mai multe despre prostia unor scuze mincinoase ale generalilor și mareșalilor sovietici. Faptul că din primele zile de război ei s-au aruncat în atac denotă că în URSS se știa foarte bine în ce măsură îi întrec pe nemți din punct de vedere al motorizării, atât cantitativ, cât și calitativ. Să ne întoarcă la Jukov și vom arăta practic, cum lupta el, adevărata cauză a dezastrului, pe care l-au pricinuit germanii. Într-adevăr, marile izbânzi ale „Mareșalului Victoriei” pot fi comparate doar poate cu cele douăsprezece fapte eroice ale lui Hercule.

Ajuns la Ternopol, Jukov a preluat concomitent comanda a două fronturi – cel de sud-vest și cel de sud. În componența lor, numai numărul tancurilor era de 5.826. Lor li se opunea grupul de armate „Sudul”, care avea în componență grupul de tancuri nr. 1, comandat de generalul Ewald von Kleist, și care avea în total 728 de tancuri, dintre care 373 erau tanchete. Jukov avea numai tancuri noi T-34 și KV (în total 818) mai multe decât toate tancurile lui Kleist.

Decenii întregi, pe școlarii sovietici i-au învățat că bătălia de tancuri de lângă Prohorovka de pe linia Kursk a fost cea mai mare bătălie de tancuri din toate timpurile și popoarele. Însă nu-i adevărat! În bătălia de lângă Prohorovka luaseră parte 186 de tancuri și tunuri autopropulsate germane și 672 sovietice (nu credeți în Wikipedia). Multe? Nu prea.

În timpul luptelor de la Vitebsk din 6-9 iulie 1941, lângă Senno (coridorul Lepelsk), 2 corpuri mecanizate sovietice (al 7-lea și al 5-lea) s-au confruntat cu grupul 3 de tancuri al Wehrmachtului. Acestea sunt cifrele de acolo: între 509 și 609 de tancuri și tanchete ale generalului Goth împotriva a mai mult de 1.000 de tancuri și aproape 330 de mașini blindate ale generalului Kurocikin. Asta înseamnă dublu, decât la Prohorovka.

Numărate „armate” de oțel Jukov le-a „vlăguit” în interminabile marșuri, apoi le-a aruncat în bătaia focului inamic, fără să se intereseze nici de acțiunea cercetașilor, nici de susținerea din partea artileriei, nici de susținerea din partea aviației. Iar tancurile mai aveau nevoie să colaboreze cu infanteria...

De ce să nu numim această ciocnire ca fiind „cea mai mare bătălie de tancuri din toate timpurile”? Pentru că în această luptă armata sovietică a cunoscut o înfrângere catastrofală. În luptă fuseseră pierdute doar tancuri în număr de 832. De aceea despre Senno nu s-au făcut filme, nu s-au scris cărți și nu s-au cântat cântece.

Însă nici această bătălie nu fusese cea mai mare. Cea mai mare începuse pe 23 iunie în raionul Luțk-Dubno-Brody. Aici unitățile a șase corpuri mecanizate s-au ciocnit cu grupul de tancuri al lui Kleist. Dintre 728 de tancuri ale grupului, 115 erau, de fapt, mașini blindate de comandă ale Statului-Major german înarmate cu mitraliere sau nu erau înarmate deloc. Încă aproape 150 de tancuri ușoare T-I și T-II, înarmate cu tun de 20 de milimetri sau doar cu mitralieră. În URSS, asemenea mașini nici nu se numeau tancuri, ci tanchete. Jukov aruncase în luptă 3.607 tancuri, dintre care 419 erau noile și încă nevăzute în lume T-34 și KV. Plus superioritatea absolută a artileriei. Plus automobile blindate, înarmate cu tunuri. Numai corpul 15 mecanizate avea în componența sa 116 BA-10, înarmate cu puternicul tun 20K de 45 de milimetri.

Nepriceputul și tâmpitul soldățoi Jukov a fost înfrânt rușinos în acea bătălie, pierzând definitiv 2.648 de tancuri. Pierderile lui Kleist: 85 de mașini. Cum de a reușit Gheorghii Konstantinovici o faptă de vitejie atât de memorabilă? El, neștiind unde se află inamicul, a scos diviziile de tancuri în marșuri nesfârșite. O sută de kilometri înainte. Pe urmă, o sută în sens invers. Apoi iarăși comanda de desfășurare. Tancul nu-i un automobil ușor, pentru el 100 de kilometri este o distanță apreciabilă.

Și toate astea sub bombardament continuu. Corpurile de armată au suferit pierderi din cauza bombelor și a schijelor încă înainte de a-l găsi în sfârșit pe inamic. Dar înainte de asta, se terminase combustibilul și comandanții de corp de armată au fost nevoiți să adune resturile de benzină și motorină de la jumătate dintre mașinile de luptă, părăsindu-le pe margine, ca să se poată deplasa cealaltă jumătate. Și-apoi, Jukov trimsesese în luptă brigăzile și regimentele de tancuri nu toate odată, ci pe rând, în ordinea sosirii. El dorea să raporteze cât mai repede la Moscova despre victorie. I se părea că victoria este aproape. Că mai este puțin, încă un atac, încă o forțare...

Mii de tancuri, pur și simplu, au ars, trimise „la luptă” împotriva unei foarte bine organizate apărări. Nimereau sub loviturile artileriei antitanc, ale tancurilor mascate, în câmpurile de mine ale inamicului. Nici germanilor nu le-a fost ușor. Tunul antitanc Rak 35/36 de 37 de milimetri s-a dovedit totalmente inefficient împotriva tancurilor T-34 și mai ales împotriva KV. Umor negru cazon: soldații germani îl numeau „talanga de la ușă”. În sensul că micul său proiectil putea doar să ciocăne în blindajul tancului sovietic, dar să-l străpungă – nu. Nu de viață ușoară au inventat infanteriștii germani o chestie interesantă – șirul de grenade, pe care le aruncau sub șenilele monștrilor blindăți. Iar dumneata, iubite cititorule, credeași că asta este o invenție sovietică?

Încă ceva. La un moment dat, s-a constatat un deficit critic de proiectile perforante de 76 de milimetri pentru puternicele tunuri ale tancurilor KV și T-34, ca rezultat al febrei activității a lui Jukov în postul de șef al Statului-Major General și a lui Tymošenko în funcția

de comisar al poporului pentru Apărare. Tanchiștii sovietici au fost nevoiți să folosească în locul proiectilelor perforante proiectile pentru perforarea betonului, lucru care i-a mirat foarte tare pe colegii lor germani. Însă Tymoșenko și Jukov nu erau singurii responsabili. Trebuie remarcată de asemenea munca titanică a comisarului poporului pentru înarmare, Boris Vannikov (de altfel, și el tot cu studii la fără frecvență), precum și a mareșalului Grigorii Kulyk.

Povestea proiectilelor este doar una dintre multele. În poligonul zonal de lângă Baranovici, în mai 1941, au fost aduse direct din uzine 480 dintre cele mai noi și unice tunuri de 152 de milimetri ML-20 cu câte zece (asta nu e bârfă, chiar zece) rezerve de muniție pentru fiecare. Ele erau destinate pentru formarea a zece (!) regimente de artilerie în rezerva Comendurii Superioare. Cu toate acestea, ceva n-a ieșit cum trebuie. Toate tunurile au rămas în poligon peste o lună și, așa noi-nouțe cum erau, au încăput pe mâna germanilor. Sub indexul 15,2 cm KN.433/1(r) ele au participat la luptele Wehrmachtului până la sfârșitul războiului. Dacă toate aceste 480 de tunuri puternice ar fi lansat toată muniția din dotare asupra grupului de tancuri ale lui Guderian, care se străduia să ajungă la Baranovici, pe Guderian l-am fi putut uita pentru totdeauna. Istoricul rus Aleksandr Șirokorad se miră:

„Ce necesitate era să formezi zece (!) regimente de artilerie RVGK la 10 kilometri de frontieră? Sau poate cuiva i-au plăcut respectabilele clădiri din poligon, pe care ofițerii polonezi le-au părăsit cu tot cu mobilă și alte boarfe și care erau foarte necesare ca locuință familiilor comandanților?” [134].

De la poligonul zonal de lângă Baranovici nu erau totuși doar 10 kilometri. Dar nu asta contează. Domnul Șirokorad nu formulează corect întrebarea. Mobila și locuințele elegante poate că au jucat un anumit rol. Noi cunoaștem de-acum cât apetit aveau mahării comuniști pentru asemenea lucruri. Generalii comuniști și coloneii nu erau o excepție. Însă trebuie precizat că Statul-Major General nu se ocupa cu formarea regimentelor. Fie că nu au apucat, fie că le-a fost lene să ducă tunurile în spatele frontului, fie că, pur și simplu, au uitat de acele tunuri, cum uitaseră de viteazul soldat Ivan Cionkin din minunata carte a lui Vladimir Voinovici și de avionul pe care-l păzea el.

Aceleași lucruri se petreceau și în forțele aeriene, și în corpurile de tancuri, și în spatele frontului, și în întreprinderi, și în colhozuri. Noi am vorbit deja despre cauzele acestui fenomen și chiar la începutul cărții am explicat de ce în timpul dictaturii la putere se cațără mai ales netrebnicii, „deviații”, escrocii, proștii, carierişti și vântură-lume. Care ordine? Ce vorbiți? Când țara este condusă la diferite niveluri de stalini-kalinini-tuhacevski-jukovi-mikoiani-benediktovi-molotovi? Când sistemul nu-i lasă pe alții să urce...

Cea mai mare bătălie de tancuri din istoria omenirii Jukov a pierdut-o prosteste. S-a urcat în avion și a fugit la Moscova, lăsând resturile Frontului de sud-vest să moară. Pe 1 august, din deja amintitul corp 15 mecanizate au rămas doar 15 tancuri. Știri seci, nemiloase: în lupte au ars 385 de mașini de luptă, 230 părăsite pe drumuri.

Soarta corpului 9 mecanizate a fost și mai tristă. În data de 9 iulie, din el au rămas 35 de tancuri și 10.000 de foști tanchiști și infanteriști, iar la începutul lui august, jumătate din acest

număr rămăsese fără tancuri. Acest corp era comandat de șeful Statului-Major. Dar unde a dispărut comandantul? Problema e că acesta era generalul Konstantin Konstantinovici Rokosovski. Vechi prieten al lui Jukov. Iar Jukov nu și-a uitat prietenul și încă din 11 iulie l-a ajutat să urce într-o funcție mai înaltă, cea de comandant al Armatei a 4-a, în locul arestatului și apoi împușcatului general Korobkov. Pentru rușinoasa înfrângere, Rokosovski a fost chiar decorat cu ordinul „Steagul Roșu”.

Prea puțini erau cei decorați în acea perioadă de catastrofe, iar el s-a învrednicit să fie decorat. Pentru ce? Arzând din prostie și părăsind în păduri nenumărate grupuri de tancuri și piese de artilerie și nereușind să îndeplinească planul de pătrundere în câmpurile petrolifere de la Ploiești și apoi spre Balcani, Jukov trebuia să-și salveze propria piele. De aceea a compus o îngrozitoare povestioară despre gigantica superioritate a inamicului în tancuri, avioane, piese de artilerie și în forță vie. Și că nu-și imaginase ceva atât de grandios, dar a reușit totuși să-i oprească puțin pe germani, pentru „a câștiga timp”.

Însă noi nu-l credem pe „baronul Münchhausen”. Iar faptul că Jukov mințea în legătură cu adevăratele scopuri ale contraatacului, pe care el l-a condus mai bine de o săptămână, se confirmă prin datarea unor evenimente. Are mai întâi cuvântul Jukov:

„Pe data de 26 iunie, mi-a telefonat I. V. Stalin la punctul de comandă al Frontului de sud-vest și a spus:

– Pe Frontul de vest este o situație grea. Inamicul s-a apropiat de Minsk. Nu înțeleg ce se întâmplă cu Pavlov. Nu se știe unde se află mareșalul Kulyk. Mareșalul Șapoșnikov s-a îmbolnăvit. Poți lua imediat un avion și să vii la Moscova?

– Am să discut acuși cu tovarășii Kyrponos și Purkaev despre acțiunile viitoare și plec la aeroport.

Pe 26 iunie, seara târziu, am aterizat la Moscova și, de la aeroport, m-am dus direct la I. V. Stalin. În cabinetul lui I. V. Stalin stăteau în poziție de dreptți comisarul poporului S. K. Tymoșenko și prim-adjunctul meu, general-locotenentul M. F. Vatutin. Ambii erau palizi, trași la față, cu ochii roșii de nedormit. I. V. Stalin nu era în cea mai bună dispoziție.

Dând ușor din cap în semn de salut, I. V. Stalin a spus:

– Consultați-vă împreună și să-mi spuneți ce se poate face în situația în care ne aflăm? – și a aruncat pe masă harta Frontului de vest.” [127].

Când „grupul de experți” au scris „memoriile” lui Jukov, cercetătorii încă nu aveau acces la registrul de intrări la cabinetul lui Stalin. De aceea „Mareșalul Victoriei” putea minți precum celebrul baron, fără să fie pedepsit. Dar iată care-i baiul... În registru este consemnat că pe 26 iunie Jukov s-a aflat în cabinetul lui Stalin de două ori. O dată, într-adevăr, seara târziu – de la ora 21,00 la 22,00. Și chiar împreună cu Tymoșenko. Dar a mai fost o dată, între orele 15,00 și 16,00. Iar această vizită este foarte interesantă...

Problema e că la zece minute după Jukov a intrat în cabiet și comisarul poporului pentru afaceri interne Lavrentii Pavlovici Beria. Ce treabă avea crudul comisar să vină la primele minute ale întâlnirii lui Stalin cu Jukov? Putem doar presupune, dar o presupunere foarte apropiată de adevăr. În acel moment, în cabinetul lui Stalin, în afară de Jukov, mai erau

prezenți și alți 14 „oaspeți”, între care aproape întreaga conducere superioară de partid și militară a țării. Despre ce discutau? Cine știe. Se cunoaște însă că, după plecarea majorității participanților la ședință (inclusiv Jukov și Tymoșenko), la Stalin au rămas trei membri ai Biroului Politic (Kaganovici, Voroșilov, Molotov), precum și Beria, care nu era membru în Biroul Politic.

Să observăm totuși faptul că, contrar poveștilor lui Jukov, nu se putea ca Stalin să-i telefoneze pe 26 iunie, chiar și foarte devreme dimineața, iar la ora trei după-amiază șeful Statului-Major General să fie deja în cabinetul conducătorului. Nu se putea, pentru că distanța între Ternopol și Moscova, în linie dreaptă, este mai mult de o mie de kilometri, iar viteza maximă cu care putea zbura avionul Li-2 (acesta era avionul american Douglas DC-2) era de maximum 320 de kilometri pe oră.

Însă mai trebuia să predea serviciul (discuții cu Kyrponos și Purkaev) și asta nu dura doar 15 minute. Mai trebuiau facute valizele și ajuns la aeroport. De încălzit motorul avionului. Să aștepte să sosească avioanele de vânătoare care-l vor însoți. Și nici nu va putea zbura în linie dreaptă, pentru că deasupra Bielorusiei patrulează băieții de la Luftwaffe. Apoi aterizarea și drumul până la Kremlin, străbătând jumătate de Moscova. Asta dacă lua avionul de la Ternopol, și nu de la Kiev.

Știți ce este de tot râsul? Primul vizitator a sosit la cabinetul lui Stalin la ora 12,10. To-varășul Stalin, după cum se știe, a lucrat toată noaptea, până dimineața, apoi dormea până la prânz. Așa că nici să-i telefoneze lui Jukov dis-de-dimineață nu putea.

Probabil, Jukov fusese chemat la Moscova în seara zilei de 25 iunie, după discuția lui Stalin cu Vatunin, locțiitorul șefului Statului-Major General (acesta a stat în cabinetul lui Stalin între orele 20,20 și 21,10) și Tymoșenko (în cabinetul lui Stalin de la ora 20,00 până la 24). Tocmai sosiseră știri că a fost pierdută bătălia de lângă Hrodno.

Și aici fusese interesant. Aici ai noștri atacau (propaganda numea asta contralovituri) conform Directivei nr. 3. Comanda generală era deținută de mareșalul Kulyk – un „geniu” militar și mai mare decât Jukov. Dar existau și deosebiri. În componența grupurilor de armate germane „Zentrum”, atacau concomitent două grupuri de tancuri, nu unul, ca împotriva lui Jukov, pentru că aceasta era direcția principală a Wehrmachtului.

Și iarăși pe parcursul a zeci de ani ni s-a povestit despre îngrozitoarea superioritate în tancuri a hitleriștilor. Ca și când armata lui Stalin ar fi avut mult mai puține și, pe deasupra, „îmbătrânite”. Ca să închidem odată pentru totdeauna această chestiune, am să vă obosesc puțin, invocând cifre. Căci „inginerii de suflete” de la Moscova, în scrierile lor „despre război”, se străduiesc să ne dea date despre componența numerică și calitativă a armatelor Germaniei, însă pedalează mai mult pe emoții.

Așadar, împotriva Frontului de vest au luptat 1.700 de tancuri ale Wehrmachtului. Comparativ, multe. Dar ce tancuri erau acelea? În grupul de tancuri nr. 3, general-colonelul Goth avea în total 895 de tancuri. Dintre acestea, 529 era tancuri ușoare și mașini de comandă. Numai antedelvienele Pz I și Pz II erau vreo trei sute. Ceva mai bună era situația grupului nr. 2 de tancuri al generalului-colonel Guderian. De pildă, corpul motorizat 24, care

Aproape un sfert din „puterea tancurilor” germane o constituiau Kl.Pz.Bf.Wg. În URSS, acestea nici nu erau considerate tancuri. Însă falsificatorii istoriei de la Moscova, când scriu și vorbesc despre „forța copleșitoare” a inamicului, le așază în statistică la rând cu puternicele T-34 sovietice.

intra în componența lui, avea 441 de tancuri, iar dintre acestea „doar” 174 erau ușoare și de comandă. Aproximativ la fel ca putere era și corpul motorizat 46.

Dar și Frontul de vest de sub comanda mareșalului Kulyk și a generalului-colonel Pavlov a avut cu ce riposta. Numai una dintre cele patru armate ale frontului, foarte puternica a 10-a, avea două corpuri mecanizate. În componența lor existau 1.413 tancuri, inclusiv 450 tancuri noi KV și T-34. Iar corpul 11 mecanizat din armata a 3-a avea 255 de tancuri, dintre care „doar” 39 T-34 și KV. Iar corpul 14 mecanizate din armata a 4-a nu avea tancuri noi KV și T-34, în schimb, avea 520 de tancuri ușoare T-26 și BT.

Însă nu în tancuri este problema. Zdrobirea Frontului de vest era inevitabilă. Pentru că foarte puternica armată a 10-a șeful Statului Major-General Jukov, cu aprobarea lui Stalin și Tymoșenko, a băgat-o în încercuire în promontoriul Bilostok, întors cu „gâtleejul” spre răsărit. Nemților le-a căzut fisa și au tăiat unica arteră de comunicare – șoseaua Bilostok-Slonim, care trecea prin acel „gâtleej”.

Acum atenție! Exact pe 25 iunie, când Stalin l-a chemat pe Jukov „la ordine”, se închisese „cazanul” Bilostok, și Frontul de vest, practic, căzuse. Lui Stalin i-au raportat: este catastrofă în Bielorusia, catastrofă și în Ucraina, unde de trei zile Jukov dă foc la „armade” de tancuri, fără să fi obținut vreun succes. Și atunci Stalin a avut într-adevăr un șoc. Să ne aruncăm o privire în registrul de vizite. Numărul de intrări la cabinetul lui Stalin (inclusiv cele care s-au repetat) era:

22 iunie – 29;
23 iunie – 21;
24 iunie – 20;
25 iunie – 29;
26 iunie – 28;
27 iunie – 30;
28 iunie – 21.

Asta ce înseamnă? Probabil că Stalin nu intrase în nicio panică și după șocul din 22 iunie, în următoarele două zile, fusese cât de cât liniște, se aștepta ca planurile operativ-strategice să aibă succes, „geniul” generalilor și mareșalilor sovietici să dea roade, iar enorma superioritate a cantității și calității tehnicii de război și a înarmării vor frânge Wehrmachtului coloana vertebrală. Și doar în 25 iunie s-a înțeles că, în loc de o așteptată și strălucită victorie, se apropia catastrofa. De aceea fluxul vizitatorilor în acea zi era la fel ca în neagra zi de 22 iunie și în cele următoare.

Însă iată: Stalin nu l-a chemat pe Jukov ca acesta, cu „geniul” său, să ajute Minskul să reziste. Stalin l-a chemat pe Jukov să-l împuște. Și nu numai pe el. Prezența lui Vatutin în fața lui Jukov și Tymošenko nu era nici asta un semn bun. Totuși, probabil ca rezultat al acelor „analize ale zborurilor” și al concluziilor, s-a hotărât să se aștepte până când vor fi lămurite definitiv rezultatele „luptelor de la frontiere”, precum și situația Minskului și a Kievului. Ar fi fost chemat și Pavlov, desigur, nu la ceai cu prăjiturile. Însă acolo tocmai aveau loc lupte cumplite și, chiar dacă cu generalul ar fi existat o legătură stabilă, ar fi fost imposibil să-l smulgi din acel iad.

De ce Jukov „a uitat” când anume primise telefon de la Stalin și despre prima vizită pe care i-o făcuse în ziua de 26 iunie? Păi, pentru că în 25 iunie, armatele a 3-a și a 10-a primiseră ordin de retragere și încă nimeni nu conștientizase serios catastrofa. Totul era considerat ca fiind „greutăți temporare” – o expresie standart în URSS. Iar apoi, cauza chemării fusese alta. După aceea, a sosit ziua de 26 iunie și mai ales 27, catastrofa era bine conturată, și Jukov, în calitatea lui de șef al Statului-Major General, tare n-ar fi vrut să ia asupra sa responsabilitatea acestei situații. De aceea a și mințit, în sensul că: ce aș fi putut eu să fac în cele câteva ore, după ce sosisem la Moscova „seara târziu”? La început, a trebuit să stea în cabinetul lui Stalin până la ora zece seara, după aceea – până a ajuns la locul de muncă, până a studiat informația operativă, devenise târziu chiar și pentru salvarea Minskului.

După 28 iunie, sosise deznodământul. De pe cele două Fronturi, de vest și de sud-vest, au sosit concomitent concluzii îngrozitoare despre modul de comandă al lui Pavlov, respectiv Jukov. Frontul de vest, practic, se prăbușise. În data de 28 iunie, germanii au cucerit Minskul. Tancurile lui Goth și Guderian se avântă spre Smolensk și Kiev. Mai greu le-a fost germanilor să înfrângă Frontul de sud-vest. Dar și acesta era pe punctul să-și dea duhul. Pentru că nu a putut să suporte umilitatea rușine pentru nemaivăzuta înfrângere, pe 28 iunie, s-a împușcat Nikolai Vașutin, membru al consiliului militar al frontului, iar, în ziua următoare,

subunitățile germane au intrat în Brody și Busk. Cea mai mare bătălie de tancuri din istorie luase sfârșit.

Iar abia acum Stalin a fost cuprins de depresie. Acum și-a pierdut orice curaj. În 29 iunie, el n-a primit pe nimeni. Doar s-a dus cu câțiva membri ai Biroului Politic la Comisariatul Poporului pentru Apărare. După ce a ascultat veștile deloc îmbucurătoare, a plecat zicând:

„Lenin ne-a lăsat un stat sovietic al proletariatului, iar noi, urmașii lui, ne-am căcat pe el.” [135].

După asta, conducătorul s-a urcat în mașină, a plecat la dacea lui, unde s-a închis, ca să nu vadă pe nimeni. Fraza de mai sus a fost confirmată, în afară de Mikoian, de Molotov și de Hrușciiov. Însă nu numai Mikoian se mira sincer:

„Ne-a impresionat ieșirea lui Stalin. Să fi pierdut noi iremediabil totul? Noi am considerat că el se exprimase așa, fiind foarte afectat...” [136].

Vai, Anastas Ivanovici se prefăcea. Ei înțelegeau totul foarte bine. Dar nu vorbeau despre asta. Hitler nu putea să câștige Al Doilea Război Mondial, luptând pe două fronturi. Nici să cucerească întregul teritoriu al URSS el nu spera. El considera, nu se știe de ce, că dacă va cucerii Moscova și va ajunge la Volga, războiul va lua sfârșit imediat. Despre unul ca el la noi se spune: „pasărea mălai visează”. Iar Stalin, când a spus „ne-am căcat”, avea în vedere altceva. Ce?

Pe 29 iunie a devenit limpede că asupra Europei nu va avea loc un atac câștigător. În schimb, va avea loc un război greu, de lungă durată, până la epuizare. De fapt, de unul singur față-n față cu Germania și aliații ei. Căci acum Marea Britanie și SUA aveau tot interesul ca cele două fiare socialiste să sară una la beregata celeilalte și să se lupte până la moarte. Cu cât ele vor pierde mai mult sânge, cu atât va avea Churchill mai multe garanții că Wehrmachtul nu va debarca pe insulă și va avea cu atât mai mult timp pentru pregătirea de luptă a armatei.

În felul acesta, Stalin a înțeles foarte bine că din planurile lui de intrare învingător în cel de-Al Doilea Război Mondial pentru „eliberarea asupritului proletariat din Finlanda, Suedia, Norvegia, Danemarca, Belgia, Olanda, Austria, Bulgaria, Grecia, Turcia, Iranul, Kuwaitul, Franța, Elveția s-a ales praful. Că nu va mai avea loc împărțirea Imperiului Britanic și a coloniilor altor țări europene. Că toată pregătirea de ani de zile s-a dus de râpă. Că un astfel de concurs de împrejurări prielnice nu va mai avea loc niciodată.

De fapt, este ceea ce deșteptul, înțeleptul, profesionistul, viteazul geniu Gheorgii Jukov n-a scris despre sine însuși. El i-a împroșcat cu mult noroi pe comandanții de armată și de corp de armată, pe ofițerii Statului-Major General și chiar pe Stalin și pe membrii Biroului Politic. Toți aceștia erau pierduți, tâmpiți și nepricepuți. În noaptea atacului asura URSS ei dormeau duși. Numai el, Jukov... Că dacă n-ar fi fost el...

Să ne mai amuzăm cu amintirile aceluiași Mikoian:

„În seara zilei de 29 iunie, ne-am adunat la Stalin, la Kremlin, Molotov, Malenkov, eu și Beria. Știri detaliate depre situația din Bielorusia atunci încă nu sosiseră. Se știa doar că nu există legătură cu trupele frontului din Bielorusia.

Stalin i-a telefonat lui Tymoșenko la Comisariatul Poporului pentru Apărare. Însă acela n-a putut spune nimic mai ca lumea despre situația din vest. Îngrijorat de mersul lucrurilor, Stalin ne-a propus să ne deplasăm cu toții la Comisariatul Poporului pentru Apărare, ca să vedem acolo care-i situația.

La Comisariatul Poporului se aflau Tymoșenko, Jukov, Vatunin. Stalin își stăpânea firea, întreba unde se află comandanții Regiunii militare a Bielorusiei, ce legătură există. Jukov a raportat că legătura este întreruptă și în cursul zilei n-a putut fi restabilită.

Apoi Stalin s-a interesat de altele: de ce le-au permis nemților să străpungă frontul, ce măsuri s-au luat pentru restabilirea legăturii și altele. Jukov a răspuns ce măsuri s-au luat, a spus că au fost trimiși oameni, dar în cât timp va putea fi restabilită legătura nimeni nu știe.

Cam o jumătate de oră s-a discutat liniștit, după care Stalin a izbucnit: ce Stat-Major e ăsta, ce șef de Stat-Major General e ăsta, care s-a pierdut în halul ăsta, n-are legătură cu trupele, nu reprezintă pe nimeni și nu comandă pe nimeni? În Statul-Major domnea o totală neputință. De vreme ce nu există legătură, Statul-Major este incapabil să conducă.

Și Jukov, desigur, era preocupat de situație nu mai puțin decât Stalin, iar țipetele lui Stalin îl jigneau. Și atunci acest bărbat curajos a izbucnit în plâns ca o babă și a fugit în altă încăpăre. Molotov s-a dus după el. Noi toți eram tensionați. Peste vreo 5-10 minute, l-a adus pe Jukov liniștit, însă ochii îi erau încă înlăcrimați." [idem].

Într-o privință Mikoian nu are dreptate. Jukov nu era un bărbat curajos. El era un satrap. El îi umilea și-i călca în picioare pe toți cei inferiori lui ca funcție. El fura ideile altora. Se preamărea pe sine în toate felurile, jucând rolul unui „geniu”. Toate acestea se percepeau ca bărbăție. De către unii. Iar oamenii care au bărbăție, când sunt criticați pe drept, nu plâng în hohote. Iar Jukov plângea în permanență. Pe 8 iunie, pe peronul gării din Kiev, când considera că i s-a luat din putere și este expedit din capitală la periferie; în noaptea de Anul Nou 1947, la dacea lui de lângă Odesa, când nimeni dintre cei poftiți n-a onorat invitația de a veni la el, pentru că începuse să miroasă a „pârlire” stalinistă. În schimb, iată părerea mareșalului Malinovski:

„Am văzut cu câtă bădăranie trata Jukov o serie de oameni, inclusiv oameni celebri, voluntari.” [137].

Să mă scuze cititorii – despre aceasta au scris mulți în ultima vreme, același Viktor Suvo-rov l-a disecat pe „Mareșalul Victoriei” ca pe o broască în laborator, până la ultimul oscior. Însă puțini i-au citit cărțile. Și nu toți au citit cartea lui Boris Sokolov. Așa că nu am dreptul să nu relatez despre asta, chiar dacă voi repeta unele lucruri. Căci pe cultul lui Jukov se sprijină toată falsa istorie aceluia război, începând cu denumirea.

Iată-vă „ordinea stalinistă” și „genialitatea lui Jukov”. Trecuseră patru zile și patru nopți de la întoarcerea la Moscova a șefului Statului-Major General, și el nici acum nu știe unde se afla generalul Pavlov și întregul Stat-Major al Frontului de vest. Și nu e capabil să stabilească legătura. Iar când îi reproșează Stalin, izbucnește în plâns.

Iar Pavlov nu lua legătura cu Moscova, nu din cauză că n-ar fi avut stație radio, ci pentru că, în acel moment, contrar ordinului direct al comisarului poporului pentru Apărare de a nu

ceda Minskul chiar și în situația totalei încercuiri, el și întregul Stat-Major au părăsit Câmpia Frumoasă de lângă capitala Bielorusiei și au ajuns în pădurile din preajma Moghiliovului. Adică la vreo 300 de kilometri spre est. Iar stația radio de front RAT nu funcționează în timpul deplasării. Ea este încărcată în trei camioane, care pentru a transmite, trebuiau să se oprească, să desfacă antenele, conectarea receptorului și a emițătorului.

De fapt, conform statutului, Pavlov trebuia să ceară voie pentru a muta Statul-Major, iar părăsirea poziției fără ordin – asta aduce de-acum moartea prin împușcare. Chiar și fără aprobare, dacă el ar fi anunțat în ce loc se mută, Jukov și Tymoșenko ar fi știut unde să-l caute și să-i trimită pe cineva de legătură. Însă general-colonelul Pavlov nu lua legătura. Iar acest lucru este o grăitoare ilustrare a sistemului sovietic, când subalternii pur și simplu fac pe ei, când trebuie să ia legătura cu superiorii și mai ales când trebuie să le transmită vești proaste.

În ultima vreme exista tendința de a-l face pe generalul Pavlov victimă a „represiunii staliniste”, un tipic „țap ispășitor”, în spinarea căruia au aruncat vina pentru dezastrul din iunie 1941. Iar, în realitate, el cică fusese un foarte talentat comandant. Nu ca Jukov. Și totuși pe Pavlov l-au făcut „țap ispășitor”. Ar fi trebuit să fie puși la zid alături de el și Jukov, și Tymoșenko, iar lângă ei, pe Stalin și Molotov. Ei toți erau vinovați. Iar Stalin știa acest lucru. De aceea Stalin personal a șters din acuzarea adusă lui Pavlov articolele privind „spionajul” și „complotarea” și a ordonat să fie judecat și împușcat pentru lucruri de care Pavlov se făcea într-adevăr vinovat: neglijență, distrugerea conducerii trupelor, lipsa de acțiune și părăsirea punctelor strategice fără aprobarea conducerii superioare.

Iar în privința „talentului” lui militar, există serioase îndoieli. Da, el a luptat în condiții mult mai grele decât Jukov. Însă, ca și Jukov, alerga în marșuri brigăzile de tancuri; tot ca și Jukov, a luptat cu multă vărsare de sânge; ca și Jukov, trimitea diviziile de tancuri în luptă frontală peste tancurile îngropate ale inamicului și în bătaia bine organizată a artileriei inamice antitanc. Aproximativ așa luptase el și în Spania, despre ce au raportat conștiincios „țăcănitorii” – denunțurile lor vechi, aduse de la Moscova, au contribuit la înjghebarea unei acțiuni în patru volume.

Cât de valoros profesional și cât de cinstit era Pavlov se poate deduce din cuvintele lui (sau atribuite lui):

„Cauza principală a tuturor necazurilor, – spunea el la interogatoriu, – consider că decurgea din enorma superioritate în tancuri ale inamicului și a noii părți materiale, în marea superioritate aviatică a inamicului.” [138].

Totți generalii sovietici invocau această „superioritate”, pentru a-și justifica eșecurile. Jukov și Rokossovski au făcut același lucru. De aceea ei dublau forțele inamicului, iar pe cele proprii le micșorau. Cunoștea Stalin acest lucru? Cine știe. Probabil, știa. Nu se putea să nu compare fantasticele cifre de tancuri germane, avioane și tunuri, care, după spusele generalilor lui, luptau împotriva lor, cu datele spionajului. Iar într-un timp, după ce a conștientizat, după vizita tovarășilor de luptă la dacea lui, care-l rugau cu lacrimi în ochi să se întoarcă la treabă, a hotărât că exagerarea potențialului german va fi (alături de „perfidul și neașteptatul atac”) o frumoasă scuză în fața poporului.

De aici s-a și perpetuat – „perfid” și „imensa superioritate numerică”. Și până-n ziua de azi. Au inventat și receptoare noi. Subliniază că tancurile erau „incomplete”. Ca și când tancurile lui Hitler funcționau ca niște ceasuri elvețiene.

De fapt, cu asta vom încheia. Cu siguranță că voi, isteții mei cititori, ați tras concluzia acestui lung capitol: din cauza incapacității sistemului sovietic; din cauza agresivității intențiilor; din cauză că clica de la Kremlin s-a tras singură pe sfoară; din cauza alegerii de către Stalin și acoliții săi a unor cadre militare incompetente, în primele zile ale lunii iunie 1941, URSS a pierdut nu luptele de la frontieră. A pierdut Al Doilea Război Mondial și, în același timp, viitorul său. Vor trece doar 60 de ani și URSS va dispărea.

Iată ce avea Stalin în vedere, când a spus că urmașii lui Lenin s-au „căcat” pe statul proletariatului.

Capitolul XX

„Acest război e al poporului”

sau

Despre ostaticii, „hiwi”¹

și „Katânul”² cecen”

Unii dintre cercetătorii contemporani independenți, în afara cauzelor amintite mai înainte despre distrugerea Armatei Roșii în vara anului 1941, văd și lipsa dorinței maselor largi populare de a lupta pentru comuniști, în general, și pentru Stalin, în particular. Din cauza sistemului înrobitor al colhozurilor și din cauza GULAGULUI. Din cauza barăcilor și a salariului de mizerie. Unul dintre reprezentanții acestor istorici este Mark Solonin:

„Dezertarea în masă și predarea masivă în prizonierat fuseseră totodată și cauză, și efect, și sensul procesului de transformare a Armatei Roșii în gloată incontrollabilă.” [106].

De partea cealaltă, adepții oficialilor sovietici, care și acum sunt destul de numeroși, văd situația altfel: „poporul sovietic s-a adunat strâns unit în jurul partidului și al guvernului”.

Există și o a treia categorie de istorici, care se străduiesc acum să nu amintească de „partid și guvern”. De pildă, Valentin Adamovici Pronko, veteran al Forțelor Armate, candidat în științe istorice, profesor, prorector al Institutului de Industrii și Drept din Moscova are ferma convingere că:

„... principalul merit în dobândirea victoriei îi aparține poporului sovietic. Tocmai el se mobilizase în fața necazului comun, uitând sau lăsând la o parte propriile umilințe și nevoi.

Invazia germană a trezit în popor simțul patriotic al unei mari puteri, o îndârjită rezistență împotriva agresorului și neclintita convingere în victoria asupra lui. S-au ridicat la luptă toți: bătrâni și tineri, bărbați și femei, toate națiunile și populațiile URSS.” [139].

Iar, mai departe, afirmă că popoarele URSS au luptat numai din patriotism și pentru a-și apăra pământul natal. Pentru „mesteceni și ploi”; pentru „lunci și câmpii” și împotriva subjugării de către dușman.

¹ „Voluntari din est” (Ost-Hilfswillige), intrați în Wehrmacht și numiți „hiwi”. (C. Ir.)

² Katân (în polonă Katyn), sat în Rusia la 32 de kilometri de orașul Smolensk. În pădurea de lângă acest sat, în aprilie-mai 1940, NKVD a ucis 22.000 de ofițeri și soldați polonezi, funcționari și civili. (C. Ir.)

Caucaz, 1942. Un „hiwi” cu mitralieră MG-34.

Și n-ar fi nimic, dacă popoarele URSS n-ar fi fost deja înrobite, transformate în iobagi muți. Și dacă mujicul sovietic de rând din colhozul „Porcarul roșu”, absolvent a trei clase primare, ar ști ce înseamnă „Ananerbe”¹ și ar studia doctrina lui Rosenberg.

Dar, mai întâi, să ne întoarcem la poziția lui Solonin. Nu cumva chiar toată armata dorea să ajungă în prizonierat? Nu cumva datorită acestui lucru s-a îndreptat spre Moscova în pas de paradă? Nu. Armata germană a întâmpinat o îndârjită rezistență a unităților Armatei Roșii acolo, unde aveau poziții favorabile, muniție și comandanți hotărâți. Dar în același timp și acea ușurință cu care grupuri mari înarmate ale Armatei Roșii se predau în fața a trei nemți pe motocicletă.

Care-i adevărul? Autorul are convingerea lui: toți au dreptate. Iată care-i problema. În orice țară există potențiali trădători, politicieni fanatici și masa majoritară – cei care se supun împrejurărilor.

Ce știa despre nemți mujicul din colhozul „Porcarul roșu”? Aproape nimic. În schimb, știa ce înseamnă colhozul. De aceea, el se putea aștepta ca, odată cu sosirea germanilor, să se desființeze colhozul. Și „mai rău nu poate fi”. Despre faptul că nemții sunt o nație civilizată trăncăneau mulți.

În URSS era o masă întreagă de oameni nemulțumiți de regimul sovietic, și acești oameni – ce-i adevărat nu-i păcat – au văzut în ocupanți pe cei care o să-i elibereze de „comisari”. Mai exista o masă enormă care era inertă și se supunea ordinelor. Oricărei puteri.

¹ Corect: **Ahnenerbe** – organizație pseudoștiințifică, înființată de Heinrich Himmler în 1935 și care a fost activă în Germania nazistă între anii 1935-1945. (C. Ir.)

Nu trebuie uitat că, în douăzeci și ceva de ani, bolșevicii au rărit serios numărul oamenilor cu gândire critică liberă și cu inițiativă. De aceea, pierzându-și comandantul și legătura cu statul-major, militarii Armatei Roșii, sergenții și ofițerii tineri nici nu se străduiau să opună o rezistență organizată. Aveau un singur gând – să scape cu orice preț din încercuire. Iar când dădeau peste o patrulă germană, depuneau ascultători armele.

În același timp, o imensă masă din Armata Roșie, tineri cu vârsta între 20 și 21 de ani au trăit toată viața sub presiunea propagandei și o credeau cu sfințenie. Și între populația civilă erau destui ca aceștia. Însă nici patriotismul – de orice fel – nu trebuie luat de pe talerul cântarului. Chiar și o parte dintre „hoții închiși” au plecat să lupte. Nu ca să apere regimul, și tot pentru aceiași „mesteceni și plop”. În anturajul pușcăriașilor, ei erau poreclii „automatnici”. Chiar și mulți din „emigrația albă”, după invazia germanilor, erau gata să colaboreze cu regimul bolșevic din Rusia.

Adevărul e că n-a existat „nicio coagulare”. Existau grupuri enorme de cetățeni, care aveau diverse motivații, iar apoi și comportament divers. De aceea foarte mulți civili și militari au trecut de bunăvoie în serviciul ocupantului și au intrat în prizonierat.

Cât a mai existat URSS, aceste date erau secretizate, însă astăzi se cunoaște că aproximativ 1.500.000 de cetățeni ai URSS au intrat în unitățile Wehrmachtului, ale Luftwaffe și ale SS și au luptat efectiv împotriva propriei țări. Un milion și jumătate este, scuzați, aproape 10% din resursele mobilizate ale URSS.

Iată care este istoria problemei. Chiar de la începutul războiului, germanii au resimțit o mare lipsă în numărul de combatanți pe Frontul de est. Prea era el întins. Și atunci (cu toată opunerea lui Hitler) generalii „au strecurat” hotărârea despre includerea în unități a așa-numiților „ajutoare voluntare din răsărit” (Ost-Hilfswillige) sau mai simplu „hiwi”.

La început, „hiwi” au purtat uniforme militare sovietice fără grade. Apoi uniforma le-a fost schimbată cu una germană, însă cu însemne „estice”, plus banderolă cu inscripția „Im Dienst der Waffen SS” (în serviciul unităților SS). Personalul ajutător feminin al Wehrmachtului purta banderole cu inscripția „Deutsche Wehrmacht” – „Armata Germaniei”.

„Hiwi” depuneau jurământ de credință față de Hitler, ca fiind comandant suprem, și aveau statutul de soldat german, precum și solda și asigurarea suplimentară ca a unui soldat german. La început, „hiwi” erau folosiți la munci auxiliare: grăjdari, cărăuși, sanitari, bucătari, șoferi etc. Mai apoi le-au dat și arme. Ei constituiau poliția auxiliară în spatele frontului și detașamente care să lupte cu partizanii sovietici, cu formațiile UPA (Armata Ucraineană Răscultă), cu Armata Ținutului și alte mișcări de eliberare națională. Din octombrie 1942, s-a stabilit ca fiecare divizie de infanterie a Wehrmachtului să aibă în componență 10.708 soldați și ofițeri, precum și 2.005 „hiwi”. Un amănunt interesant: în componența Armatei a 6-a de sub comanda general-colonelului Paulus, încercuită la Stalingrad, erau 51.800 de „hiwi”, iar în unele divizii ale acestei armate, numărul lor atingea 40% din efectiv.

În cadrul Wehrmachtului au luptat 20 de regimente de cazaci, numărând 30.000 de săbii. Erau așa-zisele „batalioane estice”, formate pe criterii etnice: 13 azere, 9 ale tătarilor din Crimeea, 7 volgo-uralieni, 26 „turkeștane” etc.

Cele mai cunoscute formațiuni colaboraționiste: corpul 15 de cazaci al lui von Pannowitz; Armata Rusă de Eliberare a lui Vlasov; Armata Națională Rusă de Eliberare. Sub controlul celei din urmă, pe teritoriul regiunilor Orlovsk, Briansk și Kursk luase ființă chiar o formațiune de autoadministrare în suprafață de peste 10.000 de kilometri pătrați – așa-numita Republică Lokotsk. Toate acestea sunt cunoscute și totuși propaganda rusă amintește doar de Divizia Waffen-SS „Galiția”, pe care o formase nu Bandera, ci Melnyk. Cea mai mare parte a acesteia nu poate fi acuzată de colaboraționism, întrucât membrii ei nu fuseseră niciodată cetățeni ai URSS. Despre Șuhevyci și batalionul „Nachtigal”, de asemenea, se scrie și se povestește mult, deși nici Șuhevyci, nici luptătorii lui nu fuseseră nici ei cetățeni ai URSS. Și ca să închei chestiunea, voi spune că pe generalii sovietici trădători, care trecuseră de partea germanilor, după război îi spânzurau și-i împușcau. Iar „hiwi” de rând primeau condamnări relativ ușoare – bunăoară, 5-6 ani de deportare. Ei erau mult prea mulți, ca să fie împușcați și nici lagăre nu erau suficiente, pentru că erau ocupate de prizonieri germani.

Dar asta nu e totul. Oponenții pot spune că trădătorii chiar erau trădători. Atât de mulți erau. Însă și „dușmani ai poporului” erau mulți. Mulți prizonieri își luau inima-n dinți și treceau în categoria dușmanilor numai din cauza foamei.

Atunci aflați despre răscoala unor popoare întregi în spatele armatelor sovietice. Adesea, la sute sau chiar mii de kilometri de linia frontului. „Răscoala din iunie” 1941 din Lituania poate fi omisă, pentru că această țară fusese ocupată de curând și cetățenii ei nu ardeau de dragoste pentru „eliberatori”, la fel ca și populația din Ucraina de Vest, care, de asemenea, deschidea focul în spatele soldaților sovietici. Dar...

Există un document. Raportul șefului secției de luptă cu banditismul din cadrul NKVD, adresat locțiitorului comisarului poporului pentru afaceri interne, Kruglov, raport despre rezultatele luptei cu banditismul, dezertările și sustragerile de la serviciul militar în cadrul Armatei Roșii în perioada de la 1 iunie 1941 la 1 iunie 1944. Bineînțeles, cu mențiunea „Strict secret”. În ziarul „Pravda” nu se scria despre așa ceva. Pe pagini întregi, erau menționate cu grijă unde, câte și ce fel de „bande” fuseseră anihilate și din câte persoane erau compuse.

„În trei ani de Război pentru Apărarea Patriei, organele NKVD au lichidat pe teritoriul Uniunii Sovietice un număr de 7.161 de bande, compuse din 54.130 de persoane.

Cu această ocazie, au fost uciși 4.076 de bandiți; arestați: 42.529; legalizați (?): 7.525...

În cuprinsul Uniunii Sovietice s-au descoperit: dezertori din Armata Roșie: 1.210.244; cei care s-au sustras serviciului militar în Armata Roșie: 456.667.” [140].

O jumătate de milion de „deviați”, plus un milion și două sute de mii de dezertori, plus un milion și jumătate de „hiwi”, plus un milion și șapte sute de mii de polițiști. Iar numărul de primari de comune, primari de orașe, lucrători de instituții și ale altor organe de autoadministrare din teritoriile ocupate ajungea și acesta la sute de mii.

Asta fără să-i adăugăm pe cei reținuți de contrainformațiile militare.

Și fără să luăm în calcul statistica luptelor cu OUN (Organizația Naționalistilor Ucraineni, *n. mea*, C. Ir.) și UPA (Armata Ucraineană Răsculată, *n. mea*, C. Ir.). Era un calcul separat.

Dacă pe cineva interesează, pe data de 1 iunie 1944, organe ale NKVD au lichidat (ucis, luat) prizonieri și cei care s-au predat singuri) 34.878 de luptători UPA și membri OUN. O ilustrare a dimensiunilor opoziției.

Se înțelege că cei de la NKVD nu i-au prins pe toți. De aceea dimensiunile răscoalei populare și a împotririi la mobilizare erau, în realitate, mult mai mari. Deja în toamna anului 1941, cekiștii erau nevoiți să înăbușe răbufnirile armate din Caucaz cu ajutorul aviației. La sfârșitul anului 1941, când frontul se desfășura la câteva sute de kilometri, în Caucazul de nord fuseseră lichidate 39 de „bande”, în care activau 509 participanți, fuseseră arestați 12.365 de dezertori (majoritatea dintre aceștia activau în mărunte grupări înarmate) și 1.093 de persoane, care se sustrăgeau de la satisfacerea serviciului militar. Și toți aceștia sunt doar cei pe care i-a ajuns mâna lungă a NKVD-ului.

În anii 1941-1942, existența „bandelor” era remarcată în toată Siberia și Orientul Îndepărtat: în regiunile Citinsk, Novosibirsk, Omsk, în zona Narâmnsk, în ținuturile Habarovsk și Primorsk. Nici lakuția nu se lăsa mai prejos.

„... partea instabilă a populației se eschiva de la încorporarea în Armata Roșie, se înarma și fugea în păduri. Penalii care se ascundeau în taiga se alăturau „bandelor” formate.” [idem].

În lakuția n-au existat numai detașamentele de partizani care acționau din taiga. Aici era desfășurată o întreagă organizație care

„... se formase în septembrie 1941. Căpeteniile ei și-au propus să unească persoanele cu atitudini antisovietice și să pornească o răscoală armată împotriva puterii sovietice...

În urma activității de racolare, au reușit să atragă de partea lor 57 de persoane...

La una dintre consfătuiri, membrii organizației au hotărât ca ziua de 15 aprilie 1942 să fie declarată ziua de luptă împotriva puterii sovietice. Conducerea răscoalei a fost încredințată unui stat-major... Pentru procurarea de arme, răsculații aveau intenția să-i dezarmeze pe paznicii minei, pe lucrători ai miliției, după care să preia conducerea minei, să aducă la cunoștința poporului că au dărâmat orânduirea sovietică, să elibereze deținuții din Dalbud și să lărgească răscoala în toată lakuția. [ibidem].

O altă „bandă” din lakuția se numea „Asociația de eliberare a Rusiei de bolșevici” și în momentul lichidării număra 19 persoane. Și astfel de anunțuri erau cu sutele. Doar în decursul anului 1942, în Siberia și Orientul Îndepărtat, conform raportului, fuseseră lichidate în total 254 de detașamente de răsculați, cuprinzând 1.298 de persoane. Câte au mai rămas în taiga sau acționau din teritoriul Chinei – nu se știe. Această cifră este foarte mare, dacă ținem cont de faptul că în această zonă populația este foarte rară și că răsculații nu aveau o conducere politică. Dacă UPA se sprijinea pe puternica Organizație a Naționalistilor Ucraineni; dacă „Sicea din Polissea” a lui Taras Bulba-Boroveț, oficial, erau considerate forțe armate ale guvernului din exil al Republicii Populare Ucrainene; dacă „frații din pădure” din Țările Baltice aveau conducere centralizată și organizată, în Siberia avea loc o centralizare spontană. Era mult mai greu să faci aceasta, plecând de la zero, în condițiile totalei „spionomanii” și a rețelei largi de agenți NKVD.

Iată acum Kalmâkia. În vara anului 1942, Divizia 110 națională kalmâcă de cavalerie din cadrul Armatei Roșii a părăsit frontul în formație completă lângă Rostov pe Don, s-a întors acasă și a devenit principala bază a detașamentelor de răsculați. Foștii cavaleriști roșii au tăiat cu zecile și sutele comuniști, conducători ai organelor puterii sovietice, activiști ai comsomolului. Mai târziu, după cucerirea Kalmâkiei de către germani, din fosta Divizie de cavalerie 110 a luat ființă în cadrul Wehrmachtului o legiune de cavalerie, numărând un total de 1.500 de săbii.

Evident că mai târziu, mai ales începând cu anul 1944, mișcarea activă de eliberare (cu excepția Ucrainei și a Țărilor Baltice) scade, dar nu se oprește. De exemplu, doar în prima jumătate a anului 1944, în Caucazul de nord au fost lichidate 145 de detașamente de răsculați, numărând un total de 3.144 de persoane. În republicile Asiei Centrale, au fost lichidate 238 de detașamente cu 1.288 de luptători.

Stingerea împotrivirii este firească. Nici nu se putea altfel. În primul rând, se schimbaseră situația pe front. În al doilea rând, comuniștii foloseau metode de-a dreptul feroce de „pacificare” nu numai împotriva răsculaților, ci și împotriva familiilor lor. Deportărilor pe principiul „vinovăției colective” au fost supuse popoare întregi (tătarii din Crimeea, ceceni, inguși, kalmâci, balkarți ș.a.) – o foarte eficientă metodă de intimidare: însăși familiile nu mai lasă bărbații să lupte împotriva comuniștilor, știind că în 24 de ore o să-i încarce pe toți în vagoane de marfă și o să-i ducă în stepa pustie a Kazahstanului.

Au fost însă și alte cazuri, în fața cărora pălesc crimele esesiștilor. Un singur exemplu. În URSS, fiecare școlar aflase despre tragedia satului bielorus Katân. Tinerilor de azi care nu știu, iată pe scurt.

Pe 22 martie 1943, satul Katân, pentru că i-a ajutat pe partizani, a fost șters de pe fața pământului cu tot cu locuitorii lui de către Einsatzgruppe a Diviziei 36 grenadieri SS „Dirlewanger” și batalionul 118 al poliției de apărare, compus în cea mai mare parte din prizonieri sovietici, cantonați în tabere pe teritoriul Ucrainei. Conform versiunii oficiale sovietice, locuitorii au fost băgați în șură, care a fost acoperită cu paie și incendiată. Pe cei care încercau să se salveze îi mitraliau. Au fost uciși și arși de vii 149 de locuitori, între care 75 de copii, au scăpat cu viață doar câțiva norocoși.

După război, din Katân au făcut un puternic obiect de propagandă. Nu s-au zgârcit să alocie milioane de ruble pentru complexul memorial. Aici erau aduși pionieri din întreaga Uniune Sovietică. Aici erau aduse delegații de muncitori. Aici erau aduși delegații străini din „țări ale lagărului socialist” și din „lumea capitalistă”.

Dar iată că în satul Haibah nu au ridicat complex memorial și n-au dus pionieri în vizită. Iar acolo, pe 23 februarie 1944, în grajdul colhozului „Beria” (sic!) au fost arși de vii 705 oameni. Pe cei care încercau să scape din foc îi împușcau. Lor de ce nu li s-a ridicat un complex memorial?

Așa e, stimate cititorule, ai presupus corect. Pentru că acești oameni au fost uciși de trupele NKVD de sub comanda protejatului lui Beria și Stalin, general-maiorul de Siguranța Statului, absolvent a două clase primare, Mihail Gvișiani. De ce i-au ucis? Pentru susținerea

unor bande? Nu. Acești oameni nu aveau nicio vină. Pur și simplu, în timpul desfășurării operațiunii „Soceviția” de deportare a cecenilor și ingușilor, în timpul transportării unor oameni din aule, situate în munți la înălțime, au apărut „complicații”. Mașinile nu puteau circula pe acele drumuri, iar copiii mici, bolnavii și bătrânii nu puteau merge. Așa că s-a hotărât ca „netransportabilii” din raionul Galanciiovsk, Republica Ceceno-Ingușă să fie arși. De vii. Despre îngrozitoarea tragedie a satului Haibah, „Katâmul cecen” s-a aflat relativ recent și, bineînțeles, nu de toată lumea.

Pentru această izbândă, Gvișiani a fost avansat la gradul de general-locotenent. Tovarășului Stalin îi plăcuse „treaba” pe care o făcuse el.

Și Haibah n-a fost singurul. În anul 1943, în procesul luptelor cu partizanii ceceni și inguși, enkavediștii au ars zeci de aule și au ucis sute de locuitori pașnici: femei, copii, bătrâni. O tragedie asemănătoare au trăit satele ingușe din raionul Primorskoe.

Hitler era un nemernic. Himmler și Kaltenbrunner erau niște monștri. Nazismul a fost condamnat și interzis ca fiind o ideologie inumană. Însă iată că, în ochii multor oameni din spațiul postsovietic, Stalin, Beria și Gvișiani sunt eroi. Portretele lor atârnă pe perete la unii în locul în care se pune icoana. Iar comunismul ca ideologie inumană încă nu e interzis.

Încă un episod din război. Predarea în prizonierat a milioane de soldați și comandanți ai Armatei Roșii. Fenomenul luase o amploare atât de mare, încât Wehrmachtul nu mai avea soldați care să însoțească convoaiele. Uneori, germanii pur și simplu le făceau semn cu mâna spre Apus noului grup din Armata Roșie și ziceau într-o rusă stricată: „Kom, plien tam.” („Veniți, prizonierat acolo.” – *n. mea, C. Ir.*) și aceia plecau mai departe neînsoțiți. Și când te gândești că atâtor prizonieri trebuie să le mai dai și mâncare!

„S-a ajuns până acolo că în data de 26 iulie a fost emis ordinul Cartierului General nr. 11/4590, potrivit căruia începuse eliberarea prizonierilor unor naționalități (ucraineni, bieloruși, militari din Țările Baltice). În timp ce era în vigoare acest ordin, adică până pe 13 noiembrie 1941, fuseseră lăsați să plece acasă 318.770 de foști militari ai Armatei Roșii (mai ales, ucraineni – 277.761).” [106].

Dezertările în masă, predarea în prizonierat, răscoalele și alte manifestări ale „dragostei profunde” ale popoarelor URSS față de „fericirea vieții în colhoz” și de politica partidului drag, recunoscută nemijlocit și de Comisariatul Poporului pentru Securitatea Statului. Pe baza Hotărârii strict secrete a acestuia nr. 00941 din 19 iulie 1941, pe lângă unele părți ale diviziilor și corpurilor de armată au fost formate plutoane de pușcași, pe lângă unele părți ale armatelor – companii de pușcași, pe lângă anumite sectoare ale frontului – batalioane de pușcași, completate cu formațiuni armate ale NKVD. Adică s-au întors la vechile detașamente de încercuire, inventate de Troțki.

Iar în 12 septembrie, a apărut Directiva ultrasecretă a Cartierului General al Armatei nr. 001919, în care se spunea lucrurilor pe nume și se recunoșteau fapte triste pentru tovarășii din Biroul Politic:

„... în diviziile noastre de pușcași există multe elemente panicarde deschis dușmănoase, care, la prima presiune a inamicului, aruncă armele și încep să strige: «Am fost încercuiți!»

și-i atrag și pe alți luptători. În urma unor asemenea acțiuni ale acestor elemente, divizia o ia la fugă, părăsește partea materială și apoi, câte unul, ies din pădure. Asemenea fenomene au loc pe toate fronturile. Dacă comandanții și comisarii diviziilor și-ar îndeplini cu demnitate misiunea, elementele panicarde și dușmănoase n-ar avea atâta influență în divizie. Însă partea proastă e că n-aveam prea mulți comandanți și comisari cu demnitate.

Cu scopul de a preveni nedoritele fenomene menționate mai sus, Cartierul General al Comendurii supreme ordonă:

1. Fiecare divizie de pușcași să aibă un detașament de încercuire, format din luptători de încredere nu mai numeros decât un batalion (calculând câte o companie pentru fiecare regiment), subordonat direct comandantului de divizie, și care să aibă, în afara armamentului obișnuit, și mijloace de transport – camioane, câteva tancuri sau mașini blindate.

2. Misiunea detașamentului de încercuire să fie ajutorul direct dat comandantului în susținerea și instaurarea unei stricte discipline în cadrul diviziei, oprirea militarilor de a dezerta din cauza panicii, fără rețineri de a folosi arma..." [141].

Conforma statutului, fiecare regiment de pușcași al Armatei Roșii era compus din trei batalioane de pușcași, cu câte trei companii de pușcași în fiecare. Plus subunități separate – un pluton de cercetași, plutoane de legătură, sanitare, de administrare ș.a. De fapt, pentru fiecare aproximativ 15 luptători și comandanți le revenea câte un luptător din compania de încercuire, care cu o mitralieră stimula din spate destoinicia în luptă a militarilor și comandanților Armatei Roșii.

Comuniștii au folosit și altă metodă verificată – luarea ca ostatici a familiilor militarilor. Pe data de 16 august 1941, Stalin, Molotov, Budionâi, Voroșilov, Tymoșenko, Șapoșnikov și Jukov au semnat Ordinul nr. 270 „Despre cazurile de lașitate și predare la inamic și despre mijloacele de oprire a acestor fapte”. Între „mijloace” erau întrebuițate mai ales: arestarea membrilor familiei militarilor din Armata Roșie, care au căzut prizonieri, precum și lipsirea de cartele a acelor familii. Pentru aceștia din urmă, asta însemna moartea prin înfometare, mai ales pentru orășeni, care nu aveau petice de pământ în jurul casei. Salariul mediu din timpul războiului era egal cu prețul a patru kilograme de pâine neagră. La magazinele particulare, căci la cele de stat, fără cartelă, nu primeai nimic. Așadar, înainte de a se preda, soldatul trebuia să se gândească serios la soarta copiilor lui.

Se spune că acela fusese un pas farțat de împrejurări. Este adevărat. Dar tot atât de adevărat este și faptul că nicăieri, în nicio țară civilizată, statul nu ia ostatici copiii soldaților săi. De ce să faci așa ceva, dacă soldații, după cum afirma propaganda sovietică, în masă, dădeau dovadă de eroism? Sau poate nu dădeau dovadă?...

Mai trebuie amintită și „masiva împotrivire față de ocupanții germani” în spatele frontului lor. Despre partizanii sovietici au fost turnate o grămadă de filme. S-au scris muniți de cărți. Însă nu totul fusese chiar atât de trandafiriu. La 1 iunie, conform raportului comandantului Statului-Major Central al mișcării de partizani, Panteleimon Ponomarenko,

Înaintat lui Stalin, existau 1.061 de detașamente de partizani cu un efectiv de 142.006 luptători și comandanți. E mult, e puțin? Pentru comparație, voi spune că armata Poloniei atingea un număr de 360.000-380.000 de militari. Efectivul Armatei Ucrainene Răsculate oscila în diferite perioade între 100.00 și 160.000 de luptători. Iar în acel număr de 142.000 de partizani sovietici (ca de obicei, exagerat) intrau și mii de cekiști-deversanți profesioniști (de pildă, celebrul detașament de partizani „învingătorii” de sub comanda lui Dmitrii Medvedev era constituit din luptători ai Brigăzii Speciale NKVD), care fuseseră trimiși de la centru și tot centrul îi susținea cu arme, muniții și echipamente militare. Și iarăși apare întrebarea: ținând cont de asprele pretenții ale lui Stalin, de ce nu s-a reușit crearea unei largi mișcări sovietice de partizani și a fost nevoie să se scornească tot felul de povestioare?

Un alt pas reușit al lui Stalin în lupta cu predarea în masă în prizonierat a fost renunțarea la colaborarea cu Comitetul Internațional al Crucii Roșii, care monitoriza starea prizonierilor de război și pretindea ca atitudinea față de ei să fie conformă cu Convenția de la Geneva. Așa se face că viața prizonierilor britanici, francezi, americani a fost mult mai ușoară, decât a celor sovietici. Ei primeau asistență medicală și ajutoare în alimente de la Crucea Roșie și pachete de la familie și de la organizații de binefacere. Prizonierii sovietici nu beneficiau de așa ceva și de aceea mureau de foame cu sutele de mii.

„Președintele Crucii Roșii le-a propus conducătorilor Germaniei și URSS să facă schimb de liste cu prizonieri, pentru ca alte țări să le trimită pachete cu alimente, precum și alte ajutoare. Hitler a promis că se va gândi, însă Stalin a răspuns imediat: «Prizonieri sovietici

Stalin declarase: „Nu există prizonieri de război sovietici.”. Și primul lucru pe care-l întrebau „șobolanii din spatele frontului” din rândul cekiștilor, bine hrăniți și pe care atârnavă mulțime de ordine și medalii, pe soldații Armatei Roșii, scăpați din iadul lagărelor germane: „De ce nu te-ai împușcat?”.

nu există. Soldații sovietici luptă până la moarte. Iar dacă ei aleg prizonieratul, atunci se exclud automat din societatea sovietică.» [142].

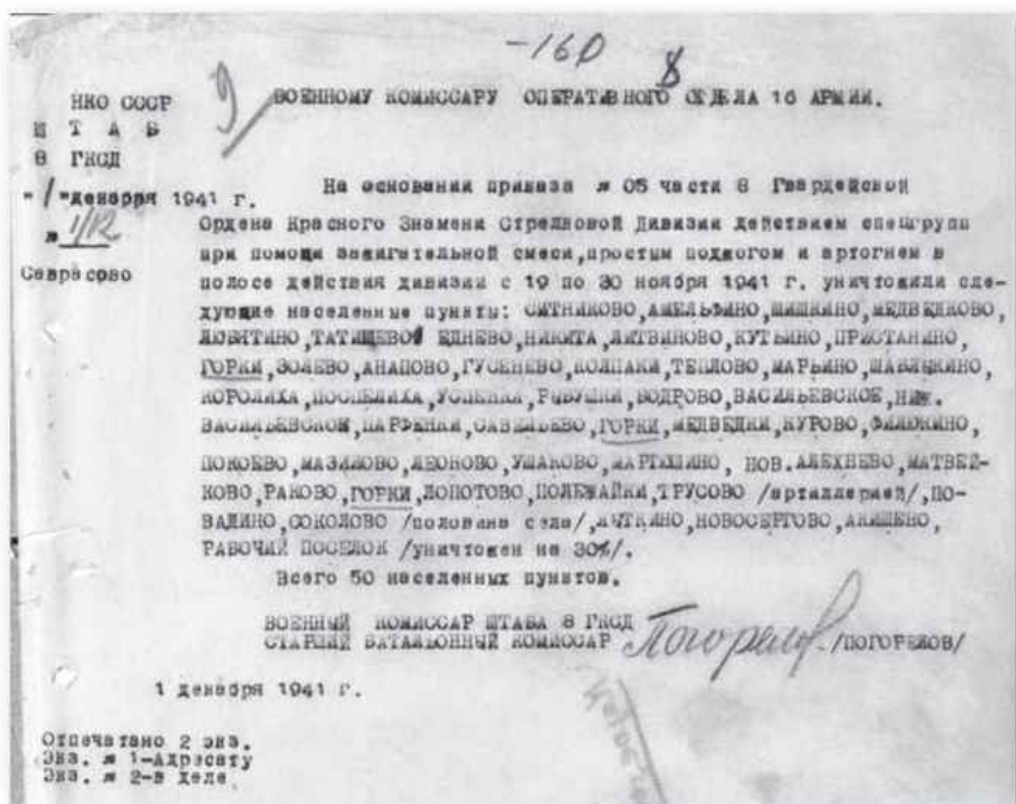
De ce credeți că asemenea acțiuni ale lui Stalin, Șapoșnikov, Vorosilov și ale altor tovarăși le consider „un pas reușit”? Pentru că, refuzând ajutorul Crucii Roșii, ei îi pun pe soldații lor să aleagă: să lupte până la ultimul cartuș, ca apoi să se împuște, sau fiecare să se condamne pe sine însuși la o moarte lentă, provocată de inaniție, în vreun lagăr de concentrare.

Încă un element care a frânt sentimentul antisovietic al unei părți a cetățenilor URSS și al luptătorilor Armatei Roșii a fost politica șocant de idioată a hitleriștilor în teritoriile ocupate. Înarmați cu deliranta teorie „ariană”, naziștii, în loc să se poarte cu populația din teritoriile ocupate măcar cum se purtau cu francezii, ei îi băteau de-a valma pe vinovați și pe nevinovați. Chiar dacă la început populația Ucrainei, a Bilorusiei și din teritoriile rusești ocupate i-a primit pe nemți cu o atitudine pozitivă de diferite grade – de la întâmpinarea cu flori sau cu pâine și sare, până la un optimism reținut și circumspect, cu timpul, s-a înțeles că naziștii nu sunt cu nimic mai buni, decât comuniștii. Gestapoul se instala în clădirile în care mai înainte lucraseră cekiștii, adaptând locurile de tortură ale NKVD-ului la necesitățile sale. În birourile activiștilor PC(b) s-au instalat acum membri ai NSDAP (Partidul Național-Socialist al Muncitorilor Germani, *n. mea, C. Ir.*). Iar colhozurile au rămas în timpul naziștilor, cum fuseseră și în vremea comuniștilor. Și naziștii luau până la ultimul bob, cum făcuseră și comuniștii.

Pe lângă toate, Hitler a mai făcut o prostie îngrozitoare. El, ca și Stalin, lua ostatici din rândul populației locale, pe care-i împușcau, dacă în acea localitate sau în una apropiată erau uciși soldați germani (așa se întâmplase la Katân). Asta s-a evitat în Franța – ocrotind oameni nevinovați, partizanii francezi „maquis” se străduiau să acționeze foarte precaut și să nu facă diversiuni în apropierea orașelor și a satelor. Așa s-a procedat în Olanda. Și în Norvegia. Dar în URSS – nu. Ba mai mult: ordinul secret dat de Cartierul General al Armatei îi obliga pe comandanții detașamentelor de partizani sovietici să acționeze chiar în proxima apropiere de localități, tocmai pentru a-i provoca pe naziști să se răfuiască cu ostaticii.

Călăii în rezervă și retragere, dar și „istoricii la comandă” povestesc până-n ziua de azi că URSS a dus greul războiului împotriva nazismului și ca principal argument invocă pierderile umane. Iar noi îi contrazicem: asta nu-i un argument. Țara care mânia gloata de soldați în fața mitralierelor și pe câmpurile de mine; care dădea ordine de provocare a inamicului, pentru ca acesta să reprime populația civilă și s-o determine să intre în mișcarea de partizani; țara care a folosit tactica medievală a tătarilor, aceea a „pământului pârjolit”, când detașamente de „făclieri”, la retragere, ardeau satele până-n temelii, lăsând femeii și copii sub cerul liber și pe un ger de minus treizeci de grade. Așa o țară nu este o țară eroică. Este o țară criminală.

Și că veni vorba. Crearea detașamentelor de „făclieri” s-a produs într-un secret total. Și activitatea lor fusese secretizată. Și știți de ce? Ca mai apoi să poată fi sucită cronică cinematografică cu burlanele sobelor deasupra satului ars, aruncând crimele Zoiei Kosmodemianskaia și a tovarășilor ei în spinarea naziștilor.

Fapta eroică a 28 de luptători „panfiloviști”, care cîcă se aruncau cu grenade sub tancurile germane este un mit. Dar iată prin ce se remarcase totuși divizia comandată de general-maiorul Ivan Panfilov: da, prin distrugerea a 50 de sate rusești cu foc de artilerie și detașamente speciale de incendiatori.

Și, în sfârșit, o ultimă chestiune. Pe lângă faptele discutate mai sus, să susții categoric că popoarele URSS nu doreau deloc să-și apere glia, iar militarii Armatei Roșii (după cum consideră Mark Solonin) nu aveau alt vis, decât să ajungă prizonieri, nu este totuși corect. Cu siguranță, mai aproape de adevăr este faptul că o parte dintre oameni îi aștepta pe germani ca pe niște eliberatori. O altă parte era compusă din staliniști fanatici. O altă parte lupta din interes, însă marea masă a oamenilor sovietici era inertă. URSS era un exemplu clasic de societate paternalistă, în care instabilitatea socială se transformă în subordonare pasivă față de regim. Iar când regimul dispare – cum dispare comandantul în necunoscut –, soldații caută, inconștient, un altul, fie el și convoiul, în care se vorbește o neînțeleasă limbă guturală.

De aceea, unde conducerea armatei a fost cât de cât severă, acolo riposta a fost serioasă, ceea ce remarcaseră și generalii germani, iar acolo, unde era mai slabă... Raionul întărit Novograd-Volynski nemții l-au luat din mers. O parte a militarilor Armatei Roșii, în majoritate localnici mobilizați, au ieșit din punctele întărite și au plecat pe la casele lor; altă parte

a continuat să lupte până la sfârșit și sărea în aer odată cu punctele întărite; pe o parte comisarii, pur și simplu, i-au încuiat în punctele lor, ca să nu fugă. Fuseseră și dintre aceia care la Novograd-Volynski i-au întâmpinat pe germani cu pâine și sare. Și n-au fost puțini. Desigur, aceasta este o ilustrare în miniatură a situației generale.

Așadar, n-a existat vreun mitic „Mare Război pentru Apărarea Patriei”. Fusesse intrarea URSS în Al Doilea Război Mondial. Nu din proprie inițiativă. Însă chiar și dacă URSS ar fi fost prima care a atacat Germania, garantez că propaganda tot ar fi cârmit-o spre „apărarea Patriei”. De fapt, îl inventaseră după modelul războiului din 1812, când în Rusia năvălise Napoleon. Dar și aici e o păcăleală. Problema e că războiul din 1812 fusese numit „de apărare a Patriei” nu pentru că întreaga „patrie” s-ar fi ridicat la luptă cu trupele lui Napoleon, ci pentru că războiul s-a desfășurat pe teritoriul Imperiului Rus, în interiorul „patriei”, spre deosebire de alte războaie, în care armata rusească s-a bătut cu Napoleon dincolo de granițele Rusiei, în Europa. Sunt convins, stimate cititorule, că aceste lucruri îți sunt cunoscute. Eu doar le reamintesc...

Capitolul XXI

Douăsprezece mituri ale „Marelui Război de Apărare a Patriei”

Despre acest război se poate scrie la nesfârșit și se pot tipări o mulțime de volume. Iar în această carte este prea puțin loc chiar și pentru o relatare succintă a istoriei lui. Așa că ne vom opri doar asupra câtorva dintre cele mai răspândite mituri, care persistă până astăzi în cugetul unor oameni și nu numai al celor mai vârstnici, care fuseseră educați de agitația și propaganda comunistă, însă, din păcate, și al celor mai tineri.

Primul mit. Începutul războiului a fost pierdut nu numai pentru că Hitler a atacat pe neașteptate; nu pentru că în anul 1937 Stalin a ucis „floarea conducerii” Armatei Roșii, dar și pentru că armament era foarte puțin. Povestea „o pușcă pentru trei” o știe toată lumea. În timp ce unul trăgea în dușman, ceilalți doi așteptau ca el să fie împușcat, iar ei să-i ia pușca.

În realitate, astea-s minciuni. Despre 400 de tunuri, cele mai bune din lume, care aveau câte zece rezerve complete fiecare, am scris deja. Despre tancuri și avioane – de asemenea. În teritoriile ocupate, Armata Roșie a aruncat sute de milioane de gloanțe, 16 milioane de proiectile și 6 milioane de mine pentru aruncătoare. Asta înseamnă aproximativ câte 1,5 mine și 2,5 proiectile de fiecare militar al Wehrmachtului și aliaților, incluzându-i pe cei din statele-majore, pe cei din spatele frontului și pe rezerviști. Și asta pe lângă rezervele strategice aflate în interiorul țării.

Și aveau și cu ce trage. La 1 ianuarie 1941, Armata Roșie dispunea (incluzând stocul de rezervă):

- puști: 6.910.538;
- automate: 81.920;
- puști-mitraliere: 167.110;
- mitraliere: 74.141;
- tunuri antitanc de 45 mm: 14.900;
- tunuri de calibru mijlociu, inclusiv cele cu lunetă: 35.274;
- aruncătoare de mine de toate calibrele: 45.712.

Un eșalon de 20 de tancuri KV-2 plecase pe 17 iunie 1941 din Leningrad spre Grodno, dar nu a ajuns la locul de destinație. Platformele de pe care tancurile nici nu apucaseră să fie descărcate fuseseră capturate de nemți la trecerea prin raionul Lida, la 120 de kilometri înainte de granița cu Polonia.

Ei, și așa mai departe. O parte însemnată a acestor bunuri au ajuns nu se știe de ce lângă frontiere, mai ales în vagoane, și toate fuseseră capturate de inamic nu în primele zile, ci în primele ore.

Se spune: ostașilor din miliția populară (voluntarii) nu li se dădeau puști. DNO (Divizia armatei populare neregulate), care se formase în toamna anului 1941, era slab înarmată, dar cu toate astea...

„În realitate, situația din punct de vedere al dotării tehnico-materială a diviziilor armatei neregulate arăta puțin altfel. Potrivit comunicatului statului-major al Armatei a 33-a către statul-major al Frontului de rezervă despre componența înzestrării și cea numerică a unităților – șase divizii de voluntari populari (armată neregulată) au primit pe 20 septembrie (datarea aparține textului) 34.721 de puști, în loc de 28.952, câte erau necesare, 714 mitraliere, în loc de 612. Dar se simțea lipsa altor arme: existau 7.796 de automate, iar necesarul era de 21.495, existau 869 de puști-mitralieră, în loc de 928, câte erau necesare. În șase divizii existau 2 mitraliere cu lunetă, iar necesare erau 102, 7 mitraliere de calibru mare, în loc de 51, câte ar fi fost necesare.

După cum se observă din datele de mai sus, înarmarea era totuși insuficientă, însă nu este vorba despre arme personale de luptă.” [143].

O să adăugăm la acestea că în toate țările armata neregulată era slab înarmată. Pentru că formarea ei se făcea în afara planurilor de mobilizare; ea pur și simplu nu era luată în calcul la planificarea armamentului. Și se pare că autorului dumneavoastră îi este cunoscută sursa, de unde-și luau inspirația creatorii sovietici de mituri pentru basmele lor. În iulie 1940, fusese creată în Anglia o armată neregulată de un milion de luptători. Ea fusese înarmată

cu puști de vânătoare și cu vergi metalice ascuțite. Ce-i drept, acolo nimeni nu avea de gând să-i facă pe acești luptători să se arunce sub tancuri. Ei urmau să acționeze în spatele frontului – patrulare, descoperirea diversioniștilor și dezertorilor etc.

Al doilea mit. Cel mai mare conducător de oști din toată lumea și din toate timpurile, Gheorghii Jukov, n-a cunoscut nicio înfrângere și, de unul singur, a dus în spinarea lui tot războiul. Așa a povestit chiar Jukov despre sine însuși. Ba își mai atribuia desfășurarea unor operațiuni cu care nu avusese nici în clin, nici în mână, de pildă, operațiunea de atac de la Stalingrad și apărarea strategică de pe linia Kursk.

În toată istoria omenirii, au existat doar doi conducători de oști care au câștigat toate bătăliile. Aceștia sunt Alexandru Macedon și atamanul Sicei Zaporojene, Ivan Sirko. Cât îl privește pe Jukov...

Despre cumplita catastrofă de la Dubno-Luțk-Rivne am vorbit. Stalin l-a dat jos pe Jukov din postul de șef al Statului-Major General (el zicea că a plecat singur) pe 29 iulie, după ce în ajun Jukov predase Smolenskul.

Din 30 iulie și până în 26 august 1942, Jukov a atacat Rjev și Secikovka cu forțele a două fronturi, încercând să „taie” așa-numitul „Promontoriu Rjev- Viazemsk” al inamicului. Fusesse un eșec. Pe care-l ascund până astăzi sub „grifonul” secretului. Viktor Suvorov scrie:

„Se planifica, să zicem, distrugerea grupului de armate german „Zentrum” pe o adâncime de 600 de kilometri și cu ieșirea armatei sovietice la țărmurile Mării Baltice. Însă n-au distrus grupul de armate german, n-au străpuns apărarea, de înaintat n-au înaintat 600 de kilometri, ci 23. Planificaseră să ajungă la Vitebsk, la Minsk și la Riga, dar au ajuns doar până la Syciovka, însă n-au putut s-o cucerească. Cu ce să acoperi eșecul? Cu un secret de stat.” [108].

Al doilea atac purtat de două fronturi sub comanda lui Jukov avusese loc între 25 noiembrie-20 decembrie 1942. Și din nou înfrângere. Pe care au justificat-o că... aici nu s-a întâmplat nimic „deosebit” – Jukov tot amâna și distrăgea atenția forțelor germane de la Stalingrad. Deși totul fusese „exact invers” – operațiunea Stalingradului – cu forțe mai puține decât ale lui Jukov – de a distrage atenția germanilor de la evenimentele de la Rjev, unde, de asemenea, se plănuise distrugerea grupului de armate „Zentrum”.

Jukov, care coordonase acțiunile fronturilor sovietice în timpul lichidării „cazanului” în raionul Korsun-Șevcenkivskiy în februarie 1944, poartă toată răspunderea pentru faptul că inamicul a reușit să străpungă încercuirea (pe care o organizase Jukov). Propaganda sovietică, se înțelege, a înregistrat aceasta ca pe o nouă „victorie”, însă ea este foarte interesantă: dintre „învingători”, au fost uciși 24.286 de soldați și ofițeri, au fost distruse 850 de tancuri și tunuri, iar de la „învinși” au fost uciși aproape 19.000, au fost distruse 50 de tancuri și tunuri de asalt, iar din încercuire au scăpat 49.423 de soldați, ofițeri și generali. Înfrângerea a fost atât de grandioasă, încât până și laudărosul Jukov fusese nevoit să-și recunoască vina. După această înfrângere, Stalin l-a înjurat zdravăn pe Jukov și nu i-a mai încredințat niciodată misiunea de a coordona câteva fronturi.

Așa că degeaba i se înalță statui „mareșalului Victoriei”.

Al treilea mit. Molima care cuprinsese Leningradul a fost provocată de blocadă. La Tribunalul de la Nürnberg, procurorii sovietici au încercat să dea vina pe generalii germani și să introducă aceasta ca o „crimă împotriva umanității”. În realitate, totul fusese mult mai cumplit, iar nemții n-au în asta niciun amestec.

Când vedeam în copilărie filme despre blocada Leningradului, nu pricepeam un lucru. Vedeam cum pe gheața lacului Ladoga, noaptea pe viscol (neapărat pe viscol) un șir neîntrerupt de mașini se îndreaptă spre Leningrad. Mă uitam și nu pricepeam nimic: dacă acest „Drum al vieții” nu putea asigura aprovizionarea Leningradului cu alimente, faceți alte 3 drumuri, 30, 300. Lacul este imens, care-i problema? Nu sunt destule mașini? Există cai. Ba chiar sănii cu câini! În cel mai îngust loc, lacul are 30 de kilometri. Puneți un șir lung se oameni și ei vor da din mână în mână și făina, și slănina, și zahărul. Nu e nevoie să participe numai slăbiții de foame leningrădeni, ci pot fi aduși oameni din împrejurimi.

Este o ciudățenie și pace. Oficial, blocada Leningradului a durat 872 de zile, însă „Foametea Leningradului” a durat doar din noiembrie 1941 până în februarie 1942. Iar după aceea aprovizionarea cu alimente a orașului a fost rezolvată iarna tot pe același „Drum al vieții”, iar din primăvară până-n toamnă – cu vapoarele.

Mark Solonin se miră:

„Sunt cunoscute (și publicate încă în perioada sovietică) datele statistice despre posibilitatea reală de aprovizionare a orașului pe lacul Ladoga. Încă din februarie 1941, automobile treceau pe gheața lacului Ladoga și aduceau în oraș câte 3.071 de tone de marfă; în martie, această cifră a crescut la 3.946 de tone – având în vedere că norma de pâine pentru locuitori era de 800 de grame (care exclude total moartea prin inaniție), așa că pentru aprovizionarea orașului nu era nevoie de mai mult de 1.500 de tone zilnic...” [144].

Despre faptul că la Leningrad se cărau alimente și cu avioanele s-a tot scris și scris. Se aducea, ce-i drept, nu pentru toți, ci numai pentru elita de partid. Nikolai Ribkovski, instructor de cadre la Comitetul orașenesc de partid Leningrad, a descris odihna lui la sanatoriul de partid cu circuit închis de lângă Leningrad:

„În fiecare zi carne – oaie, șuncă, găină, gâscă, curcan, salam; pește – plătică, scrumbie din Marea Baltică, pietroșel – și prăjit, și rasol, și în aspic. Icre, batog, cașcaval, plăcinte, cacao, cafea, ceai, 300 de grame de pâine albă și tot atâta pâine neagră pe zi... și la toate astea, câte 50 de grame de vin porto la prânz și seara. Comanzi cu o zi înainte ce anume ai poftă să mănânci.” [145].

Despre asta își aduce aminte un activist de partid de rang inferior. El putea să-și comande mâncare și bătură după pofta inimii. Iar rația copiilor era de 200 de grame de pâine. Mark Solonin a apreciat corect foametea din toamna-iarna anului 1941 ca fiind artificială. Precum Holodomorul. Totuși, n-a reușit să găsească răspuns la întrebarea de ce aveau comuniștii nevoie să ucidă prin înfometare între 600.000 și 1.500.000 de oameni (la Nürnberg a figurat cifra 632.000, considerată astăzi mult diminuată), emițând concomitent patru versiuni – de la neglijență criminală din partea conducerii comuniste la organizarea foametei cu scopul

Pagini din blocnotesul leningrădenei de 14 ani Tania Saviceva. „Jurnalul morții”.
 „Savicevii muriseră toți.” – scrisese fata ultimele rânduri din viața ei cu mână slăbită de
 foame. La tribunalul de la Nürnberg, procurorii sovietici s-au străduit să includă aceste notițe
 ca dovadă a crimelor naziștilor. În realitate, ele sunt o acuzare la adresa regimului bolșevic.

de a scoate de la populație valori în schimbul aprovizionării cu alimente – numeroși membrii de partid, și mai ales cei care au avut acces la distribuirea alimentelor, s-au ales cu mult aur.

Însă nu aceasta fusese cauza principală. Doar în toamna-iarna anului 1941 și doar în preajma Moscovei au ajuns 713 tancuri. Este vorba de tancurile grele KV-1 și KV-2, produse la Uzina Kirov. Plus 3.000 (!) de tunuri. Peste 1.000 de aruncătoare de mine. Plus 58 de trenuri blindate. Plus 1.000.000 de proiectile (!) în lăzi de lemn foarte grele. Toate acestea trecuseră cumva prin blocadă. Numai pâinea pentru copiii din Leningrad nu se știe de ce nu reușea să ajungă.

Dar nici aceasta nu e totul. Ca să produci un milion de proiectile, ai nevoie de bronz, de alamă, de explozibil, de wolfram, de cupru. Pentru tancuri e necesar oțel pentru blindaj, motoare, motoare electrice, cauciuc, optică, stație radio și încă o mulțime de alte lucruri. Aceste „lucruri” cărau automobilele la Leningrad.

Iată așadar îngrozitorul secret al inumanului regim comunist: în loc să aprovizioneze Leningradul cu alimente, aduceau materie primă pentru industria de război, iar din Leningrad, în loc de copii, duceau armament. Iar, mai târziu, când situația de pe front s-a stabilizat, au început să producă uzinele evacuate în Ural și în Kazahstan și începuseră livrările americane de lend-lease, la Leningrad au început să aducă mai multe alimente, iar materie primă mai puțină. Și au evacuat și uzinele.

Trebuie spus că, dacă acele sute de tancuri grele KV, al căror blindaj nu putea fi găurit de tunurile antitanc germane, ar fi fost aruncate ca să străpungă blocada, unde adâncimea

pozițiilor Wehrmachtului dintre Leningrad și frontul Volhov era de numai 12 kilometri, în toamna lui 1941 n-ar mai fi existat nicio blocadă.

De altfel, la Nürnberg, acuzațiile părții sovietice au fost respinse. Tribunalul a recunoscut că, de fapt, sutele de mii de oameni din Leningrad au fost ucise prin înfometare nu de naziști, ci de comuniști.

AL patrula mit. În toamna anului 1941, Moscova a fost salvată de geruri, de armata de rezerviști, de „diviziile siberiene” și de geniul strategic al lui Jukov.

În realitate, Moscova fusese salvată de ploi. Pe 13 octombrie, în raionul Viazma, germanii au încercuit 5 armate sovietice, au luat 663.000 de prizonieri soldați și ofițeri. Peste două zile, subunitățile înaintate ale grupului de armate „Zentrum” s-au apropiat de Mojaisk (115 kilometri de centrul Moscovei) și de Maloiaroslavet (127 de kilometri de Kremlin). Comitetul de Stat al Apărării a emis ordinul „Despre evacuarea orașului Moscova, capitala URSS”. În Moscova începuse panica. Lucrătorii CC al PC(b), conducătorii organelor puterii și cekiștii au fugit. Pe câte unii dintre „îndrăgiții” activiști de partid moscoviții îi prindeau la intrarea în bloc și, fără zgomot, îi ucideau. Erau jefuite magazinele și băncile. Pentru trei zile, Moscova devenise un iad.

Și-atunci, s-au pornit niște ploi grozave. Tehnica germană, pur și simplu, s-a împotmolit în noroi. În jurnalul operațiunilor de luptă al grupului de armate „Zentrum” s-a consemnat:

„În noaptea de 18 spre 19 octombrie, pe toată porțiunea frontului grupului de armate au fost ploi. Starea drumurilor s-a înrăutățit într-atât, încât a apărut o criză grea în aprovizionarea trupelor cu alimente, cu muniție și mai ales cu combustibil. Starea drumurilor, vremea neprielnică și localitățile au întârziat în mare măsură mersul operațiunilor de luptă.” [146].

Generalii germani așteptau gerul ca pe o mană cerească. Ploile i-au oprit pe germani în fața Moscovei pentru o jumătate de lună, până pe 4 noiembrie când au lovit primele geruri. Majoritatea pierderilor Wehrmachtului au avut loc la începutul gerurilor, de-acum în timpul contraatacului armatei sovietice.

După înstăpânirea vremii geroase, grupul de armate „Zentrum” a pornit mai departe și a cuprins Moscova în semicerc. Cu toate acestea, pierderea a mai mult de două săptămâni și criza de timp au avut urmări. S-au apropiat „diviziile siberiene” și unitățile de tancuri, formate din mașini americane și engleze, care tocmai fuseseră furnizate după lend-lease. În timpul acestei pauze, conducerea Armatei Roșii a reușit să formeze rezerve puternice și să înfăptuiască cu succes un contraatac.

Acum, despre „diviziile siberiene”. Stalin a adus în preajma Moscovei din Ural, din Siberia, din Kazahstan și din Orientul Îndepărtat 39 de divizii și 42 de brigăzi. Stăruie și acum părerea greșită că acestea erau compuse exclusiv din cetățeni mobilizați în acele zone. Iată un exemplu tipic despre ce se scrie:

„Douăzeci de divizii și brigăzi siberiene au luat parte la bătălia Moscovei. Ele au luptat pe câmpul de la Borodino și lângă Istroia, lângă Volokolamsk, lângă Sepuhov și Tula. Împreună cu marele popor sovietic, au luptat împotriva fascismului toate popoarele din Siberia: iakuți, buriati, hakași, altaieni, tuvini, evenci...” [147].

Cei care scriu asemenea ineptii ar trebui să știe că dacă ar fi adunați toți evencii de parte bărbătească în vârstă de la 14 la 74 de ani și tot nu s-ar putea forma nici măcar o divizie. Căci, în prezent, aceștia sunt în Rusia doar în număr de 37.000. Iar hakași, 70.000. Iar tuvinții prin ce minune au ajuns lângă Moscova? Rămâne un mare mister, căci înainte de 1944, Tuva nu intra în componența URSS. Pe Frontul de est au luptat doar voluntari într-un escadron de cavalerie (208 persoane) și 11 tanchiști. Însă doar din toamna anului 1943. Populația Siberiei și a Kazahstanului (mai ales instaurarea în Kazahstan a foametei artificiale) era foarte puțin numeroasă, ca să poată da atâția luptători. Chiar și astăzi, cel mai mare oraș al Siberiei, „millionarul” Novosibirsk, avea în 1941 doar 400.000 de locuitori. Ca să nu mai vorbesc că cineva mai trebuia să muncească și în uzinele industriei de război.

Secretul se descoperă simplu. Practic, toate diviziile și brigăzile „siberiene” aparțineau de Frontul Orientului Îndepărtat, care din anii '30 se opunea japonezilor. Tocmai aceste divizii, bine instruite, puternice, bine înarmate, au fost cele care au salvat Moscova și nicidecum diviziile de voluntari; acestea erau cinci și doar una participase la apărarea Moscovei.

Însă transferarea celor 20 de divizii și brigăzi ale Frontului Orientului Îndepărtat se putea face doar dacă exista garanția că Japonia nu va încălca pactul de neagresiune. Iar asemenea garanții le-a obținut Stalin prin Richard Sorge¹ încă din septembrie 1941. Tot de la el se aflase la Kremlin despre planul de atac al Japoniei asupra SUA, și nu asupra URSS. Apoi, japonezii l-au arestat pe întregul agent-aventurier, care lucra concomitent pentru serviciile secrete sovietice, germane și britanice. Așa că Moscova trebuie să le fie recunoscătoare și japonezilor. Iar când Moscova îi este cuiva recunoscătoare, ea arată aceasta în modul ei cunoscut. În 1945, Japonia intenționa să capituleze și s-a adresat URSS pentru a media în tratativele ei cu SUA și Anglia. Dar Stalin a refuzat. Lui nu-i trebuia capitularea Japoniei, ci Sahalinul, Coreea, Insulele Curile și instaurarea în China a regimului comunist.

Despre „genialul” Jukov. În realitate, planul contraofensivei a fost conceput și executat de șeful Statului-Major General, B. M. Șapoșnikov, și adjunctul său, șeful Departamentului Operativ al Statului-Major, O. M. Vasilevski. Vârful de lance al contraofensivei a fost Armata a 20-a de sub comanda preferatului lui Stalin, generalul-maior A. A. Vlasov. Cel care mai târziu va ajunge „trădător” și „monstru”. Iar în decembrie chiar Vlasov era numit „Salvatorul Moscovei”. Dar Jukov? Meritul lui Jukov constă în faptul că, îndeplinind ordinele lui Șapoșnikov și Vasilevski, din dispoziția lui Stalin, mâna trupele la atac fără milă, cu împușcături.

Iar acum următorul mit...

Al cincilea mit. Generalul Vlasov a fost un trădător. El s-a predat pentru a fi făcut prizonier. Cu toate acestea, în istoria secretă a URSS, Vlasov, deși fusese colaboraționist, dar în niciun caz trădător. Dimpotrivă – nu el a trădat, ci el fusese trădat și nu o dată, ci de două ori. La început, Stalin nu s-a îndurat să aprobe retragerea Armatei a 2-a de șoc, comandată de generalul-locotenent Vlasov, care era în același timp și loțiitorul comandantului Frontului Volhov. În consecință, armata a căzut în încercuire. Stalin a trimis un avion, ca să-l aducă pe

¹ Richard Sorge (1895-1944) – agent secret sovietic în Germania, China și mai ales în Japonia, unde din 1933, fusese corespondent de presă. A fost deconspirat, arestat și executat la Tokyo. Post-mortem, Erou al Uniunii Sovietice (1964). (C. Ir.)

Vlasov, însă acela a refuzat să fugă și trădându-i pe luptătorii de sub comanda sa. Încerca să-i scoată pe soldații săi din încercuire. După care a fost trădat a doua oară. De oameni sovietici simpli.

Pe 11 iulie 1942, Vlasov, care abia se mai ținea pe picioare, a ajuns în satul Tuhoveji din Regiunea Leningrad. Scumpii oameni sovietici l-au primit, i-au dat să bea lăptic cald și... l-au predat poliției. Mujicul care l-a trădat pe general a primit de la nemți o vacă, 10 pachete de mahorcă, 2 sticle de „șnaps” și... o diplomă de onoare.

Asta l-a frânt definitiv pe general. Însă Vlasov nu s-a apucat să se împuște pentru Stalin, care, de fapt, i-a lăsat armata la voia întâmplării, deși șocul provocat de pierderea prostească a vieții zecilor de mii de oameni l-a aruncat pe general într-o stare de prostrație. Pe el l-a dărâmat trădarea celor pe care el jurase să-i apere. Pe el l-au vândut foarte ieftin, precum cândva pe un negru de pe vreo plantație. L-au schimbat pe-o vacă. El nu se predase, ci a fost predat și a ajuns prizonier...

Nu există dubii – după toate legile, Vlasov a fost colaboraționist. Și, pe deasupra, un foarte bine pregătit militar. Iar militarul depune jurământ, prin care se obligă să-și apere țara și poporul până la ultima suflare. Dar țara și poporul au la rândul-le obligații față de apărătorii lor. Însă țara, în persoana lui Stalin, și țăranul din Tuhoveji au încălcat obligațiile care le reveneau.

Același lucru îi privește și pe alți generali, ofițeri și soldați din Armata Rusă de Eliberare (ROA) care au intrat sub comanda lui Vlasov să lupte împotriva „sovietelor”. Și erau mulți: 300.000 de soldați și ofițeri, inclusiv 5 generali-maiori și 25 de colonei. Între ei erau chiar și doi Eroii ai Uniunii Sovietice. Nu ei trădaseră, pe ei i-au trădat. Statul în persoana lui Stalin, care s-a lepădat de ei oficial – vă amintiți de „prizonieri militari sovietici nu există”?

În toate timpurile, toate statele au avut grijă de prizonierii lor. Toți regii, împărații, sultanii, președinții, prim-ministrii. În afară de comuniști. Aceștia nu dădeau două parale pe propriii soldați. Abandonându-și propriii soldați, lepădăturile de la Kremlin au nesocotit înțelegera care fusese întărită de jurământul militarilor.

S-au întâmplat și lucruri mult mai cumplite. Am avut un bunic de-al doilea, Petro. El stătuse cinci ani în gulag. La noi, i se spunea „vlasovist”. Când eram mic, citisem multe despre trădătorii răi, în frunte cu Vlasov, de aceea mă cam temeam de el și nu prea-l aveam la inimă. Am aflat apoi că pe bunicul Petro îl numeau „vlasovist” nu pentru că ar fi luptat în ROA. Nu. El fusese soldat în trădata Armată a 2-a de șoc și, sleit din cauza foamei, a nimerit prizonier la nemți. Iar de acolo, ca „trădător de țară”, a ajuns în lagărele de concentrare sovietice. Numai pentru că fusese prizonier. Iar anchetatorii fălcoși îl tot întrebau: de ce te-ai predat? De ce nu te-ai împușcat? În decursul celui de-Al Doilea Război Mondial, peste cinci milioane de luptători ai Armatei Roșii au ajuns prizonieri. Maniacul de Stalin pretindea ca toți aceștia să se sinucidă. Pentru ca, pe lângă zecile de milioane pe care tontul de Jukov și colegii lui generali i-au expus în fața mitralierelor germane, să se mai adauge cinci milioane de sinucigași. Mulți dintre aceștia aveau copii, soție, logodnică, mamă, iar mulți dintre ei încă nu apucaseră să sărute o fată.

Și acești monștri mai îndrăzneau să caște botul și să acuze pe cineva de trădare? Eu nu-i iau apărarea lui Vlasov. Repet: după toate legile, el este un criminal de război. Iar până să ajungă prizonier, făcea și el parte din acea înspăimântătoare mașină sovietică. Și dacă totuși aș avea de ales: pe care dintre cei doi să-l împușc și pe care să-l grațiez – pe Vlasov sau pe Stalin ori pe Vlasov sau pe Jukov –, n-aș ezita nicio clipă.

Al șaselea mit. Dezorganizarea conducerii Armatei Roșii în primele zile ale războiului a fost provocată parțial de acțiunile parașutiștilor germani, care tăiau sârmele de telegraf, răspândeau panică, ucideau comandanții și-i capturau pe transmisioniști.

Puțină lume cunoaște și acum că n-au existat niciun fel de parașutiști. Problema e că „iscusitul conducător de oști” Hitler fusese dezamăgit de trupele de desant și chiar de parașutiștii diversioniști, impresionat de pierderile mari (30% din efective) din rândurile participanților la desant în timpul operațiunilor pe insula Creta și a interzis desantul parașutiștilor. Primul și ultimul desant de parașutiști pe Frontul de Est a fost lansat pe 25 iunie 1941. Plutonul (34 de luptători, comandat de locotenentul Leiks), care făcea parte din regimentul cu misiuni speciale „Brandenburg-800”, fusese parașutat din două „Junkers”-uri în zona gării Bogdanovo, cu misiunea de a cuceri și a menține până la sosirea de întăriri a podurilor peste Berezina. Desantul și-a îndeplinit misiunea întocmai. Și asta a fost.

Restul atâtor minunate povești din cărți și filme sunt rodul imaginației autorilor lor, care au ascultat o mulțime de amintiri ale „martorilor oculari” care în timpul evenimentelor povestite ei fugeau, luând drept desant exploziile obuzelor antiaeriene sovietice sau doar auziseră că „unde, dar nu în raionul nostru” fusese parașutată o întreagă divizie germană. Dar pentru a mări dramatismul, în filmele sovietice „de război” apar milioane de parașutiști germani.

În cinstea aniversării a 40 de ani de la dobândirea Victoriei, în 1985 a apărut pe ecranele televizoarelor din URSS „cea mai adevărată” epopee cinematografică a regizorului Ozerov „Bătălia pentru Moscova”. Acolo desanturile germane curgeau unul după altul direct pe statul-major al Frontului de Est. Însă viteazul și cu sânge rece general Jukov n-a ridicat nici măcar o sprânceană și nici nu-și ridica privirea genială de pe hartă... Astfel se formase mincinosul cult al personalității lui Jukov și s-a falsificat imaginea poporului despre război...

Al șaptelea mit. Al Doilea Front a fost deschis în Europa de către aliații URSS din Coaliția Antihitleristă la 6 iunie 1944, după debarcarea din Normandia (Operațiunea Overlord). În acest caz, americanii și englezii au tot amânat debarcarea prin diferite mijloace, pentru a slăbi cât mai mult Germania și URSS și a cuceri ușor cât mai mult teritoriu. Toate acestea sunt componente ale șablonului despre „suportarea de către popoarele Uniunii Sovietice a majorității greutăților războiului”.

Realitatea este puțin altfel. Al Doilea Front în Europa fusese deschis în 9 iulie 1943, după debarcarea în Sicilia (Operațiunea „Haski”), ca prolog al pătrunderii în Italia din septembrie același an.

De ce pseudoistoricii sovietici nu consideră acesta ca fiind Al Doilea Front? Oare Italia nu este în Europa? Pentru că așa primiseră ordin de la Kremlin. De ce? Despre aceasta – în capitolul următor. Va fi foarte interesant.

Chiar și în prezent, inconștienții falsificatori ai istoriei susțin că Sicilia și Italia sunt „mărunțișuri”. Deși Sicilia era baza, de unde aliații distrugeau zăcămintele de petrol ale României, rafinăriile și uzinele de tancuri ale Reichului. De fapt, în jumătate de an, industria de război a Reichului a fost „răsbombardată”, paralizată, fapt care a provocat înfrângerea lui strategică. Războiul va fi câștigat de cel care va avea economia mai puternică. Iar petrolul este, în fond, „sângele războiului”. Chiar în septembrie 1941, pe Frontul de Est, Wehrmachtul a primit doar o treime din necesarul de combustibil. Iar în 1942 – doar o șesime.

Falsificatorii de la Moscova susțin „contribuția esențială” a URSS la victorie. Doar că uită să spună că celebrele „zece lovituri” ale lui Stalin din 1944 au fost posibile și pentru că germanii nu aveau cu ce alimenta îngrozitoarele tancuri „Tiger”, ale căror echipaje, pur și simplu, le-au părăsit în drum. Și de ce nu exista combustibil? Pentru că aviația aliaților a incendiat efectiv câmpurile petrolifere de la Ploiești și rafinăriile Reichului. Mai doriți încă un tablou în ulei? Albert Speer, fostul ministru al înarmării din Al Treilea Reich:

„La sfârșitul lui octombrie, l-am informat pe Hitler despre călătoria mea nocturnă la una dintre unitățile Armatei a 10-a, care ocupa poziție la sud de fluviul Pad. Am văzut acolo o coloană de 150 de camioane, iar la fiecare dintre ele erau înjugate câte două perechi de boi. Subunitățile armatelor de uscat, din cauza lipsei de combustibil, la rândul lor, și-au pierdut total manevrabilitatea.” [148].

Nu trageți speranță că veți vedea în filme – nici în cele sovietice, nici în cele rusești – boi înjuogați la camioane. Pe nemți îi veți vedea doar pe motociclete și automobile, dar și pe transportoare blindate.

Există și pentru URSS o importantă consecință în urma debarcării din Sicilia. Această operațiune a salvat Armata Roșie de un nou pogrom grandios. De această dată, în bătălia de la Kursk. Evenimentele din Italia l-au obligat pe Hitler să oprească ofensiva de la Kursk și Belgorod, să recheme de pe Frontul de Est unele unități „valide” de tancuri și aviație și să treacă în apărare. Și asta după ce germanii reușiseră să „roadă” două-trei linii de apărare ale Armatei Roșii la Belgorod și Kursk. Când apar la televizor, falsificatorii istoriei nici despre asta nu povestesc poporului.

În schimb, „cărțile despre război” sunt arhipline de gluma proastă despre „Al Doilea Front” – așa numea propaganda sovietică conservele americane de carne în suc propriu, care erau livrate conform lend-lease¹. Cică americanii s-au achitat față de noi cu conserve de carne până în 1944, în loc să arunce desanturi asupra Berlinului.

Din asta decurge următorul mit...

Al optulea mit. Noi am fi învins și fără lend-lease-ul american.

Acest anunț nu rezistă la o verificare prin cifre. În cele mai dramatice zile ale apărării Moscovei, aproape 44% din parcul de tancuri al Armatei Roșii era reprezentat de tancuri americane și britanice. Aproximativ, fiecare al cincilea avion de vânătoare era american sau

¹ Lege de împrumut și închiriere, apărută în SUA în cel de-Al Doilea Război Mondial și promulgată de președintele Franklin Delano Roosevelt la 11 martie 1941. (C. Ir.)

britanic. Asta fără să mai enumerăm mărunțișurile, precum automobilele și stațiile radio, spiritul și aluminiul, bumbacul, zahărul, pielea, cauciucul și încă alte sute de articole.

Anastas Mikoian recunoștea:

„... când începuseră să sosească la noi conservele de carne în suc propriu, grăsimi concentrate, praf de ouă, făină, alte alimente care dintr-odată au adăugat calorii soldaților noștri! Și nu numai soldaților: câte ceva mai pica și celor din spatele frontului. Sau să luăm aprovizionarea cu automobile. Păi, noi am primit, din câte îmi amintesc, fără cele pierdute în timpul transportului, aproape 400.000 de mașini clasa întâi pentru acea vreme, cum ar fi „Studebakker”, „Ford”, „Willis” ușoare și amfibii. Pur și simplu, întreaga noastră armată fusese pusă pe roți, și încă ce roți! Ca rezultat, a crescut manevrabilitatea ei și a crescut evident ritmul ofensivei.

Așa-a-a... – tărăgână îngândurat Mikoian. – Fără lend-lease, lupta noastră s-ar fi prelungit inutil cu încă un an, un an și jumătate.” [149].

Munca soldatului este foarte grea. Ea are nevoie de multe calorii. Fără ele, soldatul nu va avea forță să tragă foarte greu afet al aruncătorului de mine, nici să străbată în marș 30-40 de kilometri în plină echipare de luptă, nici să atace în pas alergător. Practic, toate aceste calorii veneau de la americani – 4,5 milioane de tone nu-s deloc o glumă.

Dar cât privește faptul că, fără livrarea prin lend-lease, URSS ar fi trebuit, inutil, să mai lupte un an și jumătate, în asta Anastas Ivanovici a fost un mare optimist. Căci pentru încă „un an și jumătate” n-ar mai fi ajuns, pur și simplu, soldați. În anul 1945, au adunat toate rămășițele. Au fost recrutați chiar și băieți de 17 ani. Pe 25 octombrie 1944, conform Ordinului nr. 678ss (Strict secret), au fost chemați băiețandri care mai aveau 1-2 ani până la recrutare. Dar ce-i anul 1944? După marile pierderi din toamna anului 1943, fuseseră mobilizați 700.000 de adolescenți de 17 ani. Se ajunsese până acolo, că, după război, mulți soldați au trebuit să mai facă 3-4 ani de armată – pur și simplu, nu aveau cu cine să-i înlocuiască.

Însă aceste pierderi nebunești s-au produs în condiții de aprovizionare cât de cât normală cu tehnică militară, cu armament, cu muniție și cu hrană. Să ne imaginăm că lend-lease nu a existat. După acest program, pe întreaga perioadă a războiului, din SUA și Marea Britanie au sosit: peste 22.000 de avioane de toate tipurile, 10.000 de tancuri, 8.071 mașini de tractare, 51.503 mașini de teren și Jeep-uri, 375.883 de camioane, 1.981 de locomotive și peste 11.000 de vagoane de cale ferată etc. Pentru comparație: pe durata întregului război, în URSS au fost fabricate doar 1.086 de vagoane și 825 de locomotive.

Fiecare a doua dintre minele antipersonal, antitanc, de aruncător, obuz, bombe pentru avioane fuseseră umplute cu explozibil american; 6 din 10 șine de cale ferată erau americane; mai mult de jumătate din cantitatea de benzină pentru avioane era americană. Motoarele pentru cele mai bune tancuri din lume T-34 și fuselajul celor mai bune avioane de vânătoare din lume Il-2 se fabricau din aluminiu – fiecare a doua tonă de aluminiu venea de dincolo de ocean.

Asta pe lângă 127.000 de tone de pulbere. Despre legendarul sistem de tragere BM-21 „Katiușa” s-au compus cântece și s-au făcut filme frumoase. Însă nimeni n-a spus că ames-

tecul unic de pulberi pentru rachete era pregătit în SUA. De altfel, „Katiușele” erau montate exclusiv pe platformele „Studebaker”-ilor americane.

Dar 5.000 de tunuri antitanc? Dar 4.338 de stații radio? Și acesta este doar vârful aisbergului. Dacă dumneavoastră credeți că se poate duce un război fără mărunțișuri precum nasturii sau bocancii cazoni, vă înșelați. După lend-lease, URSS a primit 257.000.000 de nasturi, respectiv 15.417.000 perechi de încălțăminte. Încă un lucru mărunț – streptocidul. Atunci în URSS încă nu se producea. Pentru o singură tratare a răni este necesar un gram din acest preparat. SUA au oferit 40.000.000 de asemenea grame. Câtor saldați le-a fost salvată viața, li s-au salvat mâinile și picioarele și s-au putut întoarce la unitățile lor?

De altfel, pentru aprovizionarea cu toate aceste bunuri, fără de care Armata Roșie n-ar fi ajuns niciodată la Berlin, URSS nu s-a achitat până a „murit”.

Ei, și în sfârșit, aprecierea făcută de însuși Stalin, transmisă de Nikita Hrușciiov:

„El a spus direct că, dacă nu ne ajuta SUA, noi n-am fi câștigat războiul. Dacă ne-am fi bătut doar noi cu Germania nazistă, n-am fi rezistat unei asemenea presiuni și am fi pierdut războiul. Oficial, n-a discutat nimeni această temă, și eu nu cred că Stalin și-ar fi expus cândva gândurile în scris în legătură cu această problemă, însă eu confirm că, în câteva discuții cu mine, el a recunoscut că a fost așa.” [150].

Așa că bravadele domnului Putin sunt o îmbătăre cu apă rece a propriilor cetățeni. Și-apoi, când a spus Putin adevărul...

Cu asta trecem la următorul mit interesant.

Grup de diversioniști norvegieni ai mișcării de rezistență. Acești cinci eroi au aruncat în aer uzina de apă-grea (Operațiunea „Gunnerside”), distrugând programul nuclear al lui Hitler, care urma să fie realizat până la sfârșitul anului 1944. Nu credeți că este o contribuție hotărâtoare la cel de-Al Doilea Război Mondial? Ce s-ar fi întâmplat dacă Hitler, având racheta V2, ar fi avut și armă nucleară pentru ea?

Al noulea mit. Noi am dus greul războiului cu Hitler; noi și fără aliați am fi învins Germania. În ultima vreme, odată cu creșterea în Rusia a ceea ce se numește „victoriomanie”, convingerile sunt și mai radicale: rușii ar fi învins singuri, fără ucraineni. Putin anunțase așa ceva pe 9 mai 2014. Cum își motivează cele afirmate? Păi, foarte simplu:

„Pentru că suntem o țară de învingători.” [151].

Ei, desigur, și vechiul argument al Moscovei: cine a avut mai mulți soldați acela a contribuit cel mai mult la victorie. Imaginați-vă următoarea situație: sunt două batalioane, al lui Ivanenko și Petrenko. Batalionul lui Ivanenko atacă un DOT german; pe câmpul din fața lui zac deja o sută de morți și totul este în zadar. În acest timp, trei luptători din batalionul lui Petrenko s-au furișat neobservați din flanc și au aruncat asupra tancului cu grenade și l-au distrus. Unul dintre luptători a murit. Cine a contribuit mai mult la victorie? După logica lui Putin, comandantul idiot Ivanenko. Dar în realitate?

Norvegia ocupată atrăgea asupra sa opt divizii de infanterie și una de tancuri ale Wehrmachtului, plus foarte puternica flotilă a 5-a a Luftwaffe. În toiul crâncenei bătălii de la Kursk și Belgorod, Hitler a fost nevoit să retragă de pe Frontul de Est câteva divizii, pentru a putea respinge o eventuală debarcare a aliaților. Plus Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Danemarca, Olanda, Belgia. Colo o divizie, colo trei, colo zece. Care ar putea lupta pe Frontul de Est. Iată, dacă nu se știa: în primăvara anului 1943, Hitler a trebuit să mute cea mai mare parte a aviației de pe Frontul de Est și s-o arunce în apărarea sondelor petroliere românești și a industriei de război a Germaniei. Ce efect a avut aceasta asupra situației Frontului de Est?

Pentru a vă imagina dimensiunile operațiunilor aviatice ale aliaților, vă dau, iubii cititori, un singur exemplu: operațiunea „Gomorra” – bombardarea Hamburgului, marele centru industrial al Germaniei (uzine de prelucrare a petrolului, bază de submarine și alte obiective militare; în noaptea de 25 iulie 1943, 728 de bombardiere grele ale Marii Britanii și SUA au aruncat 2.400 de tone de bombe. Pe 28 iulie, 787 de avioane au aruncat altele. Pe 29 iulie, alte 740 de bombardiere au aruncat și ele bombe. În total, în timpul operațiunii, asupra Hamburgului au căzut 9.000 de tone de bombe. Până la sfârșitul războiului au mai avut loc încă 69 de lovituri ale aviației.

Ca să apere cumva orașele germane de distrugătoarele bombardamente, Hitler a întors spre Reich aproape 70% din aviația sa de vânătoare. Ce s-ar fi întâmplat, dacă toate acestea ar fi acționat pe Frontul de Est?

Concluzia principală, pe care ar trebui s-o țină minte toți. Nimeni n-a avut o contribuție hotărâtoare în obținerea victoriei. Căci nu există un criteriu care să stabilească acest lucru. Iată o mică chestiune paralelă. Celebru fotbalist ucrainean Andrii Șevcenko a strălucit cândva în echipa italiană „Milan”. Fusese cel mai bun bombardier din Seria A. În sezonul 2002-2003, cu „Milan”, a cucerit Cupa Campionilor Europeni (marcând golul victoriei), devenind apoi cel mai bun fotbalist din Europa.

Însă dacă el s-ar apuca să se laude că el a contribuit cel mai mult la victoria echipei, că numai eforturile lui au dus la victoriile clubului, atunci i s-ar răspunde: nu tu, ci echipa.

Căci ce-ai fi putut face tu fără genialul Maldini, fără minunatul Caladze, fără strălucitorul Albertini, fără fenomenalii Pirlo, Ambrosini, Indzaghi, Abbiati, Costacurta și ceilalți, care au contribuit la victorie?

Dacă Șevcenko s-ar fi apucat să se laude așa, în vestiare i-ar fi stâlcit mutra, și pe bună dreptate. Dar el n-a făcut așa ceva. Și nici nu i-a trecut prin gând s-o facă, știind că a câștigat e-chi-pa.

Putin și apologeții „victoriomaniei”, care iau cu asalt reichstagurile de carton în preajma zilei de 9 mai, sunt de altă părere. Dar dă-i încolo...

Al zecelea mit. Noi am învins Japonia, iar americanii n-au nicio treabă. Mai mult – americanii au folosit arma atomică, atunci, când înfrângerea Japoniei era rezolvată, după distrugerea Armatei Kwantung, cea mai puternică a Japoniei. Iar bombardarea orașelor japoneze pașnice fusese o crimă, pe care au săvârșit-o numai cu scopul de intimidare a Uniunii Sovietice.

Toate acestea sunt minciuni. Mai întâi, Armata Kwantung nu era nici una „specială” și nici „cea mai puternică”, ci dimpotrivă. La început, ea fusese într-adevăr puternică și (atenție!) avea rol de rezervă strategică. De aceea, în trei ani și jumătate de război în Oceanul Pacific, ea fusese permanent „jefuită”: i se tot luau tancurile, tunurile și soldații apți de luptă. În locul lor, erau trimiși fie tineri neinstruiți, fie bătrâni sau cu capacitate de luptă limitată din cauza stării de sănătate. Chiar în ajunul războiului cu URSS, la această armată au fost trecuți polițiștii locali.

În august 1945, starea Armatei Kwantung arăta ca o adunătură neînarmată, cu câte o sută de cartușe de fiecare soldat (incluzând și mitralierele), cu aproximativ 800 de avioane, dintre care jumătate erau avioane-școală și de antrenament. Apte de luptă erau o sută de avioane de vânătoare, model nou, și 40 de bombardiere. Din 10 regimente de tancuri, pe care le avusese această armată cândva, în momentul intrării trupelor sovietice, rămăseseră patru, dintre care două au fost formate cu doar patru zile înainte de ofensiva sovietică. În acel moment, ea avea aproape 400 de tancuri, majoritatea îmbătrânite, de tipul antedeluvienei „Ha-Go”.

Au cuvântul generalii sovietici:

„Potrivit «Jurnalului operațiunilor de luptă» al Frontului Zabaikalski, «în unitățile Armatei Kwantung, lipsesc cu desăvârșire automatele, armele antitanc, artileria reactivă, există puțină artilerie de calibru mare; tancurile sunt de fabricație învechită, de mică putere; tunurile antitanc cu calibrul de 37 și 47 de milimetri sunt destinate doar în lupta cu tancurile ușoare.»” [152].

De ce se mințea în URSS? De ce chiar și astăzi Wikipedia rusă îi înșală pe cititori, înmulțind de două ori numărul de militari ai Armatei Kwantung până la cifra de 1,4 milioane? Aici, prieteni, este un alt mister. Moscova avea nevoie să arate că URSS și în războiul împotriva Japoniei a avut o contribuție hotărâtoare. Dar și pentru a acoperi o altă josnicie a comuniștilor.

Iată despre ce este vorba aici. După cum se știe, americanii au folosit împotriva Japoniei arma atomică. Asta însemna că ajutorul URSS în lupta cu Japonia, despre care s-au înțeles la Teheran și la Ialta, devenise inutil. Despre aceasta a scris în mod deosebit Churchill:

„Președintele și eu am considerat că nu mai este necesar ajutorul lui pentru înfrângerea Japoniei. La Teheran și la Ialta el și-a dat cuvântul, că va ataca Japonia imediat ce armata

germană va fi înfrântă, și, pentru îndeplinirea acestei promisiuni, încă de la începutul lui mai, începuse neîntreruptul transfer de trupe sovietice în Orientul Îndepărtat. Noi am considerat că este puțin probabil ca aceste trupe să fie necesare.” [153].

Despre aceasta, la insistențele lui Churchill, președintele SUA a și făcut aluzie într-o discuție privată dintre ședințe, în timpul plimbării prin Potsdam. Cică, noi am experimentat cu succes bomba atomică, de aceea mulțumim, problema cu Japonia o s-o ducem cumva singuri până la o rezolvare logică.

Cu toate acestea, Stalin s-a prefăcut că nu a înțeles aluzia. Și spre Mancuria au pornit 5.250 de tancuri, 3.700 de avioane, 30.000 de tunuri. Trupele sovietice numărau 1.500.000 de soldați și ofițeri. Plus 200.000 de militari mongoli.

În acest timp, după cum povestește propaganda de la Moscova, imperialiștii americani au săvârșit o crimă îngrozitoare: au aruncat bombe atomice asupra orașelor japoneze pașnice Hiroșima (6 august) și Nagasaki (9 august). Aceste bombardamente sunt inutile și criminale. Ele nu au avut niciun scop militar, ci s-au efectuat doar pentru a intimida URSS.

Este citată și expresia (de altfel, scoasă din context) a premierului nipon Sudzuki la Conferința extraordinară din 8 august 1945:

„Intrarea astăzi în război a Uniunii Sovietice ne pune într-o situație fără ieșire și face imposibilă continuarea războiului.” [idem].

Deci nu americanii cu bombele lor atomice au câștigat acel război, ci URSS. Așa ne învățau. De aceea și din Armata Kwantung au făcut un monstru.

În realitate, bombardarea orașelor japoneze avusese o importanță militară, și încă ce importantă! Spusele premierului nipon falsificatorii moscoviți ai istoriei le pun în toate cărțile, în toate manualele și ziarele. Dar iată că, nu se știe de ce, cuvintele ministrului afacerilor externe, Sighenori Togo, le este rușine să le citeze. Ei, am s-o fac eu:

„Acum, după bombardamentul atomic și intrarea rușilor în război împotriva Japoniei, nu a fost, în principiu, nimeni împotriva adoptării Declarației.” [154].

Este vorba despre declarația de la Potsdam. Adică era vorba despre capitulare. Hotărârea privind capitularea fusese luată în 10 august de însuși împăratul. Vă rog să observați: au pus bombardamentul pe primul loc. Așa că ei erau conștienți de situație și au apreciat în consecință. Iar pseudoistoricii de la Moscova, pur și simplu, au mințit. La 15 august, însuși împăratul Hirohito a spus în declarația către popor:

„... inamicul a început să folosească o nouă armă de o putere nemaiîntâlnită. Această bombă mortală a produs pământului nostru pagube ireparabile și a ucis mii de vieți nevinovate. Dacă vom continua lupta, asta va duce nu numai la distrugerea totală a națiunii nipone, dar va da startul distrugerii întregii omeniri.” [155].

Însă uite că despre intrarea URSS în război și despre soarta tristă a Armatei Kwantung împăratul n-a spus nicio vorbă. Puteți verifica.

Dar nici Hiroșima, nici Nagasaki nu erau „orașe pașnice”. Ele erau nu numai unele dintre așa-zisele „orașe protectoare”, dar și mari centre ale industriei de război și porturi. Iar în „pașnicul Hiroșima” se afla statul-major al Grupului 2 de arme, care apăra întreg sudul

Japoniei, și o garnizoană de 40.000 de militari. De fapt, în total fuseseră planificate cinci ținte și prima dintre ele ar fi trebuit să fie anticul oraș Kioto, fosta capitală a Japoniei. Însă bombardarea lui a fost anulată din motive umanitare – să nu fie distruse valori culturale inestimabile ale Japoniei, dar și ale lumii.

Cel mai îngrozitor și mai respingător lucru știți care e? Că URSS ar fi putut să prevină tragedia de la Hiroșima și Nagasaki. Exact în ajunul bombardamentului asupra Hiroșimei, japonezii au adresat URSS rugămintea de a intermedia armistițiul cu SUA și Marea Britanie. Aliații occidentali, desigur, n-ar fi fost împotriva – nimeni nu dorea moartea și rănirea propriilor soldați, dacă exista altă soluție. Însă lui Stalin și altor tovarăși comuniști armistițiul și capitularea Japoniei nu le foloseau la nimic. Ei aveau nevoie de război, ca să cucerească Manciuria, China, Coreea, insule japoneze și altele. Încă la Teheran Stalin și Roosevelt s-au înțeles ce anume îi va reveni URSS, în cazul intrării în război. Iar dacă războiul ar fi evitat – ar putea să nu primească nimic.

De aceea solicitarea reprezentanților Japoniei a fost respinsă (Moscova nici nu a adus acest lucru la cunoștința Washingtonului și a Londrei), iar peste trei zile a declarat război Japoniei, „muțumindu-le” astfel japonezilor că nu au lovit URSS în spate în anul 1941.

Între altele, în acest război au murit 12.000 de soldați sovietici. Dar cine și când în Uniunea Sovietică a prețuit viața soldatului?...

Capitolul XXII

Secretul de la Casablanca sau De ce a refuzat Stalin să câștige războiul în ianuarie 1943

Începutul anului 1943 fusese foarte bogat în evenimente. Și cvasitotalitatea lor nu erau în favoarea a două state totalitare cu însemne roșii: Al Treilea Reich al lui Adolf Hitler și, oricât de ciudat ar părea, URSS a lui Iosif Stalin.

În privința Germaniei și a aliaților ei totul era foarte simplu. Este suficient să privim o hartă geopolitică, conturată în acea vreme, ca să înțelegem că situația bandei de naziști devenise absolut disperată. Și problema nu constă numai în catastrofa de la Stalingrad a Armatei a 6-a a feldmareșalului Paulus, care, deși fusese foarte dureroasă pentru Wehrmacht, încă nu putea constitui cauza înfrângerii în război.

Aici este vorba despre chestiuni globale. De fapt, hitleriștii fuseseră condamnați încă din 3 septembrie 1939, când le-au declarat război Franța, Anglia, Australia, Noua Zeelandă, India Britanică, iar după ele și Uniunea Sudafricană și Canada. Prea erau insuficiente resursele umane, financiare și materiale.

La Berlin erau foarte conștienți de aceasta. Nu degeaba, în data de 10 mai 1940, Rudolf Hess, al treilea om al Reichului, s-a dus în Marea Britanie în căutarea păcii. Și se dusesse atunci, când multora li se părea că Al Treilea Reich atinsese culmea puterii.

Iar la începutul anului 1943, totul devenise mult mai limpede. Pe teatrul de operațiuni din Oceanul Pacific, după serioasele probleme din 1942, trupele americano-britanice au oprit armata japoneză și au obligat-o să intre într-o apărare strategică încet, dar ireversibil, o obligau să părăsească un sector sau altul. Hitler se sufoca sub imensa povară a țărilor ocupate, dar nu putea nici să le părăsească – se ajunsese în situația că fiecare dintre aceste țări era esențială pentru existența Reichului.

Înfrângerea generalului Rommel în nordul Africii l-a dat gata pe Hitler. Practic, aliații au obținut controlul asupra Mării Mediterane și au apărat Canalul Suez. În față se afla operațiunea strategică ofensivă, care urma să scoată Italia din război și să transforme Sicilia într-un imens aeroport, de pe care decolau zilnic sute de bombardiere strategice pentru a „bombarda” industria germană.

Și pentru a discuta despre noile condiții militaro-politice și perspectivele care decurg din ele, între 14 și 24 ianuarie 1943, la Casablanca, cel mai mare oraș al Marocului, s-a desfășurat conferința delegațiilor americană, britanică și franceză, care erau conduse de Franklin Roosevelt, Winston Churchill și Charles de Gaulle. Îl invitaseră și pe Stalin, știind totuși că el n-o să vină.

Problema e că Stalin, care a trimis cu sânge rece milioane de oameni pe lumea cealaltă, era un fricos patologic. El nu călătorise niciodată cu avionul, temându-se de un accident. Pe distanțe mici, se deplasa cu un „Paccard” blindat, iar pe cele lungi, folosea un luxos și ultraconfortabil tren blindat. În afara țării nu a călătorit niciodată, temându-se că va fi sechestrat sau împușcat. Toate conferințele la care a participat au avut loc fie pe teritoriul URSS (Ialta), fie în locuri controlate de Armata Roșie și serviciile secrete sovietice (Teheran, Potsdam).

După cum amintea Sergo, fiul lui Lavrentii Beria, Stalin se ducea fără nicio pregătire prealabilă, ca să nu aibă loc scurgeri de informații și cineva dintre dușmani (sau tovarăși) să nu-i organizeze pe drum o ambuscadă. Se amintește că odată, în timpul călătoriei, l-a apucat „treaba-mare”. Și pentru că se temea să se îndepărteze mai într-o parte ca nu cumva să calce pe vreo bombă sau să nu se întâlnească cu vreun criminal, pitit în tufe cu cuțitul în dinți, conducătorul a 1/7 din suprafața pământului și-a făcut „nevoile” în drum, lângă mașină. Cititorii să mă ierte pentru aceste detalii naturaliste, însă ele caracterizează foarte bine această figură istorică.

Așa că Stalin nu s-a dus la Casablanca. S-a motivat cu faptul că la Stalingrad Paulus se află în încercuire și, fără prezența la Kremlin a lui Iosif Visarionovici, ar putea fugi. Într-un balon cu aer cald.

Cu toate acestea, conducătorul nu putea să nu se amestece în desfășurarea conferinței. Pentru că acolo se hotărau chestiuni efectiv vitale pentru regimul lui. Prima și foarte importantă – deschiderea celui de-Al Doilea Front, a cărui primă etapă era debarcarea în Sicilia și mai departe... Nu, nu în Italia, cum ai presupus, dragul meu cititor, trăgând concluzia după evenimentele care au urmat. Al Doilea Front trebuia deschis în Balcani.

Desantul din Iugoslavia și lovitura în direcția Țărilor Baltice aveau drept scop să rupă Frontul de Est german de țara-mamă, iar armatele sovietice de Europa. Conform concepției, acesta ar fi fost un „cazan” gigantic, care ducea la victoria strategică asupra Germaniei și, implicit, capitularea și schimbarea regimului ei politic. La ofensiva aliaților ar fi ajutat și Armata Populară de Eliberare a Iugoslaviei a lui Iosif Broz Tito (150.000 de luptători); Armata Iugoslaviei din țară a lui Dragoliub Mihailov (până la 70.000); partizanii cehoslovaci (până la 70.000); Armata Poloneză (până la 180.000); formațiuni ucrainene (UPA-„Sicea Polisie”, detașamente de „banderiști” etc.) în număr de cca. 30.000, plus numeroasele formațiuni naționale din Țările Baltice. Asta fără a pune la socoteală formațiunile polițienești și naționale din structura SS, care ar trece de partea aliaților. Un număr de peste 500.000 de luptători în spatele armatelor germane în timpul ofensivei aliaților era o serioasă forță de șoc. Totodată, se preconiza trecerea de partea aliaților a guvernelor câtorva țări, care până atunci fuseseră aliatele Berlinului.

După încheierea victorioasă a războiului, se intenționa crearea unor federații din țări nou-create, între care și Ucraina, cu scopul unei contraponderi la presiunea URSS asupra Occidentului. Federațiile ar fi intrat într-o mare construcție suprastatală, care s-ar fi numit... Uniunea Europeană.

Toate acestea nu sunt fantezii. Asta este așa-numita „Strategie balcanică” pe care o promova Sir Winston Churchill. O emisese, de altfel, demult. Încă în 15 februarie 1930, în articolul „Statele Unite ale Europei” din ziarul „Saturday Evening Post”, el a articulat exact această idee. Iar adresându-se Cabinetului său, Churchill scria:

„Oricât de greu ar fi de spus acest lucru acum, eu cred că familia europeană a popoarelor poate acționa solidar sub conducerea Consiliului Europei.” [156].

Al Doilea Război Mondial, după cum spera Sir Winston, crea noi posibilități pentru realizarea acestei idei. Marea Britanie chiar începuse pregătirea pentru realizarea Strategiei Balcanice, debarcând pe teritoriul Iugoslaviei câteva sute de „commandos” canadiene, ca naționalitate sârbi, croați, sloveni ș.a. și dând partizanilor iugoslavi un ajutor substanțial în armament și echipamente. Între guvernele din emigrație ale câtorva state (de exemplu, al Cehoslovaciei și al Poloniei) fuseseră semnate câteva înțelegeri anticipate.

Toate acestea se cunosc de multă vreme și nimeni nu le contestă. Nici istoricii sovietici. Iată aceeași carte „Teheran-43” a diplomatului Valentin Berejkov:

„De fiecare dată, – a explicat Roosevelt, – când prim-ministrul insista să se atace prin Balcani, toți cei prezenți au înțeles perfect ce anume vrea el de-adevăratelea. Înainte de toate, el vrea să pătrundă și printr-un clin în Europa Centrală, ca să împiedice Armata Roșie să ajungă în Austria și România și, dacă se poate, nici în Ungaria. Stalin a înțeles asta, am înțeles eu, au înțeles și toți ceilalți...” [157].

Iată că numai Berejkov, Volkov și alți autori sovieto-ruși prezintă aceste idei ale lui Churchill ca fiind „aventuriste”, niște fantezii irealizabile; aproape ca pe o halucinație de bețiv. O manieră cunoscută și foarte răspândită a Agitației și Propagandei: să-l faci pe adversar un degenerat al iadului și, în același timp, să-ți bați joc de el, ironizându-l. Aici, însă, nu e nimic de râs. Mai ales lui Stalin nu-i venea să râdă.

Ce să facă Iosif Visarionovici ca atât China, cât și Turcia să nu fie împărțite fără el, dar mai ales să nu ia un clin din Europa Centrală. O, prieteni, el avea un as în mânecă. Problema e că el nici nu avea nevoie să fie prezent la Casablanca. Ba mai mult, lui îi erau cunoscute toate problemele care vor fi dezbătute acolo, înainte să ia Roosevelt cunoștință de ele. Pentru că președintele Americii era înconjurat de o întreagă agentură sovietică. Și încă ce agentură!

Alger Hiss ocupa o funcție foarte înaltă în Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii și avea o mare influență asupra șefului său Cordell Hull, care și așa era „un mare prieten” al Uniunii Sovietice. Reamintesc: În SUA, Departamentul de Stat are același rol pe care-l are astăzi Ministerul Afacerilor Externe în Ucraina. Așadar, acest Hiss era, în secret, membru al Partidului Comunist din SUA. Sper că nu trebuie să explic ce înseamnă asta.

Însă aceștia doi erau doar vârful aisbergului. Important: Harry Hopkins era cel mai important agent al Serviciilor sovietice. N-ați auzit niciodată de el? Nu-i de mirare. Propaganda

*Harry Hopkins îi șoptea lui Roosevelt ce politică externă să ducă, dar și internă.
Datorită acestui foarte valoros agent, Stalin ducea, s-ar putea spune, tratative cu sine însuși.*

sovietică ascundea cu grijă orice date despre el, pentru că altfel toată istoria celui de-Al Doilea Război Mondial și rezultatele lui ar arăta și mai murdare, decât sunt.

Harry Hopkins era vechi prieten al lui Franklin Delano Roosevelt, iar din 1933 și cel mai apropiat colaborator și consilier al său.

„Mulți îl numeau pe Hopkins «ochii și urechile lui Roosevelt», iar Gromâko sublinia că el era și picioarele lui.” [158].

Andrei Andreievici Gromâko fusese din 1939 până în 1946 reprezentantul sovietic permanent în SUA și totodată ambasador al URSS în SUA, așa că el știa ce spune. Agentul serviciilor speciale sovietice Hopkins era atât de apropiat de Roosevelt, încât locuia la Casa Albă. Din ordinul lui Roosevelt, lui Hopkins i s-au repartizat apartamentele, în care locuise cândva Abraham Lincoln! Un lucru important: Hopkins nu era doar un consilier personal, dar și reprezentant oficial al guvernului SUA pe plan internațional. Pentru a se înțelege cât de influent era el, este suficient să știți că el este „agentul 19”, care în august 1941 l-a convins pe Roosevelt să acorde ajutor pentru URSS în conformitate cu lend-lease. La Casa Albă se temeau destul de serios că Kremlinul va pierde războiul și tot armamentul și tehnica de luptă va cădea în mâna germanilor. Hopkins a reușit să-l înduplece pe Roosevelt. De asemenea, Hopkins l-a convins pe președintele american să nu creadă că între Stalin și Hitler ar avea loc tratative separate. Însă asemenea contacte au avut loc – prin Ivan Stamenov, trimisul Bulgariei la Moscova. În schimbul armistițiului, Stalin era dispus să-i cedeze lui Hitler Țările Baltice și Ucraina. Cu alte cuvinte, Hopkins era o figură politică foarte „grea”.

Așa că întregă această camarilă îi furniza lui Stalin știri deosebit de secrete privind intențiile geopolitice ale Casei Albe, dar îi șoptea lui Roosevelt la ureche ceea ce trebuia. Iată ce a ieșit în ianuarie 1942.

După cum se știe, pe 10 ianuarie 1943, a început operațiunea Armatei Roșii, denumită codificat „Cercul”, operațiune de lichidare a „cazanului” de la Stalingrad. Nimeni nu poate explica nici până astăzi de ce. Nici cunoscutul cercetător progresist al celui de-Al Doilea Război Mondial, Viktor Suvorov, n-a găsit un răspuns. Generalii germani și cei sovietici sunt și ei mirați:

„Nu trebuia atacată încercuirea, după cum a propus și statul-major al Frontului Stalingradului, ci trebuiau sufocați prin blocadă, ei n-ar fi rezistat mai mult de o lună, iar Frontul Donului trebuia îndreptat pe malul drept al Donului spre Șahtâ, Rostov. Ca rezultat ar fi fost lovitura a trei fronturi: al Voronejului, cel de Sud-Vest și cel al Donului. Ar fi fost deosebit de puternică, ar fi închis ca într-o capcană grupările inamicului din Caucazul de Nord.” [159].

Grupările inamicului în Caucazul de Nord însemnau 23 de divizii, plus unități și formațiuni de la regiment și mai jos, precum și mari unități de cavalerie ale colaboraționiștilor ruși. Dacă Grupului de armate „A” i s-ar tăia ieșirea, ar avea două varinate: ori se îneacă în Marea Neagră, ori să se predea – pentru retragere și forțarea ieșirii din „cazan”, nu avea nici combustibil, nici muniție.

Ca rezultat, întregul Front Estic s-ar fi prăbușit cu zgomot asurzitor de la Voronej și Belgorod până la Novorosiisk și Maikop în sud.

Cui i-a propus statul-major al Frontului Stalingradului o operațiune unică? Cui i-au adus, după expresia lui Viktor Suvorov, victoria pe tavă comandantul frontului general-colonelul Ieromenko, șeful statului-major al frontului general-maiorul Varennikov și membrul Consiliului Militar și membru în Biroul Politic al CC al PCUS Nikita Hrușciiov? Cine a permis Grupului de armate „A” să se retragă în ordine perfectă din „cazan” în peninsula Tamansk, în Crimeea și în Donbas, unde a continuat o rezistență îndârjită, până în toamna anului 1943? Cine a ordonat ca, în schimb, să fie luată cu asalt flămânda armată a lui Paulus, pe care viitorul mareșal Ciuikov a numit-o „tabără de prizonieri înarmați”?

Toate acestea le-a făcut el, tovarășul Stalin. Pe autorul frumosului plan operativ-strategic general-maiorul Varennikov Stalin l-a pedepsit. Pentru Stalingrad, el i-a dat lui Varennikov Ordinul „Kutuzov”, clasa I, gradul de general-locotenent și... l-a trecut într-o funcție inferioară. Varennikov fusese șef al statului-major al unuia dintre cele 12 fronturi, intra în grupul primilor treizeci de generali ai lui Stalin și, brusc, a devenit general-adjutant pe probleme operative deosebit de importante pe lângă Jukov. Nu-i mare bucurie să lucrezi cu Jukov, o ciubotă tâmpită, care pe cei inferiori ca grad îi făcea preș și-și stergea picioarele de ei. Însă funcția... Ea doar sună frumos. În realitate, era funcția unei slugi, care-i duce servieta mareșalului, îi face rost de fete pentru îmbăiat și-i ascute creioanele.

Dar să ne întoarcem la chestiunea esențială. A început să se audă sacramentală convingere: Stalin nu se pricepe la probele militare și nu ascultă de sfaturile înțelepte ale conducătorilor săi de oști. Operațiunile războiului le conducea pe globul pământesc de pe biroul lui, după cum povestea în amintirile sale cel mai mare mincinos al tuturor timpurilor, Gheorghii Jukov.

Cu toate acestea, noi nu ne grăbim să-l trecem pe Stalin în rândul idioților. Să știți că cei care l-au considerat pe Stalin prost n-au făcut umbră pământului prea mult timp. Stalin era un semidocht, la fel era și ca „strateg” militar, ca și caporalul Hitler. În schimb, spre deosebire de conducătorul nazist, fűhrerul comunist asculta părerile generalilor săi și propunerile bune le susținea.

A existat o cauză pentru care lui Stalin nu-i convenea ca Germania să fie zdrobită în ianuarie 1943. Care? Să presupunem că s-a întâmplat așa cum propusese nefericitul general Varennikov. Armatele sovietice au rupt în două frontul strategic german. Frontul a căzut. General-colonelul Kleist a capitulat în Caucazul de Nord. Și mai departe? Ce-i mai departe?

Istoria nu cunoaște metode convenționale, dar să ne imaginăm totuși. Este luna ianuarie a anului 1943. Frontul german a căzut. Pierderile de vieți omenești ale Wehrmachtului sunt îngrozitor de mari, și nu există rezerve care să astupe în siguranță enormul găuroi. Dar... De la Staligrad la Berlin, în linie dreaptă, sunt 2.220 de kilometri. De la Voronej sunt cu 200 mai puțini kilometri. Aceste mii de kilometri nu le poți străbate dintr-o săritură. În ultimul salt îngrozitor asupra Rostovului au fost epuizate toate rezervele. Nu există completare în oameni. Au fost consumate milioane de proiectile. Lipsește spirtul și potcoavele pentru cai; lipsesc pantaloni pentru soldați, lipsesc și pesmeții; benzina și conservele de carne în suc propriu; nu există placaj din care să se facă stele pentru mormântul camarazilor căzuți. Ar fi urmat o pauză operativă.

Și, deodată, Churchill a reușit să-și „vâre” strategia lui în Balcani, iar în vara anului 1943, aliații au atacat Sicilia, năvălesc în Balcani, lovind spre nord prin Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia și Polonia. Distanța dintre Split și Gdansk în linie dreaptă este de 1.218 kilometri. Și pentru ca armatele sovietice să nu-și înnoiască prea repede rezervele de spirt, conservele de carne și proiectilele, aprovizionarea prin lend-lease a cam încetinit. Însă cu mult înainte ca britanicii, americanii și aliații lor din mișcările de eliberare națională să sfășie Europa în două, Hitler va muri subit de guturai sau se va îneca cu un crenvurst, iar noul guvern al Reichului va capitula. Și ce câștig au din asta tovarășii din Biroul Politic? Oamenii sovietici au – milioane de soldați se vor întoarce vii în familiile lor și fără să le lipsească vreun mădular. Dar Stalin, Jdanov, Voroșilor, Beria ce folos au?

De aceea tovarășul Stalin a făcut două mișcări. În primul rând, el reține armata sa și încearcă în toate felurile să prelungească războiul. În al doilea rând, ia un complex de măsuri, ca să „îngroape” strategia lui Churchill și să-i oblige pe aliați să deschidă Al Doilea Front cât mai departe de Iugoslavia, de Cehoslovacia și Polonia – în capătul opus al continentului. În aceste condiții, Stalin și așa nu se poate atinge de Franța și Belgia, așa că să le ia Churchill și Roosevelt. Și a mai făcut stăpânul de la Kremlin „o mișcare cu calul”, îmboldindu-l prin agenții săi pe Roosevelt să facă o imensă prostie. Este vorba despre „capitularea necondiționată” pe care, neașteptat pentru toți, a propus-o Roosevelt la Casablanca.

„Deși termenul «capitulare necondiționată» era salutat de multă lume atunci, mai târziu, el a fost dezavuat de diferite autorități ca una dintre cele mai serioase greșeli a politicii militare anglo-americane...

Se spune că asta a prelungit lupta și a făcut ca în viitor refacerea să fie mult mai grea.” [160].

Asta scria Sir Winston de-acum după război și încă subliniind dezacordul său față de „autorități”. Totuși, aici el și-a călcat pe inimă. Trebuia justificată greșeala. Într-adevăr, au dreptate „autoritățile”.

Roosevelt i-a făcut lui Goebbels un cadou regesc. Iar acesta nici nu și-a ascuns bucuria. La conferința de presă finală de la Casablanca din 24 ianuarie 1943, a pronunțat pentru prima dată cerința capitulării necondiționate a Germaniei, iar de-acum în 18 februarie, în fața multor mii de oameni, în Palatul Sporturilor din Berlin, ministrul Reichului pentru instrucțiune publică și propagandă a rostit celebrul discurs despre „războiul total” până la victorie.

Capitularea necondiționată nu este numai o dezonoare. Mai este o totală samavolnicie a învingătorilor. Dacă au chef, iau un oraș și-l dau țării vecine. Sau chiar zece orașe. Dacă au chef, fărâmițează țara în bucăți. Dacă au chef, impun contribuții atât de mari, că trei generații vor umbla fără pantaloni.

Dacă tu capitulezi acum „necondiționat” – așa va fi. Însă dacă vei continua un război total până la epuizare, sunt șanse ca inamicul să nu suporte pierderile mari și să propună condiții mai acceptabile „cu avertismente”. În 1943, Al Treilea Reich a refuzat să capituleze. Stalin asta a și vrut.

Autorii de la Moscova au înțeles foarte bine ce a trântit președintele SUA:

Datorită lui Harry Hopkins, hitleriștii primiseră un stimulent suplimentar de a lupta până la sfârșit. Palatul sporturilor din Berlin, în timpul conferinței lui Goebbels despre războiul total.

„Pretenția de „capitulare necondiționată” ca unică condiție pentru încetarea războiului împotriva Germaniei îngreuna conducerea ei în stabilirea de tratate separate cu țările occidentale.” [161].

Începuse o luptă cumplită ca dimensiune și cinism. Germania se străduia să spargă Coaliția antihitleristă. După Casablanca se stârnise scandal în legătură cu uciderea de către cekiști a ofițerilor polonezi la Katân. Calculul era legat de speranța că polonezii vor cere de la aliații lor englezi să rupă relațiile cu URSS. Nemții chiar îngăduiră delegației poloneze să se deplaseze la locul exhumării cadavrelor. Sikorski i s-a adresat imediat lui Churchill. Ca răspuns, URSS a rupt relațiile diplomatice cu guvernul Poloniei din emigrație și a început, demonstrativ, să formeze armata poloneză prosovietică.

La 24 de zile după terminarea Conferinței de la Casablanca și chiar în ajunul declarării de către Reich a războiului total, OUN (Organizația Naționalistilor Ucrainenii) a lui Bandera a organizat la rândul său o conferință proprie, la care a fost rezolvată chestiunea creării UPA (Armata Ucraineană Răsculată) și a luptei împotriva germanilor, a bolșevicilor și a polonezilor. Începuse lupta pentru crearea Statului ucrainean suveran, ca parte a ideii „Uniunii Europene” a lui Churchill.

Acum a avut loc prima trădare cinică. Churchill a refuzat să rupă relațiile cu Moscova, anunțându-l cinic pe șeful guvernului polonez, generalul Sikorski:

„Eu sunt des, foarte des de acord cu poziția Dumneavoastră. Însă altă politică este imposibilă. Căci obligația noastră este să ne purtăm de așa natură, încât să salvăm importante scopuri, pe care ni le-am propus și pe care le-am slujit efectiv.” [162].

Churchill nu numai că l-a înlăturat pe aliatul polonez. El l-a prevenit direct pe Sikorski că poziția lui n-o să-l ducă la nimic bun. Era aproape o amenințare directă.

„Există lucruri care, deși sunt reale, nu merită să discuți despre ele public. Încălcarea acestui principiu înseamnă să comiți o greșală serioasă. [idem].

Sikorski nu se liniștea și încălca „principiul”. Generalul nu putea pricepe cum poți trăda zeci de mii de polonezi care luptaseră împotriva naziștilor sub steagul armatei britanice. Cum poți să închizi ochii și să nu vezi crimele comuniștilor, ca să le folosești în lupta contra naziștilor. Cum poți fi prieten cu un maniac sângeros împotriva altui maniac, care-i mânjit cu și mai mult sânge?

Pentru asta, generalului Sikorski i-au aranjat o catastrofă aviatică. Documentele cercetării ei sunt secretizate și acum. Și vor fi secretizate până în anul 2043. Iar atunci s-ar putea să se constate că ele au dispărut din seifurile serviciilor speciale britanice.

Sikorski nu știa ceea ce știa Churchill și Roosevelt. În primăvara anului 1943, Stalin a pus la cale tratative secrete cu germanii cu scopul semnării păcii separate. De această dată tratativele se duceau prin intermediul japonezilor. Iar la 1 august 1943, ziarele centrale din Elveția neutră au lansat vestea senzațională: la Stockholm, între URSS și Reich se duc tratative secrete.

O panică adevărată au stârnit știrile despre vizita de opt zile a lui Ribbentrop la Moscova. Nu există documente concrete care să susțină acest lucru. Dar este puțin probabil ca un

celebru istoric militar britanic cum era Liddell Hart să se fi ocupat de această chestiune, dacă era o invenție.

Nu contează dacă era sau nu un bluff al lui Stalin. Important este că el șantajă Londra și Washingtonul cu pacea separată. Iar aceluia nu prea le convenea să rămână doar doi împotriva Germaniei, Italiei și Japoniei. Cu atât mai mult, cu cât „presa liberă și democratică” îi făcea praf – pe banii sovieticilor – pe cârmuitorii occidentali, cerând deschiderea celui de-Al Doilea Front anume în Europa de vest și nu în cea de est. Stalin putea să nu țină cont de alegeri, însă politicienii britanici și americani nu-și puteau permite asemenea lux.

Într-un cuvânt, în decursul verii din 1943, între Stalin și Roosevelt s-a stabilit o totală înțelegere, a cărei murdărie a ieșit la suprafață la Teheran. Tot la Teheran „s-a frânt” definitiv și Churchill.

De fapt, din cauza Strategiei Balcanice a lui Sir Winston, avusese loc îngrozitoarea tragedie de la Volynia. Și naționaliștii polonezi, și cei ucraineni erau foarte legați de Londra și, deci, cunoscători ai Strategiei Balcanice. De aceea, datele de 9 iulie (debarcarea aliaților în Sicilia) și 11 iulie 1943 (atacarea satelor poloneze din Volynia de către UPA) sunt verigi ale aceluiași lanț. Ultimatumul dat populației poloneze de a părăsi teritoriul de pe Bug venise cu 2-3 zile înainte de evenimentele din Sicilia. În ajun, sosise de la Londra ordinul către armata poloneză și către conducătorii mișcării locale de opoziție să nu disloce populație, „altfel noi vom pierde aripa estică”. Și polonezii, și ucrainenii luptau pentru teritorii care urmau să intre în viitoarele lor țări naționale, ce vor apărea ca rezultat al intrării aliaților în Balcani.

Apogeul jocurilor ascunse devenise întâlnirea celor Trei Mari la Teheran între 28 noiembrie și 1 decembrie 1943 – cunoscuta Conferință de la Teheran. Aceasta a fost una dintre cele mai rușinoase pagini ale istoriei omenirii, despre care, dacă o vrea Dumnezeu, voi scrie cândva o carte. La ea au participat doi conspiratori – Stalin și Roosevelt s-au înțeles în secret în privința desființării și împărțirii Imperiului Britanic, dar au împărțit și restul țărilor lumii.

Din exterior, totul era în regulă – se întâlneau liderii a trei mari puteri să discute problemele curente ale luptei împotriva nazismului. Important: deschiderea celui de-Al Doilea Front în Europa, de parcă el nu exista deja în Italia. S-au discutat și câteva chestiuni mondiale de după război, de exemplu, crearea ONU.

Însă esențialul nu se petrecea ziua, în fața aparatelor de fotografiat și a microfoanelor ziariștilor, ci seara. Pentru aceasta Kremlinul și Casa Albă au convenit ca delegația americană să fie găzduită pe perioada conferinței de ambasada sovietică. Și pentru asta, au inventat o motivare, chipurile, Otto Skortzeny, un agent special nazist, pregătește un atentat asupra lui Roosevelt. Deși, în realitate, nimeni nu planificase și nu pregătea vreun atentat.

Întâlnirile lui Stalin și Roosevelt la ambasada URSS fuseseră pregătite din timp de Harry Hopkins, Alger Hiss și ambasadorul SUA la Moscova, William Harriman, de asemenea „un mare prieten” al URSS.

Pentru a motiva întâlnirile, și astăzi este susținut mitul despre „Marele salt”, pe care, chipurile, l-ar fi pregătit Skortzeny, deși el negase acest lucru mai demult. Fostul diplomat Valentin Berejkov a scris despre asta o carte, mincinoasă de la un capăt la altul, și anume „Teheran-43”,

Conferința de la Teheran – una dintre cele mai rușinoase pagini din istoria omenirii.

iar apoi s-a făcut și film, în vogă la acea vreme, în care nu s-au zgârcit să-l distribuie pe Alain Delon.

În acele seri, la ambasada sovietică, Stalin și Roosevelt, la un pahar de coniac de Daghestan, se puneau de acord în privința Poloniei, a Letoniei și a Lituaniei; a Chinei și Coreei; a Iranului și a Turciei; a teritoriilor imperiului, în care soarele nu apunea niciodată. Pentru Roosevelt era important ca URSS să intre în război împotriva Japoniei, iar chestiunile europene și altele erau pentru el secundare. Pentru Stalin importantă era Europa de est și mai ales Țările Baltice (a căror anexare SUA nu a recunoscut-o oficial) și Orientul Apropiat, iar celelalte le considera secundare. Asupra acestui lucru s-au înțeles pe jumătate.

Este important că planul lui Churchill fusese înmormântat definitiv și fusese aprobată hotărârea debarcării în îndepărtata Normandie, și asta peste un an, și nu în Balcani și imediat. Pentru Stalin această conferință fusese atât de importantă, încât jumătate din drumul spre Teheran l-a parcurs cu avionul. Pentru prima și ultima oară în viața lui.

Rămas cu buza umflată, Churchill a încercat să apuce și el măcar o bucătică. Concret, el a schimbat „problema ucraineană” pe cea „indiană”. S-a convenit ca Marea Britanie să înceteze ajutorul dat răsculaților ucraineni din UPA și-i va declara inamici, iar URSS îi va declara extremiști pe liderii indieni ai mișcării de eliberare națională Mahatma Gandhi și Jawaharlal Nehru, care subminează eforturile militare ale aliaților.

O fărădelege atrage după sine o altă fărădelege. Predându-i Europa de est lui Stalin mai întâi la Teheran, Roosevelt a continuat aceeași politică și la Conferința de la Ialta din

4-11 februarie 1945. Încă nu era cunoscut succesul programului nuclear american, așa că, în schimbul protocolului secret care prevedea încălcarea de către URSS a pactului de neagresiune încheiat cu Japonia și intrarea în război cu ea (iarăși înțelegere secretă ca în 1939), fusese adoptată „Declarația despre eliberarea Europei”. Acest document preda de facto în mâinile lui Stalin toate țările „eliberate”. Aici fusese formulată ocuparea Poloniei, Ungariei, Bulgariei, Cehoslovaciei, României etc. Istoriografia rusă consideră Conferința de la Ialta ca fiind cea mai mare victorie a lui Stalin, pe care o asigurase atitudinea îngăduitoare a lui Roosevelt.

Iar culmea ticăloșiei și a cinismului a fost Tribunalul militar de la Nûrnberg, organizat de învingători (Procesul de la Nûrnberg). Istoria este scrisă de învingători – este un lucru cunoscut de toată lumea. Dar încă niciodată n-au fost ignorate atât de deschis normele elementare ale jurisprudenței și moralei.

Fără discuție că naziștii trebuiau judecați. Pentru îngrozitoarele crime pe care le-au comis. Și aspru pedepsiți. Însă n-a fost o judecată cum ar fi trebuit să fie. „Înaltele părți” au ales martori inutili și au ocolit problemele care nu le conveneau.

„... în momentul creării Tribunalului Militar Internațional, fusese întocmită o listă specială de probleme, a căror discutare la proces se considera inacceptabilă, un fel de înțelegere gentilă, potrivit căreia aliații occidentali au promis să nu amintească de pactul Molotov-Ribbentrop și protocoalele adiacente secrete, iar acuzatorii sovietici să nu amintească de Înțelegerea de la Mûnchen din 1938.” [163].

Printre răufăcători adevărați, fuseseră și oameni pe care i-au trimis pe lumea cealaltă sau la închisoare pe viață pentru nimic.

Pe Ribbentrop de ce l-au spânzurat? Pentru că era nazist? Nu. Pentru declanșarea războiului? Atunci, alături de el trebuia să se bălăngăne în ștreang și tovarășul Molotov – pentru declanșarea războiului împotriva Finlandei, s-a spus deja, URSS a fost exclusă din Liga Națiunilor. Dar Molotov conducea tribunalul, iar Ribbentrop lustruia banca acuzaților.

Pe Ribbentrop l-au înhățat, ca să ascundă faptul că, oficial, URSS a declarat război. Și pentru că ar putea povesti lucruri interesante despre intrigile lui Hitler în toamna anului 1940. Despre tratativele separate secrete din anul 1943. Au înhățat un om care s-a zbatut din răspuțeri să împiedice izbucnirea războiului. Au înhățat un prieten al Uniunii Sovietice, care ar fi putut elucida rolul său în luarea hotărârii de atacare a Poloniei, de care Stalin a avut atâta nevoie...

Pentru ce a fost condamnat Rudolf Hess la detenție pe viață? El a fost acuzat că a susținut politica lui Hitler de reînarmare energetică. Hess fusese la curent și a participat benevol la agresiunea împotriva Austriei, a Cehoslovaciei și Poloniei și, mai ales, a semnat legea privind Anschluss¹-ul Austriei cu Imperiul German și decretele pentru includerea Danzigului² și a altor teritorii în Germania.

Incorect, nu? Păi, pentru fapte asemănătoare, întregul Birou Politic al CC al PC(b) ar fi trebuit băgat la pușcărie. De asemenea și Daladier, și Churchill trebuiau băgați tot acolo. Încă în 1905, Sir Winston a scris personal constituțiile republicilor africane, cucerite de Anglia.

¹ Anexarea Austriei de către Germania nazistă la 12 martie 1938. (C. Ir.)

² Denumirea germană a orașului polonez Gdansk. (C. Ir.)

Garantez: Hess a luat condamnare pe viață, ca să nu trăncănească despre călătoria lui în Anglia din 10 mai 1940 și despre convorbirile pe care le-a avut cu guvernul britanic. El a fost ținut peste 40 de ani în celulă separată, într-o totală lipsă de informare. Îi era interzis să corespundă chiar și cu rudele. Se temeau ca nu cumva să scrie, cum făcuse și Lenin, cu lapte printre rânduri adevărul?

În anul 1987, l-au găsit pe moșul de 93 de ani spânzurat în celulă. Materialele urmăririi penale au fost secretizate pentru un sfert de secol, iar când fuseseră desecretizate, s-a constatat că

„... o parte dintre ele fuseseră falsificate, iar documentul numit «însemnare dinaintea morții» nu este biletul găsit în buzunarul deținutului după moartea lui.” [164].

Acestea au fost scrise nu de un fitecine, ci de Andrei Plotnikov, profesor la Academia de Științe Militare a Rusiei, fostul supraveghetor al închisorii Spandau, unde erau deținuți criminalii de război naziști. Hess fusese ultimul dintre deținuții de aici. Ei, și transparentele aluzii la complicitatea „unuia dintre serviciile speciale mondiale” la moartea fostului loțșitor al lui Hitler.

Și de ce fusese condamnat la detenție pe viață amiralul Reder, fostul comandant al Kriegsmarine (marina militară), care, pentru opoziția față de Hitler, fusese trecut în rezervă încă la începutul anului 1943? Amărâtul de el ceruse chiar să fie împușcat. Ce-i drept, în 1955, bătrânul de 80 de ani fusese eliberat din motive de sănătate. Poate că i-au dat un asemenea termen, pentru că Reder (care „torpila” ideile lui Hitler privind debarcarea pe insulele britanice) știa foarte bine unele detalii nu prea convenabile pentru învingători. Și eliberarea a avut loc după ce el a promis să nu vorbească despre ele.

Iar pe gâtul lui Jodl pentru ce fusese pus ștreangul? Acuzația oficială întrece orice minte sănătoasă:

„... a planificat de facto războiul și este în cea mai mare măsură răspunzător de strategia și desfășurarea operațiunilor militare.” [165].

Cu alte cuvinte, pe general l-au spânzurat, pentru că era general. Pentru că și-a exercitat atribuțiile. De altfel, nici Statul-Major General, nici conducerea supremă a Wehrmachtului nu fuseseră catalogate ca organizații criminale, iar Wehrmachtului în general nu i s-au adus niciun fel de învinuiri. În februarie 1953, în timpul revizuirii cauzei de către Tribunalul de la München, Jodl a fost total reabilitat (postmortem). Totuși, „sub presiunea opiniei publice”, după o jumătate de an, hotărârea tribunalului a fost casată. Păi cum!

În schimb, feldmareșalul Paulus, în pantofi de lac și costum cusut la cei mai buni croitori, a apărut ca martor al acuzării din partea sovietică. Deși el personal a ordonat și a semnat ordine criminale de ucidere a mii de cetățeni sovietici. Deși nu Jodl, ci Paulus făcuse planurile strategice ale operațiunilor militare. Deși pe planul „Barbarossa” se află nu semnătura lui Jodl, ci a lui Paulus.

Eu n-aș fi scris despre asta, pentru că s-ar părea că Nürnberg n-ar avea legătură directă cu istoria secretă a URSS. Dacă n-ar exista un „dar”. Prin hotărârea aceluiași Tribunal de la Nürnberg materialele acelor procese urmau să fie editate în toate țările participante la

proces. În URSS apăruseră doar 8 volume, în timp ce în Occident – 42 de volume. N-au avut destulă hârtie? Nu, pur și simplu, în versiunea sovieto-rusească, materialele au intrat selectiv în volume.

În schimb, povești mincinoase cum că la Nürnberg fuseseră condamnate OUN și UPA ca organizații fasciste sunt cu duiumul. Ca să nu repet de două ori. Pentru cei care nu știu: la procesul de la Nürnberg, răsculații ucraineni au fost într-adevăr amintiți. De câteva ori. Însă ca victime ale criminalilor naziști și în contextul luptei lor cu naziștii. Iar aceste materiale partea sovietică le-a prezentat drept acuzare.

În volulmul 25 al cauzei, este redat un document german, în care se specifică faptul că tot mai mulți ucraineni din taberele de muncă trec în „tabăra lui Bandera” și că emigranții îngroașă rândurile „mișcării lui Bandera și a lui Melnyk” împotriva germanilor.

În volumul 27 se consemnează că unele împușcări în masă ale ucrainenilor de către naziști au fost ca răzbunare pentru „grupurile Bandera”.

În volumul 38, se amintește că ucrainenii și „mișcarea Bandera” sunt atașați de ideea independenței.

În sfârșit, în volumul 39, la insistențele procurorilor sovietici, fusese inclus acest ordin:

„Einsatzkommando” C/5

Poliției de Apărare și SD

25 noiembrie 1941

Kiev

Dnipropetrovsk

Nikolaev

Rivne

Jytomyr

Vinnyțea.

Cu referință la: OUN (mișcarea Bandera)

S-a constatat cu exactitate că pe teritoriul Reichcomisariatului mișcarea Bandera pregătește o răsccoală al cărei scop final era crearea Ucrainei independente. Toți participanții la mișcarea Bandera trebuie reținuți imediat și, după un interogatoriu detaliat, ca niște tâlhari, să fie lichidați în deplină liniște. Procesele-verbale ale interogatoriilor vor fi trimise la Detașamentul Operativ C/5. După ce va fi adus la cunoștința comandantului subunității, acest document va fi distrus. [166].

Iar când tot felul de apărători ai regimului Lenin-Stalin-Brejnev zbiară: „Nu vom permite rescrierea istoriei!”, eu spun: „Ar fi destule de rescris.”. Adevărata istorie, istoria secretă a Uniunii Sovietice se află acolo, în încă needitatele 34 de volume de materiale (încălcând deciziile semnate la Nürnberg de comuniștii înșiși).

Cu aceasta și încheiem prezentul capitol.

Capitolul XXIII

Bietul Sir Winston sau Despre Războiul Rece, despre popii de la Moscova și uciderea lui Roosevelt

Ca început al Războiului rece fusese considerată în URSS, iar acum și în Federația Rusă, cuvântarea lui Winston Churchill din 5 martie 1946 de la Fulton (statul Missouri, SUA). Peste o săptămână, în ziarul „Pravda” a apărut articolul lui Stalin, în care l-a pus pe Churchill alături de Hitler și a anunțat că Sir Winston chema țările occidentale la război împotriva URSS.

Războiul Rece este numit astăzi Al Treilea Război Mondial. Se consideră că totul a început cu Polonia, când, în 1944, URSS a creat din marionetele sale Guvernul provizoriu al Republicii Polone, ca o contrapondere la Guvernul polonez de la Londra. Se formase, chipurile, o situație foarte interesantă: pentru SUA și Marea Britanie, URSS rămânea un aliat, întrucât ele erau interesate în participarea URSS la războiul împotriva Japoniei, dar în același timp și un dușman, care anexase Polonia de facto, ieșind astfel în centrul continentului european. Aceasta era o amenințare directă. Era declanșatorul celui de-Al Treilea Război Mondial. Și doar bomba atomică americană a împiedicat ca el să se transforme într-un război „fierbinte”.

Cu toate acestea, autorul acestei cărți este de altă părere. Consideră că nu avusese loc niciun Al Treilea Război Mondial. Continua cel de-Al Doilea sub forma unui război rece, care, din timp în timp, izbucnea în unul „fierbinte”, precum cele din Coreea, Vietnam, Afganistan și Orientul Apropiat, până la 1 iulie 1991, când a fost desființat Tratatul de la Varșovia. Dar succesiv.

La începutul anilor '40, Stalin face un pas foarte ciudat. În țara ateismului agresiv, unde propaganda antireligioasă, persecutarea Bisericii și distrugerea fizică a preoților și a credincioșilor era politică de stat, brusc apar perturbații surprinzătoare.

Din 1925, în URSS activa „Uniunea apostatilor războinici”, condusă de vechiul bolșevic Emilian Iaroslavski. Ca să înțeleagă, stimate cititorule, ce devotat „stalinist” fusese acest

monstru moral, află că în anii '20, opoziția de partid îl prezenta pe tovarășul Iaroslavski în caricaturi lungit la picioarele lui Stalin ca un cățeluș credincios. „Uniunea apostataților războinici” era darnic finanțată de stat și era detașamentul înaintat al campaniei antireligioase.

În anul 1939, Stalin îl face pe Iaroslavski membru titular al CC al PC(b). El era membru în foarte importantul Comitet al Controlului de Partid, iar ca membru al CC a fost doar până la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial. Totodată, Iaroslavski devine membru al Academiei de Științe a URSS, ca specialist în „istorie”, șef de catedră la Școala Superioară de Partid. Iaroslavski s-a învrednicit să scrie biografia oficială a lui Stalin. Pentru ce toate acestea? Pentru ridicarea prestigiului și creșterea greutateii în complicata ierarhie sovietică de partid și de stat. Și, dintr-odată, s-a întâmplat ca, după declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial, presiunea asupra Bisericii aproape că a încetat. Iar după 22 iunie 1941, Biserica Ortodoxă Rusă fusese declarată aproape un aliat al puterii sovietice.

Se spune: asta pentru a fi pe placul aliaților occidentali. Se prea poate. Dar aliații occidentali, pentru a avea URSS în coaliție, închideau ochii la împușcarea zecilor de mii de ofițeri polonezi. Și-atunci de ce n-ar închide ochii la împușcarea unor popi ruși?

Se zice: asta pentru a se opune propagandei germane, care anunțase că se deschid bisericile în teritoriile ocupate și astfel prelua inițiativa în această chestiune. Se prea poate. Dar ce știau mujicii din Ural și din Kostroma despre evenimentele din teritoriile ocupate în afara celor apărute în ziarul „Pravda” și ceea ce le povestea difuzorul de pe perete, numit în popor „micul mincinos”?

Se mai spune: asta ca să meargă mujicii să lupte „pentru Patrie, pentru Stalin”. Se prea poate. Însă detașamentele de încercuire și copiii luați ostetici era un stimul mai puternic, decât permisiunea de a merge la slujbele din bisericile care încă nu fuseseră transformate în grajduri.

În realitate, totul este mult mai complicat. Desfășurând masive represalii împotriva Bisericii, totodată, Stalin a format în interiorul ei un grup de slugi credincioase, dintre care unii erau gata să facă episcopilor orice serviciu. Iată principalul monstru moral. Serghei Starogorodski, Mitropolit de Moscova și Kolomensk, oficial, locțiitor de patriarh.

A avut o carieră feerică și nu fără ajutorul serviciilor secrete sovietice. Este un roman polițist, deși murdar. Să urmărim datele, iubite cititorule.

Din 1925, după moartea patriarhului Tihon, Biserica Ortodoxă Rusă a rămas fără întâistător. Conform testamentului lui Tihon, locțiitor de patriarh fusese numit mitropolitul Piotr (Polianski), iar Serghei, ca adjunct al său.

Întrucât Piotr nu s-a supus presiunilor bolșevicilor, el a fost arestat, trimis în surghiun. Iar mai apoi la pușcărie. Locțiitorul de patriarh a stat singur în celulă ani de zile, însă capul nu și l-a plecat. Iar Serghei, adjunctul lui, și l-a plecat. Și încă cum. Pur și simplu, el lingea cizmele comisarilor, lucru care l-a indignat pe Piotr, care i-a trimis lui și majorității ierarhilor o scrisoare furioasă. Dar lui Serghei nu i-a păsat. El a colaborat bucuros cu „organele”, ca să-și salveze viața și să ajungă la putere.

Stalin se pricepea să pună la aceeași masă și popi ortodocși, și pe cei catolici, și pe muftiții musulmani. Pe toți sub portretul său.

În 1936, NKVD a lansat știrea falsă că mitropolitul Piotr ar fi murit în închisoare. Acest lucru era necesar, pentru ca, potrivit rânduielii, Serghei să poată deveni loțiitor de patriarh. Și a devenit. În acel an începuse să se aranjeze o strânsă colaborare între conducerea bolșevică și conducerea Bisericii. Chiar și piesa antireligioasă a lui Demian Bednâi „Voinicii” a fost scoasă din repertoriu.

Cu toate acestea, îmbunătățirea situației nu-i privea pe toți, ci doar pe cei care serveau cu credință Kremlinul și personal pe tovarășul Stalin. Peste tot a continuat închiderea bisericilor. În total, în anul 1940, au rămas în toată Uniunea Sovietică mai puține decât în de curând anexata Basarabie. Însă de bisericile taicilor care colaborau cu NKVD nu se atingeau. În 1937, din ordinul personal al lui Stalin au fost împușcați o serie de slujitori ai Bisericii, între care Arhiepiscopul Pitirim (Krâlov), protoiereul Aleksandr Lebedev¹, care a condus Eparhia Moscovei, și alții. În total, doar în anul 1937 au fost arestați 41 de mitropoliți, arhiepiscopi și episcopi. Nu a supraviețuit niciunul. Vă rog să remarcați: părintele Aleksandr conducea treburile în aceeași eparhie în fruntea căreia se afla Serghei², care nu numai că nu fusese împușcat, dar nici măcar arestat. Interesant, nu-i așa?

Așadar, trebuie spus că represaliile staliniste împotriva clerului fuseseră o „curățenie” cu scopul ca în cin să rămână doar persoane ascultătoare. Primul dintre ei a și fost Serghei (Starogorodski). Anume „muncii lui neobosite” Biserica Ortodoxă Rusă a fost subordonată serviciilor secrete sovietice, când sub reverendă popii aveau epoleți, iar, în buzunar, carnet de partid.

¹ Aici e ceva greșit. Un protoiereu (adică protopop) nu poate conduce o eparhie, ci doar un episcop o poate face; protoiereul conduce o protoierie. Așa că – una din două: ori Lebedev nu era protoiereu, ci episcop, ori mai curând Pitirim a fost cel care a condus Eparhia Moscovei. (C. Ir.)

² Ca loțiitor de patriarh, Serghei se afla în fruntea tuturor eparhiilor din URSS, nu numai a Moscovei. (C. Ir.)

Stalin n-ar fi fost Stalin, dacă și-ar fi arătat deschis atașamentul față de cineva. El se juca cu preoții precum cu niște pionii, luându-i pe unii de pe tabla de șah și mutându-i pe alții, pentru a-i transforma în regină. Până la un moment dat, deși el îi ținea la index, ei erau totuși vii. Despre cât de mult îl prețuia Stalin pe Serghei vorbește și faptul că, în timpul evacuării din Moscova în octombrie 1941 a structurilor și a cadrelor de partid, nu fuseseră uitate nici „cadrele” ortodoxe. Ba mai mult. Când a aflat că Serghei s-a îmbolnăvit, Stalin, grijuliu, i-a schimbat călătoria evacuării la îndepărtatul Orenburg cu Ulianovsk, mai aproape de Moscova. Acolo a și rămas el, până la sosirea momentului de a implica Biserica Ortodoxă Rusă în marea politică.

Până atunci, în procese politice (în afara celor penale) pe preoți îi implicau sporadic. Iar ei se achitau cum puteau. Mitropolitul Serghei a trimis către parohii chemarea „Către păstorii și păstorii Bisericii Ortodoxe”, compusă în cea mai bună tradiție a Secției de Propagandă și Agitație a CC al PC(b). Reamintesc că apariția lui Molotov, în care anunța că începuse războiul, s-a terminat la 12,25, după ora Moscovei. În restul zilei, Serghei nu numai că a reușit să compună „documentul”, dar a apucat să-l și trimită la eparhii. Căutați-l pe internet și citiți-l. E puțin probabil că cineva se va îndoi că textul fusese compus în interiorul Secției de Propagandă și Agitație încă în cursul dimineții, iar vlădica doar l-a semnat.

Sau iată altă slugă stalinistă – mitropolitul Nikolai (Iarușevici), exarhul Eparhiei Volyn-Luțk, mâna dreaptă a lui Serghei. El este cel care, la ordinul Biroului Politic al CC al PC(b), a redactat în 1942 cartea „Adevărul despre religie în URSS”, în care era negată vehement persecutarea Bisericii, inclusiv distrugerea fizică a slujitorilor ei. Încă din 1940, Lavrentii Beria îl numea „agent al KGB” și „exarhul meu”. Și tocmai acest individ fără conștiință, la ordinul lui Stalin, a fost inclus în „Comisia de stat extraordinară pentru constatarea și cercetarea crimelor săvârșite de cotropitorii fasciști germani și ale acoliților lor”, care fusese creată special pentru ca vina împușcării ofițerilor polonezi prizonieri să cadă exclusiv asupra germanilor. Iar el a acceptat ascultător acest act, fără teama că va arde în focul iadului pentru încălcarea celei de-a opta porunci din Decalog, cea a mărturie minciunoase.

Dar iată-l pe Aleksei (Simanski), mitropolit de Leningrad și Novgorod, care mai apoi, timp de 25 de ani va fi Patriarhul Moscovei și a toată Rusia. Vechi agent al KGB. Unul dintre cei care în documentele serviciilor secrete erau caracterizați ca „verificați în activitatea agenturii sau în cea patriotică”. Să ne mirăm de acest foarte specific patriotism, fără să uităm că, atunci când citatul de mai jos era publicat în „Pravda”, în două regiuni – Leningrad și Novgorod – rămăseseră în funcțiune doar 20 de biserici, restul fiind transformate în grămezi de cărămidă sfărâmată, în cocine de porci și silozuri pentru sfeclă. Să ne mirăm, dar să nu uităm că în „regiunea” mitropolitului de Leningrad, în anii 1937-1938, fuseseră împușcați peste 800 de slujitori ai altarelor:

„Biserica Ortodoxă Rusă, împreună cu toate popoarele Marii Uniuni Sovietice, este cuprinsă de aceeași dorință arzătoare: de a ajuta în toate felurile Armata Roșie care este în ofensivă. Eparhia Leningradului – clerul și credincioșii – însuflețită de spiritul patriotic

al întregului popor sovietic, încă din primele zile ale Marelui Război de Apărare a Patriei Noastre împotriva odioșilor cotropitori germano-fasciști, a susținut măsurile militar-patriotice, îndreptate spre formarea și consolidarea apărării URSS.” [167].

Reamintesc că între „măsurile militar-patriotice” luate de autoritățile sovietice au fost: împușcarea fără judecată și cercetare; incendierea locuințelor țăranilor; luarea ca ostatici a familiilor militarilor Armatei Roșii și instaurarea foametei artificiale în Leningrad. Ce-i drept, pe mitropolit și pe alți ștabi de partid și de stat acea foamete i-a ocolit. Mitropolitul mânca copios, consistent și divers...

Că veni vorba, acest tip fusese decorat cu medalia „Pentru apărarea Leningradului”, pe care o primise chiar în anul 1943. Dar și medalia „Pentru glorioasa activitate în timpul Marelui Război de Apărare a Patriei din anii 1941-1945” (1946). Ei, și alte „mărunțișuri”, cum ar fi patru (!) Ordine ale Muncii „Steagul Roșu”. Trei dintre ele nu prezintă interes, fiind înmânate cu prilejul unor jubilee. În URSS, șefilor comuniști le plăcea să se decoreze între ei cu prilejul zilei de naștere. Așa și aici. Ziua de naștere a Patriarhului Moscovei și a întregii Rusii – 8 noiembrie 1877. Iată și distincțiile: 8 noiembrie 1952 (la împlinirea vârstei de 75 de ani); 8 noiembrie 1962 (85 de ani); 6 noiembrie 1967 – cu prilejul celei de-a 50 aniversări a Marii Revoluții din Octombrie și cu prilejul împlinirii vârstei de 90 de ani. Iar prima decorare cu „Steagul Roșu” și cu medalie în 1946 au un tâlc ascuns. Aceste decorații Aleksei chiar le-a meritat. Despre acest an vom mai vorbi, aveți răbdare.

Să observăm că Mitropolitul Nikolai (Iarușevici) a avut și el trei decorații sovietice: medaliile „Pentru apărarea Moscovei”, „Pentru activitate eroică din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei” și același... „Steagul Roșu”. Și Serghei ar fi primit ordine și medalii din mâna lui Stalin sau a lui Hrușciov, dar a murit în 1944, după ce ocupase pentru scurtă vreme scaunul de patriarh.

Scriu atât de detaliat despre acești nemernici numai pentru că acești „trei haiduci”, trei „stâlpi morali” ai Bisericii de la Moscova au militat pentru reînnoirea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse. Astăzi, părinții moscoviți tipă că ei sunt urmașii Sfântului Vladimir¹, care primise creștinarea de la Constantinopol. Asupra acestor zbierete vom reveni mai jos – este foarte important. Iar acum vă spun așa: sunt într-un totu de acord cu celebrul militant al Bisericii, Evhen Zaplatniuk, care nu mai este printre noi:

„... Biserica Ortodoxă Rusă de astăzi nu-și are începutul din vremea creștinării lui Volodymyr, ci din timpul lui Stalin. Tocmai el fusese de facto întâiul ierarh al acestei organizații, la început „renăscând-o”, iar mai apoi devenind conducătorul ei.” [168].

Iar asta se întâmplase astfel. Pe data de 4 septembrie 1943, Stalin i-a chemat la el pe „cei trei muschetari fără cardinal” și le-a poruncit să înceapă procesul de reînnoire a patriarhiei.

¹ Cneazul Volodymyr I (sau Vladimir I) (958-1015) – cneaz al Rusiei Kievene, numit și cel Sfânt, cel Mare, cel Întocmai cu Apostolii, care în anul 988 a creștinat slavii de răsărit.

NOTA BENE. Statul fondat în secolul al IX-lea de către slavii de răsărit se numea Київська Русь, denumire tradusă în românește incorect prin Rusia Kieveană, pentru că în limba română nu avem corespondent pentru cuvântul Русь și-l traducem Rusia, lucru care a dus adesea la confuzia cu denumirea Rusiei de mai târziu, dar și la alte confuzii și „pretenții”, asupra cărora nu este cazul să insistăm acum. (C.Ir.)

Și să convoace cât mai repede un Sinod arhieresc. Acel sinod trebuia să-l aleagă patriarh pe cel aprobat de Biroul Politic, adică pe Mitropolitul Serghei (Stargorodski).

Cuprinzătoarea propunere a tovarășului Stalin a surprins. El a propus reînnoirea academiei teologice și a seminarelor. Precaut, Serghei a refuzat, explicând – ca să nu-l jignească pe „cel mai bun prieten al popilor sovietici” – că pentru aceasta, deocamdată, nu există cadre didactice (ca să nu vorbim de cei mulți care fuseseră împușcați!). Însă cât privește editarea „Gazetei Patriarhiei Moscovei”, chestiunea a fost rezolvată repede. Și pe botul „Uniunii apostatilor războinici”, cei care la începutul războiului sovieto-german fuseseră priponiți în lanț, acum le-a fost pusă botniță, pur și simplu nu li s-a mai permis să latre. Iar puțin mai târziu au fost lichidați cu totul, transformându-se în societatea „Znanie”¹.

Cei trei mitropoliți se gândeau intens, când va putea fi organizat un eveniment atât de important, cum este un sobor arhieresc; cine să fie invitat și cine nu merită invitația. Cu toate acestea, curând s-a aflat că bolșevicii aveau deja totul pregătit. Ei au pregătit și locul de desfășurare, și lista celor care trebuie invitați la „alegeri”. Așa că celor „trei viteji” li s-a spus să organizeze soborul peste trei zile (!) și să aleagă patriarhul. „În ritmuri bolșevice”, – după cum se exprimase tovarășul Stalin.

Și s-a făcut. Unii arhieriei care erau prin închisori au fost eliberați, i-au îmbăiat, i-au despăduchiat, i-au îmbrăcat corespunzător rangului și i-au adus urgent la Moscova. Acolo, în data de 8 septembrie 1943, Soborul aminitit mai sus l-a „ales” în unanimitate pe Serghei în scaunul de Patriarh.

Și iată, prieteni, că această grabă aruncă la gunoi tot felul de invenții privind interesul bolșevicilor față de Biserică exclusiv ca factor care a dat o mână de ajutor în război. Dacă ar fi fost așa, Patriarhia ar fi fost reactivată nu în toamna anului 1943, când a înțeles toată lumea că înfrângerea lui Hitler este doar o chestiune de timp, ci în toamna anului 1941.

De ce totuși pe 8 septembrie 1943? Păi, pentru că în primele zile ale lui septembrie 1943 fusese luată hotărârea privind locul și data desfășurării conferinței, care va fi numită „de la Teheran”. Fuseseră puse la punct și aprobate chestiunile, îndeosebi cele care vor fi hotărâte de Stalin și Roosevelt, fără prezența lui Churchill. Convențiile secrete anterioare au fost și ele evidențiate. Nivelul pregătirii întâlnirii ajunsese la cota zero.

Și ce legătură are aici Patriarhia? Stalin reorienta politica vechii „direcții” a URSS spre țărmurile Mării Negre și spre Golful Persic, pe care nu reușise s-o realizeze în alianță cu Hitler. Acum, el spera să realizeze acest lucru împreună cu Roosevelt și anturajul lui. Cucerirea Turciei și a Greciei erau pentru Stalin sarcini de prim ordin. Iar de acolo nu sunt departe nici Persia, nici Siria, nici Palestina, nici Kuwaitul și alte zone petrolifere, dacă va reuși să se înțeleagă cu Roosevelt în privința destrămării Imperiului Britanic.

Încă nu ți-ai dat seama, iubite cititorule? Desigur! Vechea povestioară utilă despre „Moscova – a Treia Romă” care apăruse încă pe vremea personajului istoric îndrăgit de Stalin – țarul Ivan al IV-lea cel Groaznic. Pe scurt: Moscova este moștenitoarea Rusiei Kievene, iar

¹ După modelul sovietic, în toate țările „lagărului socialist” luaseră ființă astfel de societăți. Cea din țara noastră fusese cunoscuta S.R.S.C. = Societatea pentru Răspândirea Științei și Culturii. (C. Ir.)

Kievul, după cum se știe, fusese creștinat de către Constantinopol. Însă, întrucât Imperiul Bizantin nu mai există de multă vreme, iar în locul lui este Turcia, iar Constantinopolul nu mai există de mult nici el, ci există Istanbul, înseamnă că Moscova este moștenitoarea Bizanțului atât pe tărâm spiritual, dar și în privința teritoriilor, care aparținuseră înainte Celei de-a doua Rome. Iar acum să ne uităm la harta Imperiului Bizantin din prima jumătate a secolului al XI-lea. Iar în momentul căderii, Bizanțul nu mai avea aproape deloc teritorii, inclusiv în Balcani.

Iar reactivata Patriarhie a Moscovei urma să devină sprijin în politica Kremlinului față de Asia și Balcani. Patriarhia Moscovei urma să fie cea care trebuia să fundamenteze ideologic pretențiile Moscovei în acapararea Greciei și Turciei, a Siriei și Macedoniei, a Bulgariei și Iugoslaviei. Serghei Lvovici Firsov, profesor al Universității de Stat din Sankt-Petersburg, constată:

„Astăzi, aproape niciun cercetător nu se îndoiește că Stalin dorea să transforme Biserica Rusiei în centru internațional al Ortodoxiei, care ar pune Kremlinul în lumină favorabilă și ar răspunde ambițiilor lui de politică externă. De fapt, la Kunțevo fuseseră hotărâte în principiu chestiunile de bază ale vieții bisericești.” [169].

Stalin mai putea conta pe ajutorul Patriarhiei de la Moscova în chestiunea cuceririi totale a Ucrainei, în lichidarea Bisericii Greco-Catolice din Ucraina și în lupta împotriva OUN și UPA.

Cică: „n-a vrut să transforme”, dar a transformat. Oare știți, stimați cititori, că mai sus pomenita „Gazetă a Patriarhiei Moscovei” de la începutul reapariției (primul număr fusese tipărit în 12 septembrie 1943 la cea mai bună tipografie din Moscova, pe cea mai bună hârtie și într-un termen extraordinar de scurt, dacă ne gândim că, din 4 septembrie până la apariție, trebuia organizată redacția, trebuiau pregătite materialele) pe Patriarhul Ecumenic nu l-a numit niciodată și nu-l numește nici astăzi Ecumenic, ci doar al Constantinopolului? De ce? Pentru că, începând cu anul 1943, patriarhul de la Moscova începuse o campanie pentru a se numi pe sine Patriarh Ecumenic. Și că Moscova devenise, dacă nu de jure, atunci de facto încă din vremea lui Iosif Visarionovici un centru spre care duceau toate sforile întregii Ortodoxii. Și dacă planurile lui Stalin s-ar fi realizat și ar fi cucerit Turcia, Palestina, Siria și Grecia, atunci în ghearele lui ar fi concentrat 12 dintre cele 14 biserici autocefale și centrul universal al Ortodoxiei s-ar fi mutat din Fanar la Moscova.

Și începuse jocul strategic. La Teheran, Stalin a emis în fața aliaților pretenția de a obliga Turcia să revizuiască Convenția de la Montreux, în sensul ca numai vasele militare ale URSS și niciun alt vas să aibă dreptul fără nicio opreliște de a trece prin strâmtori. Am mai auzit asta undeva, nu-i așa? Și totodată acordul Turciei de a ceda o parte a teritoriului ei, pentru înființarea de baze militare sovietice. Și despre asta am citi noi într-un capitol anterior, nu? Se știe că în țările în care au apărut baze militare sovietice, curând au ajuns la putere „guverne populare”. De fapt, la Casablanca, Turcia intrase în sfera de influență britanică (și Grecia), însă nu știm nimic despre ce discutaseră la un coniac în serile de noiembrie tovarășul Stalin și mister Roosevelt dincolo de pereții ambasadei sovietice. Multe lucruri nu fuseseră trecute în procesele-verbale. Multe lucruri sunt încă ținute în arhive secrete sau fuseseră distruse.

Al 33-lea președinte al SUA, Harry S. Truman. Cel care l-a oprit pe Stalin...

Despre ce se discutasese acolo ne putem face o idee numai din memoriile aceluiași Berej-kov, care, se înțelege, n-a spus tot adevărul, iar despre unele lucruri vorbește aluziv. Iată prima discuție tete-à-tete dintre Stalin și Roosevelt:

„Roosevelt a spus că are de gând ca în viitor să discute mai amănunțit despre statutul de după război al coloniilor, dar e bine de făcut acest lucru fără prezența lui Churchill, care nu are niciun fel de planuri legate de India.

Stalin se ferea deschis să fie atras în discutarea unei chestiuni atât de delicate. El s-a mărginit doar să facă observația că după război problema imperiilor coloniale poate deveni actuală și a fost de acord că pentru URSS și SUA e mai simplu să discute ele această problemă, decât țările care au colonii. Pe mine m-a impresionat inițiativa lui Roosevelt în legătură cu ceea ce auzisem eu nu prea demult, când Hitler, în timpul convorbirilor cu Molotov la Berlin în noiembrie 1940, a propus Uniunii Sovietice, ca, împreună cu Germania, Italia și Japonia, să împartă coloniile britanice.” [131].

Această indirectă mărturie a fostului diplomat stalinist impresionează. Deci discuția din 1940 și cea din 1943 sunt aproape identice. Numai că în locul lui Hitler în discuțiile cu Stalin privind împărțirea Indiei, a Persiei și a Turciei se afla acum Roosevelt. Știați că Roosevelt i-a „predat” de fapt lui Stalin China, crezându-i (sau prefăcându-se că-i crede) pe consilierii săi (iar dumneavoastră îi cunoașteți deja) că liderul mișcării de eliberare națională Chiang Kai Shek, cel care din 1937 se bătuse crâncen cu japonezii, este un reacționar, un dictator, aproape un fascist, însă tânărul comunist Mao Tzedun este un mare democrat și de aceea trebuie susținut atât el, cât și comunismul chinez. Murdare lucruri...

Dar să ne întoarcem la tema principală. Despre asta ar trebui scrisă o carte întreagă, de aceea iarăși vom vorbi, mai mult sau mai puțin, în linii generale.

E adevărat că istoria nu cunoaște metode convenționale. Însă nu e greu să ne imaginăm ce s-ar fi întâmplat, dacă, cu ajutorul comuniștilor americani și al spionilor din Casa Albă, inclusiv Roosevelt, pe care-l putem considera pe drept un trădător al intereselor naționale ale SUA și un agent al Cominternului, zic, dacă comuniștii ar fi reușit să destrame Imperiul Britanic și să impună regimuri comuniste în Orientul Apropiat, în Balcani, în Turcia și în Europa de est. Stalin ar fi câștigat două resurse ale războiului: „carne de tun” și „sângele războiului” – petrolul.

Însă lumea a fost salvată. În cel mai critic moment al istoriei omenirii, pe 12 aprilie 1945, la domeniul său din Warm Springs a murit Franklin Delano Roosevelt, prieten al lui Stalin (singurul președinte al SUA despre care propaganda sovietică avea cuvinte surprinzător de favorabile și de calde). Oficial, ar fi murit în urma unui accident vascular cerebral. În realitate, după cum confirmă surse demne de încredere, din cauza unui glonț, tras de un lunetist.

„Nu se știe de ce, nu i s-a făcut autopsie. Legendarul președinte a fost înmormântat într-un sicriu închis. Asta a născut imediat zvonuri că ar fi fost împușcat în ceafă!

Într-adevăr, dintre zeci de președinți ai SUA decedați, sicriul închis a fost doar la Roosevelt „mort de avc” și la John Kennedy, căruia la Dallas glonțul la ieșirea din partea dreaptă a craniului i-a făcut o gaură de mărimea pumnului. Fuseseră și alte semne de întrebare. Despre acestea, încă în 1948, scrisese în cartea sa «Moartea ciudată a lui Franklin D. Roosevelt» publicistul american E. Josephson.” [170].

„Atacul de apoplexie” este diagnosticul clasic, când este vorba despre o crimă politică. Și despre țarul rus Pavel I s-a spus că a murit în urma unui atac de apoplexie. Inițiatorii glumei: „Atac apoplectic cu tabachera în tâmplă”. Și de unde se știa că Roosevelt a murit în urma unui avc, dacă nu s-a făcut autopsie?

Pe cei care vor reproșa autorului înclinația spre „teoria conspirației” o să-i asigur că toată istoria omenirii este o conspirație de la un capăt la altul. Conferința de la Teheran confirmă acest lucru. Și cea de la Ialta. Se pare că anume după Ialta elita patriotică americană și-a dat seamă că mister Roosevelt nu merge în direcția dorită și trebuie înlăturat. Autorii ruși au găsit mulți „vinovați” în uciderea „marelui prieten al URSS”. Există două versiuni principale: serviciile secrete britanice și sioniștii. Aceștia din urmă, pentru că Roosevelt nu a permis crearea statului Israel. Totuși, multe alte semne de întrebare în jurul acestei morți denotă larga conspirație chiar la Washington și „urma evreiască” n-are ce căuta aici. Să examinăm cele mai multe dintre ele.

Nu numai că sicriul lui Roosevelt fusese închis, dar trupul lui nu fusese văzut nici pentru „sărutarea cea mai de pe urmă”. Eleanor, soția lui, a explicat că în familia lor nu există un astfel de obicei. Este o minciună. Pentru că trupul mamei celui de-al treizeci și doilea președinte, la dispoziția expresă a lui, fusese expus pentru cei care doreau să-și ia rămas-bun. Ba mai mult, aceeași Eleanor Roosevelt s-a dat singură de gol în ziarul „Saturday Evening Post” din 8 februarie 1958, povestind că, în ziua morții soțului ei, fiul lor Jimmy găsisese în seiful tatălui dispoziția pentru eventualitatea morții lui, ca trupul să-i fie expus la Capitoliu.

Despre faptul că nu se făcuse obligatoria autopsie s-a vorbit deja.

După mărturisirea vice-amiralului Ross Mc Intire, medicul personal al lui Roosevelt, analizele regulate ale stării de sănătate a președintelui nu au relevat vreo patologie a vaselor cerebrale.

În sfârșit, încă ceva. După înmormântarea lui Roosevelt, anturajul lui cel mai apropiat a organizat un adevărat banchet de sărbătoare:

„Cu acest prilej, M. Smith, principalul corespondent acreditat la Casa Albă, scria: «Majoritatea pasagerilor din trenul mortuar erau cei mai apropiați colaboratori ai lui Roosevelt. Abia dispăruse din fața ochilor gara Hyde Park, pavoază cu steaguri îndoliate, când începuse ceva ca un fel de parastas. În fiecare compartiment și în fiecare salon, alcoolul curgea râuri. La ferestre perdelele fuseseră trase, și din afară trenul arăta ca oricare altul, care transportă acasă participanții la înmormântare. Însă în spatele acelor perdele colaboratorii lui Roosevelt se distrau în toată regula...»” [171].

De ce l-au lichidat pe Roosevelt? Răspunsul este evident: dacă nu l-ar fi ucis, atunci încă un mandat al acestui om ar fi pus SUA (și împreună cu ele, întreaga lume) în eticheta hrăpărețe ale tovarășilor de la Kremlin. În anul 1950, numai în Departamentul de Stat al SUA fuseseră descoperiți 205 agenți ai serviciilor secrete sovietice și membri ai Partidului Comunist din SUA, ceea ce înseamnă același lucru. Asta de-acum după ce pe vremea lui Harry Truman mulți oameni de-ai lui Roosevelt, precum Alger Hiss, au fost înlăturați din serviciul de stat.

Cât de important este „spionajul atomic”. Unul dintre realizatorii programului nuclear american, Emil Fuchs, era în legătură cu NKVD din URSS încă din anul 1943. Morton Sobell, Julius și Ethel Rosenberg, Theodore Hall și alți spioni din plin centrul proiectului atomic al SUA sunt cunoscuți de mult iubitorii de istorie. Sau iată Harry White. Celebrul economist american, autorul Fondului Valutar Internațional și unul dintre creatorii Băncii Mondiale. În anii '40 era adjunct al ministrului economiei al SUA și, prin cumul, agent al serviciilor speciale sovietice. El fusese cel care „a predat” serviciului de informații sovietic așa-numitul „Plan Morgenthau”, care prevedea prevenirea posibilității ca Germania, după ce capitulase, să mai declanșeze Al Treilea Război Mondial.

Și acesta este doar vârful aisbergului. În afara tuturor acestora, agentura sovietică îl îndemna pe Roosevelt să instaureze în țară un guvern autoritar. Puțină lume știe că acest „mare om” se află în spatele uciderii senatorului Huey Pierce Long, adversarul său direct la alegerile din 1936. Puțini știu că între anii 1940 și 1944, alături de Roosevelt se afla vice-președintele Henry Wallace, un „stalinist” declarat, dar și spion. Din fericire, adversarii lui Roosevelt făcuseră un răsunător scandal și la alegerile din 1944 l-au obligat pe Roosevelt să-l înlătorească pe Wallace și să-l ia candidat la funcția de vice-președinte pe Harry Truman.

Sunt convins – dacă Roosevelt ar fi rămas la Casa Albă în al patrulea mandat până în 1948 și i-ar fi avut alături pe Wallace, Hopkins, Hill și alții din agentura secretă a lui Stalin, s-ar fi terminat cu democrația în această țară, iar pe dealul Capitoliului și în Casa Albă s-ar fi cuibărit tovarăși cu carnet de partid comunist. O secundă, ca să înțelegeți dimensiunile: la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, Partidul comunist din SUA număra 100.000 de

membri. Chiar și în 1956, după o presiune cumplită de câțiva ani din partea lui McCarthy¹, au mai rămas aproximativ 10.000 de comuniști americani.

După părerea mea, tocmai de aceea l-au și eliberat pe mister Roosevelt din funcție (Roosevelt câștiga alegerile datorită priceperii de a manipula sentimentele oamenilor simpli) prin cel mai radical mijloc. La început, făcându-l vicepreședinte pe anticomunistul și „uliul” Truman, acesta, conform Constituției, a preluat îndatoririle de președinte.

Încă de la început, Truman a făcut o înțoarcere de 180 de grade. Trupul lui Roosevelt încă nu se răcise, iar SUA au încetat aprovizionarea URSS cu armament, cu materiale strategice și alimente, conform legii lend-lease. Până și vapoarele gata încărcate au fost descărcate.

Fuseseră luate un complex de măsuri de scoatere a Moscovei din unele regiuni, unde ea se simțea ca în Maldive. Argumentul suprem devenise bomba atomică. Ea l-a obligat pe Stalin să se care din Iran, înmormântând autoproclamata Republică Democrată Azerbaidjan (așanumitul „Azerbaidjanul Iranian”), și din Republica Populară Kurdă (Republica Mehabadă). Trupele sovietice fuseseră scoase din Iran în mai 1946.

În Grecia a avut loc un insucces. Cât nu s-a străduit Stalin încă din 1944 să-i oblige pe comuniștii locali să se împace temporar cu adversarii lor – totul a fost în zadar: acolo era război civil. Iar Stalin tare ar fi vrut ca puterea să le revină comuniștilor în mod legitim, să nu cadă sub presiunea opiniei publice internaționale. Invazia Turciei (prim-secretar al comitetului orășenesc al PC(b) urma să devină agentul sovietic Andronik Vartanian) n-a mai avut loc din cauza amenințării cu bomba atomică americană și a fost amânată pentru când vor fi „vremuri mai bune”, care n-au mai venit niciodată. De altfel, după cucerirea Turciei, o atenție deosebită s-ar fi acordat revenirii Istanbulului la vechiul „nume istoric”, cel de Țarigrad. În Imperiul Roman de Răsărit acest oraș niciodată nu s-a numit așa, dar în Rusia Kieveană – da. Iată de ce bolșevicii de la Moscova aveau nevoie de patriarhie.

La mijlocul anului 1946, URSS a prezentat Turciei 5 revendicări în legătură cu strâmtoarele de la Marea Neagră și totodată au început concentrările de trupe de-a lungul graniței cu Turcia. Iată de ce în 1946 asupra popilor moscoviți se revărsaseră atâtea ordine și medalii.

Însă și acum SUA și Marea Britanie au luat apărarea Turciei. Între altele, și dorința de a apăra Turcia și Grecia de expansiunea sovietică fuseseră una dintre principalele cauze ale creării NATO. Iar amenințarea sovietică de invadare a Turciei și încercarea de a bloca Berlinul de Vest au fost cauza întocmirii de către generalii americani a primului plan al războiului nuclear împotriva URSS – celebrul plan „Dropshot”, aprobat de șefii Statelor-Majore ale SUA la 19 decembrie 1949, despre care au anunțat Moscova: băieți, nu vă jucați. Mai târziu, Molotov a comentat astfel această aventură:

„Bine că ne-am retras la timp, căci altfel ar fi avut loc o agresiune comună împotriva noastră.” [172].

În același timp, s-au înrăutățit relațiile dintre URSS și Iugoslavia. Mai corect – între doi losifi, mareșali-dictatori: Tito și Stalin. Iugoslavii au închis frontiera cu Grecia și au încetat

¹ Joseph Raymond McCarthy (1909-1957) – jurist și om politic american. În fruntea comisiei senatoriale, a dus o politică anticomunistă foarte dură. (C. Ir.)

să-i ajute pe comuniștii de acolo. În consecință, în același an 1949, în urma amestecului masiv al SUA, războiul s-a încheiat cu înfrângerea comuniștilor.

Moscova era presată din toate părțile. În anul 1950, Kremlinul a încălcat acordul privind linia de demarcație la paralela 38 dintre cele două Corei și a încercat să cucerească întreaga insulă. Dar până la urmă a pierdut. În URSS circula zvonul cum că ar fi fost un război între URSS și „imperialiștii americani”. Este o minciună. În Coreea, URSS și aliatul ei China comunistă luptaseră cu trupele ONU, care erau compuse din contingente militare din 16 țări: de la SUA și Belgia, până la Etiopia și Columbia.

S-a creat sentimentul că, după moartea neașteptată a lui Roosevelt, planurile lui Stalin au luat-o la vale, ca un blindat supraîncărcat cu armament. În disperare, el a încercat să mai facă măcar ceva, însă înfrângerea strategică era inevitabilă.

În istorie, datorită „foarte adevăratelor” memorii ale unor Sudoplatov, Berejkov și ale altor tovarăși, s-a înrădăcinat versiunea că Stalin a primit în liniște la Potsdam comunicarea lui Truman despre experimentul reușit cu arma atomică. Și chiar ar fi surâs superior. Din aceasta trag concluzia: Truman a vrut să-l șantajeze și să-l sperie pe Iosif Visarionovici, însă oțelitul Stalin¹ a rezistat și a ruinat relele intenții ale președintelui imperialist.

În realitate, este vorba despre altceva. Mincinosul Sudoplatov susține că schema detaliată a bombei atomice americane se afla deja pe masa lui Stalin la 12 zile după ce fusese asamblată – agentura sovietică și-ar fi făcut cică treaba. Însă asta nu putea fi adevărat. Căci dacă ar fi fost așa, atunci specialiștii sovietici, având aproape întregul pachet al proiectului atomic al celui de-Al Treilea Reich și pe atomiștii germani, precum și detaliile comunicate de agenții lor din SUA, nu s-ar fi mocăit peste patru ani cu producerea propriei bombe.

Probabil că noi n-o să aflăm adevărul niciodată. Însă este probabil că proiectul „Venona” (dezlegarea cifrurilor sovietice) al serviciilor speciale americane începuse să dea roade încă din anul 1944 și majoritatea agenților Moscovei activau „sub capac” și prin ei Kremlinul era „alimentat” cu dezinformări. Stalin, pur și simplu, nu l-a crezut pe Truman, considerând că acela bluffează, pentru că agenții lui îi transmiteau altceva. De exemplu, că proiectul este încă „crud”. Iar experiențele cu succes ale bombei atomice, iar apoi bombardarea de către americani a obiectivelor japoneze a devenit pentru proaspătul generalisim (Stalin și-a acordat acest grad pe 27 iunie 1945) un adevărat șoc.

Așa că, atât moartea lui Roosevelt, cât și bomba atomică l-au frânt pe dictatorul bolșevic și moral, și fizic.

El nu era prost și înțelegea foarte bine că ruinata de război și sărăcita URSS nu va putea să reziste împotriva puterii colosale a economiei unite și a armatelor Marii Britanii și SUA, care pe deasupra mai dețin și îngrozitoarea armă atomică și mijloacele pentru a o aduce până în curtea Kremlinului. De aceea va trebui să pună cruce tuturor nemăsuratelor sale ambiții.

După întoarcerea de la Potsdam, Stalin îl cheamă urgent pe Kurceatov și ordonă să urgenteze la maximum lucrările de creare a bombei. Însă bomba ca bomba, dar important

¹ Numele lui Stalin vine de la cuvântul rusesc **stali** (prin litera **i** am indicat aici că **l** este o consoană moale), care înseamnă **oțel**. (C. Ir.)

este că ea trebuie cumva să ajungă pe teritoriul inamicului, adică al SUA. De aceea generalisimul îl cheamă și pe constructorul de avioane Tupolev și-i ordonă să copieze până la cele mai mici amănunte bombardierul strategic american B-29 (adică, pur și simplu, să fure realizarea străină) și „peste un an să zboare”. Dar s-a constatat că Tu-4 (adică adevăratul B-29) nu poate ajunge până pe teritoriul SUA, pentru că poate zbura fără escală doar 5.500 de kilometri. Și atunci Stalin îl implică pe constructorul de rachete Serghei Koroliov, care pe 8 septembrie 1945, zboară în Germania, unde adună toate datele legate de rachetele V, inclusiv pe toți abordabilii constructori și ingineri, ca să înceapă cât mai curând proiectarea, pe baza rachetei V, a rachetei balistice intercontinentale.

Însă totul s-a dovedit a fi prea târziu. Există în jocul de șah expresia „criză de timp”. A intra în criză de timp înseamnă a face o mișcare în plus, pentru a ajunge la poziția dorită. În asemenea situație, adversarul este cu o mișcare înaintea ta și oricât de frumoasă ar fi perspectiva din fața ta, partida va fi câștigată de el. URSS a intrat în criză de timp și astfel și-a pierdut viitorul...

Sensul întregii vieți a sângerosului dictator s-a prăbușit cu zgomot în vara anului 1945. Fără discuție că el era conștient: Al Doilea Război Mondial se prelungește nu în favoarea bolșevismului, care este sortit unei perspective strategice.

Se zice că Stalin a anulat sărbătorirea Zilei Victoriei din 9 mai, din cauză că războiul a adus mari pierderi de vieți omenești și distrugeri materiale. O pros-ti-e! Când i-a păsat lui de soarta supușilor, a acelor „mici șuruburi”? Să observăm când anume s-a întâmplat asta: la sfârșitul anului 1947, când era de-acum limpede că n-o să aibă loc niciun fel de „eliberare” a Iranului, Turciei, Greciei, Siriei, Palestinei, Qatarului. Asta înseamnă recunoașterea că partida de șah este pierdută și matul este inevitabil.

Lovitura fusese atât de puternică, încât el înnebunise cu totul – s-a închis în dacea lui și iniția jocul său preferat – procesele penale.

Dar despre asta – în capitolul următor...

Capitolul XXIV

Sfârșitul împăratului Uniunii sau Despre slăbiciunea dominanților

Eu nu degeaba îi compar în permanență pe bolșevici cu șobolanii. „Societățile” lor sunt, practic, identice și-și duc viața după aceleași legi. Și dacă „luptele dintre șobolani” care au loc în bidoanele de tablă pare doar o legendă, atunci realitatea este mult mai interesantă.

Șobolanii trăiesc în grupuri nu foarte numeroase, care se numesc „partide” sau „demosuri”. Nu acceptă străini pe teritoriul lor și se dușmănesc aprig cu demosurile vecine.

În fruntea partidelor se află liderul – masculul principal din demos sau dominantul. Iar el nu este un bun și drept „părinte al națiunii”, ci un nemilos tiran. Și, de obicei, el nu este cel mai înțelept și mai priceput. Nu are nici cine știe ce putere fizică. Lider al partidului devine cel care dă dovadă de mai multă perseverență, viclenie și stabilitate psihică, căci de-a lungul „carierii politice” el se află în permanentă tensiune emoțională. Chiar și o relaxare de o clipă duce la eșec.

Cei mai importanți adversari nu sunt vecinii agresivi, ci „ai săi”, adică cei mai apropiați sfătuitori ai conducătorului, adjuncții săi sau, științific vorbind, subdominanții. În fața masculului dominant ei demonstrează un deosebit respect și se feresc de orice contraziceri. Dar de îndată ce dominantul își pierde puterea, atenția sau sănătatea, treptat ei încetează să i se mai supună, își rânjesc colții, atacă și până la urmă îlucid.

Iar în continuare, ca rezultat al unei lupte crâncene, apare un nou șef de partid și totul se repetă.

Stalin a fost atât de puternic șocat de evenimentele din aprilie-august 1945, încât a îmbătrânit într-o clipă și a decăzut fizic. Între 10 și 15 octombrie el suferă primul atac vascular cerebral. Dictatorul era gata să dea ortul popii. A petrecut peste o lună la dace, fără să ia legătura cu cineva. Se presupune că își pierduse vorbirea. Registrul de vizită arată că între 8 și 17 octombrie la Cabinetul lui Stalin nu venise nimeni. Și fiica secretarului general își amintește că acea perioadă fusese una lungă și de boală grea.

Hotărâtor devenise anul 1946. Înfrângerea din Iran părea că i-a frânt acea stabilitate psihică, indispensabilă pentru menținerea puterii. Secretarul general abia împlinise 67 de ani, pentru un politician nu înseamnă bătrânețe, însă fizic și mental el era de-acum un moș

neputincios. El vizitează Kremlinul tot mai rar. Petrece tot mai mult timp la dace. Svetlana Alilueva astfel își amintește acea perioadă:

„... ici și colo erau tot felul de chioșcuri, cu acoperiși, fără acoperiș sau pur și simplu o platformă de scândură direct pe pământ și pe ea o măsuță, scaune de răchită, șezlong – tata se tot plimba prin livadă și se părea că-și caută un loc retras, liniștit –, căuta și nu-și găsea... Vara, zile întregi umbla uite-așa prin grădină, acolo i se aduceau hârtiile, ziarele, ceaiul. Și asta era pentru el un „lux”, după cum îl înțelegea el și-l dorea, iar în asta se manifesta gustul lui de viață sănătos, dragostea lui permanentă pentru natură, pentru pământ, precum și rațiunea lui: în ultimii ani, el își dorea sănătate, dorea să trăiască cât mai mult...” [173].

Sângeroșii maniaci au iubit întotdeauna natura. Și erau sentimentali. Reichsführerul SS Himmler chiar leșinase în timpul vizitării unui lagăr de concentrare. Însă asta nu-l împiedica să semneze zilnic ordine de ucidere a mii de oameni. Cine știe ce se petrecea în sufletul și mintea omului care privise măcar o dată dincolo de prăpastie? Poate de aceea nu avea liniște. Nu numai chioșcurile, ci și dacea se tot construia și reconstruia.

Lucrurile au fost și mai rele în anul următor. Deplasările la cabinetul de lucru au devenit și mai rare, iar timpul acordat muncii – infim. Anturajul încă nu are curajul să se arunce asupra liderului – toți știau foarte bine cât de viclean era și cât de bine știa să se prefacă neputincios. Însă chestiunile reale îi scăpau din mână, treptat și ireversibil.

Iată, iubite cititorule, un exemplu. Pe 11 iulie 1947, în cabinetul lui Stalin au intrat Molotov și Klement Gotwald, șeful comuniștilor cehoslovaci. Chestiunea este importantă, căci tovarășul Klement, deși ocupă postul de prim-ministru al Cehoslovaciei, însă în această țară comuniștii nu au putere absolută, pentru că ei sunt obligați s-o împartă cu alții, și-apoi și dominația Moscovei asupra acestei țări este instabilă. La alegerile din 21 mai, au obținut 93 de locuri în parlamentul cehoslovac, iar Partidul Popular Cehoslovac împreună cu Partidul Național-Social Ceh au obținut 101 voturi.

Ca întotdeauna în astfel de situații, tovarășii de la Kremlin împreună cu tovarășii cehi și slovaci pregătesc o „revoluție”, adică o lovitură de stat, ajutați de serviciile speciale sovietice și de armată (ea va avea loc în februarie 1948) și pentru aceasta este necesară „binecuvântarea” lui Stalin. Nu pentru Malenkov, Molotov, Hrușciiov și Beria. Pentru tovarășii cehi și slovaci, care urmează să se convingă că „conducătorul tuturor timpurilor și popoarelor” ținea hăturile strâns în mâini. De aceea ministrul (de-acum ministru, nu comisar al poporului) afacerilor externe Viaceslav Molotov l-a adus pe tovarășul Gotwald să se uite la tovarășul Stalin. Ca la o maimuță în grădina zoologică.

În continuare, de sfânta problemă a organizării loviturii de stat în Cehoslovacia se vor ocupa tovarășii Molotov și Beria, iar pe Stalin o să-l ducă la dace să bea ceai și să iubească natura. Nu, el încă tot mai dă ordine. El tot mai ține hăturile. Însă cu fiecare zi vede tot mai puțin încotro ar trebui să se îndrepte și se biziue pe ce-i șoptesc cei din jur.

Cât a durat acea întâlnire? O oră și jumătate – de la 19,30 la 21. Asta a și fost la el ziua de muncă. Ce-i drept, mai venise pe la el Mikoian (ora 20,00-20,50), dar prezența lui era,

probabil, necesară – în acea vreme, el era adjunctul lui Stalin la Cabinetul Consiliului de Miniștri și conducea de facto acest organism în locul lui.

Iar următoarea întâlnire în cabinet a avut loc peste patru zile. Au fost trei vizitatori: Jdanov, Suslov și Kuznețov. Au intrat la ora 19,30 și au ieșit la 22,10.

Medicii îngrădesc tot mai mult activitatea conducătorului. Însă nu se observă semne de îmbunătățire a stării lui de sănătate.

„Sănătatea lui Stalin, cu toate că regimul de muncă era restricționat, nu se îmbunătățea. El suferea de hipertonie, amețeli și sufocări, răcea des, și paza era obligată uneori să ia măsuri extreme. Râbin, membru al serviciului de pază, povestind despre înmormântarea lui Jdanov, care avusese loc pe 2 septembrie 1948, amintește cum cei de la pază, din ordinul lui Molotov, l-au încuiat pe Stalin în cameră și nu l-au lăsat să iasă în livadă pentru a uda florile. De fapt, Stalin încetase să mai conducă țara.” [174].

De ce tovarășii „nu au scurtat” suferința principalului șobolan prin eutanasiere? Păi, pentru că el le era folositor în starea în care se afla. Ei se acopereau cu numele lui, așa cum făcuse cândva Stalin cu numele lui Lenin, pe care îl exilase pur și simplu la Gorki. Și cu cât Iosif Visarionovici devenea tot mai mult o ruină, ei îndeplineau propriile intrigi, creau alianțe și-și întăreau pozițiile în vederea viitoarei lupte pentru putere.

Se consideră că toate campaniile de represalii de după război, îndeosebi cele mai cunoscute (lupta cu „cosmopolitismul”, „chestiunea medicilor” etc.) fuseseră inițiativa personală a lui Stalin. Însă nu este chiar așa. Ele sunt puse pe seama lui Stalin. Adevărații inițiatori fuseseră alți oameni. Și se foloseau de ele în lupta pentru putere. Se înțelege, el semna respectivele dispoziții. Să nu creadă cititorii că el era de-acum cu totul neputincios și nu-și dădea seama ce face. Puterea lui nu era îngrădită. Însă activitatea lui era tot mai restrânsă. Ca și mai înainte, el putea oricând să „șteargă” pe cineva, trimițându-l „în tabără”, însă pentru asta trebuia să știe pe cine „să șteargă”. Treptat, aproape imperceptibil, tovarășii de luptă l-au lipsit de un lucru important – de integrala cuprindere a informației. Încă nu se ajunsese ca ziarul „Pravda” să fie tipărit într-un singur exemplar, însă imaginea clară despre ceea ce se întâmplă se tot îndepărta. Cine stăpânește informația stăpânește lumea, zicea sir Winston Churchill. Treptat, dar ireversibil, Stalin devenea ostaticul diferitelor grupuri din jurul lui, ajunsese să fie manipulat. Iar după ce murise, tovarășii i-au pus în cărcă atât crimele lui, cât și pe cele ale lor.

Un exemplu? Cu plăcere. Celebra problemă a Comitetului Evreiesc Antifascist, creat în timpul războiului.

„În data de 28 noiembrie 1948, Stalin a semnat secreta hotărâre a Consiliului de Miniștri al URSS: «Comitetul Evreiesc Antifascist să fie dizolvat imediat, organele lui de presă să fie închise, chestiunile comitetului să fie preluate.»

A doua zi, membrii operativi ai KGB au efectuat percheziția și au sigilat sediul.” [175].

Comitetul Evreiesc Antifascist fusese acuzat de spionaj și răspândirea propagandei naționaliste – acuzații standard. Fuseseră trase la răspundere 125 de persoane, dintre care 23 au fost împușcate, iar 6 au murit în închisoare. Cercetătorii au găsit o foarte interesantă

explicație a motivului pentru care a fost distrus comitetul și adusă pe tapet chestiunea. Vinovat a fost, desigur, Stalin.

„Istoricul Leonid Mlecin susține că primul motiv al chestiunii Comitetului Evreiesc Antifascist fusese înrăutățirea stării de sănătate a lui Stalin, mai exact, ceea ce scriau despre el corespondenții occidentali acreditați la Moscova. Asta îl supăra foarte tare pe bătrânul dictator.

Ca bază pentru speculații servea aspectul lui exterior și dispariția lui din spațiul public, care deveniseră tot mai frecvente. Însă conducătorului nu-i convenea asemenea explicație. El era convins că cineva din anturajul lui le servește străinilor informații despre problemele lui medicale.

Ministerul Securității Statului a găsit explicația care să-i convină Stăpânului: informațiile erau furnizate de rudele fostei lui soții decedate.” [idem].

În continuare, s-au găsit legături cu unul dintre membrii comitetului și treaba a mers. La aceasta a contribuit și antisemitismul funciar al lui Stalin.

Se prea poate că așa a și fost. Însă trebuie întrebăm istoricul Leonid Mlecin: de unde știa tovarășul Stalin ce scriau despre el ziarele occidentale? Stalin nu știa limbi străine. Mă îndoiesc că el era în stare să citească „The Washington Post”. Atunci cine-i strecura cele „care-l enervau foarte tare”?

Dar să ne concentrăm ascutita noastră atenție proletară asupra documentului pe care, chipurile, l-ar fi semnat Stalin. Iată-l:

„21 noiembrie 1948.

Celor nouă – pentru aprobare.

Biroul Consiliului de Miniștri al URSS dispune ca Ministerul Securității al URSS să dizolve urgent Comitetul Evreiesc Antifascist, întrucât, după cum atestă faptele, acest comitet este un centru al propagandei antisovietice și oferă constant informații antisovietice spionajului străin.

Totodată, să fie închise și organele de presă ale acestui comitet, să fie preluate documentele acestui comitet. Deocamdată să nu fie arestat nimeni.

STALIN, MOLOTOV

Transmis de către t. Poscriobișev în 21. XI. La ora 00 și 15 min. (1948)”

(<https://document.wikireading.ru/hD4syq856P>).

Ce sare-n ochi? Nu greșea stimulabilul autor Artem Krecetnikov legată de data semnării documentului, este un amănunt neînsemnat. Să observăm că ordinul a fost semnat nu numai de Stalin. Erau două semnături. Al doilea semnase Viaceslav Molotov. Este limpede că documentul a ieșit din cabinetul lui Stalin, căci Poscriobișev era secretarul lui personal. Însă iată necazul: nici în 20 noiembrie, nici în 21 și chiar în 28 noiembrie 1948, Stalin nu fusese în cabinetul lui de lucru. Și între 3 septembrie și 2 decembrie n-a fost nimeni. În această perioadă, la insistentele recomandări ale medicilor, el se afla în Caucaz. La odihnă.

Stalin fusese la odihnă trei luni întregi, iar în locul lui lucrau alții și alții luau hotărâri. Semnătura lui Molotov pe document era ca a cincea roată la căruță. Însă semnătura lui devine

ОН 78
О Еврейском антифашистском Комитете

Утвердить следующее решение Бюро
Совета Министров СССР:
~~В ДЕВЯТЬ~~ ДЛЯ УТВЕРЖДЕНИЯ.

„Бюро Совета Министров СССР поручает Министерству
Государственной Безопасности СССР немедленно распустить
Еврейский антифашистский комитет, так как, как показы-
вает факты, этот Комитет является центром антисовет-
ской пропаганды и регулярно поставляет антисоветскую
информацию органам иностранной разведки.

В соответствии с этим органы печати этого Комите-
та закрыть, дела Комитета забрать. Пока никого не арес-
товывать.”

СТАЛИН. МОЛОТОВ.

Принято по ВЧ от т. Поскребышева
21.XI в 00ч.15м.

Маленкову
Абакумову
Смирнову

тов. Маленков - за
тов. Вознесенский - за
тов. Косыгин - за
тов. Каганович - за
тов. Булатин - за
тов. Микоян - за

1166/81

20.XI-48.

Chestiunea „Comitetului Evreiesc Antifascist” – unul dintre exemplele luptei
pentru putere din jurul lui Stalin, care începuse „să dea în primire”...

necesară, când lipsește Stalin, el era președintele Consiliului de Miniștri. Atunci semnează Molotov, în calitate de adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri, iar semnătura lui Stalin, ca secretar general (bineînțeles, al partidului, *n. mea, C. Ir.*) și președinte al Consiliului de Miniștri doar se specifică.

Ce înseamnă asta în cazul de față? După cum se știe, statul Israel a fost proclamat la 14 mai 1948. La început, acest proces fusese susținut de Kremlin, în speranța că Israelul se va „sovietiza” și se va transforma într-un sprijin pentru URSS în Orientul Apropiat, întrucât cu Iranul și Turcia nu s-a reușit. URSS a fost prima țară care a recunoscut Israelul și imediat a început să-l aprovizioneze cu armament, întrucât noul stat a fost atacat de vecinii arabi. Însă în august era cât se poate de limpede că atitudinea Israelului față de o alianță cu URSS era mai mult decât rece. Se răciseră și relațiile dintre cele două state, mai ales după sosirea triumfală a ambasadoarei Israelului la Moscova, Golda Meir, care fusese întâmpinată de mii și mii de evrei sovietici.

Sentimentele național-patriotice înflăcărâte n-aveau cum să-i bucure pe tovarășii de la Kremlin. De aceea ei iau câteva hotărâri în legătură cu această chestiune. A avut de suferit și Comitetul Evreiesc Antifascist, care era lanțul de legătură între evreii sovietici și Israel. Așa că enervarea lui Stalin de către publicațiile presei occidentale n-au nicio legătură cu această chestiune.

De altfel, pe hotărârea Biroului Consiliului de Miniștri al URSS se află semnăturile „pentru” ale lui Malenkov, Kaganovici, Mikoian, Bulganin, Kosâghin și Voznesenski. Ca să înțelegeți – Aleksei Kosâghin, Nikolai Bulganin și Nikolai Voznesenski, în afara altor îndatoriri, erau și ei adjuncți ai președintelui Consiliului de Miniștri. În același timp, Kosâghin și Voznesenski erau adjuncții președintelui Biroului Consiliului de Miniștri al URSS. Iar șeful Biroului era... Nu, nu Molotov și nici măcar Stalin, ci Lavrentii Pavlovici Beria. Acest organ fusese creat în primăvara anului 1946, care pur și simplu preluase conducerea țării. În felul acesta, încă din 1946, Beria devine de facto al doilea om din Uniunea Sovietică. Dar având în vedere starea de sănătate a Stăpânului, chiar primul om.

Asupra acestei chestiuni eu m-am oprit atât de amănunțit, pentru că ea a devenit prologul altor chestiuni, îndeosebi a „cosmopoliților apatrizi”, „Chestiunea Leningradului” și „Chestiunea medicilor”. Toate acestea fuseseră nu atât rodul psihicului bolnav al tovarășului Stalin, cât ca rezultat al mâncătoriei pentru putere în anturajul lui. Bunăoară, „Problema medicilor” au inițiat-o șobolanii-subdominanți, cu scopul de a ruina definitiv sănătatea conducătorului. Lupta pentru putere se apropia de apogeu, iar Stalin devenea o piedică.

O să detaliez puțin secretele ierarhiei sovietice. În timpul războiului, importanța Biroului Politic al CC al PC(b) ca organ suprem al puterii politice și de stat a coborât efectiv până la zero. Să fii membru al Biroului Politic era un lucru de prestigiu. Asta însemna că acel activist intra în cerul lui Stalin cel mai apropiat. Însă hotărârile se luau nu la ședințele Biroului Politic, care se întrunea din când în când, ci într-un cerc mult mai restrâns de persoane de încredere. La propunerea lui Stalin, pe 3 octombrie 1946, fusese adoptată următoarea hotărâre a Biroului Politic:

„1. Să i se încredințeze Comisiei de afaceri externe de pe lângă Biroul Politic (cei șase) sarcina ca, pe lângă chestiunile de politică externă, să se ocupe și de chestiuni de construcție internă și de politică internă.

2. Să se completeze grupul celor șase cu tov. Voznesenski, președintele Planificării de Stat, «cei șase» să se numească pe viitor «cei șapte»” [176].

La „cei șapte” intrau: Stalin însuși, Molotov, Beria, Mikoian, Malenkov, Jdanov, Voznesenski. În toamna anului 1947, în această „cohortă” fusese inclus și Bulganin, după ce ajunsese – în locul lui Stalin – membru al Biroului Consiliului de Miniștri. „Cei șapte” s-a transformat în „cei opt”. Apoi, în „cercul strâmt” au fost incluși Aleksei Kuznețov și Aleksei Kosâghin și astfel (după moartea lui Jdanov) apăruse grupul „celor nouă”.

Și imediat începe în interiorul lui o luptă pe viață și pe moarte, cu un ridicat nivel de mortalitate. Tovarășul Stalin se agăța nu numai de viața lui fizică, dar și de putere, încercând să-i atașeze pe „tovarășii de luptă” unul împotriva altuia și grupuri întregi. Din partea lor, „tovarășii” se foloseau în scopurile proprii de conducătorul care murea încet.

Un exemplu clasic de luptă ascunsă este „Chestiunea Leningradului”. Totul începuse după moartea suspectă a lui Andrei Jdanov, probabil cea mai devotată slugă a lui Stalin. Oficial, el a murit de infarct în ziua de 31 august, când se afla la odihnă în dacea lui Stalin din Valdai. El era într-adevăr foarte bolnav – obezitatea și anumite afecțiuni psihice i-au provocat o gravă boală de inimă (s-a temut de Stalin toată viața și era foarte afectat de bârfele pe seama sa, pentru că conducătorul s-ar fi putut supăra). Și totuși.

Vladimir Tereșkin, adjunctul lui Jdanov, își amintea că chiar în ajunul morții, șeful lui s-a dus la pește, dar mergea atât de repede, încât gârziile de corp abia se puteau ține după el:

„După ce s-a întors la dace, ca de obicei, l-a consultat medicul. l-a luat temperatura, tensiunea arterială și pulsul. Toate valorile erau normale. Andrei Aleksandrovici a înghițit medicamentele prescrise de medic și a luat masa de prânz. Și nu după mult timp, a început să se simtă rău. La o jumătate de oră după ce luase masa de prânz, și-a pierdut vorbirea, iar după alte câteva ore a murit.” [177].

Cercetătorii au subliniat nu o dată că oamenii apropiați ai lui Jdanov erau conștienți că el „fusese ajutat” să moară. Este interesant iată ce. După atacul de cord suferit pe 27 august, la Valdai au sosit profesorii Vasilenko, legorov și Vinogradov (medicul personal al lui Stalin), precum și Lidia Tymașuk, un medic cu mare experiență. Ea i-a făcut o electrocardiogramă și a pus diagnosticul: „infarct miocardic”. Însă profesorii n-au crezut-o. Nu se știe de ce.

După infarct, este necesar un regim sever la pat. Dar pe Jdanov l-au lăsat să meargă la pescuit. Mai târziu, Vinogradov a recunoscut „eroarea medicală”, însă a respins categoric orice intenție. Totuși...

„După părerea autorilor, care au cercetat în mod special ultimele zile ale lui Jdanov, o mulțime de fapte diverse dovedesc că Stalin dorise încă în iulie 1948 să-l pedepsească pe Jdanov cumplit, până la lichidarea lui fizică. Medicii care l-au tratat la Valdai au venit în întâmpinarea dorinței lui Stalin. Judecând după medicamentele pe care i le prescria lui Jdanov, ei erau conștienți de rolul pe care erau rugați să-l ducă la îndeplinire. [idem].

Nu știm dacă este așa sau nu. Este însă foarte ciudat că nu li s-a dat curs scrisorilor adresate de Lidia Tymașuk câtorva sus-puși, între ei și generalului Vlasik, șeful pazei de corp a lui Stalin, în care ea atrăgea atenția asupra diagnosticului greșit.

Așa a murit omul căruia, în toamna anului 1945, Stalin se pregătea să-i redea puterea, dacă urmările accidentului vascular nu se vor ameliora. În 1948, Jdanov era deja în cădere. Avuseseră grijă „tovarășii de luptă”. Și încă cum. Cândva, tot așa murise și Boris Godunov. A prânzit. După jumătate de oră, i se făcuse rău, îi luase vorbirea și își dăduse duhul. Nu fac nicio aluzie, însă se știe sigur că Godunov fusese otrăvit.

Trebuie spus că în interiorul „celor nouă” Jdanov era în fruntea unui grup, în care intrau Voznesenski și Molotov. Pe Jdanov îl urau foarte tare alți doi dintre „cei nouă” – Malenkov și Beria; aceștia împreună cu Hrușciov, care în acel moment nu intra în „cercul strâmt”, constituiau un alt grup care lupta pentru putere. În altă parte, stătea parcă stingher Kuznețov, care ocupa o funcție-cheie, cea de șef al Secției de cadre a CC al PC(b). Pe el l-a introdus între „cei nouă” însuși Stalin, respectând principiul „cadrele rezolvă totul”.

Moartea lui Jdanov, pe care „tovarășii” l-au „expus” Stăpânului timp de un an, devenise un moment important în căderea chiar a lui.

În octombrie 1949, Stalin a supraviețuit unui al doilea atac cerebral. Tot cu pierderea vorbirii. Concediile lui în Caucaz deveneau din ce în ce mai lungi: dacă în 1950, „concediul” lui a durat 4 luni, în 1951, a fost de peste o jumătate de an. După întoarcere, majoritatea timpului și-l petrecea la dace. La cabinetul de lucru din Kremlin se ducea două-trei zile pe săptămână, ba chiar una singură. Acolo lucra o oră și jumătate, uneori două, ba chiar o singură oră. În acea vreme, în entouragele apropiate fusese poreclit „dacinik” (Cu alte cuvinte, „casnic”, pentru că stătea mai mult la dacea lui. *n. m., C. Ir.*)

Se știe că „tovarășii” se duceau la el să se sfătuiască, uneori toți „cei nouă”, dar țineau și legătura prin telefon. Însă la telefon nu pot fi rezolvate toate problemele. La telefon nu poți semna un ordin. Nici în Caucaz în audiență la conducător nu-i chiar simplu de ajuns – de la Moscova până la lacul Rița sunt aproape 2.500 de kilometri cu avionul, iar după aceea cu mașina. De aceea majoritatea chestiunilor curente erau rezolvate fără formală participare a încă dictatorului. În același mod erau rezolvate și problemele delicate, legate de cadre sau de controlul activității serviciilor speciale.

În același an, Stalin a început să aibă mari scăpări de memorie. Nikita Hrușciov își amintea:

„Altă dată, stăteam la masă, iar el, adresându-se omului cu care discutasese zeci de ani sau poate mai mult, se oprea brusc și nu-și putea aminti deloc cum îl cheamă. În asemenea situații, el se supăra foarte tare, nu voia să observe acest lucru și alții. În această situație contribuia și mai mult la stingerea puterilor lui. Îmi amintesc că odată el i se adresă lui Bulganin și nu putea nicicum să-și aducă aminte cum îl cheamă. Îl privește, îl privește și până la urmă îl întreabă: «Care-i numele dumneavoastră?». – «Bulganin». – «A, da, Bulganin!» – și abia atunci i-a spus lui Bulganin ceea ce avea să-i spună. Momente asemănătoare se repetau destul de des și asta îl aducea la disparare.” [178].

Sfârșitul dictatorului care stăpânea jumătate de lume a survenit în vara anului 1952. După ce l-a consultat pe pacient, profesorul Vinogradov a constatat că ateroscleroza a progresat drastic și a recomandat încetarea activității de stat și politice.

Ne putem doar imagina furia Stăpânului. Cu exact aceleași metode l-a înlăturat el cândva pe Lenin cu o jumătate de an înainte de Congresul al XIII-lea al partidului și iată că cu doar două luni înainte de cel de-al XIX-lea Congres profesorii îi spun lui acum aceleași cuvinte.

Iar congresul urma să fie destul de complicat. Timp de doisprezece ani, împotriva prevederilor statutare, nu s-a ținut niciun congres și iată că „tovarășii de luptă” insistă să fie convocat. Stalin nu vrea, se opune. Însă tovarășii insistă cu o perseverență dubioasă. Ce-i de făcut?

Și, deodată, aflând de concluziile lui Vinogradov, grupul Beria-Malenkov-Hrușciov a făcut o mișcare neașteptată. Brusc, s-a aflat că scrisorile Lidiei Timașuk nu s-au pierdut – fuseseră păstrate cu grijă. Iar acum, peste aproape patru ani, „tovarășii de luptă” au ridicat problema morții suspecte a lui Jdanov și au prezentat-o ca o conspirație a medicilor și a unor membri dintre „cei nouă” nu numai împotriva lui Andrei Aleksandrovici, ci și împotriva lui Iosif Visarionovici.

Dementul dictator bătrân a reacționat previzibil. Profesorul Vinogradov s-a trezit imediat în pușcărie, unde flăcăii buni ai lui Lavrentii Pavlovici, cu lovituri de cizme în coaste, au scos din el recunoașterea că a uneltit împotriva TRU, că a premeditat uciderea lui Jdanov și că a încercat să-l omoare și pe Stalin. Din acel moment, influențat de Beria, Malenkov și Hrușciov, Stalin a renunțat la serviciile medicilor și a recurs la automedicație. Svetlana Aliluieva și-a vizitat tatăl ultima dată în decembrie 1952:

„Probabil că el resimțea simptomele bolii, posibil, a hipertoniiei – căci pe neașteptate s-a lăsat de fumat și tare se mai fudulea cu asta –, cu siguranță că el fumase cel puțin cinci-zece de ani. Probabil, simțea că are tensiunea crescută, însă nu erau medici. Vinogradov a fost arestat, iar în alții nu avea încredere și nu permitea nimănui să se apropie de el. El lua singur niște pilule, picura în paharul cu apă câteva picături de iod – nu știu de unde avea el acest tratament; însă el însuși făcea lucruri inadmisibile: cu două luni în urmă, cu o zi înainte de atacul cerebral, el a fost la baia de aburi (construită la dacea lui într-o clădire separată) și a stat în aburul fiebinte, după obiceiul lui din Siberia. Niciun medic nu i-ar fi permis să facă asta, dar medici nu existau...” [173].

Este interesant că Stalin se îndoia adesea de vinovăția lui Vinogradov, dar „tovarășii” au aranjat lucrurile în așa fel, încât era imposibil ca academicianul să fie eliberat din închisoare chiar de atotputernicul Koba.

Înainte de Vinogradov, bătrânul conducător îl pierduse și pe general-locotenentul Nikolai Vlasik, șeful apărării personale, care fusese în acest serviciu timp de 25 de ani și care a fost expedit în orașul Asbest din regiunea Sverdlovsk ca adjunct al comandantului coloniei de corecție. Iar noi ne amintim de scrisoarea pe care medicul Lidia Timașuk i-o adresase atunci lui Vlasik, dar acela nu i-a dat nicio importanță.

Aleksei Kuznețov îi înmâna lui Andrei Jdanov medalia „Pentru apărarea Leningradului”. „E greu de înțeles cum de Jdanov A. A. n-a putut vedea chipul dușmanului în Kuznețov”, se întreba cu nedumerire Beria după lichidarea finală a grupului „celor nouă”.

Iar mai înainte, Stalin rămăsese și fără Aleksei Kuznețov, „cadristul” și sprijinul său în grupul „celor nouă”. Acesta fusese acuzat în așa-zisa „Chestiune a Leningradului” pe data de 30 septembrie 1949 și împușcat chiar a doua zi. În aceeași zi și în aceeași chestiune fusese condamnat și Voznesenski și doar după o oră de la pronunțare a și fost împușcat. Astfel, grupul Malenkov-Beria-Hrușciiov a înlăturat dintre „cei nouă” grupul Jdanov-Molotov-Kuznețov-Voznesenski.

În afară de aceasta, la inițiativa lui Malenkov, ministrul securității statului Abakumov a fost învinuit de „conspirație sionistă” și împiedicarea cercetării „Chestiunii medicilor”, măsură care a dus la slăbirea Ministerului Securității Statului, unul dintre pilonii dictaturii staliniste, și la întărirea rolului Ministerului Afacerilor Interne, adică a lui Beria.

Nu cumva Stalin nu mai lupta? Lupta, și încă cum! Din 1951, el a început să-l sape pe atotputernicul Lavrentie Pavlovici („Chestiunea Mengrel”, dar și pe Malenkov și Hrușciiov). Însă era târziu: bătrânul secretar general pierduse războiul.

În fine, pe data de 5 octombrie 1952, când s-au deschis lucrările celebrului Congres al XIX-lea al PC(b), Stalin s-a trezit izolat și sub control total al grupului lui Malenkov. În fața lui Iosif Visarionovici continuau să se ploconească până la pământ și să-l proslăvească. Dominantul încă mai avea colți, deși se clătinau și nu mai erau atât de ascuțiți. Cu toate acestea, era limpede că lunile lui sunt numărate. Pe dictatorul pe jumătate fără minte l-au „încercuit” din toate părțile.

Ultima bătălie a dat-o el la congres. Congresul al XIX-lea fusese în întregime un fenomen unic. Iată o caracterizare scurtă, dar reușită a lui Viktor Suvorov:

„Acest congres nu a fost altceva, decât o revoltă a nomenclurii superioare împotriva conducătorului îmbătrânit. Era o răfuială criminală la nivel înalt. «Oamenii fără adăpost» autoritari l-au alungat pe șeful lor în încăperile aurite ale Kremlinului în fluierăturile și țipetele nomenclaturiştilor. Congresul a schimbat numele partidului. Frăția comunistă a anunțat: de-aici încolo noi nu mai suntem bolșevici! Biroul Politic a fost desființat. În locul lui a fost creat Prezidiul Comitetului Central. Congresul a adoptat un nou statut (antistalinist) al partidului. Aproape tot ce a propus Stalin a fost respins de congres. Dar au fost adoptate acele măsuri, împotriva cărora se exprimase Stalin.

Cadrele hotărăsc totul.

Acest lucru a fost întărit de către cel de-al XIX-lea Congres al partidului. Cadrele staliniste s-au ridicat împotriva lui Stalin. Și hotărau totul. În felul lor. Și au introdus în componența conducerii pe cel care era de partea lor și nu a lui Stalin, care pierduse.” [159].

PC(b) și-a încetat existența. În locul lui a apărut PCUS – Partidul Comunist al Uniunii Sovietice. În cadrul Prezidiului CC al PCUS a fost creat Biroul, în care au intrat Stalin, Beria, Malenkov, Hrușciiov, Voroșilov, Bulganin, Kaganovici, Pervuhin și Saburov. S-ar părea că este același „grup de nouă”, iar Stalin e la locul lui, însă... Însă la comandă se afla grupul Beria-Malenkov-Hrușciiov-Bulganin și alipit de ei Mikoian.

Stalin rămânea cel mai important în partid și în guvern. De exemplu, Jukov era vechi prieten de-al lui Hrușciiov. Ei se împrieteniseră încă înainte de război, când Jukov era comandantul regiunii militare Kiev, iar Nikita Sergheiovici¹ era prim-secretar al CC al PC(b)U. După război, Stalin l-a expedit pe Jukov la Sverdlovsk – comandant al regiunii militare Ural, iar Hrușciiov, împotriva voinței Stăpânului, l-a făcut membru supleant al CC al PCUS. Mai târziu, pentru că a votat împotriva lui Stalin și a trecut de partea grupului lui Malenkov, Jukov va fi adus la Moscova și făcut adjunctul lui Bulganin, adică al ministrului apărării, iar apoi va deveni ministru.

Fiecare dintre ei – și Stalin, și „tovarășii” – se străduia să introducă în numărul delegaților cât mai mulți oameni de-ai lor. Iată una dintre persoanele care fusese folosită, deși probabil că ea nici nu bănuia. Este vorba de ministrul de atunci al sănătății din RSFSR Maria Dmitrievna Kovrâghina. „Cadrele” lui Stalin au desemnat-o (în URSS scriau „a fost aleasă”) delegată la Congresul al XIX-lea. Ea a fost foarte uimită:

„Pe nepusă masă, m-am pomenit aleasă în CC.” [179].

Faptul că Maria Kovrâghina a fost – iarăși fără să știe – „omul lui Malenkov” e ușor de dovedit. Imediat după congres, în ianuarie 1953, a fost numită prim-adjunct al ministrului sănătății. Iar după ce a trecut stagiatura de un an, pe 1 martie 1954, va deveni ministru plin. În 1957, va cădea Malenkov, peste un an va cădea și ea, expedită într-o funcție de mână a treia, cea de rector al Institutului Central de Perfecționare a Medicilor de pe lângă Ministerul Sănătății al URSS. De pildă, Aleksei Stahanov a fost favoritul lui Malenkov – avea dace, două mașini și un post cald în Ministerul Industriei Cărbunelui. A zburat Grigorii

¹ Hrușciiov fusese ucrainean. Ca atare, numele lui ar trebui să fie ortografiat Mykyta Serhiovyci Hrușciiov. (C. Ir.)

Maksimilianovici din funcțiile de la Moscova și a plecat să conducă Centrala electrică de la Ust-Kamenogorsk, a zburat de la Moscova și Stahanov și s-a dus la Donbas ca adjunct al directorului Trustului „Cisteakovantrațit” în celebrul oraș Torez.

Pe Stalin l-au ucis pe 1 martie 1953. Despre cum fusese găsit el căzut pe dușumeaua din mica sufragerie într-o baltă de urină proprie; cum Beria, Malenkov și Hrușciiov, care fuseseră chemați, au blocat toată noaptea accesul medicilor la trupul lui – sunt lucruri cunoscute de toată lumea. Există și versiunea otrăvirii cu un produs al laboratorului de toxicologie al NKVD, condus de colonelul medic militar Gheorghii Mairanovski. Dar nu poate fi dovedită prin documente. Ba mai mult, din 13 decembrie 1951, acest profesor era arestat.

Între fanaticii lui Stalin circulă până azi un frumos mit, potrivit căruia, după moartea lui, s-au găsit o pereche de cizme vechi și uzate, zece perechi de pantaloni, cinci pipe și un carnet de economii pe care erau depuse 900 de ruble. Cică atât de sărac era.

Însă Iosif Visarionovici fusese un om destul de înstărit. Mai întâi, el fusese în totală întreținere pe spezele statului și n-avea pe ce cheltui banii, în afară de cotizația de partid. Iar salariul lui, mai ales în ultimii ani, fusese de 10.000 de ruble, fără a pune la socoteală „plicurile albastre”. Acele plicuri zăceau teancuri în sertarele lui.

După moartea conducătorului, fusese deschis seiful lui în care s-au găsit aproape 3.500.000 de ruble și câteva zeci de mii de dolari SUA și lire sterline etc. După chitanțele aflate acolo, se înțelege că banii reprezintă drepturile de autor pentru lucrările lui, editate în URSS și în străinătate. Exista o lege, conform căreia membrii conducerii superioare de partid trebuiau să depună drepturile de autor într-un fond de stat special. Dar Stalin era deasupra legii.

Era important că Stalin fusese Stăpânul, Gospodarul unei țări imense cu toate resursele ei. Dacă ar fi cerut, i s-ar fi adus întregul Fond de diamante, fără să fie întrebat de ce. Nu întâmplător în lista celor mai bogați oameni din istoria omenirii, publicată în 2015, alături de Gînghis Han, Bill Gates și Rockefeller, figurează și modestul nume al lui I. V. Stalin.

Astfel s-a încheiat conducerea nelimitată de aproape treizeci de ani a celui mai sângeros dictator din istoria omenirii.

Capitolul XXV

„La Suhumi înflorește corcodușul, dar nu pentru Lavrentii...”

Stalin încă nu murise, iar împărțirea puterii a și început. Despre îmbolnăvirea conducătorului s-a anunțat abia pe 4 martie. Acest lucru trebuia făcut, pentru a se ajunge la înțelegerea asupra noii configurații din Olimpul puterii și pentru luarea măsurilor necesare. În aceeași zi, a fost convocată urgent ședința Biroului Prezidiului Comitetului Central, a cărui componență fusese redusă de la 25 de persoane la 11. De fapt, erau aceiași „nouă”, la care a fost adăugat popularul Molotov, dar și Mikoian.

Au reorganizat și Consiliul de Miniștri. La propunerea lui Beria, președinte al acestui organ a devenit Gheorghii Malenkov, iar la propunerea lui Malenkov, prim-adjunctul președintelui a devenit Lavrentii Beria. Adjuncți (dar nu importanți) au ajuns și Molotov, Bulganin și Kaganovici. Pentru un timp, s-a statornicit o fragilă conducere colegială. Dar această situație nu putea dura mult. De fapt, conspirația împotriva lui Lavrentii Pavlovici se formase încă pe când Stalin trăia ultimele clipe. Dacă este să-l credem pe Hrușciiov, atunci primii care s-au vorbit au fost el și Bulganin:

„Dar pentru asta era necesar acordul lui Malenkov. În acel moment, Grigorii Maksimilianovici avea dureroase îndoieli: să încerce ca, împreună cu Beria, să scape de Hrușciiov sau, asociindu-se cu Nikita Sergheevici, să-l dărâme mai întâi pe puternicul președinte al Comitetului Special, ca mai apoi, împreună cu Molotov, să-l scoată din conducerea colectivă pe Hrușciiov. În istorica zi de 5 martie, până una, alta, Malenkov înclina spre prima variantă, de aceea și vorbea cu șeful organizației de partid din Moscova nu cu prea multă căldură. Însă curând, Gheorghii Maksimilianovici a fost nevoit să-și schimbe radical poziția.

Fapt e că Beria nu s-a arătat foarte dispus să lupte împotriva oricăruia dintre „moștenitorii lui Stalin”. Lui Lavrentii Pavlovici cel mai mult îi convenea păstrarea conducerii „celor patru”, în care exista un anumit sistem de «reținere și contrabalansare» și nimeni nu deținea întreaga putere. «Mareșalul de la Lubianka¹» înțelegea că a ocupa aceeași poziție pe care o ocupase Stalin era peste puterile lui. Pentru asta, Lavrentii Pavlovici nu avea nici autoritatea de „mare cârmaci”, nici un aparat corespunzător sub mână lui.” [180].

¹ Lubianka – celebra închisoare din Moscova. (C. Ir.)

*Malenkov și Beria. Putea ieși efectiv o uniune a reformatorilor.
Însă tovarășul Malenkov se temea foarte tare de Beria.*

Ironia sorții: conducătorul celei mai întunecate instituții din URSS, reazemul regimului totalitar, sângerosul călău a dovedit nu numai inteligență, dar și mai multă democrație, renunțând la lupta pentru o putere personală nelimitată, în timp ce alții își făceau socoteala cum să înfigă cuțitul în spatele „tovarășilor”. Încă o ironie: Malenkov își însuși propunerea lui Hrușciov și a anturajului lui, intrând în jocul împotriva lui Beria, pe lângă faptul că, potrivit convingerilor sale, spre deosebire de alții, aceștia erau reformatori.

Are dreptate Boris Sokolov și în altceva: în acel moment, pe fondul celui de-Al Doilea Război Mondial, prelungit în unul Rece, în URSS tocmai se desfășura o aprigă campanie a naționalismului rus, care se contrapunea culturii occidentale (asta era încă „munca” lui Jdanov) efectiv în toate. Rușii trebuia să fie primii în toate descoperirile: radio, motorul cu aburi, balonul cu aer cald, aeroplanul și chiar bicicleta. Atunci apăruse și gluma: „Rusia este patria elefanților”. Lavrentii Pavlovici era un om foarte inteligent și conștientiza că opinia publică nu va accepta ca încă un gruzin să fie cocoțat de propagandă și de cenzură la conducerea țării.

Așadar, conspiratorii începuseră să acționeze. Beria reușise cumva să contopească Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Securității Statului într-o instituție unică. Conspiratorii i l-au băgat ca prim-adjunct pe Ivan Sierov, prietenul lui Hrușciov și al lui Jukov. Un alt prim-adjunct, Serghei Kruglov, deși era considerat un apropiat al lui Beria, în realitate era omul lui Malenkov. La insistențele lui Hrușciov, mareșalul Jukov a fost rechemat la Moscova și a fost făcut prim-adjunct al ministrului Apărării. În felul acesta, Hrușciov a aranjat lângă Bulganin (care din cauza alcoolismului nu era un partener de încredere) pe omul său. De fapt, pe Jukov nu prea te puteai baza, din cauza prostiei lui și a lăudăroșeniei – cât de mare

e el și cât de mult îl prețuise Stalin – și de aceea nu era în stare să se descurce în hățișul de intrigi de la Kremlin.

După căderea lui Beria, dar mai ales în perioada Reconstrucției, era foarte la modă să-l învinovățești pe fostul mareșal crud de toate păcatele grele. Că el eliberase sute de mii de deținuți din lagăre cu scopul de a destabiliza situația din țară și pentru a pune mâna pe putere. Despre asta s-a făcut chiar și un film: „Vara rece a anului 1953”. Că el ar fi violat zeci de eleve nevinovate – pe această temă s-a scris mincinoasa carte „Beria. Să fie arestat la Kremlin”, al cărei autor era generalul-politruc Anatolii Sulianov.

În realitate, Lavrentii Pavlovici era un om foarte interesant. Îngrozitor, dar interesant. Un talentat arhitect. Puțină lume știe că Beria este cel care făcuse proiectele (nu schițe, ci chiar proiecte arhitectonice) ale clădirilor care au intrat în istorie ca „staliniste”. El fusese într-adevăr un bun cunoscător al problemelor construcțiilor. Însă cel mai important: ca pentru un comunist, Lavrentii Pavlovici era un om fantastic de liberal. Nu prea se potrivea cu postul pe care-l ocupa, nu-i așa?

Beria este cel care insista asupra reunificării Germaniei într-o singură țară, în schimbul unor reparații în valoare de zece miliarde de dolari. Cauza acestei propuneri era foarte întemeiată: regimul înrăitului „stalinist” Walter Ulbricht din Republica Democrată Germană era foarte nepopular, iar milioane de nemți fugeau din RDG în zonele ocupate de americani și britanici. Această măsură ar fi detensionat și relațiile dintre URSS și Occident.

Beria insista asupra schimbării politicii naționale și întoarcerea la politica de la sfârșitul anilor '20. Beria a inițiat contacte cu reprezentanți ai mișcărilor de eliberare națională, îndeosebi OUN și UPA (prin Vasyl Ohrymovyci, șeful serviciului de informații externe al Consiliului Central Ucrainean de Eliberare, prin surorile lui Stepan Bandera, prin Kyrylo Osmak, președinte al UHVR (Mișcarea Centrală de Eliberare a Ucrainei, și prin Mitropolitul Iosif Slipyi); există o informație, neconfirmată prin documente, despre existența de trei zile la Moscova a ultimului comandant al UPA și a președintelui Secretariatului General al UHVR, Vasyl Kuk, după care cică Beria ar fi trimis avionul personal. Beria afirma: în regiunile apusene ale Ucrainei, în Bielorusia și în Țările Baltice nu există „bandiți”, ci „o parte a populației, animată de sentimente naționaliste”.

Ba mai mult! N-o să credeți, dar Lavrentii Beria a insistat asupra... destrămării URSS. Republicile urmau să se dezunifice, să scape de dependența economică față de Centru, după care, dacă doreau, puteau forma o federație nouă. Beria era împotriva „sovietizării” țărilor din estul Europei care au nimerit sub ocupația URSS. Conform spuselor lui Sergo Beria, tatăl lui considera că țările Europei Occidentale, convingându-se că fosta URSS s-a democratizat, ar renunța la alianța cu SUA și ar iniția o strânsă colaborare cu reînnoitele republici naționale sovietice.

Cât privește eliberarea „a sute de mii de bandiți”, este o minciună sfruntată. În urma hotărârii Prezidiului Consiliului Superior al URSS (și nu a lui Beria personal), fuseseră eliberați cei cu detenție de până la 5 ani. Nu-i vorba de cei condamnați la ani grei, ci majoritatea celor eliberați în urma acestei hotărâri erau cei care fuseseră condamnați în baza așa-zisei „Legi

a celor cinci spice”, adică pentru mici furțișaguri din avutul obștesc, pe modelul „200 de metri de material de cusut”. Au fost eliberate femeile gravide, femeile care aveau acasă copii cu vârsta de până la 10 ani, bărbații cu vârsta de peste 55 de ani și adolescenții care nu împliniseră 18 ani. În plus, cei cu fapte militare mărunte, cum ar fi amânarea desfășurării unității mai mult de 48 de ore, sustragerea de la serviciul militar prin simularea îmbolnăvirii, pierderea armamentului sau a muniției ș.a. Așa că pe criminali, pe bandiți și pe violatori nu i-au eliberat. Fuseseră eliberate mai mult de un milion de persoane, care s-au încadrat imediat în societate și au sporit mâna de lucru necesară în economia națională.

Încă în data de 4 aprilie 1953, Beria a semnat Ordinul Ministerului Afacerilor Interne privind interzicerea torturii aplicată arestaților. Se ordona desființarea mijloacelor de tortură și a camerelor speciale.

Critica făcută de el sistemului colhoznic ne îndreptățește să vorbim despre desființarea în viitor a colhozurilor sau transformarea lor în gospodării agricole de sine stătătoare și introducerea micilor producători particulari. Adică întoarcera de fapt la politica NEP-ului.

Cu alte cuvinte, Lavrentii Pavlovici Beria ar fi putut deveni pentru URSS ceea ce a fost în zilele noastre Deng Xiaoping pentru China. Astăzi, China este una dintre marile puteri economice, financiare, militare și politice din lume. Iar URSS odihnește de mult întru Domnul.

Eu nu chem la cinstirea memoriei acestui om, căci călăul rămâne călău, chiar dacă el a ucis mai puțini oameni, decât predecesorii săi. Aici nu vorbim despre umanism, ci despre cu totul altceva. Nici China nu a fost condusă de îngeri. Nici Deng Xiaoping n-a fost un înger. Cum nici Bandera și Lebed nu fuseseră îngeri. Însă despre transformarea URSS în ceva calitativ mai bun putem vorbi. Dar n-a fost să fie.

Ei, și „sperietoarele” despre „nevinovatele școlărițe”, care, chipurile, erau prinse pe străzile Moscovei și aduse pentru Beria de subalternii lui să le lăsăm pe conștiința mult prea bătrânului politruc Sulianov. Se pare că inspirația pentru scornirile lui le lua din aventurile sexuale ale lui Mihail Ivanovici Kalinin. Acesta murise; de fapt, murise pe 3 iunie 1946 în timpul unei încercări nereușite de a viola o elevă adolescentă de la școala de balet. Din fericire, pe această fată el n-a mai apucat s-o sugrume.

Totuși, de dragul adevărului, trebuie spus că și lui Lavrentii Pavlovici îi plăceau nu o dată adolescențele. În ultimii ani, el trăia cu una Valentina Drozdova, pe care o luase pe când ea era încă elevă. Ea chiar îi născuse o fiică. Relațiile lor erau atât de apropiate și în văzul lumii, încât soția lui avea intenția să divorțeze.

A doua zi, după ce ziarul „Pravda” a scris despre arestarea lui Beria, speriată, Valentina a dat fuga la procuratură și a reclamat că Beria a violat-o și că a trăit cu el sub amenințarea cu moartea. Prin aceste mărturii în falsa chestiune, ea și-a salvat, probabil, viața. Nu se știe dacă i-au fost confiscate toate cadourile făcute de cel cu care trăise, dar ca cititorii să-și dea seama cine a fost Drozdova, voi spune că mai târziu ea a fost amanta lui Ian Rokotov, celebrul șmenar de valută, împușcat în anul 1961, iar după aceea a devenit soție oficială a nu mai puțin celebrului Illia Galperin, proprietarul unei fabrici clandestine de tricotaje, împușcat și el în 1967.

De fapt, istoria Valentinei Drozdova a servit pentru a demonstra încă o dată că lui Beria îi plăcea să violeze fete. Iar noi vom remarca – a câta oară? – fenomenala atracție a conducătorilor bolșevici-comuniști față de tot felul de forme ale destrăbălării și perversității.

Există diferite versiuni ale morții lui Beria. N-o să ne oprim asupra lor. Sunt într-adevăr lucruri mărunte; însă a murit ultimul călău stalinist acasă într-un schimb de focuri, după cum afirmă fiul lui, sau fusese arestat la Kremlin și împușcat, după ce a fost judecat sumar, într-un tot conform tradițiilor bolșevice și după o acuzare la fel de tradițională: spionaj în favoarea Angliei și încercarea de „lichidare a orânduirii sovietice muncitorești-țăărănești, pentru a restaura capitalismul și dominația burgheziei”. Lucru important: el fusese lichidat nu atât pentru că era o amenințare personală pentru Malenkov, Hrușciiov, Bulganin, Molotov și alții, ci pentru încercarea de a introduce reforme radicale. Cu al doilea punct din învinuire putem fi de acord – „orânduirea muncitoresc-țăărănească” așa cum exista atunci în URSS, în urma acelor reforme, s-ar fi prăbușit.

Hrușciiov și compania se puteau împăca cu orice – ei se așezau cuminiți pe roșii putrede, pe care, ca o „glumă”, Stalin le pune pe scaune în timpul chefurilor. Holbând ochii supus, Hrușciiov, acompaniat de harmoșcă, zbiera cântece porcoase cu strigături, care-i plăceau „celui mai genial dintre genii” și țopăia un hopak¹ înfocat. Stalin chiar îl lovea cu pipa în cheilie, ca s-o scuture de cenușă.

Dar areopagul de partid nu se putea împăca cu aceste cuvinte ale lui Beria:

„De ce CC-ul? Să hotărască Consiliul de Miniștri, CC-ul să se ocupe de cadre și de propagandă.” [191].

Beria era un administrator mult mai talentat decât Malenkov, Hrușciiov și cu atât mai mult decât alcoolicul Bulganin. El înțelegea foarte bine că dublarea mult râvnitelor funcții în aparatul de stat, cu un sistem economic și administrativ oricum neviabil al unei imense țări, îl face monstruos, închistat și extrem de birocratizat. De aceea a propus ca funcțiile de conducere („curatoriale”) ale unor activități atât de plictisitoare, cum este cultivarea sfeclei pe tarlalele colhozurilor din raionul Kryjopil, regiunea Vinnyțea să fie scoase de sub competența CC al PCUS și trecute în sarcina ministerului de specialitate. Oricum inutila existență a Cabinetului de Miniștri al RSSU, care exista numai ca să simuleze „suveranitatea de stat” a Ucrainei Sovietice dădea impresia a ceva supradimensionat.

Însă partidul – aceste zeci de mii de trântori, de la secretarul de partid din colhozul „Stalin” din Vinnyțea și până la secretarul general al CC al PCUS – nu putea scăpa din mâinile lui controlul asupra cultivării sfeclei și învățarea școlarilor; asupra producției de cărbune și urmărirea faptelor penale; asupra pictorilor și pompierilor, scriitorilor și zidarilor, pescarilor, vamalilor, asupra amelioratorilor și a crescătorilor de reni din îndepărtatele așezări de dincolo de cercul polar. Păi ce, toți acești secretari și instructori ai CC va trebui să-și părăsească birourile căldute cu secretare gata pentru orice serviciu, să schimbe costumul pe o salopetă pătată și să stea în fața strungului la vreo uzină? Iar secretarul de partid de la colhozul

¹ hopak – dans popular ucrainean. (C. Ir.)

ВІДОМОСТІ					
Дата запису (рік, місяць, день)	На який рік записана відомість	Скільки роботи виконувало колгоспник	Нараховано трудоднів за рік	Кількість зернових культур, які вирощував колгоспник (в кг)	Відсоток врожаю до середнього (в %)
1	2	3	4	5	6
1948	нової	4		120	
1949	- " -	36		120	
1950	- " -	14		120	
1951	- " -	39		120	
1952	- " -	26		120	
1953	- " -	23		120	
1954	- " -	80		120	
1955	- " -	135		120	
1956	- " -	181		120	
1957	- " -	140		120	
1958	- " -	135		120	
1959	- " -	171		120	
1960	- " -	216		120	

ПРО РОБОТУ					
Нараховано за рік					Позначка щодо, що означають цифри, в колонках праворуч
грошей (нароб-ванців)	всім роду, зарплати				
1	2	3	4	5	6
-	3				
-	27				
-	14				
-	12				
-	19				
1.29	23				
6.40	32				
35.0	192				
36.20	145				
35.0	112				
48.60	148				
73	154				
54	108				

După 13 ani de muncă de ocnaș, proprietarului acestei cărți de muncă, un colhoznic, i-au calculat doar 1.240 de zile-muncă, pentru care a primit 989 kilograme de cereale și 218 ruble și 29 de copeici. Câte 800 de grame de cereale și 18 copeici pe ziua-muncă. Putem calcula și altfel: 13 ani înseamnă 4.748 de zile. Cu alte cuvinte, acest colhoznic a trăit cu 200 de grame de cereale și 5 copeici pe zi. Astfel arată „aritmetica” sovietică.

„Stalin” în loc să lustruiască cu pantalonii lui călcați în biroul lui călduț, trebuie să îmbrace pantaloni vătuiți și să meargă îngrijitor la vite?

Foarte repede, Lavrentii Pavlovici i-a pornit împotriva sa pe activiștii de partid și astfel soarta lui a fost pecetluită. Conform versiunii oficiale, el a fost împușcat pe data de 23 decembrie 1953 în buncărul statului-major al Regiunii militare Moscova. Lipsa materialelor unui proces (care, potrivit datelor oficiale, a durat doar câteva ore) și analiza materialelor anchetei i-a condus pe cercetători la o concluzie unanimă: cauza și chiar procesul fuseseră formulate abia după moartea lui Beria.

Sustinându-i pe conspiratori, Malenkov a adus un mare prejudiciu atât țării, cât și lui însuși. Căci, potrivit concepțiilor sale, în realitate, el era mult mai apropiat de Beria, decât de „dreptcredinciosul” stalinist Molotov, de mediocrul și instabilul Bulganin, care își „uda” gâtulejul în permanență, și de pușlamaua de Hrușciiov. Răspund pentru această caracterizare a lui Nikita Sergheievici. În continuare, vom vedea toate acestea.

După moartea lui Stalin, Malenkov ocupa poziția primului om în stat, care aparținuse fostului dictator. După primii pași, Gheorghii Maksimilianovici a încercat să introducă unele reforme, a căror necesitate se simțea de mult timp. Înainte de toate, este vorba despre aprovizionarea populației măcar cu strictul necesar de produse și servicii prin dezvoltarea industriei alimentare și a celei ușoare. Dar pentru asta, trebuia ridicată mai întâi producția

agricolă. Malenkov a inițiat ridicarea prețului de cumpărare a produselor agricole, concomitent cu scăderea impozitului producției alimentare.

Trebuie spus că niciodată n-au fost colhozurile mai sărace, decât în perioada 1945-1953. În anii 1946-1947, în URSS apăruse din nou foametea și tot artificială. Avusese de suferit mai ales Ucraina, unde au murit circa un milion de oameni și unde canibalismul și consumul de cadavre era la ordinea zilei. Pe de o parte, fusese o recoltă foarte slabă din cauza urmărilor războiului și a secetei. Pe de alta... Pe de altă parte, în anii 1946-1947, URSS a exportat 350.000 de tone de cereale în România, 900.000 de tone în Polonia, 600.000 de tone în Cehoslovacia. Stalin dorea să îmbuneze populația acelor țări și să-i susțină pe comuniștii de acolo, care încercau să ajungă la putere.

După anul 1953, în principiu, pentru sat nu se schimbase nimic – aceeași sărăcie, o existență pe jumătate flămândă, o productivitate a muncii extrem de scăzută. În 1945, Hrușciiov a vizitat satul natal și i-a făcut un cadou, despre care a povestit într-un cerc restrâns:

„L-am rugat atunci pe tovarășul Greciko să mă ajute cu niște cai (armata avea mulți cai, luați ca trofeu de război). El mi-a dat cai, căruțe, hamuri. Caii au fost aduși, dar colhozul n-a vrut să-i primească, pentru că animalele trebuiau îngrijite! Iar colhoznicii nu vor să muncească la colhoz. Pentru muncă ei nu primeau mai nimic. Ei ar fi vrut ca de acești cai să aibă grijă soldații... Ei nu voiau să-i hrănească, nu-i interesa această chestiune. Uite asta era situația nu numai la Kalynivka, ci în toate satele noastre.” [182].

Cea mai mare crimă a comuniștilor: prin „deschiaburire” și foametea artificială (holodomor) din anii 1932-1933, i-au sleit de puteri pe cei mai harnici țărni, iar pe restul i-au lipsit de stimulente pentru muncă, pentru că în colhozuri, în general, nu se dădeau bani, pentru o „zi-muncă” colhoznicii primeau de la 1 la 3 kilograme de cereale, însă erau cazuri, când se dădea mai puțin. Totodată, satul era astfel demoralizat și lumpenizat, țăranimea era distrusă ca clasă socială, transformând-o într-o pătură de sclavi autentici.

Apoi, la plenare, în timpul „dezbatelor” interne de partid se acuzau unul pe altul de nepăsare și lipsă de profesionalism, ca și când cauzele n-ar fi fost în sistemul iobăgăst al colhozurilor. La Plenara din iunie (1957) a CC, cel mai apropiat „susținător” al lui Hrușciiov, prim-secretarul Comitetului regional Leningrad al PCUS, Frol Romanovici Kozlov, zbiera de la tribună:

„Tov. Malenkov... Dumneata ai dus de răpă agricultura! Nici măcar la Leningrad și la Moscova, în cele mai mari centre ale țării noastre, n-a existat suficient lapte, legume și cartofi! În unele orașe, n-a existat nici pâine!” [183].

În această chestiune, eu trebuie să-i iau apărarea tov. Malenkov. Nu el singur a dus aprovizionarea de răpă. A dus-o întreg sistemul economic sovietic. Pe timpul lui Stalin, în orașe și sate era același tablou descris de tovarășul Kozlov. În 1952, Stalin l-a cocoțat pe Aleksandr Mihailovici Puzanov în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR (și asta o structură absolut inutilă) și, mai târziu, acela își amintea de toate „tentațiile” puterii sovietice de la începutul anilor '50:

„Bărbații adulți și femeile plecau din colhozuri la orașe sau în centrele industriale, iar în colhozuri rămâneau doar bătrânii și copiii. Aproape toate lucrările de recoltare se realizau

cu forțele SMT¹-urilor, ale muncitorilor din întreprinderi, ale studenților și elevilor de la orașe. Ca să nu mai vorbim de carne, lapte și unt, că lipsea pâinea chiar și în cele mai mari orașe și centre industriale. Cine nu-și aduce aminte de acele cozi kilometrice, care adesea se formau de cu seară! Chiar și la Moscova se vindea pâine cu cartofi în proporție de 40% și asta nu mai mult de un kilogram de persoană.” [184].

Asta despre proslăvirea epocii lui Stalin. Este anul 1951. O altă secetă, care a cuprins și anul următor. S-au recoltat 1,5 chintale la hectar. O sută cincizeci de kilograme! Ca să vă dați seama, stimați cititori, vă spun că la semănarea unui hectar de grâu se folosesc 200-250 de kilograme de sămânță. Iar seceta nu este o scuză – oricum producția ar fi trebuit să fie mai mare, căci și în alte țări a fost secetă, dar fără să fie o astfel de catastrofă. Dar dacă pe ogoare muncesc niște iobagi flămânzi cu unelte de pe vremea străbunicilor lor, nu te poți aștepta la nimic bun. În anul 1954, producția agricolă era la nivelul anului 1913...

Bineînțeles că Malenkov căuta o ieșire. El era pentru desființarea colhozurilor. Însă pentru Malenkov, Hrușciov, Kaganovici, Molotov, Ustinov acest lucru era inacceptabil. Cum așa – adică mujicul va lucra pe pământul lui și se va îmbogăți? Atunci el va deveni independent de dragul lui partid și guvern. Iar asta nu-i frumos.

Țara nu putea să le dea colhozurilor destule tractoare, semănători și îngrășăminte – pentru asta trebuiau reparate uzinele stricate de război. În plus, uzinele din Celiabinsk, Stalingrad, Harkiv, în loc să producă tractoare, produceau un număr imens de tancuri, „spre înfricoșarea inamicilor”. URSS fabrica intensiv vase de război, rachete, bombe atomice, transportoare blindate, submarine, avioane strategice și obișnuite. În 1945, armata fusese redusă la jumătate, însă în 1955, ea tot mai număra 5,8 milioane de soldați și ofițeri. Și toți aceștia trebuiau hrăniți și echipați. Încearcă numai să coși atâtea izmene. Iar pentru izmene (de vară și de iarnă) e nevoie de bumbac și de lână. Iar pentru producerea de mii de tancuri și sute de avioane erau necesare mari cantități de aluminiu și cupru, de cauciuc, de platină, de aur, de argint, de wolfram, de oțel... Armata celei mai bogate țări din lume – cea a SUA – era, ca număr, de aproape trei ori mai mică, iar tancuri avea de zece ori mai puține. Din anul 1945 până în 1958, URSS a produs numai tancuri T-34-85 un număr de peste 30.000.

În perioada Războiului Rece, URSS se sufoca din cauza nemăsuratelor cheltuieli. Nu degeaba, chiar la inițiativa lui Malenkov, Biroul Politic a adoptat teza fără precedent despre „conviețuirea pașnică” cu lumea capitalistă. De fapt, din acest moment în Uniunea Sovietică a fost îngropată oficial ideologia Revoluției Mondiale. Fusese adoptată noua doctrină militară cu concepția folosirii armei nucleare numai ca răspuns.

Toate acestea s-au petrecut nu de trai bun și nici din mare iubire de pace, ci din cauza sărăciei și din lipsă de mijloace care să lanseze arme atomice în teritoriul inamicului. Anunțând că „strugurii sunt acri”, URSS a redus din nou armata la trei milioane și ceva.

¹ SMT – Stațiunea de Mașini și Tractoare. (C. Ir.)

Dar în CC al PCUS au reușit să inventeze cum să asigure țara cu alimente măcar la nivel minimal. Noua idee a scăpărat sub chelia lucioasă a lui Nikita Hrușciov. El a tot vânturat de mult ideea creării unor „fabrici” agricole. Cândva, însuși Stalin ca răspuns, la auzul acestui proiect, l-a mângâiat pe Nikita pe chelia lucioasă și l-a numit „Karl Marx al nostru”.

Și iată că Stalin nu mai exista. Iar Nikita Hrușciov, chiar dacă formal se considera că este doar un lider de partid – prim-secretar al CC al PCUS –, dar știe toată lumea că în URSS nu guvernul era „la volan”, ci partidul. Așa că la Plenara CC al PCUS din februarie 1954 Nikita Hrușciov a lansat o idee revoluționară: să fie arate înțelenitele de secole stepe ale Kazahstanului, ale Uralului, Altaiului, Kalmâkiei – pentru cultivarea cerealelor. Ca rezultat al acestei inițiative, a fost adoptată hotărârea „Pentru continua ridicare a producției de cereale în țară și despre prelucrarea pământurilor înțelenite și a pârlagelor”.

Așa începuse una dintre cele mai mari (și mai dăunătoare) aventuri sovietice, cunoscută ca „Însușirea pământului înțelenit”. Despre aceasta, mai în detaliu, vom vorbi mai încolo. Aici am amintit-o doar în contextul în care slugile lui Hrușciov, la comanda lui, au făcut din Malenkov un țap ispășitor și aduceau argumente pentru distrugerea lui politică.

Imediat după moartea lui Beria și redeschiderea „Chestiunii Leningradului”, Malenkov începu să piardă din influență și, odată cu el, acoliții lui din ierarhia de partid și de stat. Însă căderea lui Malenkov se datora în principal desființării „plicurilor albastre”. Cu aceasta, el a atârșat nomenclatura de partid împotriva sa și a orientat-o spre Hrușciov.

„... nici Molotov, nici Kaganovici, nici Voroșilov, nici Mikoian nu-l simpatizau pe Malenkov și erau dispuși să-l susțină pe mult mai simplul și deschisul Hrușciov. Multe dintre acuzațiile aduse de procuratură lui Beria îl priveau și pe Malenkov. Asta privea mai ales „Chestiunea Leningradului”.

Renunțând la început la controlul asupra aparatului de partid, iar apoi rămânând fără sprijinul structurilor de putere, noul peședinte al Consiliului de Miniștri pierdea principalele pârghii ale guvernării. Deși, desigur, el încă nu-și dădea seama de acest lucru.” [185].

Când își va da seama, va fi prea târziu. În timp ce el desființa plata suplimentară a activiștilor de partid, Hrușciov le cumpăra atașamentul prin majorarea pensiilor lor – încă în vara anului 1953, el a inițiat reforma sistemului de pensii, care a mărit serios câștigurile „aparatnicilor”.

Totul se încheiase, după cum se prognozase. La Plenara CC al PCUS din 31 ianuarie 1955, Hrușciov l-a criticat vehement pe „tovarășul său de luptă”. Lui Malenkov i se reproșa lipsa de profesionalism în conducerea Consiliului de Miniștri. I s-au amintit toate: și prietenia lui cu Beria, și „Chestiunea Leningradului”. Lui Malenkov i-au pus în spinare și catastrofa „deșțelenirii”, și prăbușirea agriculturii. Pe Malenkov l-au acuzat de „miopie politică” în legătură cu anunțul din 12 martie 1954 privind dispariția civilizației umane în cazul unui război nuclear. Și susținerea ideii lui Beria despre reunificarea Germaniei și transformarea ei într-o țară neutră de tipul Austriei. Ei, desigur, și cireșa de pe tort:

„Malenkov a permis contrapunerea – greșită teoretic și dăunătoare politic – ritmului dezvoltării industriei grele celui al dezvoltării industriei ușoare și alimentare. De aceea nu este întâmplător că unii pseudoeconomiști, preluând această atitudine greșită a tov. Malen-

kov, au dezvoltat deja deschis idei antimarxiste, antileniniste, proopotoniste în probleme fundamentale ale dezvoltării economiei sovietice, militând pentru dezvoltarea în ritm accelerat a industriei ușoare.” [186].

Deci pe Malenkov îl învinuiau pentru că se străduia să reducă producerea de tancuri, ca să poate fi hrănit și îmbrăcat poporul; politica lui de ridicare a nivelului de trai al populației nu a fost susținută de tovarăși, care, cu fălcile bine hrănite, povesteau cât de mult iubesc ei poporul și câtă grijă au de el. Aici este vorba, de fapt, nu numai despre ideologie, cu toate că Hrușciov era considerat „ultimul ideolog comunist”, dar și despre motive personale ale prim-secretarului CC al PCUS. Sierov nu putea să nu-i aducă la cunoștință prietenului său vorbele alcătuite de popor: „A venit tovarășul Malenkov și ne-a dat și pâine, și bline¹”.

În al 39-lea an de stăpânire comunistă, în țara care înainte de Primul Război Mondial fusese considerată cel mai mare producător de cereale din lume, a mânca pâine pe săturate devenise pentru cetățeanul sovietic un motiv de bucurie. Pentru o chiflă obișnuită, el era gata să-l poarte pe brațe pe Malenkov. De fapt, specificul activității lui din trecut nu era legat direct de teroarea în mase (deși el fusese unul dintre „frunțașii” ei), nici de înfrângerile și marile pierderi din timpul războiului, nici de foametea de după război – de aceea Malenkov se bucura de simpatia poporului.

Hotărârea (se înțelege, secretă) de eliberare a lui G. M. Malenkov din postul de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Plenara a votat-o în unanimitate. Și nu s-a zgârcit să hotărască reintroducerea „plicurilor albastre”.

Fostul președinte al Consiliului de Miniștri nu s-a opus, nu s-a apucat să conteste acuzațiile care i s-au adus, a fost de acord cu toate. Mai ales cu eliberarea din funcția de președinte al Consiliului de Miniștri.

Cu toate acestea, în vesela istorie a URSS, nu s-a întâmplat prea des ca un membru al Biroului Politic să fie atât de repede aruncat în stradă, ca un câine bătrân care și-a pierdut mirosul. Pe Beria l-au ucis, pentru că el reprezenta un real pericol pentru viața „tovarășilor” și se străduia să întoarcă țara pe o cale cât de cât normală a dezvoltării. Malenkov nu era capabil să-i distrugă pe „tovarăși”. Distrugerea totală a fostului și atât de popularului președinte al guvernului sovietic ar fi aruncat o umbră și asupra lui Hrușciov și asupra altor tovarăși de la Kremlin. De aceea Gheorghii Maksimilianovici a rămas chiar în componența Biroului Politic. I s-a găsit și serviciu: ministru al centralelor electrice. El va cădea însă definitiv în anul 1957. Și odată cu el și cei care, în lupta pentru putere, fuseseră de partea lui Hrușciov. Molotov, Kaganovici, Mikoian și alții nu-l apreciau deschis și suficient pe Nikita Sergheevici. Experimentați trăgători de sfori, ei n-au fost atenți cum, pe nesimțite, se forma un nou triumvirat, deocamdată invizibil: Hrușciov, Jukov și Sierov. Plus Bulganin. În acel moment, Hrușciov era partidul, Jukov – armata, iar Ivan Sierov (cu el, precum și cu Jukov, Nikita Sergheevici a devenit apropiat încă din 1940 la Kiev) era nou-creatul Comitet al Securității Statului. Însă despre asta – ceva mai târziu.

¹ Blinelele sunt un fel de clătite. (C. Ir.)

Capitolul XXVI

Despre pământurile virgine, despre prostie și despre coarne și copite¹

După ce și-a întărit puterea, Nikita Sergheevici Hrușciov s-a avântat în activitate. Perioada de zece ani cât a durat conducerea lui a fost una strălucitoare. De numele lui Hrușciov este legat termenul „dezgheț”, prin care se caracterizează procesul de relativă liberalizare în politica internă și externă a URSS. Dar asta este o pură minciună. O prigoană a intelectualilor și a celor care erau de altă părere, cum fusese pe vremea lui Hrușciov începând cu anul 1953, n-a mai fost niciodată. Așa e, atunci nu te mai împușcau, ca pe vremea lui Stalin. Dar după Congresul XX al PCUS, la care Hrușciov a șocat, dezvăluind cultul personalității lui Stalin și presiunile în masă, asta ar fi cam... deplasat. Dar dacă trebuie...

Hai să numărăm: înăbușirea sângeroasă a revoluției din Ungaria; împușcarea la Novocerkask a muncitorilor răzvrățiți; persecutarea „șăizeciștilor”; celebra vizită la expoziția pictorilor avangardiști; defăimarea lui Pasternak, laureatul Premiului Nobel – acestea reprezintă doar vârful aisbergului. După ce Hrușciov a povestit la Congresul al XX-lea despre crimele lui Stalin, în 1957, el a condamnat uciderea lui Lev Rebet, unul dintre liderii OUN, iar în 1959, uciderea lui Stepan Bandera. Despre ce dezgheț se poate vorbi, dacă el scuipa pe cele mai elementare principii, pe care se bazează jurisprudența încă de pe vremea Romei antice? Când a fost arestat grupul de „valutiști”, în frunte cu Ian Rokotov, Nikita Sergheevici s-a arătat nemulțumit că membrii grupului au fost condamnați de tribunal la 8 ani de lagăr – pedapsa maximă pentru asemenea delict. La insistențele lui, cauza a fost redeschisă și judecătorii au găsit posibilitatea de a-i condamna pe făptași la câte 15 ani. Însă Hrușciov cerea ca ei să fie împușcați. De aceea, pe „ușa din dos” au fost aduse modificări Codului Penal, și trei membri ai grupului au fost condamnați la pedeapsa capitală. Însă legea nu are putere retroactivă. Un om nu poate fi condamnat pentru fapte pe care le-a săvârșit înainte de adoptarea legii. Însă pentru tovarășul Hrușciov legea nu făcea două parale.

¹ **coarne și copite** – aluzie la romanul lui Ilf și Petrov „Vițelul de aur” în care marele maestru al combinațiilor, Ostap Bender, pentru a păcăli lumea, dar mai ales pentru a-l escroca pe milionarul Koreiko, a înființat o întreprindere fantomă: Filiala din Cernomorsk al oficiului din Arbatov pentru colectarea coarnelor și copitelor. (C. Ir.)

Acesta nu este un amănunt, cum poate părea la prima vedere. Acesta are un nume îngrozitor – se numește „nihilism juridic”. Nici Stalin nu și-a permis să jongleze cu legile în felul ăsta. Acest caz a șocat lumea și chiar pe procurorii sovietici.

Dacă e să vorbim despre „dezgheț”, atunci el trebuie legat de Beria și de perioada de început a lui Malenkov. Iar terminarea lui trebuie legată de Hrușciov, și anume, începând cu data de 19 decembrie 1956, când Prezidiul CC al PCUS a aprobat scrisoarea „Despre întărirea activității politice a organizațiilor de partid în rândul maselor și oprirea ieșirilor antisovietice a elementelor dușmănoase”. Așa că nu, Nikita Sergheevici n-a fost un liberal. A fost un satrap, ca toți ceilalți „staliniști”.

De ce s-a apucat el să se „detașeze de cultul lui Stalin”? Acela ar fi tot zăcut lângă cadavrul lui Lenin. Nu cerea de mâncare. Crede cineva că pe mânjitul cu sânge până la chelie Hrușciov l-a apucat chef de liberalizare? Avea chef de „dezgheț”? Nu. Sunt conștienți că motivul îl constituie ura personală pe care o avea Nikita Sergheevici față de Stalin. Dictatorul nu umilise pe nimeni, cum îl umilea pe Hrușciov. Nimeni n-a tremurat de frică, cum tremurase Hrușciov. Stalin i-a lichidat pe toți cei care executaseră teroarea, iar Hrușciov știa foarte bine că o să-i vină rândul și lui. Excepții au fost doar el și Kaganovici. Alt motiv: după „dezvăluirea crimelor lui Stalin”, cu ajutorul acoliților, Hrușciov îi ținea în frâu pe toți marii nomenclaturiști. Oricine și oricând putea fi acuzat de participare la represalii. Iar documentele privind împușcarea a zeci de mii de oameni, documente pe care se afla și semnătura lui, la ordinul lui Nikita Sergheevici, au fost scoase din arhive de Ivan Sierov și arse...

O caracterizare foarte reușită a Congresului al XX-lea a făcut-o Viktor Suvorov:

„Sensul celor petrecute la acel istoric congres: o bandă de canibali a transferat propriile crime pe seama canibalului mort. După o rituală ceremonie de purificare, canibalii au purces cu forțe noi la înlăturarea activității preferate – canibalismul.

La adunarea tâlharilor, denumită Al XX-lea Congres al PCUS, călăii staliniști, murdari de jos până sus de sângele poporului, se asigurau unul pe altul că ei n-au știut nimic. Staliniștii „linge-blide” au prins dintr-odată curaj, s-au umplut de demnitate și au aruncat în spinarea lui Stalin toate crimele lor, l-au acuzat pe defunctul conducător de toate păcatele.” [108].

Crime fuseseră destule. Iată, de exemplu, Ungaria, anul 1956 și baia de sânge, provocată de Hrușciov și de prietenii lui – Sierov și Jukov. În acel moment, Nikita Sergheevici tocmai îl făcuse pe Gheorghii Konstantinovici ministru al apărării, eliberându-l din această funcție pe Bulganin și instalându-l definitiv în scaunul de președinte al Consiliului de Miniștri, întrucât bețivul de el era foarte ușor manevrabil. Pavel Sudoplatov îl numea „sclav al oricărui lider”. Iar Mihail Smertiukov, care era adjunctul lui Bulganin, îl numea „un executant ascultător”. De fapt, tovarășul Bulganin (să mă iertați, că vă plictisesc cu atâtea detalii) era și el un mare amator de artă, adică de balerine și cântărețe de operă.

Dar să ne întoarcem la Ungaria din toamna anului 1956. Principala cauză a războaielor a fost încălcarea fățișă a Convenției de pace de la Paris din anul 1947. Reamintesc că, după război, Austria fusese împărțită în patru zone de ocupație: britanică, americană, franceză și

sovietică. Pentru asigurarea comunicării cu zona sa, URSS a obținut dreptul de a ține armată pe teritoriul Ungariei.

Însă în 1955, foștii aliați s-au înțeles în legătură cu reunificarea Austriei într-o țară neutră. După aceasta, Kremlinul urma să-și retragă trupele din Austria, respectiv, Ungaria. Dar când a respectat vreodată Moscova înțelegerile?

În Ungaria, cu susținerea trupelor sovietice și a serviciilor speciale, puterea fusese demult acaparată de „marioneta Kremlinului”, „sincerul stalinist” Mátyás Rákosi. Atrocități precum cele săvârșite de securitatea Ungariei nu făcuseră nici cei de la Gestapo și nici cekiștii. Dar fuseseră și forțe sănătoase (Imre Nagy, Pal Maleter și alții), care se aflau în opoziție față de dictator și așteptau plecarea armatei sovietice, pentru a-l debarca pe Rákosi și anturajul lui.

Dar s-a întâmplat altfel, decât se gândise. Tratatul de pace cu Austria a fost semnat pe 15 mai 1955, dar pe 14 mai, țările socialiste, între care și Ungaria, sub presiunea Kremlinului, semnaseră Tratatul de la Varșovia, în care unul dintre puncte stipula că pe teritoriul țărilor semnatare vor staționa contingente ale armatei sovietice.

Ocuparea Ungariei – iată scopul principal al Tratatului de la Varșovia și nicidecum „un răspuns la crearea blocului agresiv NATO”, după cum turuie până azi propagandiștii de la Moscova.

Iar răscoala ungarilor din 1956 fusese un răspuns la crearea Tratatului de la Varșovia. Răscoală, care fusese înecată în sânge de către armata sovietică. De altfel, în același an izbucniseră proteste de masă și în Polonia (Un iunie al Poznanului), care la început au avut revendicări economice, după care se transformaseră în unele politice. Se știe că ambele evenimente fuseseră influențate de Congresul al XX-lea al PCUS.

Erika Szeles în vârstă de 15 ani devenise un simbol al revoluției maghiare și totodată al tragediei ei. Pe 1 noiembrie 1956, fotorezpondentul danez Vagn Hansen a făcut această minunată fotografie a fetei-soldat.

La o săptămână după aceasta, ea a fost „cosită” de un glonț sovietic. În timpul înăbușirii răscoalei, au fost uciși aproape trei mii de oameni, între care și civili.

Toate acestea se petreceau pe fondul asigurărilor din partea conducerii sovietice că se tinde spre o conviețuire pașnică și... totodată, acutizarea Războiului Rece din vina Kremlinului. Este suficient să amintim de criza Suezului și de susținerea dictatorului egiptean Naser, pe care mai târziu Hrușciiov l-a decorat cu ordinul „Eroul al Uniunii Sovietice”, fără să țină cont că, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Naser fusese aliatul lui Hitler. Însă pentru Uniunea Sovietică nu contau asemenea „mărunțișuri”, ci mult mai mult formarea unei alianțe cu Egiptul, care putea bloca oricând Canalul de Suez, influențând astfel aprovizionarea Europei cu petrol.

Însă toate acestea, precum și cursa înarmărilor sunt doar partea văzută a războiului. Erau și lucruri mai puțin vizibile – „cucerirea cosmosului” și însușirea „pământurilor virgine și a pârluagelor”. După cum s-a mai spus, totul începuse în anul 1954. Hrușciiov lansase o propunere îndrăznească: cucerirea a 13 milioane de hectare de pământuri virgine în Siberia și Kazahstan. Ceilalți membri ai Biroului Politic l-au susținut. Cu excepția lui Molotov.

„El considera că fondurile necesare acestei acțiuni ar fi mai util să fie folosite pentru ridicarea agriculturii în partea europeană a URSS.” [187].

În acest caz, logica omului care încă pe timpul lui Stalin fusese analogul prim-ministrului era de fier: de ce să te arunci într-o aventură îndoielnică, în care se vor aloca cine știe câte resurse și timp, dacă aceleași resurse pot fi alocate în pământuri deja lucrate? Nu, Molotov nu este categoric împotriva, dar se îndoiește precaut, dacă sunt necesare dintr-odată atâtea eforturi. Însă Hrușciiov era neînduplecat – înainte, pentru cucerirea pământurilor virgine!

„Tovarășii Mikoian, Bulganin, Malenkov erau pentru începerea acestor lucrări. Tovarășul Molotov era categoric împotriva... El nu era de acord în principiu și, ca un tipicar, susținea că principala noastră sarcină este ridicarea producției agricole.” [idem].

Ei, și atunci i s-a adus aminte lui Molotov că în URSS producția agricolă „a atins” nivelul anului 1913. Îi aducea aminte Vladimir Vladimirovici Mațkevici, adjunctul ministrului agriculturii. Știți ce i-a făcut Hrușciiov, pentru că în 38 de ani de putere sovietică producția agricolă a ajuns la nivelul anului 1913? Așa e: l-a numit ministru al agriculturii.

Această scenă cu consultarea lui Mațkevici mai denotă ceva. Comuniștii știau foarte bine că colhozurile sunt un rău; că recoltele slabe sunt efectul sistemului colhoznic. Însă în loc să le desființeze și să-i permită mujicului să se gospodărească singur – precum în Polonia –, cultivau pe noi milioane de hectare.

„Până la sfârșitul anului, în noile raioane munciau de-acum 150.000 de muncitori, dar și agronomi, zootehniști, ingineri. Conform foilor de drum, acolo au sosit în total peste jumătate de milion de oameni. Între motivele pentru care tineri și tinere au plecat în masă din locurile natale a fost nu numai reacția pozitivă la propaganda oficială, care i-a îndemnat în toate felurile să facă aceasta. Judecând după toate, cel mai important lucru erau interesele materiale, dorința de a-și schimba felul de viață: să pleci dintr-o muncă scârboasă, în care nu aveai nicio speranță să obții locuință, după terminare stagiului militar, să nu te întorci la sărăcia din colhoz și altele. Cât timp nu se schimba situația în

industrie și în colhozul din sat, nu trebuia să ne facem griji că nu vor veni destui voluntari în noile raioane. [ibidem].

Și pe deasupra, cei care plecau din colhozuri cu foi de drum de la Comsomol spre pământuri virgine primeau buletine de identitate și, după ce lucrau un timp în Kazahstan, se puteau întoarce nu în prăpăditul de colhoz, ci într-un oraș. În afară de asta, pe pământurile virgine se și plătea mai bine. Mai trebuie remarcat un lucru: odată cu entuziaștii elevi și colhoznici obișnuiți, dornici de „o rublă mai bună”, veneau și mulți delincvenți. Așa că viața de aici era departe de a fi idilică.

Odată cu masele de oameni, în pământurile virgine a ajuns și tehnica. Multă tehnică. Numai în anul 1954, stațiunile de mașini și tractoare din Kazahstan au primit 19.000 de tractoare, 12.000 de combine pentru recoltat. Dacă toate acestea ar fi fost trimise în Ucraina, iar colhoznicilor le-ar fi dat un salariu nu precum cel al fermierilor americani, ci măcar ca al celor veniți pe pământurile virgine, ei ar fi îndestulat cu pâine nu numai URSS, ci întreaga Europă. Dar s-a hotărât să se meargă pe calea agriculturii extensive, și nu pe cea intensivă.

Și aici devine cel mai interesant. Ceva despre care „scumpul” Leonid Illici Brejnev n-a scris în geniala și înalt intelectuală sa carte „Pământ virgin”. În 1954, acela fusese primul lot de tractoare și combine, iar în anul următor au sosit altele. Iată care-i problema. Prelucrarea unor suprafețe de pământ atât de colosale presupunea și resurse nu mai puțin colosale. Înainte de a arunca în stepă sute de mii de oameni și „hoarde” de tractoare, tovarășul Hrușciiov ar fi trebuit să se gândească că sunt necesare: ateliere pentru repararea tehnicii agricole, clădiri sau măcar barăci pentru lucrători, depozite de combustibil, locuri pentru parcare mașinilor agricole și păstrarea pieselor de schimb, magazine și cantine, puncte farmaceutice și medicale, case de nașteri, grădinițe pentru copii și încă alte sute de poziții mari și mici. Să zicem că un tractorist are o criză de apendicită acută – unde-l operezi? O fată rămâne gravidă – este necesar un punct de obstetrică. Dar viitoarea recoltă unde va fi păstrată? S-au gândit la asta? Dar cum să transporteți recolta de aici?

Reiese că nu s-au gândit. Fermierii americani călătoreau pe drumuri. Mai ales pe cele de fier. Căci cum să aduci la fermă tractorul și să transporteți de acolo recolta? În stepa Kazahstanului nu existau căi ferate. Nici șosele normale nu existau, doar drumuri de pământ. Iar punctul de obstetrică era de domeniul fantasticului.

Oamenii trăiau în corturi. Cine a avut noroc – în remorci. Într-o totală lipsă de igienă. Iarna, unii mureau înghețați. Nici utilajele nu aveau condiții mai bune – ele au parcurs sute de kilometri cu propulsie proprie. La destinație, tractoarele soseau gata pentru reparații capitale. Iar aici rămăneau sub cerul liber și suprasolicitate – se întâmpla ca pământul care nu fusese până atunci atins să fie atât de tare, încât plugul să se rupă din sistemul de remorcare. Tractorul era „omorât” într-o singură campanie, iar, în anul următor, pământul înțelenit cerea alte și alte tractoare...

Acum iată o povestioară rară. Eu am învățat la școala care purta numele unui consătean: Danylo Potapovyci Nesterenko, erou al Uniunii Sovietice. El nu se înecase în Nipru în timpul cumplitei forțări din 1943. Pentru că scăpase cu viață, a fost încununat cu titlul de erou. Nu

s-a înecat nici în Visla sau Oder, a ajuns la Berlin, a forțat canalul Teltow. El s-a înecat pe 24 aprilie 1954 în râul Djanispaika în timpul traversării tractoarelor, care sosiseră la sovhozul local. Pur și simplu, pentru că nu exista un pod.

Iar toate acestea la ce consecință au dus:

„În primul an, recolta a fost foarte mare, însă n-a fost pregătit locul, unde să fie dusă, nu existau elevatoare. Cerealele se încingeau în grămezi, iar noi le lopătam din loc în loc.” [187].

Acesta era un sistem standard sovietic. Cum fusese pe vremea lui Lenin, așa a fost pe vremea lui Stalin și pe vremea lui Hrușciiov, ca să nu mai vorbim de „socialismul dezvoltat” al lui Brejnev, și așa a rămas până la moartea URSS. În nicio țară normală, niciun investitor normal n-ar băga banii într-un asemenea proiect. În URSS n-a existat capitalism, iar funcționarii erau indiferenți la toate. Ei, după cum ne vom convinge cu câteva paragrafe mai jos, erau capabili de prostii și mai mari. Dacă ne gândim, aceasta este pagubă curată: să strângi recolta, care după câte s-au băgat în ea, ieșise „de aur”, și s-o lași să putrezească numai pentru că nimeni nu se gândise cum să transporte milioane de tone de cereale, când nu există nici căi ferate, nici șosele și nici poduri. Dar n-ar ajuta nici șoselele, dacă stai și te gândești de câte mașini este nevoie, de câtă benzină, ca să transporte așa o cantitate pe sute de verste. Camionul de bază al acelor vremuri fusese GAZ-51, care putea lua „la bord” o greutate de 2,5 tone. Și încă ceva: s-a strâns o cantitate de grâne mare nu datorită unei recolte înalte – în stepa secetoasă ea fusese slăbuță –, ci datorită giganticei suprafețe cultivate.

Apoi s-a întâmplat o tragedie. Nimeni nu se gândise la încă un lucru. Stepă fără perdele de pădure nu este bună pentru agricultură – toamna și iarna aici suflă vânturi cumplite. Se înțelege, ele ar spulbera orice arătură. Oamenii mai în vârstă își amintesc desigur că la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60, vântul aducea din est nori de praf roșu-negru; acest praf ajungea până în Bielorusia.

Există acest aforism: înțeleptul învață din greșelile altora, deșteptul nu repetă greșelile pe care le făcuse, prostul nu învață nici măcar din propriile greșeli. În prima jumătate a anilor '30, în SUA a avut loc o catastrofă ecologică din cauze similare. Fuseseră pierdute parțial sau total până la 40 de milioane de hectare de pământ fertil¹. Dar miniștrii sovietici au continuat să calce în aceleași străchini. Iar în față mergea prim-secretarul CC al PCUS M. S. Hrușciiov. Ba mai mult – în anii următori, lucrul pe pământurile virgine doar s-a lărgit.

De ce am numit eu deștelenirea pământurilor virgine ca fiind parte a celui de-Al Doilea Război (Rece) Mondial? Pentru că la Kremlin nu ascundeau faptul că recoltele de acolo n-ar fi destinate hranei populației.

„Hrușciiov puneă această chestiune ca o problemă a rezervelor. Cultivarea pământurilor virgine și a pârluagelor era privită precum mobilizarea rezerviștilor” [idem].

¹ Probabil că aici lipsește o frază (omisă de redacție?), din care cititorul urma să afle ce măsuri au luat americanii, pentru a evita pe viitor o catastrofă asemănătoare, dacă în continuare – ca o contrapondere, nu? – autorul ne spune că sovieticii au continuat să facă aceleași greșeli. (C. Ir.)

Posibilitatea izbucnirii unui stadiu „fierbinte” al războiului era considerată ca foarte posibilă. Iar hambarele Patriei erau aproape goale. Dacă va începe războiul, agricultura se va prăbuși. Cu ce să hrănești armata și pe cei din spatele frontului? Când luptaseră cu Hitler, făina și grăsimile erau aprovizionate de SUA. Numai conserve de carne în suc propriu fuseseră aduse peste 2.000.000 de cutii. Acum se pregăteau să lupte cu America, așa că nu se mai puteau baza pe toate acestea. Iată de ce moșulică „iubitor de pace” Hrușciov spunea că este vorba despre „mobilizarea rezervelor”.

Încă o rezervă – porumbul. Dăinuiește mitul că Nikita Sergheevici a fost entuziasmat de „regele ogoarelor” după călătoria în SUA din anul 1959, când a vizitat ferma fruntașă a lui Roswell Hurst. În realitate, Hrușciov se ocupase de porumb cu mult înainte. Dacă în 1953 erau cultivate cu porumb 3,5 milioane de hectare, în 1955 (parcă era vorba de 1959, *n. mea, C. Ir.*), când Hrușciov l-a cunoscut pe Hurst, porumbul era cultivat pe 9,1 milioane de hectare și suprafața creștea cu fiecare an. Calculul este simplu: recolta porumbului este mult mai mare, decât cea a grâului sau a secarei. Pe seama porumbului ca hrană de bază a vitelor, Nikita Sergheevici visa „să ajungă și să întrecă America” la producția de carne și lapte și astfel să se poată face rezerve de conserve de carne, pentru eventualitatea că... ei, ați înțeles. La începutul anilor '60, aproape un sfert din suprafața cultivată era ocupată de cultura porumbului, pe colhoznici îi obligau să-l cultive, din care cauză Hrușciov și fusese poreclit „mămăligar”.

Cu toate eforturile, recoltele de porumb pe ogoarele colhozurilor s-au dovedit a fi mult mai mici, decât la ferma lui Hurst. Este cunoscută și cauza: lipsa îngrășămintelor. Însă Hrușciov, până la sfârșitul zilelor lui la putere, a continuat cu încăpățănare, vecină cu nebunia, să pună „regele ogoarelor” să stoarcă din pământ toată seva. Când, în una dintre

„Împăratul porumb”. O obișnuită „arătare” sovietică. Lui Hrușciov i-au dat o legătură de știuleți aleși, ca și când tot porumbul din câmp ar arăta așa.. Iar slugoii din jur se prefac uimiți și entuziasmați...

vizitele efectuate în URSS, Hurst a văzut îngrozit ce fac colhoznicii cu pământul și s-a repezit la Hrușciiov, acela i-a răspuns liniștit: Da, știu, dar eu trebuie să dau oamenilor hrană. El visa la munți de carne...

Voi spune și despre carne câteva cuvinte. În anul 1957, în tembelă minte a lui Nikita Sergheevici a scăpărat o idee: să ajungă din urmă și să depășească America la producția de carne, lapte și unt. Și nu oricum, ci în trei ani! Vorba ceea: să le arătăm cine suntem noi. Ținând cont de faptul că în acel moment SUA produceau de trei ori mai multă carne, decât URSS, sarcina pusă de prim-secretarul CC al PCUS era într-adevăr eroică. Ca în vechea poveste, unde personajul, la porunca regelui, trebuia doar într-o singură noapte să scoată din rădăcini o pădure de stejar, să are pământul pe care, astfel eliberat, să-l semene cu grâu, să secere grâul, să-l macine și din făina lui să coacă până dimineața pâine. Aritmetica elementară interzice asemenea „fapte vitejești în muncă”.

Pe Nikita Sergheevici au încercat să-l convingă cu creionul în mână. Îl implorau. El se înfuria, îi împrăștia pe toți cu toate înjurăturile rusești cunoscute și cerea să i se dea dreptate. Nu în ultimul rând din cauza hachițelor lui descrise mai sus, împotriva lui Hrușciiov s-a născut o conspirație, despre care vom vorbi în capitolul următor.

Timpul trecea. Și nu s-a reușit nici ajungerea din urmă și nici scurtarea rămânerii în urmă. În popor circula un banc. La o întâlnire cu muncitorii, Nikita Sergheevici chema la ajungerea din urmă și întrecerea Americii, la care un bătrân proletar a spus: „Să-i ajungem din urmă se poate, dar nu trebuie să-i întrecem.” La întrebarea lui Hrușciiov de ce, acela a răspuns: „Păi, ca să nu vadă că suntem în fundul gol.”

Hrușciiov turba de nervi, bătea din picior și amenința cu pedepsele cerului. În cele din urmă, la sfârșitul anului 1958, CC-ul (de fapt, prim-secretarul) a trimis comitetelor regionale de partid o scrisoare furioasă, în care o aiureală se înmulțea cu altă aiureală.

„Între economiști există sceptici, care nu cred în posibilitățile agriculturii noastre de a mări de trei ori producția de carne. Dar cum au studiat ei această problemă? Au luat, ca de obicei, creionul în mână și au calculat cât poate crește numărul animalelor și în câți ani. Tovarăși, păi, trebuie să înțelegeți ce forțe a acumulat acum poporul sovietic. Acesta este un fenomen politic, rezultatul muncii de ani de zile a partidului nostru...” [188].

Mai simplu zicând, Hrușciiov a anunțat că el scuipe nu numai pe legile juridice, dar și pe cele ale maicii-natură. Că poporul sovietic a acumulat în el atâta forță, încât este capabil să învingă orice legi ale naturii. De fapt, în clipa aceea gârziile lui de corp ar fi trebuit să-l înfășoare într-un cearceaf ud și să-l ducă la balamuc. Nu l-au dus...

În schimb, mulțimea de lingăi a înțeles corect ce înseamnă „fenomenul politic”: dacă vei contrazice această abatere de la o judecată sănătoasă, ai să plătești cu cariera. Iar dacă apuci să-i cânți în strună prim-secretarului și ai să încerci cumva să-i îndeplinești dorințele, vei ajunge erou – în toate accepțiunile acestui cuvânt. Bineînțeles că s-au găsit amatori să devină eroi. Astăzi, mai sunt puțini cei care auziseră de așa-zisa „Minune Sovietică”; este vorba despre „Experimentul de la Riazan”, care, de fapt, fusese „Aventura de la Riazan”, fusese „Catastrofa de la Riazan”.

La chemarea partidului (mai corect, a prim-secretarului), primul care a răspuns fusese Aleksei Larionov, prim-secretar al Comitetului regional de partid Riazan, membru al CC al PCUS. Era și el pleșuv ca și Hrușciov și la fel de prost. De aceea a răspuns la chemare, și nu oricum, ci a promis să mărească producția de carne de trei ori și doar într-un singur an!

Bingo! Larionov a devenit imediat erou al întregii Uniuni Sovietice și favoritul personal al lui Hrușciov. Asupra lui Larionov au curs numeroase binefaceri, despre el au scris ziarele și a fost filmat. Bineînțeles că s-au găsit imediat și unii care l-au invidiat pe întreprinzătorul și sprintenul activist și n-au vrut să rămână mai prejos. La progresista inițiativă a lui Aleksei Nikolaevici au răspuns încă opt prim-secretari de comitete regionale. Nu se știe de ce niciunul dintre ei nu a fost internat în vreo casă de sănătate.

Dar de promis poți să promiți că fiecare vacă va făta câte trei viței pe an, care vor apuca să crească până la greutatea de sacrificare. De altfel, atunci mai era în putere academicianul Lysenko, rușinea științei sovietice; promisese și el că, în doi ani, va obține noi soiuri de grâu, superioare, devenind și el un favorit al lui Hrușciov. Totuși poți prezenta vechiul grâu ca fiind unul nou – cine va avea curajul să-l demaște pe favoritul lui Hrușciov că este un șarlatan? Dar de unde să iei într-un singur an nenumărate cirezi de vaci și turme de porci? Unde să ții toate aceste animale și cu ce să le hrănești?

Însă nu există greutate pe care să nu le învingă comuniștii! Mai ales dacă-și doresc distincții valoroase și posturi înalte. Tovarășul Larionov se apucase de treabă. În regiunea Riazan tot efectivul vacilor de lapte a ajuns la abator, dar și tineretul bovin. Nu a fost de-ajuns. Atunci au luat animalele de la țărani – fără bani, pe listă, adică vă vom plăti cândva. Tot n-a fost de-ajuns. S-a încercat o manipulare a cifrelor (așa-numitele „completări”), dar și așa n-a ajuns. Atunci Larionov a poruncit să se deturneze fondurile dedicate construcțiilor de școli, achiziționării de mașini agricole etc. și să fie cumpărate vite din regiunile învecinate. La sfârșitul anului, regiunea Riazan a raportat creșterea de trei ori a producției de carne, iar tovarășul Larionov a devenit erou „titular” – i s-a conferit titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Toți au înțeles cum de s-a obținut un record atât de fantastic. Dar nimeni nu a îndrăznit să critice – Nikita Sergheevici era în extaz. Dar oricât te-ai codi în fața casieriei, până la urmă tot trebuie să plătești. A pățit-o și Larionov.

În anul următor, în regiunea Riazan, producția de carne a scăzut de cinci ori – nu mai erau animale de tăiat. Se revoltaseră colhoznicii, cerând să li se plătească pentru animalele din „listă”. Ei, pur și simplu, au refuzat să mai lucreze pământul și, în consecință, recolta de cereale din regiune a scăzut la mai puțin de jumătate. Catastrofa luase asemenea proporții, încât nu putea fi ascunsă deloc. Fugind de răspundere, A. N. Larionov și-a tras un glonț în frunte. Hrușciov a refuzat să vorbească despre această aventură. De fapt, el era atât de încăpățânat, încât nu i-a anulat fostului său favorit titlul de Eroul al Muncii Socialiste. Cu nimic mai bun nu se terminase aventura nici pentru ceilalți opt prim-secretari de comitete regionale de partid.

Am insistat atât de detaliat asupra acestei teme, pentru că ea ilustrează nu numai caracterul și nivelul de inteligență al lui Hrușciov, dar și al întregului sistem sovietic în general, când

Același Larionov. Unul dintre cei mulți care, pentru carieră, decorații și funcții, nu avea milă nici de pământul natal, nici de viețile oamenilor.

un prost ajunge pe tron și transformă țara în casă de nebuni. Și n-are nicio importanță, dacă îl cheamă Lenin cu teroarea roșie și „moartea banilor”, dacă-l cheamă Stalin cu îngrozitorul lui GULAG sau Hrușciiov cu porumbul lui, Andropov cu prinderea „plimbăreților” prin magazine, sau Gorbaciov cu tâmpita și necruțătoarea lui campanie antialcoolică, când buldozerele au făcut praf sute de mii de hectare de viță-de-vie de soiuri unice.

Sau iată „sovnarhosp”-urile. Știți, prieteni, ce-s astea? Și asta fusese tot o idee a lui Nikita Sergheevici. Descentralizare în stil sovietic. Lansând ideea că localnicii știu mai bine cum să se gospodărească, Hrușciiov a insistat în 1957 să se împartă teritoriul URSS pe zone economico-administrative, conduse de consilii ale administrației populare. Un fel de consilii ale miniștrilor în miniatură în număr de 70. Iar ministerele unionale și republicane, practic, erau desființate, rămânând doar unul ca element de coordonare, cel al planificării de stat al URSS.

Vă imaginați ce balamuc s-a stârnit? Sistemul conducerii centralizate a economiei și finanțelor s-a transformat în haos. Însă Nikita Sergheevici, încăpățânat cum era, nu voia să vadă că proiectul lui distruge țara – el se convingea pe sine însuși că ideea este bună, numai că-s prea multe consilii ale administrației populare. Așa că a început să mai taie din numărul lor, încât în anul 1963, au mai rămas 47. Între acestea, unele cuprindeau o republică întreagă, unele câteva republici, iar altele doar o bucată de republică. Iată un tablou în acuarelă. Consiliul Administrației Populare din Asia Centrală includea în sine patru republici surori: RSS Uzbekă, RSS Kârgâză, RSS Tadjikă și RSS Turkmenă. El avea o singură conducere care se afla la Tașkent, dar în afară de asta, existau patru consilii supreme ale deputaților poporului, patru primi-secretari ai comitetelor de partid republicane cu tot cu aparatele lor și alte structuri în patru instituții. Și cum să conduci toate astea?

Toate acestea și alte ciudățenii ale prim-secretarului CC al PCUS au dus la apariția în anul 1957 a primei conspirații împotriva lui. La ședința Prezidiului Comitetului Central, șapte tovarăși (Molotov, Malenkov, Bulganin, Voroșilov, Kaganovici, Pervuhin, Saburov) au votat pentru eliberarea lui Nikita Sergheevici din funcție, iar patru (Hrușcirov, Kiryckenko, Mikoian, Suslov) au votat împotriva. De fapt, doar Hrușcirov votase împotriva, pentru că ceilalți trei mai curând se abținuseră. Cu toate acestea, „conspiratorii” au pierdut timpul în discuții inutile și i-au permis lui Hrușcirov să scoată asul din mânecă – Armata Sovietică și KGB-ul lui Jukov și Sierov.

În 24 de ore fuseseră aduși la Moscova membri ai CC credincioși lui Hrușcirov. Pentru asta s-a folosit aviația militară. Pe lângă fiecare „pasager” fuseseră atașați oameni din Ministerul Apărării și din KGB – chipurile, pentru pază, însă toți și-au dat seama foarte bine că, de fapt, este vorba de escortă. La aterizare, aceștia erau întâmpinați de general-colonelul Ștemenko, adjunctul lui Jukov, șeful Direcției Generale de Informații, și de alți tovarăși, care aveau cu cei sosiți o scurtă discuție. După care tovarășii erau duși la Kremlin. Acolo – întâlnire cu alt susținător al lui Hrușcirov: Leonid Illici Brejnev.

„Tovarășul Brejnev i-a informat pe mebrii CC că un grup de separatiști s-au unit împotriva scumpului nostru Nikita Sergheevici. La vârf s-a produs o rupere. Totul depinde de hotărârea dumneavoastră, dragi tovarăși. Hotărâți așa cum vă dictează conștiința de comuniști. Dar tovarășul Jukov a rugat să vă transmit că Armata Sovietică este de partea tovarășului Hrușcirov, alte hotărâri armata nu va accepta și nu va permite. De fapt, și președintele KGB-ului, tovarășul Sierov, m-a rugat să vă transmit același lucru.” [189].

Oamenii sovietici sunt inteligenți. Iar funcționarii sovietici cu atât mai mult. Ei au un miros mai bun decât ogarii afgani și simt de partea cui este puterea și dreptatea, mai ales dacă această dreptate se sprijină pe tancuri, care – după cum anunțase ministrul apărării Gheorghii Konstantinovici Jukov – fără comanda lui, nu se mișcă din loc. De altfel, tovarășii Jukov, Brejnev și alți tovarăși au trecut de partea lui Hrușcirov, nu pentru că le plăcea de el. Brejnev era doar membru supleant al Prezidiului. La fel și Jukov și ambii doreau să devină membri titulari. Însă ei puteau deveni membri titulari ai Prezidiului, numai eliminându-i din Prezidiu pe vechii membri, precum Malenkov, Molotov și alții. De aceea, de partea lui Hrușcirov trecuseră aproape toți membrii supleanți – Nikolai Șvernîk, Ekaterina Furțeva, Frol Kozlov. Împotriva fusese doar un singur membru supleant – Dmitrii Șepilov, dar el avea motive personale.

Totuși, am să repet: rolul hotărâtor l-au avut tancurile tovarășului Jukov și băieții cu mâinile curate ale tovarășului Sierov. Tocmai aceștia deveniseră acea rangă de fier, împotriva căreia nu poate face nimic niciun popor din lume.

„Membrii și membrii supleanți ai CC înțelegeau corect sfatul șefului GRU, general-colonelul Ștemenko, repetat pentru înțelegerea deplină de către general-locotenentul Brejnev. Dar și fără aceste indicații, ei au înțeles exact despre ce este vorba. Dacă membrii CC din îndepărtatele Vladivostok sau Habarovsk sunt treziți în toiul nopții și, neexplicându-li-se și neîntrebându-i nimic, sunt duși la aeroportul militar, sunt înfășurați în blănuri, li

se agață parașute și sunt instalați în cabina pușcașului din bombardierul Il-28 (căci în bombardiere nu există alte locuri pentru pasageri), înseamnă că această călătorie nu este contrară intereselor Forțelor Armate.” [idem].

Avusese loc o adevărată lovitură de stat. Una militară cu toate că armata nu fusese folosită nemijlocit. Jukov, Sierov și compania l-au repus pe Hrușciiov în funcție, care fusese dat jos după toate regulile de către majoritatea din Prezidiu. Majoritatea Prezidiului acum fusese numită minoritate, „grupare antipartinică”, cu toate consecințele ce decurg din asta.

Molotov a zburat din Prezidiu și din CC al PCUS și trimis ambasador în Mongolia. Malenkov a ajuns director de centrală electrică în Kazahstan. Kaganovici a ocupat importantul post de director al unei fabrici de azbest. Bulganin a fost trimis la Stavropol să conducă consiliul administrativ de acolo, iar, ceva mai târziu, Hrușciiov o să-și bată joc de el, lipsindu-l de gradul de mareșal, de care el fusese atât de mândru. Și pe Pervuhin l-a zburat din Prezidiul CC al PCUS, dar el a avut mai mult noroc decât Molotov – fiți de acord că a fi ambasador în Republica Democrată Germană e altceva, decât să ocupi aceeași funcție în Mongolia. Pe Șepilov, „inclus și el în gruparea antipartinică”, l-a exilat în RSS Kârgâză ca director al Institutului de Științe Economice al Academiei.

Iar pe salvatorii săi Nikita Sergheevici nu i-a uitat. În ziua când „grupul antipartinic fusese scos din Prezidiul CC, un alt grup a fost introdus în locul lui. Și membrii lui au devenit membri titulari. Între ei și Jukov. Dar...

Dar Nikita Sergheevici n-a uitat că Gheorghii Konstantinovici a spus textual că armata nu se subordonează partidului. A observat că Jukov începuse să se comporte ca și când el ar fi primul om în stat, și nu Hrușciiov. Și, la urma urmei, cine-i acest Hrușciiov?!

„Ca ministru al Apărării, Jukov a fost invitat la o «manifestare guvernamentală» – un spectacol în premieră, la care urma să participe și Hrușciiov. Rangul de ministru îl obliga pe Jukov să participe. El a venit cu soția și a ocupat rândul doi din loja guvernului. Când a apărut Hrușciiov, sala a început să aplaude în picioare. Apaluda toată lumea, în afară de mareșal, care se concentrase să citească programul. Soția i-a șoptit încet: «Ei, măcar prefă-te...»” [ibidem].

Nu mai este de mult un secret că, în toamna anului 1957, Jukov pregătea o lovitură de stat militară. Împreună cu el, în fruntea conspirației se aflau comandantul de atunci al GRU, generalul de armată Ștemenko și prim-adjunctul lui, general-colonelul Mamsurov, care a creat cu acest scop o școală ultrasecretă de diversioniști în număr de 2.500 de luptători, despre care nu se știa nici la CC și nici măcar la Prezidiul CC. Iar șeful KGB Ivan Sierov avea cunoștință despre conspirație, însă n-a participat la ea. Iar pe Hrușciiov nu l-a informat.

De planul lui Jukov s-a ales praful. Pentru că el era un soldățoi prost și acționa primitiv și grosolan. În consecință, toamna a fost destituit chiar el din toate funcțiile, l-au dat afară din CC și l-au scos la pensie. Sub pretextul că trebuie întărite cadrele în Statul-Major General, pe Ivan Sierov Hrușciiov l-a scos din funcția de șef al KGB și l-a pus comandant al GRU. Astfel s-a destrămat vechiul triumvirat, nu prea cunoscut, dar foarte necesar într-o anumită etapă.

Evenimentele din vara-toamna anului 1957 au mai avut un efect, acela că Hrușciov a mai luat asupra sa și funcția de Președinte al Consiliului de Miniștri, concentrând astfel în propriile mâini atât puterea reală, cât și pe cea formală.

Având atâta putere, Nikita Sergheevici a început să facă „ciudățenii” și mai periculoase nu numai pentru țara lui, dar și pentru întreaga lume, care într-o seară de toamnă s-a pomenit pe marginea prăpastiei. Despre aceasta – ceva mai târziu, dar deocamdată...

Deocamdată, dați-mi voie să vă spun și despre ceva frumos. Că doar nu se putea ca în URSS și încă după sângeroasa stăpânire a lui Stalin, în perioada reformelor aproape liberale ale lui Hrușciov, să nu existe și ceva pozitiv, nu-i așa?

Capitolul XXVII

Cum se dădeau în URSS locuințele „pe gratis” și cum a fost lansat Gagarin în Cosmos

Dar oare chiar a fost ceva bun în acele vremuri?

Se înțelege că introducerea impozitului pe pomi fructiferi, pe vaci și pe găini n-a fost un lucru bun pentru popor. Ai vacă – trebuie să dai statului anual 400 de litri de lapte, iar fericitul proprietar a zece găini avea obligația să predea 100 de ouă în fiecare an. Sunt oameni care țin minte cum țărani, plângând, turnau noaptea gaz la rădăcina merilor, ca să se usuce – să tai pomul ziua nu se putea, pentru că te puteai trezi că ești făcut „sabotor”, iar impozitul n-ai cu ce să-l plătești.

Se înțelege că și desființarea obligațiilor de stat n-a adus poporului nimic bun. Zeci de ani, draga putere sovietică îi obliga pe cetățenii săi să cumpere obligațiuni – a zecea parte din salariu trebuia s-o dai „împrumut” statului. Iar mai târziu tovarășul Hrușciov a adus la cunoștință: îi iertăm pe toți cei cărora le suntem datori. Datoriile, după „concepția” comunistă, le achită doar fricoșii. Comuniștii, care se ascundeau în spatele unei armate de trei milioane de militari și kaghebiști, se temeau de popor și nu prea.

Dar întrebarea rămâne: a fost atunci ceva bun? La care trebuie să dăm un răspuns cinstit: a fost. Cineva și-ar putea aduce aminte că pe vremea lui Hrușciov, URSS a lansat în Cosmos un satelit și pe Gagarin. Și că tot pe vremea lui Hrușciov începuse „să se dea” locuințe fără bani. Și că a fost desființată taxa de școlarizare la clasele mari și în învățământul superior. Că începuseră să le dea salarii colhoznicilor și chiar buletine de identitate. Uneori.

Toate acestea sunt adevărate. Însă să nu uităm că toți acești pași fuseseră forțați. Bunăoară, învățământul. Desființarea taxelor școlare în 1956 avusese un motiv exact: în anul 1950, scăzuse drastic numărul elevilor în școli, căci aceasta era „generația războiului”, care nu era numeroasă. În 1956, ea tocmai ajunsese în momentul când trebuia să aleagă: să continue învățătura pe bani în clasele superioare; să mă duc să muncesc la colhoz sau la uzină? Universitățile riscau de câțiva ani să rămână fără studenți. Țara avea nevoie de elevi în clasele superioare, de aceea făcuse acel pas.

Același lucru și cu locuințele. În anii '30-'50, construcțiilor li s-a acordat toată atenția, iar după aceea, modernizării fabricilor și uzinelor, care deserveau înainte de toate armata –

se fabricau tancuri, vapoare, submarine, se coseau uniforme, se fabricau cizme, taburete militare, strunguri pentru uzinele militare. Iar pentru locuințe nu mai rămâneau resurse. Tocmai de aceea, pentru URSS erau tipice locuințele comune și căminele muncitorești.

Însă poporul nu poate fi ținut în sărăcie zeci de ani. În 1938, o familie tânără primea o cameră la cămin și era fericită. Însă anii treceau și în 1958 ea se afla tot în aceeași cameră și încă cu doi copii majori. Aceasta dă naștere la o permanentă tensiune psihică și fizică, care ducea la frecvente conflicte de familie, beție, abuzuri fizice și la un conflict moral-psihic negativ în mase. Cine a locuit în apartament comun sau în baracă înțelege despre ce vorbesc.

Iar situația se complica tot mai mult, căci cu cât continua „industrializarea”, în marile orașe soseau tot mai mulți colhoznici, așa-numita „limită”, adică necesarul de mână de lucru pentru întreprinderi era angajat „în limita înscrierii”¹ – fără asta nu ți se permitea intrarea în oraș.

De aceea fuseseră ridicate locuințe extrem de simple și ieftine „pentru masele populare”; o astfel de clădire era numită „hrușciovka”. Se planificase ca ele să fie provizorii, întrucât, după cum visa Nikita Sergheevici, în anul 1980 va fi de-acum comunism. Iar în comunism, fiecare om va avea locuința pe care și-o dorește – o casă de chirpici, un bungalow, un penthouse, o vilă pe țărmul sudic al Crimeii sau, dacă vrei, chiar un palat în Caucaz. Oameni puțin școliți povestesc până azi că statul dădea „hrușciovki”, chipurile, degeaba, fără să le plătești. Este unul dintre importanțele mituri sovietice. Dar hai să ne înțelegem să nu fim proști și să credem în minciunile Secției de Agitație și Propagandă. În URSS nimic nu se dădea pe gratis. Ba mai mult, pe oamenii sovietici „hrușciovki” îi costau cât un penthouse.

În anul 1957, când fuseseră construite primele „hrușciovki”, salariul mediu în URSS era de 757 de ruble, echivalentul a 189,25 de dolari, la cursul oficial. Salariul mediu în SUA era de 303,47 dolari. Deci o diferență de 114,22 dolari sau aproape 40%. Însă acesta este doar vârful aisbergului. În URSS și costul coșului de consum era mai mare, căci salamul, carnea, berea, încălțăminte, îmbrăcăminte în USA costau de 2-3 ori mai puțin, iar anumite grupe de produse, bunăoară, zahărul, ciocolata, cafeaua erau de 5-10 ori mai ieftine, decât în URSS.

Afurisiții de capitaliști nu erau darnici cu salariile proletarilor – de aceea sunt capitaliști. Dar reiese că statul sovietic îi plătea pe proletari substanțial mai puțin și pe deasupra îi mai fura cu ajutorul prețurilor mai mari. Dumneata, inteligentul meu cititor, ți-ai dat deja seama, nu-i așa? Așa e: cu cei 114,22 dolari cu care muncitorul sovietic era plătit mai puțin se și construiau pentru el „gratuitele” și urâtele „hrușciovki”. De unde și medicina, și învățământul erau gratuite.

Totodată, la cererea lui Nikita Sergheevici, în țară era interzisă, în general, construirea de locuințe după proiecte proprii. Totul trebuia să fie la fel, precum cizmele din pânză impermeabilă. Pentru asta, în data de 5 noiembrie 1955, a fost luată o hotărâre comună

¹ În original, **propiska**, ceea ce poate însemna înscrierea în cartea de imobil, luarea în spațiu sau viza de flotant la miliție. Că doar am trecut și noi prin asta, nu?... (C. Ir.)

nr. 1871 a CC al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS „Privind lichidarea exceselor în proiectare și construcții”. La excese fuseseră trecute tavanele înalte, cornișele, pervazurile, coloanele și semcoloanele, porticurile și alte detalii arhitectonice. Clădirile trebuiau să fie ieftine și absolut identice:

„Arhitecturii sovietice trebuie să-i fie caracteristică simplitatea, formele austere și hotărârile economice...” [190].

În consecință – apăruseră acele clădiri, numite în popor „căsuțe pentru grauri”. În 97% dintre cazuri, camerele nu sunt decomandate. Grupuri sanitare comune, chiuvetă lipită de cadă. Bucătăriile de 6 până la 9 metri pătrați nu aveau spațiu pentru frigider, iar aceste aparate, în unele situații se aflau în dormitor sau în sufragerie. Știți că, în cazul „hrușciovki”-lor, dimensiunea scărilor era calculată în așa fel, încât să se poată trece cu sicriul? Asta nu e o glumă.

În continuare, totul se înrăutățea. Termenul de garanție pentru „hrușciovki” s-a prelungit treptat de la 25 de ani la 60, însă nu poți convinge că materialele din care fuseseră construite nu vor rezista mai mult de 35 de ani, dar cuvântările secretarilor de partid nu au efect asupra cablurilor electrice. Și încă...

Și încă 20 de ani a continuat construirea de „hrușciovki” după aceleași proiecte. Și cu toate acestea, se simțea o lipsă permanentă chiar și de asemenea locuințe mizerabile, și oamenii așteptau să le vină rândul chiar și 10-15-20 de ani. Iar în acest timp...

Iar în acest timp, în SUA, salariul mediu a ajuns la 814,95 dolari, iar în URSS – 192,56. Adică, după 20 de ani de la construirea primei „hrușciovka”, „ruptura” dintre salariile cetățenilor americani și ai celor sovietici a crescut de la 40% la peste 400%. În anul 1987, salariul mediu în SUA ajunsese la 1535,54 de dolari, iar în URSS – 276,13. Un lăcătuș-mecanic american de la uzina „Ford” își putea permite o casă cu etaj, în timp ce lăcătușul-mecanic sovietic de la uzina „Zil” tot mai aștepta să-i vină rândul la mult visată „hrușciovka” sau, dacă va avea noroc, la una ceva mai bună – „brejnevka”.

Prin comparație cunoaștem totul. Se știe că celebrul boxer Mike Tyson a crescut în cartierul sărac și rău famat Brooklyn, unde familia lui (el, mama lui, fratele și sora) locuia într-un modest apartament de... șase camere.

Oamenii sovietici nici măcar nu erau proprietari ai acelor mizeabile locuințe, ci doar se foloseau de ele. Beneficiarul final al ei era același stat sovietic. Și chiar după ce statul le „dădea” locuința, el continua să-i jupoaie prin salarii mici și prețuri mari.

În SUA, economia de piață a reglat cererea de forță de muncă și nivelul remunerării ei. În URSS, toate acestea erau reglate de către un funcționar cu ajutorul „rețelei tarifare”. Vom reveni la această chestiune. De asemenea, la medicina „gratuită” și la învățământul „gratuit”.

O altă realizare incontestabilă a URSS de la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60 din secolul XX a fost, fără îndoială, Cosmosul. În acest domeniu URSS a întrecut în sfârșit America, lansând în premieră un satelit, un câine și pe Gagarin. Poate fi contestat acest lucru? Nu. Într-adevăr, în asta Uniunea o luase înainte. Însă nu pentru că era mai avansată.

Să ni-l imaginăm pe autorul acestei cărți și pe alergătorul etiopian Haile Gebrselassie, campion olimpic și de patru ori campion mondial în cursa de 10.000 de meri, pe culoarul de alergare. Chiar dacă eu aș lua startul cu două ture înaintea lui, ce credeți, cine va ajunge primul la linia de sosire? Aveți dreptate. Nici eu nu-mi fac iluzii. Așa se întâmplă și în „întrecerea cosmică”.

În URSS, producerea rachetelor începuse încă în anii '30 ai secolului XX, iar în Germania chiar ceva mai devreme. În 15 ani, constructorii germani au luat-o mult înaintea celor sovietici și celebrul Wernher von Braun fusese doar unul dintre talentații ingineri germani. Iar în SUA, până în anul 1945, programului de stat privind rachetele nu i s-a dat nicio atenție. Dar deloc. Cercetări în domeniul rachetelor făcea doar un singur laborator privat al celebrului Robert Godard și exclusiv cu fonduri ale familiei magnatului industrial Guggenheim.

În anul 1945, învingătorii s-au străduit să ia cât mai mulți specialiști germani în domeniul rachetelor, cât mai multe documente și părți materiale din programele rachetelor V1¹ și V2. Iată cum relatează despre aceasta Wikipedia rusească la pagina „Întrecerea cosmică”:

„Spre sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, militarii sovietici, britanici și americani se străduiau să acapareze realizările și personalul calificat de perspectivă ale armatei germane. Cel mai mare succes l-au avut americanii. Militarii americani și-au propus ca aceste tehnologii să nu încapă pe mâna comuniștilor – în desfășurarea operațiunii „Scripka” fusese transportat în SUA principalul grup de specialiști germani în rachete, inclusiv constructorul Wernher von Braun și exemplare gata de V2, împreună cu toată documentația tehnică și toate schițele, iar ceea ce nu putea fi transportat era distrus. De aceea URSS a putut obține doar fragmente din distrusa rachetă V2, pe baza cărora specialiștii sovietici au creat modelul R-1.”

Autorii acestei capodopere au uitat câteva momente. Nici vorbă să fi fost totul distrus, și URSS obținuse nu numai „fragmente”, ci câteva rachete V2 absolut întregi. Și pe deasupra o uzină absolut întreagă din Penemünde, cu toată dotarea. Și nu toți specialiștii germani fuseseră în SUA, i-au rămas câțiva și tovarășului Stalin. Mai ales 500 de mari specialiști germani în domeniul tehnologiei rachetelor, dintre care au ales 180 dintre cei mai buni și i-au dus pe liniștita insulă Gorodomel în mijlocul pitorescului lac Seligher, unde aceștia au muncit sub înțeleapta supraveghere a lui Helmut Gröttrup – fostul prim-adjunct al lui Wernher von Braun. De altfel, Gröttrup fusese cel care a pus la punct sistemul de ghidare al rachetelor V2, adică partea ei cea mai importantă și mai complicată.

Și nici toate documentele și schițele n-au ajuns în SUA – ceva a ajuns și în URSS și nu numai despre V2, dar și despre programele altor rachete germane: „Rheintochter”, „Rheinbote”, „Wasserfall”, „Taifun”. Știți ce este „Wasserfall”? Este o rachetă teleghidată germană antiaeriană, pe baza căreia specialiștii germani au creat în URSS rachetele antiaeriene R-11 și R-11FM ș.a.

În general vorbind, Serghei Pavlovici Koroliov avea tot atâta legătură cu crearea primei rachete sovietice R-1, despre care mint atât de frumos autorii Wikipediei rusești, câtă

¹ V1 și V2 (se pronunță **fau**) – Vergeltungswaffen = armă de represalii. Sistem de arme bazat pe rachete sol-sol cu rază lungă de acțiune. (C. Ir.)

„Părintele” tehnicii rachetelor cosmice sovietice Helmut Gröttrup (în centru), după lansarea cu succes a prototipului de rachetă purtătoare.

legătură a avut alcoolicul sergent Mihail Kalașnikov, absolvent a trei clase de școală primară, cu automatul care-i poartă numele. De fapt, în locul lui Kalașnikov a lucrat Hugo Schmeisser împreună cu oamenii lui, tot așa cum în locul lui Koroliov, lucrase strălucitul Gröttrup. Cei doi, spre deosebire de Kalașnikov, Koroliov avea deosebite aptitudini de organizator (principalul lui talent) și fusese capabil să învețe de la acei nemți.

„Nemții «sovietici», conduși de H. Gröttrup, întrecându-i pe nemții «americani» în proiectarea rachetelor «lor», au dat lumii soluții tehnice antologice pentru toți specialiștii în rachete de pretutindeni – părțile principale, care se desprind, rezervoarele purtătoare, fundurile intermediare, jetul fierbinte al rezervoarelor de combustibil, capetele plate ale motoarelor, conducerea vectorului de greutate cu ajutorul motoarelor etc. Având în componență oameni de știință de renume mondial, în primul rând, unul precum Hoch (corifeul sistemelor de dirijare a murit în URSS în condiții suspecte – «de apendicită»), Magnus (specialist în giroscopie), Umpfenbach, Albring (elevul lui L. Prandtl!), Müller, Rudolf, nu este de mirare că ei câștigau toate concursurile pentru construirea scutului rachetelor URSS. Ei au realizat proiectele rachetelor balistice cu rază lungă de acțiune de 600, 800, 2.500 și 3.000 de kilometri cu rază intercontinentală (analogă R-7), fusese propusă o schemă aerodinamică pentru zborurile cosmonauților pe Lună (mai târziu, a fost folosită în proiect N-1). Trunchiurile de con sunt semne ale firmelor germane și... ale piloților sovietici de rachete până în anii '60.” [191].

Când în 1967 fusese prezentată la televiziune racheta purtătoare „Vostok 8K72K” cu care fusese lansată nava cosmică „Vostok-1” cu Gagarin la bord, Helmut Gröttrup, după cum își aducea aminte soția lui, plângea încet. El recunoscuse această rachetă. Racheta al cărui părinte este considerat Koroliov până azi...

Tot ce s-a creat în domeniul tehnicii rachetelor în anii '60 era moștenirea inginerilor lui Hitler, iar mai apoi și a muncii lor în URSS, care se sprijinea și pe contribuția specialiștilor sovietici. Restul era doar o dezvoltare ulterioară, fără noi dezvoltări de principiu. Asta este valabil și pentru ramura cosmică și pentru rachetele balistice intercontinentale, și pentru rachetele cu rază medie de acțiune.

Dar iată și despre combustibilul lor...

Pe 4 octombrie 1957, a tras un semnal primul setalit artificial al Pământului. Omenirea era în extaz. Însă era o mică parte a omenirii, care trăia cu totul alte emoții. Ei vedeau și simțeau deasupra capului nu o bucată oarecare de metal, ci un focos cu încărcătură nucleară. Tocmai în aceasta a constat sensul lansării satelitului – să le arate, înainte de toate, americanilor că, de aici încolo, oceanul nu-i va mai putea salva.

Denumirea minunii tehnicii sovietice care apărea în ziare și în jurnalele cinematografice era „Sputnik-1”. Iar cea de cod – PS-1, și aceste inițiale în rusă înseamnă: „primul cel mai simplu satelit”. Și nu degeaba. Căci satelitul sovietic chiar fusese primul din lume. Americanii l-au lansat pe al lor la mai puțin de trei luni, însă cu toate acestea, politicienii și jurnaliștii l-au criticat foarte aspru pe președintele Eisenhower, pentru că acesta nu a luat-o înaintea URSS. Dar ar fi putut? Da.

Iar sovieticul „cel mai simplu” avea o construcție primitivă. Acesta era o sferă de 58 de centimetri în diametru și cântărea 86,3 kilograme. În interior avea un emițător, un ventilator pentru răcirea lui și 50 de kilograme de acumulatori electrici. Făcând 1.440 de rotații în jurul Pământului, el a căzut exact peste trei luni de la lansare. Acesta fusese într-adevăr un pas imens în istoria cosmonauticii mondiale. Însă utilitate practică PS-1 aproape că nu avea, în afară de propaganda sovietică. Nu degeaba lansarea lui a coincis cu Congresul internațional al cosmonauticii de la Barcelona, unde academicianul Siedov a și făcut senzaționalul anunț. O lume întreagă a văzut colosalul succes al URSS. Însă lumea nu știa că acest proiect fusese foarte „anemic” și că în timpul lansării de două ori s-a aflat la un pas de catastrofă din cauza neajunsurilor tehnice.

Pe data de 1 februarie 1958, racheta purtătoare „Jupiter-C RS-29” a lansat cu succes pe orbită primul satelit american „Explorer-1”. Masa lui era de zece ori mai mică, decât cea a satelitului sovietic, însă chiar și la greutatea de 8,3 kilograme el conținea multă aparatură științifică: contor Geiger, aparat de depistare a particulelor meteorice, trasmițător etc. Satelitul american, spre deosebire de cel sovietic, în afara acumulatorilor nichel-cadmium, avea baterii solare, care asigurau o alimentare permanentă, de aceea „Explorer” s-a menținut pe orbită peste doisprezece ani. Spre deosebire de „cel mai simplu” satelit sovietic, cel american a obținut date care au dat științei un serios impuls, îndeosebi descoperirea centurilor de radiații din jurul Pământului (centurile van Allen) și studierea „vântului solar”.

Mai mult – „Explorer” fusese gata de lansare încă în vara anului 1957, însă data s-a tot amânat din cauza concurenței dintre departamente – armata dorea să-și lanseze mai întâi satelitul său „Avangard TV3”, dar lansarea din 6 decembrie 1957 nu a reușit și abia atunci „opera” lui Wernher von Braun obținuse permisiunea de lansare. Dar URSS a mai

fost ajutată de... deschiderea și democrația americană. În SUA nimeni nu a ascuns data lansării satelitului „Avangard TV3”, de aceea URSS, cunoscând data, s-a străduit să lanseze mai înainte, chiar cu un imens risc al nereușitei.

Astăzi, rușii nici nu ascund de ce fusese lansat satelitul sovietic și că

„... el a avut nu atât o importanță științifică, cât una politică. Anume după 4 octombrie a devenit clar că loviturile atomice pot viza orice punct de pe globul pământesc cu ajutorul tehnicii rachetelor. Superioritatea cantitativă a americanilor în domeniul înarmării nucleare nu mai avea un rol hotărâtor. Și această situație a schimbat întreg sistemul de relații internaționale.” [192].

Acesta este adevărul. Dar nici vorbă să fie un adevăr întreg. Chiar și în legătură cu propriile succese în înarmarea cu rachete Kremlinul mințea și înșela, ceea ce era gata să ducă la o catastrofă nucleară, despre care vom vorbi ceva mai încolo.

Americanii de rând nu știau toate aceste lucruri și nici nu bănuiau cu cât erau SUA înaintea URSS în „competiția cosmică”; cu cât erau mai perfecționate tehnologiile americane. Ba mai mult – nici la Casa Albă nu se știa acest lucru. Pentru că în URSS totul era secretizat, iar conducerea sovietică se putea juca cu informația. Sigur, nimeni n-a povestit că primul satelit al Pământului era gata să se prăbușească după 16 secunde de zbor; că, în general, racheta purtătoare era cât pe ce să nu decoleze. Americanii își anunțau din timp planurile: în data de cutare și cutare am planificat să lansăm un satelit, iar atunci și atunci – un cosmonaut. URSS mai întâi efectua în secret o lansare și anunța aceasta public, doar dacă ea era reușită.

Să vă spun cum trișau comuniștii în „competiția cosmică”? Aici o să ne ajute povestea lui Gagarin.

Oricât ar părea de ciudat, la sfârșitul anilor '50, în programul de pilotaj al zborurilor cosmice, URSS rămânea tot mai mult în urmă. Să începem cu Hotărârea nr. 22-10 a CC al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS privind pregătirea primului zbor la bordul navei „Vostok-1” și selecția primului grup de cosmonauți pentru acesta a apărut în 5 ianuarie 1959. Programul american „Mercury” ajunsese în stadiu final în noiembrie 1958 și tot atunci începuse selecția astronautilor.

Despre faptul că SUA intenționa să efectueze primul zbor cosmic în aprilie 1961 știa întreaga lume. În URSS se grăbeau. Trebuia și acum să fie primii cu orice preț. URSS avea un avantaj: acționa în secret. Americanii nu aveau voie să greșească – nereușita lansării navei cu un astronaut la bord ar fi afectat serios prestigiul SUA. De aceea, și racheta, și nava erau pregătite cu cea mai mare atenție, iar în grupul de astronauti fuseseră selectați cei mai experimentați piloți de încercare. Primul astronaut american a devenit căpitanul de rangul trei în vârstă de 37 de ani, Alan Shepard. El avea o experiență de pilotaj de 14 ani, dintre care 10 ani ca pilot de încercare.

În URSS au aplicat principiul „scopul scuza mijloacele” și celebra vorbă rusească „авось”¹. Important e să arăți întregii lumi că ai fost primul, dar cu ce preț – nu este o chestiune

¹ авось (avos) – la întâmplare, la noroc, cum o da Dumnezeu. (C. Ir.)

... Dintr-un pilot necunoscut de nimeni, care făcea parte din regimentul 769 aviație de vânătoare, cazarmat în satul Luostari din raionul Peceng, regiunea Murmansk, a ajuns stea cu multe stele pe epoleți. Iurii Gagarin împreună cu steaua italiană Gina Lollobrigida; în Japonia îi „botezau” pe copii cu numele lui.

neimportantă. Că dacă în timpul lansării Gagarin ar fi murit – catastrofa ar fi fost secretizată și lumea n-ar fi aflat. Următorul va fi lansat Gherman Titov. Dacă va muri și el, va zbura Grigorii Neliubov. Dacă zborul lui va fi reușit, imediat se va anunța triumfător în toată lumea că primul cosmonaut a fost Neliubov. Iar despre Gagarin și despre Titov lumea nu va afla și chiar rudele lor vor fi avertizate cu pedepse severe, dacă vor vorbi despre ei străinilor.

Știți de ce, spre deosebire de americani care recrutau piloți cu experiență, în grupul de cosmonauți sovietici erau selectați locotenenți tineri? Nu v-ați gândit de ce a ajuns între cosmonauți Iurii Gagarin, locotenent-major în vârstă de 25 de ani, care era pilot de vânătoare de doar doi ani, avea calificarea „pilot militar clasa a III-a” și doar 256 de ore de zbor, dintre care 42 de ore la clubul aeronautic DOSSAF? La momentul includerii în grupul de cosmonauți, Titov avea 24 de ani, și a activat în armată ceva mai mult de doi ani. Și era și el tot locotenent-major cu un foarte mic stagiul de zbor. Și desigur, iubite cititorule, ți-ai dat deja seama ce grad și ce experiență avea leatul lui Gagarin, Grigorii Neliubov, teoretic, primul cosmonaut din lume...

Și de ce așa? Pentru că dintre „așii” piloților de încercare erau puțini amatori – Vladimir Komarov fusese o excepție. Iar tinerii locotenenți erau mult mai neînfricați (așa e tinerețea), plus ambiția – dintr-un pilot necunoscut din regimentul 769 de vânătoare din satul Luostari, raionul Peceng, regiunea Murmansk, să devii o stea cu stele mari pe epoleți...

Zborul în cosmos al lui Iurii Gagarin semăna cu „ruleta rusească”. Șanse – mai puține de 50%. În sensul cel mai strict al acestei cifre. Până la racheta purtătoare „a lui Gagarin” „Vostok-1”, mai fuseseră lansate 16 rachete purtătoare din seriile 8K72 și 8K72K, dintre care

9 au eşuat. Înainte de start, Gagarin i-a scris o scrisoare soției, pe care i-ar fi dat-o în cazul morții lui.

Iar el chiar era cât pe ce să moară. Defectarea sistemului ermetic al cabinei chiar înaintea startului – prima situație neprevăzută –, care a fost semnalizată automat și defectiunea a fost remediată. Însă de-acum în cosmos, nu a răspuns sistemul de desprindere a motorului treptei a treia, din care cauză nava urcase pe orbită 100 de kilometri mai sus decât se prevăzuse. La sfârșitul zborului, sistemul de frânare mobil nu a funcționat corect și, ca rezultat, aparatul de eliberare nu s-a detașat de partea mobilă și cu 10 minute înainte de intrarea în atmosferă, nava se învârtea haotic cu 60 de rotații pe minut. Din această cauză, desprinderea navei s-a produs mult mai târziu, iar în straturile dense ale atmosferei, aparatul începuse să se învârtă. Observând flacără în luminator din cauza frecării cu aerul, Gagarin a transmis pe Pământ: „Am luat foc, adio, tovarășii!”. Apoi, dându-și seama de împrejurări, s-a pregătit pentru catapultare – un salt mortal în asemenea situație.

După catapultare, clapeta de pe costumul de scafandru al lui Gagarin nu s-a deschis, și cosmonautul era gata să se asfixieze. Din cauza depășirii înălțimii programate a orbitei și a problemelor apărute în timpul coborârii, primul cosmonaut din istoria omenirii a aterizat la 200 de kilometri de locul programat și putea foarte bine să nimerească pe sârmele liniilor de înaltă tensiune, în apa înghețată a vreunui lac, în râu ș.a. Mai târziu, el își amintea cum era dus cu spatele înainte, cum din cauza problemelor pe care le avea cu parașutele, nu putea dirija coborârea și se aștepta ca, din clipă-n clipă, aterizarea să se încheie cu o catastrofă.

După desecretizarea detaliilor zborului lui Gagarin, cercetătorii au descoperit zece situații neconforme. Toate acestea le numim cu un singur cuvânt: aventură.

Rămâne doar să aplaudăm vitejia și colosalul sânge rece al cosmonautului. Mai apoi, vocea lui din spațiu a fost analizată secundă cu secundă. Chiar și în cele mai dramatice momente, el rămâne liniștit. Chiar și când pronunțase acel „Adio, ard.”.

A mai fost o ticăloșie. Tovarășii comuniști au falsificat datele despre aterizarea lui Gagarin. Conform versiunii oficiale, el nu s-a catapultat, ci a aterizat într-o capsulă de coborâre. La ce era necesară această mărunțică minciună? Ca să bifeze un record. Este vorba despre faptul că Federația Internațională de Aviație (FAI) validează recordul de înălțime a zborului numai atunci, când pilotul aterizează într-un aparat de zbor. Din acest motiv, puterea sovietică a ascuns multă vreme catapultarea și l-a obligat și pe Gagarin să mintă.

Dar iată că zborul lui Alan Shepard se desfășurase absolut normal. După douăzeci de simulări, el a trecut fără niciun fel de situații deosebite. Startul lui Shepard, spre deosebire de cel al lui Gagarin, s-a transmis în direct la radio și televiziune. Și nici scrisoare nu i-a scris Shepard soției. Și acel zbor fusese într-adevăr pilotat – spre deosebire de Gagarin, căruia i se atribuie cuvintele: „Nu știu dacă eu am fost primul om în cosmos sau primul câine.” –, iar cosmonautul american nu zburase în calitate de păpușă vie, ci într-o anumită etapă a pilotat nava manual. De altfel, pentru această faptă eroică, Gagarin a primit cea mai înaltă distincție militară a URSS: Erou al Uniunii Sovietice. Iar lui Shepard, pentru fapta lui, nu i s-a conferit cea mai înaltă distincție a USA – Medalia de Onoare.

Cunoscătorii vor spune: zborul astronautului american fusese doar suborbital, adică el nu înconjurase Pământul complet – prea puțin puternică se arătase față de cea sovietică racheta purtătoare „Redston-3”, construită pe baza rachetei militare PGM-11. Este adevărat, însă acela fusese totuși un zbor cosmic, oricât l-ar ironiza propagandiștii sovietici. În spatele acelui sarcasm se ascundea un complex de inferioritate – americanii prețuiesc viața oamenilor lor, iar guvernul american nu se ascunde de cetățeni în spatele sigiliului „strict secret”.

Cât privește puterea rachetelor, situația este asta... Racheta purtătoare sovietică fusese creată pe baza rachetei R-7 (prima modificare a 8K71), care a fost terminată până la sfârșitul anului 1957 și acceptată în 1959 ca rachetă balistică intercontinentală cu raza de acțiune de 8.000 de kilometri. Ea devenise baza pentru racheta care l-a dus pe Gagarin pe orbită.

În acel moment, în SUA o rachetă de asemenea putere nu exista. Nu pentru că americanii erau niște incapabili, ci pentru că, la sfârșitul anilor '50, ei nu simțeau nevoia unei rachete atât de puternice. În acord cu doctrina lor nucleară, le era suficientă racheta PGM-11 „Redston” cu rază de acțiune de la 373 la 600 de kilometri. Aceste rachete erau amplasate în Germania Federală și aveau ca scop lovirea celui mai apropiat spate al Armatei Sovietice, în caz că aceea va ataca. Mai existau și rachete cu rază medie de acțiune PGM-17 „Tor”, a căror rază de acțiune era de 2.400 de kilometri. Acestea erau amplasate în Anglia și care acopereau aproape întreg teritoriul european al URSS, până în preajma Moscovei. Mai existau bombardierii strategici. În număr mare. Peste 600 de aparate cu diferite modificări. În plus, submarine cu arme nucleare la bord...

În anul 1960, pentru înarmare au ajuns rachetele balistice intercontinentale „Atlas” cu rază de acțiune de peste 10.000 de kilometri, care erau chiar mai puternice decât sovieticele 8K72K, însă programul cosmic al SUA fusese „fixat” pe „Redston” și s-a hotărât ca deocamdată să nu se schimbe nimic. Americanii se ghidau după principiul avansării treptate – *step by step*.

Aceste așa-zisele „victorii” ale URSS în „Cursa cuceririi Cosmosului” erau gata să joace un rol fatal în istoria omenirii. Marile „realizări”, privite din exterior, dădeau prilejul la bluffuri și santaj.

„Periculoasa rămânere în urmă a URSS în domeniul producerii de focoaase nucleare îl obliga pe conducătorul sovietic să facă anunțuri zgomotoase și chiar extravagante (care se refereau mai ales la reprezentanții occidentali) despre superioritatea URSS în domeniul rachetelor. În focul polemicii și neținând cont că se află în incinta ONU, Hrușciov a lovit cu pantoful în masă.” [193].

Liderul sovietic și-a permis să facă amenințări, care nu aveau niciun suport real, dar care influențau serios starea de spirit a Occidentului. Cetățenii SUA, ai Marii Britanii, ai Franței și ai altor țări din NATO se temeau foarte tare de „ursul rusesc cu o bătă atomică în labe” și cereau guvernelor nu dezarmare, cum spera Hrușciov, ci dimpotrivă. Și este greu să nu-i înțelegi: există un dictator autentic într-o țară, în care totul se află sub „secret de stat”; țară în care nu i se permite nimănui să intre și nu se cunoaște ce se petrece în nesfârșita taigă siberiană, iar el lovește cu pantoful în masă și amenință, că fabrică rachete...

„Vă anunț, domnilor, că va veni vremea, când veți înțelege necesitatea dezarmării. Poporul o să-i excludă pe cei care stau barieră în calea păcii și a înțelegerii reciproce... Pe noi, oamenii lumii socialiste, dumneavoastră nu ne puteți speria! Economia noastră este înfloritoare, tehnica noastră este înaltă, poporul este unit. Vreți să ne acuzați de întărirea cursei înarmărilor? Noi nu dorim acest lucru, dar nu ne este frică. Noi o să vă învingem! La noi producția de rachete se află pe bandă rulantă. Am fost nu demult la o uzină și am văzut cum ies rachetele din automat ca niște cârnați. De pe liniile uzinelor noastre, ies rachetă după rachetă...

Unii domni o să înceapă acuși să trângă că Hrușciov ne amenință. Nu, Hrușciov nu amenință, ci vă procește viitorul. Dacă dumneavoastră n-o să înțelegeți situația reală... Dacă nu va exista dezarmare, deci va fi o cursă a înarmării, iar orice cursă a înarmării va duce, în cele din urmă, la o soluționare militară.” [idem].

În realitate, Hrușciov chiar amenința. Și astfel a forțat Occidentul să aloce mai mulți bani și mai multe resurse în „cursa înarmării”. Și a provocat Occidentul să ia hotărârea ca, în caz de necesitate, să lovească preventiv primul. Pentru ca acele rachete, care ies precum cârnații din automat, după cum zicea liderul sovietic, să nu fie primele care lovesc.

În felul acesta, Moscova se împingea singură pe marginea prăpastiei, căci oare se putea ea pune cu colosalele resurse ale lumii libere? Despre cum era să distrugă Hrușciov lumea vom vorbi în capitolul următor. Iar pe acesta îl vom încheia cu o mică ilustrare despre adevărata situație în URSS privind cârnații și alte lucruri dintre cele mai simple.

După zborul lui Gagarin, încheiat cu succes, în timpul entuziasmului general, Consiliul de Miniștri al URSS emite Hotărârea nr. 1037 rs, în care se spune:

„1. Se constată necesitatea ca, în numele guvernului URSS, să i se dăruiască primului pilot-cosmonaut al URSS maiorul Gagarin I. A. și membrilor familiei lui un automobil „Volga”, locuință, mobilă și îmbrăcăminte, conform anexei...

2. Să fie obligat Ministerul Apărării (tov. Malinovski) să-i ofere maiorului Gagarin I. A. un apartament cu patru camere în localitatea, unde își desfășoară serviciul.” [194].

Păi, de ce nu? Omul merită. Locuința dotată complet: televizor, aparat de radio, mobilă, mașină de spălat, pianină, aspirator, covoare. Și, pe deasupra, Gagarin a primit și un premiu: 15.000 de ruble – în acei ani, era o sumă colosală. Dar interesantă este anexa:

- „1. Pardesiu de toamnă
2. Pardesiu de vară
3. Palton
4. 2 costume (de culoare deschisă și de culoare închisă)
5. 2 perechi de încălțăminte (o pereche negri, una de culoare deschisă)
6. Cămăși albe – 6 bucăți
7. Pălării – 2
8. Șosete – 6 perechi
9. Lenjerie de mătase – 6 perechi
10. Chiloți, maiouri – câte 6 bucăți

11. Batiste – 12 bucăți
12. Cravate – 6 bucăți
13. Mănuși – o pereche
14. Aparat electric de ras – 1 buc.
15. Două uniforme militare (de gală și de fiecare zi)
16. Valize – 2” [idem].

La fel a fost „echipată” și soția primului cosmonaut:

- „1. Pardesiu de toamnă
2. Pardesiu de vară
3. Palton
4. Rochii – 3
5. Costum negru
6. Pălării – 2
7. Garnituri – 6
8. Ciorapi – 6 perechi
9. Ghete – 3 perechi
10. Poșete – 2
11. Mănuși – 2 perechi
12. Broboade – 2 (de lână și de mătase)
13. Bluze – 2 buc.
14. Jachetă – 1 buc.” [ibidem].

Garniturile trecute la punctul 7 nu sunt altceva decât lenjerie de damă. Chiloți și sutien. Interesant este faptul că această hotărâre fusese secretă. De ce? De ce să n-o publici în ziare: ia uitați-vă, oameni buni, cum sunt respectați și prețuiți la noi eroii, care execută sarcinile de partid și de stat! N-au publicat, pentru că era o mare rușine. Liderul celei mai mari țări (ca dimensiune), țară care aspiră la hegemonia mondială și la „eliberarea popoarelor asuprite”, repartizează personal chiloți bărbătești, lenjerie de damă și batiste. Gagarin nu și-ar fi putut cumpăra toate acestea de la magazin cu cele 15.000 pe care le primise. Alan Shepard putea să-și cumpere lucruri de culoarea, materialul și croiala dorite. Dar ce să vorbim de îmbuibatul american – orice locuitor al distrusului în timpul războiului Hamburg și prădat de către învingători după război putea liniștit să-și procure asemenea lucruri.

Iar țara care lansase primul cosmonaut nu putea să asigure existența în comerț a ciorapilor de damă, a șosetelor bărbătești și a cravatelor asortate. Nici situația cârnaților și a altor alimente nu era mai bună. În perioada mai târzie a lui Hrușciov, pentru prima dată în toată istoria sa, URSS a cumpărat cereale din străinătate. Cu toate că pe colhoznici nu-i omorau cu foamea, luându-le până la ultimul bob, și chiar începuseră să le dea un salariu, deși mizerabil, în locul zilelor-muncă, iar asta este de-acum o cucerire.

Aflându-se în 1959 în SUA, pe Nikita Hrușciov, puțin cam abțiguit în timpul dejunului, organizat în cinstea lui de către studioul cinematografic „20th Century Fox”, l-a luat gura pe dinainte:

„Eu m-am însurat în 1914 la vârsta de douăzeci de ani. Deoarece aveam o meserie frumoasă – eram lăcătuș –, am putut închiria imediat o locuință. Era compusă din sufragerie, bucătărie, dormitor, sală de mese. Au trecut atâția ani de la revoluție și mă gândesc cu durere că eu, un muncitor, am trăit mult mai bine pe vremea capitalismului, decât trăiesc muncitorii în regimul sovietic. Ei, uite, am dat jos monarhia, burghezia, am cucerit libertatea, iar oamenii trăiesc mai rău, decât înainte. Ca lăcătuș în Donbas înainte de revoluție, câștigam 40-45 de ruble pe lună. Pâinea neagră de un pfund (410 grame) costa 2 copeici, iar cea albă – 5 copeici. Pfundul de slănină costa 22 de copeici, ouăle – 1 copeică bucata. O pereche de cizme frumoase costa 6, cel mult 7 ruble. Iar după revoluție, câștigurile au scăzut, iar prețurile au crescut foarte mult...” [195].

Dacă n-ai destui bani, nu lua prânzul la „Metropol”, mulțumește-te să mănânci la cantină. Hrușciov vărsa lacrimi de crocodil, compătimentându-i pe muncitorii sovietici (ștabii sovietici de partid trăiau chiar mai bine decât unii milionari americani), dar în loc să le dea un salariu decent, el fabrica rachete gigantice și lansa sateliți. Și în materialele celui de-Al XXII-lea Congres al PCUS, au scris o frază memorabilă: „Partidul promite solemn: actuala generație de oameni sovietici va trăi în comunism.”. Desculții au o vorbă: „Promisiunile deșarte sunt mai scumpe decât banii.”

De fapt, chiar dacă PS-1 fusese primul satelit artificial al Pământului, el era primul obiect artificial lansat în cosmos. Această cinste îi revine rachetei germane V2, care în anul 1944 efectuase primul zbor cosmic din istoria omenirii, ridicându-se la înălțimea de 188 de kilometri, având aparatură la bord.

Rezumând acest capitol, putem spune că programele cosmice sovietice fuseseră un fel de „hrușciovki”. Și dacă locuințele, deși mici, constituiau un pas spre progres, aventurile cosmice erau gata să devină un pas spre prăpastie.

Capitolul XXVIII

Cum s-a dus Hrușciov „la fund” și era gata să tragă după el și jumătate de mapamond

În URSS, activiștii de partid se plecau întotdeauna în fața conducătorului. Și în fața lui Hrușciov făceau la fel. Până la un timp. Însă Hrușciov nu era Stalin. De Stalin se temeau, de aceea umflau cultul personalității lui. El permitea acest lucru, pentru că îi întărea puterea, dar cunoștea valoarea reală a vorbelor de preamărire. De Hrușciov nu se temeau, însă, în virtutea psihologiei specifice, el însuși își umfla cultul propriei personalități. Și curând s-a simțit neprihănit, iar propriile idei le considera geniale.

În consecință – totala prăbușire a agriculturii, mari probleme în economie și haos în conducerea de stat. În anul 1964, în țară a apărut o criză a pâinii. După ce fuseseră băgate miliarde în pământurile virgine, acum trebuia apelat la importuri de cereale din străinătate. Luând asupra sa hotărârea în rezolvarea chestiunilor-cheie din economie, Nikita Sergheevici petrecea mai mult timp în călătoriile în străinătate, decât în țară. Și nimeni nu știe ce proiecte va mai aduce din ultimul voiaj.

„KGB informa Prezidiul CC al PCUS despre creșterea răspândirii de manifeste ofensatoare, de foi de hârtie la „adresa unuia dintre conducătorii partidului și ai statului”: în primele șase luni ale anului 1962, au fost depistate 7.705 manifeste și scrisori anonime cu conținut antisovietic, scrise de 2.522 de autori, adică de două ori mai multe, decât în aceeași perioadă a anului 1961.” [196].

Nemulțumirea creștea de jos și până la cercurile superioare de partid și de stat. Tot mai des nemulțumirile se transformau în răvrătiri. Despre execuția prin împușcare de la Novocerkask am mai vorbit – la 31 mai, în URSS, „la cererea oamenilor muncii”, care aflaseră din ziarul „Pravda” despre cât de nemaipomenit crescuse nivelul lor de trai, fusese mărit prețul la: lapte (de la 18 copeici la 24 de copeici pe litru), la unt (de la 2,50 ruble la 3,50 ruble), la carne (de la 1,80 ruble la 2,20 ruble). Iar cu trei luni înainte de aceasta, pentru muncitori fuseseră mărite normele de producție cu o treime. A avut loc o grevă spontană care s-a transformat în revoltă, după ce directorul general al uzinei de utilaj electric, comunistul Boris Kurocikin, la revendicările muncitorilor, a răspuns cu îngâmfare: „Dacă nu aveți bani pentru plăcintă cu carne, mâncați plăcinte cu bojoci.”. Revolta a fost

*Și oameni ca acesta trebuie cunoscuți.
Erou al Uniunii Sovietice, Matvei Kuzmovici
Șapoșnikov a refuzat să execute ordinul
de a deschide focul asupra mulțimii
neînarmate din Novocerkask:
„Nu văd în fața mea un inamic, pe care
să-l atac cu tancuri!” – a spus
și a închis radioul. A cunoscut persecuții,
a fost exclus din partid.
Fusese reabilitat abia în anul 1988.*

înăbușită. La noi se pricepe la asta. Înăbușirea a costat 24 de vieți omenești, între care și copii, și câteva zeci de răniți.

În afară de aceasta, au mai avut loc revolte la Timertau (1959); la Biisk, Krasnodar, Kirovabad, Beslan, Aleksandriivsk și Murom (1961); la Sumhaiti și Kryvyi Rih¹ (1963); la Broneț și Stavropol (1964).

Revoltele, se înțelege, erau lichidate, iar activiștii îi jurau credință lui Nikita Hrușciiov. Însă a sosit lovitura. Ea fusese legată nu atât de politica internă, cât de cea externă.

Hrușciiov nu numai că bătuse cu pantoful în pupitru la ONU și amenința că va „însmormânta” Occidentul. El și acționa. Agresiv și provocator, mințind adesea, fără să se gândească la consecințe.

În vara anului 1961, se acutizase situația dintre RFG și RDG, care era cât pe ce să ia forma unui conflict armat. Însă lucrul cel mai trist pentru Kremlin era faptul că oamenii fugeau în număr mare din RDG în Vest. Principalul comunist german, Walter Ulbricht, ducea o politică absolut identică cu cea a lui Hrușciiov: colectivizarea forțată, urmărirea celor care aveau păreri diferite, ba chiar și politica de „a ajunge și a depăși RFG”, care ducea la mărirea normelor de producție și rețineri din salariu. Sute de mii de germani din est treceau în fiecare zi în teritoriul Berlinului de Vest la muncă, pentru că acolo salariul era mai bun. Sute de mii de germani rămâneau să trăiască în RFG. Numai în opt luni ai anului 1961, peste 200.000

¹ La noi, numele localității ucrainene **Кривий Ріг** este cunoscută mai ales sub forma ei rusească – **Crivoi Rog**. (C. Ir.)

de persoane au părăsit RDG, în general, tineri și specialiști calificați. Și atunci, la cererea lui Ulbricht, Berlinul a fost tăiat în două de un zid. Acțiunea fusese o cumplită înfrângere a „taberei sovietice” în fața „lumii capitaliste”, care a anulat efectul neîntreruptei propagande, începute cu patru luni în urmă, prilejuită de zborul lui Gagarin.

Însă în toamna anului 1962, a izbucnit altă criză, care n-a lipsit mult să ducă la izbucnirea războiului nuclear. Totul începuse din Turcia, Italia și... Cuba.

În anul 1959, după un lung război civil, în Cuba – atunci, cea mai bogată țară latinoamericană – a ajuns la putere Fidel Castro cu tovarășii lui. Spre deosebire de stereotipul cunoscut, acești oameni („Mișcarea 26 iulie”, Partidul Popular-Socialist al Cubei etc.) erau, potrivit concepției politice, de „stânga”, și nu comuniști și, cu atât mai mult, nu erau protejații Moscovei. Ba și mai mult, Kremlinul a refuzat de câteva ori cererea de arme a lui Castro, considerându-i pe răsculați nesiguri și fără perspectivă. În SUA, mișcarea lui Castro era considerată una naționalistă. Iar prima vizită externă a lui Castro fusese nu în URSS, ci în SUA. Ce-i drept, președintele Eisenhower nu l-a primit pe cubanez, pretextând că este ocupat.

Fusese o greșeală a americanilor, pentru că i-au împins pe naționaliștii cubanezi în brațele Moscovei. După vizita nereușită la Washington, în 1961, Castro a declarat caracterul socialist al „Revoluției cubaneze”, s-a apropiat tot mai mult de Kremlin și, la propunerea lui Hrușciov, în Cuba, în afara unui contingent militar, s-a hotărât amplasare de rachete cu rază medie de acțiune, având focoașe nucleare.

Acest lucru este cunoscut de toată lumea. Mai puțin cunoscute sunt detaliile. În acel moment, puterile nucleare ale URSS și SUA nu sufereau comparație. Cu toată laudăroșenia lui Hrușciov, URSS avea doar 75 de rachete balistice intercontinentale. Și majoritatea dintre

Castro și Hrușciov. Îmbrățișarea celor doi era cât pe ce să ducă la distrugerea Cubei, a URSS și a unei jumătăți din globul pământesc.

ele erau aceleași R-7, cu care fusese lansat și Gagarin. Pentru un război, ele erau aproape nepotrivite. În primul rând, ele nu erau apărate de nimic, pentru că așa o ciudățenie putea fi lansată doar de pe 4 complexuri staționare de lansare deschise din Pleșețk. În al doilea rând, concomitent puteau fi lansate doar 20. În al treilea rând, pentru lansarea lor era necesară o perioadă de pregătire foarte lungă – peste 24 de ore. În al patrulea rând, calitatea lor era foarte proastă. Fiecare a treia lansare era un eșec.

SUA, după cum s-a mai spus, aveau 144 de rachete balistice intercontinentale SM-65 „Atlas”, dintre care 129 erau pregătite alternativ pentru atac, iar dintre acestea 60 se aflau în construcții subterane din beton armat, iar restul în hambare de suprafață, de asemenea, din beton armat. În comparație cu racheta sovietică R-7(8K72), la distanță, racheta americană era considerabil mai precisă. Abaterea de la țintă a acestei rachete era de 600 până la 1.200 de metri. Racheta sovietică R-7 se abătea 10 kilometri de la țintă, ceea ce o făcea un adevărat pericol pentru locuitorii pașnici ai orașelor americane și absolut ineficace împotriva instalațiilor de lansare a rachetelor, a silozurilor încărcăturilor nucleare, a aeroporturilor militare și a bazelor maritime militare.

Iar americanii mai aveau și 60 de rachete HGM-25A „Titan”, tot în adăposturi subterane, și care aveau o abatere de 900-1.400 de metri.

URSS avea mult mai multe rachete cu rază medie de acțiune R-12 și R-14. Acestea erau în număr de 700. Ambele rachete erau cu lansare de la sol de pe o platformă fixă. Raza de acțiune a primei era de 2.084 kilometri, iar cea de-a doua, 4.500 de kilometri, însă ambele aveau o abatere de la țintă de 5 kilometri. Cu alte cuvinte, aceste rachete puteau distruge orașele Europei și ale Marii Britanii, însă, din cauza slabei precizii, erau mult mai puțin periculoase pentru infrastructura militară. Iar până în SUA n-ar fi ajuns.

Despre aviația strategică nu vom vorbi, întrucât în URSS ea era aproape inexistentă. O mie de Tu-4 silențioase, copiate după „fortărețele zburătoare”, erau îmbătrânite (raza maximă de acțiune era de 3.100 km), nu erau capabile să zboare până în SUA. Dar chiar și noile 3M, Tu-95 și M-4, deși teoretic puteau ajunge în America, nu aveau șanse să ajungă, deoarece ar fi fost întâmpinate de avioane de vânătoare, cu toate tristele consecințe pentru bombardiere, puternice, dar lipsite de apărare. Iar avioanele de vânătoare sovietice nu puteau apăra bombardierele din cauza razei mici de acțiune.

Iar bombardierele strategice americane erau o armă de temut. Câte erau? În afara celor 700 de aparate puternice B-52, mai existau 2.000 de bombardiere B-47 și 150 de supersonice B-58. Toate acestea, chiar și B-47, a cărui rază de luptă nu atingea 4.000 de kilometri, iar celelalte puteau atinge teritoriul URSS. Pentru că nu era necesar să traverseze oceanul, întrucât aveau baze în Europa, în Asia și în Oceanul Pacific. Acele baze nu puteau fi lovite de rachete, din cauza impreciziei lor. Lucru important – aceste aparate puteau fi apărate de către avioanele de vânătoare ale bazelor apropiate și de pe portavioane. Dar erau apărate și de înălțimea la care zburau, căci acele B-52 puteau astfel evita sistemul sovietic PPO, care nu acoperea întreg teritoriul și nu dispunea de o dotare cu rachete cu rază de tragere mai lungă de 35 de kilometri.

URSS mai avea 25 de submarine purtătoare de rachete balistice. Dar din cauza zgomotului de deplasare al acestor submarine și posibilitatea de a lansa rachete doar de la suprafață, pentru echipaj constituiau un pericol mortal. De altfel, au existat cazuri, când au murit oameni degeaba, nereușind să-și lanseze rachetele, a căror rază de acțiune era de doar 600 de kilometri. Submarinele americane aveau rachete din clasa „Polaris” cu raza de bătaie de 2.200 de kilometri și cu lansare subacvatică.

La amintirile rachete din Marea Britanie, o să mai adaugăm 30 de rachete cu rază medie de acțiune PGM-19 „Jupiter” cu distanța de 2.400 kilometri din sudul Italiei și 15 rachete de același tip din Turcia. Acestea acopereau toate țările Tratatului de la Varșovia și partea de sud a URSS de la Gruzia și de la Kazahtan până la Moscova și Minsk. De altfel, interesul guvernului turc pentru amplasarea rachetelor americane pe teritoriul său era urmarea vechilor pretenții ale Kremlinului de a stăpâni trecătorile Mării Negre.

Așadar, întreaga „triadă” nucleară americană, în fiecare dintre componentele sale, era mult mai puternică decât cea sovietică. Da, câteva rachete ar fi putut ajunge pe teritoriul SUA, provocând stricăciuni, însă este absolut sigur că URSS ar fi fost distrusă complet.

Îngrozitor este faptul că nici la Londra, nici la Paris, nici la Washington nu se cunoștea relitatea. Toți credeau că URSS este plină de cele mai noi rachete, capabile să ajungă oriunde se dorește. Lăudăroșenia lui Hrușciiov și „arătarea” satelitului și a lui Gagarin au fost o glumă proastă.

Și încă n-ar fi fost nimic, dacă Hrușciiov n-ar fi provocat „aventura cubaneză”. El știa că, în cazul unui conflict nuclear real, n-are cu ce lovi SUA. De aceea și-a cărat rachetele R-12 și R-14 în „Insula libertății”.

Mai târziu, propaganda sovietică a explicat că rachetele fuseseră duse în Cuba, chipurile, pentru a-i apăra pe cubanezi de agresiunea americană. Nu-i adevărat. În acea vreme, Feodor Burlațki lucra la Secția CC al PCUS pentru legături cu partidele comuniste și muncitorești din țările socialiste. La o jumătate de an de la încheierea „Crizei din Caraibe” el fusese pus să redacteze o scrisoare a lui Hrușciiov către Castro, în care Nikita Sergheevici scria

„... că se plimba odată la Varna de-a lungul țărmului Mării Negre împreună cu mareșalul Rodion Malinovski. Și acela a spus că dincolo, de cealaltă parte a Mării Negre, în Turcia, este amplasată o bază militară a SUA, având rachete și ogive nucleare, care ar putea în doar 5-6 minute să distrugă Kievul, Harkovul, iar în 10-12 minute – Moscova.

Hrușciiov l-a întrebat pe Malinovski: de ce ei își pot permite să aibă baze în Turcia, în Italia, în Anglia, iar noi n-am putea avea vreo bază în apropierea Americii? De pildă, în Cuba. Malinovski a spus: desigur, este posibil, numai dacă Fidel Castro va fi de acord.

Poate că el chiar dorea să apere totodată și revoluția cubaneză, dar în realitate era vorba să le demonstreze americanilor puterea și să ajungă la paritate. Pe Hrușciiov îl supăra foarte tare presiunea Americii, mai ales după criza Berlinului. El a pierdut acel joc, deși îl considera corect. Trebuie spus că un rol însemnat l-a avut faptul că noi am fost primii care am experimentat bomba cu hidrogen.” [197].

Imediat după întoarcerea din Bulgaria, Hrușciov „a ridicat problema” în fața conducerii superioare de partid și militare a URSS privind rachetele din Cuba. Burlațki ne oferă mărturii foarte interesante. Ele caracterizează atât chipul moral al comuniștilor, cât și nivelul lor profesional, care menținea același haos în conducere, în luarea de hotărâri, în control și în refuzul de a-și lua răspunderea asupra sa, haos existent și în deceniile trecute. Și tot aceste mărturii ilustrează încă o dată nivelul gândirii și al moralei lui Hrușciov. Ce contează 15 rachete lângă Izmir, și acelea îmbătrânite moral, când asupra ta sunt îndreptate de lângă Bari 30 de rachete, alte 60 din Anglia și încă 126 din SUA, când din cer atârnă fără întrerupere zeci de B-52, având la bord bombe și rachete cu aripi? Dar lui Nikita Sergheevici, pur și simplu, nu-i păsa...

Să fim atenți la aceste vorbe ale unui înalt funcționar comunist:

„Noi înțelegem totuși că americanii sunt oameni civilizați, că n-o să fie de acord cu un război nuclear, care ar putea înjumătăți și populația lor. Americanii bănuiau existența la noi a unor bandiți de o anumită factură. Însă după aceea, mie personal mi-a spus McNamara (atunci șef al Pentagonului) că pe data de 27 seara el se gândea: oare voi mai vedea mâine dimineață răsăritul soarelui? Deci ei erau mai îngrijați decât eram noi. Și mult mai informați. Presa urla, populația pregătea adăposturi.” [idem].

Adică prim-secretarul CC al PCUS, Nikita Hrușciov, ministrul Apărării, Rodion Malinovski, președintele Prezidiului Consiliului Suprem al URSS, Leonid Brejnev, și alți ștabi sovietici, inclusiv acest linge-blide din eșalonul doi, Feodor Burlațki, știau că americanii sunt oameni civilizați și nu vor fi primii care să atace. De aceea se gândeau, dacă să înceapă ei sau să mai aștepte puțin să apară un moment prielnic și până atunci să continue să facă pe grozavii, după principiul „țineți-mă, că mă duc să-l omor”.

Chiar și „slaba” R-12 putea ajunge din Cuba la Washington. Iar R-14 putea să atingă din Cuba nu numai Chicago și New York-ul, dar și țărmul de est al SUA. Astăzi, după desecretizarea materialelor, se știe că URSS a dus în Cuba un total de 162 de focoaase atomice.

Din punct de vedere juridic, amplasarea armelor nucleare sovietice și ale mijloacelor lor de aprovizionare în Cuba nu constituia o încălcare a normelor internaționale. Însă în acea dramă, pe care au numit-o „Criza din Caraibe”, rolul principal l-a jucat teama. Americanii pur și simplu s-au speriat. Hrușciov – s-o spunem deschis – se comporta adesea ca un psihopat și arăta ca atare. Dacă de la tribuna ONU omul strigă către toți „O să vedeți voi pe dracu!”, iar apoi, holbând ochii, zbiară: „Eu poate o să ajung la fund, dar o să vă trag pe toți după mine!”, de la acest om te poți aștepta la orice. În sala sesiunii, aceste „luări de cuvânt” sunau lugubru...

Și toate acțiunile URSS dovedeau că aceasta va lovi prima. În plus, niște bolnavi psihici (în adevăratul sens al cuvântului), sângeroșii maniaci fanatici frații Castro, Che Guevara și tovarășii lor din fruntea Cubei, care cereau atacarea „imperialiștilor americani” cu arme termonucleare, chiar dacă acest lucru ar duce la transformarea Cubei și a populației ei într-un morman de cenușă, în care să nu rămână niciun semn de viață.

Iar aici apare principala întrebare: de ce s-au înspăimântat americanii? Păi, pentru că ei erau convinși că de pe teritoriul URSS sunt îndreptate spre SUA sute sau poate chiar mii de rachete intercontinentale. Dezvoltarea sistemului PPO de atunci nu permitea să le

contracarezi. A mai apărut și suta de rachete din Cuba, ei și ce? Cu atât mai mult că ele nu pot fi lansate toate odată, iar zborul de mică înălțime, comparativ cu rachetele intercontinentale, are și reversul medaliei – Cuba este o insulă mică. După startul primelor rachete, va veni „răspunsul” și restul de P-12 și P-14 vor fi anulate.

Răspunsul este unul singur: președintele SUA și generalii americani știau foarte bine că Hrușciov aproape că nu are rachete balistice intercontinentale. Că el face pe grozavul. Că lansarea lui Gagarin a fost un gest „de paradă”. Că Hrușciov minte. De aceea ei priveau cu detașare cum lovea Nikita cu pantoful în pupitrul de la ONU.

Dar s-a schimbat totul, când au apărut în Cuba rachetele cu rază medie de acțiune. Aceasta era de-acum o reală amenințare. Asta a și provocat panică. De aceea militarii îi cereau lui Kennedy să lovească primul măcar Cuba sau să debarce pe insulă un număr de trupe – ca răspuns, generalul Pliev, comandantul trupelor sovietice din Cuba, ar fi putut lansa rachete, însă șefii de state-majore americani considerau că riscul era îndreptățit.

Însă președintele SUA a dat dovadă de uimitoare fermitate și sânge rece. Chiar și în cea mai îngrozitoare zi a crizei, în „Sâmbăta neagră” de 27 octombrie 1962, când antiaerienele sovietice au doborât un avion american de cercetare U-2 de la baza SUA din Guantanamo (Cuba), lucru care l-a speriat de moarte pe Hrușciov, care a înțeles că, făcând pe grozavul, prea sărise calul.

Cauza comportamentului reținut și al sângelui rece demonstrat de John Kennedy și de generalii lui, care cereau distrugerea Cubei, fără să se teamă de un atac cu rachete de pe teritoriul URSS, este aceeași: ei știau că, indiferent de situație, ei nu vor fi atacați. Iar dacă ar fi lovite concomitent și Cuba, și URSS, distrugând poligoanele de la Plisețk, războiul va fi câștigat, chiar dacă, lovită de URSS, Europa va trebui sacrificată. Ce-i drept, după o asemenea catastrofă nucleară, traiul pe planetă nu va fi foarte confortabil, însă interesele SUA erau mai presus chiar decât interesele aliaților europeni.

Atât de cumplit era tabloul. Asta pe scurt. Căci despre „Criza din Caraibe” se poate scrie o carte întreagă, pentru a elucida cât de cât în detaliu evenimentele și „a da glas” principalelor versiuni.

Iar acum apare altă întrebare: de unde aveau la Washington atâtea amănunte despre „neputința” nucleară sovietică? Acum este dovedit că principalul rol în informarea Occidentului l-a avut colonelul GRU al URSS, Oleg Penkovski. Rămâne doar întrebarea: ce motive, ce resorturi l-au putut determina pe un colonel de 43 de ani să trădeze, el care avea strălucite perspective în carieră? (Era protejatul mareșalului Varențov, comandantul Armatei de rachete și al artileriei Armatei de uscat, dar și al lui Ivan Sierov, atotputernicul șef al GRU.)

În privința acestui om sunt multe controverse și de aceea îi trimit pe cititori la largul spectru al scrierilor pe această temă. Eu înclin spre acea versiune, care, după părerea mea, este cea mai veridică și explică multe:

„Penkovski nu era spion, ci un agent introdus cu dibăcie, iar „Chestiunea Penkovski” nu este un succes al occidentalilor, ci al serviciului de informații sovietic, a cărui sarcină era să aducă la cunoștința SUA adevărata stare de lucruri din URSS. Poveștile lui Hrușciov

dedicate Occidentului despre excepționala forță militară și potențialul nuclear al Uniunii Sovietice puteau costa foarte scump, ceea ce a confirmat Criza din Craibe. Pentru aceasta există un martor de toată încrederea, care i-a declarat unui corespondent că Sierov i-a spus personal că el îi trasa sarcini lui Penkovski. Iar Erlena Gonciarova a redat propoziția, care cică îi fusese spusă ei de Penkovski că el «va fi ca Sorge».” [198].

Să observăm că Penkovski intră în atenția serviciilor de informații britanice în aprilie 1961, imediat după lansarea în Cosmos a lui Gagarin. Iar Erlena Sergheevna Gonciarova era fiica mareșalului Varențov...

Deci, cu eforturi colective inimaginabile și cu prețul vieții lui Penkovski, l-au obligat pe Hrușciiov să bată în retragere. URSS și-a luat rachetele din Cuba. Iar SUA ale sale din Italia și Turcia (americanii și așa aveau intenția să le demonteze din cauză că îmbătrâniseră) și criza a trecut.

Dar nu și pentru Hrușciiov. Anume vara-toamna anului 1962 fusese etapa de început a formării în rândul elitei sovietice a unei opoziții sistematice și a conspirației, în fruntea căreia se aflau tineri „aparantnici” ambițioși.

„În sânul conducerii superioare de partid a început să se clocească conspirația. Centrul ei devenise Comitetul de Control de Partid și de Stat, în frunte cu Șelepin, și KGB, în frunte cu Semiceastnâi. La aceștia s-au alăturat majoritatea membrilor Prezidiului și o serie de secretari ai comitetelor regionale de partid. Se prevedea îndepărtarea lui Hrușciiov în cadrul ședinței Prezidiului CC al PCUS, care să fie confirmată de o Plenară specială a CC al PCUS, convocată cu acest scop.” [196].

Fostul șef al KGB, Aleksandr Șelepin, avea 45 de ani. El fusese promovat de Hrușciiov personal. Se alesese cu porecla „De fier”, pentru că ordonase liniștit împușcarea la Novocerkasck a unui grup de oameni neînarmați. În momentul conspirației, Șelepin era președintele Comitetului de Control de Partid și de Stat, adică intra, conform complicatei ierarhii sovietice, în primii zece.

Șeful în funcțiune al KGB, Vladimir Semiceastnâi, avea 40 de ani. Și el fusese promovat de Hrușciiov personal. Semiceastnâi era omul și protejatul lui Șelepin.

Istoricul rus Rudolf Pihoiia nu i-a numit nu se știe de ce pe încă doi dintre conspiratori – pe Leonid Brejnev și pe secretarul CC al PCUS, Nikolai Podgornâi. Primul împlinise 57 de ani și nu era influent – în funcția de președinte al Prezidiului Consiliului Suprem al URSS pe atunci se puneau, conform tradiției, oameni manevrabili, fără greutate. Al doilea avea 60 de ani și era destul de influent. Pe ambii îi uneau două trăsături: lipsa de profesionalism și marea dorință de putere. Este interesant cum de nimeriseră ei în cercul unor conspiratori mult mai tineri.

„Secretarilor CC Leonid Illici Brejnev și Nikolai Viktorovici Podgornâi li s-a adus la cunoștință că unul dintre ofițerii KGB din corpul de gardă l-a auzit pe Hrușciiov spunând că „acești doi tâmpiți – Leonea și Kolea – trebuie dați afară.” [199].

Însă în centrul conspirației nu se afla Șelepin, nici Podgornâi și cu atât mai puțin Brejnev. Conspirația era condusă de un „cardinal cenușiu”, anume Nikolai Romanovici Mironov. N-ai zis de el? Și nu-i de mirare. Căci mai târziu, s-a făcut totul ca acest om să fie uitat.

Mironov era un om de temut pentru cei care se pricepeau la realitatea din acea vreme a elitei de la putere. S-ar părea la prima vedere că ce funcție o mai fi asta – șeful Secției organelor administrative ale CC al PCUS? Dar... Dar tocmai Mironov, ocupând această funcție, chipurile, din partea partidului (dar, în realitate, din partea lui însuși) era curatorul tuturor structurilor de putere ale URSS. De la armată și KGB până la procuratură și miliție. În Forțele Armate nicio numire, de la comandant de divizie în sus, nu putea avea loc fără avizul lui Mironov. Mareșalii depindeau de un om care avea doar gradul de general-maior. Însuși ministrul apărării Rodion Malinovski se ducea la cabinetul lui Mironov și niciodată nu se întâmpla invers. Numărul telefonului de serviciu al acestui om nu se afla nici măcar în lista CC al PCUS.

„În țară, Mironov era puțin cunoscut, maselor populare numele lui nu le spunea nimic. Însă în conducerea partidului, în structurile puterii era bine cunoscut: acesta era o figură puternică și autoritară. El avea o voință politică foarte puternică și priceperea de a-și atinge țelurile propuse. Circulau legende privind gradul lui de influență asupra conducerii superioare, inclusiv asupra lui L. Brejnev.” [200].

E greu de spus ce concepții politice, economice, sociale avea acest „cardinal cenușiu”. Judecând după faptul că în toată cariera lui ocupase funcții de comisar și în KGB, iar anturajul și-l alegea dintre „politruci”, întărirea puterii lui nu aducea nimic bun pentru țară.

„Față de mine el a avut un comportament corect și durabil. Familiile noastre se vizitau la dacele CC-ului din Usov, eram vecini. În timpul plimbărilor, el încerca să se lămurească în legătură cu atitudinea mea față de Hrușciov și față de situația din țară. Aveam păreri identice. Cred că tot așa îi alegea el și pe alți oameni. Aproape pe toți pe care-i știu eu, el îi implicase în chestiune. Cu câteva zile înainte de începerea plenarei, noi am fost într-o plimbare obișnuită. «S-a hotărât ca tu să pleci din CC. Vei fi numit președinte al Radioteleviziunii de stat.»” [199].

Acestea sunt rânduri din amintirile lui M. M. Mieseșev, care atunci era adjunctul lui Iurii Andropov, șeful secției CC al PCUS pe probleme ale legăturilor cu partidele comuniste și muncitorești din țările comuniste. Și astfel, precaut, în etape, pe tăcute se lărgea conspirația, se alegeau participanții ei, momiți cu promisiuni de posturi înalte. Prima etapă în slăbirea puterii lui Hrușciov o constituise chestiunea colonelului Penkovski. Ea fusese folosită pentru scoaterea din funcții a câtorva militari influenți, care erau de partea lui Hrușciov, înlocuindu-i cu oameni ai cauzei. În acea vreme, nu numai prin eforturile lui Mironov, dar și prin strădania chiar a lui Hrușciov conducerea superioară a armatei trăia în privința lui emoțiile apropiate de cele pe care le avea în inimă Othelo, când punea mâinile în gâtul Desdemonei. Căci îndrăgostit nebunește de rachete, Hrușciov, pur și simplu, distrugea armata, o împrăstia nu numai numeric. „Dacă avem rachete, la ce ne mai trebuie artilerie? Dacă avem arma nucleară, la ce ne mai trebuie tancuri?” – cam aproximativ asemenea argumente aducea prim-secretarul. De aceea și armata era de partea conspiratorilor, cu atât mai mult că se adăuga factorul Mironov...

Însă lovitura principală „Chestiunea Penkovski” l-a lovit și pe unul dintre cei mai buni și mai credincioși prieteni ai lui Hrușciov, pe Ivan Sierov, șeful GRU. Pe el l-au acuzat de „lipsa

Anul 1964. L. I. Brejnev îl felicită pe N. S. Hrușciov, căruia i se decernase titlul de „Erou al Uniunii Sovietice”. Curând, Nikita Sergheevici va fi felicitat altfel...

de vigilență”, l-au retrogradat și l-au trimis la regiunea militară din Turkestan să se ocupe acolo de școlile militare. Și fusese făcut acest lucru chiar cu mâna lui Hrușciov, căruia i s-a șoptit că „decăderea” lui Sierov dăunează și prestigiului lui.

Știți ce este cel mai interesant? Comitetul de Control de Partid și de Stat fusese creat la inițiativa lui Hrușciov, cu scopul de a micșora influența lui Nikolai Mironov. Formal, acest comitet urma să lupte împotriva luării de mită și a corupției la toate nivelurile puterii de stat.

„În martie-aprilie 1963, Comitetul de Control de Partid și de Stat obținuse dreptul de a controla forțele armate, KGB-ul și Ministerul Apărării Ordinii Sociale. În practică, Hrușciov, care călătorea câte o jumătate de an în străinătate, pierdea puterea în favoarea protejatului său Șelepin.” [196].

Și iarăși nu putem fi de acord cu Rudolf Pihoiu. Nu în legătură cu durata călătoriilor în străinătate. Lui Nikita Sergheevici chiar îi plăcea să călătorească. De exemplu, celebra lui călătorie în SUA (formal, pentru a participa la lucrările ONU) a durat o lună. Nu putem fi de acord cu istoricul rus în privința caracterizării personalităților. Hrușciov îl lăsa „să gospodărească” în locul său pe Frol Romanovici Kozlov, mâna sa dreaptă, secretar doi al CC al PCUS; în acesta avea cea mai mare încredere. Iar Șelepin era doar „mâna stângă”, care avea misiunea de a micșora influența „cardinalului cenușiu” Mironov. Din acest motiv, Șelepin și prietenul său Semiceastnâi îl urau cumplit pe Kozlov. Hrușciov era orice doriți: vântură-lume, flecar, aventurier, far luminos, dar sigur nu era un prost. Proștii nu rezistau în preajma lui Stalin. De aceea, vicleanul Nikita Sergheevici se străduia să-i ațâțe pe subalterni unul împotriva altuia și chiar grupuri întregi împotriva altora.

Însă deodată s-a întâmplat nenorocirea. Pe 11 aprilie 1963, aflându-se la dace, Frol Romanovici Kozlov și-a pierdut cunoștința. Chemați urgent, medicii au constatat că acesta suferise un grav accident vascular cerebral. Cu toate eforturile celebrităților medicale, Kozlov nu s-a făcut bine și a coborât din Olimpul puterii.

Astfel, Hrușciov i-a pierdut pe cei mai devotați și mai influenți colaboratori. Alături de el rămăseseră două grupări: ale lui Șelepîn-Semiceastnâi și Brejnev-Podgornâi. Normal, acestea urmau să se lupte între ele. De aceea viclenul vulpoi Hrușciov l-a făcut pe slăbul și incapabilul Leonid Illici secretar doi al CC al PCUS, „ridicându-l” ca secretar al CC și pe prietenul acestuia, Podgornâi.

La aceștia doi se și referea fraza lui Hrușciov despre „Leonea și Kolea”, asociindu-i cu conspirația. Temporar (Mironov trăgea abil sforile), cele două grupări s-au unit, datorită scopului comun. Când a aflat de la fiul său despre conspirație, Hrușciov n-a crezut: cine, băiețandrii ăștia?! L-au indus în eroare îngâmfarea și supraestimarea. Pe deasupra, Șelepîn îi era îndatorat până peste cap lui Nikita Sergheevici – el îl plasase pe cea mai înaltă orbită a nomenclurii sovietice. Totuși, cum se zice, recunoștința este o floare rară...

Sedinta Prezidiului CC al PCUS din 13 octombrie 1964 se transformase în tribunal pentru judecarea lui Hrușciov. I s-au reamintit toate. Berlinul și Cuba; reducerea armatei și porumbul; lungile călătorii în străinătate și cultul personalității; consiliul economic național și „aventura de la Reazan”; „lysenkivșcina” și „legăturile cu capitaliștii”.

Dându-și seama de unanimitatea „subordonaților”, Hrușciov a capitulat:

„Nu cer clemență – chestiunea este hotărâtă. I-am spus tovarășului Mikoian că n-o să lupt, baza este una singură. De ce să caut vopsele, ca să vă pictez? Și mă bucur că, în sfârșit, partidul a crescut și poate controla pe oricine. V-ați adunat și mă mânjiți cu căcat, iar eu nu pot nega. Simțisem că nu mă mai descurc, că viața dură a născut-o îngâmfarea. Vă exprim rugămintea de a fi eliberat. Dacă e nevoie, voi face ce trebuie și cum trebuie. Unde voi locui? Mulțumesc pentru activitate și pentru critică.” [196].

Conform procedurii, eliberarea din funcție a prim-secretarului CC o putea face doar o Plenară. Ea a fost convocată chiar în acea zi. N-au fost întrebări și nici vreo opoziție. S-au descurcat în mai puțin de o oră. La ordinul lui Semiceastnâi, KGB a blocat ambasada SUA, ca Hrușciov să nu se refugieze acolo și de acolo să se adreseze poporului (păi ce, el era considerat spion american?), însă asemenea măsuri s-au dovedit inutile.

Singurul lucru care nu i s-a reproșat lui Hrușciov: Crimeea făcută cadou Ucrainei. Pentru că, în ciuda mitului răspândit și azi, aceea nu fusese un capriciu al prim-secretarului CC al PCUS, ci o hotărâre colectivă, dictată de necesități obiective.

Și astfel Nikita Sergheevici Hrușciov a rămas fără nicio funcție și a ajuns la o binemeritată pensie. De altfel, „cumsecadele” Brejnev propusese lichidarea fizică a lui Nikita Sergheevici, aranjând un accident auto sau tratându-l cu un tortuleț, însă gândindu-se mai bine, Semiceastnâi și Podgornâi s-au opus.

Aceeași Plenară care formal l-a demis pe Hrușciov l-a numit prim-secretar al CC pe Leonid Brejnev. Deși inițial părea o numire temporară. Toți erau convinși de acest lucru.

Cum tot la fel de bine se știa că în spatele lui se află concetățeanul lui: Nikolai Mironov, care, precum cardinalul Richelieu, urma să lichideze clanul lui Șelepin. Și Leonid Illici înțelegea că este secretar doar pentru un timp. De fapt, tot atunci se hotărâse întoarcerea la „princiipiile leniniste” de conducere colectivă și Brejnev împărțise puterea cu Podgornîi și cu reprezentanții clanului advers – Șelepin și Aleksei Kosâghin – un membru al Prezidiului foarte competent și influent, care obținuse funcția de președinte al Consiliului de Miniștri. În felul acesta, în țară, puterea se împărțise între două clanuri, dintre care unul conducea partidul, iar celălalt – guvernul. Însuși Nikolai Mironov își propusese să ajungă șef al KGB-ului. Din acea poziție, nefiind în primele rânduri, era foarte ușor să joci o complicată partidă de șah în lupta pentru putere.

Probabil că Vladimir Semiceastnâi, șeful în funcție al KGB, și bossul lui Șelepin au fost împotriva unui asemenea mers al lucrurilor. Însă, brusc, le-a surâs norocul: la cinci zile după Plenară, Nikolai Mironov a murit într-o catastrofă aviatică. Oficial, avionul Il-18, cu o delegație militară a URSS la bord, în urma unei greșeli de pilotaj, s-a lovit de muntele Avala din Iugoslavia, încotro se îndrepta pentru sărbătorirea a 20 de ani de la eliberarea de naziști a Belgradului. Rămâne doar întrebarea: ce l-a făcut pe influentul activist să meargă la acele festivități exact în momentul, când la Moscova se desfășura lupta pentru repartizarea cadrelor?

La înmormântarea vechiului prieten (ei se cunoșteau din tinerețe), Brejnev plângea în hohote. El era cu 7 ani mai în vârstă decât Mironov, cu toate acestea, recunoștea întotdeauna superioritatea lui intelectuală și-l asculta în toate.

După moartea „cardinalului cenușiu” al politicii sovietice, lupta pentru putere dintre Leonid Brejnev și Aleksandr Șelepin s-a desfășurat în toată amploarea ei. Favorit era acum ultimul. În aprilie 1965, funcționarul de partid Nikolai Mieseșev (este cel pe care Mironov l-a cumpărat, numindu-l președinte al radioteleviziunii, vă aduceți aminte?) spunea că Șelepin este viitorul secretar general al partidului. Anastasia Filatova, soția dictatorului mongol Jumjaaghiin Tedenbal, își amintea:

„Mieseșev într-adevăr striga: «Iată-l pe viitorul șef suprem!» – eram de față. Toți erau cam chercheliți și este posibil ca ambasadorul sovietic sau ofițerul serviciilor de informații să fi adus aceasta la cunoștința conducerii sale...” [201].

Dar, în general, „echipa” lui Brejnev se dovedise a fi mai puternică. Iurii Andropov, secretar al CC al PCUS, l-a ajutat mult pe Leonid Illici în comunicarea cu Occidentul. Andropov fusese cel care a aplicat „politica apropierii”, care mult timp fusese semnul specific al „firmei” lui Brejnev. Konstantin Cernenko conducea Secția generală a CC al PCUS și era caracterizat ca „un organizator de cea mai înaltă clasă”. Nu exista problemă pe care el să n-o rezolve. Nikolai Tihonov era adjunctul președintelui Consiliului de Miniștri. Un contracandidat al lui Kosâghin, „ochii și urechile” lui Brejnev. Nikolai Șolokov conducea Ministerul Apărării Ordinii Publice al URSS (așa se numea atunci Ministerul Afacerilor Interne). Mihail Suslov, un „strălucit” stalinist, secretar al CC, răspundea de activitatea politică și cenzură în URSS. Pe ministrul afacerilor externe Andrei Gromâko nici nu mai trebuie prezentat. Este suficient

să amintim că timp de 28 de ani el a condus politica externă a URSS. Dmitrii Ustinov fusese încă din timpul lui Stalin (și lucrase strălucit) comisar al poporului pentru înarmare, după război, a condus complexul de industrie militară al URSS, iar în momentul coliziunii grupurilor Brejnev-Șelepin, era prim-adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri și curatot al industriei de armament. Toți aceștia se constituiseră pe lângă Brejnev într-un „mic Birou Politic” secret, care soluționa toate problemele importante.

În consecință, după o luptă lungă și încordată, în 1967, clanul Șelepin a fost dărâmat. Pe Aleksandr Nikolaevici l-au expedit să conducă syndicatele sovietice, un post bun, dar de rangul al treilea. Semiceastnâi a fost înlocuit la conducerea KGB cu Andropov, iar el a fost numit adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri al URSS, o funcție mai puțin importantă chiar decât cea a unui prim-secretar de comitet regional de partid.

Așa a început epoca „scumpului” Leonid Illici Brejnev, care a durat aproape optsprezece ani.

Capitolul XXIX

Despre „Cincinalul de aur” al lui Leonid Illici

Să-i dăm lui Brejnev ceea ce i se cuvine – spre deosebire de Hrușciiov, el n-a amenințat America. Nici s-o întreacă la producția de carne și brânză, nici s-o „îngroape”, nici s-o „înmormânteze”. Și nici n-a lovit cu pantoful la ONU.

Anii cât a fost el la conducere au rămas în conștiința majorității oamenilor sovietici ca unii dintre cei mai buni. Cosmonauții zburau cu regularitate în spațiu, baletul „Lacul lebedelor” se bucura de popularitate în străinătate și chiar la hochei, echipa națională începuse să o întreacă frecvent pe cea a Canadei. Ce-i drept, ziarele nu scriau că echipa Canadei era compusă din amatori.

Se schimbaseră și viața oamenilor sovietici de rând. Înainte de toate, acest lucru se datora dezvoltării agriculturii și a industriei ușoare. Deficitul de mărfuri nu dispăruse, însă nu mai era aceea sărăcie lucie.

„Pentru prima oară în istoria Uniunii Sovietice agricultura devine sector prioritar – între anii 1966 și 1980, în agricultură au fost investite 383 de miliarde de ruble, ceea ce reprezenta 78% din investițiile în agricultură în toată perioada existenței regimului sovietic. Pe baza acestor investiții, începuse o grandioasă mecanizare, electrificarea și fertilizare în colhozuri și sovhozuri.” [202].

Însă istoria secretă ne spune că toate aceste reforme s-au făcut nu datorită lui Brejnev, ci în pofida lui. Reformarea economiei au făcut-o președintele Consiliului de Miniștri al URSS, Aleksei Kosâghin, și economistul Ovsei Leberman.

Pe scurt, principalul scop al reformelor era acordare de mai multă libertate economică întreprinderilor, iar muncitorilor stimulente materiale. Kosâghin urmărea reducerea birocrăției, principala atenție acordându-se beneficiului și rentabilității întreprinderilor.

Cu toate acestea, Aleksei Nikolaevici avea doi dușmani puternici – Brejnev și Suslov. Acest „duet” torpila aproape toate ideile reformatorilor. A avut efect și ura personală a lui Brejnev față de Kosâghin și concepția retrogradă a „cardinalului cenușiu” din PCUS, Mihail Suslov, care era un „stalinist” declarat și cel care sufoca tot ce era progresist. Suslov nu numai că avea influență directă asupra lui Brejnev, ci pur și simplu îl magnetiza.

Mașina de spălat rufe „Riga-55” era o copie fidelă a celei suedeze „Husqvarna”. Ea pur și simplu fusese furată – inginerul-șef de la uzina de electroaparataj din Riga o cumpărase în 1955 din Moscova de la o expoziție, mașina a fost apoi demontată până la ultimul șurubel, copiată și lansată în producție. Suedezii încetaseră s-o mai produce, fiind considerată învechită. Aici însă a fost produsă în continuare, cu diferite modificări, până la destrămarea URSS și chiar și după aceea.

Sub această influență a început reabilitarea stalinismului. Stalin se întorcea – în cărți, în expoziții și filme. În timpul conducerii lui Brejnev, apăruse moda să ai acasă portretul lui Stalin și chiar să călătorești cu poza lui în mașină.

Totuși, câte ceva se realizase, de aceea al optulea cincinal intrase în istorie cu numele de „Cincinalul de aur”. Kosâghin fusese, într-adevăr, unul dintre cei mai inteligenți oameni din Olimpul puterii sovietice. Cu toate intențiile lui progresiste (în comparație cu alții), Aleksei Nikolaevici a reușit să realizeze puține lucruri. Problema e că el n-a putut să reformeze principiul de bază al economiei sovietice: lipsa sistemului economiei de piață. În țările normale, piața este cea care reglează relația preț-calitate, precum și cantitatea producției, care vine de la producători. E drept că pentru aceasta, țările cu economie de piață plătesc un preț: crizele economice periodice, deși și acestea au rolul lor: cel mai slab, mai puțin întreprinzător zboară din competiție, rămân numai cei puternici. Este o selecție naturală.

În URSS, nu „zbura” nimeni. Uzinele continuau să fabrice produse îmbătrânite, colhozurile să raporteze „recolte” pe hârtie. Pentru că totul este al statului. Iar statul este cel mai prost proprietar. Un stat de tipul celui sovietic, în general, nu poate dăinui. Iată un exemplu cum se prăbușise experimentul „Cincinalului de aur”.

Ivan Nykyforovyci Hudenko preluase încă pe timpul lui Hrușciov conducerea sovhozului „Iliiski” (Kazahstan) și a introdus în el... principii capitaliste de muncă sau așa-numita „muncă remunerată pe echipă”. Aceasta consta în faptul că se plătea nu volumul de muncă (numărul de ore muncite, suprafața de teren arată etc.), ci rezultatul ei: câtă producție reală dă o echipă sau alta (colectiv de muncă, compus din 4-5 persoane).

După doi ani, din 800 de lucrători ai sovhozului rămăseseră 80, iar din 110 șefi – doar 2. Muncitorii eliberați au fost trecuți la micul „ajutor social” de 30 de ruble pe lună.

În urma acestor măsuri, producția agricolă crescuse de aproape trei ori, valoarea tonei de cereale a scăzut de la 70 de ruble la 6 ruble și 30 de copeici. Salariul mecanizatorilor

ajunsesse la 330 de ruble pe lună, în timp ce la o întreprindere agricolă obișnuită era de 90-100 de ruble. Totodată, datorită numărului mult mai mic de lucrători, fondul de salarii a scăzut de la 181.000 de ruble în 1962, la 59.000 în 1963. Despre Hudenko cineștii kazahi au făcut filmul documentar „Omul pe pământ”. Filmul a fost vizionat de noul prim-secretar al CC al PCUS L. I. Brejnev, care a pronunțat verdictul: „Această problemă este prematură.”

În anul 1969, Hudenko a efectuat o nouă experiență, care a avut loc în urma hotărârii Consiliului de Miniștri al RSS Kazahă. Într-o stepă „goală” a fost creată de la zero o mică „Gospodărie experimentală de producere a făinii de iarbă «Akci»”. Adăugând făină în meniul vacilor, producția de lapte creștea cu 40%. Și acest succes s-a obținut după același scenariu. Gospodăria a avut atât de mare succes, încât s-au ridicat zeci de locuințe confortabile pentru muncitori. Arhitectul Vladislav Filatov, care venise aici chiar din Alma-Ata (adică din capitală, *n. mea, C. Ir.*) își amintea:

„Pentru o calitate superioară, conținutul de caroten în făina de iarbă se prevedea a fi de 180 de unități, dar la noi era de 280. Aparatura se înfunda, primitorii nu-și credeau ochilor. Iar noi am citit că conținutul lui depinde de ora recoltării. Și coseam noaptea, când nivelul de caroten este maxim.” [203].

Ucraineanul Hudenko nu citise nicăieri. El pur și simplu și-a adus aminte de experiența strămoșilor, care de generații întregi coseau iarba pentru fân în zori, când abia se crăpa de ziuă și putea fi văzută coasa în iarbă. Însă atunci țăranii erau interesați – munceau pentru ei înșiși. Ca să-l trezești pe tractoristul sovhozului cu noaptea-n cap, era nevoie de un stimulent. Și el a venit. Unul material. Dar...

În anul 1970, experimentul a fost distrus. În mod barbar. Cu ajutorul subunităților de miliție. Gospodăria a încetat să mai existe. Știți, prieteni, care a fost în continuare soarta lui Hudenko? A fost acuzat de „furt din avutul socialist”. A fost condamnat la ani grei de detenție și în data de 12 noiembrie 1974, la vârsta de 57 de ani, Ivan Nykyforovyci a murit în spitalul unei dintre închisorile din RSS Kazahstan.

De ce de toate experiențele s-a ales praful? Cauzele sunt numeroase. Mai întâi, s-a făcut un calcul și s-a ajuns la concluzia că, dacă în toate colhozurile și sovhozurile s-ar aplica sistemul lui Hudenko, dintre cele 40 de milioane de persoane care activează în agricultură, ar trebui eliberate 33 de milioane. Încotro să îndreptăm un număr atât de mare de oameni fără loc de muncă? În industrie era aceeași situație: ca rezultat al unui experiment asemănător efectuat la combinatul chimic din Șciokin, numărul angajaților s-a redus cu peste 800 de persoane. În țară, s-ar fi eliberat în total milioane și milioane de brațe de muncă. Și nu existau fonduri pentru a construi alte întreprinderi pentru cei rămași fără loc de muncă – războiul rece și cursa înarmărilor au sleit țara. Oamenii trebuiau hrăniți aici și imediat. Și unde să așezi milioane de oameni, deveniți inutili în sat? Că doar nu pot lua casele cu ei...

De aceea, partidul a lichidat aceste experimente – ba cu blândețe, ba mai brutal, ca în cazul „Akci”.

A mai existat și o altă cauză. Șefii comuniști aveau grijă de oamenii muncii numai în vorbe. Despre „omul muncii” se cântau cântece și se făceau filme. Însă, în realitate, șefimea își păstra

cu sfințenie privilegiile, salariul, locuințele speciale, dacele speciale, sanatoriile speciale, automobilele speciale, spitalele speciale ș.a. Iar „proletarii” erau doar sursa acestor „speciale”.

„Prietenul lui Brejnev, Mihail Roghineț, ministru al agriculturii în RSS Kazahă, vizitând «Akci» cu intenții deloc prietenoase, a văzut vilele construite de echipa lui Filatov, dotate cu plite electrice, și a început să țipe: «Aveți chef să locuiți în vile? Nu-s de nasul vostru!». I s-a răspuns că în țară se construiește comunismul, în care toți vor munci după pricepere și vor primi după necesități. El a replicat tăios: «Dar necesitățile vor fi diferite. Necesitățile mele nu vor fi ca ale voastre.».

Alt mare șef din minister a adăugat: «La voi, leafa unui tractorist este de 360 de ruble pe lună, iar asta este mai mult decât salariul unui șef de departament din ministerul nostru! Ce echitate e asta?».” [203].

Trecuse o jumătate de secol de la lovitura de stat bolșevică. Țara sărbătorea festiv și pompos împlinirea a o sută de ani de la nașterea lui Lenin, însă nu se schimbase nimic. Aceleași „dace speciale”, în care locuiau, mulțumiți de ei și înconjurați de slugi, aceiași activiști cu obraji de oameni sătui și care aveau grijă ca nu cumva la vreun țăran kazah sau ucrainean să apară case cu plite electrice.

De altfel, Suslov, principalul ideolog al partidului, era numit ascetul. Unul foarte modest. Acest „modest” primise două stele de Erou al Muncii Socialiste. Un proletar obișnuit care muncea într-o mină de cărbune putea „câștiga” o hernie sau o cocoașă, dar în niciun caz nu devenea Erou al Muncii Socialiste. Iar Mihail Andreevici – poftim, cu plăcere. Ziua lui de naștere era pe 21 noiembrie 1902. Prima „steluță” i-a fost conferită în data de 20 noiembrie 1962 – un mic cadou la împlinirea vârstei de 60 de ani. Iar a doua – la 70 de ani. Alături de un tort de ciocolată. Plus 5 importante distincții ale URSS – Ordine Lenin. Plus Ordinul Revoluției din Octombrie.

Dorește cineva să compare datele conferirii stelelor de „Erou” lui Brejnev cu data nașterii lui? Sau iată. În aprilie 1961, el l-a numit în funcția de ministru al Apărării URSS pe Dmitrii Ustinov. Imediat după preluarea postului, recunoscătorul Dmitrii Feodorovici a propus avansarea conducătorului de oști L. I. Brejnev la gradul de „Mareșal al Uniunii Sovietice”, ceea ce s-a și făcut. Iar după trei luni, și lui Ustinov i-au atârnat de gât steaua de mareșal. El – că veni vorba – avea unsprezece (!) Ordine Lenin, două stele de Erou al Muncii Socialiste și titlul de Erou al Uniunii Sovietice. Pentru faptele de pe front, Stalin nu i-a conferit lui Ustinov titlul de Erou. Iar Brejnev i-a conferit – pe 27 octombrie 1978. Acum vă spunem data nașterii lui Dmitrii Feodorovici Ustinov: 30 octombrie 1908...

Și încă ceva... În acele vile, după distrugerea „Akci”, s-au instalat membrii comitetului raional de partid...

Dar să ne întoarcem la „Cincinalul de aur”. Cel mai mare secret al lui este că devenise principala cauză a falimentului URSS. Este un nonsens? Ba, deloc. Simpla hotărâre de a deschide comerțul cu petrol și, pe această bază, închiderea locurilor cu probleme în finanțarea nu numai a complexului militaro-industrial, a armatei, a sferei sociale, dar și a deficitului de alimente, apăruseră încă pe vremea lui Nikita Sergheevici. Iar „dezvoltarea

creatoare” a cunoscut-o de-acum în timpul lui Leonid Illici. Și o dezvoltare foarte interesantă. URSS vindea petrol (și gaze) în Europa și SUA pe dolari, cu care cumpăra carne congelată, pește, zahăr, cereale, mărfuri de largă folosință etc. și se aduceau în URSS, unde se vindeau populației pe ruble. Neconvertibile.

Este o crimă. Orice student din anul întâi al facultății de economie o să vă spună că ar fi trebuit făcut invers – să fi deschis piața proprie pentru mărfurile americane, încât capitaliștii americani să-și vândă marfa în URSS (inclusiv cerealele) pe ruble, aceste vânzări ar fi fost supuse impozitării, iar cu restul rublelor americanii ar fi cumpărat același petrol. „A vinde resursele înseamnă a vinde Patria!” – zicea Stalin. Și avea dreptate. Să faci comerț așa cum au făcut Brejnev, Kosâghin, Suslov, Podgornîi este incredibil de păgubos.

„Din anul 1970, URSS a început să se transforme într-un «narcoman petrolier». Ministrul industriei petroliere, Nikolai Mațev, își amintea că în 1980 el fusese chemat urgent la ședința Biroului Politic al CC al PCUS. Când a juns acolo, Leonid Brejnev i-a spus ministrului că trebuie dată țării în plus o cantitate de 10 milioane de tone de petrol, care să fie vândută, iar cu banii obținuți să se cumpere cereale din Canada. Țara putea obține valută doar din vânzarea petrolului și a gazelor. Altă industrie a noastră nu era competitivă.” [204].

Și nu întâmplător, în anul 1970, încercările de reformă fuseseră blocate, iar oameni precum Hudenko erau înlăturați. Se părea că URSS a ales calea cea mai simplă, însă acea cale s-a dovedit a fi un drum spre mormânt. O să explic imediat. Începând cu industrializarea din timpul lui Stalin, URSS a introdus o interesantă practică de cumpărare (sau de furt) din străinătate de tehnologie sau chiar de uzine întregi. Însă până să fie cumpărat (sau furat) cel mai nou model de mașină de spălat rufe sau de automobil, până vor fi copiate, până vor fi introduse în producție, în străinătate inamicul a proiectat deja și a început producerea de noi modele, mai moderne și mai ieftine. În anul 1966, automobilul Fiat 124 era cel mai bun din Europa. Însă până au obținut licența pentru a-l produce, până au adaptat unele modificări la drumurile sovietice, până au construit uzina, acest automobil era de-acum îmbătrânit moral.

De aceea majoritatea mărfurilor sovietice nu rezistau concurenței din străinătate și erau exportate cu precădere în țări ale „lagărului socialist”. În lumea liberă, VAZ-2101 era cumpărat poate doar pentru adolescenți – să învețe să conducă, iar dacă o să-l avarieze, nu-i nicio pagubă, pentru că era ieftin.

În anul 1963, a avut loc primul import de cereale din SUA – 12 milioane de tone –, din cauza crizei, când în magazine nu se mai găsea pâine. În continuare, URSS a făcut regulat importuri, a căror condiție era vânzarea de petrol către SUA la prețuri scăzute. În 1975, a fost perfectat un acord pe termen lung, prin care URSS se obliga să cumpere anual din SUA 6 milioane de tone de cereale. La începutul anului 1980, importul din SUA se ridicase la 16 milioane de tone. Se mai importa și din Canada, din Argentina și din Australia. În anul 1984, importul de cereale al URSS de pe piața mondială ajunsese deja la 46 de milioane de tone.

Această perioadă n-a mai fost numită „Cincinalul de aur”, ci „Stagnarea lui Brejnev”. Sistemul sovietic nu avea nevoie de oameni ca Hudenko și făina lui de iarbă. Se descurcau fără asta. Cum? Prin mărirea șeptelului. Producția medie a unei vaci sovietice era de 2.000 de litri

de lapte pe an. Aproximativ tot atâta dă și o capră bună. Dacă se întâmpla ca o mulgătoare să obțină 3.000 de litri de lapte, ea era evidențiată, decorată cu ordine și era aleasă delegat la diferite congrese. Fermierul olandez nu era decorat cu ordine și medalii, dar vacile lui dădeau fără probleme 8-10 tone de lapte pe an. Mare lucru – cointeresarea materială.

Însă cu cât numărul de vaci este mai mare, cu atât sunt necesare mai multe resurse: grajduri, îngrijitori, văcari, mulgătoare, aparate de muls, aprovizionarea cu furaje, tractoare și tractoriști, adăpătoare și sisteme de transport al gunoiului, fânare, gropi pentru însilozare, cisterne pentru transportul laptelui, combustibil. Iar toate acestea necesită bani. Și nu numai. Silozul presupune porumb. Iar pentru porumb este nevoie de pământ. Mai trebuie rezervat pământ și pentru masă verde – lucernă și alte furaje. Și sfecla are nevoie de teren. Trebuiau reduse suprafețele cultivate cu grâu și secară. Iar cerealele să fie importate. Iată de unde apăruseră acele colosale 46 de milioane de tone din 1984.

Și-apoi cerealele... Pe binecuvântatele ciornoziomuri ale Ucrainei, cele mai bune din lume, în anii '70, productivitatea era mai mică, decât în „însorita” Norvegie.

Că veni vorba de Ucraina. În 1975, recolta totală de cereale în RSSU era de 699 de kilograme pe cap de locuitor. Asta împreună cu cerealele furajere (aproape jumătate din totalul volumului), cu ovăz, porumb ș.a. Nu este mult. Dar în realitate era și mai puțin, pentru că Ucraina trebuia să facă parte și petroliștilor (în tundră nu cresc cereale), cu armata, cu republicile din Asia Centrală, care luptau pentru depășirea planului la bumbac. Plus frățeasca Uganda și Cuba frățească, frățeștile Coreea de Nord și Etiopia.

Iată, dacă nu știți, câtă carne se producea în RSSU pe cap de locuitor în același an 1975, vă raportează: 57 de kilograme (156 de grame pe zi), asta cu tot cu „coarne și copite”; carne de pasăre –13,7 kg (3,7 grame pe zi). Un scrob din două ouă ucraineanul de rând își putea permite o dată la trei zile și asta teoretic, pentru că o însemnată cantitate de ouă era destinată pentru altceva: de la maioneze și alte preparate, dar și pentru praf de ouă pentru rezerva de stat, că dacă izbucnește vreun război:

„... creșterea producției sectorului agricol al economiei se ridică anual la 1,5%, iar în anii celui de-al unsprezecelea cincinal, la doar 0,47%.” [205].

Reamintesc că al unsprezecelea cincinal l-a prins pe Brejnev în ultima parte a conducerii lui și s-a terminat pe vremea lui Andropov.

Situația nu era mai bună nici în industrie. Ea avea un singur mic defect: nivelul redus al automatizării și mecanizării.

„În condițiile revoluției tehnico-științifice, aproape 40% dintre muncitorii industriali lucrau manual. În construcții ei erau și mai numeroși – 60%. Deficitul cronic de forță de muncă se încerca să se compenseze prin introducerea în producție a deținuților.” [idem].

În consecință – nivelul scăzut al productivității muncii. Aceasta a dus la o și mai mare diferență în salarizarea muncii din URSS în comparație cu țările capitaliste, despre care am amintit deja. Și câte nu s-au mai povestit la televizor despre recolte și producția de lapte; despre noi culmi pe care le-a cucerit poporul sovietic sub înțeleapta conducere a partidului comunist, iar împărțirea acestui popor pe categorii, adică pe patru categorii de aprovizionare,

stabilite încă în anul 1932, n-a dispărut. În unele locuri, prăpastia dintre cetățenii aceleiași țări devenea tot mai adâncă. Au fost cazuri, când orașul fusese împărțit pe categorii, când, să zicem, pe malul drept al râului, era zonă închisă, „nucleară”, care era aprovizionată ca fiind o categorie specială, iar pe malul stâng se aflau cetățeni de categoria a treia, în care oamenii cu anii nu văzuseră în magazine salam sau carne.

Oare luptau comuniștii împotriva acestei situații neghioabe în cel de-al șaselea deceniu de la marea revoluție proletară, când niște lumpeni analfabeți, ațâțați de agitatori gălăgioși s-au năpustit să „fure cele prădate”, după care au pășit pe calea strâmbă a comunismului? Bineînțeles.

Întrucât pâine era prea puțină, iar vacile din colhozuri dădeau lapte cât dădea o capră unei gospodine grijulii, fusese inventată manipularea cu ajutorul celebrelor GOST¹, conform cărora trebuia reglementată toată producția. Și aceste GOST erau schimbate în fiecare an, iar uneori chiar de două ori pe an – în funcție de recoltă și cantitatea de lapte. La fiecare dintre ele erau atașate indicații, în care erau enumerați scrupulos toți înlocuitorii unor ingrediente cu altele. De exemplu, la salamuri, în loc de carne se permitea folosirea (iertată-mă pentru aceste amănunte și, dacă tocmai luați gustarea, puneți sendviciul deoparte) fierturi de copite, de vezici urinare, de mațe de vită și făină de oase.

Iată GOST 23670-79 privind salamurile:

„În special în salamuri, în salam de oaie, în salam de porc, în salam de masă, în salam «Moskva», în salamul pentru ceai se admite înlocuirea a 2 kg de carne de vită cu 2 kg de amidon de cartofi sau făină de grâu.” [206].

Aici nici măcar nu este vorba despre fiertură de copite sau de vezică urinară. Totul este mult mai simplu: în loc de carne – amidon din cartofi. Dar ca salamul să fie gustos, pentru aceasta există usturoiul, aromatizatorii și adaosurile alimentare. Există și natriul tripolifosfat (se folosea în fabricarea detergenților), și natriul ascorbic și alte lucruri „gustoase”. Natriul fosforic bioxigenat, în afară de salam, se mai întrebuinta și la fabricarea lichidului pentru spălat geamuri. Iar ca salamul să aibă un aspect comercial atrăgător, se puneă silicat de natriu și caliu, care sunt puternic cancerigene. De altfel, în acel GOST și preparatul de afumare VNIIMP, cu ajutorul căruia se fabrica „salamul afumat” – este vorba de acel „fum lichid”.

Așa că în fericiții ani '70 „din timpul lui Brejnev”, oamenii sovietici chiar dacă puteau „face rost” de salam „Doktor”, ca rețetă și fabricare, era total diferit de cel adus din Chicago de Anastas Ivanovici Mikoian.

„Merită subliniat că GOST-urile erau un indice al calității produselor. Furturile și înșelătoriile în industria alimentară sovietică și în comerț erau generalizate. Iar uneori chiar și la nivel oficial. În marile uzine de mezeluri existau secții obișnuite în care se fabrica salam cu fiertură de copite, oase și vezică urinară și secții GOST care produceau specialități pentru anumite magazine, cum ar fi „Beriozka” ș.a. Din aceste secții ieșeau produse bune pentru șpagă și inspectori. În fabricile mai mici existau linii de producție diferite. De

¹ GOST – în traducere: Standard de Stat, Condiții Tehnice. (C. Ir.)

De ce sunt convins că așa se întâmplase? Pentru că în sovhozul nostru unde am crescut și chiar am apucat să muncesc puțin, exista un asemenea sistem. Trebuiau culese roșiile din câmp. În afurisita Spanie capitalistă această muncă o făcea o combină – culegea, sorta și le punea în lădițe. Iar în URSS această muncă se făcea manual. Muncitorii sezonieri, în majoritate femei, grupate în așa-zisele echipe. Erau remunerați cu 2 ruble și 20 de copeici (desigur, pe zi, *n. mea C. Ir.*). Taman pentru un kilogram de salam „Medicinal” din copite și vezici urinare. Însă nu pentru bani veneau ele la muncă aici. Fiecare femeie venea la muncă cu o găleată, pe care o ducea acasă plină cu roșii alese. Și asta zilnic. O parte pentru ea, o parte pentru cumătră (care se achita cu salam „luat” din combinatul de industria cărnii), iar altă parte pentru vânzare.

Acesta este un furtișag banal. Însă conducerea sovhozului închidea ochii. Căci nu avea alt stimulent, pentru ca femeia să stea în patru labe opt ore în soarele din câmp. N-are voie să plătească mai mult de 2 ruble și 20 de copeici, căci este pericol să ajungi la pușcărie. Brigadierii aveau grijă doar ca nimeni să nu se lăcomească și să ia două găleți. Iar dacă băieții răi de la departamentul luptei împotriva furtului din avutul socialist organizau o pândă, pentru a prinde în flagrant delict, femeile erau fie prevenite, fie se înțelegeau cu băieții să fie prinse numai cele care luau mai mult decât era permis. Astfel funcționa sistemul.

În acest sistem, începând cu anii '60, începuse să se formeze o castă specială, ai cărei membri erau numiți „oamenii secției”. Esența acestui fenomen consta în faptul că în secțiile acelor întreprinderi de stat, pe baza „materiei prime economisite” se fabricau produse, care se desfăceau prin structuri comerciale neoficiale. Dar și prin cele oficiale.

Industriași ilegali existaseră în URSS și mai înainte – am amintit de ei. Dar au înflorit mai ales în urma reformei lui Kosâghin și după. Oamenii au început să aibă salarii ceva mai bune. Începuseră să-i plătească (deși mizerabil) și pe colhoznici. În consecință, crescuse cererea de mărfuri de largă utilitate, care ajunseseră deficitare. Și atunci au sărit „în ajutor” industriașii ilegali și comercianții. Dar nu numai ei. O serie întreagă de abuzuri se petreceau și în economia națională, la toate nivelurile – de la producător până la magazin. În colhozuri puneau apă în lapte. Iar ca fabrica de lactate să-l primească, îl „ungeau” pe director. Iar la fabrica de lactate, din acest lapte diluat se făcea unt, completând cantitatea de grăsime cu ulei de palmier doar până la 2-3%, dar, în condițiile unei producții de zeci de tone, nu ieșea rău. Și iarăși era „unsă” conducerea și organele de control. Și tot așa de jos până sus. Până la ministere și CC al PCUS.

Iată un funcționar. De el depinde repartiția de automobile VAZ 2101 „Jiguli”. În primăvara anului 1970, din noua uzină din Toliatti ieșiseră primele automobile. Vi se poate oferi o mașină albă sau verde. Dar dumneata vrei una roșie. Nu-i nicio problemă – ne vom „înțelege”. Oare constituie o încălcare a legii dacă-i faci omului plăcerea dându-i culoarea dorită, dacă ai grijă ca toate sculele aferente să fie la locul lor, să fie făcut „plinul” și mașina să nu fie zgâriată? Dar poți ajunge la el doar printr-un cunoscut. Iar asta se cheamă „blat”. Este aceeași corupție, doar profilul e altul.

Sau îți trebuie un salam de caliate ca să te prezinți la medicul care îți va opera soția. În vitrina magazinului nu există salam „Moskva”. În schimb, există sub tejghea. Și dacă reușești să ajungi la șefa magazinului, ai să faci rost de salamul dorit, ce-i drept, la suprapreț. Că doar trebuie să mulțumești cumva pentru serviciu.

Așa se face că în Uniunea Sovietică cele mai căutate locuri de muncă erau cel de recepționar de marfă, tranșator de carne în piață, vânzător, încărcător-descărcător la magazin alimentar, chelner, responsabil de magazin, casier, băiaș.

Tot acest val puternic a inundat țara și a descompus-o complet. În anul 1969, în Azerbaidjan s-a descoperit un intens comerț al locurilor de muncă. Și s-a descoperit nu datorită apărătorilor legii, ci din cauza neînțelegerilor interne.

„Problema din Azerbaidjan i-a șocat pe cetățenii sovietici: a reieșit că în URSS se poate cumpăra orice loc de muncă! La sarcastica întrebare a unuia dintre conducătorii de partid «Ei, și cât costă astăzi un post de judecător?» – cekiștii i-au răspuns foarte concret. Poți ajunge să decizi soarta oamenilor, dacă dai 30.000 de ruble; tot atâta costa și un post de procuror. Și acestea erau cele mai ieftine posturi.

Funcția de secretar doi la comitetul raional de partid costa 100.000 de ruble, cea de prim-secretar – 200.000. În același diapazon al prețurilor intrau funcțiile «grase» de rector al universităților locale, al comandanților milițiilor raionale, al miniștrilor ocrotirii sociale și al administrației locale” [208].

Aceeași situație era și în înșorita Gruzie, și în binecuvântatul pământ al Ucrainei, și la Moscova. Postul de director de teatru la Kiev costa 10.000 de ruble. La Moscova, postul de director de magazin alimentar costa de la 50.000 de ruble în sus, în funcție de raion și de mărime. De la 5.000 în sus costa locul de vânzător de bere la halbă.

Este foarte interesant că hoții, corupții și ciubucarii erau protejați de persoanele sus-puse din URSS.

„În 1978, izbucnise cu mare zgomot chestiunea «Okean», în urma căreia mulți conducători de partid au fost trimiși în detenție în ținutul Krasnodar. V. Râtov, ministru adjunct al industriei piscicole, a fost condamnat la moarte prin împușcare, iar pe ministrul A. Ișkov l-au obligat să înapoieze 260.000 de ruble, bani luați ca șpagă dovedită și l-au scos la pensie. Lui i-a luat apărarea Brejnev însuși.” [209].

Asemenea acțiuni ale lui Leonid Illici astăzi se numesc „protecționism”. Că și el se simțea cu musca pe căciulă. Leapkin-Teapkin din comedia lui N. Gogol „Revizorul” lua mită căței de ogar Barzoy. Iar Leonid Illici – mașini „barzoy”. Secretarului general tare-i mai plăceau mașinile și călătoriile în care să-l bată vântul în față. Avea câteva zeci de mașini. Desigur, majoritatea îi fuseseră făcute „cadou”. Bunăoară, comuniștii italieni îi dăruiseră un Maseratti sport. De unde or fi avut comuniștii bani pentru asemenea cadouri? De fapt, el fusese implicat în susținerea cu multe milioane de dolari a Partidului Comunist Italian. Mai erau probleme legate de hotărârea de a ajuta compania italiană „Fiat” (cu care comuniștii italieni aveau legături interesante) privind construirea uzinei de automobile de la Toliatti.

Iar în anul 1968, omul de afaceri american Armand Hammer i-a dăruit lui Brejnev un Rolls-Roys Umbră de Argint unic – în toată lumea existau doar 5 asemenea automobile. Americanul propusese conducerii URSS încă din 1961 să construiască la Toliatti un combinat chimic pentru producerea de îngrășăminte minerale cu o capacitate de 50 de milioane de tone pe an. Însă chestiunea avansa greu. După cadoul făcut lui Brejnev, s-a urnit și a mers mai bine. Mai apoi (tot cu participarea lui Hammer), s-a construit o conductă pentru amoniac de la combinat până la Odesa. Acolo amoniacul era încărcat în vase cisternă și transportat în SUA, unde ajungea la o uzină chimică, aparținând aceleiași Hammer. Dar să ne înțelegem – Leonid Illici nu era un corupt – pur și simplu, așa se întâmplase. Amoniaccul e una, iar Rolls-Roysul altceva. Ca și dăunătoarea producere a amoniaccului care rămânea în URSS, iar venitul din prelucrarea lui intra în buzunarul americanului.

Nikolai Șolokov, vechi prieten de-al lui Brejnev, nu era năzuros

„Potrivit materialelor cercetării penale, ministrul primea orice: de la Mercedesuri, făcute cadou de guvernul RFG la Olimpiada-80 până la pătuțuri pentru copii. Picturi ale cunoscătorilor maestri ruși el le păstra sub pat – nu mai aveau loc pe pereți.” [idem].

Deocamdată, desigur, ajunge despre acestea. Acum despre lucruri bune. Oare au existat în acei ani? Fără discuție. Iată, de pildă, despre îmbunătățirea condițiilor de muncă ale oamenilor sovietici s-a scris foarte frumos:

„Creșterea venitului național în anii „Cincinalului de aur” a permis să se acorde muncitorilor și funcționarilor două zile libere pe săptămână. Pe 7 martie 1967, CC al PCUS, Consiliul de Miniștri al URSS și Consiliul Central Unional al Sindicatelor au emis hotărârea „Despre trecerea muncitorilor și funcționarilor din întreprinderi, instituții și organizații la săptămâna de lucru de cinci zile, cu două zile libere.” [202].

Totul ar fi bine, dacă n-ar exista un „însă”. Pur și simplu, în propoziția următoare, autoarea susține cu totul altceva. Reiese că nemaiauzita creștere a venitului național n-are nicio legătură directă cu introducerea celor două zile libere:

„Și abia în 1967, datorită implicării active a femeilor în procesul de producție, a fost posibilă introducerea a două zile libere, fără pierderi pentru economia țării.” [idem].

Iată, deci, secretul bunăstării familiilor sovietice: femeile trebuiau trimise din nou, ca pe timpul războiului, să care grinzi, să stea la strung, să respire abur în timpul forjării, să care și să facă stive de cărămidă, ca să poată avea încă o zi de odihnă pe săptămână.

Capitolul XXX

Despre „socialismul dezvoltat” și cele 125.000 de tancuri

Continuăm tema despre sistemul social-economic al URSS. Sunt și astăzi discuții: ce anume au construit în URSS Lenin-Troțki-Stalin-Hrușciiov-Brejnev? Formal și nu fără participarea lui Suslov și a Institutului de marxism-leninism, s-a anunțat că, după multe mizerii, Uniunea Sovietică a ajuns în epoca socialismului dezvoltat. Însă orice om deștept știe că nici la Marx, nici la Plehanov, nici la Lenin nu există o chestie care să se numească „socialism dezvoltat”. Și nu era. Oamenilor deștepți nu trebuie să le explici că în URSS nu existase nici socialism „nedevelopat”. Că regimul de URSS a fost orice, numai nu socialism.

Unii cercetători (Serghei Kara-Murza ș.a.) caracterizează regimul social-economic din URSS ca fiind unul neofeudal, care cumulează metode coercitive feudale cu exploatarea capitalistă. Numai că în calitate de exploatator apare nu individul, ci statul. Pentru el sunt caracteristice supunerea, instaurarea violentă a puterii, ruperea relațiilor economice externe, transferul puterii către organele de represiune și oprimare. Pare totul corect. Însă feudalismul (fie el și cu prefixul „neo”) aproape că nu cunoaște ascensiuni. În feudalism, copiii iobagilor rămân iobagi și niciodată prinți. În URSS, unele ascensiuni au existat totuși.

Însuși Lenin considera sistemul sovietic „un monopol capitalist de stat”, neînțelegând, în prostia lui, absurditatea acestei caracterizări, căci Uniunii Sovietice îi lipsea principala caracteristică a capitalismului – concurența de pe piața mărfurilor, a serviciilor și a muncii. În țările capitaliste pot exista monopoluri (și acelea ca excepții), însă un stat, și încă unul capitalist, să dețină întreg monopolul este o absurditate.

Unii sociologi consideră modelul sovietic un model asiatic de producție. În anul 1957, a apărut cercetarea fundamentală a fostului comunist german Karl August Wittfogel „Despotismul răsăritean: cercetare comparată a puterii totalitare”. Autorul remarcă următoarele caracteristici:

- inexistența proprietății private asupra pământului;
- puterea absolută a birocrăției de stat, dirijată de la centru;
- absența concurenței de piață, a proprietății private și a claselor sociale;
- puterea absolută a conducătorului, aflat în fruntea sistemului birocratic.

Și aici pare totul corect. Dar iarăși apare acel „însă”. Oricât de mare ar fi puterea secretarului general al CC al PCUS, în URSS ea nu fusese totuși absolută. Nici formal, nici juridic. Chiar și

Numai la Harkiv în „cimitirul de tancuri” și-au găsit ultimul adăpost sute de mașini de luptă, cândva de temut.

Stalin era nevoit să se consulte cu anturajul său, iar în ultimii ani chiar să împartă puterea cu el. Și în privința lipsei în URSS a claselor putem avea îndoieli. Păi, acea nomenclatură de partid și de stat, acea birocrăție de stat din anii '70 arăta ca o pătură socială distinctă.

„Nomenclatura” sovietică, în frunte cu secretarul general, fusese mai aproape de nobilimea feudală; avea propriile sanatorii cu circuit închis, dace, spitale, la care „prostimea” nu avea acces. Aceasta seamănă cu interdicerea de cândva pentru oamenii de rând de a bea și a mânca unele băuturi și mâncăruri.

Dar dacă am contopi ambele caracterizări? Modul de producție primitiv, asemănător celui din Persia antică, și trăsăturile neofeudale ale statului? Cam aici ar fi adevărul.

Reamintesc că aproximativ 40 de milioane de oameni dintr-o „țară socialistă” erau niște iobagi fără acte de identitate; cetățenii fuseseră împărțiți pe „categorii” și era interzis să te muți de capul tău într-un oraș mare, fără aprobarea autorităților (așa-numita „limită a înscrierii” sau „limita”).

Economia cunoștea o dezvoltare extensivă. Din cauza lipsei de spirit gospodăresc și folosirea inefficientă a resurselor, anual se pierdeau 20% de metal turnat, adică un an din cinci, fiecare dintre giganzii metalurgiei URSS funcționa „în gol”, pentru recuperarea pierderilor. Chiar și ceea ce rodea pe câmp nu putea fi recoltat din cauza lipsei mecanizării și de aceea au trebuit aruncați în „lupta pentru recoltă” studenții în frunte cu profesorii lor, inginerii și lucrătorii institutelor de cercetare. Dacă în URSS un inginer constructor ar fi fost la fel de bine plătit ca în SUA, cartofii ar fi fost culeși de mult de combine, și nu de orășeni...

Despre institutele de cercetări. În URSS ele existau nu multe, ci incredibil de multe. Nicio țară din lume nu și-ar permite să întrețină o armată de „cercetători” și „inventatori” atât de

numeroasă. Cu ce se ocupau aceștia în afara faptului că desenau pe hârtie de calc mașini de spălat furate din întreaga lume, tractoare, bombe și pixuri?

În anii '60, fusese arat pământul virgin din Kazahstan. Dar pentru acest pământ, ca și pentru întinsele plantații de bumbac, era necesară apa. Multă apă. Ea era luată din râurile care alimentau Marea Aral (este, de fapt, un lac, *n. mea, C. Ir.*) – Sâr-Daria și Amu-Daria și afluenții lor. Marea începuse să sece (avea adâncimea maximă de 25 de metri, *n. mea, C. Ir.*). Așa că s-au gândit să aducă în bazinul Mării Aral o parte din cursul râurilor din Siberia, în special din Obi și Irtâș. În 1968, Plenara CC al PCUS a trasat sarcină Planificării de Stat, Academiei de Științe a URSS și altor organizații să studieze planul reorientării cursului unor râuri.

Până în 1985, se preconiza construirea câtorva canale. Numai în prima etapă, canalul navigabil „Siberia-Asia Centrală” urma să aibă lungimea de 2.550 de kilometri, de la Obi, prin Kazahstan până în Uzbekistan. Lățimea, până la 300 de metri, adâncimea – 15 metri. Valoarea – 32,8 miliarde de ruble. Pentru comparație: canalul „Irtâș-Karaganda”, construit în 1968, avea lățimea maximă de 50 de metri și adâncimea de 7. Dat în folosință în 1963, canalul din nordul Crimeii, care a adus apa Niprului în Crimeea, are lățimea de 30 de metri la o adâncime de 4,6 metri. Așa că ce ți-i cu grandiosul canal Suez cu lățimea de „doar” 205 metri, adâncimea de 24 de metri și lungimea de 193 de kilometri!

Oamenii de știință nu se îndoiesc: dacă partidul și-ar fi îndeplinit planurile, devierea râurilor siberiene ar fi fost o catastrofă de proporții planetare. Totuși... În decurs de douăzeci de ani (!), proiectul a fost în execuția a 48 de institute de proiectare-cercetare și a 112 institute de cercetare științifică. Și... s-a ajuns în anul 1986. Într-o ședință specială a Biroului Politic al CC al PCUS, proiectul a fost declarat dăunător, fără perspectivă și apoi abandonat.

Și nimeni nu vrea să amintească de milioanele cheltuite pe expediții, pe cercetare, pe expertize, pe dezbateri, pe calcule, pe experiențe; câți bani s-au cheltuit în 20 de ani de către nenumăratele „herghelii” de geologi, ingineri, ecologiști, biologi, hidrologi, geodezi și personalul care i-a deservit.

Asta în privința eficacității sistemului sovietic.

Există un termen medical – „îmbunătățirea stării înainte de moarte” –, când unui organism condamnat, brusc, i se face mai bine. Boala n-a dispărut și continuă să acționeze, însă din afară pare că există un progres. Pentru URSS, un astfel de moment fusese „Cincinalul de aur”. După care a început agonia.

În 1967, lumea și-a reținut respirația: cum vor sărbători rușii împlinirea a 50 de ani de la „Marele Octombrie”? Puțin probabil că prin depășirea Americii la producția de mașini de spălat, pantaloni, salam și hârtie igienică. Atunci, în URSS încă nu se producea hârtie igienică – oamenii se foloseau de ziarul „Pravda”, decupând mai întâi portretele conducătorilor. GULAG-ul fusese desființat, însă pentru folosirea fotografiei lui Leonid Illici într-un scop atât de murdar puteai fi trimis la „dracu-n praznic”.

Era de înțeles că rușii vor sărbători jubileul acolo, unde sunt ei înaintea întregii planete – în cosmos. Ce va fi? Nu cumva un om va zbura pe Lună? Toți s-au obișnuit cu vești grandioase:

primul cosmonaut din lume este un rus. Primii doi cosmonauți în același zbor sunt ruși. Prima femeie cosmonaut e rusoaică. Primul om care a ieșit în cosmos deschis a fost un rus. Prima aselenizare lentă pe lună a fost tot sovietică.

În 1967, au fost lansate patru nave de tip Zond și Kosmos cu zbor circumlunar și înapoi pe Pământ. Nu a reușit niciuna. În anul următor, iarăși nereușite. În total, între anii 1964 și 1970, în programul Lunii și a misiunii spre Marte și Venus au fost 17 lansări, dintre care doar 4 au fost reușite și una parțial reușită.

Și lumea toată a oftat dezamăgită. Pentru că a 50-a aniversare a venirii la putere comuniștii nu au sărbătorit-o. În afara paradei din Piața Roșie, unde, ca de obicei, s-au tras salve. Dacă ar ști lumea cât i-au costat pe cosmonauții sovietici acele fapte eroice...

În timpul ieșirii în spațiul liber a cosmonautului Aleksei Leonov, costumul lui primitiv de cosmonaut s-a umflat brusc, încât el n-a mai încăput în deschizătura intrării în navă. Inginerii sovietici, pur și simplu, nu au luat în considerare diferența de presiune. Cosmonautul a fost nevoit să reducă presiunea aerului până la un nivel existent doar pe Everest, unde urcă alpinștii cu aparate de oxigen. Printr-o minune, Leonov nu a murit, intrând prin chepeng cu capul înainte, contrar tuturor instrucțiunilor. Acest lucru a devenit cunoscut abia mulți ani mai târziu.

Lumea se mira: de ce rușii nu au făcut nicio demonstrație? S-a dovedit că rușii nici nu aveau ce demonstra. Mai puteau sta un timp încruntați, prefăcându-se că înadins au încetinit, însă nu pentru mult timp. La 21 iulie 1969, la ora 2 și 56 de minute Greenwich, pe suprafața Lunii a pus piciorul primul om. Este astronautul american Neil Armstrong. După el a mai pășit încă un astronaut, tot american – Edwin Aldrin.

Asta însemna victoria SUA în „cursa de cucerire a cosmosului”. Atunci, nu toată lumea a înțeles acest lucru. Mulți oameni, amețiți de propaganda sovietică, considerau că americanii au întrecut URSS întâmplător și că azi-mâine rușii o să anunțe – pe neașteptate, după cum au obiceiul – că și ei au debarcat pe lună și s-au întors cu bine acasă. Nu au anunțat. Cele trei misiuni spre Lună, inclusiv primul zbor pilotat în jurul Lunii a navei „Zond 7A” (20.01.1969) au fost o nereușită.

În schimb, americanii au mai debarcat încă o dată pe Lună. Și încă o dată. Și încă o dată. În timpul celei de-a treia expediții reușite pe Lună din februarie 1971 fusese Alan Shepard în vârstă de 47 de ani. De parcă și-ar fi bătut joc de propaganda Moscovei, el a jucat acolo golf cu niște mingi mici, aduse de pe Pământ.

URSS a răspuns cu un automobil lunar. Mașina automată a fost dusă pe Lună pe data de 17 noiembrie 1970. Însă nu era același lucru. Tehnologia sovietică nu permitea decolarea de întoarcere de pe suprafața lunară și întoarcerea pe Pământ nici a oamenilor și nici a aparaturii.

De ce a pierdut URSS? Istoricul american Asif Siddiqi și-a spus părerea:

„Dacă URSS ar fi investit mai puține fonduri în crearea de noi arme, în acumularea de rezerve nucleare și alte rezerve în domeniul militar, și ar fi finanțat mai mult programul cosmic, i-ar fi dat posibilitatea să-și desăvârșească programul legat de Lună și să scurteze mult distanța față de SUA.” [211].

Trecuseră mai puțin de 12 ani din ziua când auzise lumea „bip-bip-bip” emis de primitivul satelit sovietic, că URSS a rămas mult în urmă în ceea ce privește tehnologia rachetelor cosmice. O rămânere în urmă definitivă.

URSS a pierdut nu numai în competiția Lunii. În momentul destrămării, în domeniul tehnologiei cosmice, URSS rămăsese cu 20 de ani în urma SUA. Și această distanță tot creștea. Uitați-vă la SUA care au deja programe cosmice private (Elon Musk) și la Rusia, „moștenitoarea URSS”. De fapt, după moartea principalilor conducători ai programelor sovietice în domeniul rachetelor Serghei Koroliov și Mihail Ianghel, realizările ulterioare sunt doar o dezvoltare a proiectelor acestora.

Că veni vorba. Dacă nu știți, Serghei Koroliov a murit la vârsta de doar 59 de ani pe masa de operație, din cauză că nu i s-a putut introduce o sondă pentru oxigen – nu permitea maxilarul care nu se sudase corect după fractură – lucru de care medicii nu avuseseră cunoștință. Fractura maxilarului lui Serghei Koroliov s-a produs în urma loviturii cu o carafă. Nu într-o încăierare la beție, ci în timpul anchetei la NKVD, unde fusese închis, pentru că era un element „periculos”. Și încă ceva, dacă nu știți: el a fost reabilitat „din lipsă de dovezi” abia pe 18 aprilie 1957.

Dar iată că ne-am abătut. În părerea expertului expusă mai sus, există două momente, care reprezintă unele dintre cauzele principale ale căderii URSS. Competiția în domeniul rachetelor cosmice a subminat definitiv forțele economice ale țării. Ea fusese pur și simplu peste puterile ei. Însă cauza cea mai serioasă a fost cursa înarmărilor.

Numirea lui Dmitrii Ustinov în funcția de ministru al Apărării fusese nu doar o greșeală, ci de-a dreptul – o crimă. Ustinov nu era un comandant de oști. Ba chiar deloc. El era un „tehnician militar”, adică specialist în înarmare și în această calitate a activat atât pe vremea lui Stalin, cât și în timpul lui Hrușciov. Comisar al poporului, adică ministru al înarmării. Și a condus Complexul Militaro-Industrial (VPK). La terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial avea gradul de general-colonel de inginerie a artileriei.

În niciun caz Ustinov nu trebuia pus în funcția de conducător al armatei. Pentru că asta a însemnat să lași țapul (VPK) să intre în „hambarul statului”. Complexul Militaro-Industrial este foarte lacom și nesătul. Stomacul lui este un sac fără fund. VPK înseamnă mii de uzine și fabrici. Și toate trebuie să funcționeze. Fără întrerupere. În URSS, după un calcul în mare, VPK era însăși economia. Aproape că nu exista întreprindere, chiar și civile, care să nu producă pentru această monstruoasă fabrică. Fabricile de mobilă produceau paturi pentru puștile automate și cozi pentru lopețile genștilor; fabricile textile produceau țesătura pentru pantalonii soldaților și foaia de cort pentru corturi; uzinele de automobile produceau camioane îndeosebi pentru necesitățile armatei și abia apoi pentru necesitățile economiei naționale. Și chiar în coloniile de muncă corecțională pentru femei se confecționau izmene și maiouri pentru armată și marină, model 1914.

Este de la sine înțeles că șeful VPK, ajuns ministru al Apărării, a avut grijă înainte de toate de interesele VPK. Chiar dacă ar fi vrut, Ustinov nu putea face nimic. Pentru că acest monstru a avut chiar de la început o structură și principii de funcționare vicioase.

Dar cum funcționează industria militară în SUA? În niciun fel. Ea nu există. Acolo statul face comenzi la companiile civile. Acele comenzi sunt controlate de Congres, în fața căruia

generalii motivează dimensiunile comenzilor. Congresmenii răspund în fața alegătorilor, adică a plătitorilor de impozite – unde și în ce scop se duc banii lor. De aceea congresmenii sunt foarte interesați ca apetitul militarilor să nu depășească volume decente. Militarii mereu spun că au puțin, însă sistemul controlului obștesc îi temperează, iar dezbaterile din parlament privind bugetul apărării se televizează în direct. Fiecare congresmen și senator încearcă să arate alegătorilor că el luptă ca un leu pentru fiecare cent din impozitele plătite de ei. Și încă ceva. În SUA, tancurile și altă tehnică de luptă sunt fabricate de companii private la comanda guvernului. Fabricarea are loc într-o concurență acerbă potrivit raportului preț-calitate. Câștigătorul obține comanda, iar țara nu-și face probleme că acea comandă nu va fi realizată după cum se stabilise. De pildă, tancul de bază mijlociu M-1 „Abrams” fusese produs de compania „Crisler” într-o concurență grea cu „General Motors” și asta numai pentru că, la aproximativ aceleași caracteristici, mașina de luptă a fost produsă la un preț substanțial mai mic.

În URSS, deputaților proveniți dintre mulgătoarele cu recordul de „treizeci de mii” și dintre minierii „stahanoviști” nu li se permitea să controleze bugetul militar. Și chiar dacă erau puși să voteze, o făceau pe chestiuni generale și în unanimitate. Totul era secretizat, iar cetățeanul care ar fi avut chef să afle câte tancuri are URSS și cât au costat, ar fi fost acuzat de spionaj în favoarea Uruguaiului și trimis pentru 15 ani să leorpie apă chioară.

În condițiile lipsei totale de control din partea societății, numeroși factori de decizie sovietici importanți emiteau o cantitate maximă de comenzi. Acelea se produceau nu câte 100-200 pe an, ca în SUA, ci cu miile. Statul comanda acele tancuri la propriile uzine. Când în timpul „perestroicii și a glasnostului” un ziarist l-a întrebat pe un general la ce era nevoie de atâtea tancuri, acela a răspuns tot cu o întrebare: dar ce, noi ar fi trebuit să închidem uzinele de tancuri și să-i aruncăm pe oameni în stradă? În SUA așa se și făcea: dacă „Crisler” nu avea comenzi, conserva uzina, iar muncitorii fie erau transferați la altă întreprindere, fie la bursa muncii, iar piața forței de muncă îi redistribuia. Sistemul sovietic era construit altfel și nu putea acționa în acest fel. În URSS nici nu exista o bursă a forței de muncă – ultima fusese închisă încă din 13 martie 1930, anunțând că în URSS șomajul a fost „lichidat”.

În consecință, la sfârșitul anilor '70 ai secolului XX, ca rezultat al muncii intense a lui Dmitrii Feodorovici Ustinov și a altor conducători ai VPK, care se foloseau cu folos de Brejnev, susținându-l în lupta lui cu Kosâghin, s-a creat o situație despre care istoricul britanic David Holloway, specialist în Războiul Rece, profesor la Universitatea din Stanford, s-a exprimat plastic: în URSS nu există un complex militar-industrial, pentru că URSS însăși este acest complex.

Există o lege: statul nu poate cheltui pentru necesități militare mai mult de 5% din produsul intern brut. Altfel, economia și finanțele nu suportă, se instituie stagnarea și regresul. Cu câte procente este depășit acel 5%, cu atât situația se va înrăutăți. Până la intrarea în vrie.

„Metastazele militarizării au afectat structurile puterii, aparatul de stat, știința și economia țării. O să mă refer la faptul că 83% dintre oamenii de știință și tehnologi erau ocupați cu tematici militare sau paramilitare. Mai mult de un sfert din bugetul Uniunii Sovietice era înghițit de acest câpcăun. Experții s-au străduit deschis să-i convingă pe

puternicii momentului: noi ne ocupăm de mâncătorii interne, de deservirea doctrinei SUA, al cărei scop este aducerea țării noastre în stare de colaps economic și social.” [211].

Acestea nu erau scrise de un oarecare „expert”. Ci Valentin Mihailovici Falin, fostul diplomat sovietic, referentul lui Hrușciov și Gromâko, în anii 1976-1986, membru în Comisia Centrală de Revizie a CC al PCUS, iar, mai apoi, membru supleant și membru plin al CC al PCUS. El și alții au observat în ce direcție se merge. Nu întâmplător a amintit el de doctrina SUA. A existat o astfel de doctrină de „vlăguire” a URSS. O parte a ei devenise ISA – „Inițiativa Strategică de Apărare”, promovată de președintele SUA în 1983. Fusesse o mare inducere în eroare, un „fake”, cum se zice, care a obligat URSS să aloce sume enorme în aplicarea „răspunsului asimetric”, după cum se exprimase academicianul sovietic Kokoșin.

Falin menționează argumentele academicianului Andrei Dmitrovici Saharov și ale colegilor lui:

„A.D. Saharov a propus, în general, să nu se alimenteze doctrina Washingtonului privind strategia de distrugere a Uniunii Sovietice cu ajutorul cursei înarmărilor. El a propus amplasarea de-a lungul țărmurilor Oceanului Atlantic și al celui Pacific al SUA arme nucleare a câte 100 de megatone fiecare și în cazul agresiunii împotriva noastră sau a prietenilor noștri, să se apese pe buton. Asta a spus-o în anul 1961, în timpul certei cu Nikita Sergheevici din cauza divergențelor în legătură cu experiențele cu bombe termonucleare de 100 de megatone în Novaia Zemlea.

Nu numai Saharov atrăgea atenție conducerii sovietice privind scufundarea țării în sacul fără fund al cursei înarmărilor. I.M. Ostrețov demonstra tovarășilor în anii '70-'80 că racheta «Satana» (după clasificarea NATO) cu 16 focoase, fiecare a câte 2 megatone, este scutul cel mai sigur. Și s-ar putea lua o pauză de 15-20 de ani de aici încolo.” [idem].

„Părintele” bombei cu hidrogen sovietice și totodată cel mai cunoscut disident, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, Andrei Dmitievici Saharov, fusese un romantic naiv. URSS de când se născuse și chiar până atunci (adică cum, până să existe? *n. mea, C. Ir.*) a fost „fixată” pe militarizare și nu fabrica nimic în afară de arme. Încearcă să vindeci un narcoman înrăit de heroină. Țara, precum dragonul Uroboros, se devora pe ea însăși. Nu degeaba îngrozitoarea realitate fusese numită de Falin „autodevorare”.

Rachetele erau doar vârful aisbergului. Am făcut odată socoteala și am constatat că, după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial și până în anul 1991, URSS a cheltuit numai pentru tancuri mai mult decât toate țările lumii luate împreună. Tancurile celui de-Al Doilea Război Mondial nu le luăm în calcul la înarmarea țării. Numărăm numai cele care nu participaseră la lupte.

Calculul este aproximativ, întrucât nici până astăzi nu se cunoaște numărul exact de tancuri sovietice, de aceea în datele de mai jos dăm cifre rotunjite. Nu s-au luat în calcul mașinile occidentale de cercetare, care acolo sunt considerate tancuri ușoare. Căci vă rog să fiți de acord că nu poți considera tanc „Scorpionul” britanic cu masa de 8 tone cu „blindaj” de aluminiu – după caracteristicile lui, era mult sub sovieticul BMP-1. N-am luat în considerare nici seriile „scurte”, de tipul exoticei tanc sovietic IT-1, fabricat „doar” într-un număr de

103 unități. Deși pe cele 300 americane de tipul M-103 le-am luat în calcul – acest tanc se considera totuși ca fiind greu, deși era „antedeluvian”, adică din anii '50.

– **URSS:** 2.315 IS-3; 258 IS-4; T-44 1.823; T-54 16.775; T-55 20.000; T-64 13.000-661-1.600; T-72 30.000; T-80 10.000; PT-76 3.039; T-10 8.000. **Total: 125.210 tancuri.**

– **SUA:** 1.178 M-46; 3.728 M-41; 8.676 M-47; 12.000 M-48; 15.221 M-60; 300 M-103; 5.000 M-1 „Abrams”. **Total: 47.693.**

– **Anglia:** 4.423 A41; 442 Mk 7; 214-185 FV; 2.265 „Chiften” MkV; 820 „Chelenger”. **Total: 8.135.**

– **Franța:** 3.761 AMH-30; 7.000 AMH-13. **Total: 10.671.**

– **RFG:** 4.744 „Leopard”-1; 3.563 „Leopard”-2. **Total: 8.307.**

Dar unde sunt italienii, turcii, grecii și alți membri ai NATO? Nu cumva ei nu aveau tancuri proprii? Nu aveau. Ei cumpărau ceea ce fabricau americanii, francezii și britanicii. Așadar, 125 de mii de tancuri sovietice împotriva a 75 de mii de tancuri din patru țări, care formau „blocul agresiv al NATO” – surprinde, nu-i așa? O să adăugăm la acestea amplasarea pieselor de artilerie autopropulsate de 122 milimetri (SAU) 2C1 „Gvozdika” (10.000); „Akația” 2C3 de 152 milimetri (4.000); „Ghianțint” 2C5 de 152 milimetri (2.000); „Pion” 2C7 de 203 milimetri (500 unități), capabil să folosească muniție nucleară; și alte „flori” și atunci se va înțelege cât au costat-o pe Uniunea Sovietică toate aceste bunuri.

Cunoscătorii o să spună că n-au fost luate în calcul tancurile Japoniei. Așa este. Dar Japonia nu face parte din NATO. Din 1945 și până în 1991, în Japonia au fost fabricate 1778 de tancuri. Mai erau tancurile Indiei (în baze britanice) în număr de 1.400, care, parțial, se produceau în Anglia, și chiar și cele 10.000 de tancuri chinezești nu duc la o paritate cu „URSS împotriva restului lumii”.

Însă avem în față numai ceea ce se cunoaște. Toate acestea aveau nevoie de hangare, de ateliere de reparații, care costau și acestea destul de mult. Mai era necesar un număr imens de piese de schimb, dar și combustibil și lubrefianți. Dar și orașele militare cu cazărmi, popote, băi, depozite, stat-major, poligoane, cluburi (de educație politică, în primul rând). Toate acestea aveau nevoie de ofițeri. Mulți. Cu soldații au rezolvat simplu – la manetele tancurilor putea fi pus un soldat în termen, iar în turelă, un sergent, tot în termen. Și să fie plătiți cu un „salariu” lunar de 3-7 ruble, fără să li se permită ieșirea dincolo de gardul unității timp de 2 ani, de parcă erau deținuți. Însă ofițerii și subofițerii reangajați trebuiau plătiți. Toate acestea presupuneau sume colosale. Un comandant de pluton primea 110 ruble pentru funcție, plus 90 de ruble gradul de locotenent și o rație în valoare de 20 de ruble sau echivalentul în bani. Asta înseamnă de aproape patru ori mai puțin decât colegul său american și mai puțin decât un zidar cu încadrare medie pe vreun șantier de construcții din Tomsk.

Toate acestea necesitau cantități gigantice de servicii și personal civil, de la dactilografe și bufetiere din ceainăriile militare, până la poștărițe, fochiști și bucătărese.

În anul 1967, prim-secretarul comitetului orașenesc Moscova al PCUS, Nikolai Egoricev, a criticat vehement armata, adică pe Ustinov și doctrina lui de atac masiv asupra Europei cu nenumărate formațiuni de tancuri. Și, ca rezultat, a pierdut o funcție importantă în ierarhia de partid.

Brejnev l-a expeditat în funcția de adjunct al ministrului Construcțiilor de tractoare și mașini agricole. Mai târziu, Egoricev a reacționat astfel în legătură cu activitatea ministrului Apărării:

„Ustinov s-a cramponat de industria de apărare și n-a dorit deloc să ajute economia țării. El a avut o contribuție importantă în victoria asupra fascismului, însă cred că totodată a produs mari pagube economiei noastre, când, cu sprijin brejnevist, a sacrificat totul pentru apărare, chiar și bunăstarea celor ce muncesc.” [212].

Toate acestea atârnavă ca un pietroi greu de gâtul și așa plătândei economii a URSS. Conducerea sovietică chema în permanență la oprirea cursei înarmărilor, la „dezarmare” și „conviețuire pașnică”. Conducerea sovietică își manifesta dorința de pace, însă acesta era un pas forțat, o încercare de a câștiga un respiro, acea „pauză” despre care scria tovarășul Falin. Tovarășilor de la Kremlin, începând cu Lenin, le plăceau asemenea „pauze”. Însă președintele SUA, Ronald Reagan, nu i-a acordat „pauză” ursului de la Moscova. Iar „tabăra socialistă” clocotea. În anul 1968, s-a reușit cu mare greutate înăbușirea „Primăverii de la Praga” – deși continua să mocnească în timpul meciurilor de hochei dintre Cehoslovacia și URSS, când se transformau în câmpuri de luptă. Polonia nu mocnea, ea ardea. În 1968 și 1970, acțiunile de protest au trebuit înăbușite cu ajutorul armatei. În 1978, polonezul Karol Wojtyła a fost ales Papă și mișcarea de eliberare națională izbucnise cu și mai mare forță. În 1980, ia naștere mișcarea anticomunistă pe baza sindicatului „Solidaritatea” în frunte cu Lech Walesa. Brejnev și Suslov n-au găsit ceva mai bun de făcut, decât să-l pună în fruntea Poloniei pe Wojciech Jaruzelski, un vechi slugoi stalinist, care, fără să stea mult pe gânduri, a promulgat în Polonia starea de urgență.

Ca să înțelegeți, iubiți cititori, ce monstru moral era acesta! Un comunist obedient, care-i călca în picioare pe cei fără apărare și se târa în fața celor puternici. Iată un fragment din convorbirea lui Jaruzelski cu Brejnev din data de 19 octombrie 1981:

„L. I. Brejnev: ... important este să nu se piardă timp și să se treacă la acele acțiuni hotărâte, pe care le-ai menționat, împotriva contrarevoluției...”

V. Jaruzelski: Vă mulțumesc foarte mult, iubite Leonid Illici, pentru cuvintele de bun sosiet și mai ales pentru încrederea pe care mi-ați acordat-o. Vreau să vă spun dumneavoastră deschis că am acceptat această funcție, după ce m-am frământat mult, și numai pentru că știam că mă susțineți și că sunteți de acord cu acea hotărâre. Dacă n-ar fi fost așa, eu n-aș fi acceptat niciodată.” [255].

Brejnev îl tutuiește, iar el i se adresează cu dumneavoastră și-și îndoaie spinarea nu mai rău, decât și-o îndoaie Mihail Ivanovici Kalinin în fața lui Stalin.

Între timp, milogii de la Kremlin pierdeau din ce în ce mai mult controlul asupra țărilor cotopte. Ungaria ardea mocnit după îngrozitorul pogrom pe care i l-au produs Hrușciiov, Sierov și Jukov. Cehoslovacia nu a uitat nemernicia „eliberatorilor” sovietici, care în timpul „Primăverii de la Praga” au ocupat aeroportul „Ruzine” din Praga. Au lansat un semnal SOS de la bordul unui avion civil, iar când dispeceratul i-a permis să aterizeze, din el a debarcat un desant, compus din zeci de luptători înarmați până în dinți.

Hodorogii de la Kremlin i-au păstrat pe toți. În toată Uniunea Sovietică. Despre perioada lui Brejnev, istoricii folosesc termenul „conducere neschimbată”. Iată despre ce este vorba.

Anul 1975. Biroul Politic înainte de a urca la tribuna Mausoleului. Haine cenușii identice, fețe cenușii identice, gânduri cenușii identice. Kiril Mazur are 61 de ani; Aleksei Kosâghin – 71; Andrei Kirilenko – 69; Viktor Grișin – 61; Leonid Brejnev – 69; Mihail Suslov – 73; Iurii Andropov – 61; Boris Ponomarev – 74; Nikolai Tihonov – 70... „Politicieni tineri, energici”.

Elita comunistă l-a adus pe Brejnev la putere cu condiția păstrării funcțiilor. El nu se putea atinge nici măcar de Kosâghin pe care-l ura.

Kosâghin a fost la cârma Consiliului de Miniștri timp de 16 ani. Numai o boală grea l-a obligat să se retragă la vârsta de 77 de ani. Pe el l-a înlocuit Nikolai Tihonov care avea 75 de ani și a condus până la 80 de ani. Leonid Brejnev a fost secretar general al CC al PCUS timp de peste 18 ani, iar la vârsta de 71 de ani a preluat și funcția de președinte al Prezidiului Consiliului Suprem al URSS, deși era bolnav de multă vreme și fără speranță de însănătoșire (despre aceasta, mai târziu). Secretarul CC al PCUS, Konstanin Cernenko, care împreună cu Andropov fusese pretendent la postul de secretar general după moartea lui Brejnev și care de la mijlocul anilor '70 conducea de facto țara în locul lui, avea atunci 65 de ani, iar moartea l-a scos din „front” la vârsta de 74 de ani. Doar Andropov era ceva mai tânăr, dar și el era bine sărit de 60 de ani.

Mareșalului Uniunii Sovietice Andrei Antonovici Greciko i-au lipsit două săptămâni să îplinească zece ani la conducerea Ministerului Apărării. A murit la post la vârsta de 72 de ani, iar în locul lui a venit cel „pomenit cu vorbă bună” Dmitrii Ustinov în vârstă de 67 de ani, care a condus și el ministerul aproape 9 ani, până a fost scos cu picioarele înainte chiar din cabinetul lui. Andrei Gromâko a fost ministru de externe peste 28 de ani. Pe el nu l-au scos cu picioarele înainte, ci l-au îmbrâncit în ajunul împlinirii vârstei de 76 de ani, când începuse Reconstrucția.

Pe oricare l-ai lua din Biroul Politic al CC al PCUS în a doua jumătate a anilor '70, toți erau oameni bolnavi, mulți atinși de demență senilă, îmbătrâniți înainte de vreme din pricina stresului permanent și a unui mod de viață nesănătos. Dacă pe vremea lui Stalin vârsta medie a membrilor Biroului Politic trecea cu puțin de 50 de ani, în ultima perioadă a conducerii lui Brejnev acest nivel trecea binișor de 70 de ani. Pentru această stare, istoricii, etnologii și sociologii folosesc termenul de „gerontocrație”, adică puterea bătrânilor.

Moșnegi ramoliți care de pe Mausoleu nu mai aveau putere să aplaude la trecerea demonstranților la parada jubiliară din 1977 – aceasta este adevărata față a „socialismului dezvoltat”. Toți acei conducători încă și-l mai aduceau aminte destul de bine pe tatucul țar...

Capitolul XXXI

Să fie ucis secretarul general

Anii '70 ai secolului trecut sunt numiți, de obicei, anii „stagnării”. Însă nu-i adevărat. Este o înșelătorie. Nu era o stagnare, ci etapa finală a degradării statului și a societății lui, a acelei „grupări noi de oameni, numită poporul sovietic”, despre care se trăncănea la televizor.

Totul era putred până în adânc. Corupția, care în URSS se numea „blat”, a devorat țara de jos până la comitetele regionale de partid și mai sus.

„... în multe orașe și centre raionale apăreau distribuitori neoficiali, unde puteau obține produse alimentare și industriale deficitare chiar și instructorii comitetelor raionale ale PCUS, și mărunți funcționari ai direcțiilor raionale. În schimbul serviciului, activiștii de partid și funcționarii aparatului de stat «fărămițau» capitalul din umbră.” [213].

Distribuitorii neoficiali nu erau structuri nici de stat, nici de partid. Ei erau organizați de întreprinzători din umbră pentru a fi cumpărați funcționarii. În asemenea condiții, economia subterană creștea ca ciupercile după ploaie, atrăgând o parte tot mai însemnată din nomenclatura de partid și de stat, din aparatul ordinii publice și din puterea judecătorească.

„... în anul 1979, la Kislovodsk, a avut loc întâlnirea hoților din zonă cu reprezentanții businessului subteran, la care s-a hotărât creșterea definitivă a criminalității profesionale și economice.” [214].

Cercetătorul subculturii criminale sovietice Feodor Razzakov confirmă că acest eveniment s-a desfășurat cu aprobarea și sub controlul KGB (direcția a 5-a, de control și luptă cu diversiunile ideologice ale dușmanului), ce-i drept, nu aduce documente în acest sens.

„Oamenii legii” nu luau pur și simplu „zeciuală”. Pe funcționarii de stat și pe milițieni afaceriștii îi implicau. Însă creșterea afacerilor subterane, după cum se întâmplă mereu în asemenea situații, a atras atenția bandiților de tipul lui Matros, a cărui „brigadă” acționa la Dnipropetrovsk. Pentru protecția de astfel de „brigăzi”, liderii lumii interlope luau o parte din câștigul „breslașilor”.

Pe de altă parte, un procent însemnat din milioanele „negre” revenea persoanelor de cu totul alt nivel. Direcția a 5-a a KGB nu degeaba fusese la curent cu „consfătuirea” hoților. Șeful direcției era Simeon Tvigun, prim-adjunctul președintelui KGB Iurii Andropov, prietenul lui Șolokov și al lui Brejnev (cu care era chiar rudă).

Prin ce este interesant acest om, pe care atârână ordine și medalii, inclusiv steaua de Eroul al Muncii Socialiste? Chiar el este cel care în 1973 l-a luat gura pe dinainte, chipurile,

întâmplător în fața lui Șolokov, că KGB „conduce” o afacere absolut secretă, denumită codificat „Kartel”. Este celebra afacere a „Mafiei blănurilor”, adică chiar a acelor „breslași”, între care figurau peste cinci sute de persoane și zeci de milioane de ruble. O parte din aceste milioane intra în buzunarul milițienilor, al căror șef, după cum știm, era Nikolai Șolokov. Și acesta a făcut totul ca să dărâme afacerea, bizuindu-se pe prietenia cu secretarul general. Din acel moment începuse războiul dintre Șolokov și Andropov, care a durat aproape zece ani.

Acum vom formula o întrebare retorică: de la cine și pentru ce primea Șolokov picturi pe care le stivuia la el sub pat? Și de ce hotărâtoarea pentru „breslași” întâlnire cu interlopii fusese monitorizată de oamenii lui Țvigun?

Și nu trebuie să facem din Andropov un erou neînfricat, care lupta pentru dreptate. Ocupându-se de afacerea „Mafiei blănurilor”, iar mai târziu a „Bumbacului” și de alte asemenea afaceri, el nu lupta pentru interesele statului, ci pentru propria putere. Pentru că „îi săpa” pe Șolokov, pe Țvigun, pe Cernenko și pe Brejnev.

Acest nevăzut război s-a intensificat mai ales după încă o îmbolnăvire a lui Leonid Illici. El suferise primul infarct încă în 1951. Realitatea vieții la cel mai înalt nivel al piramidei puterii în URSS nu-ți adaugă nimic la vlagă și sănătate. După cum se știe (în original, urmează text în rusește, *n. mea C. Ir.*) „Nu există pe lume poveste mai tristă, decât povestea despre Comitetul Central.”. În data de 25 august 1968, el a fost nevoit să se întindă pe masă – pur și simplu, în prezența subalternilor, Brejnev a avut o acută criză de hipertensiune, care l-a dus la o „odihnă” de două luni la sanatoriul „Barviha”. Crizele bolii deveneau tot mai frecvente și tot mai des secretarul general ajungea la spital.

„În 26 decembrie 1974, el a ajuns iarăși pe un pat de spital. După spusele lui Evghenii Ciazov, în ajunul convorbirilor cu președintele SUA, Gerald Ford, Brejnev a avut o gravă cădere. Garda de corp Medvedev a fost mai concret: «În tren, Brejnev a suferit o comoție cerebrală și a căzut inconștient.»” [215].

După această întâmplare, viața politică a lui Leonid Illici a cunoscut un sens descendent. Se repeta istoria lui Lenin și a lui Stalin. Pe de o parte, toate hotărârile importante se cantona la prima persoană a țării, iar, pe de altă parte, această persoană era tot mai mult manevrată de grupuri, în fruntea cărora se aflau Cernenko și Andropov. De altfel, chiar atunci puternicul șef al KGB-ului începuse să-l „tragă” spre el pe tânărul, ambițiosul și lipsitul de principii Mihail Gorbaciov.

„Tot atunci, activitatea organizatorică de bază din cabinetul lui Brejnev i-a revenit în totalitate lui Konstantin Cernenko, inclusiv accesul la „trupul” secretarului general sau la telefonul lui personal. Fără Cernenko nu avea loc nicio ședință a Biroului Politic.

Același Cernenko, în cazul îmbolnăvirii secretarului general, avea faximilul semnăturii lui și putea pune ștampile pe documente cu semnătura lui Brejnev.” [idem].

Nu întâmplător chiar în acest timp lurii Andropov a început o furtunoasă activitate pe două direcții: lupta împotriva corupției și a economiei subterane și împotriva mișcării disidente. Astfel, pe 12 ianuarie 1972, KGB începuse o serie de arestări din rândul intelectualilor

ucraineni (operațiunea „Blok”), și anume: V. Ciornovil, V. Stus, I. Svitlycyni, E. Sverstiuk, D. Șumuk, M. Plahotniuk, L. Pliușci, O. Serhienko, I. Kovalenko, I. Hel, I. Kalyneț, M. Osadcii, S. Șabatur, I. Stasiv-Kalyneț. În total, în anii 1972-1974, în Ucraina fuseseră arestate 193 de persoane.

Prilejul nemijlocit pentru arestări fusese reținerea pe data de 4 ianuarie 1972 în gara Ciop a cetățeanului belgian Iaroslav Doboș, membru al „Uniunii Tineretului Ucrainean”, care încercase să scoată din țară „Dicționarul de rime al limbii ucrainene”, al cărui autor era deținutul politic Sviatoslav Karavanskyi. Înainte de asta, Doboș se întâlnise la Kiev cu Ivan Svitlycyni și cu alți șaizeciști.

Pe Doboș l-au obligat să declare în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii că el venise în URSS, chipurile, din însărcinarea conducerii OUN, după care aceasta s-a văzut la televizor. Era, fără discuție, un pas politic foarte favorabil pentru Andropov. Problema e că, din postura de șef al KGB, nu era prea convenabil să lupți pentru funcția supremă în stat. Acest lucru îl înțelegeau foarte bine bătrânii lupi Brejnev și Cernenko, de aceea l-au și băgat pe mai tânărul concurent într-o funcție de prestigiu, dar care în partid era de rang inferior.

Andropov era un fricos. Pe atotputernicul șef al groaznicei instituții îl apuca atacul de cord când, de pildă, îl certa la telefon membrul Biroului Politic, Kyrykenko. Sau Suslov. Însă Andropov era deștept. Și perfid. El a inventat o mișcare interesantă – chestiuni răsunătoare, care duc sigur la întărirea rolului KGB în toate sferile. Totodată, strângea în jurul său adepți credincioși, de la care pretindea sinceritate totală, însă numai în fața lui.

„După cum amintea Gheorghii Arbatov, șeful a trasat de la început cadrul celor permise. «În această încăpere, discuția este sinceră, absolut deschisă, nimeni nu-și ascunde gândurile. E cu totul altceva, când ieși dincolo de această ușă – atunci comportă-te conform regulilor.»”. [216].

În același an 1972, folosindu-se de inventatele de el chestiuni ale disidenței, Andropov a înaintat Biroului Politic un raport secret, în care aducea la cunoștința conducerii superioare de partid existența în URSS a „agenților de influență” ai Occidentului. În această categorie putea fi inclusă orice persoană și acuzată că propaga concepții liberale și/sau și-a exprimat nemulțumirea în legătură cu realitățile din URSS, chiar și, de exemplu, că se stă la cozi interminabile pentru a cumpăra unt.

În același timp, chiar KGB provoca răspândirea și activarea mișcării disidente, care se formase după represiunile din anii 1972-1974. Putem aduce ca exemplu cunoscuta istorie a cărții „Arhipelagul GULAG” a lui Aleksandr Soljenițan. În vara anului 1973, cekiștii au reținut-o pe Elizaveta Voroneanskaia, secretara scriitorului, care-i dactilografiasse romanul. După 120 de ore de interogatoriu neîntrerupt, care în KGB se numea „bandă rulantă”, femeia în vârstă de 67 de ani s-a „frânt” și le-a mărturisit călăilor, unde se află exemplarul romanului. Ajunsă acasă, femeia s-a spânzurat. Aflând acest lucru, Soljenițan și-a dat acordul pentru publicarea romanului în străinătate. În presa sovietică a început o susținută campanie propagandistică de învinuire a scriitorului că ar denigra orânduirea sovietică de stat și socială. Aceasta s-a încheiat cu arestarea scriitorului, cu ridicarea cetățeniei și expulzarea din URSS.

Inițiatorul expulzării lui Soljenițin fusese chiar Andropov și tot el a insistat asupra „încetării activității antisovietice” la ședința Biroului Politic în care se dezbătea această problemă.

„Acționând după toate regulile intrigii birocratice și exploatarea spaimelor paranoice ale altor membri din conducere, treptat, Andropov a făcut din KGB o instituție-cheie.

Chiar și pe vremea lui Stalin, pe raion, exista un singur împuternicit NKVD. În timpul lui Andropov, au fost create direcții raionale KGB cu stat de funcțiuni ale colaboratorilor, care „aveau grijă” de aproape toate întreprinderile și organizațiile.

Personalul a primit importante fonduri și privilegii, de care nu aveau parte cei din Ministerul Afacerilor Interne și nici armata.

Corupția și mita din rândul subordonaților Andropov o pedepsea foarte aspru, însă, datorită controlului asupra tuturor sferelor vieții și a susținerii reciproce, ofițerii KGB, chiar și cei de rang nu prea înalt, obținuseră posibilitatea de a rezolva orice problemă personală, de la intrarea fiului sau a fiicei la facultate, până la instalarea la dace a unei pompe aeriene de irigație.

De politica cadrelor se ocupau organele de partid, însă se formase practica, încât nicio numire într-un post cât de cât important nu se putea face fără o caracterizare a candidatului din partea KGB.” [idem].

Și Andropov și-a atins scopul. În 1973, el devine membru titular al Biroului Politic al CC al PCUS, adică ajunge în vârful Olimpului, oprindu-se (deocamdată) la doar un pas de tronul secretarului general.

În același timp, se formează „troica” Andropov-Gromâko-Ustinov, care, datorită faptului că deținea toate informațiile, devine foarte influentă în Biroul Politic. De altfel, Gromâko devine membru al acestui organ în aceeași zi cu Andropov, iar Ustinov chiar cu o lună și jumătate mai devreme.

Toți trei, concurând cu Cernenko pentru influență asupra politicii interne, care erau și cei mai mari „ulii” care încercau să „înmormânteze” toate inițiativele de pace ale lui Brejnev în politica externă. Și acestea erau destul de mari.

Înțelegerile privind reducerile parțiale ale armelor ofensive și alte documente importante fuseseră pregătite timp de șapte ani, de când fusese semnată înțelegerea temporară „Despre unele măsuri privind limitarea înarmărilor strategice ofensive” cu durata de cinci ani, după care erau „înghețate” construcția și reamenajarea rampelor de lansare pentru toate tipurile de rachete cu ogive nucleare. Totodată, era pregătită o înțelegere și mai cuprinzătoare. Erau dispute pentru fiecare virgulă. În acea perioadă, SUA încercau să stabilească înțelegeri cu URSS pe fondul înfrângerii militare și geopolitice din Vietnam, a bruștei creșteri a prețului petrolului din cauza conflictului arabo-israelian (serviciile speciale sovietice și diplomații, nu în ultimul rând interesați de creșterea prețului „aurului negru”, încercau în tot felul să susțină escaladarea acestei tensiuni) și a spaimii față de un conflict nuclear.

Și din partea SUA era de asemenea un pas forțat. Fantasticele cheltuieli ale cursei înarmării nucleare îi afectau și pe ei. În 1970, țara a fost zguduită de o puternică criză financiară și economică, în urma căreia președintele Nixon fusese nevoit să adopte o serie

Gromâko, Andropov, Ustinov. Un triumvirat...

de măsuri nepopulare, inclusiv refuzul de a lega dolarul de acoperirea în aur. În istorie sunt cunoscute ca „Șocul lui Nixon”. La sfârșitul anului 1973, izbucnise criza petrolului, cunoscută ca „Embargoul petrolului” (la care contribuise din plin și Kremlinul), când prețul barilului de petrol sărise de la 3 dolari la 12. Una dintre consecințele ei a fost criza economică din anii 1974-1975, când economia SUA scăzuse cu 3%, iar în alte țări chiar cu mai mult. Apoi, și Casa Albă a fost interesată în reducerea cursei înarmărilor și în normalizarea relațiilor cu URSS, cu atât mai mult, cu cât inițiativa aparținuse Moscovei, adică totul arăta de parcă Brejnev și nu Nixon sau Carter „capitulasera”. O frumoasă bază pentru cedări devenise larga mișcare din SUA împotriva războiului. Americanii nu pierdeau nimic – URSS fusese inițiatoarea războiului și dacă ea dorește „înghețarea”, atunci de ce nu? Americanii, spre deosebire de propaganda sovietică, doreau să facă comerț, nu să lupte. Să știți, prieteni, că, până la Al Doilea Război Mondial, americanii nici nu aveau serviciu de informații și nici de contrainformații.

Brejnev n-ar fi rezistat la o călătorie cu avionul peste Atlantic. Americanii au ieșit în întâmpinare și au fost de acord (împotriva etichetei diplomatice, care îl obliga pe liderul sovietic să întoarcă vizita, după ce Nixon și Ford vizitaseră Moscova) ca întâlnirea să aibă loc într-un teritoriu neutru – Viena. Dar și într-acolo secretarul general, nu atât bătrân, cât foarte bolnav, a călătorit nu cu avionul – medicii îi interzisera –, ci cu un tren special.

În marea Sală a Redutei din palatul Hofburg, Leonid Brejnev și Jimmy Carter au semnat patru documente: „Acordul privind limitarea armamentului strategic ofensiv” (OSV-2), protocolul legat de el, „Comunicatul privind principiile și direcțiile principale ale viitoarelor convorbiri privind limitarea armamentului”, precum și „Comunicatele comune și noțiunile esențiale în legătură cu Acordul dintre URSS și SUA privind armamentul strategic ofensiv.”

Se împlinise principalul vis al lui Brejnev, oricât încercaseră s-o torpileze ulii din KGB și „bicefalul monstru” – Ministerul Apărării și Complexul Militaro-Industrial (VPK), au făcut tot posibilul să trăgăneze procesul. Ca să fie singurul care semnează documentele, secretarul general preluase și funcția de președinte al Consiliului Suprem al URSS – semnătura unui

secretar de partid în convențiile internaționale nu este acceptabil, lucru pe care, după cum se spune, i l-au sugerat americanii în timpul convorbirilor.

De bucurie, Brejnev chiar l-a sărutat pe Carter. Și încă bine că numai pe amândoi obrazii, că altfel Leonid Illici avea obiceiul ca la sfârșit să tragă o pupătură direct pe gură. O ventuză. Odată, dictatorului iugoslav Iosip Broz Tito i-a rupt chiar buza.

În general, acest obicei al lui Brejnev și azi îi bagă pe istorici și psihiatri într-un unghi mort: ce-o fi asta? Câte unii consideră că acest „sărut întreit” se prea poate să-l fi învățat de la liderul Palestinei Iaser Arafat, cică așa sunt săruturile tradiționale la arabi. Ei, într-adevăr, așa se sărută, dar, de regulă, pe obraz sau chiar imitând sărutul și doar își ating obraz de obraz.

Fiți de acord, iubiți cititori, că este încă de înțeles că Brejnev a sărutat-o pe gură pe Indira Gandhi. S-a repezit s-o pupe pe Margaret Thatcher (ea, ce-i drept, i-a întors spatele) – și asta este de înțeles: chiar dacă nu mai era tânără, dar era femeie. Dar credeți că-i normal să te îndeși să-l pupi pe bărbosul Fidel Castro sau pe bătrânul de 67 de ani Erich Honneker? Dar președintele centrafrican Bocassa l-ați văzut cum arată? Mulți dintre politicieni se străduiau cum puteau să evite această manifestare de „dragoste” a lui Brejnev. Dictatorul român Nicolae Ceaușescu i-a retezat-o și încă într-o formă foarte aspră, refuzând să se sărute cu el. Fidel Castro, cunoscând acest obicei al secretarului general sovietic, înainte de a se întâlni cu el, și-a băgat în gură un zdravăn trabuc cubanez, pe care, pentru orice eventualitate, nu l-a scos din gură în tot timpul ceremoniei de primire.

Să fi fost Brejnev gay în secret, cum presupun unii cercetători? Nu există dovezi în acest sens. Iar în decursul vieții, el a avut zeci de amante, și pentru o singură întâlnire, a căror nume a dispărut precum Leto¹, și permanente, cum erau „prietena de pe front” Tamara Laverchenko sau artista Anna Șalfeeva – chestiuni de „viață”, cum se zice (ce-i drept, pe amândouă le-a aranjat Leonid Illici în locuințe bune, pe cheltuiala statului – corupție pe față și abuz de funcție), însă despre contacte cu bărbații nu există niciun fel de dovezi. Se întâmplă ca omul să ascundă acest lucru toată viața, mai ales dacă își făcuse o carieră politică în URSS. Este posibil să se fi întâmplat ceva cu psihicul lui Brejnev după primul infarct. Însă, fiți de acord, acest lucru nu este normal.

Dar ne-am abătut. Pentru Leonid Brejnev summitul de la Viena fusese cântecul lebedei. El rezista doar pentru scurte formalități rituale de 15-20 de minute. De multă vreme era dependent de medicamente – la puternice somnifere și calmante l-a datat „grijuliul” Andropov. Medicii și cei apropiați încercau să lupte, dar Leonid Illici tot lua făcătoarele de minuni pastile, fără care nu putea dormi liniștit. Făcea rost de ele prin diferiți oameni: prin prieteni de-ai lui Țvigun și ai lui Cernenko, dar mai ales de la șeful KGB și oamenii lui. Acestea erau: ativan, radedorm, eunocin, seducsen, nembatal. El lua pilulele cu „Zubrowka”² – cineva îi spusese că așa ele sunt mai eficace. Iar „Zubrowka” îi procura secretarului general tot același Andropov. Interesant este că, potrivit versiunii oficiale, vinovat este nu șeful KGB, ci o oarecare

¹ Leto – (în mitologia greacă) titanidă iubită de Zeus. Urmărită de gelozia Herei, Leto s-a ascuns în insula Delos; după chinuri de nouă zile și nouă nopți, ea l-a născut pe gemenii Apolo și Artemis. (C. Ir.)

² Marcă de vodcă. (C. Ir.)

soră de caritate Nadia. Ea, ticăloasa, din proprie inițiativă îl îndopa pe primul om din stat cu nembutalom, care era un narcotic. Însă noi îl credem mai curând chiar pe Brejnev.

„Viktor Golikov, ajutorul permanent al secretarului general, unul dintre cei mai apropiați oameni de el, zice: «Să mi se taie și cealaltă mână, dar eu sunt convins că Leonid Illici nu a murit de infarct. Pe el l-au îndopat cu acest nenorocit medicament.». În data de 21 august 1979, Brejnev scrie fără echivoc în jurnalul său: «Am primit 8 bucăți de la Ceazov.». Însemnarea din 3 decembrie: «Am vorbit cu Andropov. Mi-a dat.». Însemnarea din 25 ianuarie 1982: «Iurii Vladimirovici mi-a adus pilulele galbene.». În ultima sa zi, pe 9 noiembrie, Brejnev s-a aflat în cabinetul său până seara. Ultimul dintre membrii Biroului Politic care-l văzuse pe Brejnev în viață a fost Andropov. Și tot el fusese primul care l-a văzut fără suflare...” [217].

Viktor Andreevici are dreptate. Mai mult decât atât, el nu suspecta că realitatea, mai curând, fusese și mai murdară. Dar despre secretul morții lui Brejnev – la sfârșitul capitolului. Iar acum – despre ultima lui mare crimă (și a acoliților lui). Este vorba despre războiul din Afganistan.

Cauzele invadării acestei țări nimeni nu le poate lămuri convingător nici până azi. Oficial, aceasta avusese loc la cererea guvernului comunist al Republicii Democrate Afgane, în care avea loc un război civil. Neoficial, se vorbește despre încercarea de a aduce la putere fracțiunea promoscovită a Partidului Popular-Democrat al Afganistanului. Dar este limpede un lucru: la început, majoritatea membrilor Biroului Politic și Brejnev însuși au fost împotriva

Rochii moderne, fuste mini – așa se îmbrăcau fetele în Afganistan înainte de război.

„aventurii afgane”, iar Kosâghin, când hotărârea fusese deja adoptată, a refuzat categoric s-o semneze (se consideră că hotărârea fusese colectivă), lucru care a dus ulterior la demisia lui.

Se cunoaște de multă vreme că fuseseră trei inițiatori principali ai acestui război. Numele lor coincid cu cele ale persoanelor care au luptat împotriva lui Cernenko la succesiune după moartea lui Brejnev. Da, stimate cititorule, aceștia erau Andropov, Ustinov și Suslov. Hotărârea Biroului Politic din 12 decembrie 1979 o semnase Brejnev. Însă mulți cercetători consideră că atunci, tâmpit de „farmacologia” lui Andropov, Leonid Illici nu prea mai știa ce face.

Foarte grăitor este textul în sine:

„1. SĂ SE APROBE considerentele și măsurile expuse de tovarășii Andropov I. V., Ustinov D. F., Gromâko A. A. Să li se permită ca, în cursul realizării acestor mijloace, să corecteze lucrurile cu caracter neprincipial. Problemele care necesită aprobarea CC vor fi aduse la timp în Biroul Politic. De realizarea acestor măsuri răspund tovarășii Andropov I. V., Ustinov D. F., Gromâko A. A.

2. Tovarășii Andropov I. V., Ustinov D. F., Gromâko A. A. Vor informa Biroul Politic al CC despre mersul îndeplinirii măsurilor menționate.” [218].

Asta a provocat agonia URSS. În primul rând, de situația creată s-a folosit SUA, introducând pentru agresor sancțiuni severe, la care s-au asociat multe alte țări: embargo asupra exportului de cereale, a tehnologiilor avansate, micșorarea cotei de pescuit, suspendarea diferitelor programe comune, a tratatelor etc. Cotele de pescuit a vaselor sovietice numai în apele teritoriale ale SUA s-au redus de la 350.000 de tone la 75.

Însă principala consecință (în afara colosalelor pierderi de vieți omenești, materiale și financiare) a invaziei Afganistanului a fost refuzul Congresului SUA de a ratifica acordul OSV-2, semnat de Brejnev și Carter, lucru dorit foarte mult de tovarășii Ustinov și Andropov. Însă, ce-i drept, acordul „gentlemenilor” a continuat să producă efecte, deși, oficial, totul stagnase. Pe lângă toate, aceasta a provocat intensificarea unei noi curse a înarmărilor și, înainte de toate, a îndreptățit sporirea numărului de tancuri, atât de dragi lui Ustinov.

Însă alta-i tragedia. URSS era agresorul și-și merita soarta. Dar ce vină avea poporul afgan? Până ce aventura sovietică să instaureze și să consolideze acolo mișcarea procomunistă, Afganistanul fusese o țară-grădină. În adevăratul sens al acestui cuvânt. O grădină înfloritoare. Acum înfloarește acolo doar macul pentru opiu. Iar atunci... Jumătate (!) din suprafața arabilă a Afganistanului era irigată. Peste 90% din piața mondială de fructe uscate erau de producție afgană. Afganistanul este acum exemplul care ilustrează o glumă celebră: acolo, unde ajunge SUA, apare Coreea de Sud, iar unde ajunge URSS – Coreea de Nord.

Războiul din Afganistan le era util acestor tovarăși și pe plan personal, în lupta pentru putere. În primul rând, pe timp de război, rolul KGB și al Ministerului Apărării creștea considerabil, precum și finanțarea lor. În al doilea rând, datorită faptului că în Uzbekistanul „vecin” cu frontul creștea prezența militarilor și al cekiștilor, scădea greutatea prim-secretarului CC al PC din Uzbekistan, Șaraf Rașidov, prietenul personal al lui Brejnev. Andropov

avea un prilej minunat de a-l săpa pe puternicul „han” uzbek și totodată pe „brejneviști”, lucru foarte important pentru el.

Așadar, când pe 10 noiembrie 1982, inima lui L. I. Brejnev a încetat să mai bată, Iurii Andropov era „al doilea om” în partid (după moartea lui Suslov, el a devenit secretar al CC, ceea ce i-a deschis drumul spre scaunul de secretar general), iar „trei muschetari” devotați hotărâra să-l facă noul cârmuitor al URSS, când trupul fostului încă nu se răcise. Oleg Storonov, fostul comandant al dacei lui Brejnev își amintea:

„Andropov, Gromâko și Ustinov au intrat în dormitorul lui Leonid Illici, stăteau lângă trupul lui Leonid Illici și se sfătuiau pe cine să pună să conducă țara. Dmitrii Feodorovici a propus candidatura lui Andropov. Nimeni nu a fost împotrivă.” [219].

O mărturie interesantă, nu? Dar asta nu-i totul. Există o versiune, potrivit căreia Brejnev fusese „ajutat” să plece pe lumea cealaltă. Același Storonov a povestit că Brejnev avea de gând să convoace pe 15 noiembrie o Plenară a CC, în care urma să-și dea demisia și să numească succesorul. Acesta n-ar fi fost nici Andropov, nici Cernenko, ci... prim-secretarul CC al PC al Ucrainei, Volodymyr Șcerbyțkyi. Sursele sunt foarte credibile: Vitalii Fedorciuk, care la moartea lui Brejnev era șeful KGB din URSS, Viktor Grișin (membru al Biroului Politic și prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova al PCUS), Ivan Kapitanov (secretar al CC, șef al secției organizatorice a CC, adică omul care răspundea nemijlocit de politica de cadre) și alții. În schimb, în ziua când Brejnev urma să anunțe numele lui Șcerbyțkyi, pe el îl coborau în mormânt, lângă zidul Kremlinului, în timp ce răsunau salve de tun.

Faptul că cu moartea lui Brejnev nu totul este în regulă denotă și deosebiri în amintirile participanților la acele evenimente și alte materiale, strânse și analizate cu grijă de istoricul rus Aleksandr Ostrovski, care în lucrarea sa „Cine l-a pus pe Gorbaciov”, face aluzie străvezie la ucidere și la organizarea ei:

„Remarcând că «cei dintâi sosiți n-a fost „Salvarea” și nici Ceazov! – primul sosise Andropov», după care I. M. Ciurbanov a comunicat următorul fapt interesant: «Paza i-a raportat imediat ceea ce se întâmplase. Andropov a luat geanta blindată în care se aflau documente și a plecat. Ce se afla înăuntru – nu știu. Bodyguardii o duceau mereu, când îl însoțeau pe Brejnev. Să fi fost acolo materialele plenarei sau poate altceva. A fost deschisă abia după aceea.” [idem].

Neconcordanțe în legătură cu timpul morții secretarului general. Neconcordanțe în mărturiile „medicului principal criminalist” academician Ceazov (prietenul lui Andropov, dacă nu știți) și ciudata absență a medicului în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1982, deși, de obicei, el era în permanență nelipsit de lângă secretarul general. Toate acestea sunt „arhiciudate”, după cum îi plăcea să zică altui „illici”.

„Doar după ce I. V. Andropov, A. A. Gromâko și D. F. Ustinov au părăsit dormitorul, medicii au încetat să mai lupte pentru viața lui Leonid Illici și au constatat decesul. Astfel, moartea lui L. I. Brejnev fusese constatată nu mai devreme de ora 10,30. Cu toate acestea, în anunțul despre deces și în concluziile medicale, timpul fusese mutat cu cel puțin două ore mai devreme.” [ibidem].

Astfel se încheiase epoca după care încă mai oftează cei care acum au peste 60 de ani: „Ah, ce țară am pierdut...”¹. Mulți îi mai păstrează o dragoste fierbinte amatorului de sărutări apetisante: Leonid Illici a știut să trăiască și ne-a lăsat și pe noi să trăim. Acesta este cel mai mare mit, susținut cu toate forțele de propaganda moscovită, deși URSS nu mai există de mult.

Într-adevăr, Leonid Illici și alți mahări de partid au știut să trăiască. Salariul pe care l-a avut Leonid Illici în diferitele funcții deținute de el ajungea lunar la șase mii de ruble, asta în timp ce avea totul asigurat de către stat. S-ar părea că, având 200 de ruble pe zi, în timp ce salamul „Doktorska” se vindea la prețul de 2 ruble și 20 de copeici, el ar fi putut să se întrețină pe cont propriu. În plus, Leonid Illici (și colegii lui) împreună cu soția aveau trei mese gratuite pe zi. Și nu li se servea salam din vezică urinară fiert.

Pe deasupra, Leonid Illici își mai acorda multe premii. Numai Premiul Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”, pe care el și-l acordase în 1973, era de 25.000 de ruble. Iar în anul 1979, Leonid Illici obținuse Premiul Lenin pentru trilogia sa „Micul Pământ”, „Renașterea” și „Pământ înțelenit”. Trilogia fusese scrisă de „negri literari”, iar dreptul de autor l-a încasat „iubitul Leonid Illici”. Fiecare carte avea un tiraj de 15 milioane de exemplare, iar suma totală a drepturilor de autor era de la 300.000 la 1.000.000 de ruble.

Pentru comparație: un învățător sovietic, cu toate sporurile, avea un salariu de 150 de ruble, un inginer cu experiență în industrie – 170 de ruble, sora de caritate sau bibliotecarul – 80 de ruble. Și asta în cumplita criză de mărfuri. Și asta în timp ce o frumoasă pereche de cizme de damă costă 180 de ruble.

Pe lângă vechile mituri, nici prețul serviciilor comunale nu era în copeici. Comparând cu cifrele de astăzi, 4 copeici pentru kilowatul de energie electrică pare o nimica toată, însă nici salariile de acum sunt mult peste 115 ruble, cât avea tatăl meu, iar pensiile nu sunt de 28 de ruble, cât avea bunica mea.

Și că n-a existat o „stagnare brejnevistă”, ci o degradare abruptă, o atestă datele de mai jos (%):

- Venitul național: 1966-1970 = 7,8; 1971-1975 = 5,7; 1976-1980 = 4,3; 1981-1985 = 3,6;

- Venitul real pe cap de locuitor: 1966-1970 = 5,9; 1971-1975 = 4,4; 1976-1980 = 3,4; 1981-1985 = 2,1;

- Circuitul mărfurilor în comerțul de stat și cel cooperatist: 1966-1970 = 8,2; 1971-1975 = 6,3; 1976-1980 = 4,4; 1981-1985 = 3,1;

- Volumul serviciilor către populație: 1966-1970 = 16,3; 1971-1975 = 10,4; 1976-1980 = 7,4; 1981-1985 = 5,8.

Și asta – repet a câta oară – pe fondul creșterii fantastice a prețului petrolului. Dacă nu era petrolul, Uniunea Sovietică ar fi căzut încă înainte de moartea lui Leonid Illici. Dar așa, agonia a mai durat 9 ani.

¹ În original, propoziția dintre ghilimele este în limba rusă. (C. Ir.)

Trebuie spus că și în vremea lui Brejnev poporul se răsculase. Și încă cum: în 1967 – Frunze (Kârgâzia), Cimkent (Kazahstan), Pryluky (Ucraina), Sluțk (Bielorusia), Stepanakert (Azerbaidjan), Tula (Rusia); 1968 – Nalcik (Kabardino-Balkaria); 1989 – Tașkent (Uzbekistan); 1972 – Kaunas (Letonia); Dniprodzerjinsk și Dnipropetrovsk (Ucraina); 1974 – Rubțovsk (Ținutul Altai) și Nikopol (Ucraina); 1975 – răscoala de pe vasul „Storojovoi”; 1977 – Novomoskovsk (Rusia); 1978 – Tbilisi (Gruzia); 1979 – Moscova; 1981 – Ordjonikidze (Osetia) și Moscova. Acestea sunt iarăși doar cele care au devenit cunoscute. Atunci, nimeni nu auzise despre aceste mișcări, pentru că în programul televiziunii centrale „Vremia” prezentatorii n-au suflat niciun cuvânt despre ele – doar ce se putea auzi prin bruiatul diferitelor „voci radio” străine că transmiteau ce puteau și fără detalii.

În schimb, fiecare cetățean, „din taiga și până la mările britanice”, afla că în SUA „negrii dau bătaie de cap”. Despre acest lucru povesteau conferențiarii Societății „Znanie” și Aleksandr Bovin în emisiunea tv „Panorama Universală”; despre asta scria și cel mai adevărat¹ ziar „Pravda”, iar de pe perete trăncănea „mincinosul”².

Exista o veche poveste: cică odată, Allen Dalles, directorul CIA, fusese chemat în Congres „la raport” și au început să-l întrebe: de ce investim noi în ajutoare pentru țările Americii Latine sume colosale, iar ei ne urăsc? La care acela a răspuns liniștit: „Până n-am ajuns noi acolo și nu le-am arătat modul nostru de viață, ei habar n-au în ce mizerie trăiesc”. Așa și cu cetățenii sovietici – n-aveau termen de comparație. Ei nu știau că Mike Tyson a crescut într-un apartament cu șase camere. Apoi viața grea din timpul lui Brejnev în locuințe comune, în barăci, în cămine și în „hrușciovki”, când prețul ridicat al petrolului ar fi permis ca măcar să aibă oamenii pâine destulă, în comparație cu viața de pe vremea lui Stalin și a lui Hrușciov, li se părea un rai. Tot succesul „socialismului dezvoltat” s-a încheiat odată cu scăderea prețului „aurului negru”.

¹ Ironic joc de cuvinte: în rusă *pravda* înseamnă *adevăr*. (C. Ir.)

² Adică așa-zisul difuzor, care, în acele vremuri, se afla aproape în toate casele. Ca și la noi, de altfel... (C. Ir.)

Capitolul XXXII

Despre „Cum trăia Brejnev și ne-a lăsat și pe noi să trăim”, despre grija pentru popor și despre „Fericita stabilitate din timpul lui Brejnev”

M-am gândit mult, dacă să scriu sau nu acest capitol. Apoi am hotărât că merită. Căci în ultima vreme se vorbește tot mai mult despre câtă „grijă” a avut partidul de oamenii sovietici și despre cunoscuta frază „ei trăiau, dar îi lăsau și pe oameni să trăiască” și care poate fi auzită și citită tot mai des. Și cel mai adesea în spatele acestor vorbe sunt ciulite urechile propagandiștilor de la Moscova – prin nostalgia după URSS a oamenilor în vârstă și imaginea strâmbă pe care o are tineretul, care n-a trăit în acele vremuri, despre realitățile de atunci, se încearcă întoarcerea noastră iarăși cu fața spre Kremlin.

Despre revolte s-a amintit ceva mai înainte. Dar nu s-au amintit cauzele (cu excepția Novocerkask) și adesea nici cu ce prilej sau pretext, când o nedreptate devenea „trăgaciul” pentru izbucnirea unei nemulțumiri, adunată îndelung și tăcută până atunci, față de draga putere sovietică. În 30 de ani, câți trecuseră de la război, fuseseră înregistrate 24 de cazuri de „dezordine în masă”, îndreptate împotriva orânduirii sovietice. În 11 cazuri, împotriva mulțimii neînarmate s-a folosit armament de război, din care cauză au fost ucise 44 de persoane (între care și copii) și rănite 166. Asta pe lângă cei care au fost condamnați la moarte și împușcați – numai la Novocerkask au fost șapte asemenea cazuri. După destrămarea URSS, s-a aflat că „grijulia” putere sovietică, cea care conducea în numele proletariatului, a ales la întâmplare cele șapte victime, ca sperietoare pentru alții. Șase dintre ei erau nevinovați, iar celui de-al șaptelea îi puteau da maximum trei ani într-o colonie de muncă, pentru huliganism. Ei au fost reabilitați. Post-mortem.

Dintre numeroasele cazuri, am ales evenimentele din 1-4 august 1959 care au avut loc la Temirtau. Am ales acestea, pentru că ilustrează foarte bine atitudinea comuniștilor față de propriul popor și pentru că aici s-au confruntat doi marcantți membri de partid – Hrușciiov, în cea mai înaltă funcție, și succesorul Brejnev.

În acel timp, la construirea combinatului metalurgic din Karaganda (Kazahstan) munceau aproape 15.000 de persoane, aleși pe criteriul „carnetului de comsomolist”. Erau mulți „recrutați”. Condiții de trai – un orășel de corturi. Cine a avut „norocul” să trăiască sub un

Unul dintre atelierelor din Moscova, în care se executau „comenzile” nomenclaturii de partid. După cum scria George Orwell: „Toți sunt egali, dar unii sunt și mai egali.”. De altfel, toate aceste femei care făceau pachete pentru oameni din categoria superioară sau din categoria întâi erau salarizate de stat.

soare dogoritor într-un cort cazon va confirma că nu e prea plăcut – poți deveni invalid pentru tot restul vieții. În plus, au existat, după cum se scria atunci, „lupte pentru apă”. Adică mai pe scurt – apă nu exista. Oamenii nu numai că nu puteau face baie, dar nici să se spele 4-5 zile la rând și săptămâni întregi nu-și puteau spăla lenjeria. Iar unde lenjeria nu este spălată, apar păduchii.

În schimb, autoritățile sovietice aveau mare grijă de străini – muncitorilor bulgari li s-au asigurat cele mai confortabile condiții.

„Pentru ei s-au găsit – și locuință normală, călduroasă, și mâncare la cantină, iar pentru noi, s-ar putea spune, nimic. Noi mâncam hrană rece și aproape că nu aveam apă. Aduc puțină apă și gata, iar oamenii se bat pe ea.” [220].

Aici Elisaveta Tridgardt înfrumusețează realitatea. De fapt, ea era mult mai mizerabilă. Funcționarii sovietici subliniau starea privilegiată a bulgarilor în comparație cu cea a „localnicilor”, pur și simplu, anunțându-i pe aceștia din urmă că ei sunt oameni de „categoria a doua”. Bulgarii, de exemplu, nu aveau niciodată probleme cu apa. Pentru ei se aducea cvas și limonadă. Imaginați-vă că vin muncitorii la cantină și le iese în întâmpinare responsabilul, un tip bine hrănit, și-i anunță: acum mănâncă bulgarii, iar voi așteptați. După ce termină ei de mâncat, o să mâncați și voi ceea ce rămâne...

Mai vedeți vreo grijă a partidului pentru propriul popor? După părerea mea, iubite cititorule, această atitudine seamănă cu una față de animale. Animale de corvoadă. Nu era de-ajuns că țara fusese împărțită pe „categorii de aprovizionare”; nu era de-ajuns că 40 de milioane de oameni erau, oficial, niște iobagi, a căror muncă nu era plătită; dar și muncitori sovietici, comsomoliști erau hrăniți cu resturi de mâncare, rămase de la „frați de

aceeași clasă socială” ca și ei, doar că sunt din Bulgaria. Și-atunci, unde-i dreptatea? Unde-i „grija”?

Dar știți de ce pe sovieticii de „categoria a doua” îi coceau în corturi? O să vă dau acuși, prieteni, un citat. Ca să înțelegeți toată ticăloșia, cinismul și minciuna comuniștilor. Minu-nați-vă:

„Planul de recrutare a forței de muncă la șantierul din Temirtau fusese depășit cu circa 30-40%, din cauza lipsei unui front de lucru corespunzător. În afară de aceasta, infrastructura nu era gata pentru primirea unui număr atât de mare de oameni: nu existau puncte comerciale, alimentație publică, locuințe, cantitate suficientă de apă potabilă. Oamenii locuiau în corturi, în spații insuficiente, iar conducerea nu dădea nicio importanță acestor condiții improprii” – a povestit mai târziu Kenjibaev, prim-secretarul de atunci al comsomolului din Kazahstan. [idem].

Asemenea lacrimi de crocodil vărsa principalul comsomolist al Kazahstanului, care, potrivit funcției, avea obligația să se ocupe ca planul „să nu se depășească” și să nu fie aduși oameni în plus cu „foi de drum comsomoliste” în stepa goală, ca să aibă păduchii ce mânca. El trebuia să se ocupe și de aprovizionarea cu apă, și de punctele comerciale. Însă dacă e să-l credem pe prim-secretarul comsomolului din Kazahstan, cineva – nu știe cine – a depășit recrutarea cu 40% și niște conducători anonimi n-au ținut cont de lipsa „facilităților”.

La însuși Sahandik Djunusovici Kenjebaev „facilitățile” erau în regulă. Și locuință mare și liniștită (acel „în condițiile unui spațiu restrâns” însemna, în realitate, că oamenii locuiau claie peste grămadă, în paturi suprapuse), și mașină de serviciu potrivit funcției. Și secretare tinerele și serviabile. Și apă minerală rece la alegere. Și whisky capitalist, și coniac socialist. Sahandik Kenjebaev tocmai împlinise 36 de ani – o vârstă deloc comsomolistă. Însă în URSS era obiceiul ca membrii de partid să conducă comsomolul, ba chiar pe pionieri.

În anul 1985, acest tip era de mult înlăturat din munca de partid (acest cadru „hrușciovist” apucase chiar să lucreze ca secretar al comitetului regional de partid Aktiubinsk din Kazahstan, după care, treptat, l-au „mâncat” oamenii lui Brejnev), apoi, lucrând la Institutul de Limbi Străine din Alma-Ata, a devenit doctor în filosofie. Disertația lui avea titlul „Creația socială a maselor populare în condițiile socialismului dezvoltat”.

Pentru imaginea „creației sociale”, probabil că tovarășul Sahandic s-a inspirat din scenele de lângă cantină: „Masele populare să aștepte, până termină de mâncat oamenii de categoria întâi.”.

Răzvrătirea începuse de la faptul că „maselor populare” le era sete, iar apă nu exista. Deloc. Răzvrătirea s-a transformat în pogrom. Așa se întâmplă mereu. Pogromul a fost înăbușit cu armele – 16 morți și 27 de răniți. Cinci au fost condamnați la moarte, dintre care pentru doi, în mod „uman” pedeapsa a fost comutată de la împușcare la 15 de ani detenție în regim sever.

Atunci sosise în graba mare secretarul CC al PCUS, L. I. Brejnev, care era curatorul Kazahstanului. El a dat afară din serviciu pe mulți milițieni și funcționari. Pe bulgari i-au expediat înapoi în Bulgaria. Pentru muncitori au fost construite în mare grabă locuințe acceptabile. Și se părea că echitatea fusese restabilită, iar părintele ei era Brejnev. Dar...

De ce Brejnev, în postura de curator, n-a reacționat mai devreme? Păi, pentru că îl dureau în cot de prostime, atâta timp cât ea tace. Oare îmbuibății șefi – de la prim-secretarul regiunii de partid Karaganda, până la secretarul CC Brejnev – nu cunoșteau acea precară situație? Oare șeful KGB Șelepin nu-i raporta tovarășului Hrușciov despre starea de spirit a muncitorilor? Oare comsomoliștii nu i se plâneau lui Sahandik Djunusovici? Însă până n-a tunat, mahării de partid făceau ceva pe „hegemon” chiar de la înălțimea Turnului Spașki al Kremlinului.

Cu toate acestea, majoritatea dezordinelor din URSS nu avusese caracter economic (în cei 40 de ani de regim sovietic, poporul se obișnuise cu viața grea), ci apăreau ca urmare a ceea ce se numește „samavolnicie, abuz”, cum se întâmplase la Dnipropetrovsk, la Rubțovsk, la Novomoskovsk, la Frunze, la Cemkent, la Pryluki.

Oamenii mai în vârstă confirmă: în URSS, la miliție înfloreau mănos bătaia și torturile. Din suspecti scoteau mărturisirile cu bătaia. Pe cetățenii turmentați milițienii pur și simplu îi vânau, după aceea îi prădau de tot ce aveau și îi trimiteau în stabilimente speciale ca să se trezească. Adesea, pentru a îndeplini planul, mașina miliției trăgea chiar la ușa restaurantului și-i înghățau pe toți cei care ieșeau din local. Peste toate, îi mai și tundeau zero. Se întâmpla (și încă foarte des) să ceară bani, ca să nu anunțe la serviciu.¹

La vremea respectivă, un exemplu de mare „grijă” a autorităților sovietice și a partidului comunist fusese cercetarea uciderii maiorului KGB, Viaceslav Afanasiev, de către lucrători ai Secției nr. 5 de miliție din metroul din Moscova. Patru milițieni beți l-au reținut pe cekist, l-au bătut cu sălbăticie, după care l-au dus în pădure și l-au bătut până l-au omorât. Ministrul afacerilor interne, Nikolai Șilokov, în loc să-i pedepsească pe vinovați, le-a luat apărarea, încercând să închidă cazul, ba chiar a organizat un „safari” împotriva lucrătorilor KGB și a Procuraturii generale, care cercetau cazul. De altfel, din acest moment începuse un război deschis între el și Andropov.

Aici important este nu atât faptul uciderii în sine – nemernici se întâlnesc peste tot. Important este că, în cursul anchetei, s-a constatat că, de fapt, toată miliția din Moscova practica luarea de mită, comitea extorcări și jafuri. De fapt, în timpul conducerii ministerului de către prietenul lui Brejnev, al cărui unul dintre adjuncți era ginerele secretarului general Iurii Ciurbanov, acest minister se transformase într-un grup infracțional organizat, în mafie. Doriți un exemplu? Iată aceeași Secție nr. 5:

„În timpul cercetării cazului Afanasiev, s-a constatat că la Secția nr. 5 de pe str. Jdanov aveau loc chiolhanuri zdravene: în fiecare seară, lucrătorii beau împreună cu comandantul,

¹ Lucrurile relatate de autor în acest paragraf se petreceau în virtutea „Legii celor 15 zile”, emisă cu scopul de a combate alcoolismul în URSS. Cunoșc „de la fața locului” și alte amănunte (în 1970, eram într-o delegație în URSS). Mi s-a povestit cum funcționa această lege. Cetățeanul beat era ridicat de pe stradă și dus la pușcărie pe termen de 15 zile. Ca dispariția lui să nu stârnească îngrijorare, miliția anunța atât familia, cât și locul de muncă al celui beat că este reținut pentru 15 zile, conform cunoscutei legi. Imediat, bețivul era dezbrăcat de haine și introdus la duș rece și alte metode de trezire. Apoi era echipat cu o salopetă a penitenciarului și timp de 15 zile era pus să execute diferite munci. Între timp, hainele lui erau curățate și călcate. La terminarea „stagiului”, omul era eliberat, însă nu înainte de a fi obligat să plătească pentru o cazare de 15 zile la hotel clasa I, masa ca și când ar fi mâncat la un restaurant de lux și pentru alte servicii (tuns, bărbierit, curățat și călcat haine, spălat lenjerie ș.a.). Despre bătăi nu mi s-a povestit, dar se subînțelegeau. Totul, cică, pentru descurajarea consumului de alcool. Din câte știu, legea celor 15 zile nu prea a dat rezultate... (C. Ir.)

iar dimineața, nimeni nu îndrăznește să intre în biroul lui Barișev, până ce acesta nu se „dregea”.

Nikolai Lobanov, unul dintre ucigașii maiorului KGB, în cinci ani de serviciu, a reușit să fure atâția bani, încât și-a construit un apartament de două camere. În același timp, el a băut în permanență, s-a îmbolnăvit de sifilis și, în decembrie 1975, a fost dovedit că a participat la uciderea unui om.

Victima lui fusese un cetățean din Armavir, pe care Lobanov l-a început l-a reținut, iar apoi l-a invitat acasă să bea un pahar de rachiu. Lobanov a observat că tovarășul lui de pahar, când a cumpărat băutura, a scos banii din chiloți și a considerat că acela ascunde acolo o sumă mare de bani. Acesta fusese motivul crimei: Lobanov i-a spart capul tovarășului de pahar cu un ciocan, iar spre dimineață a tranșat cadavrul și a scăpat treptat de părți din cadavru, aruncându-le în pădurile din jurul Moscovei. Asupra victimei el n-a gasit sperata sumă mare de bani și drept „trofeu” Lobanov și-a însușit ghetetele și mănușile victimei, pe care anchetatorii le-au găsit la el în timpul percheziției în chestiunea Afanasiev.

Cu toate acestea, Lobanov era foarte bine văzut de șefi – el avea trei decorații pentru serviciu ireproșabil, iar poza lui era expusă la panoul de onoare.” [221].

Și totuși din nou este vorba nu numai despre putreziciunea sistemului, ci de asemenea și despre „grija” pe care atotputernicii o purtau poporului. Căci în orice țară polițistul este reprezentantul statului, la care apelează oamenii pentru ajutor din diverse cauze.

În cei 16 ani cât a ocupat postul de ministru, Nikolai Șolokov s-a îmbogățit cu 500.000 de ruble. Despre tablouri am amintit deja. Svetlana, soția lui, avea bijuterii în valoare de 250.000 de ruble. La dispoziția soților se aflau trei automobile Mercedes, cumpărate pe banii statului, înregistrate ca „de serviciu”. Despre kilogramele de aur, diamante, safire; blănuri și automobile pe care le aveau Iurii Ciurbanov și soția lui Galina Brejneva circulau legende. Ce-i drept, Ciurbanov nu primea mită. Ei, aproape că nu primea. Odată, într-un interviu pentru „Komsomolskaia pravda”, de-acum în perioada postsovietică, l-a luat gura pe dinainte:

„Vreo zece ani, eu am trăit ca în comunism. Banii? Ce nevoie aveam de ei? Aveam salariul mai mare decât al șefului statului – aproape 11.000 de ruble pe lună. Deși la început, imediat după ce m-am căsătorit cu Galina, Leonid Illici ne-a ajutat: ne-a dat locuință, deși nu chiar de la început (un an și jumătate am locuit cu chirie), mi-a făcut cadou o mașină, un Renault, de asemenea nu chiar la început. În 1979, ne-a ajutat să ne construim o dace. De altfel, erau banii lui personali...”

Cât privește restul, ia gândește-te: eu eram „cel mai important ginere din țară”, prim-adjunct al ministrului afacerilor interne, general-colonel, membru supleant al CC al PCUS. Dacă aveam nevoie de ceva, puteam spune:

«Mâine am nevoie de cutare lucru!». Și a doua zi, aș fi avut ceea ce cerusem. Și fără nicio chitață sau semnătură! Și pe ce să cheltuiesc banii?”

În 1971, când se însurase cu Galina Brejneva, Ciurbanov era maior. Peste zece ani era de-acum general-colonel. Apartamentul de patru camere (tocmai de aceea a fost nevoie

să aștepte, pentru că se construia o clădire pentru elite) nu este „hrușciovka” de pe strada Novoostankinskaia, în care locuise Ciurbanov înainte de o cunoaște pe Galina și de unde a dispărut brusc. Și dacea cu etaj. Și câteva mașini, între care un Mercedes. Așa e – ei trăiau. Dar oare îi lăsa și pe oamenii de rând să trăiască? Să aștepti un an și jumătate pentru o locuință de lux într-o clădire de lux, locuind într-un apartament închiriat, nu-i deloc același lucru să aștepti 20 de ani o „hrușciovka”, locuind într-un cămin, împreună cu copiii de-acum mari.

Dar nici aceasta nu este totul. Întrucât în URSS exista normă de spațiu locativ pentru o persoană, acest lucru constituia o sursă colosală de corupție. Înscriindu-te la rând pentru obținerea de locuință, erau incluse rude de la țară, se făceau căsătorii fictive etc. Se întâmpla ca o rudă decedată, pentru un ciubuc gras, să fie ținută cu anii în frigiderul de la morgă, numai ca să nu se piardă „metri” la locuința pentru care erai pe lista de așteptare. Se înțelege că pe oamenii normali îi puteau aduce la asemenea practici numai absolut anormalele condiții de trai și imposibilitatea obținerii locuinței pe alte căi.

Iar numeroasa castă de secretari de partid și de comsomol; a șefilor din miliție și din KGB; a generalilor din armată și a amiralilor din marină; a scriitorilor și regizorilor apropiați de putere; a directorilor de uzine și a președinților de comitete executive nu cunoșteau acea grozăvie și nici nu doreau s-o cunoscă. Cum nu doreau să știe nici de tinerele fete care locuiau în corturile din Timertau, care mergeau la toaletă „la gaură” și nu aveau posibilitatea să se spele. Unii precum Șokolov, Brejnev, Ciurbanov, Andropov, Cernenko, Tihonov, Cebrikov nu făceau cumpărături și nu cunoșteau prețul puilor, pe care oamenii sovietici, din cauza culorii, îi numeau „vineții”.

Odată, Olga, fiica lui Viktor Grișin, prim-secretar al Comitetului orășenesc Moscova al PCUS și membru al Biroului Politic, i-a recunoscut primului milionar legal Artem Tarasov că ea timp de 20 de ani nu fusese în niciun magazin sovietic. Pentru elita de partid exista speciala „secție trei sute” pe bulevardul Kutuzov, unde ei puteau comanda orice din niște cataloage speciale, iar marfa li se aducea acasă. Tot acolo, după cum zicea Tarasov, se aflau și frigidere „Philips” care costau 3.000 de dolari.

Dar iată și altceva. Hotelul „Inturist”. În acest hotel cetățenilor URSS, „în care omul respiră atât de liber”, le era interzis accesul. Cerberul de portar îi oprea chiar la intrare. Erau lăsați să intre doar cei care-i serveau pe străini: bucătari, cameriste, femei de serviciu, chelneri, prostituate...

Iată și hotelul „Kosmos” de 25 de etaje din Moscova... 1771 de camere. Mai mult de zece restaurante. În URSS, fuseseră construite doar patru asemenea hoteluri. Special pentru Jocurile Olimpice; pentru străini, se înțelege.

Formal, la „Kosmos” se putea caza oricine. În realitate, el era destinat străinilor și marilor mahări sovietici, sosiți în delegație la Moscova. Pentru restul oamenilor, la recepție se afla o frumoasă plăcuță monumentală – „Nu sunt locuri libere”. Chiar dacă ai fi un miner fruntaș, ai avea un teanc gros de bani cât copita cămillei și ai venit la Moscova să bei niște coniac la restaurantele din Moscova și să vizitezi cadavrul lui Lenin – pentru tine nu există locuri

libere. Și oricâți bani ai avea, nu-ți ajută la nimic. Nu-i de râul „omului muncii” – scuzați brutalitatea expresiei – să locuiască într-un hotel pentru milionarii americani și pentru secretarii de partid sovietici.

Și dacă tot am amintit de Jocurile Olimpice de la Moscova din anul 1980, să spun că, de altfel, Brejnev și Kosâghin au vrut să le anuleze din lipsă de fonduri. În timpul Olimpiadei, drumul spre Moscova fusese închis pentru oamenii de rând. Încă o dată, stimați cititori, ca să înțelegeți: cetățenii URSS nu erau lăsați să ajungă în capitala URSS, ca nu cumva, prin aspectul lor provincial, să strice în fața străinilor imaginea despre „cea mai avansată țară din lume”; sau să nu cerșească de la străini gumă de mestecat; și să nu ceară țigări sau blugi. Provincialii mai călătorea la Moscova pentru alimente și mărfuri deficitare, creând cozi interminabile. Așa că pentru toate acestea, să „nu facă de râs”, pentru oamenii sovietici capitala fusese complet închisă – fără aprobare specială, n-aveai cum intra.

În nicio țară din afurisitul sistem capitalist nu există asemenea atitudine disprețuitoare față de cetățeni. Își poate imagina cineva că cetățeni ai SUA nu sunt lăsați să ajungă la Washington tocmai pe motiv că sunt cetățeni ai SUA? Și mai are curajul cineva dintre simpatizanții „trecutului luminos sovietic” să se bâlbâie despre nu știu ce dragoste și grijă față de popor din partea Partidului Comunist și a guvernului, personal a tovarășului Leonid Illici Brejnev?

Așa că pasajul din celebrul articol 6 al Constituției URSS despre „rolul conducător și călăuzitor al PCUS”, în care se susține solemn că „PCUS există pentru popor și îi slujește poporului” este o pură înșelătorie, în care, în acei ani, n-o credea nimeni. Doriți citatul care sună că o glumă?

„La începutul anilor '80, în societatea sovietică a avut un puternic ecou articolul lui Gaïdar Aliev (atunci devenise membru al Biroului Politic al CC al PCUS) din «Literatnaia gazeta». În acel articol, tovarășul Aliev ataca înflorirea nepotismului în elita nomenclaturii sovietice, care se ilustra în faptul că odraslele sus-pușilor conducători calcă pe urmele părinților și au oriunde și oricând «lumină verde».” [123].

Știți ce este de tot râsul? Este de râsul curcilor faptul că atunci, când tovarășul Aliev tuna și fulgera împotriva „tineretului de aur”, fiul lui studia la una dintre cele mai prestigioase universități din țară – la „Institutul de Stat de Relații Internaționale” din Moscova, unde nu ajungea oricine.

Cei care povestesc că „Brejnev trăia, dar ne lăsa și pe noi să trăim” ori sunt proști, ori nu înțeleg și nu-și amintesc lucruri elementare, ori chiar ei făceau parte din nomenclatură, ori aveau posibilitatea să fure. Și se fura în URSS pe rupte. Furau toți și peste tot. Unii furau cu vagoanele, alții cât le încăpea în buzunar. În nicio țară și în nicio epocă nu s-a furat în halul ăsta.

Să ne imaginăm că la un magazin alimentar s-au adus 4 bidoane de smântână a 40 de litri fiecare. Din fiecare, un sfert se băga sub tejghea, iar restul se dilua cu chefir¹. „Surplusul”

¹ Încă-i bine. La noi, smântâna se dilua cu apă, smântâna fiind una dintre puținele grăsimi care poate fi amestecată cu apă uniform. (C. Ir.)

astfel obținut – 4 găleți de smântână de categoria I – era împărțit „pe blat” prietenilor și cunoscuților și la un preț ceva mai mare. Iar atunci, kilogramul de smântână costa 1 rublă și 70 de copeici. Adică, doar din smântână, vânzătorii magazinului „câștigau” 70 de ruble, echivalentul a 350 de pâini. Era suficient ca seara să lași peste noapte lângă sacul cu zahăr o găleată cu apă și dimineața sacul era mai greu cu 5 kilograme. Berea putea fi amestecată cu apă și adăugat puțin săpun, ca să facă spumă – pe-atunci nu existau doze, berea era transportată în cisterne și era turnată prin furtun în hârdăul din chioșc – așa că toarnă apă cât te lasă inima. Unii vânzători se înțelegeau cu clienții să nu dilueze, dar să le pună în halbă mai puțin. Am apucat și eu o vânzătoare atât de „cinstită”.

Taximetriștii transportau pasagerii fără să pornească aparatul de marcat sau pur și simplu îl deconectau, iar pentru un anumit procent din „câștig”, le ajutau pe prostituate să-și găsească clienți. Mulgătoarele luau lapte pentru acasă și nutreț pentru vaca proprie. Șoferii de camioane vindeau din combustibil. Constructorii furau cuie, ciment și sticlă. Fiecare miner care se respecta avea la dace un vagonet în care păstra apă pentru udat, iar gardul din jurul ei era din material furat de la mină.

Iată, dacă n-ați știut de ce motorul tractorului de la colhoz a funcționat toată ziua, chiar și când tractoristul era plecat să mănânce la prânz, raportează: pentru că tractoarele sosite la colhoz, în general, nu aveau baterie – ele erau furate încă la uzină sau pe drum spre „Raisilhosptehnika”, sau chiar la „Raisilhosptehnika”¹. De aceea tractoristul nu pornea motorul de bază răsucind cheia în contact, cum se face în toate țările normale, ci cu ajutorul unui motorăș special „de pornire”. Pentru asta, pe roata de transmisie se înfășura o sfoară și se trăgea apoi de ea cu putere, ba chiar de mai multe ori. E destulă bătaie de cap – mai bine să meargă motorul toată ziua. Dar combustibilul... Combustibilul este, oricum, al colhozului.

De fapt, despre combustibil se zicea că-i „ieftin”, câteva copeici. În anul 1981, în URSS, litrul de benzină A-76 costa 30 de copeici. După cursul oficial, asta însemna aproximativ 40 de cenți americani. În SUA, un galon (3,79 litri) costa atunci 1 dolar și 31 de cenți, adică 35 de cenți per litru. Așa că „ieftina” benzină din URSS este tot un mit al propagandei sovietice.

Tot o minciună este și celebra „stabilitate a prețurilor”. Căci în 1971 aceeași benzină costa 8 copeici, iar în 1978, deja 15 copeici.

Încă la sfârșitul anului 1965, Kuznețov, adjunctul președintelui Comitetului de Stat pentru Prețuri, a trimis Secției de Planificare și Finanțe al CC al PCUS o informare (ziarele, nu se știe de ce, n-au publicat-o) în care

„... se consemna că în URSS prețurile la mărfurile cu amănuntul, exprimate în ruble, sunt mai mari, decât cele din SUA și țările capitaliste din Europa: la zahăr – de trei ori; la grăsimi animale și vegetale – de 2-3 ori; la conserve din pește – 3-3,5 ori; la vin – de 4-5 ori; la ciocolată – de 10 ori; la îmbrăcăminte – de 3-5 ori. Se preciza și faptul că în URSS prețurile erau mai mari decât în Imperiul Rus al anului 1913, luând în calcul echivalența în aur a rublei.” [124].

¹ Raisilhosptehnika – Tehnica agricolă raională. (C. Ir.)

Adăugăm la acestea că în anul 1965 (la un an după venirea lui Brejnev la putere și începutul „Cincinalului de Aur”), salariul mediu în SUA era de 388 de dolari și 22 de cenți, iar în URSS, 104 dolari și 29 de cenți, la cursul oficial. La sfârșitul anului 1981 (cu un an înainte de moartea secretarului general), în SUA, salariul mediu era de 1.147 de dolari și 76 de cenți, iar în URSS, era de 233 de dolari și 91 de cenți. Adică, în 16 ani, în SUA salariul a crescut de aproape trei ori, iar în URSS doar cu puțin mai mult decât de două ori, iar diferența tot creștea.

Să ne întoarcem la furturi și abuzuri. În 1976, Anatolii Cerniaev era membru al Comisiei Centrale de Revizie a CC al PCUS. El ținea un jurnal permanent și detaliat, în care, printre altele, consemna informații secrete despre amploarea furturilor, a mitei și a corupției.

„În marțea trecută, în Secretariatului CC-ului s-a discutat problema «Despre furturile din transporturi». Eu, pur și simplu, eram consternat de rușine și spaimă. Trei luni a lucrat Comisia CC-ului sub conducerea lui Kapitanov. Și iată ce a raportat comisia Secretariatului: în doi ani, numărul furturilor s-a dublat; valoarea celor furate a crescut de patru ori; 40% dintre hoți sunt feroviari; 60% dintre hoți sunt cei de la transportul naval; 9.000-11.000 de automobile zac la Brest, pentru că nu pot fi predate străinilor în halul de „dezmembrare” în care se află; 25% dintre tractoare și mașini agricole ajung descompletate; 30% de automobile Jeguli au fost returnate la VAZ, întrucât au ajuns la cumpărător pe jumătate dezmembrate; se fură de multe miliarde de ruble pe an; carne se fură de 7 ori mai mult, decât cu doi ani în urmă, pește – de 5 ori mai mult.” [225].

Nu cumva hoții nu fuseseră prinși? Nu cumva n-au fost băgați după gratii? Nu i-au exclus din partid și din comsomol? I-au și prins, i-au și băgat la pușcărie, i-au și exclus. Iar furturile se tot înmulțeau. De ce? Explicația este simplă: dacă există posibilitatea să se fure, obligatoriu se vor găsi cei, care vor risca pentru a-și însuși ceea ce este la îndemână. Hoțul ponește la „treabă”, considerând că el sigur nu va fi prins. Nici asprimea pedepsei nu are efect. Cândva, demult, un împărat chinez a dat poruncă să fie uciși nu numai cei care iau mită, dar și toate rudele lor, inclusiv copiii, părinții, verii și verișoarele. Oare se oprise luarea de mită? Nu – doar sumele mitei crescuseră de trei ori: „pentru risc”. Într-o societate normală, proprietarul „de averi și bani gheață” are grijă să-și apere avutul. Pentru că îi este drag, este câștigat cu sudoare și sânge. Și el le cere funcționarilor și oamenilor legii să-i apere proprietatea. Presa liberă îi controlează, dacă își fac ori nu datoria. În URSS, proporțiile furturilor erau secret, era interzis să se scrie despre ele. Iar funcționarii și milițienii nu erau interesați în stăvilirea acestui fenomen. Dacă aceasta s-ar întâmpla la Detroit, primarul orașului l-ar fi chemat demult pe șeful poliției și l-ar fi pus să aleagă: ori luptă cu infracționalitatea, ori zbori din funcție. Căci, la urma urmei, primarul răspunde de ordine, iar dacă nu-și face treaba, nu va mai fi ales. Și primarul este cel care îl numește pe șeful poliției. În URSS, președinții comitetelor executive, cărora, formal, li se subordona miliția, nu erau aleși, ci erau numiți „de sus”. Era suficient să aibă pe „cineva” sus și pe funcționar nu-l amenința nimic. Și comandanții de miliție erau și ei numiți de sus, însă în niciun caz de către președintele comitetului executiv.

În lumea „averilor și a banilor gheață”, proprietarul întreprinderii este interesat ca de la el să nu se fure. De aceea el angajează paznici de la o firmă privată, care sunt interesați ca furturile să înceteze. Căci altfel ei vor fi concediați, firma de pază va avea o faimă proastă și în cele din urmă toți vor ajunge la bursa forței de muncă. În URSS n-a existat o astfel de concurență, iar „luptătorii” pentru apărarea instituțiilor aveau un salariu de mizerie și erau lăsați în plata Domnului.

În concluzie, să spunem că sistemul sovietic însuși purta în el microbul corupției, al nepotismului, al furtului și al abuzului.

„Adjunctul ministrului afacerilor interne a raportat că în anul 1970 au fost prinși 4.000 de hoți la calea ferată, în 1979 – 11.000. Aceștia sunt numai cei care fuseseră prinși. Dar câți sunt cei care nu fuseseră prinși?” [idem].

Toate acestea se ridicau de jos în sus și destrămau societatea. Sergentul de circulație care lua ciubuc pe șosea îi dădea o parte locotenentului, iar acela căpitanului, căpitanul mai sus și tot așa până la ministru. Cu cât ocaziile sunt mai numeroase, cu atât sunt mai mari dimensiunile abuzului. Același Cerniaev amintește ce privilegii aveau în regiunile Murmansk și Arhanghelsk cei de la comitetele regionale și raionale de partid, de la comitetele executive, de la marile întreprinderi – cumpărarea peste rând de automobile Volga și Jeguli. Cumpărau la preț de producție și apoi le revindeau. Ștabii câștigau astfel mari sume de bani. Când s-a descoperit această practică, doar unul fusese exclus din partid, ceilalți alegându-se cu vot de blam. Adică șefii îi „salvau” pe subordonați.

Au fost și lucruri foarte murdare. A existat una Yadgar Nasriddinova, președintă a Consiliului Minorităților din Consiliul Suprem al URSS. În competența ei intrau amnistierea deținuților și revizuirea hotărârilor judecătorești. Cu acestea, ea a câștigat... 23 de milioane de ruble. După cum nota tovarășul Cerniaev:

„... s-a dovedit că în jur acționa o întreagă mafie: condamnările la moarte se pronunțau înadins în cauze în care nu era obligatorie pedeapsa maximă – pentru a fi ușor comutate sau anulate cu ajutorul Nasriddinovei.” [ibidem].

Nu se cunoaște numărul exact, însă sigur era foarte mare (judecând după câte milioane au ajuns doar în buzunarul acestei Yadgar Sadâkovna) de milițieni, de procurori, de avocați, de judecători și alți funcționari care îi aduceau înadins la condamnări mult mai grele, ca apoi, pentru bani, să-i „salveze” de împușcare sau să le reducă termenul pedepsei. Am mai citit noi undeva despre asta, nu-i așa, prieteni? A, da – chestiunea din 1948 a judecătorilor Tribunalului Suprem. Pe Stalin îl înlocuise Hrușciov, pe Hrușciov, Brejnev, dar în țară nu se schimase nimic. Doar că era mai rău.

Când în urma intrigilor interne (ea se dușmănea cu Rașidov, influentul prim-secretar al CC din Uzbekistan) „furtunoasa activitate” a Nasriddinovei și a acoliților ei ieșise la iveală și începuse urmărirea penală, în apărarea femeii sărise însuși Brejnev. Căci ea era prietenă cu Leonid Illici, dar și împărțea „câștigul” cu Mihail Gheorgadze, secretar al Prezidiului Consiliului Suprem al URSS (despre acest Rașidov, „cneaz” sovietic și mai apoi „han” sovietic, vom povesti mai încolo) și de aceea cauza fusese ascunsă sub preș.

„Hanul” Uzbekistanului Rașidov (în stânga) și Brejnev, prietenul lui, purtând cadourile primite: halat și tichie. Cu asemenea „acoperire”, poți fura miliarde.

„... în ilegala hotărâre privind încetarea urmăririi penale nu se preciza: «Din dispoziția tovarășului Leonid Illici Brejnev, secretar general al CC al PCUS...», ci era cu totul altă formulare: «Cauza penală care o privește pe numita Nasriddinova Yadgar Sadâkovna se suspendă până la dispoziții speciale.». Bineînțeles, fără trimitere la vreun articol din Codul de Procedură Penală, dar nici despre ordinul lui Brejnev – niciun cuvântel.” [226].

Oare au pedepsit-o pe Nasriddinova pentru acele milioane și cumplitele abuzuri? Păi, cum. Ea a fost obligată să verse în vistieria statului trei milioane. De celelalte douăzeci a fost „iertată”. Au scos-o și din funcție și... au mutat-o în fotoliul de adjunct al ministrului industriei materialelor de construcție, precum cumulul cu funcția de președintă a Comitetului relațiilor cu țările din Asia și Africa. Din anul 1979, ea este pensionară de grad republican. Avusese patru Ordine Lenin, două Ordine Steagul Roșu al Muncii, Ordinul Revoluției din Octombrie și Distincție de Onoare.

În clipa în care cârma a căzut din mâinile moarte ale lui Brejnev, țara fusese deja condamnată. Cetățenii obișnuiți nu au observat acest lucru, pentru că nu citiseră dările de seamă secrete, pe care le citise Anatolii Cerniaev. Poporul nu știa nimic despre milioanele Nasriddinovei, ale lui Rașidov, Șolokov, Gheogadze, Râtov, Medunov, Usmanhodjaev, Te-rebilov, Hudaiberdiev, Ișkov și al altor zeci și sute de activiști de partid și funcționari de stat. Nu știa nimic despre înspăimântătoarele cheltuieli legate de înarmare. Despre pierderile titanice din industrie. Despre colosalele pierderi, provocate de ineficacitatea sistemului de conducere a finanțelor și a economiei.

Din afară, Uniunea Sovietică părea frumoasă și puternică. Prin paradele și demonstrațiile „puterii cosmice” – dar ce-i drept, pentru orice eventualitate nu în transmisie directă. Însă în interior ea era ca o veche clădire de lemn, „ciuruită” în întregime de carii. Ea ar fi căzut și la adierea unui vânt slab. Iar acest vânticel luase chipul căderii prețului la petrol...

Capitolul XXXIII

Cum a făcut Andropov ordine în Ucraina sau „Frecție cu Diana la picior de lemn”

Deci, Leonid Illici Brejnev lăsase ruine în urma sa. Le va „scormoni” urmașul său care, în urma unei lupte invizibile, dar aprige, devenise Iurii Vladimirovici Andropov. Unii dintre cercetători consideră că el, ca și Beria, avea șanse să devină un „Deng Xiaoping sovietic”, însă, din păcate, soarta i-a hărăzit puțin timp pentru aceasta. Alții consideră că în Andropov poporul sovietic s-ar fi ales cu un nou Stalin și, din fericire, soarta i-a rezervat puțin timp pentru aceasta.

Andropov ajunsese la putere, fiind de-acum grav și nevindecabil bolnav. Dintre cele 15 luni cât a fost secretar general al CC al PCUS, cel puțin 5 le-a petrecut în spital. Stai doar și te miri la ce i-au trebuit toate acestea unui om bolnav timp de 46 de ani de diabet zaharat, aproape orb, bolnav de gută, arterită, ateroscleroză, care suferise câteva infarcte și având rinichii „morți”?

Se zice că Andropov fusese un om foarte cumsecade, cinstit și căruia îi păsa de soarta țării. El, cică, spre deosebire de predecesori și cei care i-au urmat, își stabilise un salariu foarte modest. Și, în general, era un om plin de noblețe. Tot ce se poate. Însă, după părerea mea, pentru un om care a condus KGB-ul, care și-a clădit cariera pe denunțuri și a fugit, ca să nu fie trimis pe front, cuvântul „cumsecade” este cam nepotrivit. Altceva îl caracteriza – era un fățarnic, un fricos și un nemernic.

Ghenadii Kuprianov, fostul prim-secretar al RSS Carelo-Finice, care în timpul războiului fusese membru în Consiliul Militar al Frontului din Carelia și se ocupa de activitatea clandestină în spatele frontului inamicului, își amintea:

„Iurii Vladimirovici nu ceruse singur să fie trimis pe front, la muncă clandestină sau la partizani, cum făcuseră mulți activiști mai în vârstă decât el. El se plângea adesea că este bolnav de rinichi. Și în general de o sănătate șubredă. Și-apoi, el mai avea un argument ca să nu fie trimis la muncă clandestină sau într-un detașament de partizani: soția lui era la Bilomorsk, ea tocmai îi născuse un copil. Iar prima lui soție, care se afla la Iaroslavl, ne bombarda cu scrisori, în care se plângea că el nu are grijă de copiii lor, că ei flămânzesc, nu au încălțăminte și umblau zdrențăroși (și noi l-am obligat pe Iurii Vladimirovici să-i ajute pe copiii pe care-i avea cu prima soție).

... Toate acestea nu-mi dădeau dreptul moral să folosesc forța și funcția superioare și să-l trimit pe I. V. Andropov la partizani, potrivit disciplinei de partid. Îmi era oarecum să-l întreb: «N-ai vrea să te duci pe front?». Omul se ascunde în spatele scutului nomenclaturii, în spatele bolii sale, a soției și a copiilor.” [227].

Însă aceasta încă nu e totul. Nu toți oamenii sunt curajoși, iar Andropov mai era și bolnav de diabet. Ticăloșia urmează. Când în 1949, Malenkov „dezlega” „Chestiunea Leningradului”, în apărarea multora dintre ei a luat poziție Kiprianov. El i s-a adresat lui Andropov, ca să-l susțină, că, zicea, tu ai fost prim-secretar al CC al Comsomolului din republică, amândoi am organizat împreună munca în ilegalitate, pe mulți dintre acești oameni îi cunoști personal, spune că ei nu sunt dușmani!

„Și iată că, spre marea mea mirare, lurii Vladimirovici s-a ridicat și a spus: «N-am participat la organizarea muncii în ilegalitate. Nu cunosc nimic din activitatea ilegalistilor. Și nu pot garanta pentru niciunul dintre cei care activaseră în ilegalitate.»” [idem].

Curând, Kuprianov a ajuns în arest, iar Andropov, susținut de Otto Kuusinen, influent membru al Biroului Politic, a urcat rapid pe scara ierarhică și a țâșnit spre apogeu în urma a încă unei fapte monstruoase de-acum în postura de ambasador al URSS în Ungaria. Lurii Vladimirovici fusese unul dintre cei mai îndârjiți luptători împotriva revoluției maghiare din 1956. Andropov se gândise cum să-i păcălească pe membrii guvernului maghiar care se acundeau la ambasada iugoslaviei. Li s-a garantat totala siguranță, pe care nimeni nu avea de gând s-o respecte.

Pentru această mârșăvie, fără precedent chiar și pentru comuniști, nemernicul, printr-o hotărâre secretă a Prezidiului Consiliului Superior al URSS, a fost decorat cu Ordinul Lenin. Nu știu voi, iubii mei cititori, dar eu am serioase motive pentru mari îndoieli în privința moralității și a cumsecădeniei acestui individ.

În ceea ce privește salariul lui – este adevărat, dar nu în totalitate. Lurii Vladimirovici își compensa salariul mic conform rețetei lui Leonid Illici: cu completări substanțiale și prime, precum și cu drepturi de autor pentru „Cuvântări și articole alese”, care au ieșit în trei ediții și au beneficiat de finanțări solide (pentru ultima ediție n-a apucat să încaseze drepturile de autor).

Este interesant că toată viața el și-a ascuns originea. Iar acest lucru, în condițiile realității anilor '30, era foarte nefavorabil pentru carieră: pe tatăl lui îl chema Welw Liebermann, iar pe mamă – Evghenia Flekenstein și era fiica unui bogat evreu finlandez, anume Karl Flekenstein, proprietarul unui magazin de bijuterii din Moscova. O astfel de origine, și socială, și etnică, pune cruce carierei în comsomol și în partid și de aceea Andropov și-a falsificat biografia, adică a înșelat. Bunicul lui se transformase în ceasornicar, iar mama devenise rusoaică, pe care, când era abia de câteva luni, chipurile, o „aruncaseră” într-o familie de evrei, iar tatăl, pur și simplu, dispăruse. L-a ajutat foarte mult faptul că mama lui, după moartea primului soț, se căsătorise cu grecul Andropulos, nume care mai apoi se transformase în Andropov. Eu comunic toate acestea nu pentru satisfacția antisemiților, care în toate eșecurile văd mână evreiască, ci pentru a ilustra „cumsecădenia” și „cinstea” acestui om.

Este interesant faptul că subalternii din KGB știau că bunicul șefului lor fusese evreu și de aceea el fusese poreclit în secret „Bijutierul”.

Astăzi, nu mai este pentru nimeni un secret că arhicunoscuta „Perestroikă”, atribuită lui Mihail Gorbaciov, fusese gândită și plănuită de Andropov.

„Conform mărturiilor lui M. I. Râjkov, care atunci era adjunctul președintelui Planificării de Stat, duminică 20 noiembrie 1982, I. V. Andropov l-a invitat la el și, comunicându-i intenția de a înființa Sectorul Economic în cadrul CC al PCUS, i-a propus să conducă el acel sector. M. I. Râjkov a acceptat, și pe data de 22 noiembrie Plenara CC al PCUS l-a confirmat în funcția de secretar al CC.” [219].

În prima jumătate a lui decembrie, când formarea Sectorului Economic se încheiase, Andropov i-a invitat la el pe deja amintitul Nikolai Râjkov, pe secretarul CC al PCUS Nikolai Dolghihi, care răspundea de industria grea, de industria extractivă, de energie și de transport, și pe secretarul CC al PCUS, membru al Biroului Politic (care răspundea de agricultură) Mihail Gorbaciov și le-a trasat sarcina de a determina starea reală a economiei și să studieze căile de reformare a ei.

Andropov intenționa să facă ordine în finanțe și în industrie, introducând în URSS elemente ale economiei de piață. Cu bugetul statului, de genul experiențelor din perioada timpurie a lui Brejnev și chiar cu elemente de mărunte afaceri private, precum în țările „de democrație populară” Ungaria, Polonia, Bulgaria.

De fapt, noul secretar general se întorcea la ideile bunului NEP din anii '20, când fusese îngăduită mica afacere privată, însă întreg comerțul extern, materia primă, producerea energiei, sistemul bancar, marile întreprinderi urmau să fie controlate și în viitor tot de către stat. Andropov zicea:

„«Las’ să existe mici ateliere private, mici magazine, restaurante în subordinea unor asociații. De ce, mă rog, să le băgăm în etichete de fier ale ministerelor?» Însă, desigur, «marea industrie, apărarea, resursele naturale trebuie să rămână în patrimoniul poporului.»” [idem].

În același timp, el își propusese să creeze mari corporații de stat, care să iasă pe piețele bursiere și financiare internaționale, cu scopul atragerii capitalului occidental în economia sovietică. El milita pentru crearea unor concesi, adică cedarea de către stat străinilor spre exploatare în anumite condiții a unor resurse naturale, întreprinderi, unități agricole și al altor active.

Ei, ce se mai poate spune... Iurii Vladimirovici Andropov, potrivit amintirilor contemporanilor, era un om citit și erudit, cel puțin pe fondul „hodorogilor de la Kremlin”, se remarcă printr-un intelect înalt și o minte limpede. Însă o elementară analiză a „proiectelor” lui duce la concluzia că fusese doar o aparență. Prostul dorea să facă figură frumoasă. Nu-i un lucru complicat, dacă ești șeful KGB-ului și ai acces la o bibliografie interzisă, să citezi la momentul oportun vreun critic al regimului dintre cei pe care i-ai băgat tu în „balamucul” disidenților. Și uite că ai și ajuns liberal și intelectual.

În realitate, probabil că Andropov fusese singurul din Biroul Politic de atunci care nu avea studii superioare. Școala medie tehnică din Râbinsk, cu specialitatea „tehnician în transportul

fluvial” (adică strângea şuruburile pe barjă), apoi la fără frecvenţă: Şcoala superioară de partid (la care se învăţa să dai frumos din gură) şi 4 ani, tot la fără frecvenţă, la Facultatea de istorie-filologie la Universitatea provincială de stat Karelo-Finică. Într-un cuvânt, studii chiar mai proaste, decât cele ale lui Lenin.

Pentru Andropov, ideale erau sistemele economice ale Ungariei socialiste şi ale Poloniei socialiste, unde existau frizerii private, cooperative în care se confecţionau chiloţi, cooperative agricole şi ferme de familie. Acest ideal şi-l formase, când răspundea în cadrul CC al PCUS de legături cu partidele comuniste şi muncitoreşti din ţările socialiste. Însă el n-a observat totuşi că acele cooperative, chiar dacă reuşesc să hrănească poporul, sunt progresiste doar în comparaţie cu colhozurile sovietice, pierzând categoric competiţia în faţa ţărilor cu economie de piaţă reală.

Cât priveşte piaţa fondurilor şi a finanţelor mondiale, de-a dreptul, e de râs – pentru ca aceasta să nu se considere o pură fantezie, era necesar ca sovieticele „corporaţii” să fie transformate în societăţi publice pe acţiuni, care să-şi prezinte acţiunile la bursele lumii. Altfel cum? Şi cine va investi dincolo de „Cortina de fier”? Şi încă în condiţiile Războiului Rece şi ale sancţiunilor economice internaţionale din cauza Afganistanului? Iar lansarea de acţiuni înseamnă transferarea unei părţi a întreprinderilor în mâini private, mai ales ale adversarului ideologic şi militar.

Dar să presupunem că un milionar francez a făcut un pas înainte: vreau să iau în concesiune uzina de automobile! Ca în locul Moskviciului-412 să produc ceva care să semene cât de cât cu un automobil! Vă garantez că, după ce acest om ciudat va vedea în secţiile uzinei strunguri din 1947, luate ca despăgubiri de război din înfrânta Germanie, el, ţipând, o va lua la sănătoasa pe jos spre aeroportul Şeremetievo, pentru nu se mai întoarce niciodată în „ţara socialismului dezvoltat”.

Să presupunem că s-a găsit un canadian nebun, proprietar de companie agricolă, care să vină, să zicem, la colhozul „Drumul comunismului”. Ce va vedea el acolo? Va vedea că grajdurile de vaci au nevoie de reparaţii capitale şi introduse sisteme moderne de muls, hrănitore, adăpătoare, cisterne de transport etc. Recalificarea mulgătoarelor. Schimbarea întregii tehnologii sovietice cu una modernă, chiar dacă nu una nouă. Instruirea mecanizatorilor pentru ca să ştie să o folosească. Introducerea de îngrăşăminte noi şi de protecţie a plantelor. Să caute undeva agronomi, zootehnicieni şi veterinari normali şi nu absolvenţi de institute sovietice. Să angajeze paznici (pentru că se fură absolut totul). Dar firme particulare de pază nu există. Şi mai ales personal de cadre. Preşedintele colhozului trebuie alungat la toţi dracii şi angajat un manager priceput. Dar cu secretarul de partid ce să faci? Şi-apoi, dintre 300 de colhoznici trebuie menţinuţi doar 30. Restul – afară. Dar atunci se va împotrivi partidul comunist – se va repeta povestea cu experimentul Hudenko. Însă şi găsirea unui număr de 30 de lucrători buni – este o problemă. Căci în 50 de ani de existenţă a sistemului colhoznic, ţăranii s-au dezvoltat să muncească, în schimb au învăţat să bea zdravăn. Asta-i.

Canadianul se va scărpinga la ceafă, va face socoteala cât va trebui să investească în acel colhoz şi va spune: nu, cu aceşti bani, mai bine cumpăr pământ în Canada. Pentru că el nu

este un altruist, nu este o instituție de binefacere, el se ocupă cu investiția de capital cu scopul de a obține un profit cât mai mare.

Așa că tovarășul Andropov a fost un vesel optimist. Faptul că ideile lui frizau nebunia o dovedește soarta Perestroicii din timpul lui Gorbaciov. Ea era diriguată de „puii din cuibul lui Andropov” – aceiași Râjkov, Dolghih, Iakovlev, dar fără contribuția întreprinderilor cu capital străin, nici accesarea de fonduri de pe piața de capital, nici alte reforme similare nu avuseseră loc. Și nici nu se putea. Căci nu se poate să fii „pe jumătate gravidă”.

La noi, unora le place să compare Perestroika lui Andropov-Gorbaciov cu reformele din China. Unii susțin chiar că chinezii ar fi împrumutat reformele de la Andropov. Păi, chiar așa – însuși fostul lider al Republicii Populare Chineze (RPC) Deng Xiaoping și urmașul său Jiang Zemin, care a susținut într-un interviu că țara lui a pășit pe „drumul lui Andropov”. Este o minciună gogonată. În afara permisiunii de pătrundere în China a unor companii și investitori străini, sunt prea puține lucruri comune. Însă problema e că RPC putea face acest lucru, pe când URSS nu, în situația în care era în conflict cu SUA și cu țările NATO. Ba mai mult, cei mai mari investitori în China erau chiar americanii, pentru că le convenea întărirea Beijingului în coasta Moscovei.

Andropov, Gorbaciov, Râjkov, Abalkin, Romanov și alții poate chiar făcuseră planuri frumoase, dar acele planuri aveau un mic defect: nu puteau fi realizate. Iar pe deasupra mai era și totala opoziție a birocrăției sovietice de partid, care torpila orice lucru nou. Asta-i adevărata istorie.

După crearea în cadrul CC al PCUS a Sectorului Economic, munca dădu în clocot, precum sângele în trupul lui Mihail Ivanovici Kalinin în fața balerinei de treisprezece ani. Vedem și ne minunăm.

În data de 15 decembrie 1982, Consiliul de Miniștri al URSS a trasat sarcină Planificării de Stat a URSS să pregătească „proponeri privind lărgirea pe mai departe a independenței economice a întreprinderilor și întărirea responsabilității lor pentru rezultatele muncii”.

Pe data de 12 februarie 1983, președintele Planificării de Stat a URSS, Nikolai Baibakov, i-a înaintat președintelui Consiliului de Miniștri, Nikolai Tihonov, „Tezele referatului privind lărgirea independenței economice a unităților industriale și a întreprinderilor, precum și ridicarea responsabilității lor pentru rezultatele activității economice”.

Pe data de 5 mai, propunerile fuseseră examinate la consfătuirea de la Consiliul de Miniștri al URSS. Consfătuirea a recomandat completarea acestor propuneri.

În ziua de 14 iunie, CC al PCUS și Consiliul de Miniștri al URSS au emis hotărârea „Despre efectuarea unei experiențe economice în unele ministere privind independența economică în planificarea activității economice și privind întărirea responsabilității pentru rezultatele muncii lor”.

Pe data de 1 august, Consiliul de Miniștri al URSS a luat hotărârea înființării a încă unui organ administrativ – Comisia specială de conducere a experimentului economic.

Pe 27 decembrie, Plenara CC al PCUS (în absența lui Andropov care nu se putea ridica din pat) a emis hotărârea privind perfecționarea în continuare a conducerii economiei naționale.

În data de 4 mai 1984, Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS a adoptat hotărârea ca toate instituțiile de stat să pregătească propuneri pentru perfecționarea conducerii economiei naționale și a trasat Planificării de Stat sarcina de a pregăti „Programul perfecționării complexe a mecanismului de conducere”.

Pe data de 12 ianuarie, Nikolai Tihonov a convocat o consfătuire la care a trasat sarcina „... de a generaliza rezultatele activității din domeniul conducerii și planificării, a perfecționării stilului și metodelor de gospodărire, de a pregăti propuneri pentru organizarea pe mai departe a activității din acest domeniu, cu sublinierea celor mai importante probleme, a principalelor etape ale activității, a termenelor de executare a lor și necesarul de personal pentru înfăptuirea acestora, având grijă să fie asigurată efectuarea acestei lucrări la termenul stabilit, care va permite includerea sistemului studiat în planul celui de-al 12-lea cincinal.” [219].

Pe data de 6 februarie, președintele Planificării de Stat, Nikolai Baibakov, a adresat Consiliului de Miniștri concluziile legate de sarcina încredințată lui „Privind organizarea activității de pregătire a programului de perfecționare complexă a mecanismului de conducere”. Între altele, pentru conducerea acestei activități, el a propus înființarea de către Biroul Politic a încă unei Comisii Speciale, privind perfecționarea conducerii economiei naționale.

Iar Iurii Vladimirovici Andropov, cum scriau ziarele, „după o lungă și grea suferință”, a murit.

Adică din 20 noiembrie 1982, când noul secretar general l-a primit pe Râjkov, trecuseră 14 luni și jumătate, iar mai departe tonele de hârtii cu propuneri despre „perfecționare” și „întârîre” care au circulat între Consiliul de Miniștri, CC al PCUS, Biroul Politic și Planificarea de Stat n-au reușit să miște nimic. Ei, în afară de crearea a încă unor comisii – locuri călduțe pentru trântori.

Întregul acest proces a avut și un coeficient de acțiune utilă, precum la locomotivă. Este ca aburul fluierului. Și va mai spune cineva că Andropov fusese un bun coordonator și un talentat organizator? Că „anturajul lui tânăr” – toți acei gorbaciivi-râjkovi-ligaciivi-romanovi erau capabili de ceva, în afara stimulării producției de hârtie și cerneală?

Și totuși iată că Andropov a luptat împotriva luării de mită, a corupției și a furturilor! Că a întărit energic disciplina muncii, vânaându-i pe cei care, în timpul zilei de muncă, se aflau la frizerie, la baia comunală sau la cinematograful! Despre baia comunală și frizerie – mai târziu, iar acum despre lupta cu cei corupți.

Înainte de toate, este amintită chestiunea „Bumbacul” sau chestiunea „Uzbekă”. În spatele acestora a fost descoperită o întreagă mafie care se ocupa cu înregistrările în domeniul cultivării și prelucrării bumbacului. Se spune că cel mai mare câștig în lumea criminalității organizate se obține din narcotice. Nu-i adevărat. Funcționarilor sovietici cel mai mare câștig le aducea „aurul alb”, adică... inexistența lui. Milioane de tone de bumbac, care fusese, chipurile, cultivat și prelucrat, exista numai pe hârtie. Ca rezultat al acestei „mișcări”, „mafia sovietică a bumbacului” și-a băgat în buzunar patru miliarde de ruble.

Iar Andropov a descoperit această mafie și a destructurat-o. Peste 4.000 de persoane fuseseră condamnate la diferite termene, între aceste persoane și prim-secretarul CC al PC

din RSSUz, președintele Consiliului de Miniștri din RSSUz, șapte prim-secretari de comitete regionale PCUS, membri ai CC al PCUS, opt generali de miliție – până la ministrul afacerilor interne al URSS. Ce dimensiuni a avut acțiunea!

Însă acesta este doar un ambalaj frumos. Iar bomboana din interior nu-i chiar dulce. Este vorba despre faptul că „mafia bumbacului” n-ar fi fost descoperită niciodată, dacă n-ar fi fost egoistele interese ale lui Andropov. Devenit secretar general, el a început să „curețe” puterea de prieteni și apropiați ai defunctului Brejnev, inclusiv pe amicul Cernenko, ca să slăbească influența acestuia. În locul celor „curățați”, lurii Vladimirovici înscăuna în înaltele cabinete pe proprii linge-blide. Andropov a descoperit „Chestiunea bumbacului”, săpând clanul vechiului prieten al lui Brejnev – Șaraf Rașidov, prim-secretarul CC al PC din Uzbekistan. Acela murise încă înainte de programata arestare, în schimb, anturajul lui local și prietenii din Moscova rămăseseră. Așa că au fost „legați”. Iar „lupta împotriva criminalității” este a treia chestiune.

Nu credeți? Ia uitați-vă. Prim-adjunctul președintelui Planificării de Stat, protejatul lui Andropov, Nikolai Râjkov, nu putea să nu știe că acele milioane de tone de bumbac sunt fictive. Nu se putea să nu priceapă că întreaga suprafață a Uzbekistanului, plus cea a muntelui Adelunga, cu terenul de fotbal al stadionului „Pahtakor” și cu poiana de smarald din fața palatului lui Rașidov nu erau suficiente pentru a cultiva o cantitate atât de mare de bumbac. Că țesătura care ar fi trebuit produsă din acel bumbac nu există, din care cauză la producerea șosetelor trebuiau adăugate fire sintetice, din care cauză ele puteau nu mai puțin îngrozitor decât Solomon Urâțki. Și tovarășul Baibakov, președintele Planificării de Stat, care era și adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri, nu se putea să nu cunoască situația. Însă nu se știe de ce la ei n-a ajuns mâna severă a legii sovietice. Ambii au intrat în „cercul restrâns” al lui Andropov.

Nikolai Nikiforovici Tarasov lucrase la Planificarea de Stat ca adjunct al lui Baibakov pe probleme ale industriei ușoare, iar apoi, timp de douăzeci de ani (!), între 1965 și 1985, a deținut funcția de ministru al industriei ușoare. Era membru al CC al PCUS. Leșise la o binemeritată odihnă la vârsta de 74 de ani. Conform obligațiilor de serviciu, el ar fi trebuit să știe ce fabrici și ce cantitate de bumbac prelucrează, ce fabrici și ce cantitate de țesături au produs din acel bumbac. Și câte șosete au fabricat. Știa sau nu știa? Păi, el era obligat să-l informeze trimestrial pe tovarășul Tihonov, președintele Consiliului de Miniștri.

Patru miliarde de ruble nu-s patru copeici. Oare știa ministrul finanțelor, tovarășul Vasilii Feodorovici Garbuzov, cui, unde și de ce merg aceste sume fantastice, el care a stat în această funcție timp de 25 de ani, până a murit „la datorie”, apucând moartea lui Brejnev, a lui Andropov și a lui Cernenko? Și oare a tras un semnal de alarmă?

La acel moment, în timpul urmăririi penale, prim-secretarul CC al RSSUz, Inamjon Usmanhodjaev, a adus dovezi de complicitate la corupție în „Chestiunea bumbacului” a membrilor Biroului Politic Ligaciov, Solomențev, Grișin și – important – a lui Romanov. De ce este important? Pentru că Grigorii Vasiliovici Romanov, „diriguitor al Leningradului”, era considerat ca fiind cel mai probabil urmaș al lui Andropov. Și iată că, din cauza mărturiei figurii principale a „mafiei bumbacului”, poți fi compromis. Mai târziu s-a dovedit că cel puțin pe doi membri

„Chestiunea Peștele” în lanțul de magazine „Okean” devenise ocazia și baza pentru răfuiala cu Aleksei Kosâghin.

ai Biroului Politic – Ligaciov și Romanov – Usmanhodjaev i-a acuzat fără a avea dovezi. Adică cineva (oare cine?) l-a obligat pe Usmanhodjaev să mintă. Așa că, prieteni, aici este totuși vorba despre politică și nu despre dorința lui Andropov de a „face ordine”.

Și iată acum „Chestiunea Secin-Krasnodar”. În aceasta, fuseseră trași la răspundere aproape 5.000 de persoane, dintre care 1.500 au ajuns după gratii. Ea părea că este prelungirea „Chestiunii peștelui” încă din 1979. Dacă nu s-ar cunoaște a doua ei denumire, atunci ar părea că este vorba despre lupta împotriva corupției. Iar cea de-a doua denumire este „Chestiunea Medunov”. Serghei Feodorovici Medunov era prim-secretar al Comitetului de ținut al PCUS și membru al CC al PCUS. El era un corupt și încă unul dintre cei mari. Însă înainte de toate – corect! – el era prietenul apropiat al lui Brejnev. De aceea, în procesul luptei pentru putere, el trebuia scos din înalta poziție în care se afla. Ceea ce Andropov și făcuse exact, alipindu-l de răsunătoarea „Chestiune a peștelui”. În anul 1982, Medunov a fost scos din funcții și trecut în cea de adjunct al ministrului industriei alimentare și a muncit liniștit până la ieșirea la pensie (fără să mai fie o amenințare pentru cineva).

Dar și însăși „Chestiunea peștelui” avea drept scop nu atât să-i descopere pe cei cu mâinile murdare, cât să-l dărâme pe Aleksei Kosâghin, președintele de atunci al Consiliului de Miniștri. Se știe că această chestiune pornise de la lanțul de magazine „Okean”, deschisă de ministrul de atunci al economiei piscicole, Aleksandr Ișkov, cu binecuvântarea lui Kosâghin, care credea că produsele marine vor compensa deficitul de carne din țară. El a și inaugurat primul magazin la Soci.

„Chestiunea peștelui” s-a încheiat cu împușcarea adjunctului ministrului economiei piscicole, Vladimir Ritov.

„Șeful KGB, Iurii Andropov, pregătise totul pentru arestarea ministrului industriei piscicole, Aleksei Ișkov, însă vechiului tovarăș îi luase apărarea însuși Brejnev. În timpul

arestării, la Ritov s-au găsit peste 300.000 de ruble (iar în 1978, cu acești bani se putea cumpăra, bunăoară, 50 de garsoniere noi). Chestiunea a ajuns foarte repede la instanța de judecată, iar la o lună după pronunțarea sentinței, a fost executată împușcarea. Cercetătorii cu experiență consideră și astăzi că atunci „mafia peștelui” nu l-a iertat pe Ritov pentru trădare.” [228].

Și iarăși o întrebare: dacă viteazul lurii Vladimirovici Andropov împreună cu procurorul general au distrus „mafia peștelui”, cum putea ea să-și păstreze suficiente forțe, ca să se răzbune pe Râtov, a cărui „trădare” consta în faptul că a depus mărturie împotriva unor suspuși? Sau „mafia este nemuritoare”? Iar noi să reținem: în primul rând, judecarea lui Râtov și a celorlalți din grup se terminase în 1979, iar în 1980, incomodului pentru Andropov, Gromâko, Ustinov și alți membri ai acestei grupări a lui Alexei Kosâghin au fost dați afară din toate funcțiile „din cauza stării sănătății lor”; în al doilea rând, Ișkov, pe care-l vâna Andropov, fusese și el un vechi prieten al lui Brejnev. Interesant, nu-i așa? Și „chestiunea bumbacului”, și cea „a peștelui”, și cea din „Socin-Krasnodar”, toate acestea fuseseră îndreptate împotriva celui mai apropiat cerc al lui Leonid Illici.

Iată și Gruzia.

„În binecuvântații ani șaptezeci pentru afacerile negre, tehnicienii gruzini erau lideri ai industriei clandestine. Pe teritoriul Gruziei se produceau chiar și mărfuri foarte complicate pentru industria ilegală, cum ar fi piesele de schimb pentru automobile.” [229].

Din Gruzia spre orașele Uniunii Sovietice curgeau râuri de mirodenii și croșe, blugi și vinuri, fructe și pachete de etilenă cu inscripția „Marlboro”. Iar KGB n-a observat în Gruzia nicio „mafie a fructelor” și nici a „blugilor”. Și de ce? Pentru că prim-secretar al Partidului Comunist din Gruzia era Eduard Șevernadze, prietenul lui Andropov.

Despre felul cum se vindeau posturile în Azerbaidjan am scris deja. Azerbaidjanul era condus de general-maiorul KGB Geidar Aliev. Conducea

„... cum conducea familia Gambino portul New York. Mafia icrelor de Caspica, mafia petrolului, mafia fructelor și legumelor, mafia bumbacului, mafia transportului și a vămilor – toate acestea îi dădeau raportul, îl îmbogățeau, se plecau în fața lui.” [230].

De numele lui Aliev este strâns legat „clanul din Nahicevan” la putere în Azerbaidjanul sovietic. Iată încă o caracteristică a puterii lui Aliev în țara cu cel mai bun petrol din URSS și a celui mai ieftin vin porto „Ağdam”.

„În treisprezece ani cât a condus republica, Geidar Aliev a reușit să plaseze o mulțime dintre rudele sale și consăteni în cele mai importante posturi – atât în organele puterii de stat, cât și în sfera economică, a culturii și învățământului. Factorul ideologic nu avea niciun rol, adică factorul ideologiei comuniste, ci factorul ideologiei reale – ideologia devotamentului față de G. Aliev și a acceptării rânduiei existente.” [231].

Iar lurii Andropov, atât în postura de șef al KGB, cât și în cea de secretar general al CC al PCUS n-a observat existența „clanului din Nahicevan”, dar nici mafiele „petrolului”, a „icrelor”, a „bumbacului” etc. Ți-ai dat seama, cititorule, de ce? Așa e: pentru că Aliev era prietenul și protejatul lui Andropov. În anul 1982, în loc să-l bage la pușcărie pe „hanul”

Azerbaidjanului și pe acoliții lui, Iurii Vladimirovici îl ia la Moscova, îl bagă în Biroul Politic și-l face prim-adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri al URSS.

Pe data de 9 octombrie 1988, de-acum după retragerea lui Aliiev, adjunctul lui Gorbaciov Anatolii Cerniaev a notat astfel în jurnalul său despre dimensiunile „creației” lui Geidar în problema furturilor, a scutirilor, a mitei și a corupției:

„Apoi mi-am adus aminte de problema lui Aliiev. Săpăm, zice, și pare că iese mai curată decât lacrima.” [232].

Iată și chestiunea „Mosmisktorg”, din cauza căreia fusese împușcat Iurii Sokolov, celebrul director al magazinului alimentară „Ieliseevskii”. El se îmbogățise cu trei milioane de ruble. Și ar fi murit de bătrânețe și în belșug, având ocrotitori sus-puși. Dar, spre nenorocul lui, prietenul lui era prim-secretar al Comitetului orașenesc Moscova al PCUS, „omul lui Brejnev” Viktor Grișin, care fusese concurentul lui Andropov la moștenirea puterii de la Leonid Illici.

Iar nouă ni se povestește despre eroul-patriot Andropov. Între bătrânii „ciocănitari” și „sexualiști” chipul lui și acum este înconjurat de o aureolă luminoasă și stă imediat după Dzerjinski.

Recitești toate acestea și te apucă furiile: iată unde au adus țara. Și cum poți fi nostalgic după unii ca aceștia? Bine, în acea vreme nu se scria în ziare despre rașidovi-medunovi-andropovi-șevarnadze-sokolovi-alievi. Însă astăzi toată informația se află la suprafață – ia, studiază, trage concluzii. Dar pentru mulți URSS a rămas și azi „un trecut luminos”, în care era „ordine și lege”...

Acum doar câteva cuvinte despre instituirea de către Andropov a „ordinii” în ceea ce se cheamă disciplina muncii. În anul 1983, țara fusese cuprinsă de o vânătoare nemaivăzută. Nu, nu-i prindeau pe oameni cu arcanul ca să-i ducă la construirea magistralei Baikal-Amur sau să sape un nou canal. La ordinul lui Andropov, astfel luptau cu încălcarea disciplinei muncii. Se spunea că oamenii își rezolvă problemele personale în timpul orelor de muncă și din acest motiv se prăbușește economia. Despre cele 4 miliarde ale lui Rașidov și nu mai puține miliarde ale lui Aliiev, se înțelege, nu se suflă o vorbă.

În schimb, pentru orice om întreg la minte este limpede că raidurile prin băile publice, prin magazine și cinematografe nu rezolvă o chestiune atât de gravă. Și nu prin represalii trebuie luptat cu „plimbările”. Căci „plimbările” sunt rezultatul bramburelii sovietice. De ce femeia se duce în timpul orelor de serviciu la coafor? Pentru că ziua ei de muncă este de la ora 9 la 17, iar coaforul are programul tot de la 9 la 17. Femeia are zile libere sâmbăta și duminica și coaforul tot atunci. Dacă femeia n-ar fi în „câmpul muncii”, n-ar fi nicio problemă. Pentru că puțini bărbați sovietici puteau întreține decent soția și copiii, de aceea femeile erau nevoite să meargă la muncă și coaforul devenea o problemă.

Și prin magazine oamenii alergau nu de viață bună: peste tot în țară se simțea un mare deficit de mărfuri, dimineața aruncau ceva prin magazine și până seara dispărea hârtia igienică, găinile și oasele numite „carne”. Dacă marfă ar fi fost suficientă, n-ar fi fost probleme cu „plimbările”. Sau cu baia comună. Cei care-i vâneau pe mujici nu cunoșteau situația lor: o mulțime de oameni nu aveau baie acasă. Era bine de cei care aveau duș la locul de muncă,

dar dacă nu? De aceea și alergau la baia comună în timpul orelor de serviciu, căci în zilele libere nu poți răzbate de aglomerație.

Cuiva aceste relatări ale mele ar putea să-i pară lucruri mărunte, care nu merită să apară în carte. Dar în realitate totul se compune din astfel de mărunțișuri, precum ceasul din piese minuscule. Dacă ele sunt executate cum trebuie și asamblate corect, avem un mecanism perfect. Iar dacă sunt piese de rebut și apoi asamblate anapoda, un asemenea ceas mai bine îl dai la fier vechi. De aceea raziile patrulilor de miliție la băile comunale erau pentru Uniunea Sovietică a anilor '80 ca o frecție cu Diana la un picior de lemn.

Pentru sistem, problemele interne se adăugau celor externe. Aventura afgană a costat URSS foarte scump, în sens direct și indirect. Pentru acest război și pentru cheltuielile colaterale, din bugetul statului se scurgeau între 2 și 3 miliarde de ruble. Cât timp prețul petrolului fusese ridicat, statul își mai putea permite astfel de cheltuieli. Prețul maxim al petrolului fusese atins pe 1 ianuarie 1981: 37,1 dolari barilul. După această dată, a început căderea prețului:

- în anul 1982 – 33,57 \$;
- în anul 1983 – 29,31 \$;
- în anul 1984 – 28,88 \$.

În momentul venirii la putere a ultimului secretar general al CC al PCU, adică a lui M. S. Gorbaciov (1986), petrolul costa de-acum 13,93 dolari barilul. Și concomitent cu acest proces, începuse și creșterea datoriei externe. Dacă în anul 1982 aceasta era de 5 miliarde de dolari, atunci

„... în anul 1984, datoria externă a URSS a crescut la 15 miliarde de dolari, adică de trei ori. Peste doi ani datoria ajusese la 30 de miliarde, iar până în 1989 ea ajunsese la 50 de miliarde de dolari. Până la sfârșitul existenței statului sovietic, datoria Moscovei față de creditorii externi ajusese la 100 de miliarde de dolari.” [233].

Cursa înarmărilor, inclusiv programele cosmice militare, zăceau ca un imens pietroi pe pieptul economiei sovietice și n-o lăseau să respire. Dar chiar Andropov împreună cu Ustinov și „mister NU” Andrei Gromâko erau vinovați, pentru că președintele SUA, Ronald Reagan, a avut motive să numească URSS „un imperiu al răului”, după care a anunțat programul „Inițiativa strategică de apărare”, care, colaborat cu scăderea prețului petrolului în următorii trei ani, au lovit URSS în așa măsură, încât Gorbaciov a dat fuga la Reykjavik.

În anul 1979, această „treime” provocase nu numai criza invadării Afganistanului, dar și de schimbarea rachetelor P-12 și P-14, îndreptate spre Europa, cu mult mai noile RSD-10. Ca răspuns, americanii au hotărât înlocuirea propriilor rachete „Pershing-1” din Europa, care rămâneau în urma noilor rachete sovietice, cu „Pershing-2” și „Tomahawk”, lucru care s-a petrecut în anul 1983.

De fapt, potrivit concepțiilor sale politice, Andropov aparținuse ortodoxalilor. El fusese un consecvent „stalinist”, înăbușitorul oricărui lucru progresist, inclusiv în țările din „lagărul socialist” și un permanent dușman al SUA și NATO. Lucru care, de altfel, a dus la falimentul întregului sistem. Și încă unul atât de rapid, la care americanii nu se așteptaseră.

Capitolul XXXIV

„Gorbi”: calea spre putere – strâmbă și sângeroasă

Sunt și astăzi controverse privind persoana care l-a adus pe Mihail Gorbaciov la putere. Conform celei mai răspândite versiuni, însuși Andropov îl desemnase urmaș al său, pentru că vedea în tânărul, energicul și competentul său tovarăș continuatorul Perestroicii sale. Există mărturia (Ceazov) că numele lui Gorbaciov fusese pomenit încă de Brejnev, ceea ce este puțin probabil. Însă înainte de a examina ascensiunea lui Gorbaciov până în vârful puterii, să discutăm puțin despre semnele de întrebare din tinerețea lui. Și sunt destule.

La vârsta de 17 ani, Gorbaciov a fost combainist și a fost decorat cu ordinul Steagul Roșu al Muncii. Combainist fusese și tatăl lui, Serghei Andreevici Gorbaciov, care pentru activitatea sa susținută a primit cea mai înaltă distincție de stat – Premiul Lenin.

Ce lucruri eroice or fi săvârșit tatăl și fiul? În timpul secerișului, în 20 de zile, ei au treierat 8.888 de chintale. Aproape 889 de tone. Câte 44,5 pe zi. Aoleu...

În amintirile sale, despre această legendară poveste, Mihail Sergheevici relatează că degetele mâinilor nu i se îndoaie din cauza bătăturilor, iar din cauza excesivei încordări, îi curgea sânge din nas. Frumos. În schimb, cineva care are cât de cât habar de agricultură vă va spune că povestea istoricelor dobândiri ale celor doi, tată și fiu, este, după cum s-a exprimat unul dintre critici, „o ficțiune artistică”. Și iată de ce.

Tatăl și fiul au lucrat pe o combină de recoltat cereale „Stalineț-6”. Aceasta se cunoaște din ordinul privind decorarea. Era o rablă trasă de un tractor pe șenile ST3-3. Acesta se deplasa cu viteza unui om care mergea fără să se grăbească deloc. Ba combina se mai strica și era nevoie de timp pentru a o repara. Cine a lucrat în agricultură știe – numai înlocuirea cuțitului secerătoarei lua destul timp. Se mai întâmplă necazuri și cu tractorul și trebuie reparat și el. Așa că 44,5 tone într-o zi este o pură fantezie, gândindu-ne mai ales la recoltele de atunci. Mai adăugați pierderile de 15% din suprafață în timpul treieratului pe care le avea acest tip de combină. Ca tractorul care remorchează o combină „Stalineț” să treiere 8.888 de chintale, ar fi trebuit să recolteze de pe suprafețe, de pe care azi recoltează combinele contemporane de tipul celei americane „John Deere”.

Mergem mai departe. Ajutorul combainistului nu era o muncă grea. Treaba lui este să aibă grijă ca de câteva ori pe schimb să învârtă tamburul care adună paie și să aibă grijă de

Combina „Stalineț-6” pe care Gorbaciovii, tată și fiu, au obținut, chipurile, un succes extraordinar în muncă, putea fi remorcată și de un tractor străvechi și hodorogit. De altfel, și combina era o rablă.

cantitatea de boabe din buncăr. Și în plus, să fie pentru combainist și pentru tractorist „băiat bun la toate” – să aducă apă, să dea la mână gresorul sau cheia de 22/24. Pe ajutoarele de combainist îi numeau „băieți de alergătură”. Așa că bătăturile îngrozitoare din palmele tânărului Mihail pentru mine sunt un mister. Și încă ceva. În tinerețe, Gorbaciov nu fusese singurul ajutor de combainist. De regulă, ajutoare de combainist au fost, în general, băieți de școală.

Iată ce este ciudat: tatăl și fiul sunt decorați cu ordine și medalii, sunt eroi ai „luptei pentru recoltă”, sunt cineva. Ar fi trebuit să fie filmați, în ziarele raionale, în cele din ținut și chiar în cele centrale trebuia să apară fotografia lor. Ce temă grozavă pentru propagandă! Dar n-am reușit să găsesc vreo dovadă a tânărului erou și combina lui. Trebuie crezut pe cuvânt. Și tractoristul din această istorie dispăruse nu se știe unde, pentru că și el ar fi trebuit să primească cel puțin Ordinul Lenin. Însă nu știu de ce Mihail Sergheevici nu-l pomeniște în amintirile sale.

Mai este un lucru curios – cifra 8.888 de chintale treierate de cei doi Gorbaciovi și necunoscutul tractorist. Mie personal nu-mi plac cifrele „interesante!”. Dar dumitale, iubite cititorule?

Să-i comparăm pe Gorbaciovi cu celebrul Vasili Sinelnikov (acum nu vorbim cât de reale erau realizările lui, ci cât de umflate). În anul 1950, în 25 de zile de lucru (cu cinci zile mai multe, decât lucraseră Gorbaciovii), pe un model mai perfecționat de „stalineț-6”, el treierase 8.333 chintale (cu 50 de tone mai puțin, decât treieraseră Gorbaciovii), pentru care i s-a conferit titlul de Erou al Muncii Socialiste. El fusese un „stahanovist” atât de celebru, încât faima lui răsunase în toată Uniunea Sovietică, i se acordase, în afara steluței de erou al muncii, 4 ordine Lenin, ordinul Steagul Roșu al Muncii și 5 medalii ale Expoziției Economiei

Naționale. Reiese că tatăl și fiul Gorbaciov fuseseră mai „grozavi” decât el, dar fuseseră decorați mai puțin, n-au apărut în ziare și nu fuseseră chemați la Moscova.

Părerile mele nu le impun nimănui, dar probabil că explicația acestor ciudățenii este una singură: folosind cine știe ce șmecherii artificiale, i-au făcut pe Gorbaciov fruntași. Cum îl făcuseră și pe Stahanov erou. Fiecare raion trebuia să aibă astfel de oameni. Reușita lor fusese „unică”. Gorbaciovii, nici împreună, nici separat, n-au mai atins asemenea performanțe profesionale, spre deosebire de Sinelnikov, nici măcar unele apropiate.

În timp ce Gorbaciovii realizau acea performanță, Panteleimon Iuhymovyci Hopkalo, bunicul lui Mihail Sergheevici, era unul dintre „autoritățile” raionului, conducea secția agrară. Dar să ne înțelegem: asta n-are nicio legătură cu performanțele celor doi Gorbaciov, tatăl și fiul.

Mai departe, se întâmplase o adevărată minune. Mihail Gorbaciov, elev în clasele superioare de liceu, își depune candidatura pentru a deveni membru al PCUS. Fiind cavaler al ordinului Steagul Roșu al Muncii, se înscrie fără concurs de admitere la Facultatea de Științe Juridice a Universității de Stat din Moscova. Peste doi ani, devine membru de partid, ocupându-se totodată de „munca cu comsomoliștii”. Obține diploma ca șef de promoție și se întoarce, conform „repartiției”, în regiunea Stavropol ca procuror. Dar n-a apucat să profeseze, pentru că după cinci zile (!) este trecut într-un alt post, care tocmai se vacantase. Și nu era un post oarecare, ci adjunct al secției de agitație și propagandă a Comsomolului (VLKSM). Într-un post ca acesta se ajungea uneori după o activitate de jumătate de viață, iar el numai după 5 zile de la sosirea de la Moscova...

În continuare, cursul este și mai abrupt. Peste doar un an, devine prim-secretar al Comitetului orășenesc Stavropol al VLKSM (la vârsta de 25 de ani), iar peste încă doi ani devine al doilea secretar, apoi chiar prim-secretar al Comitetului pe ținutul Stavropol al VLKSM. El avea atunci (în 1961) vârsta de 30 de ani. Dacă privim cariera ulterioară a acestui om, ținând cont și de trecutul lui, avem impresia că o mână puternică, dar nevăzută, a cuiva îl tot ridica pe treptele puterii. A cui era mâna? Când a împlinit Gorbaciov 39 de ani, se părea că va candida la postul de adjunct al șefului KGB, condus atunci de Andropov, și cineva trage concluzia că Iurii Vladimirovici l-a ridicat pe tânărul și progresistul activist. Însă nu totul este atât de simplu...

În haita nomenclaturii sovietice existau legi speciale ale existenței. Ei se urmăreau cu atenție unii pe alții, străduindu-se în toate felurile să-și întărească poziția, împiedicându-i pe alții să și-o întărească. Încisiv prin avansarea „oamenilor lor”. O schemă clasică este, de pildă, când pe lângă un ministru, care fusese pus, să zicem, de Cernenko, ca adjunct al ministrului îl pune Gromâko pe „omul lui”. Și invers. După aceea, trebuie să-l căutăm pe cel care i l-a „recomandat” lui Andropov ca adjunct pe Gorbaciov și de ce numirea nu fusese făcută.

Analiza unei informații credibile ne îndreptățește să presupunem că acela fusese Suslov.

Însuși „Gorbi” își amintea:

„Pe Mihail Andreevici îl știam de multă vreme, el avea cu Stavropolul legături puternice. În anul 1939, el fusese mutat de la Rostov și a venit la noi ca prim-secretar al ținutului. De

activitatea lui este legată la Stavropol ieșirea din perioada cumplitelor represalii staliniste din anii '30." [234].

Suslov fusese într-adevăr timp de cinci ani în fruntea Comitetului de partid al ținutului Stavropol. Însă micul Mihail nu putea avea atunci legături cu el. În anul 1948, când el împreună cu tatăl său stabileau nemaipomenitele recorduri, Suslov era deja secretar al CC al PC(b). În anul 1952, când necunoscutul student în vârstă de 21 de ani Mihail Gorbaciov era primit în partid, Suslov devenise membru al Prezidiului CC al PCUS – nu poți ajunge la el, chiar dacă te ridici în vârful picioarelor. În anul 1961, Suslov era membru în Biroul Politic și n-avea cum să știe de un oarecare prim-secretar de comsomol al unui ținut, pentru că se afla mult prea sus în ierhia sovietică. Iar Mihail Sergheevici nu povestește pur și simplu despre o foarte veche cunoștință, ci pune accent pe acele vremuri, când Suslov conducea Stavropolul. Cum să interpretăm această taină?

În anii '30, micuțul Mișka n-avea cum să stea de vorbă cu Suslov. Însă rudele lui puteau. Este vorba despre bunicul Pantelei Hopkalo și despre unchiul Serghei Panteleevici Hopkalo. Aici ne putem baza doar pe ceea ce povestise Mihail Sergheevici, iar el mereu se pricepea să mintă, mai ales în ultimii ani, ilustrând „democrația” și prezentându-se pe sine și pe rudele sale drept „umaniști”.

Bunicul lui intrase în partid încă în 1928 și fusese unul dintre primii organizatori de colhozuri. A și condus unul dintre ele. Împreună cu fiul Serghei a organizat foametea artificială, luându-le țăranilor recolta. Potrivit amintirilor lui Gorbaciov, bunicul era, chipurile, nevinovat – totul făcuse unchiul.

„Serghei, fiul lui, era un bețiv notoriu, se ocupa cu ridicarea bunurilor chiaburilor. Micului Mihail îi era milă de acești oameni și, după cum își amintea mai târziu, se simțea rău, când îl lua unchiul în „raidurile” lui. Când era pus să caute prin casă sau în pod, băiatul încerca să nu spună ce găsea acolo, iar pentru asta mânca bătaie.” [235].

Și aici este un „trombon artistic”. Mihail Sergheevici aruncă vina pe unchiul alcoolic, despre care nu se știe absolut nimic. Și, în același timp, se prezintă pe sine ca fiind un „umanist”. El se născuse pe 1 martie 1931. Iar când comuniștii și comsomoliștii îi prădau pe „chiaburi”, adică în perioada anilor 1930-1934, el nu era în stare, fizic, să cotrobăie prin casă, prin poduri și prin beciuri. Dar bunicul și tăticul (comunist și el) puteau face acest lucru. Însă despre ei Mihail Sergheevici tace mîlc.

În anul 1937, pe bunic, ca și pe alți comuniști, l-au arestat și după spusele lui Gorbaciov chiar l-au torturat. Însă acela avusese noroc. El, chipurile, fusese condamnat la moarte, dar...

„... pe Pantelei Iuhymovyci l-a salvat schimbarea „liniei partidului”, Plenara din 1938, dedicată „luptei cu excesele”. De altfel, în septembrie 1938, șeful Direcției Politice de Stat al raionului Krasnodar s-a împușcat, iar Pantelei Iuhymovyci a fost grațiat și eliberat. După ce se pensionase și URSS căzuse, Mihail Sergheevici a afirmat că ceea ce-i povestise bunicul fusese unul dintre factorii care l-au determinat să nu accepte regimul sovietic.” [236].

Aici Mihail Sergheevici relatează totul în așa fel, ca să reiasă că, din cauza bunicului lui, un cekist rău și-a pus capăt zilelor. Și, desigur, despre „neprimire” începuse să povestească

abia după destrămarea regimului sovietic, pe care, cică, l-ar fi urât toată viața, dar uite că l-a întărit și l-a apărat în toate felurile: la Tbilisi cu lopețile geniștilor, la Vilnius cu tancurile și cu bastoanele trupelor speciale...

Dar și acesta este un „trombon”. În primul rând, scriitorii care ascultă poveștile lui Gorbaciov și scriu despre el cărți laudative trebuie să știe că în 1938 Direcția Politică de Stat (DPS) nu mai exista. Încă din 1934 fusese reorganizată în DGSS – Direcția Generală a Securității Statului, care făcea parte din NKVD. Acestea sunt amănunte. Însă ele subliniază doza de „adevăr” pe care l-au îngrămădit în jurul lui Gorbaciov. În al doilea rând, bunicul lui nu fusese eliberat imediat după ce șeful inexistentei DPS raionale și-a tras un glonț în cap, ci abia în decembrie. În al treilea rând, chiar dacă acel șef s-a împușcat, dar nu din cauza lui Pantelei Hupkalo – chiar în septembrie, deși comisarul poporului Ejov era formal în funcție, în realitate aparatul NKVD era condus de Lavrentii Beria, care începuse să-i „curețe” pe oamenii predecesorului său. Și l-au eliberat pe Hupkalo în decembrie împreună cu alte mii, pentru că în acea lună Beria preluase oficial funcția.

Iar în februarie 1939, bunicul lui Gorbaciov devenise din nou președinte de colhoz, iar acest lucru ne dezvăluie taina „cunoștinței vechi” a lui Gorbaciov cu Suslov. Problema e că exact în februarie 1939, Mihail Suslov fusese desemnat prim-secretar al comitetului de partid al ținutului Stavropol.

Sunt convins: nu este vorba de o coincidență în timp. Bineînțeles că nou-instalatul secretar al comitetului de ținut a început să „curățe” vechile cadre. Acțiunea mergea greu. Are cuvântul Gorbaciov:

„În discuția cu mine, el își amintea că situația era extrem de grea, iar primii lui pași pentru îndreptarea greșelilor au întâmpinat opoziția unor cadre. Conferința raionului Kaganov din orașul Stavropol a adoptat hotărârea, care-i declara dușmani ai poporului pe membrii întregului comitet de ținut, în frunte cu Suslov.” [234].

Dacă situația era atât de încinsă, Suslov trebuia să se sprijine pe cineva. Iar bunicul lui Mihail Sergheevici putea fi unul dintre acei oameni. Și iarăși nu cunoaștem amănunte din biografia tovarășului Hupkalo, dar să observăm: în anul 1937, el fusese acuzat de „troțkism”. Pentru un simplu președinte de colhoz și la fel de simplu membru de partid – era prea grav. Însă dacă el făcea parte din elita locală, dacă era, de pildă, membru în comitetul raional de partid sau chiar puțin mai sus, se prea putea ca el să fi fost unul dintre apropiații lui Suslov și să păstreze legătura cu el. Atunci se explică și salturile în cariera tânărului Mihail, începând cu „erou al muncii” și încheind cu obținerea funcției de prim-secretar al Comitetului de partid al ținutului Stavropol.

Când fusese dat jos Hrușciiov în toamna anului 1964, prim-secretarul comitetului de partid al ținutului Stavropol, Feodor Davidoci Kulakov (la el se întâlneau complotiștii), se ducea la Moscova pentru a fi avansat, el l-a recomandat pe Gorbaciov urmașului său Leonid Efremov ca fiind „un lucrător de mare perspectivă”. În acel moment, Mihail Sergheevici „îndruma” deja cadrele de partid din ținut din postura de adjunct al șefului secției de control al organelor de partid din ținut. Funcția aproape că era echivalentă cu cea de secretar al

comitetului de ținut. Efremov, după cum se povestește, „nu prea l-a observat”. Mai ales că el era „hrușciovist” și, după căderea lui Nikita Sergheevici, pe Efremov l-au expediat din Moscova „în exil” la Stavropol, iar Mihail Sergheevici era omul lui Suslov și al lui Kulakov, care era prieten cu Brejnev, cu ajutorul căruia și ajunsese secretar al CC, iar, mai târziu, și al Biroului Politic.

Noul conducător al comitetului de ținut s-a străduit să stopeze ascensiunea lui Gorbaciov pe scara carierei, însă degeaba. După spusele lui, acela era susținut de la Moscova și în primăvara anului 1966, el era de-acum prim-secretar al comitetului orășenesc de partid Stavropol. Nu trec nici doi ani și Gorbaciov ajunge secretar doi al comitetului de partid al ținutului Stavropol (răspundea de ideologie și era supraveghetor „nevăzut” al prim-secretarului) și peste încă un an și jumătate, Efremov este înlăturat și pe data de 10 aprilie 1970, Gorbaciov devine prim-secretar al comitetului de partid al ținutului Stavropol. Pentru un om de 39 de ani, dacă ținem cont de realitățile acelor vremuri, chiar dacă nu era un zbor la înălțimi amănunțite, era totuși o ascensiune înaltă.

În această funcție, Gorbaciov s-a dovedit a fi totalmente nepriceput, adică nu era bun de nimic, un carierist care se străduia doar să „facă impresie”. Tot atunci, el a și demonstrat și principala sa calitate – cea de aventurier. Dorea să ridice șeptelul. A construit o mulțime de complexuri zootehnice și le-a părăsit. O mulțime dintre ele au stat goale, până s-au ruinat.

Sau iată „metoda lui Ipatov” de recoltare a cerealelor; cine este interesat de această – nu mă feresc să zic – crimă găsește date pe internet. Esența lui, pe scurt: Gorbaciov a propus recoltarea cerealelor în două etape: la început, în 4 zile, rapid, grâul să fie cosit și așezat în grămezi, folosind masiv mașinile agricole și din raioanele învecinate, iar apoi, în 8 zile să fie treierat, lucrându-se câte 20 de ore pe zi. Acest agronom „la fără frecvență” refuza să asculte părerea altora: noaptea, spicul se umezește pe pământ de la rouă și când va fi treierat, vor rămâne boabele în el în proporție de 25-50%. Cu toate acestea, această metodă dădea posibilitatea să se raporteze că recoltarea s-a efectuat în 12 zile în loc de 20-25. Acest lucru arăta foarte frumos la televizor, la emisiunea „Vremea”. V. Șevcenko, candidat în științe agricole:

„Despre noua metodă de recoltare a aflat vechiul secretar general L. Brejnev, care credea orbește în nelimitatele abilități ale lui M. Gorbaciov. CC al PCUS a emis o hotărâre specială. Presa a intensificat propaganda legată de metoda Ipatov. Și nu se știe de ce nimeni n-a vorbit despre efectele lui păguboase asupra agriculturii.” [238].

În anul următor, s-a renunțat la „experimentul progresist” – pierderea unei jumătăți de recoltă nu încuraja continuarea lui.

Gorbaciov, fiind deja prim-secretar al comitetului orășenesc de partid din Stavropol, a absolvit Institutul Agronomic din Stavropol cu specialitatea „agronom-economist”. Dar la fără frecvență. Unui om deștept nu este cazul să-i explic nivelul de pregătire al acestui individ. Cu toate acestea, neținând cont de diletantismul lui, mai târziu, în CC și în Biroul Politic, el se considera un „expert” în probleme de agricultură.

lată și alte „realizări nemaipomenite” ale acestui „expert”, pentru care ar fi trebuit trimis pentru 15 ani după gratii. Mihail Sergheevici a propus un grandios proiect de irigații ale terenurilor agricole din ținutul lui de baștină. Pentru acest proiect fuseseră alocate sume fabuloase: 525 de milioane de ruble. Acești bani „expertul” i-a îngropat în pământ. În adevăratul sens al cuvântului. El le cerea specialiștilor în ameliorarea solului noi și noi kilometri irigați. Pe hârtie apărea un puternic sistem de irigații cu sute de kilometri de canale, care fac figură frumoasă când sunt raportate la Moscova. În realitate, doar 10% dintre canale aveau o hidroizolație și betonare corespunzătoare. Restul nu erau canale, ci șanțuri. Niște *arikuri*¹ de pământ, ca în Evul Mediu, din care pătrundea în pământ o imensă cantitate de apă.

Însă în condițiile absenței totale de realizări și a evidenței prăbușirilor reale, Gorbaciov avansa continuu. La 40 de ani, el devine membru al CC al PCUS. La 42 – membru supleant al Biroului Politic al CC al PCUS. În anii bătrâneții, el povestea că funcția de adjunct i-o dăduse Andropov. Nu e chiar așa. Primii lui adjuncți fuseseră Suslov și Gromâko. Însă nu este prea convenabil, desigur, să-i ai „nași” pe acești doi „staliniști” sadea, de aceea ei au dispărut cumva dintre „îngerii păzitori”. Dar sunt dovezi că Mihail Sergheevici era încântat de Suslov și chiar îi trimitea cadouri din Stavropolul natal.

Adevărul este, însă, că o perioadă, cam prin anii '70, s-a străduit să întrețină relații amicale atât cu Suslov, cât și cu Andropov. Deși cei doi se dușmăneau între ei. Un proverb ucrainean zice că „Mielul blând sughe la două oi, dar se întâmplă că la niciuna.”. Iar în acei ani, Mihail Suslov era, de fapt, al doilea om în stat. Anatolii, fiul lui Andrei Gromâko, povestește cum îl „îmbuna” Gorbaciov pe „cardinalul cenușiu”:

Anul 1976. Iurii Andropov îi fotografiază pe Mihail Gorbaciov și pe Raisa, soția acestuia, în timp ce se aflau la odihnă în Caucaz. Se vede că de pe atunci erau între ei relații calde, apropiate.

¹ *arikuri* – canale rudimentare de irigare în Asia Centrală. (C. Ir.)

„Suslov, plecând în concediu de odihnă, vizita uneori și Stavropolul. Odată, la una dintre vizite, după cum se povestește, conducerea locală de partid, inclusiv Gorbaciov, l-au invitat să-i arate ... muzeul vieții și activității lui Mihail Andreevici Suslov. Hodorogul s-a mirat, s-a emoționat și l-a răsplătit bine pe Gorbaciov.” [237].

Într-o privință, scriitorul greșește: Suslov îl știa și-l ajuta pe Gorbaciov cu mult înainte de întâmplarea cu bordeiul. Se întâmplase în anul 1978 – o ocazie minunată pentru linguire: Stavropolul urma să primească Ordinul „Revoluția din Octombrie”. Mihail Sergheevici l-a invitat pe înaltul său ocrotitor să înmâneze distincția, cu care ocazie a organizat o primire într-adevăr de poveste, pur și simplu, regească. Împreună cu Suslov, a sosit și fiica lui, Maia Mihailovna. Folosindu-se de ocazie – ziua ei de naștere –, Gorbaciov i-a făcut cadouri scumpe, iar înainte de decolarea avionului, i-au dat și cadouri pentru nepotul lui Suslov: o pușcă pentru vânătoare folosită în timpul scufundărilor și o scurtă de piele.

Și minune: exact după acest eveniment, Gorbaciov a fost luat în capitală. Aici pentru tânărul activist de partid stelele s-au aliniat favorabil pe cer și sub stelele turnurilor Kremlinului. Nu trecuseră decât două luni de la vizita lui Suslov la Stavropol, și la Moscova a murit unul dintre protectorii lui Gorbaciov – Feodor Kulakov. Există versiunea că, înainte de a muri, i-ar fi spus prietenului Brejnev numele urmașului său în postul de secretar al CC al PCUS pe probleme de agricultură și acesta ar fi fost „Gorbi”.

Nu-i adevărat. Adevărata poveste, secretă, constă în faptul că încă în primăvara anului 1978, Gorbaciov îl trădase pe binefăcătorul său. În presa occidentală din 1977, începuseră să apară materiale, în care Feodor Davidovici Kulakov era probabilul urmaș al lui Brejnev. Aceste materiale erau puse pe masa secretarului general de către „binevoitori” (primul dintre ei era Andropov). Apoi, între vechii prieteni a intervenit mai întâi o răcire, iar apoi le-a trecut drumul o pisică neagră. Kulakov a ajuns treptat să tot decadă. Se ajunsese până acolo că, la 4 iulie 1978, la Plenara CC al PCUS, el a fost supus unei critici nimicitoare din cauza situației nesatisfăcătoare din agricultură, fapt care devenise o cauză importantă a morții, în urma unui atac de cord, la doar două săptămâni după plenară, a celui mai tânăr membru al Biroului Politic, în afară de Grigorii Romanov.

„Gorbaciov aflase acest lucru și a început să se distanțeze treptat de fostul protector: ca să nu fie implicat și el. În noiembrie 1978, după moartea lui Kulakov, înainte de a fi avansat secretar al CC pe probleme de agricultură, Mihail Sergheevici, pentru orice eventualitate, nu degeaba a spus într-o conversație la Cernenko: «Știți, tovarășe Konstantin Ustinovici, în ultima vreme, am avut multe controverse cu Kulakov.»” [idem].

La două luni după moartea lui Kulakov, pe data de 17 septembrie 1978, în gara Mineralnâie vodă, avuse loc „întâlnirea a patru prim-secretari”, cum fusese denumită mai târziu de către istorici. Leonid Brejnev, însoțit de micul tutore Konstantin Cernenko – ei erau în drum spre Baku. Prim-secretarul comitetului de partid al ținutului Stavropol, Mihail Gorbaciov, și Iurii Andropov, care se afla la odihnă la „feuda” lui Gorbaciov. Acelea erau, de fapt, zile pentru a-l „studia” pe Gorbaciov la cererea lui Brejnev, pentru ca acela să-și poată face o părere în vederea candidaturii aceluia la postul vacant de secretar al CC al PCUS pe probleme de agricultură.

Mihail Sergheevici s-a priceput întotdeauna să facă o impresie bună și avea limbă mie-roasă pentru trâncăneli și interminabile lingușeli. Așa că pe 27 noiembrie, la Plenara CC al PCUS, el a fost „ales” secretar al CC, iar în decembrie s-a mutat împreună cu soția la Moscova. Acesta fusese sfârșitul apropierei dintre Gorbaciov și Suslov. Cercetătorii sunt convinși că nu numai Andropov, dar mai ales Suslov a insistat pe lângă Brejnev pentru desemnarea lui Mihail Sergheevici, pe care secretarul general aproape că nu-l cunoștea. Primul lucru pe care l-a făcut Gorbaciov după ce s-a instalat în capitală a fost să trădeze din nou. Tensiunea dintre Mihail Suslov și Iurii Andropov în lupta pentru viitoarea putere sporea, contradicțiile se înmulțeau, și Gorbaciov a trecut hotărât de partea ultimului.

Cu Andropov el nu se cunoștea de prea multă vreme. În anul 1969, Andropov alesese pentru prima oară să-și petreacă concediul de odihnă la sanatoriul „Dubovaia roșcea” din Jeleznovodsk. Conform etichetei, pe șeful KGB trebuiau să-l viziteze conducătorii locali. Dar întrucât Andropov nu prea îl avea la inimă pe Efremov, prim-secretarul Comitetului de Partid al ținutului Stavropol, acesta l-a trimis pe Gorbaciov să facă vizita de curtoazie. Și așa s-au cunoscut cei doi.

Ambii aveau ceva în comun. Ambii erau lipsiți de principii, ambii erau ticăloși, fățarnici și cruzi. Însă amândoi făceau pe liberalii și intelectualii. Lui Andropov îi plăcea să asculte cântecele lui Vâsoțki și Vizbor. Declama versuri. Și lui Gorbaciov îi plăcea poezia. Sau se prefăcea că-i place. Iar discuțiile plăcute numai între ei doi („atașații” nu se pun la socoteală), în pădure, într-o noapte caldă la un grătar, la un vin și ascultând la magnetofon cântecele lui Vizbor – sunt foarte utile înțelegerii și carierei.

„Oare am fost noi destul de apropiați? – se întreabă Gorbaciov și răspunde tot el: – Sigur că am fost. Spun acest lucru cu o ușoară îndoială, căci mai târziu m-am convins: cei de sus privesc cu totul altfel sentimentele simple ale oamenilor. Însă cu toată reținerea lui Andropov, eu simțeam atitudinea lui favorabilă față de mine, chiar atunci, când, supărat, îmi făcea observații.” [237].

În acest pasaj îl vedem pe „Gorbi” așa cum era. Propriile defecte le trecea asupra alto-
ra. Mulți oameni, chiar și din străinătate, se considerau prieteni ai lui Gorbaciov: sena-
torul american Gary Hart și prim-ministrul britanic Margaret Thatcher, cancelarul german
Helmut Kohl și politicianul ceh Zdeněk Mlynář. Însă toate sunt doar aparențe. El nici acasă
nu avea prieteni. Cei care-l cunoșteau de-aproape susțin că Gorbaciov era prieten doar
cu el însuși. Dăm cuvântul lui Nikolai Timofeevici Poropov, care-l știa încă din perioada
Stavropolului:

**„El n-a avut prieteni adevărați. Cei apropiați, față de care era el binevoitor... se foloseau
de el pentru a-și realiza cele propuse în interes personal, obțineau avansări în diferite
posturi, în organele de partid sau în cele ale ținutului, iar, mai târziu, și în alte regiuni, și
în centrul țării. Bineînțeles că aceștia îl proslăveau în tot felul.” [257].**

Ei, și pentru ca chipul luminos al lui Mihail Sergheevici să capete și mai mult relief – după
cum scriau „maestrii sovietici ai condeiului”. Ca să zic așa, este reversul medaliei, pe care se
obișnuiseră să-l vadă pe Gorbaciov cu privire blândă și surâs binevoitor.

„După cum spuneau oamenii, care-l cunoșteau bine, cel mai plăcut lucru pentru Mihail Sergheevici era să urmărească pe cineva și să tragă cu urechea. Într-un seif special al șefului lui de cabinet, Valerii Boldin, după eșuarea puciului, Comitetul de Stat pentru Situații de Urgență a desoperit o grămadă de materiale compromițătoare pentru oameni cu funcții înalte în stat, strânse cu ajutorul mijloacelor tehnice. Secretarul general nu doar le-a frunzărit, ci le citea cu atenție, făcea adnotări. Acest obicei îl avea de pe vremea când se afla la Stavropol. [idem].

Dar iată o poveste de-a dreptul scârboasă. Când s-a destrămat URSS și Gorbaciov a ajuns președinte fără țară, predându-i atribuțiile lui Boris Elțîn, din dorința de a se răzbuna pe toți și a face rău cu tot dinadinsul

„... i-a făcut cunoscute – cu plăcere – exprimările celor mai apropiați consilieri ai președintelui, notate la baie. Aceste notițe au stricat foarte mult relațiile lui Boris Nikolaevici cu prietenii democrați.” [ibidem].

Gromâko l-a numit „om cu inima de gheață”. Fotograful Vladimir Musaelian, angajat al Kremlinului, Viktor Suhodrev, translatorul șef al Kremlinului, și alții remarcă cu toții purtarea grosolană a lui Gorbaciov cu cei care aveau funcții mai mici decât el și o amabilitate zeloasă față de cei care erau mai sus decât el. Nimeni din personal nu auzise de la el cuvântul „mulțumesc”. Ei, avea un suflet mic...

Ce l-a obligat pe Gorbaciov să-și schimbe atitudinea față de Suslov, care avea mai mare trecere în fața lui Andropov, dacă nu ținem cont de aiurelile ambilor privind democrația? Mihail Andreevici avea o vârstă respectabilă, însă deși avea 77 de ani, era într-o stare bună și nu se plângea de sănătate. Odată cu Gorbaciov, trecuse de partea lui Andropov încă un amator – Aleksandr Iakovlev. Cu câteva luni în urmă, după expulzarea din Canada a 17 agenți KGB, Andropov a propus rechemarea lui Iakovlev, care era ambasador acolo, dar a primit „replica” lui Suslov: „Păi, pe tovarășul Iakovlev nu KGB l-a trimis ambasador?”. Așa că Andropov îl bănuiește pe Iakovlev că ar avea legături cu CIA (Agenția Centrală de Investigații). Și astfel, Iakovlev ajunge în „cercul de apropiați” ai lui Andropov. Nu cumva știau ei ceva? Sau știau niște secrete?

Pe Suslov l-au ucis peste doi ani. Oficial, el ar fi murit de atac de cord pe data de 25 ianuarie 1982. Membri ai familiei (fiica Maia Sumarokova și ginerele Leonid Sumarokov), care fuseseră de față când s-a petrecut drama, erau convinși că adevărata cauză a morții succesorului oficial al lui Brejnev fusese o anumită pastilă. Pe 21 ianuarie, i-ar fi dat lui Suslov acea pastilă medicul lui personal, ofițerul de KGB Lev Kumaciov, după care „cardinalului cenușiu” brusc i se făcuse rău și nu după mult timp sosi și sfârșitul.

Iată ce este interesant: medicul șef al Kremlinului, academicianul Ceazov (vă amintiți, noi l-am pomenit în legătură cu apropierea lui de Andropov și cu povestea privind boala și moartea lui Brejnev?), împreună cu Gorbaciov (și ei erau prieteni) nu se aflau la Kremlin în momentul înrăutățirii bruște a sănătății lui Suslov, ci erau plecați în Caucaz. Nu fac aluzie la nimic, dar... Ajutorul lui Brejnev, membru al CC al PCUS Andrei Mihailovici Aleksandrov-Aghentov își amintea:

În momentul scrierii acestei cărți, academicianul Evghenii Ivanovici Ceazov avea 92 de ani. Și el nu vorbea deloc despre evenimente foarte interesante, petrecute între zidurile Kremlinului. În schimb, răzbate câte ceva din memoriile lui. Istoricii numesc acestea „mărturii involuntare”.

„La începutul anului 1982, Leonid Illici m-a dus într-un colț mai îndepărtat al cabinetului său de la CC și mi-a spus cu voce scăzută: «Mi-a telefonat Ceazov. Suslov va muri curând. Mă gândesc ca, în locul lui, să-l aduc în CC pe Andropov. Pentru că lurko e mai tare decât Cernenko – este un erudit și are gândire creatoare, ce zici?».” [239].

Nu-i așa că-i interesant? Suslov nu avea simptome de vreo boală grea de inimă sau ale vaselor sangvine; arăta a fi un om perfect sănătos, dar Ceazov îi spune lui Brejnev cu totul altceva. Și totuși, peste doar câteva săptămâni „cardinalul cenușiu” într-adevăr „a dat ortul popii”.

Și astfel se cațără la putere Iurii Vladimirovici Andropov, dându-l la o parte pe Konstantin Ustinovici Cernenko cu ajutorul tovarășului Ceazov. Iar atotputernicul și deja fostul șef al KGB (unde a lăsat mulți adepți influenți) îl trage după el și pe Mihail Sergheevici Gorbaciov. Dar degeaba – după asta, el n-a mai trăit mult, deși apucase să fie un timp la putere. Iurii Vladimirovici a murit – cum scria atunci „Pravda” – după o lungă și grea suferință. Aflat la odihnă în Crimeea, răcise, când a stat pe o bancă la soarele blând de septembrie.

Urmașul lui Andropov, Konstantin Cernenko, a murit și el după o lungă și grea suferință. Dar acesta a murit în Caucaz, unde fusese trimis la „tratament” de către Gorbaciov și Ceazov. De acolo s-a întors pe targă: timp de 10 zile, emfizemul pulmonar și aerul rece de munte și-au făcut treaba. A murit în spital. Cât timp l-au „trat” pe Cernenko, a murit pe neașteptate ministrul Apărării, Dmitrii Ustinov, care rămăsese ultimul protector al lui Gorbaciov.

„Odată cu moartea lui Ustinov, încetase uciderea reciprocă dintre cei albi și cei negri. Atunci lui Gorbaciov nu-i venea să-și creadă ochilor că are în față cale liberă. Privind

pe fereastră, se vedea poporul obosit de coloana mortuară din Piața Roșie, care dorea cu ardoare un secretar general tânăr. A sosit pe căi secrete un sol de la Gromâko cu propunere de barter: Andrei Andreevici îl va propune pe Gorbaciov pentru funcția de secretar general, dacă, ferească Dumnezeu, va muri, iar în schimb cere ca el să fie ales președinte al Consiliului Suprem al URSS. Au bătut palma în liniște.” [idem].

Autorul cărții din care am luat informația, Valerii Mihailovici Legostaev, fusese membru al CC și prim-adjunct al lui Egor Ligaciov, membru în Biroul Politic. Adică un om deținător de secrete. El s-a încumetat să scrie o serie de lucrări despre „eroicele fapte” ale lui Andropov și Gorbaciov. Nu după mult timp, el a murit într-un bizar accident de mașină.

Fuseseră patru candidați la preluarea puterii: Gorbaciov, Romanov, Grișin, Șcerbyțkyi.

Momentul propice sosise la începutul lui martie 1985, când Grigorii Romanov părăsise Moscova și plecase la odihnă la Palanga, iar ministrul afacerilor externe Gromâko l-a expediat pe alt pretendent, pe marele comunist ucrainean Volodymyr Șcerbyțkyi, în fruntea unei delegații în SUA. Grișin este rugat să se retragă din lupta pentru putere și să susțină candidatura lui Gorbaciov.

Și, deodată, lui Cernenko, care părea că se însănătoșește, i se face mai rău și, sub atenta supraveghere a tovarășului Ceazov, pleacă pe lumea cealaltă. Peste câteva ore, Mihail Sergheevici Gorbaciov devine secretar general al CC al PCUS. Dar încă înainte de aceasta, ciudat, el îi mulțumește foarte mult medicului academician:

„A doua zi după moartea lui K. Cernenko, – își amintește E. I. Ceazov, – mă pregăteam să merg la serviciu, când aud că sună telefonul. Spre marea mea surprindere, atât de dimineată, îmi telefonează din mașină Mihail Sergheevici Gorbaciov. El începu să-mi mulțumească pentru ce făcusem eu sincer și dezinteresat pentru el în anii de când suntem prieteni și mai ales în ultima vreme. După ce tăcu puțin, adăugă că oricât s-ar schimba situația noastră vom rămâne în continuare prieteni sinceri.” [219].

Ce-i curios aici? Gorbaciov nu avea prieteni. Le mulțumea numai celor de care depindea. De aceea cercetătorul Aleksandr Ostrovski observă corect: de ce în acea dimineată, mergând să preia funcția de secretar general, Mihail Sergheevici, înainte de toate, îi telefonează mai întâi lui Ceazov? Acela, chiar dacă era membru al CC, în ierarhia sovietică el se afla pe o treaptă mult inferioară față de primul om în stat. Ostrovski trage concluzia: el nu-i mulțumea, ci îl atenționa să-și țină gura. Înclin să fiu de acord cu această concluzie. Dar dumneata, iubite cititorule?

De fapt, Gorbaciov, ocupând în Crimeea apartamentele secretarilor generali din Palatul Senatului, a organizat repezitor ieșirea la pensie nu numai a fostului concurent Grigorii Romanov, dar și a lui Viktor Grișin. Totodată, a avut loc grabnica și categorica răfuială și cu alți funcționari, iar în locul lor au fost aduse „fețe tinere”. În fond, nu este vorba de tinerete – Mihail Sergheevici instala oameni care-i era devotați. Că veni vorba, el l-a trădat și pe Gromâko. După cum se înțeleseseră, acela obținuse postul dorit, dar a pierdut postul de ministru al afacerilor externe. Iar peste trei ani, Gorbaciov l-a scos și pe el la pensie. Atunci se și auziseră acele vorbe: „inimă de gheață”...

Ziaristul rus Oleg Kașin, autorul cărții „Gorbi-dream”, se exprimă astfel despre personajul său:

„... la noi, nu’ș de ce, se consideră (chiar și cei binevoitori față de Mihail Sergheevici zic așa) că Gorbaciov cică era un tip cumsecade, dar slab, nehotărât și-și iubea soția mai mult decât iubea puterea. Eu nu sunt de acord cu asta și încă nu de azi, de ieri. Că dacă e să-l comparăm pe Gorbaciov cu oricare alt secretar general – cu Brejnev, cu Stalin, cu Hrușciov –, el se dovedește în realitate mult mai aspru, mai eficace, mai rapid și, în general, mai potlogar decât ceilalți. El își atingea oricare dintre țelurile propuse, chiar și cele care erau contrare principiilor de bază ale PCUS; de pildă, excluderea oponenților săi din Biroul Politic. Pentru ca Stalin să devină acel Stalin pe care-l știm, i-au trebuit peste zece ani și, cu toate acestea, el n-a putut să câștige alegerile la „congresul învingătorilor”. Iar Gorbaciov a scăpat repede de toți adversarii săi din CC.” [240].

După părerea mea, acesta este purul adevăr... Numai că nu era mai aspru, ci mai crud...

Capitolul XXXV

Petrolul, rachiul și secretul zborului lui Rust

Apologetii „trecutului sovietic luminos” și cei care-l urau pe Gorbaciov îi atribuie vina pentru destrămarea URSS și a sistemului comunist din lume. Îl mai acuză pe ultimul secretar general și pe soția sa, Raisa Maksimovna, că erau agenți ai CIA. Unii înclină să creadă că numai Raisa Gorbaciova era agentă CIA, iar soțul ei era „sub papuc” și o asculta pe ea în toate.

Desigur, toate acestea sunt prostii. Chiar dacă Gorbaciovii ar fi avut legături cu servicii speciale, acelea erau exclusiv sovietice. Se cunoaște că între persoanele care l-au împins pe Mihail Sergheevici la putere fusese Evghenii Primakov, viitorul „părinte al putinismului”, reprezentatul elitei spionajului extern al KGB.

Gorbaciov n-a distrus economia sovietică, el a moștenit-o distrusă. „Fusese furat totul, până să venim noi.” este o frază celebră din comedia cinematografică a cunoscutului regizor ucrainean Leonid Haidai, care se potrivește perfect acelei situații. Primele cartele pentru produse alimentare nu au apărut în anumite regiuni pe vremea lui Gorbaciov, ci încă din timpul lui Brejnev: la zahăr, la unt de calitate (vitrinele erau ticsite cu margarină împruțită) și la carne. Desigur, ele nu arătau întotdeauna ca niște cartele și nici nu se numeau cartele, ci „Fișa cumpărătorului”, „Invitație pentru obținere”, „Tichet de comandă” sau simplu „Comandă”.

Criticii regimului sovietic au dreptate când vorbesc despre o enormă greșeală: când petrolul avea prețuri ridicate, cu dolarii obținuți trebuia cumpărat nu pantaloni, mobilă, pastă de dinți, pește, carne de vită, încălțăminte, conserve, ci întreprinderi care produc acestea. Este adevărat, dar există un „însă” – poporul trebuia hrănit și imediat, iar fonduri existau doar pentru un singur lucru.

Mai este încă ceva: în anii '70, tehnologia întreprinderilor sovietice era, în cele mai multe cazuri, îmbătrânită moral și fizic; volumul producției și calitatea produselor scădea. De aceea Gorbaciov n-avea altceva de făcut, decât să introducă reforme. Adică ceea ce intenționa să facă Andropov, dar n-a apucat. Țara a auzit termeni precum „perestroika”, „accelerare” (a economiei naționale), „Glassnost” ș.a.

Însă problemele de pe vremea lui Andropov au rămas aceleași. Comuniștii doreau în-sănătoșirea economiei, dar, în același timp, conducerea ei să continue după principiile ve-

chiului mecanism sovietic. Nu doreau reforme fundamentale, ci doar unele de suprafață, administrative.

Al doilea moment. Principalul reformator era incapabil. Gorbaciov se apuca ba de una, ba de alta. El vorbea frumos, îi certa pe funcționarii de partid, pentru că erau retrograzi și nu doreau schimbarea. Aceia lăsau ochii în pământ, dădeau afirmativ din cap, îl numeau geniu pe Mihail Sergheevici, dar, reveniți în birourile lor, continuau pe vechiul drum. Reformele băteau pasul pe loc, iar poporul inventa o mulțime de bancuri caustice și glume. Iar Gorbaciov se îmbăta cu apă chioară. Cel mai adesea, cu cuvântări. Și se repezea în tot felul de aventuri, precum odinioară la Stavropol. Și orice mic succes și-l atribuia sieși, iar nereușitele – întotdeauna altora, umilindu-i pe colaboratori.

Iată cel mai grăitor exemplu și cunoscut de toți: „Campania împotriva consumului de alcool”. Aceasta fusese o inițiativă personală a lui Mihail Sergheevici. Se întâmpla la fel ca atunci când prietenul și învățătorul lui considera că este suficient să alungi femeile de la coafor, iar pe bărbați de la baia comunală și creșterea producției va urca imediat până la cer. Gorbaciov considera că trebuia ucis „balaurul verde”. El credea că băutura este cauza decăderii.

Ce-i drept, comuniștii au îmbătat poporul decenii întregi. În primul rând, pentru că un popor beat este mai ușor de manipulat. În al doilea rând, rachiul este ieftin, când este produs și scump în magazine – în felul acesta, poporul era stors de bani, ca să nu aibă putere de cumpărare pentru altceva și să producă astfel deficit de mărfuri. O clasică „cină în trei”: o sticlă de rachiu și brânză topită „Drujba”. De aici și sacramentală expresie „Gustarea potolește gradele tăriei”. În al treilea rând, veniturile provenite din comerțul cu băuturi alcoolice astupau găurile din buget.

Poporul se apucase de băut nu pentru că era rău, ci din cauza inculturii, a necazurilor și de urât. Căci televiziunea era cenzurată, bibliotecile erau ticsite cu opere al „scumpului Leonid Illici” și altă maculatură sovietică, iar cei care încercau să cânte rock-and-roll erau aspru pedepsiți. Din păcate, într-o țară fără libertăți, alcoolul este una dintre puținele plăceri.

Gorbaciov n-a vrut să înțeleagă toate acestea. Sau poate se prefăcea. De aceea a dezlănțuit un adevărat război pe „frontul alcoolului”. Iar rezultatul a fost identic cu „metoda lui Ipatov”.

Pe comsomoliști îi obligau să petreacă la nunți fără băuturi alcoolice. Pe membrii de partid îi obligau să fie exemplu și să-și serbeze ziua de naștere „pe uscat”, bând ceai. Producția de alcool a fost redusă drastic – între anii 1985 și 1987, scăzuse la jumătate. Trebuie spus că și această campanie nu fusese doar inițiativa lui Gorbaciov (păi, mai sus se sușine că fusese, *n. mea, C. Ir.*), cum consideră majoritatea – chiar și cozile interminabile din fața magazinelor erau numite „Funia lui Gorbaciov”. Acestea însă fuseseră planurile lui Andropov, care se realizau din anul 1982. Iar persoanele concrete care răspundeau de această orientare erau membrii Biroului Politic, Mihail Solomențev și Egor Ligaciov.

Rezultatul? Comuniștii și comsomoliștii petreceau sărbătorile alături de samovare în loc de sticle și cu cești în loc de pahare. Numai că în samovar nici vorbă să fie ceai. Un

avânt nemaipomenit a cunoscut prepararea băurilor alcoolice acasă. Așa că a trebuit să fie introduse cartelele.

Însă nu acest lucru speria – țara a trăit în permanență pe cartelă, pe taloane, pe „cărți ale cumpărătorului”, „invitații” ș.a. : pe vremea lui Lenin, a lui Stalin, a lui Hrușciov, la începutul și la sfârșitul „domniei” lui Brejnev, precum și pe timpul lui Andropov. Însă numai pe timpul lui „Gorbi” au fost distruse sute de mii de hectare de viță-de-vie. Câteva dintre ele – unicate. Iar aceasta a însemnat o lovitură grea dată economiei unor republici. În Ucraina, buldozerele au distrus 60.000 de hectare de viță-de-vie. În Rusia – 32.000. În Moldova 210.000, iar la sfârșitul campaniei rămăseseră 130.000 de hectare de vie.

Cine n-a văzut acestea cu propriii ochi îi vine greu să înțeleagă că într-adevăr așa s-a întâmplat. În anul 1989, autorul acestei cărți era soldat în termen în una dintre brigăzile operative ale Ministerului Apărării al URSS. Avusese ocazia să fie în Caucaz. Noaptea mergi în patulare – peste tot este pustiu, întuneric, doar stelele clilesc pe cer și urlă șacalii. Te cuprinde groaza – urlatul șacalului seamănă foarte mult cu plânsul sugarului. Pe pantele din jur, pământul este răscolit de buldozere, sunt resturi de vie și araci cât vezi cu ochii, iar pe fondul cerului se disting mari grămezi de viță scoasă, înalte de 10-15 metri. Pare a fi unul dintre cercurile iadului...

Această prostie a lovit nu numai industria vinului. Ea a dăunat economiei unor republici întregi. Ucraina, bunăoară, a pierdut 20% din bugetul ei. Cultivarea viței-de-vie presupune sute de tractoare, remorci, piese de schimb, mii de tone de îngrășămintă, uzinele primesc comandă pentru sute de mii de „araci” de beton și sârmă pentru șpalieri de milioane de kilometri; echipamente de lucru, instrumentar, combustibil, transport auto, vagoane, refrigeratoare. Peste o mie de fabrici de industrializare a vinului care fuseseră închise au necesitat re tehnologizare, transport, surse de energie, echipament de lucru, cisterne metalice etc. Fuseseră trimise la fier vechi instalațiile a peste 20 de fabrici de bere, cumpărate pe valută. Utilaje, metal, mașini etc. Lovitura dată fabricilor de bere era și o lovitură dată cultivatorilor de hamei. Cine a văzut o plantație de hamei înțelege cât de multe sunt necesare penru cultivarea lui. Iar întreprinderile intermediare nu mai făceau comenzi...

Astăzi, Ucraina independentă exportă surplusul din industria vinului și a coniacului: vinurile italiene, grecești, franțuzești sunt uneori vinuri ucrainene. Gorbaciov și cei din jurul lui nu aveau nici răbdare, nici pricepere, nici dorință de a organiza exportul. De distrus – e mai simplu și mai repede.

Mai târziu, Mihail Sergheevici se dezvinovăța și dădea vina pe „tovarăși”:

„Noi aveam de gând să luăm unele măsuri: să regularizăm prețurile, sortimentele – toată lumea bea numai rachiu, iar vinuri seci și bere aproape că nu existau... De realizarea planului răspundea Egor Kuzmici (Ligaciov, atunci, secretar al CC al PCUS, *nota red.*) și Mihail Sergheevici Solomențev (membru al Biroului Politic, *nota red.*). Ei au dat rasol! Era vorba de schimbat vinurile de soi cu unele de masă. Iar ei au întors totul pe dos, și s-a ajuns la o prostie. Eu n-am dat ordin să se distrugă viile!” [241].

Alegeți, prieteni, cine era Gorbaciov: un mincinos sau o persoană totalmente incompetentă. În țară sunt scoase zeci de mii de hectare de viță-de-vie, iar el fie „nu este la curent”, fie nu poate să „mârâie” în fața lui Solomențev. După părerea mea, Mihail Sergheevici, pur și simplu, face pe prostul, cum se zice în popor. Adică o face pe niznai. Habar n-am cum am ajuns în patul cumetrei.

Egor Ligaciov face și el pe deșteptul. El cică n-are nicio vină, pe el l-au mințit. Și, în general, în URSS, suprafețele cultivate cu viță-de-vie nu s-au redus cu o treime, cum spun toți, ci s-au mărit.

Dar există mărturisirea lui Nikolai Râjkov:

„Eu am mai spus că, în timpul pregătirii și discutării hotărârii, s-a pus problema introducerii incorecte a berii în lista băuturilor alcoolice. Dar era imposibil să învingi „triumviratul” Gorbaciov-Ligaciov-Solomențev.” [242].

Activitatea furtunoasă a acestei „treimi” a dus la otrăvirea a mii de oameni care au continuat să bea, trecând la un „produs” incredibil. Cumpărau de la magazine fixativ de păr, cu care se stropea berea, pentru a-i spori tăria; de la farmacii se cumpărau soluții alcoolice. Beau tot ce ardea. Beau „verzișoară”, dând dovadă de bune cunoștințe de chimie – era suficient să pui sare de bucătărie în acest popular în URSS produs antiseptic și „verdele” se depunea la fund, iar deasupra rămânea un strat limpede de spirt. Mâncau cremă de ghețe: ungeau cu cremă o felie de pâine, o puneau pe plita încinsă, crema se topea, pâinea absorbea spirtul din ea, după care crema era îndepărtată, iar pâinea ajungea în burtă. Cleiul „BF” era alintat cu numele „Boris Feodorovici” și, pentru a fi băut, era „prelucrat” tot cu sare de bucătărie. Iar pe ger, lichidul de frână era turnat pe șinele de cale ferată.

Dar despre numărul celor care au orbit după ce au băut alcool metilic nu mai vorbim...

În plină „Campanie antialcool”, la nunți se bea, chipurile, ceai. Însă, în realitate, din samovare se turna samohoncă dreasă cu cicoare, iar, în cel mai bun caz, rachiu colorat sau spirt diluat.

Tâmpenia – nu găsesc alt termen mai nimerit – ajunsese până acolo încât, potrivit hotărârii CC al PCUS, la nivelul prim-secretarilor din republici și al consiliilor de miniștri se discuta dacă și chefirul să fie trecut pe lista băuturilor alcoolice. Și nu numai că se discuta. Aiureala se întindea pe 1/7 din suprafața Pământului. Apăruseră pe lume urmașii academicianului Lysenko, iar scrierile lor despre „conținutul de alcool din chefir” apăreau în presă. Nu pot să nu-l amintesc aici pe academicianul Feodor Uglov, care recomanda interzicerea cosumului de chefir de către copii. El a făcut următoarea socoteală. În chefir se află 0,7% alcool și dacă un copil care cântărește 8 kilograme bea 600 de grame de chefir, reiese că a îngurgitat echivalentul a 10 grame de rachiu, ceea ce înseamnă că unui adult îi revin 430 de grame de rachiu. Numai că academicianul a uitat să consulte tabelul cu greutatea corporale ale copiilor, altfel, ar fi constatat cu surprindere că 8 kilograme cântărește un copil de șase luni, vârstă la care este un non sens să i se dea copilului asemenea cantitate de chefir.

Academicianul Uglov era susținut de alți oameni de știință sovietici: B. Iskakov, S. Jdanov, O. Hoperska, N. Dubini, D. Aleksandrov și alții, care chemau la „încetarea de a mai alcooliza milioane de oameni de vârstă tânără” prin consumul de chefir și chiar au adresat în acest sens o scrisoare către CC al PCUS, către Consiliul de Miniștri al URSS și către Prezidiul Consiliului Suprem al URSS.

Pentru lămurirea cititorilor. Academicianul Uglov s-a învrednicit să fie concomitent unul dintre chirurgii buni ai URSS, redactor-șef al revistei *Curierul chirurgiei* „I. I. Grekov” și credea cu tărie că muzica rock aparține de categoria narcoticelor, răspândită de „culisele mondiale” de genul ordinului masonic al iluminărilor.

Și dacă se lansase chemarea pentru înscrierea chefirului în lista băuturilor alcoolice, cvasul a fost ferit de Dumnezeu, deși acesta conține de două ori mai mult alcool.

M-am oprit atât de amănunțit asupra unor mărunțișuri care pot părea neînsemnate în comparație cu corupția, dezbaterile în legătură cu rachetele și alte evenimente din timpul Perestroicii, pentru că este un material ilustrativ frumos din punct de vedere profesional, intelectual și al dimensiunii „gândirii”, cum îi plăcea lui Gorbaciov să spună.

Încă ceva, înainte de a încheia tema campaniei împotriva consumului de alcool. O ultimă chestiune, dar ca ordine și nu ca importanță. Lupta aventuroasă, tâmpită, prost gândită, făcută în grabă împotriva beției a dat o serioasă lovitură încercărilor de a reforma economia. Și anume – desfășurării mișcării cooperatiste. Ce legătură are?

În timpul campaniei împotriva consumului de alcool, în buzunarele „damigenarilor” (producătorilor de samohoncă¹, administratorilor de cafenele cooperatiste, vânzătorilor „cu paharul”, dar și lucrătorilor de miliție care-i protejau) au intrat treizeci și trei de miliarde de ruble. Iar acolo, unde afacerile ilegale și încă cu un rulaj de bani atât de astronomic, apar obligatoriu și rachetele. Se consideră că tipii purtând pantaloni de sportivi și lanțuri de aur la gâturi puternice apăruseră la finele anilor '80 și începutul anilor '90 ai secolului trecut. Nu este într-un totu așa. Ca fenomen mai mult sau mai puțin de masă, rachetismul

¹ **samohoncă** – rachiu de casă obținut prin fermentarea și distilarea de cereale, fructe, cartofi și (foarte frecvent) sfeclă-de-zahăr; în cazul de față, „fabricarea” era clandestină; de altfel, cuvântul *samohoncă* înseamnă autodistilare. (C. Ir.)

s-a dezvoltat în URSS parțial din acele miliarde. De aici și destrămarea definitivă a sistemului de apărare a legilor, care nu mai putea (dar nici nu dorea) să lupte cu crima organizată, care se naștea.

La începutul anilor '90, când URSS nu mai exista, grupuri criminale organizate au luat „în stăpânire” 85% din economia fostelor republici din URSS. Însă încă în timpul lui Gorbaciov, factorul infrațional devenise o frână serioasă în dezvoltarea mișcării cooperatiste.

O altă aventură a „reformatorilor” sovietici fusese politica Glasnost. Nu, dragul meu cititor, să nu mă judeci greșit. Autorul este pentru libertatea cuvântului și accesul liber la informație. Dar acestea sunt atribute ale societăților democratice. Iar societățile totalitare și libertatea cuvântului sunt lucruri incompatibile. Fie că dictatura înăbușă libertățile, fie libertatea distruge dictatura. De cum pășiseră comuniștii pe această cărare, ei s-au condamnat pe sine la moarte, dar și țara care se numea URSS. De altfel, Gorbaciov și entourageul lui nici nu aveau altă ieșire. De ce?

Când a fost anunțată politica de Glasnost? Așa e: în anul 1982, odată cu Perestroika. Însă reformele andropovo-gorbaciovienne nu erau compatibile cu sistemul sovietic – fusese doar o încercare de a „drege” puțin sistemul prin mijloace cosmetice și măsuri administrative: să prindă femeile la coafor, să lupte cu beția. Să nu uităm că disidenții erau în închisori și înainte de Gorbaciov, și după venirea lui la putere. Iar poetul ucrainean Vasyl Stus a fost ucis pe 4 septembrie 1985.

Ce a fost între anii 1985 și 1987? Corect: a fost anul 1986. Arabia Saudită a mărit foarte mult extracția de petrol. Oficial – pentru a pedepsi alte țări membre OPEC pentru depășirea de către ele a cotei de extracție. Neoficial – în urma înțelegerii cu SUA. La rândul lor, Statele Unite au mărit și ele cantitatea de petrol extras. În consecință, în 1986, prețul petrolului s-a prăbușit până la 12 dolari. Iar în URSS, a început tipărirea masivă a cartelelor: la carne, la unt, la salam, la zahăr, la vin, la tutun etc. În URSS se cultiva tutun, însă puțin. Restul se importa. Pe dolari. Iar aceștia începuseră să fie catastrofal de puțini. Nu era prea departe timpul, când vor vinde și pâinea pe cartelă.

Și peste toate, a mai venit un necaz – catastrofa de la Centrala Atomoelectrică de la Ciornobîl. Conform aprecierilor specialiștilor, pierderile nemijlocite pe primii 4 ani se ridicau la 200 de miliarde de ruble. Se înțelege că partea leului îi revenise anului 1986. Dar aceasta nu este totul. Ciornobîlul a lovit și economia mondială. Din 26 aprilie până în 19 mai, indicele Dow Jones scăzuse cu 4,2% din cauză că era amenințat programul nuclear american. Totodată, în lume au crescut prețurile la cereale, carne, bumbac și alte mărfuri.

Și Gorbaciov a fost nevoit să se ducă la Reykjavik.

„În octombrie 1986, la Reykjavik a avut loc întâlnirea președintelui URSS Mihail Gorbaciov cu președintele SUA Ronald Reagan. Ea este considerată o etapă importantă în procesul tratatelor sovieto-americane privind înarmările strategice. Partea sovietică a emis atunci propuneri concrete privind reducerea tuturor părților triadei nucleare, cu condiția renunțării reciproce la transferarea înarmării în cosmos. Totuși Reagan nu a fost de acord cu această condiție și la întâlnire nu fuseseră adoptate niciun fel de documente. [243].

Și astfel, până și astăzi majoritatea istoricilor și politologilor apreciază ceea ce avusese loc în capitala Islandei pe 11 și 12 octombrie 1986, la jumătatea drumului dintre Washington și Moscova. Însă nu este chiar așa. Faptul că la întâlnire nu fusese semnat niciun document nu înseamnă că întâlnirea s-a încheiat fără niciun rezultat. Pur și simplu acolo s-au înțeles, dar nu în privința armelor.

Mai târziu, Mihail Gorbaciov se exprimase enigmatic că el a dus la Reykjavik o „bombă”, însă președintele SUA nu era pregătit s-o primească. Ce fel de „bombă” o fi fost? Sigur nu propunerea de interzicere a armelor nucleare sau reducerea numărului lor – astfel de propuneri din partea URSS fuseseră destule și înainte. Și atunci ce?

Nu există variante: Gorbaciov adusese la Reykjavik capitularea. Numai astfel poate fi interpretat acest pas și ceea ce s-a întâmplat ulterior.

„În vara anului 1993, într-un interviu pentru „Figaro”, fostul lider sovietic făcuse următoarea afirmație cu multe înțelesuri, pricepută probabil numai de cei inițiați: «Reykjavik, – a spus el, – a fost o dramă, o mare dramă. Curând veți înțelege de ce.»” [244].

Care dramă? Nu cumva crede cineva că Gorbaciov ajunsese la concluzia că președintele SUA a respins „inițiativele pașnice” ale URSS? Bineînțeles că nu. Nenorocirea constă în faptul că Reagan nu a crezut în sinceritatea propunerilor lui „Gorbi” de a se lăsa la mila învingătorilor din Războiul Rece (Al Doilea Mondial).

Și atunci, lui Gorbaciov și „echipei” lui nu le-a rămas altceva de făcut, decât să demonstreze aproape deschis americanilor că sunt dispuși să capituleze. Știți cum recunoaște o cățelușă că se teme de un câine? Se culcă pe spate și ridică lăbuțele.

O asemenea demonstrație devenise hotărâta și totală „curățenie” a Ministerului Apărării al URSS și KGB al URSS.

Pe 28 mai 1987, sportivul german în vârstă de 18 ani, Mathias Rust, pilotând un avion „Cessna 172B Skyhawk”, a efectuat un zbor nesancționat din Finlanda în URSS, aterizând la Moscova pe Podul Moskvorețki, după care a condus avionul în Piața Roșie. O consecință a acestei întâmplări a fost demiterea mai multor mareșali.

Pe cercetători îi interesează de multă vreme secretul acestui zbor. Mai exact, câteva secrete.

Mai întâi, mitul lansat de cineva că Paza Aeriană a URSS n-a reușit să-l detecteze pe Rust nu corespunde realității. Avionul lui fusese descoperit destul de repede, el fusese escortat de avioane de vânătoare ale Pazei Aeriene, însă apoi „l-au pierdut” pe intrus.

În al doilea rând, există mărturii din rândul generalilor că avionul lui Rust fusese dirijat direct pe șoseaua de la Stara Rusa și că în acest zbor a fost implicat adjunctul de atunci al șefului KGB al URSS, Vladimir Kriucikov, care acționa sub directă coordonare a lui Gorbaciov. După aceea, asupra lui Kriucikov s-a revărsat o adevărată ploaie de recompense și funcții.

În al treilea rând, pe coada avionului lui Rust, după aterizarea în Piața Roșie (dar parcă aterizase pe pod nu în piață... *n. mea, C. Ir.*) era fixată clar imaginea simbolică a bombei atomice, care la decolarea de pe aeroportul finlandez Helsinki-Malm nu exista. Se înțelege că nu există pictori zburători care să fi desenat acest simbol în aer. De asemenea imposibilă era și alimentarea avionului în aer, iar după aterizare rezervoarele avionului erau aproape pline.

Acolo exista și în al cincilea¹ rând, și al șaselea, dar noi ne oprim aici. Dintre numeroasele comentarii pe această temă, voi cita doar din cel al colonelului FSB (Serviciul Federal de Securitate) Igor Morozov, astăzi membru în Consiliul Federației din Adunarea Federativă a Federației Ruse:

„Aceasta fusese o operațiune strălucită, organizată de serviciile speciale occidentale. După 20 de ani, devine evident că serviciile speciale, și asta nu mai este un secret pentru nimeni, reușiseră să atragă la realizarea grandiosului proiect persoane din imediata apropiere a lui Mihail Gorbaciov, totodată contând cu precizie de sută la sută pe reacția secretarului general al CC al PCUS. Iar scopul era unul singur – să decapiteze Forțele Armate ale URSS, să slăbească considerabil poziția Uniunii Sovietice pe plan internațional.” [245].

Colonelul nu greșește cu privire la singur lucru: într-adevăr, la această provocare fuseseră atrase persoane din anturajul cel mai apropiat al secretarului general. Însă, în rest, concluziile lui sunt greșite. Dovezi concrete demonstrează că nu serviciile secrete străine organizaseră zborul, ci cele sovietice. Gorbaciov nu „reacționase” pur și simplu, ci fusese cel care „comandase” această acțiune. Și „decapitarea” Forțelor Armate se făcuse nu pentru slăbirea pozițiilor, ci cu alt scop. Gorbaciov îi înlăturase pe „șoimi”, începând cu mareșalul Sokolov, ministrul Apărării, și terminând cu aproape toți comandanții regiunilor militare. Iar în locul lor și-a pus oamenii săi. Noul ministru al Apărării a devenit generalul de armată Dmitrii Temofeevici Iazov (vom reveni la acest om). Presa occidentală l-a numit pe Mathias Rust „ucigaș al mareșalilor”. Iar eu adaug: nu al tuturor. Șeful Statului-Major General, mareșalul Ahromeev, care răspundea direct de capacitatea de luptă a armatei, era de partea lui Gorbaciov și de aceea și-a păstrat postul.

După zborul lui Rust, în afara „curățării” armatei de 300 și ceva de generali și ofițeri superiori, pe care general-locotenentul armatei SUA, William Odom (în anii 1985-1988, director al Agenției de Securitate Națională a SUA), a comparat-o cu „curățarea” armatei de către Stalin în 1937, începuse și reducerea Forțelor Armate.

Și iată, iubite cititorule: toate acestea au dus la ultimatumul, pe care președintele SUA Ronald Reagan i l-a dat lui Gorbaciov.

„Despre faptul că la Reykjavik se discutase nu numai probema dezarmării a scris mai târziu V. O. Kriucikov, bazându-se pe datele furnizate de spionaj, condus atunci de KGB. Am discutat despre acestea cu fostul redactor-șef al revistei „Kommunist”, R. I. Kosolapov, el afirmând că se bazează pe surse sigure, pe care deocamdată nu le poate deconspira.” [244].

Richard Ivanovici Kosolapov a murit în anul 2020 și n-a mai apucat să dezvăluie secretul, deși rămăsese până la sfârșitul vieții un comunist, care nu-l simpatiza pe Gorbaciov. Fostul secretar general însuși a promis în 1993 că va povesti de ce la Reykjavik fusese o „dramă”, dar nici el n-a deschis gura. Se presupune că nici n-o va deschide.²

Dar să încercăm să ne dăm seama noi înșine. De ce am folosit eu cuvântul „ultimatum” referitor la poziția lui Reagan? Totul este simplu: președintele SUA pusese în fața lui „Gorbi”

¹ S-a sărit peste „în al patrulea rând”... Din păcate, și în alte locuri, se observă o neglijență redactare a acestor lucrări. (C. Ir.)

² Între timp, a murit și Gorbaciov, fără „să deschidă gura”. (C. Ir.)

Matias Rust (cel în salopetă) și avionul lui în Piața Roșie. Când decolase din Finlanda, pe coada avionului nu era desenată bomba, iar pilotul însuși purta blugi și cămașă kaki.

o condiție grea: capitularea de onoare a URSS va fi posibilă numai atunci când „... **punctul permanent și recunoscut pe ordinea de zi a convorbirilor sovieto-americeane va fi problema drepturilor omului.**” [idem].

Drepturile omului înseamnă libertatea cuvântului, a întrunirilor, a conștiinței. Înseamnă dreptul la crearea de partide politice și participarea la alegeri. Și, de asemenea, alegeri democratice. De ce credeți că, după doi ani de viață semiclandestină, în vara anului 1987, la o lună după zborul lui Rust, Viaceslav Ceornovil a reînnoit apariția revistei „Ukrainskyi visnyk” („Curierul ucrainean”), iar după aceea, împreună cu Myhailo Hren, Stepan Hmara și alți național-democrați a început campanii politice active? Ei au simțit că se apropie timpul schimbărilor.

Iată încă ceva: pe 12 octombrie 1986, liderii SUA și URSS, fără niciun rezultat, și-au luat zborul de la Reykjavik spre casă, iar pe 22 octombrie, cel mai cunoscut disident sovietic, Andrei Zaharov, îi adresează lui Gorbaciov o scrisoare, în care îi solicită să anuleze deportarea lui și a soției. Și pe data de 16 decembrie, acest lucru s-a întâmplat. Dar cererile anterioare, având același conținut, fuseseră ignorate și brusc... De parcă i-ar fi șoptit cineva: „E timpul, frățioare, e timpul...”. Aici, prieteni, nu se poate să nu existe o legătură directă cauză-efect. Toate acestea seamănă foarte mult cu semnalele de maximă transparență.

Însă „Glasnost” (transparența) forțată devenise acel fulg de zăpadă, care, rostogolindu-se din vârf de munte, provoacă avalanșa care nu mai poate fi oprită. În URSS abia începuse procesul de democratizare, că falimentul devenise inevitabil. Nici SUA nu se așteptau la așa ceva. Între „fanaticii” Uniunii Sovietice stăruie idee că Statele Unite au făcut tot posibilul pentru destrămarea imperiului sovietic de la Moscova. Chiar se flutură un zvon fals și de tot

râsul, numit „Planul Dallas”, ajuns și în rândul elitei politice rusești. Totuși realitatea fusese cu totul alta.

Ultimul ambasador al SUA în URSS, Jack Matlock, a spus într-un interviu:

„Noi n-am dorit să se întâmple acest lucru. Pentru că nu am dorit să avem adversare 5 republici independente, deținătoare de arme nucleare. Și tocmai de aceea noi am considerat că este de preferat ca URSS să fie o federație democratică cu o conducere reformatoare la Moscova.

Am înțeles, de asemenea, că în Asia Centrală, democrația avea nevoie de susținerea Moscovei. Dacă URSS s-ar fi destrămat înainte de vreme, în multe dintre aceste republici ar fi apărut dictatori. În Tadjikistan și Uzbekistan mișcările democratice erau susținute de Moscova în lupta lor împotriva comuniștilor locali. Așadar, ideea nu era de a dărâma URSS, ci pentru a o ajuta în crearea unei federații democratice, care ar fi păstrat un control centralizat asupra armatei și mai ales asupra forțelor nucleare.” [246].

Și acesta este purul adevăr. În anul 1991, Matlock a tot circulat între Moscova, Kiev și Minsk, insistând pe lângă elita politică de acolo să nu dizolve Uniunea. De ce n-a reușit? Despre acest lucru, în capitolul final.

Pentru americani căderea URSS a produs de asemenea un șoc și o dramă. La început, ei au dorit doar să încheie războiul și să înlăture amenințarea militară sovietică. Repet: Occidentul tremura de frica unui atac al blocului sovietic și de un război nuclear, cum se tem de o maimuță care are grenadă. De aceea acolo nici nu erau dezbătute schimbări ale structurii politice din URSS – se mulțumeau cu minimum, cu conviețuirea pașnică, fără amenințări. Jack Matlock:

„Noi le spuneam liderilor sovietici: «Încetați să folosiți forța în politica externă. Ce faceți la voi acasă e treaba voastră. Noi credem că sistemul sovietic nu funcționează, dar sunt problemele voastre personale. Noi suntem împotriva ca sistemul să oprească oamenii. Dacă veți reuși să schimbați aceste lucruri, vom putea colabora.»” [idem].

Însă realitatea s-a dovedit a fi mult mai bună decât cele mai îndrăznețe prognoze și decât așteptările majorității celor care urau URSS. Nici americanii nu aveau habar cât era totul de putred. La început a trebuit consemnată înfrângerea în război, iar apoi era necesară îndeplinirea altor cerințe ale Occidentului.

Capitularea URSS începuse la sfârșitul anului 1988, odată cu părăsirea Afganistanului de către armatele sovietice, și s-a încheiat în octombrie 1989, când conducerea țării a anunțat oficial renunțarea la „doctrina Brejnev”, conform căreia Moscova avea dreptul să se amestece în treburile interne ale țărilor-satelit, cu precădere în cele din estul Europei. Sfârșitul anului 1989 este o „paradă a revoluțiilor” și dărâmarea regimurilor comuniste, unde cu forța (ca în România), unde pașnic (precum în Cehoslovacia), la care URSS nu a reacționat, recunoscând de facto sfârșitul sistemului comunist internațional și al controlului asupra altor țări.

Dar înainte de aceasta, începuse să scârțâie și imperiul sovietic. Din anul 1987 până în 1988, în URSS începuseră să se dezvolte mișcările de eliberare națională.

Capitolul XXXVI

Ultimul sau Finita la tragedia

În anul 1999, la un seminar de la Universitatea Americană din Turcia, M. S. Gorbaciov a ținut un discurs, în care a declarat că, în decurs de mulți ani, el fusese un fel de „Stierlitz”¹ în haita de comuniști; un luptător singuratic pe un „front invizibil”:

„Scopul întregii mele vieți a fost distrugerea comunismului, a insuportabilei dictaturi asupra oamenilor. Soția mea m-a susținut cu dăruire totală, care a înțeles această necesitate chiar înaintea mea. Pentru atingerea acestui scop, m-am folosit de poziția mea în partid și în țară. De aceea soția mea mă tot îndemna să ocup în țară treptat funcții din ce în ce mai înalte.” [247].

Între cei mai apropiați „colaboratori” ai săi, el i-a numit pe Aleksandr Iakovlev și pe Eduard Șevarnadze. Dacă e să-l credem pe Gorbaciov, înseamnă că și aceștia năzuiau să dărâme orânduirea comunistă. Îndeosebi Iakovlev, pe care încă Andropov îl numise director al Institutului Economiei Mondiale și al Relațiilor Internaționale, pentru ca acela să analizeze situația economică a URSS și să formuleze recomandări corespunzătoare. De fapt, el era ideologul „Perestroicii” lui Andropov.

Pe Raisa Maksimovna n-o putem întreba², iar în capul lui Mihail Sergheevici nu putem intra, ca să verificăm sinceritatea spuselor lui. Nicio aluzie, nicio faptă sau vreo vorbă de dinainte de 1985 și după aceea nu confirmă poveștile lui Gorbaciov despre anticomunismul lui. Ba chiar el s-a dezis mai târziu de propriile afirmații. Eu personal înclin să cred că așa ceva n-a existat. Existase încercarea de a reforma sistemul, cu menținerea comuniștilor la putere. Ca în China.

Totuși, spre deosebire de Republica Populară Chineză, în URSS acest lucru n-a reușit. De ce? Au existat două cauze. China încerca să scape de sărăcie. Ca rezultat al politicii „Marelui

¹ **Stierlitz** – personaj dintr-o serie de cărți ale scriitorului rus Iulian Semionov; eroul principal este agentul sovietic Isaev, al cărui nume de cod era Max Otto von Stierlitz. Dacă, de pildă, James Bond era băutor și afemeiat, Stierlitz era exact opusul lui. Cărțile lui Semionov fuseseră transpuse în câteva seriale tv, datorită cărora Stierlitz devenise foarte popular. (C. Ir.)

² Când autorul acestei cărți scria cele de mai sus, Raisa, soția lui Gorbaciov, era de-acum moartă și de aceea zice el că nu mai putea fi întrebată. (C. Ir.)

salt” al lui Mao Tze Dun (Mao Zegong), starea economiei chineze și veniturile majorității chinezilor erau catastrofale. În jur de 36 de milioane de oameni muriseră de foame. Anunțul lui Deng Xiaoping la cea de-a III-a Plenară a CC al Partidului Comunist Chinez despre trecerea la economia socialistă de piață, receptată pozitiv de marea majoritate a populației. Iar acea plenară avusese loc în decembrie 1978, când despre „Perestroica” lui Andropov nu auzise nimeni, iar tânărul politician Gorbaciov tocmai își strângea bagajul, ca să se mute de la Stavropol la Moscova. Așa că, să trecem vorbele lui Zian Zemin despre exemplul planurilor de reformă ale lui Andropov la categoria complimente.

Ba mai mult. Conform mărturiilor lui Egor Gaidar, el, Anatolii Ciubas, Serghei Vasiliev și alți comuniști i-au propus lui Gorbaciov, chiar la începutul „domniei” lui, un pachet de reforme economice treptate după modelul chinez și puțin după cel maghiar, la care celebrul „anticomunist” și „reformat” a răspuns:

„Ce, vrei să construiești un socialism de piață: Uitați acest lucru! Este în afara realităților politice!” [248].

Din 1979, economia Chinei începuse să crească treptat, după care și bunăstarea chinezilor. În timp ce în URSS se hlizeau la bancuri de tipul „Știți ce este o electrocentrală chineză? Este atunci când o sută de mii de chinezi cu chiloți de lână alunecă de pe un munte de ebonită.”, în Republica Populară Chineză se construiau centrale atomoelectrice. Astăzi, China are tot atâtea reactoare câte au Ucraina și Rusia luate la un loc.

În 1989, când în China izbucnise criza – „supraîncălzirea economiei”, ca urmare a unei creșteri furtunoase timp de 10 ani –, în URSS se vindeau chiștoace: 1 rublă borcanul de 200 de grame, pentru că în magazine nu se găseau țigări.

În URSS, după câțiva ani buni, când prețul petrolului era ridicat, lucrurile se îndreptau spre sărăcie lucie. Apoi politica lui Gorbaciov și a antuajului lui a provocat opoziția nomenclaturii de partid și funcționărești, precum și a unei mari părți a societății. Ei, plus multele prostii făcute de secretarul general și despre care am amintit deja.

A doua cauză. R. P. Chineză este o țară preponderent monoetnică, în care 92% din populație este compusă din chinezi. Apoi, în țara, care are o istorie statală de aproape patru milenii, nu există procese centrifuge (Tibet și pe uiguri îi trecem în paranteză). Din punct de vedere istoric, URSS era la vârsta unui sugar. URSS era multiethnic. În multe republici se ține minte cât de „benevol” fuseseră ea inclusă în Uniune: Letonia, Lituania, Estonia, Moldova, Ucraina, Belarus, Caucazul... În republici exista o politică proprie și o elită a funcționarilor, care aveau interese proprii.

Fostul membru al CC al PCUS, Aleksei Prigarin, își amintea:

„Am fost odată la Talin la o întâlnire cu un secretar al CC din Estonia, iar el m-a luat de mână, m-a condus la fereastră, mi-a arătat acoperișul primăriei și mi-a spus: ia uitați-vă, ca să repar acoperișul primăriei, a trebuit să mă adresez Consiliului de Miniștri al Uniunii și am întâmpinat acolo o atitudine corespunzătoare față de tradițiile naționale.” [248].

Nu numai cei din Țările Baltice, dar chiar și ucrainenii au avut o mulțime de reproșuri față de crescândă rusificare. În timpul lui Stalin și Hrușciov, respectul față de cultura națională

a popoarelor din URSS s-a manifestat în mai multe feluri, ceea ce a dus și la largi proteste armate, dar mai târziu s-au luat măsuri pentru „contopirea națiunilor într-un singur popor sovietic”, despre care vorbise Hrușciov în 1961 la cel de-al XXII congres al PCUS în noul său program. În vorbe, în URSS era internaționalism, însă, în realitate, era vechiul șovinism moscovit. Cum fusese Imperiul Rus „o închisoare a popoarelor”, așa a și rămas imperiul sovietic. Altfel, ucrainenii, evreii, bielorușii, germanii, tătarii din Crimeea, turcii nu s-ar declara ruși. „Invalizi din grupa a cincea” – așa glumeau evreii, făcând aluzie la „paragraful cinci” din Fișa personală de evidență a populației de la organele Ministerului Afacerilor Interne al URSS.

Când slăbesc, imperiile se destramă. Nici URSS n-a făcut excepție. De asemenea, nu trebuie uitat că un rol aproape decisiv îl aveau și ambițiile elitei ruse, mai ales ale unui om despre care nu s-a vorbit până acum – Boris Mihailovici Elțan și anturajul lui cel mai apropiat: Serghei Șahrai, Ruslan Hasbulatov, Dmitrii Volkogonov, Aleksandr Korjakov, Lev Illiușin, Ghenadii Burbulis, Egor Gaidar, Anatolii Ciubas și alte persoane cunoscute. De partea lui Elțan trecuse chiar și Ivan Silaev, care era considerat „omul lui Gorbaciov”. Gorbaciov și tovarășii lui încercau să păstreze URSS. Pentru Elțan (care, în urma unei serii de scandaluri, între care câteva curioase accidente de mașină și catastrofe aviatice, bănuite a fi organizate de KGB, a ieșit din rândurile PCUS) avea prioritate obținerea puterii, și nu menținerea URSS. Ba mai mult, cât timp ar fi existat URSS, Gorbaciov n-ar fi cedat puterea, iar anturajul lui Elțan a înțeles acest lucru.

Trezirea înflăcărată a conștiinței naționale în unele republici a dat naștere unor formațiuni politice radicale; atitudinile antisovietice se transformau în ultranaționalism. Primul „luase foc” Caucazul. Relațiile dintre armeni și azeri fuseseră complicate mereu. Iar chibritul care a aprins vâlvătaia a fost problema Nagorno Karabah, provocată chiar de comuniștii locali.

În zilele de 27-29 februarie 1998, în orașul Sumhait din Azerbaidjan au izbucnit tulburări de masă de natură etnică, tulburări care, de altfel, fuseseră planificate și provocate. Nici până azi nu se știe cine se afla în spatele lor. Există câteva versiuni: KGB-ul, pentru a-i speria pe armeni, care tocmai începuseră protestele la Erevan și Stepanakert, cerând alipirea Karabahului de Armenia; niște „adversari ai lui Gorbaciov”, cu scopul de a discredita reformele; CIA împreună cu KGB, pentru a dărâma URSS.

Din punctul meu de vedere, merită atenție părerea lui George Soros, care considera că în spatele acestor evenimente se afla clanul lui Gaidar Aliev. „Is fecit cui prodest” – caută cui îi convine – zice o înțelepciune latină.¹ Noi știm că Aliev fusese prietenul lui Andropov și, sub protecția acestuia, a instaurat în Azerbaidjan un regim aproape personal, care s-a menținut și pe timpul cât el a deținut și funcția de prim-adjunct al președintelui Consiliului de Miniștri. Însă în 1987, Gorbaciov „l-a mâncat”, scoțându-l la pensie și retezând ghearele clanului de la Nahicevan. Chiar cu amenințarea cu moartea, transmisă lui Aliev de „binevoitori”. De aceea escaladarea violențelor în Caucaz, pe de o parte, dăuna conducerii locale, instaurată de

¹ Este o axiomă de drept, care, tradusă ceva mai exact, sună: „Acela a făcut-o căruia i-a folosit”. (C. Ir.).

Moscova, iar pe de alta, clătina autoritatea lui Gorbaciov. Se știe, însă, că și în capitala URSS se aflau destui dintre cei cărora escaladarea conflictelor le convenea.

Iar după aceea, a urmat o reacție în lanț. Evidenta nepuțință a lui Gorbaciov, Cebrikov, Râjkov, Iazov și a altora de a „pacifica” Azerbaidjanul și Armenia a provocat alte multe conflicte. Moldova, Lituania, Letonia, Estonia au denunțat ilegalitatea apartenenței lor de URSS, după ce aceasta, sub presiunea Poloniei, fusese nevoită să denunțe pactul Molotov-Riebbentrop. Pe 11 martie 1990, Lituania a fost prima dintre republici care a anunțat ieșirea din componența URSS. În zilele de 8-9 septembrie 1989, în Ucraina, din inițiativa național-comuniștilor și cu participarea disidenților, a fost creată „Mișcarea populară din Ucraina pentru reconstrucție”. Înainte de aceasta, fusese creat Frontul Popular Bielorus. Poate cândva vom avea șansa să aflăm cine de la Moscova a susținut aceste mișcări. În orice caz, nu era Gorbaciov.

Criza s-a declanșat în 1991. Economia URSS ajunsese în așa hal, că s-a ajuns ca poporul să fie furat din nou. De fapt, poporul sovietic fusese furat permanent de către comuniști. În 69 de ani din istoria țării, au avut loc 4 reforme monetare și refuzul guvernului de a răspunde în fața cetățenilor pentru datoriile făcute (obligații de împrumut bănesc intern). Însă deși toate fuseseră nedrepte, cel mai mult se ține minte „reforma”, pe care poporul a numit-o „pavlovistă” – după numele de atunci al Prim-ministrului URSS, Valentin Pavlov. Câteva luni la rând oamenii au primit salariul în bancnote de 50 și 100 de ruble, iar apoi, brusc (după promisiunea lui Pavlov că nu va exista reformă), acestea au fost scoase din circulație, iar oamenii aveau doar trei zile pentru schimbarea acestor bancnote, dar în sumă limitată și cu declarație despre proveniența banilor. Bineînțeles că bandele de partid și activiștii nu au avut de suferit – ei, după cum se spunea atunci, aveau „totul acoperit”. Iar populația a pierdut. Trecuseră doar două luni și ceva și pe data de 2 mai 1991, altă veste: creșterea prețurilor la alimentele de bază cu 200-300%, în timp ce salariile nu crescuseră.

Bineînțeles că acestea nu au contribuit la sporirea popularității nici a lui Pavlov și nici a lui Gorbaciov. În schimb, creștea popularitatea lui Boris Elțan și a grupului său de „tineri reformatori”, care-l acuzau pe „Gorbi” de inactivitate.

Aceste evenimente au constituit o minunată trambulină de start pentru Elțan la alegerile primului președinte al RSFSR. Aici trebuie ținut cont de cronologie. Analiza datei evenimentelor este primul lucru pe care trebuie să-l stăpânească istoricul. Atunci se deschid în fața lui perspective minunate.

Conflictul pe tărâmul luptei pentru putere dintre Elțan și Gorbaciov începuse în toamna anului 1987 și la început Mihail Sergheevici era câștigător. Lui Elțan i-au fost luate toate funcțiile-cheie. El chiar fusese obligat să se umilească și să-și ceară iertare.

Dar iată că el, fiind deputat în Consiliul Suprem al URSS, a fost ales și deputat al RSFSR în circumscripția Sverdlovsk. În anturajul lui „Gorbi” s-a înțeles imediat la ce-i trebuie lui Boris Nikolaevici această deputăție, la prima vedere, secundară. Acela ținea funcția de președinte al Consiliului Suprem al RSFSR. Funcția în sine nu era de mare importanță, dar ea îi crea posibilitatea ca, din acea poziție, să candideze pentru funcția de președinte al

Republicii Socialiste Federative Sovietice Ruse, ceea ce îl transforma pe Gorbaciov într-un figurant și împingea URSS spre destrămare.

Drept răspuns, Gorbaciov a făcut și el un pas: la o săptămână de la alegerea lui Elțân ca deputat, Gorbaciov a fost ales de către Cel de-Al Treilea Congres Extraordinar al Deputaților URSS în funcția de președinte al URSS. Al doilea pas important a fost faptul că la congres au fost aduse modificări la Constituția URSS, care desființau sistemul unipartinic din URSS și teza privind „rolul conducător al PCUS”.

Cineva ar putea întreba: de ce avea nevoie de acestea secretarul general al CC al PCUS? Nu cumva este dovada că „Gorbi” chiar era anticomunist ascuns? A așteptat momentul prielnic și a lovit! Introducerea multipartitismului pune la cruce puterea conducătoare a PCUS, care se compromisese demult și definitiv.

Așa este. Dar merită remarcat faptul că, în acest caz, lui Gorbaciov i-a reușit un singur lucru: el a încetat de facto să mai conducă partidul. În acel moment, partidul se divizase în fracțiuni și grupări. Încă puțin și Mihail Sergheevici ar fi rămas cu niște frânturi, fără putere. Chiar și acum alegerea lui nu a fost lejeră: fusese votat de 1.329 de deputați din 2.000 (59,2%), au votat împotriva 495, aproape fiecare al cincilea. Alte 54 de buletine fuseseră anulate, iar 122 de deputați au refuzat să voteze.

Pe data de 29 mai 1990, după o luptă grea, Elțân a fost ales președinte al Consiliului Suprem al RSFSR, învingându-l pe omul Kremlinului, Aleksandr Vlasov (535 de voturi pentru, 495 împotriva), iar în iunie, ambasadorul SUA, Jack Matlock, transmite la Washington o informare strict secretă, în care prognozează pentru prima dată destrămarea URSS, iar aceste evenimente, desigur, au legătură între ele.

Majoritatea celor expuse mai sus sunt cunoscute. Iar aceste informații (poate doar cu excepția intrigilor interne, care atunci nu erau cunoscute publicului) cu greu pot fi numite „istorie secretă”. Însă următoarele câteva pagini, cu siguranță, da.

Este vorba despre GKCP (Comitetul de Stat pentru situații excepționale), care apăruse foarte „brusc” la Moscova pe 19 august 1991. Până acum, părerea majorității despre acest „organ” arată astfel:

„Membrii GKCP s-au manifestat împotriva „perestroicii” promovată de președintele URSS Mihail Gorbaciov, precum și împotriva semnării noii convenții și a transformării URSS în confederația Uniunea Statelor Suverane, în care ar urma să intre doar 9 dintre cele 15 republici ale Uniunii.” [259].

Însă mărturiile martorilor oculari și faptele ne oferă baza pentru emiterea altor afirmații. După cum spunea Sherlock Holmes: „Aceasta este mai mult decât o presupunere. Este o ipoteză, care explică toate faptele, fără excepție.”

Istoria secretă a Uniunii Sovietice confirmă că încercarea de lovitură fusese comandată, organizată și condusă în secret de către președintele URSS, secretarul general al CC al PCUS Mihail Gorbaciov. A condus, ascunzându-se, pentru orice eventualitate, în dacea (obiectiv „Zoria”) aflată la 2 kilometri de satul Foros al Consiliului orășenesc Ialta (Crimeea), păzit de luptători din formații speciale ale KGB și de flota militară.

Circulă și acum povestea mincinoasă că Gorbaciov fusese blocat la Foros de două divizii și vase de coastă; că i se tăiasă legătura cu guvernul. Iar el ajunsese „ostatic în Crimeea”. Însă în realitate fusese cu totul altfel. El singur se ascunsese acolo, păzit de 130 de bodyguarzi. Și nu existau niciun fel de divizii. Iar vasele nu îl blocau, ci îl apărau.

General-maiorul Viaceslav Gheneralov fusese între anii 1985 și 1991 șeful corpului de protecție și pază al lui Gorbaciov. Conform materialelor din anchetă, chipurile el, la ordinul șefului KGB Kriucikov (vă reamintesc – acesta era unul dintre cei mai apropiați linge-blide ai lui Gorbaciov), l-a izolat pe „patronul” lui la dacea din Foros. Însă iată ce povestea chiar el:

„Nu-l blocase nimeni. Există ideea ca pe data de 20 să plece cu avionul împreună cu mine la Moscova pentru semnarea Convenției Unionale. Când s-a format GKCP, pe 19 august, eu i-am propus: «Hai să vă pregătesc un avion, pentru un zbor la Moscova.». Eu eram împuternicit să fac acest lucru. «Nu, nu plecăm nicăieri», – a răspuns el. Fiica și ginerele au refuzat și ei călătoria cu avionul și au rămas acolo. De aceea nu este corect să se spună că cineva îl blocase acolo. Fusese o autoizolare. Mai mult decât atât, el a ordonat pazei sale de corp să întărească posturile în varianta de noapte, iar asta însemna să se înarmeze. Iar când au venit la mine și mi-au comunicat acest ordin, eu am răspuns că nu dispun de forțe pentru asigurarea pazei obiectivului în varianta de noapte. El se autoizolase, ca nimeni să nu-l deranjeze.” [251].

Generalul în retragere nu are niciun motiv să mintă. Ba mai mult, există și alți martori care confirmă că Gorbaciov și familia lui nu fuseseră blocați. Generalul Gheneralov continuă:

„Eu nu influențam în niciun fel acțiunile președintelui. Doar dacă ar fi dorit... Pe el îl invitaseră cei de la GKCP, când au venit în Crimeea: «Să mergem la Moscova și acolo vom rezolva toate problemele.». El a răspuns: «Eu nu plec nicăieri, sunt bolnav.». După aceea, a venit la mine Cerneaev, ajutorul lui: «Trebuie să plecăm cu avionul la Moscova.». Iar eu i-am răspuns: «De acord.». Însă Mihail Sergheevici a spus că nu pleacă. Deși mai apoi, în toate materialele anchetelor era scris că eu «l-am izolat pe președinte.» [idem].

Despre faptul că în spatele GKCP se afla scumpul nostru „democrat” se vorbea de mult și de către cunoscători: fostul președinte al Gruziei (Georgiei), Zviad Hamsahurdia; fostul vicepreședinte al URSS, Ghenadii Ianaev; fostul președinte al Consiliului Suprem al URSS, Anatolii Lukianov, și alții.

În materialele anchetelor se consemnează că proiectul hotărârii de introducere a stării excepționale în țară (care fusese citită pe 19 august 1991 de „conspiratori”) i-a fost încredințat șefului KGB, Vladimir Kriucikov, spre prelucrare de însuși Gorbaciov încă în decembrie 1990. Iar GKCP fusese creat în martie 1991. Dăm cuvântul fostului membru al GKCP, Aleksandr Tizeakov:

„Iată, el spune acum că extraordinarul eveniment a fost organizat de GKCP, dar nu e deloc așa. GKCP fusese creat de Gorbaciov pe 28 martie 1991, fusese emis un decret. Acolo fuseseră toți, cei publicați pe 19 august, în afară de mine și de Starodubțev, președintele Uniunii țărănești.” [252].

Tizeakov și Starodubțev erau figuri secundare. Baza GKCP o compuneau oameni devotați lui Gorbaciov: Ghenadii Ianaev, Vladimir Kriucikov, Valentin Pavlov, Dimitrii Iazov.

Gorbaciov făcea tot posibilul să păstreze URSS și propria putere. Le spărgea capetele protestatarilor cu lopeți de genști ale desantului la Tbilisi, strivea cu tancurile la Baku, la Vilnius și la Riga. El a ținut ascuns până la sfârșit originalul pactului Molotov-Riebbentrop și al protocolului secret care-l însoțea, înțelegând foarte bine că, dacă va fi arătat, Letonia, Lituania, Estonia și Moldova vor avea toate motivele juridice să anunțe că fuseseră anexate și vor avea argumente „beton” pentru ieșirea din componența URSS.

Însă după încercarea nereușită de a înăbuși mișcările de independență de la Vilnius și Riga, devenise limpede că situația din țară ieșise de sub control. Conducerea superioară de partid ajunsese în impas. În jocul de șah, o asemenea situație intervine atunci, când orice mișcare ar putea înrăutăți situația. Acum și Elțân, folosindu-se de evenimentele sângeroase din Țările Baltice, cere demisia lui Gorbaciov.

Trebuie înțeleși și tovarășii de la Kremlin. Ei știau foarte bine că majoritatea cetățenilor URSS, cărora timp de decenii li s-a spălat creierul, doresc menținerea „familiei popoarelor sovietice”. Că în fruntea proceselor centrifuge se află elita locală a nomenclurii de partid, susținută de un număr relativ mic de activiști pasionați. Referendumul despre păstrarea URSS din 17 martie 1991 a arătat că de la 82,7% în Bielorusia până la 71,3% chiar în Rusia dintre cetățeni doresc menținerea Uniunii. Dar și procentele contra înseamnă zeci de milioane de oameni. Mai ales dacă ținem cont că referendumul nu s-a desfășurat în Lituania, Letonia, Estonia, Moldova, Gruzia și Armenia. Și cu fiecare zi, numărul adeptilor URSS va tot scădea. La începutul lunii august 1991, doar 6 dintre cele 15 republici și-au exprimat răspicat dorința de a semna un nou acord unional. Între ele nu era și Ucraina...

De aceea, la 10 zile după referendum a și fost luată hotărârea de a se trece la „măsuri ferme”, care fuseseră planificate și descrise demult. Pentru realizarea lor, a fost ales și aprobat un grup de tovarăși.

Iar hotărârea de principiu, orientată spre realizarea planului de instituirea a stării excepționale, probabil, fusese luată pe 12 iunie 1992. În acea zi, Boris Elțân a câștigat alegerile împotriva protejatului lui Gorbaciov, Nikolai Râjkov, și a devenit președinte al RSFSR. Împreună cu declarația de suveranitate a RSFSR, adoptată cu un an înaintea Ucrainei, acest lucru devenea o imensă amenințare.

Dăm cuvântul generalului de armată Valentin Ivanovici Varennikov, care era atunci adjunct al ministrului Apărării și comandant al Forțelor Terestre. El nu făcea parte nemijlocit din GKCP – avea o funcție mică, dar, cu toate acestea, făcuse parte dintre conspiratori.

„Pe data de 3 august, Gorbaciov convoacă prezidiul Cabinetului de Miniștri al URSS și anunță: «În țară, situația este extrem de grea. Eu plec la odihnă în Crimeea, iar în acest timp, dumneavoastră aveți obligația să introduceți ordinea!». Normal că Gorbaciov înțelegea că membrii Cabinetului de Miniștri, precum și conducerea țării în întregul ei, fără discuție, vor acționa, vor face ceva. Și dacă vor reuși, el va anunța: «Eu am rezolvat! Eu le dădusem sarcina.». Iar dacă nu vor reuși, el va spune: «Uite, vedeți? Eu le-am dat sarcina să rezolve, iar ei ce-au făcut?!». Adică el era consecvent manierei sale – de a se eschiva de răspundere.” [253].

Despre faptul că Mihail Sergheevici făcea tot posibilul să se eschiveze de răspundere Varennikov s-a convins din propria experiență amară. Gorbaciov îl făcuse pe el țap ispășitor pentru asaltul catastrofal asupra televiziunii din Vilnius, lepădându-se de orice responsabilitate. El, vedeți dumneavoastră, nu dăduse ordin să fie atacată televiziunea, tot așa cum fusese și cu distrugerea plantațiilor de vie.

În continuare, evenimentele au avut o desfășurare foarte interesantă. În ziua următoare, Gorbaciov pleacă „la odihnă”, iar cei cărora „le dăduse sarcină” se pregăteau să ia „un complex de măsuri”. Generalul Varennikov:

„Pe 18 august avusese loc întâlnirea cu Gorbaciov în Crimeea. El a refuzat propunerea să participe la acțiuni împreună cu noi. I se propusese să ia avionul și să meargă cu noi la Moscova, pentru a lua hotărâri împreună. A refuzat din nou, pretextând că se simte rău. Dar a anunțat: «Faceți cum credeți că este necesar, dracul să vă ia!». (Sunt exact cuvintele lui și n-a mai spus nimic.)” [idem].

Cine fusese la întâlnirea cu Gorbaciov? Conducătorul GKCP, vicepreședintele și prietenul lui personal, Ianaev? Nu. Poate șeful KGB, Kriuciov? Nici el. Președintele Consiliului de Miniștri, Pavlov? Nu. Și Iazov, ministrul Apărării, rămasese și el la Moscova.

În locul lor, aceștia l-au trimis pe același Varennikov, pe șeful Administrației Prezidențiale a URSS, Valerii Boldin, și pe Oleg Șenin, care era membru al CC și al Biroului Politic și era considerat a treia persoană în aparatul de partid. Pe el îl lăsase „Gorbi” să „gospodărească” partidul cât timp se află el la „odihnă”. Toți aceștia erau de partea GKCP, însă, oficial, nu

Dacă Gorbaciov s-a ferit să răspundă pentru sângele vărsat, ascunzându-se la Foros, de ce cineva dintre membrii GKCP să fi luat răspunderea asupra sa? De aceea această răzvrătire fusese dinainte sortită eșecului. Aventura nu s-a justificat și a devenit detonatorul destrămării URSS.

intrau în componența conducerii. Ei erau însoțiți de Oleg Baklanov, unicul din grupul „celor șapte” importanți din GKCP.

Despre cum drăcuia „Gorbi” în timpul vizitei celor de la GKCP mărturisește și Viaceslav Gheneralov, însă din gura lui ieșiseră puțin altfel de vorbe.

„... El cunoștea starea de lucruri din țară. Trecuse de-acum un an, ori poate chiar doi sau trei, de când începuse să se dărâme totul. Oamenii care veniseră la el erau disperati. Și ei și-au exprimat părerea că sosise momentul limită. Și dacă nu sunt luate măsuri imediate, țara se poate nărui. El nu dădea atenție acelor vorbe, le-a spus: «Faceți ce vreți, duceți-vă la toți dracii, eu nu plec nicăieri, eu sunt bolnav.»” [251].

Aici Gheneralov greșește doar în aprecierea motivelor șefului. Nici principalul responsabil de protecție și pază nu trebuie să știe despre înțelegerea care avusese loc. De fapt, Varennikov are dreptate: Gorbaciov plănuise totul, el aranjase totul, iar când pregătirea pentru introducerea stării excepționale a atins etapa finală și trebuia începută acțiunea, el s-a ascuns în spatele unei reale sau inventate îmbolnăviri. Acționați voi, dragii mei colaboratori...

„În noaptea de 18 spre 19 august, conducerea țării fusese nevoită – pentru că Gorbaciov refuzase să participe la acțiune – să creeze «Comitetul de Stat pentru Situații Excepționale». În acea vreme, aveau dreptul să creeze asemenea structuri de stat două persoane: președintele URSS sau președintele Cabinetului de Miniștri al URSS. Președintele Cabinetului de Miniștri, V. S. Pavlov, și-a asumat răspunderea, a creat comitetul, în care s-a inclus și pe sine.” [253].

Aici Varennikov n-are dreptate. Rangul lui era prea mic, ca să cunoască secretul cum anume se constituise în relitate conspirația. Situația trebuie descifrată astfel: anturajul cel mai apropiat pregătise puciul și l-a invitat pe Mihail Sergheevici să-l conducă, pentru că lor le era teamă. Au trimis la el soli. Dar prin ei, Gorbaciov le-a transmis: acționați așa, după cum ne-am înțeles – eu nu vreau să mă pătez de sânge.

Se înțelege că, în acel moment, „Gorbi” era plin de sânge până pe chelie, însă, conform planurilor lui, urma să curgă mult mai mult sânge.

Unii consideră GKCP o încercare de lovitură de stat. Alții – o încercare de a instaura o dictatură militară. Participanții la acest „organism de stat” au respins aceste învinuiri, zicând că despre ce lovitură de stat poate fi vorba, dacă în fruntea GKCP se afla conducerea supremă a URSS?! Ce dictatură militară, dacă în comunicat se specifica limpede că acțiunile GKCP sunt direcționate spre instaurarea ordinii constituționale în țară și înfrânarea elementelor antistatale?

Oricât de greu le-ar fi „democraților” să citească acestea, cei de la GKCP aveau dreptate. Conspiratorii nu încălcaseră formal nicio lege sau normă constituțională. Chiar și constituirea comitetului poate fi motivată din punct de vedere legal. Că doar se crează organe excepționale, de pildă, în caz de lichidare a unor cataclisme. Instituirea stării excepționale și limitarea libertăților nu pot fi nici ele considerate elemente ale loviturii de stat.

Și iată! În timpul conferinței de presă, tovarășul Ianaev a anunțat că președintele în funcțiune, Mihail Sergheevici Gorbaciov, nu a fost înlăturat din funcție, însă el „nu-și poate

îndeplini obligațiile din cauza bolii”. De îndată ce se va însănătoși, își va relua activitatea. Și a spus că este prietenul său.

Și-atunci de ce lui Ianaev îi tremurau atât de tare mâinile? De ce membrilor GKCP le jucau ochii în așa hal, când au ieșit pe 19 august la conferința de presă? Păi, pentru că totul arăta a lovitură de stat. Că dacă ar fi făcut dovada bolii lui Gorbaciov și transmiterea atribuțiilor, era una. Absența lui din spațiul informațional era altceva. Și atunci se punea întrebarea: cât de acută va fi opoziția împotriva GKCP din partea republicilor și a acelor pături de activiști pasionați?

S-a calculat probabil că majoritatea populației (așa s-a și întâmplat) a avut o atitudine pozitivă față de GKCP, sperând că, în sfârșit, cineva va face „ordine”, după câțiva ani de indecizii și aventuri, iar restul poate fi speriat, liderii ațâțători la proteste și „previziuni” separatiste și cumva totul se va „aranja”. Într-un cuvânt, speranța era mai ales la vechea vorbă rusească „s-ar putea”. Aventura-i aventură.

Ei nici nu și-au dat seama că GKCP și anunțurile pe care le lansa îi mobilizau într-adevăr pe cei „pasionați”. Căci toate vizau existența lor fizică. Prea puțini dintre activiștii sociali se îndoiau că vor urma numeroase arestări. De aceea toți s-au aruncat spre Casa Albă.

Primul, simțind miros de pârlit, s-a aruncat într-acolo Boris Elțân. Spre mirarea lui, luptătorii din grupul „Alfa” al KGB, care, la ordinul lui Krucikov, încojuraseră dacea președintelui RSFSR, lăsând să treacă automobilul lui, neavând probabil indicații precise, cum să procedeze în acest caz.

Un episod interesant s-a petrecut pe 20 august. La președintele Consiliului Suprem al URSS s-a prezentat o delegație de deputați apropiați de Elțân, care au cerut convocarea urgentă a unei sesiuni a Consiliului pentru contracararea conspiratorilor și, potrivit spuselor lui Ruțki,

„Lukianov a spus că nu consideră convocarea urgentă a sesiunii, că noi ne înșelăm în aprecierea GKCP. El a spus: «Măine se va întoarce președintele, va transfera totul celui GKCP și, în această situație, cum veți colabora cu el?».” [252].

Dar iată și spusele lui Ivan Silaev, care adaugă culoare relevantă întregului tablou:

„Lukianov a început să ne reproșeze. Voi vă folosiți de situație, nu vă comportați corect. Gorbaciov e bolnav, grav bolnav, probabil, fără scăpare...” [idem].

Adică lui Ruțki și celor care erau cu el li s-a spus aproape direct: băieți, în spatele acestor lucruri se află însuși Gorbaciov, iar acum lui îi convine să facă pe bolnavul. Însă „băieții” au înțeles ceea ce încă nu înțelegeau prea bine conspiratorii. Planul lor a și căzut.

În apărarea Casei Albe ieșiseră 200.000 de oameni. Pentru Moscova (având în vedere experiența de mai târziu cu Maidanul din Kiev) nu era un număr mare. Dar nu ieșiseră adepții sistemului comunist. Puțină lume mai ține minte că atunci la mitingurile comuniștilor participau nu mai puține persoane, decât la mitingurile „democraților” – am scris în ghilimele, pentru că între ei se aflau și celebrii șoviniști de tipul lui Gavril Popov. Și era liniște. La Leningrad, împotriva GKCP au manifestat 400.000 de oameni, organizați de primarul orașului Aleksandr Sobceak. La Kiev, nu s-a manifestat deschis împotriva GKCP, dar au sabotat pe toate căile.

Când se pregătește o lovitură, precum cea din august de la Moscova, este important fiecare minut. Totul trebuie să se desfășoare exact și repede. Însă GKCP nu avea un conducător unic. Gorbaciov a spus „acționați” și s-a retras „grav bolnav”. Pavlov s-a retras la dacea lui și nu s-a „arătat”. Lui Ianaev îi tremurau mâinile, pentru că era un om de nimic. De aceea Gorbaciov l-a și numit vicepreședinte.

Era necesar un asalt hotărâtor și sângeros asupra Casei Albe, arestarea lui Elțan, a lui Hasbulatov, a lui Ruțki și a altor lideri. Însă cei de la armată și comandanții subunităților KGB cereau ordin scris. Dar l-au așteptat degeaba. Nimeni nu dorea să-și asume răspunderea. Nici măcar Kriucikov, omul de încredere al lui Gorbaciov.

„De sus” veneau aceleași ordine: „așteptați”. Iar acest lucru demoralizează. Mai ales când ești sub presiunea demonstrațiilor neînarmați. Dacă ei ar arunca cu cocteiluri Molotov și s-ar ascunde „după colțuri” – psihologic, ar fi mai ușor. Dar când în tancurile tale se aruncă cu flori și prăjituri, comandanții tac, iar la radio răsună chemările lui Elțan, care a anunțat că în țară s-a produs lovitura, că o bandă de puciști l-a dat jos pe președintele legal și a instituit dictatura și că el, președintele RSFSR, Boris Elțan, ordonă și cheamă să nu se execute ordinele criminale, înseamnă că s-a produs ruptura.

Primele 10 tancuri ale batalionului 1 din regimentul de pușcași motorizați din Divizia a 2-a de gardă au trecut de partea lui Elțan încă din 19 august (nu de partea apărătorilor Casei Albe, ci chiar a lui Elțan). Mai mult, există informații că în seara zilei de 19 august, Elțan cică s-ar fi înțeles cu militarii că „asaltul nu va avea loc”.

Cu alte cuvinte, cu GKCP le-a ieșit la fel de „frumos”, cum le ieșise cu „campania împotriva alcoolului”, cu reformele economice, cu politica națională și cu „liberalizarea”. După cum a afirmat Dmitrii Iazov la interogatoriu, ei „nu s-au gândit la nimic”, nici într-o perspectivă apropiată, nici în una îndepărtată.

În data de 21 august, la ordinul mareșalului Iazov (sub puternica presiune a lui Pavel Graciov, comandantul armatelor de desant aerian, a amiralului Vladimir Cerneavin, comandantul marinei militare, a mareșalului Evghenii Șapoșnikov, comandantul armatelor de uscat, și a generalului de armată Iurii Maksimov, comandantul unităților de rachete strategice) armata începuse să părăsească Moscova. Iar spre Crimeea au plecat în grabă două avioane. În unul se aflau membri ai GKCP Kriucikov, Iazov, Baklanov, Tizeakov, Lukianov și Ivașko, iar în celălalt – adversarii lor Ruțkoi, Silaev, Primakov și Bakatin.

Despre ce au vorbit toți aceștia cu Gorbaciov, ce s-au sfătuit și în legătură cu ce s-au înțeles n-o să aflăm niciodată. Pentru că niciunul dintre ei n-a spus adevărul și nu-l va spune. În schimb, se știe că în seara de 22 august, Mihail Sergheevici Gorbaciov s-a întors, dar nu ca învingător.

Se cunosc vorbele lui „Gorbi” la coborârea din avion, care a spus că nimeni nu va afla cum s-au întâmplat lucrurile de-adevărat. Se știe, de asemenea, că toți conducătorii GKCP au fost curând amnistiați și spețele penale au fost închise. Generalul Varennikov, singurul dintre ei, ceruse să fie judecat și tribunalul i-a dat dreptate. Mai apoi, unii dintre ei au avut o activă viață politică. Ultima mea versiune: toate acestea sunt consecința acelei ciudate întâlniri de la Foros a lui Gorbaciov cu membrii GKCP și cu adversarii lor și a anumitor înțelegeri dintre ei.

Elțan își dorea puterea. Dar îl încurca Gorbaciov. Acesta putea fi lichidat numai lichidând URSS. Kravciuk tocmai fusese ales președinte al Ucrainei; și el își dorea puterea. URSS nu mai era necesară nimănui și a fost înmormântată. Slavă Domnului...

În ziua următoare, Elțan l-a invitat pe Gorbaciov la sesiunea Consiliului Superior al RSFSR și președintele, ascultător, s-a dus.

„Boris Nikolaevici se purta ca un stăpân, aproape ca un superior al lui Gorbaciov, și în prezența lui a semnat Hotărârea de încetare a activității Partidului Comunist Rus.” [253].

Atât de aspru și arogant se putea purta Elțan cu Gorbaciov doar într-un singur caz: dacă deținea un material extrem de compromițător. Având în vedere că Mihail Sergheevici avea seifuri ticsite cu materiale compromițătoare, lucru pe care Elțan îl putea face public, ar fi devenit o bombă, care, pur și simplu, l-ar fi distrus pe Gorbaciov. Imaginați-vă că s-ar fi anunțat (cu dovezi) că Mihail Sergheevici plănuise totul, că el organizase totul, iar apoi s-a încojurat de apărători și a rupt legăturile guvernului. Cine i-ar mai fi întins după aceea mâna, cine l-ar fi invitat, pe bani buni, să țină conferințe în străinătate și să vorbească la seminarii despre cum a luptat el toată viața să dărâme comunismul?

De fapt, acest moment a fost unul de cotitură în istoria URSS. A doua zi, după ce la sesiunea Consiliului Suprem al RSFR Elțan i-a administrat o umilitoare biciuire publică lui Mihail Gorbaciov, acesta a anunțat dizolvarea CC al PCUS și i-a pecetluit soarta.

În aceeași zi, începuseră sinucideri în masă și „sinucideri” ale unor persoane, care „știau prea multe” sau, pur și simplu, nu mai vedeau niciun sens să mai trăiască, văzând că a căzut și ultima încercare de a salva existența URSS.

Primul s-a „sinucis” mareșalul Uniunii Sovietice, Serghei Feodorovici Ahromeev. De ce am pus între ghilimele cuvântul sinucidere, cu toate că există bilete scrise înainte de a muri și sfoara cu care se spânzurase? Pentru că legat de aceasta există multe întrebări.

În primul rând, Ahromeev fusese consilier personal al lui Gorbaciov. În al doilea rând, fusese împreună cu el la odihnă într-o dace din vecinătate – la Soci. După nereușita vizită la Gorbaciov a delegației GKCP, consilierul lui Gorbaciov ia imediat avionul și pleacă la Moscova,

se alătură conspiratorilor și preia de facto conducerea militară a chestiunii. În al treilea rând, Ahromeev s-a spânzurat de două ori. Prima dată, sfoara, chipurile, se rupsesse; mareșalul și-a revenit; brusc și-a adus aminte că nu a înapoiat unui camarad datoria; a găsit banii, i-a înapoiat; s-a întors în biroul său și s-a spânzurat cu aceeași sfoară. Și de ce să te spânzuri și încă cu un material atât de puțin rezistent, care se rupe, dacă tu ești mareșal și ai pistol? Dar dacă mareșalul fusese sugrumat încetișor...

Nu pun în cârca nimănui ipotezele mele, însă Ahromeev fusese lichidat, pentru că era legătura dintre Gorbaciov și GKCP; „ochiul țarului” în tabăra conspiratorilor.

În principiu, în continuare nu e nimic interesant. Știe toată lumea că pe 8 decembrie 1991, în apropiere de Brest, președintele RSFSR Boris Elțan, nou-inventatul președinte al Ucrainei, Leonid Kravciuk, și președintele Consiliului Suprem al RSS Bielorusă, Stanislav Șușkevici, au semnat așa-numita înțelegere de la Bilovez, prin care se consemna încetarea existenței Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

Înțelegerea fusese redactată cu încălcarea a numeroase norme juridice. Dar pe cine interesa atunci acest lucru? Sfârșitul URSS fusese la fel de ilegal cum fusese și constituirea. Dar pe 10 decembrie, Consiliul Suprem al Ucrainei a ratificat această înțelegere conform tuturor regulilor. Această hotărâre are putere juridică supremă și nu se supune rectificării.

De ce a fost Moscova de acord să lase Ucraina „să plece”? Sunt câteva motive. În primul rând, ea nu avea suficientă putere, pentru a o reține cu forța. În al doilea rând, Moscova nu avea suficiente resurse pentru prelungirea existenței Uniunii, așa că Elțan și acoliții lui hotărâseră să se înfrupte din „republicile-surori”. Numai din Ucraina din „Sverbank” fuseseră scoase fonduri, însumând 96 de miliarde de ruble. Fără să punem la socoteală ceea ce aveau întreprinderile ucrainene la „Vneșekonombank”. În fond, Federația Rusă s-a salvat, jefuind alte republici. În al treilea rând, această „despărțire” era considerată la Moscova ca fiind temporară, pentru care și fusese înființată Uniunea Statelor Independente (USI). Moscova intenționa să țină fostele republici ale URSS în sfera sa de influență politică și economică până la un moment prielnic. Dar el, din fericire, n-a sosit.

Este interesant că Moscova și pe mai departe se va strădui să refacă vechiul imperiu. În februarie 2013, în pline dezbateri privind aderarea Ucrainei la Uniunea Europeană, s-a constatat brusc că la Comitetul Executiv al USI, unde, de regulă, trebuia să fie păstrat originalul Convenției de la Bilovez, acesta lipsește și este doar o copie.

Iar când în toamna anului 2013 regimul lui Ianukovyci, în schimbul miliardelor de la Kremlin, a renunțat la Asociație, s-a constatat că nici Rusia, nici Belarus, nici Ucraina nu dețineau originalul Convenției. Dispăruse. Precum odinioară convenția de la Pereiaslav¹.

Așa că, la sfârșitul anului 2013 și începutul lui 2014, Ucraina ca stat se afla într-adevăr pe marginea prăpastiei.

Însă aceasta este altă istorie...

¹ Este vorba despre **Tratatul de la Pereiaslav** (în limba ucraineană: **Переяславська рада**), semnat în 1654 în orașul ucrainean Pereiaslav între cazacii zaporojeni și reprezentanții țarului Alexei I al Rusiei, în timpul răscoalei conduse de hatmanul Bohdan Hmelnytskyi. Acest tratat îl declara pe țar drept protector al cazacilor... Istoria a dovedit că nu a fost deloc așa. (C. Ir.)

În loc de postfață

Se tot putea scrie în continuare. Multe volume. Nu am amintit aici o mulțime de crime ale sistemului sovietic. Bunăoară, despre experimentarea armelor nucleare pe propriii soldați. Experiența care purta numele de cod „Fulg de nea”, desfășurată pe poligonul Toțk, avea loc sub comanda „Mareșalului victoriei” Jukov, din dispoziția lui Nikita Hrușciiov. Sau despre demonstrațiile de 1 Mai 1986 de la Kiev și alte orașe ale Ucrainei, desfășurate sub „ploaia” radiațiilor de la Cernobîl¹.

Pot fi amintite miturile despre „marile realizări” ale lui Stahanov sau despre Stahanov însuși – un alcoolic, un pedofil și violator. Sau despre faptele de vitejie ale lui Aleksandr Matrosov, un om-nălucă, inexistent în natură. Se poate povesti despre cele 44 de războaie și conflicte armate în care luase parte URSS în anii existenței sale și despre numărul de victime ale medicinei sovietice „gratuite”. Se poate discuta, de asemenea, de ce în toată istoria URSS au existat doar 9 laureați ai Premiului Nobel și cât i se datorează această situație învățământului sovietic „gratuit”.

Însă și fără acestea cred că cititorii au înțeles că URSS, sub conducerea lui Lenin-Stalin-Hrușciiov-Brejnev-Andropov-Cernenko-Gorbaciiov, fusese o țară îngrozitoare și respingătoare, unde minciuna, cruzimea și desconsiderarea omului fuseseră duse la absolut.

În loc de acestea, dați-mi voie să vă spun de ce comunismul este imposibil. Este precum acea frumoasă poveste cu un morcov în fața botului măgarului, poveste cu care îi ademeneau pe lumpeni șarlatanii politici. Este un lucru important, pentru că peste 70 de ani bolșevicii-comuniștii au condus poporul spre nicăieri. Poporul era hrănit cu povestioare, în timp ce ei trăiau în comunism, după cum afirmase deschis ginerele lui Brejnev.

N-o să mă raportează la lucruri înalte. Iată o întrebare simplă: oare în comunism va exista șomaj? Dacă nu va exista, înseamnă că va dispărea concurența de pe piața muncii. Iar unde nu există concurență, dispare stimulul dezvoltării. De autoperfecționare. Acolo apare stagnarea. Precum în URSS.

Dacă va exista șomaj, va fi și mai rău. Pentru că acest fenomen demoralizează societatea. Păi, chiar așa, de ce dracu să mă cocoșez muncind în mină, dacă vecinul nu muncește, ia din magazine tot ce-i trebuie fără să plătească și stă cu burta la soare în Maldive, în timp ce eu sap o galerie la 1.200 de metri adâncime? Și eu vreau să fiu în Maldive, în loc să respir praful din galerie.

Și că veni vorba despre acele insule înșorite. Astăzi, sunt pe pământ 7,6 miliarde de locuitori. Să admitem că suntem în comunism și toți aceștia au chef să meargă în Maldive. Oricâtă ordinea ai face, nici într-un an aceștia nu pot ajunge acolo, pentru că insulele au o suprafață de doar 296 de kilometri pătrați și nu toate cele 1.196 de insulițe sunt locuibile.

¹ Denumirea localității ucrainene – Чернобыль – înseamnă **peliniță** sau **pelin negru** și ar trebui ortografiat **Ciornobył**, cu accentul pe al doilea o, însă la noi a fost preluată forma rusească Cernobîl. (C. Ir.)

Ce-i de făcut?

Acum vizitarea Maldivelor este reglementată de prețuri. Acolo totul este foarte scump. Nu oricine își poate permite să petreacă măcar trei zile pe acele insule de basm. Însă în comunism totul este gratuit! Cum să explici miliardelor de oameni că dorința lor de a petrece pe insulele Maldive nu poate fi satisfăcută, din cauza unor condiții obiective și, în loc de pitoreștile insule, vor merge la Berdeansk sau la Zaleznâi Port?

Acum câte ceva despre mină. Eu știu ce este mina. Am muncit în mină. Este o muncă sisifică. Te alegi degeaba cu o hernie. Astăzi, oamenii se duc să muncească în mină pentru bani. Iar dacă în comunism nu vor fi bani și totul se obține gratis, inclusiv Maldivele, eu de ce să respir hidrogen sulfurat și să împing, cu ochii holbați, enormul vagonet? Iar în abataj nu-ți vezi mâna întinsă din cauza pulberii.

De ce eu trebuie să muncesc aici, în loc să cultiv floricele? Sau să dau împrumut cărți în vreo „izbă de lectură”? Și aceasta este tot muncă, dar mai plăcută.

Comuniștii spun: atunci totul va fi automatizat. Roboții vor face totul. Sau mașinile dirijate de la distanță. Au scornit frumos. Dar există un „însă”. Cine a fost în mină știe că acolo este necesar omul. Pentru că acolo sunt o mulțime de lucruri pe care o mașină n-o să le poată face niciodată. În adevăratul sens al acestui cuvânt: ni-cio-da-tă.

Iar în lume mai există foarte multe lucruri care nu pot fi făcute ni-cio-da-tă de roboți.

Crearea de cărți, picturi, muzică – acestea sunt creații, care în același timp presupune o muncă grea. Ca să scrie această carte, autorul a „lopătat” munți de informații, n-a dormit nopțile, a băut o cisternă de ceai. Dumneavoastră ați cumpărat cartea, plătind munca mea de ocnaș. Iar când banii nu vor mai exista și totul va fi gratuit – ce mă va stimula să ard milioane de celule nervoase?

Și acestea sunt doar vârful aisbergului. Iată, de pildă: cine va proiecta roboții și mașinile? Este un efort mental extraordinar, la oamenii de știință crizele nervoase și infarctul sunt boli profesionale. Și cine va experimenta acele mașini cu riscul vieții sale? Cine le va echipa și le va repara? De exemplu, un robot de asanare? Sau unul „gunoier”?

Iar cuvântul „ni-cio-da-tă” înseamnă că comunismul este imposibil. El este pur și simplu o credință. O frumoasă poveste pentru „prostime”. Și egalitatea între oameni există doar într-un singur caz: în fața morții.

Există doar o singură cale spre bunăstare – munca. Cel care muncește mai mult și mai greu își poate permite un concediu la Șarm-el-Șeih sau pe insulele Maldive. Alternativă nu există.

Și dacă cineva vă povestește ce bun este comunismul și socialismul, ce bine era în URSS, să știți că vrea să vă păcălească. Că scopul unora ca acesta este să vă bage în colhozuri, în care să câștigați zile-muncă, iar ei să se instaleze în conace liniștite cu o mulțime de slugi, păziți de apărători, în „comunismul” lor personal. În vechiul imperiu moscovit.

Precum au dus-o Lenin, Dzerjinski, Stalin, Molotov, Brejnev, Gorbaciov...

Cu respect,
Pavlo Pravyi

Bibliografie

1. Şciukina, T.V., *Social-democrația în toamna anului 1917*// Donskoi vremennik. Anul 2007/ Don. gos. publ. b-ka. Rstov pe Don, 2006, ed 15.
2. Bajanov, Boris, *Amintirile unui fost secretar al lui Stalin*, URL:<https://www.litmir.me/br/?b=2777&p=1>.
3. Smirnov, Oleg. *Baionetele chinezești ale revoluției ruse*. „Ogoniok”. 2017. 15 mai (nr. 19).
4. Popovici, Galina. *Jaloanele istoriei Rusiei: trecutul și probabilul viitor al Rusiei*. B.m.2018.
5. *Muncitorii Leningradului în lupta pentru victoria socialismului*. M; L, 1963.
6. *Dizolvarea Adunării Constituante*/ Fedenko, P. V. Noua „Istorie a PCUS”. München, 1960.
7. Lenin, V. I. *Raport la ședința Comisiei Centrale Electorale* din 24 februarie 1918. Lenin, V. I. Opere complete. M., 1974. T. 35.
8. Runov, Valentin, *Legendarul Kornilov*. M. 2014.
9. Şuvalov, A. V. *Ulianov (Lenin) Vladimir Ilici*. URL: http://www.characrerology.ru/patographia/politicians/item_4584.html.
10. Ilin V. (Lenin V. I.) *Dezvoltarea capitalismului în Rusia: procesul de cultivare a pieței interne pentru industria grea*. URL: <http://www.raruss.ru/books-forever/books-forever-3/4313-lenin-russian-casptalism.html>.
11. Smolin, Mihail. „Cloaca puturoasă” nebună și idiotismul moral al lui Lenin. URL: <https://tsargrad.tv/articles/sumashedchaja-smerdiakovchhina-i-nravstvennji-idiotizm-lenina-91401>.
12. Brakman, Roman. *Dosarul secret al lui Iosif Stalin. Viața secretă*. URL:<http://amnesia.pavelbers.com/Staliniana%2018.htm>.
13. Pozdneakova, Maria. *Tovarășul Demon. De ce de bolșevica Zemleacika se temeau până și tovarășii ei*. Argumente și fapte. 2012. 21 noiembrie. (nr. 47).
14. Maiorova, Elena. *În focul revoluției: Maria Spiridonovna, Larisa Reisner*. Sankt-Petersburg, 2019.
15. Okunev, Dmitrii. „Mai răi decât toți dracii”: cum organiza Lunacearski orgiile. URL:https://www.gazeta.ru/science/2019/09/12_a_12646567.shtml.
16. *Decretele puterii sovietice*. M, Gosizd-vo polit. Literaturi,1957.T.I.
17. *Congresul al XI-lea al PC(b)*. M, 1961.
18. Budnițki, Oleg. *În anul 17, informația era peste 400%*. URL: <https://www.banki.ru/news/interview/?id=10090546>.
19. Vagonova, E.I. „Kommunele îl vor hrăni pe țărăn, vor aduce bunăstarea în viața lui...”. URL: <https://www.yararchive.ru/publication/details/383/>.
20. Belousov, V.D., Biriukov, V.A. *Încercare de desființare a banilor în anii comunismului de război*. Vestnik Moscovskogo un-ta. Ser. 6: Ekonomika. 2012. nr.2.
21. Lanțov, S.A. *Teroare și teroriști: dicționar*. – SPB.: izd-vo Sankt-Peterbugskogo un-ta. 2004.
22. Aleksandrov, Kirill. *Victimele terorii roșii (octombrie 1917-mai 1918)*. URL: <http://beloedelo.com/researches/article/?506>.

23. Hlestalov, Eduard. *Oare Feliks fusese de fier?* URL: <http://www.sovsecretno/articles/a-byi-li-felikszeleznym/>
24. Ciukovski, Kornei Ivanovici. *Jurnal (1901-1929)*. M., 1991.
25. *Comuniștii: povestiri; schițe*/Sost.L.Asanov. M., 1985.
26. Vldimirski, Iren. *Valchiria revoluției ruse*. URL: <http://www.jerusalem-korczak-home.com/kk/ya/10.htm>).
27. Platonov, O.A. *Istoria poporului rus în secolul XX*. M., 1997.
28. Kafanova, Liudmila. *Mafioții care au încălecat statul. Citind cartea lui Igor Bunici „Aurul partidului”*. URL: <http://www.vestnik.com/issues/2000/0201/koi/kafanova.htm>
29. *Istoria detașamentelor de represiune ale URSS*. Volodarski V. URL: http://ptorivpritok.org/?page_id=1945).
30. Radzinski Edvard. *Nikolai al II-lea: viața și moartea*. M., 2006.
31. *Atentat asupra lui Lenin: urmele duc spre Kremlin?* URL: <https://www.bbc.com/russian/features-45298919>.
32. Săcev, Nikolai. *De fapt, cine trăsesse în Lenin în anul 1918?* URL: <https://rusoreLinfo/kto-na-samom-dele-strelyal-v-lenina-1918-godu/>
33. Lenin, V.I. *Opere complete*. M., 1967.T.38
34. Sokolov, Boris. *100 de ani de la crearea Armatei Roșii – un jubileu legendar*. Den.2018. nr.33-34.
35. Melenburg, Aleksandr. *Ziua cadoului roșu*. URL: http://yakov.works/library/13_m/el/enberg.htm
36. Lenin, V.I. *Opere complete*. M., T. 35.
37. Minakov,S.T. *Complotul „mareșalilor roșii”: Tuhacevski împotriva lui Stalin*. M., 2016.
38. Rakov, N.V. *Sustragerea de la încorporare și dezertările din Armata Roșie în timpul Războiului pentru Apărarea Patriei (pe baza materialelor din gubernia Kursk)*. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/uklonenie-ot-prizyva-i-dezertirstvo-iz-rkka-v-gody-grazhdanskoy-voyny-na-materialah-kurskoy-gubernii>
39. *Cu ce armament a luptat Armata Roșie în primul an al existenței sale*. URL: <https://news.rambler.ru/weapon/38751505-kakim-oruzhiem-voevala-krasnaya-armiya-v-pervyy-god-svoegosuschestvovaniya/?ubdated>
40. Gunceak, T. *Ucraina: prima jumătate a secolului al XX-lea. Eseuri de istorie politică*. K., 1993.
41. *Lenin despre Ucraina*. Text de Mykola Skrypnyk din anul 1924. URL: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/04/22/121711/>
42. *Scrisoare a lui V.M. Molotov pentru membrii Biroului Politic al CC al PC(b)*. Vestnik RHD.1970. nr.4(98).
43. RGASPI.F.76. Op. 3. D. 138. L. 1.
44. Ișin, A.V. *Pagini tragice ale „celui de-al treilea bolșevism” – începutul*. Informaționno-analitiskaia gazeta „Ecol Crimeii”. 2012.10 decembrie.
45. RGASPI.F. 17.Op.84.D.21.L.29-33.
46. RGASPI.F. 17.Op.84.D.21.L.25.28.
47. Okunev, Dmitrii. *„Un om bun”: cu ce lupta fratele lui Lenin în Crimeea*. URL: https://www.gazeta.ru/science/2019/04/28_a_12327529.shtml
48. Simbirțev, Igor. *Conducerea politică de stat în Rusia lui Lenin din anii 1917-1922: În focul revoluției*. M., 200849.

49. Petrosova, Anna. *Martân Lațis cerea să fie împușcați cei care aveau carne în farfurie*. URL: <https://vpk-news.ru/articles/42214>
50. Iakovlev, A.N. *Înserări (Meditații asupra sorții Rusiei)*. M., 2005.
51. *Semnăt de Lenin, „ultrasecret”. Rațiile de pâine din anii trecuți*. URL: <https://Aif.ru/amp/archive/1653887>
52. Saharov, V.A. *„Testamentul politic” al lui Lenin: realități istorice și mituri politice*. M., 2003.
53. Lenin, V.I. *Opere complete*. M. T. 44.
54. Bondarenko, V.M. *Lupta pentru putere: Troțki, Stalin, Hrușciiov, Brejnev, Andropov*. M., 2007.
55. Lenin, V.I. *Opere complete*. M., 1970. T. 45.
56. *Crestomație de istorie a Rusiei. 1917-1940/* Sub red. Prof. M.E. Glavatski. M., 1994.
57. Annenkov, I.P. *Jurnalul întâlnirilor mele: Ciclul tragediei/* Sub red. prof. R. Gherr. – M.: Vagrius, 2005.
58. *Formarea URSS la 30 decembrie 1922*. URL: <https://histrf.ru/lente-vremeni/event/view/obrazovanie-sssr>
59. Șeveliov, Iurii. *Principii și etape ale politicii bolșevice față de limbile slave din URSS*. Marcenko, Valerii. Kyivskiy dialoh. K., 2013.
60. *Declarația și convenția despre formarea URSS*. Arhiva de Stat a Federației Ruse. F.R-3316. Op.1.D.5:L.1-3.
61. Kameristov, Rostislav. *Uniunea care n-a existat*. URL: <https://focus.ua/archivist/390343>
62. Volkogonov, Dmitrii. *Stalin. Portret politic*. M., 1992.
63. *„Gavrilușka, pe mine m-au otrăvit...”*. Mărturii puțin cunoscute și necunoscute despre moartea lui Lenin. Kommersant. 1999. 17 aprilie (nr. 65).
64. Radzinski, Edvard. *Stalin. Viața și moartea*. M., 1996.
65. Lenin, V.I. *Ultimele scrisori și articole*. URL: <https://leninism.su/works/84-tom-45/588-poslednie-pisma-i-stati-45.html>
66. Litvin, A.L. *Teroarea roșie și albă din Rusia în anii 1917-1922*. – M., 2004.
67. *Șase cutii cu „compromiteri roșii”*. Kommersant. Autoritatea. 2000. 26 decembrie (nr. 51).
68. Lasovski, Vladimir. *S-a dovedit: Lenin fusese un mutant și nu sifilitic*. URL: <https://www.crimea.kp.ru/caily/26039/2954822/>
69. *Teoria marelui complot: cum au dirijat istoria URSS lojele masonice secrete*. URL: <https://www.m.24.ru/articles/sovetskij-sojuz/01122014/61142>
70. Troțki, L.D. *Portrete de revoluționari*. M., 1991.
71. Troțki, L.D. *Testamentul lui Lenin*. Gorizont.. 1990. nr.6.
72. Kavcik, B.K. *Istoria extracției rusești de aur în date*. URL: <https://zolotodb.ru/article/11637>
73. *Viktor Suvorov despre autorii „Marii Revoluții Socialiste din Octombrie”*. URL: <https://www.svoboda.org/a/421110.html>
74. Galkovski, Dmitrii. *Copiii lui Stucikin*. URL: <https://samisdat.cm/2/214-stuz.htm>
75. *El a visat un Azerbaidjan de-a pururi fericit. Viața și activitatea lui Narim Narimanov în cartea unui cercetător rus*. Kaspîi. 2016. 29 octombrie.
76. Gorelik, Aleksandr, Biriulov, Iurii. *Kirov a murit cu pantalonii în vine*. Express-Gazeta. 2005. 5 octombrie (nr. 40).
77. *Hotărârea protocolară a Prezidiului Comitetului Central Executiv al URSS*, 1 decembrie 1934. URL: <http://istmat.info/node/60107>
78. *Demersuri pentru amnistiarea lui N. I. Buharin*. 14 martie 1938. URL: <http://istmat.info/node/45781>

79. Erofeev, Valerii. *Deținuți militari săpători de canale*. URL: <http://tyurma.com/zaklyucennye-kanaloarmeitsy>
80. Egorov, Oleg. *Harta GULAG-ului: 8 dintre cele mai îngrozitoare lagăre sovietice*. URL: <https://ru.rbth.com/red/549-gulag-glavniye-lagerya>
81. *Au aflat ce mâncare de pește e colhozul și au șters-o*. Kommersant. Autoritatea.. 2009. 9 martie (nr. 9).
82. Mihailov, Serghei. *Elaborarea sistemului de control al populației în URSS. Actul de identitate ca certificare socială*. URL: <https://historyrussia.org/tsekh-istorikov/sozdanie-sistemy-kontrolya-nad-naseleniem-v-sssr-pasport-kak-klassovaya-sushchnost.html>
83. *Comerțul exterior al URSS în anul 1936*. URL: <http://rt-online.ru/p10118680/>
84. Mais, James E. *Memorie selectivă*. URL: <http://incognita.day.kyiv.ua/vibirkova-pam%E2%80%9999yat.html>
85. Troțki, L. *Articolul lui Stalin despre Revoluția Mondială și procesul actual*. Biuletin opoziții (al bolșevicilor leniniști). 1938. nr. 65.
86. Bestujev, Igor. *Benito Mussolini și guvernul lui*. B.m., b.v.
87. Weller, M. *Prieteni și stele*. M., 2012.
88. Hitler, Adolf. *Mein Kampf*. URL: <https://web.archive.org/web/20151024091729/http://hedrook.vho.org/library/mk.htm>
89. Bulavina, V. *Secrete ale istoriei. Al Treilea Reich*. K., 2012.
90. Garin, Igor. *Cum l-a ajutat Stalin pe Hitler să ajungă la putere*. URL: <https://nv.ua/opinion/kak-stalin-pomog-prihodu-gitlera-k-vlasti-133045.html>
91. Jigalov, B.S. *Germania și URSS: relații economice și politice (martie 1918- iunie 1941)*. Tomsk, 2013.
92. *Cum l-a ajutat URSS pe Hitler. Fapte stranii ale istoriei*. URL: <https://citifox.ru/2017/02/14/kak-sssr-pomogal-gitleru-strannye-fak/>
93. Seleev, Serghei. *Copiii rației de pâine*. Kommersant. 2017. 23 mai.
94. Osokina, Elena. *Dincolo de fațada „belșugului stalinist”*. M., 1999.
95. Ihlov, Boris. *Scăderea prețurilor în timpul lui Stalin – o măsluire*. URL: <https://proza.ru/2017/05/22/1467>
96. Hrabovskyi, Serhii. *De la NEP-ul din anii 20 la represiunile din anii 30: de ce a instituit Stalin Holodomorul?* URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27393588.html>
97. *Armata Roșie în iunie 1941*. (Culegere statistică). URL: <http://istmat.info/node/26014>
98. Turecikova, Eva. *Înțelegerea de la Munchen – oare fusese Stalin interesat în ajutorarea Cehoslovaciei?* URL: <https://ruski.radio.cz/myunhenskoe-soglashenie-byli-li-stalin-zainteresovan-v-pomoshchi-cheskoslovakii-8150044>
99. *Pravda*. 1939.18 septembrie.
100. *Uniunea puterilor nedrepte*. Ogoniok. 2009. 31 august (nr. 16).
101. *Despre anunțul fals al agenției Gavas*. Pravda. 1939. 30 noiembrie.
102. *Pravda*. 1939. 25 decembrie.
103. *Le-au asigurat naziștilor spatele frontului sigur*. URL: https://lenta.ru/articles/2019/08/20/st_vs_hl/
104. *Zarurile au fost aruncate*. URL: <http://historic.ru/books/item/f00/s00/z0000074/st030.shtml>
105. Truman, Harry. URL: <https://ru.citaty.net/tsitaty/476957-garri-trumen-esli-my-vidim-chtvoinu-vyigryvaet-germaniia-nam/>

106. Solonin, Mark. **23 iunie: „ziua M”**. M., 2007.
107. Budnițki, Oleg. **Cui i-a ajutat pactul Molotov-Ribbentrop**. URL: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2019/08/22/809447-pakt-molotova-ribbentropa>
108. Suvorov, Viktor. **Umbra victoriei**. M., 2002.
109. **În Rusia au publicat pentru prima dată varianta sovietică a protocolului Molotov-Ribbentrop**. URL: <https://gordonua.com/ukr/news/wordlnews/-u-rosiji-vpershe-opublikovala-forokopiju-radjankogo-variantu-paktu-molotova-ribbentropa-1010306.html>
110. **Cuvântarea lui I. V. Stalin din 3 iulie 1941**. URL: <https://histrf.ru/mediateka/documentary-films/70-let-vov/f/rieche-i-v-stalina-3-iulia-1941-ghoda>
111. **Convorbirile dintre Hitler și Molotov la Berlin din 3 noiembrie 1940. (Însemnarea translatorului personal al lui Ribbentrop Paul Schmidt)**. URL: <http://www.doc20vek.ru/node/1398>
112. **Anul 1941. Cartea întâi. Noiembrie 1940**. (Doc. Nr.159-199). Fondul Aleksandr Iakovlev. URL: <https://www.aleksanderyakovlev.org/fond/issues/61962>
113. Simonov, K. **La biografia lui G. K. Jukov**. URL: http://hrono.ru/libris/lib_s/simonov25php
114. Okunev, Dmitrii. **Acesta fusese iadul: cum a distrus Jukov Japonia la Halhin Gol**. URL: https://www.gazeta.ru/science/2019/08/20_a_12589021shtml
115. Sokolov, Boris. **Necunoscutul Jukov: portret neretușat în oglinda epocii**. Mn., 2000.
116. **Tăierile și retragerile din timpul lui Stalin nu erau mai rele decât cele de acum**. URL: <https://www.mk.ru/economics/2019/11/28/raspily-i-otkaty-pri-staline-okazalis-ne-khuzhe-nyeshnikh.html>
117. Kyian, Igor. **„Blaturi, mituiri, delapidări din avutul obștesc...” Cum înflorește corupția pe timpul lui Stalin**. URL: <https://versi.ru/kak-procvetala-korruptsiya-pri-staline>
118. Jirnov, Evghenii. **Despre cei care fură zdravăn din întreprinderi**. Kommersant. Bani. 2013. 8 aprilie (nr. 130).
119. Mikoian, Sergo. **„Ascetismul” conducătorului**. Ogoniok. 1989. nr. 15.
120. Savici, Svetlana. **Salariul neoficial al funcționarilor în URSS. Secretele secolului XX**. 2020. Nr. 40 (octombrie).
121. Milovan, Djilas. **Convorbiri cu Stalin**. URL: https://gartua.io.ua/s2642454/milovan_djilas_besidi_zi_stalinim
122. Fomin, Viktor. **„Al patrulea Reich” la Moscova**. Secretele URSS. 2017. Nr. 5. (august).
123. **Anul 1941 – lecții și concluzii**. M.: Voenizdat. 1992.
124. Melehov, Andrei. **22 iunie. Nu fusese niciun fel de „surprindere”! Cum a ratat Stalin lovitura**. M., 2012.
125. Voronțov, Andrei. **Una pentru toți: Ne cheamă Țara!** URL: <https://web.archive.org/web/20070901191745/http://vip.lenta.ru/topic/victory/motherland.htm>
126. **Cum a fost: 22 iunie în amintirile contemporanilor**. URL: <https://russian.rt.com/article/308919-kak-etobylo-22-iyunya-1941-goda-v>
127. Jukov, G. k. **Amintiri și cugetări**. M., 1969.
128. Suhodeev, V.V. **Stalin. Un geniu militar**. M., 2005.
129. Guderian, G. **Amintirile unui soldat**. Smolensk, 1999.
130. **Scrisoarea lui Hitler către Mussolini din 21 iunie 1941**. URL: http://vlastitel.com.ru/hitler/hitler-mussolini_1941-06-21.html
131. Berejkov, V.M. **Cum am devenit translatorul lui Stalin**. M., 1993.
132. Berejkov, Valentin. **Eu aș fi putut să-l omor pe Stalin**. URL: <http://www.vestnik.com/issues/98/0609/win/berezh.htm>

133. Bondarenko, A. *Amara vară a anului 1941*. M., 2011.
134. Șirokorad, Aleksandr. *Falsificatori de voie și de nevoie*. URL: https://nvo.ng.ru/history/2009-06-19/1_fake.html
135. Mikoian, A.I. *Așa a fost*. M., 1999.
136. Anul 1941. *Cartea a doua. După începerea Marelui Război de Apărare a Patriei* [Dok. Nr. 607-655]. Fondul lui Aleksandr iakovlev. URL: <https://www.aleksanderyakovlev.org/fond/issues/61963>
137. Gheoghii Jukov. *Stenograma plenarei din octombrie (1957) a CC al PCUS și alte documente*. M., 2001.
138. Dudko, A.F. *Războiul în soarta oamenilor*. URL: <http://shevrayrada.gov.ua/info/page/2347>
139. Pronko, Valentin. *Ce apărau oamenii sovietici*. URL: <http://mipp.ru/reviews/chto-zashchishchali-sovetskie-lyudi/index.html>
140. *Raportul comandantului NKVD al URSS A. M. Lentiev către S. N. Kruglov, adjunctul comisarului poporului de Afaceri Interne al URSS, despre rezultatele luptei cu banditismul, dezertările și sustragerea de la serviciul militar în Armata Roșie în trei ani de Război pentru Apărarea Patriei (din 01.07.41 până la 01.07.44)*. URL: http://www.xliby.ru/istorija/nkvd_mvd_sssr_v_borbe_s_banditizmom_i_vooruzhennym_ncionalistichiskim_podpolem_na-zapadnoi_ukraine_v_zapadnoi_belorussi_i_pribaltike_1939_1956/p8.php
141. Stalin, I.V. *Opere*. Vol. 18. Tver. 2006.
142. Zeatev, Serghei. „Nu există prizonieri de război sovietici...” URL: <https://m.day.kyiv.ua//ru/article/podrobnosti-istoriya-i-ya/sovetskikh-voennoplennyh-ne-sushchestvuet>
143. Ivanov, Daniil. *Mitul despre „o pușcă pentru trei”*. URL: https://www.great-country.ru/rubrika_myths/vov/00024.html
144. Solonin, Mark. *Nu blocada, ci holodomorul din Leningrad. De ce mureau locuitorii Leningradului?* URL: <https://www.ukrinform.ru/rubril-world/2864562-ne-blocada-a-leningradskij-golodomor-pocemu-umirali-ziteli-leningrada.html>
145. *Mitul despre blocada Leningradului*. URL: https://bastio.tv/mif-o-blocade-leningrada_n31970
146. Isaev, A.V. *Scurtă istorie a VOV. Ofensiva mareșalului Șapoșnikov*. M., 2005.
147. *Cărți despre Marele Război de Apărare a Patriei*. URL: <https://godliteratury.ru/articles/2020/05/08/knigi-o-velikoy-otechestvennoy-voynе>
148. *Cât a influențat petrolul desfășurarea confruntărilor hotărâtoare de pe toate fronturile?* URL: http://www.sultanov.azeriland.com/books/ussr/pages/page_10.html
149. Kumanev, G. *Vorbesc stalinistii comisari ai poporului*. Smolensk, 2005.
150. Serghei Baimuhametov. *Stalin: „Fără aceste mașini sosite prin lend-lease, noi am pierde acest război*. URL: <http://mospravda.ru/2020/09/03/163865/>
151. *Putin: Rusia ar fi învins în război și fără Ucraina*. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2010/12/16/5679727/>
152. Krecetnikov, Artem. *De ce n-a sărbătorit URSS victoria asupra Japoniei*. URL: <https://www.bbc.com/russian/features-41086048>
153. Slavin, Slava. *Pruncii s-au născut cu bine. Locul de întâlnire*. Montreal. 2020. 18 iunie (nr. 1051).
154. Sokolov, Boris. *Toate miturile despre Al Doilea Război Mondial. „Războiul necunoscut”*. M., 2012.
155. *Cuvântarea împăratului Hirohito despre acceptarea necondiționată a capitulării Japoniei*. URL: http://urakami.narod.ru/gaku/docs/emperor_sp.html

156. Hagger, N. *Sindikato. Istoria guvernului mondial*. M., 2009.
157. Berejkov, V.M. Teheran, 1943. *La conferința Marii Troici și pe culoare*. M., 1968.
158. Butler, Susan. *Stalin și Roosevelt. Un mare parteneriat*. M., 2017.
159. Suvorov, V. *Îmi retrag cuvintele*. Dnețk, 2005.
160. Churchill, Winston. *Al Doilea Război Mondial*. 6 vol. 2018.
161. **Capitularea Germaniei**. URL: <http://geroiros.narod.ru/wwwsoldat/OPER/ARTICLES//041-kapitul.htm>
162. Muhin, Iurii. *Pleava istoriei. Secretul cel mai prevestitor de rău al secolului XX*. M., 2011.
163. Svetenko, Andrei. *Învingătorii nu sunt judecați: secretul procesului de la Nürnberg*. URL: <https://radiovesti.ru/brand/60935/episode/1360282/>
164. Plotnikov, Andrei. *Secretul morții lui Rudolf Hess. Jurnalul gardianului de la închisoarea Spandau*. M., 2018.
165. Gilbert, Gustave Mark. *Jurnal de Nürnberg*. M., 2012.
166. Plotnikov, Andrei. *Învingătorii nu sunt judecați?* Silski visti. 2017. 1 decembrie (nr. 94).
167. Lăkova, L.A. *Activitatea patriotică a Bisericii Ortodoxe Ruse în anii Marelui Război de Apărare a Patriei*. URL: <https://www.skvk.org/54378>
168. Kolesnicenko, Aleksandra. *Tema zilei. Alegerea patriarhului de la Moscova sub patronajul NKVD*. URL: https://new.liga.net/world/articles/tema_dnia_vybory_moskovskogo_patriarkha_pod_patronajom_nkvd
169. Firsov, S.L. *Istoria reactivării Patriarhiei de la Moscova de către Stalin în anul 1943*. URL: <http://www.rusbaptist.stunda.org/mp.htm>
170. *Președintele Roosevelt fusese ucis în taină din cauza prieteniei lui cu Stalin?* URL: <https://www.crimea.kp.ru/daily/27089/4162367/>
171. Ogorodnikov, Aleksandr. *Preludiu la Războiul Rece. Taina morții președintelui american Franklin Roosevelt*. URL: https://ruskline.ru/analitika/2020/03/26/prelyudiya_holodnoi_voiny
172. Ciuev, F. *O sută patruzeci de convorbiri cu Molotov: Din jurnalul lui F. Ciuev*. M., 1989.
173. Allilueva, Svetlana. *Douăzeci de scrisori către un prieten*. M., 1989.
174. Grugman, Rafael. *Moartea lui Stalin. Toate știrile. Și încă una*. M., 2016.
175. Krecetnikov, Artem. *Stalin și evreii: 70 de ani de la distrugerea Comitetului Evreiesc Antifascist*. URL: <https://www.bbc.com/russian/features-46225286>
176. Fer Grower. *Mârșăvie antistalinistă*. M., 2007.
177. Kutuzov, V.A. *Moartea suspectă a lui Idanov*. Cea mai nouă istorie a Rusiei.. 2013. Nr. 1.
178. Hrușciiov, Nikita. *Timpul. Oamenii. Puterea*. M., 1999.
179. *Jumătate de secol fără conducător*. Kommersant. 2003. 3 martie (Nr. 8).
180. Sokolov, B. *V. Beria. Soarta atotputernicului comisar al poporului*. M., 2011.
181. Pihoia, Rudolf. *Cum l-a învins CC-ul pe Beria*. URL: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2018/12/21/789937-pobedil-beriyu>
182. Suvorov, Viktor. *Mama lui Kuzkin. Cronica marelui deceniu*. M., 2012.
183. *Stenograma Plenarei CC al PCUS (iulie 1957)*. URL: <http://istmat.info/node/26502>
184. *Campania de însușire a pământurilor înțelenite și pârloage în anii 1954-1959*. URL: <https://works.doklad.ru/view/fhgZPicHapg.html>
185. Nazrov, Oleg. *N-a existat un urmaș al lui Stalin*. URL: <https://xn--h1aagokeh.xn--p1ai/journal/30/nesostoyavshij-sya-preemnik-stalina-2fh.html>
186. *Hotărârea Plenarei Comitetului Central al PCUS în favoarea tov. Malenkov G. M.* URL: <http://istmat.info/node/22336>

187. Alsiutin, Iurii. „*Dezghețul*” lui Hrușciov și starea de spirit în URSS în anii 1953-1964. M., 2010.
188. Abakumov, Igor. *Antisanctiuni: în ciudă și împotriva*. Ogoniok. 2015. 17 august (Nr. 31).
189. Suvorov, Viktor. *Sfărâmarea. Ultima bătălie a mareșalului Jukov*. M., 2015.
190. *Hotărârea Comitetului Central al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS nr.1871 din 4 noiembrie 1955 „Despre îndepărtarea exagerărilor în proiectare și construcții”*. URL: <https://web.archive.org/web/20140716132943/http://sovarch.ru/postanovlenie55>
191. Mitnikov, Iurii. *Cel mai mare secret al tehnicii rachetelor sovietice*. URL: https://zn.ua/SOCIUM/samaia_bolshaya_tayna_sovetskoy_raketnoy_tehniki.html
192. Iacimennikova, Natalia. *Primul satelit al Pământului: adevăr și presupuneri*. URL: <https://rg.ru/2015/10/03/sputnik-site.html>
193. *Criza din Caraibe din octombrie 1962*. URL: <https://histrf.ru/lenta-vremeni/event/view/karibskii-krizis>
194. *Un cadou secret al lui Hrușciov pentru Gagarin: chiloți și maiouri – 6 perechi, batiste – 12 bucăți*. URL: <https://www.nashaniva.by/index.php/?c=ar&=188944&lang=ru>
195. Hrușciov, N.S. *Amintiri: fragmente alese*. Moscova, 1997.
196. Pihoia, Rudolf. *Cum și de ce l-au dat jos pe Nikita Hrușciov*. URL: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2019/10/11/813437-pochemu-svergli-hruschiowa>
197. Feodor Burlațki. „*Noi înțelegeam că americanii sunt oameni civilizați*” URL: <https://iz.ru/news/268669>
198. Stekpenin, Maksim. *Tribunalul a început reabilitarea comandantului militar*. Kommersant. 1995. 7 octombrie (Nr.186).
199. Jernov, Evghenii. *Practic, pe toți pe care-i știu i-a atras el în această chestiune*. Kommersant. Puterea. 2014. 6 octombrie (Nr. 39).
200. Ekștut, Semen. *Păpușarul: cine a jucat rolul principal acum 55 de ani în îndepărtarea de la putere a liderului sovietic Nikita Hrușciov*/ Semen Ekștut: nemijlocit. Rodina. 2019. Nr.10.
201. *Șelepin Aleksandr*. URL: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1199413>
202. Goriainova, Natalia. *Cincinalul de aur*. URL: https://most.tv/pervyi_nomer/doroga_peremen/111226.html
203. *Eroii luptei pentru recoltă*. URL: <http://newzz.in.ua/history/1148860737-geroi-bitvy-zaurozhai.html>
204. „*URSS fusese un narcoman petrolier. Asta a dus-o la pieire*”. URL: <https://neft.mesia/article/sssrbyl-neftjanyom-narkomanom-eto-ego-pogubilo>
205. *URSS în anii 1965-1985: creșterea crizei economice*. URL: <https://osvita.ua/nz/reports/history/32797/>
206. GOST 23670-79. *Cârnați fierți, crenvurști și sardele, pâine, cârnuri*. URL: <http://docs.cntd.ru/document/gost-23670-79>
207. Mironova, Anastasia. *Visând la salamul „Ceainaia”*. URL: <https://www.gazeta.ru/comments/column/mironova/9756221.shtml>
208. Komissarova, Anna. „*Ei, și cât costă astăzi judecătorul?*” URL: <https://lenta.ru/articles/2019/02/16/dela/>
209. Ekaterina Barova. *Ce le „pica” miniștrilor. Cum erau pedepsiți în URSS cei care luau mită*. URL: https://aif.ru/money/corruption/ministri_pod_razdachu_kak_v_sssr_nakazyvali_vzyatochnikov
210. Pylypenko, Evghenii. *Un expert a indicat cauzele pentru care a pierdut URSS întrecerea cu SUA de cucerire a Lunii*. URL: <https://news.liga.nt/world/news/expert-nazval-pricinu-pochemu-sssr-proigrat-ssha-v-lunnyy-gonke>

211. Falin, Valentin. *SUA și agonia URSS: de ce a propus Saharov încercuirea SUA cu arme atomice*. URL: <https://regnum.ru/news/polit/1450687.html>
212. Ustinov, D.F. URL: <https://dkic.academic.ru/dic.nsf/ruviki/1158386>
213. Katasonov, V.I. *Economia lui Stalin*. M., 2014.
214. Sâromiatnikov, Nikolai. *Întâlnire pentru oxigen în 1979: cum s-au gândit hoții să-și găsească acoperire*. URL: <https://russian7.ru/post/kislovodskaya-skhodka—1979-goda-kak-vory-pr/>
215. *Tragedia personală a lui Brejnev*. URL: <https://lenta.ru/articles/2015/04/26/brezhnev/>
216. *Iurii Andropov: noul Stalin sau Deng Xiaoping*. URL: https://www.bbc.com/russian/2012/11/121112_andropov_reforms
217. Hinstein, Aleksandr. *Poveste despre timpul pierdut*. M., 2011.
218. Pihoia, R., Kondrașov, S., Osipov, S. *Cum începuse războiul „nostru” în Afganistan; și fapte*. 2001. Nr.47 (1100).
219. Ostrovski, A.V. *Cine l-a pus pe Gorbaciov?* M., 2010.
220. *Timertau: dezordine în masă pe pământurile înțelenite*. URL: <https://revbe.org/2013/10/temirtau-massovy-e-besporyadki-na-tseline/>
221. Komisarova, Anna. *„Eu am înțeles că omor un om”*. URL: https://m.lenta.ru/articles/2020/12/28/murder/?fbclid=IwAR1860zIFOLvwgsCwdmwKU-HPCTzqx_JBzrtlaiV2GYRTLc9XyoB7hXAc0
222. Ilina, Olga. *„Un prinț sovietic” cu trecut de comsomolist*. URL: <https://pasm.ru/archive/98557/>
223. Mihailov, Vasili. *„I. părintele părintelui”*. Kommersant. Puterea. 2003. 11 august (Nr. 31).
224. *Inflația din URSS: cum s-a devalorizat rubla pe parcursul existenței ei*. URL: <https://finance.rambler.ru/other//41787376-infyatsiya-v-sssr-kak-obestsenuksya-sovetskiy-rubl-za-vremya-svoego-suschestvovaniya/>
225. *Cum se fura pe timpul lui Hrușciov și al lui Brejnev*. URL: <https://www.crimea.kp.ru/daily/25946/2890142/>
226. Ivanov, N.V., Gdlian, T.H. *O chestiune a Kremlinului*. Rostov pe Don, 1994.
227. Popov, Vladimir. *Conspirația nemernicilor. Însemnări ale unui fost locotenent-colonel KGB*. URL: <http://testlib.meta.ua/book/383054/>
228. *Mafia peștelui: cum fusese cercetat în URSS primul caz de corupție*. URL: <https://www.m24.ru/articles/corruptiya/25042014/43321>
229. Nilov, A. *Oamenii din secții. Nașterea economiei negre. Însemnările unui milițian clandestin*. Sankt-Petersburg. 2006.
230. Remnik, Dzvid. *Mormântul lui Lenin. Ultimele zile ale imperiului sovietic*. M., 2017.
231. Zarduş, Ali-Zade. *Elita Azerbaidjanului și restul populației în timpul destrămării URSS*. URL: http://old.sakharov-center.ru/publications/azrus/az_sod.htm
232. Cernaeav, A. S. Anul 1991: *Jurnalul adjunctului președintelui URSS*. M., 1997.
233. Selezniiov, Marat. *Așa a ieșit*. URL: <https://lenta.ru/articles/2017/23/reddebt/>
234. Vladimirov, Vsevolod. *„Ultimul luptător pentru Uniune”*. URL: <https://www.sovsecretno.ru/articles/posldniy-borets-za-soyuz/>
235. Kameristov, Rostislav. *Conducătorul perestroicii. Cum s-a străduit Gorbaciov să salveze URSS și de ce nu a reușit*. URL: https://focus.ua/archivist/451871-vozhd_perestroiki
236. Afanasiev, Aleksandr. *Omul și ceea ce făcuse el*. Nghinsk, 2019.
237. Zinkovici, Nikolai. *Mihail Gorbaciov: viața înainte de Kremlin*. M., 2001.
238. Șevcenko, V. *Aventura din Kraikomor*. Pravda Stavropolului. 2009. 26 februarie.

239. Legostaev, Valerii. *Cum „s-a cățărat Gorbaciov la putere”*. M., 2011.
240. Krijevski, Aleksei. *La bucătărie, oamenii i se adresau lui Gorbaciov ca unui dictator*. URL: https://www.gazeta.ru/culture/2014/11/15/a_6302117shtml
241. Mihail Gorbaciov. *Viața personală a unui fost președinte al URSS*. URL: <https://zoom14.ru/psihologiya/gorbachev-v-nastoyashchee-vremya-edinstvennyi-prezident-sssr-mihail.html>
242. Osadcii, I.P. *Ne-am născut în URSS*. Cartea a 2-a. URL: <https://www.litmir.me/br/?b=246176>
243. *Gorbaciov a propus încetarea războiului*. URL: https://lenta.ru/news/2016/10/10/peace_no_war/
244. Ostrovski, A.V. *„Este prostie sau trădare?” Cercetarea morții URSS*. M., 2011.
245. Kirichenko, Evghenii. *Ei, ce ziceți, dăm jos?* Trud: gazeta. 2007. 26 mai (Nr. 90).
246. Jack Motlok: *SUA nu doreau destrămarea URSS*. Interviu. URL: <https://gtmarket.ru/library/articles/112>
247. *Scopul întregii mele vieți a fost distrugerea comunismului*. URL: <https://histrf.ru/lichnosti/speeches/b/tsiel-iu-vsiei-moiei-zhizni-bylo-unichtozhenie-kommunizma>
248. *De unde au plecat reformatorii*. URL: <https://polit.ru/article/2006/09/06/gaidar/>
249. *Gorbaciov privea printre degete la toți pașii lui Elțîn*. URL: <https://lenta.ru/articles/2015/05/01/prigarin/>
250. *Anul 2011 – anul unor importate date jubiliare*. URL: https://lipetskmedia.ru/news/view/140502-2021_god_god.html
251. Kruglova, Anna. *„Pe 19 august eu eram la Foros”: Viaceslav Gheneralov despre puci, despre Gorbaciov și despre destrămarea URSS*. URL: <https://russia.rt.com/ussr/article/774583-puch-raspad-sssr>
252. Varennikov, V. *Noi salvăm Marea Țară*. Krasnaia zvezda: gazeta. 2006. 28 septembrie.
253. Borin, Aleksandr. *Un puci spre nimic*. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/1693483>
254. Sever, Aleksandr. *Comitetul anticorupție al lui Stalin*. URL: https://bookz.ru/authors/aleksandr-sever/antikorr_antikorr_614.html
255. *Transcrierea convorbirii telefonice din 19 octombrie 1981 dintre L. I. Brejnev și V. Iaruzelski, prim-secretarul CC al Partidului Muncitoresc Unit Polonez*. Arhiva de Stat a Rusiei de istorie contemporană. E.89.Op.66.D.4.L.1-6.

Cuprins

<i>Laptele și miera lumii sovietice. Necesara dezvrăjire</i>	5
Din partea autorului	13
Capitolul I	17
Capitolul II	29
Capitolul III	43
Capitolul IV	54
Capitolul V	65
Capitolul VI	75
Capitolul VII	84
Capitolul VIII	95
Capitolul IX	106
Capitolul X	117
Capitolul XI	128
Capitolul XII	140
Capitolul XIII	155
Capitolul XIV	167
Capitolul XV	178
Capitolul XVI	188
Capitolul XVII	202
Capitolul XVIII	215
Capitolul XIX	227
Capitolul XX	243
Capitolul XXI	255
Capitolul XXII	271
Capitolul XXIII	284
Capitolul XXIV	297
Capitolul XXV	309
Capitolul XXVI	319
Capitolul XXVII	332
Capitolul XXVIII	345

Capitolul XXIX	358
Capitolul XXX	369
Capitolul XXXI	379
Capitolul XXXII	390
Capitolul XXXIII	401
Capitolul XXXIV	412
Capitolul XXXV	425
Capitolul XXXVI	435
În loc de postfață	448
Bibliografie	450